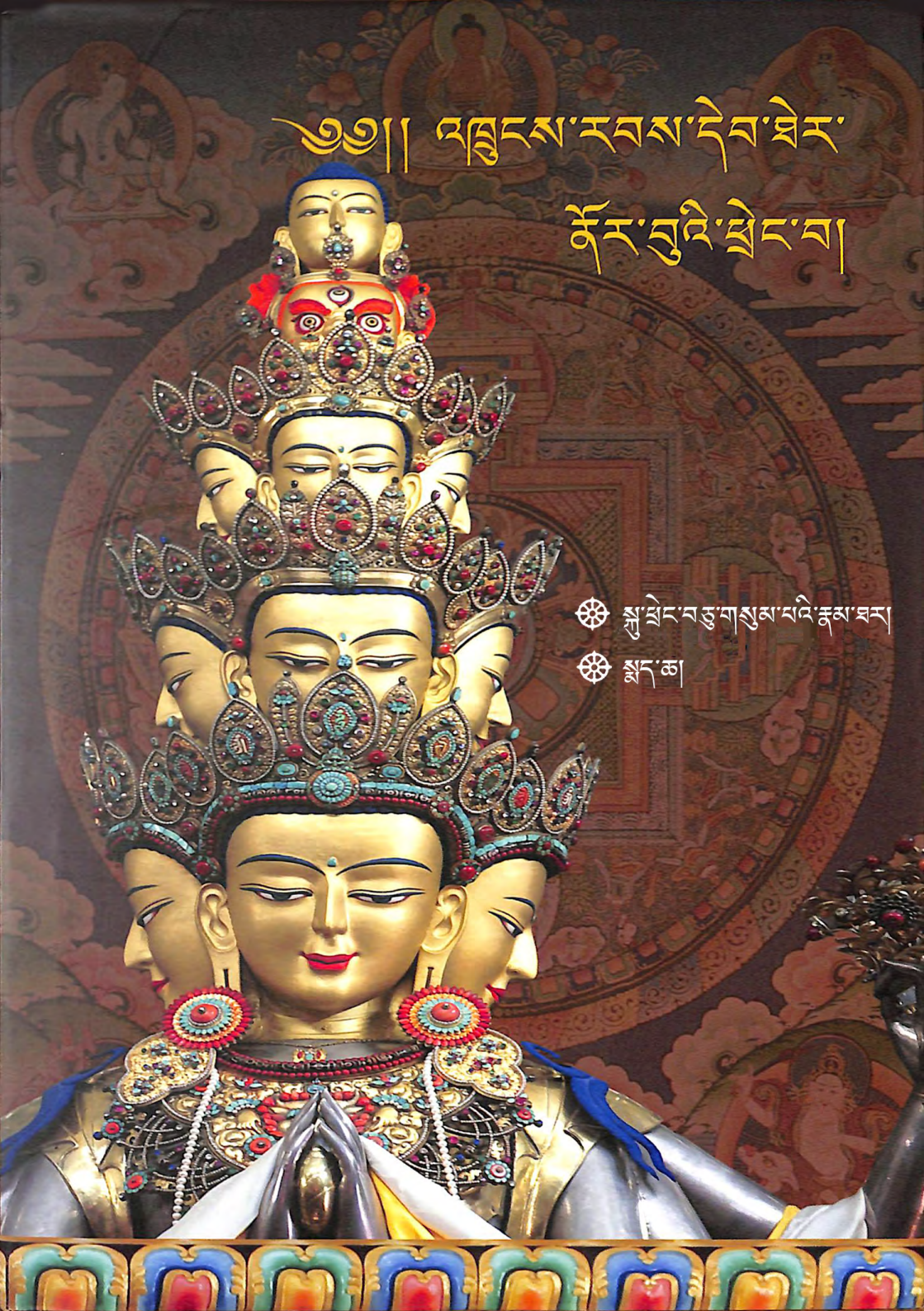

༡༡། འཁུངས་རབས་དེབ་ཐེང་

ཚོར་བུའི་ཐོང་བ།

ཞུ་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐང་།

སྒྲ་ཆ།

མདུན་རིས་ཀྱི་འབྲེལ།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མ་བྱུང་ལོང་གནས་ཚུང་གིས་རྟ་ས་ནས་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་
རབ་གནས་དགོས་པའི་ལུང་ལུལ། རབ་གནས་ལན་ལགར་མཛད་ཅིང་མནལ་ལམ་དུ། མགོན་པོ་
མཆོག་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐེབས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་ཡར་ཐེབས་ཞེས་པའི་བརྟ་
མཛད། སྤྱི་མགུལ་དུ་འབྱུང་ཅིང་བྱགས་ལ་དགེས་ཆོར་འབྱུངས། རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་བཙོན་
འགྲུས་བརྒྱམས་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་མགོན་པོ་མཆོག་དང་ལྷན་ཅིག་གསུངས་
པར་མིས། དེ་ནི་ “རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་འདུག་”
ཅེས་གསུངས། ༡༩༤༤ ལོར་རྒྱ་དམར་གྱིས་རང་བྱུང་ལྷ་ལྷན་གཏོར། དེའི་དབུ་ཞལ་དུ་མ་རྟ་སར་
འབྱོར་བ་གསུངས་སུ་ལུལ་ཏེ་མདུན་རིས་བརྒྱ་གཅིག་ཞལ་ ༡༩༥༠ ལོར་བཞེངས། རབ་གནས་
ལ་ལོང་ས་མཆོག་གིས་མཛད། སྤང་བོད་དུ་གདན་ཞུའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཞལ་ཤར་གཟིགས་ཀྱིས་རྟ་
སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་ལྟར་མདུན་རིས་ལ་བྱིན་རྒྱལས་དང་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་གནད་གཉིས་ཀ་ལྟན། ཞིབ་ཏུ་བརྒྱ་བཞི་བ་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམས་དུ་གཟིགས།

༢༡། །འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྤྱུལ་
རིམ་བྱོན་གྱི་འབྲུངས་རབས་དེབ་ཐེང་ལོར་བྱའི་
ཐེང་བ་བཞུགས་སོ། །

དེབ་ཐེང་བཞུད་པ།

༡༥ སྤྱི་ཐེང་བཞུགས་ལུམ་པའི་རྣམ་ཐབ།

སྤྱི་ཆ།

མདོ་སྤྱད་ཡ་སྤྱིའི་བྱ་སྟོན་གོ་སྤྱིག་ཆོགས་ཆུང་ནས་པར་འགྲེམས་བྱས།

ཚམ་སྒྲིག་དང་དེབ་གཟུགས་རྩམ་འགྲོད་པ། ལོ་རུ་དར་རྒྱས།
རྒྱབ་ཤིང་རྩམ་སྟོན་པ། ཤེས་རབ་དར་རྒྱས།
རྒྱབ་ཤིང་རྩམ་འགྲོད་པ། ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ།

༡༡། །འབྲུངས་རབས་དེབ་ཐེང་ཙམ་ལུ་འབྲེང་བ། ཡོད་བརྒྱད་པ།

ཐོད་ལྗོངས་མདོ་སྐད་ཆོལ་ཁའི་ལྷ་སྒྲིའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྒྲིག་ཆོག་སྐད་ཆོལ་ཁའི་ལྷ་ས་པར་འཁྲུགས་བྱས།

པར་དབང་། མདོ་སྐད་དབྱུངས་སྒྲིའི་ཁྱེད་རྒྱུན་ལས་ཁང་ལ་ཡོད།

པར་སྐྱུག་གི་སྒྲིའི་ 2015 ལོར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།

པར་ཐེངས། སྒྲིའི་ 2015 ལོར་པར་ཐེངས་དང་པོ་དབང།

མཉེན་ཆས། Adobe InDesign CS6

དེབ་ཆེད། 6.2 x 9.2 in.

ཡིག་གཟུགས། Monlam Uni OuChan2

དཔེ་རྒྱུགས། ISBN 978-81-931323-7-1

༡༡། བོད་ཡུངས་མདོ་སྨད་ཚོལ་ཁའི་

ལསྐྱའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྐྱེག་ཚོགས་ཚུང་།

Organising Committee for Gyaton (the 80th Birthday) Celebration of H.H. the Dalai Lama

Ref. No: 71014-77-3031

ཆེད་བཞེད།

༡༡། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོ་འདི་གངས་ཅན་འགྲོ་བའི་ལྷ་སྐལ་འཇིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ཀྲུལ་པོ། བོད་མིའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལ་ཀྲུལ་མཆོག་སྤྱི་ཕྱིར་བརྒྱུ་བཞེད་པའི་མཆོག་གངས་ཡུལ་མདོ་སྨད་སྐྱེད་སྤྱུག་མཆོར་དུ་སྐྱེགས་དུས་སྤྱི་འགྲོའི་མགོན་ཐུབས་དམ་པར་བསམ་བཞིན་སྤྱིད་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཤིང་མཛད་བཟང་འཛམ་གླིང་ཀྲུན་ལ་བསྐྱེད་སྤྱེད་ལོ་འདི་བརྒྱད་ཅུ་ཕྱི་ལོ་འཁོར་པའི་དུས་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན། དགོ་ཚོགས་ཀྱི་དུས་བཟང་འདི་དང་བསྐྱེད་སྤྱེད་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་དྲིན་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འཁྱུ་ཆོ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཅིང་ཀྲུལ་བ་དགྲེས་པའི་མཆོད་སྦྱིན་དུ་འབྱུར་སྟེ། མདོ་སྨད་ཚོལ་ཁའ་ཡུལ་གྱི་ཡུགས་སྤོལ་ལྷར་མགོན་པོ་མཆོག་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་མེད་པའི་ལསྐྱའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྐྱེག་ཞུས་པའི་ཁོངས་སུ་སྤྱི་གྲོང་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་གཏོ་བསྐྱབས་ཐོག་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབྱུང་དང་། འབྲུངས་རབས་མཛད་ཐང་གསར་བཞེངས། ཀྲུལ་དབང་སྤྱི་ཕྱིར་དང་པོ་ནས་བརྒྱ་གསུམ་བར་གྱི་འབྲུངས་རབས་དང་། སྒོས་སུ་ཀྲུལ་དབང་སྤྱི་ཕྱིར་བཞེད་པའི་མཆོག་པོ་དང་ཅམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་ཁྲོན་འདིར་བཀའ་དྲིན་སྒྲ་ལྷག་དུ་ཆོ་ཆོ་མཛད་པ་བཞེད་ཀྱིས་མི་ལང་ཡང་མགོན་པོ་གང་གི་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་མཛད་རྣམ་སྤྱིར་བསྐྱེད་ཆེད་བསྐྱེགས་འགྲེམས་སྤེལ། ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་སྤྱི་ཆེན་རྣམས་ལ་ལྷན་འཛོམས་ཐོག་མགོན་པོ་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་སྐོར་གསུང་བཤད། འགྲེམས་སྤེལ་དང་དགོང་ཚོགས་ཆེན་མོ། མདོ་སྨད་ནང་ཁྲུལ་དགྲེས་འཛོམས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལསྐྱའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྐྱེག་ཞུས་པ་ལས། <<འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་རྣམ་སྤྱོད་པའི་ཕྱོད་ཀྱི་འབྲུངས་རབས་དེ་བཟེར་ནོར་བུའི་ཕྱིར་བ>>ཞེས་པའི་དེབ་ཕྱིར་འདི་ལསྐྱའི་གྲ་སྟོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཀྱེ་ཆོ་སྐྱེད་པ་པོ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དུ་ཡུལ་བའི་དགོ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མགོན་པོ་མཆོག་ལསྐྱུ་ཆོ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷན་གྱིས་འབྱུང་པ་དང་། བོད་གཞིས་ཀྱིས་ལྷན་འཛོམས་ངོས་སྤྱི་བཙས་ཆོར་བསམ་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུས་ཅག་རྒྱུ་སུ་འཛིན་པའི་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་འདེབས་པ་བཅས། བོད་ཡུངས་མདོ་སྨད་ཚོལ་ཁའི་ལསྐྱའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྐྱེག་ཚོགས་ཚུང་ནས། བྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༡ ཀཟའ་ལྷག་པའི་ཉིན།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆེན་པོ་ཡང་།

SJRB-0214

མདོ་སྐྱོད་ ༧ ལྷན་གྱི་ཕྱོད་ལོ་སྤྲིན་ཆོག་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་པར་གཞི་རང་མོར་བཞག་ཡོད།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཚོམ་སྤྲིན་ཁང་གིས་འཕུལ་དེབ་ཏུ་བསྐྱོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་བདུན་པར་གསར་ཏུ་བསྤྲིན།

༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་བཅུ་པར་བསྐྱར་སྤྲིན་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཏུ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་ཏུ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

ཚོམ་ལྷིག་པའི་སྒོན་ལྷིང་།..... ༡

༭། །རྟུང་བཅས་ཤིང་ཞིའི་གཞུག་བྱུང་ལོང་ས་ལྟལ་བའི་

དབང་པོ་བཀའ་ཁྲིན་མཚའས་མེད་ལྷ་ཤིང་བཅུ་གཏུམ་

པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་མ་པར་བར་པ་བྱ་མཆོ་རྟུང་ལས་

མདོ་ཅམ་བརྒྱད་པ་རོ་མཚམ་ཁྲིན་པོ་

ཆའི་ཤིང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒོགས་

བམ་ལྷད་ཆ་བཞུགས་སོ། །

༡༧། །མི་རྟ་གནམ་ལོའི་མཆོད་རྒྱིན་རྗེས་དགོན་ཕྱེ་མང་པོས་ལོ་གསར་གྱི་མཆོད་བསྐྱེན་ཞུས།
སར་རྩ་ཡན་དང་ལུ་ལའི་ལུ་བྱུར། ལུན་རི་པོར་ར། རྩ་ཡན་ལུ་རལ་སོགས་ལུལ་གྱི་མང་
པོར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་འདྲོད་ཆོས་དང་ཆོགས་སྤྱིའི་བསྐྱབ་སྒོམ་རྒྱས་སྤུལ་བྱུང་རིང་
བྱུང་ནས་སྤྱི་ཆོ་ཡུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་འདེབས་འབྲུལ་མི་འབྲུམས་སྤྲས།..... ༡

༡༨། །རྩ་སྤུ་ལུ་རལ་སན་ནོ་ཡོན་པོ་ཤོག་ཞེ་སྒོག་ལོ། ལུ་རིང་མཁར་སོགས་སོག་ལུལ་གྱི་དགོན་
གྲོང་མང་པོས་གདན་གསོལ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་གང་ཞུས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་ཆོམས་པར་
མཛད། ཆོགས་སྤྱིའི་རབ་བསྐྱེན་མང་རུ་བསྐྱབས། མདོ་ལྷད་གྱི་ཕྱེ་དགོན་མང་པོ་རྗེས་སྤྱི་
འཛིན་བཞེན་དེ་ཕྱོགས་བྱ་བོད་ཀྱི་སྤྱ་དཔོན་ཆེ་རྒྱས་བསྐྱེལ་རིམ་ཞུས་ཀྱིས་ཆོས་ཕྱེ་ཆེན་
པོ་སྤྱི་འབྲུམ་བྱམས་པ་སྤིང་རུ་ཞབས་བྱུང་བཞོད།..... ༡༡

༡༩། །སྤྱི་འབྲུམ་ཕྱོགས་ཀྱི་དྲག་ཞན་སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་ལ་བྱབ་གསང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་རྗེས་
འཛིན་རྒྱུང་ལུས་བོད་དབྱུས་གཞུང་དང་བཀྲས་ལྷན་ནས་བྱ་སོག་བསྐྱབ་འགྲོའི་དོན་ཆེན་
ལུང་རུ་གནང་རྟེ་ལྟ་ལུན་རུ་ཕེབས་པའི་བརྟན་གསོལ་ཞུས། ལུ་དམར་བརྟེན་སོགས་ནས་

- དབང་ལུང་། བྲིད་ དང་རྩེས་གནང་མཐའ་ལྷན་པ་གསན་ལུག། ༡༡
- ༡༥༽ མི་ལུག་ལོ་གསར་གྱི་དགྲེས་མཆོད་བསྐྱབས། མཇལ་ཕྱག་དང་དམ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་བཞོ་
སྐལ་ལྷོ་མི་སྟོན་རྒྱུ་ཆེན་གྱི་འདུ་འགོད་བཞིན་བར་མེད་འཁྲིགས་པ་རྩེས་འཛིན་འཆོམས་
མེད་ངོས་སྟོན་ངག་དང་དབྱངས་ཅན་སྒྲ་མདོ་གསན་བཞེས། ལྷ་བྱང་བཀྲ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་
རྒྱལ་འཁོར་གྱི་ཆོང་ལ་ཆོག་དོན་ཉམས་བརྒྱས་ཕྱག་པའི་ཆབ་ཤོག་ཅིག་གནང་ཞིང་སྐྱ་
འབྲུམ་གྱི་འཁྲིག་ལམ་ལ་སྟོད་ཡངས་ཆེས་པས་ལས་སྡེ་གསར་བསྐྱོད་དང་མཇལ་ཕྱག་ལྷ་
མི་སོགས་ལ་བརྟེན་གཟིགས་བསྐྱབས། ༡༩
- ༡༦༽ མན་ངག་ལུང་བརྒྱས་ཕྱག་པའི་སྐྱེ་འཕགས་རྒྱ་མའི་རྒྱང་ནས་ལུང་དང་རྩེས་གནང་གི་རིམ་
པ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ལྷ་སྐལ་སོགས་ཞི་དག་གི་མེར་སྐྱེ་མཐའ་ལྷན་པ་རྩེས་འཛིན་དང་བརྟན་
གསོལ་རེ་བདག་གིར་བཞེས། སྐྱ་འབྲུམ་དཀོན་གྱི་ལས་སྡེ་སྐྱ་མདུན་རྒྱ་ཆེད་བཅར་རེར་
སྐྱིག་ལམ་རྟེན་གཞོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པའི་ཞལ་གདམས་རྒྱན་འདོམས་སོགས་
འགྲོ་ནམས་རྩེས་འཛིན་སྒྲར། ༢༩
- ༡༧༽ མན་རྒྱ་གོང་མས་གདན་གསོལ་བཞིན་སྐལ་པའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་ཅེ་ལྷའི་ཚུགས་སུ་
ཕེབས་པར་བྱེ་ལིང་ནས་རྒྱའི་གོང་བརྒྱལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་མང་པོར་ཉིན་ཞག་གི་སྤྱིང་བ་སྤྱེལ་
ཏི་སྐྱ་ངལ་ཁྱད་བསད་ཀྱིས་ལམ་བར་དཔོན་དམངས་ནས་བསུ་སྤྱེལ་དང་བཞུགས་ཡུལ་
ཕེབས་སྐྱིག་སོགས་གཅིག་ལས་གཅིག་ལྷག་ཉིན་རེ་བཞིན་འཕེལ་ལྷན་ལན་གྱར་བཞུགས་
གདན་པལ། ༤༤
- ༡༨༽ ལན་གྱར་ཉིན་ཤས་བཞུགས་འཇགས་རིང་ཚུགས་ཉེའི་དཀོན་སྡེ་ཁག་ལ་གནས་མཇལ་
རྒྱ་ཕེབས་རྩེས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་རྒྱའི་གོང་བརྒྱལ་མང་ཞིག་བརྒྱད་པར་བྱི་བཟང་སྟོས་
ངད་འབྲུལ་པའི་ངང་དམངས་དང་དམག་སྡེའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུའི་རྒྱ་སྐྱིག་ཆར་
རྒྱ་དངར་ཞིང་དཀོན་གོང་གི་མི་སྡེ་ནམས་ལ་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཅི་
དགར་འགྲོད་བཞིན་ཅི་ཤུའི་ཤིན་རྒྱ་ཕེབས་པར་བོད་དབྱུས་ནས་ཀྱང་འཆོམ་ལྷ་འབྱོར། ༥
- ༡༩༽ སྤྱེལ་སྤྱེལ་གནམ་ལོའི་དགྲེས་མཆོད་རྩེས་ཅི་ཤུའི་ཤིན་ནས་སྐད་དང་ཆ་ལུགས་ཐ་དད་པའི་

ཡུལ་སྡེ་ངས་མང་པོའི་ཕེབས་སྐྱིག་གི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་ཆེན་ལ་ཅི་བདེར་རོལ་བཞིན་ཞལ་
མངལ་གྱི་རེ་བ་དོན་ལྡན་ངང་རྩེ་བཅུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་རི་བོ་ཅེ་ལུའི་
ཚྭ་གས་སུ་བྲེལ་སྤྲུབས་ཀྱིས་ཕེབས་ཏེ་དེར་བཞུགས་གདན་འཇགས་པར་བོད་རྒྱ་མན་སོག་
གི་ཞི་དག་མི་སྣ་སོགས་ཚྭ་གས་འདུས་དང་ལྡན་ཁྲི་སྟོང་གིས་གྲུང་མཚོད་ཞུས་པར་རྩེས་
འཛིན་སྒྲུབ།..... ༥༡

༥༠༽མཁུན་རབ་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་གནས་མཚོག་ཏུ་སྟིང་རྩེའི་ལྷ་མཚོག་ཕྱག་ན་པརྩོད་དང་
མགོན་པོ་ཟུར་ལུར་ལྷ་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གདན་འཛོམས་ནས་ཟབ་
གསང་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་བ་མཛད་པའི་གསང་གསུམ་རྣམ་ཐར་ཕྱི་རུ་མངོན་པའི་བན་འཕྲུལ་
བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། ཚུར་མཐོང་སྐྱེ་བའི་སྤང་རོར་ཡང་རི་ཆེར་ཕྱགས་ཕེབས་པ་ནས་
བོད་རྒྱ་མན་སོག་གི་དང་ལྡན་རྣམས་རྩེས་འཛིན་ཚད་མེད་ངང་དགོན་ཕྱེ་ཁག་ཏུ་མཚོད་
བསྟེན་ཆོགས་སུ་ཕྱིའི་བསྟེན་རྩོགས་སྤྲུབ་པ། བཤད་ཆོས་ཀྱི་ཚོད་གྲ་ཚུགས་པ། སྤྱིའི་གསན་
རྒྱན་གྲུབ་པར་གནང་བ་སོགས་མཛད་པ་འབྱམས་ལྟས།..... ༥༡

༥༡༽སྟིང་རྩེའི་ལྷ་དང་སྤྲ་མ་དབྱེར་མེད་རུ་མོས་པའི་བདེན་གསལ་བཀའ་ཚོམ། སྤུལ་པའི་
གནས་རིར་ཞབས་སྟོར། སྤུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན་བསྐྱངས་ཤིང་དབྱར་ཞལ་
བཞེས། རུ་སུ་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་གུས་མཚོད་ཞུས། ཆབ་ཤོག་སྤུལ་རྩེས་འཛིན་རེ་བསྐྱངས་
པ་བཅས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་དགེ་མཚན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱན་མི་ཆད་རུ་འབྱུང་བའི་བདེན་ཆོག་
ཕྱགས་སྟོན་ཟབ་རྒྱས་རྩེས་གནས་འཛིན་རུར་སྤྱིག་གོས་ཀྱིས་མཚོར་བའི་དགོན་ཕྱེ་ཡོངས་
ལ་བསྟེན་བཀུར་དང་སོགས་ཕེབས་སྐྱོར་འཇགས་ཀྱིས་དགེ་ཅ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ།..... ༥༡

༥༢༽རི་བོ་དྲུངས་བསིལ་གྱི་ཕྱགས་བཞེད་ཁག་གྲུབ་ཉེ་མཚམས་གནས་འཛིན་རིས་མེད་དགོན་
ཕྱེ་ཡོངས་ལ་བཤད་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྟན་པ་འཛིན་སྤེལ་དགོས་པའི་ཞལ་གདམས་བཅས་མེ་
འཁོར་ནང་དཔལ་དང་རོ་མཚར་གྱིས་ཕྱག་པའི་ཡུལ་དང་གོང་ཁྱིར་ཁག་ཏུ་ཡན་ལག་
བཞིའི་དཔུང་ཆོགས་སོགས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་ངང་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་རུ་ཕྱགས་ཕེབས་ཏེ་བོད་
རྒྱ་སོག་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་རྩེས་འཛིན་དང་། གོང་མ་ཡུམ་སྤྲས་དང་མངལ་འབྲད་

- རིམ་གནང་། གཡུང་དགོན་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་བསྐྱངས། ༡༠༩
- ༥༩༽ ཞོང་མ་ཡུམ་སྤྲུལ་གསེལ་སྟོན་ལ་གདན་ཞུས། གཡུང་དགོན་སོགས་སྟོགས་བཤེལ་དགེ་
འདུན་སྡེ་ལ་བསྟེན་བཀུར་དང་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲིང་ཚུན་ནས་འོངས་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་ལྔས་
པར་འདོད་ཚོས་གྱིས་བསྐྱངས། ཞོང་མ་ཡུམ་སྤྲུལ་ལ་བོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་
བའི་གསུང་སློང་། ཞོང་མས་གཟེངས་བསྟོད་ཞུས་པར་བཀའ་ལན་ཤིས་ཚིག་ཅིག་གནང་།
ཞོང་མ་ཡུམ་སྤྲུལ་གཤེགས་ཏེ་སྤྲུལ་ཁྲིར་བསྐྱོས། བོད་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱི་ལྷགས་བཅགས་རོས་
གངས་ལྗོངས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་སྤྱ་འབྲུམ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད། ༡༡༡
- ༥༩༽ སྤྱ་ལྷགས་ལོའི་དགེས་མཚོད་སྤྱ་འབྲུམ་དུ་བསྐྱངས། ལྷགས་ཏེ་རིང་གི་སེར་སྤྱིའི་འདུས་
པ་རྒྱ་མཚོར་གསང་གསུམ་གྱི་བྱིན་ཆའས་ཆར་དུ་བསྟེལ་ཏེ་སྤྱིན་པོལ་གྱི་བདེ་ལེགས་ལ་
བཀོད། ཚོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་ས་བྱ་ཁྲུང་སོགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་
བསྟན་ལ་སྤྲུལ་པའི་རྗེས་འཛིན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྱ་འབྲུམ་གྱི་སྤྱིག་ལམ་ལ་དག་ཐེར་
རྒྱུ་གཞོན་གྱིས་ནམ་པོལ་འབྲས་བུ་བརྟན་པར་བྱས། ༡༡༡
- ༥༩༽ སྤྱ་འབྲུམ་ནས་གངས་ལྗོངས་ཚོས་གྱི་ཞིང་ས་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཆིབས་ཞལ་འཁོར་ཏེ་
ལམ་པར་ཡུལ་གྲུ་གང་འཁེལ་གྱི་ཞི་དྲག་སྐྱེ་འགྲོའི་ཚོགས་མཐའ་ལྔས་འདུས་པར་བྱང་གོལ་
གྱི་ས་བོན་བྱང་པར་ཅན་སྤྱན་བཞུགས་ཤོག་བྱའི་ཙ་མཚམས་གད་སྟེང་བར་སྤྱགས་ཐེབས་
པར་བསུ་སྟེལ་དང་མཚོད་སྤྱིན་གྱིས་ས་གཞི་ཡང་དོག་པོར་བསྐྱར། ༡༡༠
- ༥༩༽ ལྷུང་ཆུང་སྤྱིད་པོ་དུ་གཞུང་སུས་གཙོས་པའི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེའི་དཔོན་ཁག་ནས་འཆོམ་ཞུ་
བར་མེད་དུ་འབྱོར་ལུས་དང་། བྱ་རྒྱ་རྒྱ་མགོ་རིང་མོར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་མཆོག་
སོགས་ནས་ཐེབས་བསུས་གྱིས་ཡབ་སྤྲུལ་ལྷན་འཛོམས་བསྐྱངས། བྱ་རྒྱ་དུ་རྒྱན་རིང་ཅན་
བཞུགས་ཞག་གིས་སྟོགས་དེའི་སེར་སྤྱ་བྱི་སྟོང་མང་པོར་འདོད་ཚོས་གྱིས་རབ་དགའི་ས་
ལ་རེག་པ་ལྷ་བྱའི་དགའ་མགུ་བསྐྱར། ༡༩༩
- ༥༩༽ བྱ་རྒྱ་ཞབས་དགོན་ནས་དད་ལྷན་ནམས་གྱི་རེ་བ་སྟོང་བཞུགས་བྱང་དུ་སྤྲིང་གཙུག་ལག་
ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་མཚོད་འབྲུལ་རྗེས་ལྷ་ལྷན་སྟོགས་སུ་ཐེབས་པར་ཡུལ་གྲུ་མང་པོའི་

སེར་སྒྲིའི་ཕྱི་གྲངས་མེད་པས་བསྐྱེལ་ངང་སྒྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེ། ཕྱི་
ཕོ་བྲང་བཅས་སྤྱ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་དང་གཞུང་ས་སོགས་སྤྱི་སྤྱོད་ནས་རྒྱལ་
སར་ཕེབས་པར་ལེགས་སའི་མཆོད་སྨིན་དང་ལྷགས་གཉིས་བདག་པོ་ཆེན་པོར་གཟེངས་
བསྟོད་པའི་གསེར་ཐམ་ལུལ། ༡༥༥

༥༩ ་ །སྨོན་གྱི་ཡུང་བསྟན་དང་འཕུལ་སྨིན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བཅན་འཕྱུལ་བྱས་པས་ར་མ་སྒྲང་གི་
གྲུ་ཁ་དང་། དཔལ་དི། ལྷ་ཆེ། ཡར་འབྲོག་བསམ་སྤྲིངས་དགོན། ར་ཡུང་། བཀ་རི་སོགས་
བརྒྱད་གྱི་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཐའ་མཆོམས་ཀ་ལན་སྤྱག་དང་རྡོ་རྗེ་སྤྲིང་། ཀ་ལི་
ཀ་ཏར་སོགས་སྤྱ་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱིས་བོད་བསྟན་སྤྲིད་སྤྱགས་འཕེར་ཐད་ཕྱག་ལས་རིམ་
གནང་ངོས་འགོ་རྣམས་རྗེས་སྤྱ་བཟུང་ཞིང་བོད་སྤྱགས་ནས་གདན་འདྲེན་རིམ་བསྟན་དུ་
འབྱོར། ༡༥༧

༦༠ ་ །མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གསང་གསུམ་རྩེ་འཕུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པས་དམ་
ཆོས་བདུད་ཅིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་དུ་ཕེབས་བཞུགས་ཀྱིས་མཆོད་
བསྟོན་དང་ཡུལ་སོ་སོར་འཁོད་པའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱང་འཕུལ་ཡུན་བདེ་བའི་ལམ་ལ་
བཀོད་པས་སྟན་གསུམ་དབྱར་རྒྱ་དབྱངས་བར་མེད་དུ་བྱབ་བཞིན་རྡོ་རྗེ་སྤྲིང་དུ་
ཕྱགས་ཕེབས། ༡༥༩

༦༡ ་ །ལྷགས་ཕག་གནམ་ལོའི་དཔྱེས་སྟོན་བསྐྱངས། འབས་ལྡོངས་ས་སྤྱོད་དང་དེའི་དབྱིན་
གཞུང་སྤྱ་ཆབ། དབྱིན་ཇིའི་རྒྱལ་ཆབ་སོགས་ཞི་དྲག་སྤྱི་བོ་མང་པོ་མཐུལ་བཅར་ཞབས་
འདེགས་ཀྱིས་དག་ཡང་གཉེན་དུ་གྱུར་ཏེ་གུས་མཆོད་རྒྱར་ལེན་ཞུས། རྩོམ་སྤྲིང་གཞིས་
ཆགས་བོད་པ་བཟའ་འཆོ་གཉིས་ནས་མཆོད་བསྟོན་དང་འབུག་རྒྱལ་ནང་གཟིམས་རྒྱལ་
པོས་གཟིམ་རྒྱུང་གསར་བསྟན་གྱིས་འབུལ་སྤྱོར་ཞུས། གཟིམ་ལམ་ཡ་མཆར་རེ་བྱུང་བ་
དང་མཆོག་གསུམ་ལ་བདེན་མཐུ་བསྟུལ་བའི་སྟོན་ཆོག་ཅིག་བཀའ་ཚུལ་གྱིས་བོད་རྒྱ་བྱབ་
ནས་དག་འདོན་བྱེད་པར་སྒྲུལ་བ་སོགས་བོད་བསྟན་སྤྲིད་བདེ་དོན་གྱི་རྗེས་འཛིན་ཟབ།

༤༡) རྒྱ་བྱི་གནས་ལོ་དཔེས་མཆོད་རྒྱུ་གསེ་རིག་གསལ། རྩ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པས་པར་
རྒྱུ་འཛིན། སོ་བུ་ན་དཔེ་དཔེ་ཀུན་བསྐྱོད་ཕྱིར་བཟུང་གསལ་ལུལ་བཞེས། འབྲས་ལུག་
གི་སྤྱོད་པོ་བཟུང་སྤྱོད་མང་པོར་འདོད་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཀྱང་ལུལ་ལུག་ཟེར་གསལ་
བོད་སྤོང་ཀྱང་མཉམ་ནས་རང་ལུལ་དུ་ལོག་ཉིད་མཆོམས་བོད་དུ་ཕེབས་པར་ཀྱང་གར་
དཔེན་གཞུང་ནས་སྤྱོད་མ་གཟབ་ཞུས་དང་། པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་ཕེབས་བསུའི་
རིམ་པ་ཆོར་དུ་དངར་བ་བཤམས་པ་ནས་བདག་གིར་བཞེས་བཞིན་ལག་རི་དང་ར་
ལུང་དཔོན། བསམ་སྤྱིངས་སོགས་སྤྱོད་པ་ལུག་གིས་སྤྱོད་འགྲོ་ནས་ལ་ཟབ་གསལ་ཆོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཀྱང་ཆེར་བསྐྱོར་ནས་འཁོར་མཐའ་འགག་པར་མཛད། ༡༠༡

༤༢) བོད་དཔེས་ནས་ཕེབས་བསུ་རིམ་འབྱོར། ལྷ་སྤོང་དམག་དཔོན་ནས་བོད་ཀྱང་ཆེད་པས་ལུག་
བྱེད་པའི་རེ་ཞུས་ལྷ་ས་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་སོགས་ཀྱིས་གངས་ལྷོངས་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་
རོལ་པས་འབྱོར་ཐོན་མཛུགས་ཕྱག་རིམ་སེལ་དུ་སྤྱོད་ཐུས་དང་། དད་ལུས་ཀྱིས་ལྷགས་
པའི་འགྲོ་ནས་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་ལུག་གིས་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་སྤྱིངས་སོགས་བཟུང་རང་བྱུང་
འཕགས་པའི་གཞུང་མེད་ཁང་དུ་ཞབས་པད་བཞེད་པར་གཏང་རག་དང་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་
ལུག་བཟུང་ཀྱི་ཆེན་འབྲེལ་བཟུང་གསལ་ཀྱས་པ་བསྟར། ༡༡༠

༤༣) རྒྱ་སྤྱོད་ལོ་གསར་དཔེས་མཆོད་རྒྱུ་ལོངས་མཆོག་འཕགས་ལུལ་དུ་ཕེབས་བཞེས་
རིང་ལུགས་གཉིས་ཐད་བྱས་པ་གཟེངས་ཐོན་རིགས་ལ་གཟེགས་གསལ་དང་། བསྐྱོད་འགྲོ་
ཡོངས་ལ་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བསྤྱོད་ལྷ་པས་པོ་ཆེས་འཕགས་མཆོག་སྤྱིད་རྒྱུ་གཅིག་ཕྱག་
ན་པསྤོ་ནས་མཁའ་ཀྱལ་པོའི་སྤྱོད་པ་ཀྱང་ཐོག་ཆོད་མ་རིན་ཆེན་གཉིས་པས་གསར་བཞེད་
ཀྱིས་གཟུངས་ལུལ་རབ་གནས་དང་། གསལ་འདེབས་སྤོང་ཆོག་བཀའ་ཚོམ་ཡང་བཀའ་
རིན་བསྐྱེད། ༡༡༩

༤༤) བོད་ཀྱང་དཔེན་གསལ་ཀྱི་ཞི་ཆེད་འཛིན་ཆེད་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་དང་འགར་གདན་འཕར་
བཟོས་སྤོང་ལ། འཆར་ཅན་གནང་སྤོང་ཆོམས་མེད་ངོས་ལྷ་ལྷན་སྤྱོད་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་ལོ་ལག་དང་བཅས་པར་དམིགས་བསལ་རབ་གནས་བྱིན་འདེབས། ལྷ་རིན་ལྷ་མའི་

ཞལ་སྒྲ་ནས་དབང་བཀའ་ལྷགས་ལྷུང་སོགས་ཆེས་མང་བ་གསན། ཡེ་ཉིད་ནས་ལམ་
རིམ་ཆེན་མོའི་གསུང་ཆོས་ཟབ་རྒྱས་གནང་བར་ལེགས་འདུལ་གྱི་བརྟན་གསོལ་རིམ་པ་
བསྟར། ༡༩༩

༤༥ ་མོ་བྱང་རྩ་དབྱར་ཞལ་བཞེས་དང་བྲག་ཡེར་པར་གནས་གཟིགས་མཆོད་འདུལ་རྩ་
ལེབས། ཁྱི་བྱར་ཞལ་སྒྲ་ནས་ལྷ་མོའི་ཆོས་སྟོན་གྱི་ལུང་རྒྱན་རྒྱ་ཆེར་གསན། བོད་རྒྱ་ཆིངས་
དོན་ལེགས་གྲུབ་ལ་གཟིགས་གསོལ་དང་ལས་གནས་འཕོ་འགྱུར་རེ་བཀའ་བསྟར། རོ་པོ་
སྟོང་རྩེ་དང་བྱར་ཅམ་གཡོ་བ་མེད་པར་འདི་སྤྱི་དགེ་བའི་ཁྲིམས་ཁ་བཅན་བཟིང་ཆེ་བ་
སྤུལ་གསར་བྱ་དང་རྩ་སྟོང་རྩ་ཆེད་ལེབས་ཀྱིས་འགྲོ་རྒྱལ་ས་བདེ་འགྲོའི་ལམ་ལ་བཀོད་དེ་
རྒྱལ་ཁབ་རྩ་འཆར་འཕར་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཁག་བསྟུངས། ༢༠༥

༤༦ ་མགོན་པོ་སྤང་མཐའི་རྣོས་གར་གྱི་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ལ་ཆབ་ཤོག་བཀའ་ལན་ཆོགས་
བཅད་དང་། པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ནང་མའི་བཀའ་ཆོས་གནང་འབེལ་
གྱི་ལྷགས་ལན་སྤུལ། གཟིམ་རྒྱུད་ཆབ་ཞུགས་དང་ཞེན་མེད་རྒྱ་མའི་རྣོས་གར་ལ་རྒྱན་
གཟིགས་རྩེས་རྩ་སྟོང་མཆོག་སྤུལ་སོགས་དོས་འཛིན་མཛོན་ཤེས་ཐོགས་མེད་རེ་སྤུལ། ལོ་
མཇུག་དང་མེ་འདུག་ལོ་གསར་གྱི་འཆར་འཕར་བྱེད་སྟོ་ཁག་འཆོམས་མེད་བསྟུངས། ༢༠༦

༤༧ ་མདོ་སྤང་སྤང་བྲང་བཀ་ཤིས་འབྱེལ་གྱི་ཐོས་བསམ་སྤྱིང་གི་སྤང་གྱ་སྤུན་མོང་ལ་བསྟན་པ་སྤྱི་
བྱེད་གནད་དོན་གསལ་བའི་ཆབ་ཤོག་སྤུལ། བརྟན་གསོལ་རེ་འདུལ་བཞེས་དང་གདན་
ས་ཁག་གི་འགྲིག་ལམ་ལ་ལྟོད་ཡངས་མི་འགྲོ་བར་ལས་སྟེ་རྒྱལ་པར་རྟིང་སྤུལ། གཞན་
སྟེ་པས་སྟོལ་རྒྱལ་པར་འཛོམས་པའི་དམག་སྟེའི་དཔུང་ཆོགས་དང་། གཞན་པན་ཐབས་
ཀྱིས་སྟོད་པ་སྤུན་ཅིས་རིག་པ་གལ་ཆེར་དཔོངས་ནས་དེའི་སྟོབ་གྲུ་གསར་འཇུགས་
གནང་། ༢༠༧

༤༨ ་སྤྱིར་བསྟན་འགྲོའི་རྒྱུད་ཆོགས་ཞི་ཞིང་འཇིགས་བྱེད་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོ་ལེགས་གྲུབ་ཆེད་
དགའ་ལྷན་རྩ་ལེབས་ཏེ་སྤུགས་སྟོན་མཆོམས་སྟོར་རྩེས་ལྷ་ལྷན་ལོར་སྤྱིང་བསྟུལ་བཟང་པོ་
བྲང་རྩ་གནས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་ཤིང་གོགས་བྱུང་པར་བ་དང་བཅས་སྟོན་འགྲོའི་སྤྱིར་བ་

བསགསྐྱོང་དང་དངོས་གཞིའི་བསྟེན་གྲངས་སོགས་ཡར་ལྗན་ཏུ་སྐྱོང་ཐུས་ལྷགས་གཉིས་
ཀྱི་གནད་སྐྱེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་གདན་ས་ཁག་གི་འགྲིག་ལམ་ལ་རྟིང་གནོན་ཆོགས་སྤྱིའི་
བསྟེན་རྒྱུ་གས་མང་ཏུ་བསྐྱབས། ལྷ་རམས་དོན་སྟོང་ཏུ་མི་འགྲོ་ཆེད་དམ་བསྐྱགས་དང་
ལས་སྡེ་རེ་ཡང་གནས་དབྱུང་སོགས་བསྟན་ལ་དག་ཐེར་རྗེས་ཟབ་གནད་། ༡༡

༤༩ ་འཇིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ལོ་སྟོང་དཔོན་ཆེན་པོ་ནས་ཡུལ་འདིའི་མཛད་འཕྲིན་ལྷང་
བསྟན་གསལ་བར་གསུངས། འཇིགས་བྱེད་ལྷགས་བསྟེན་བསྐྱངས་པས་བོད་མྱོངས་
ཡོངས་ལ་བཀའ་ཤིས་པས་སྤྱི་སྟེར་ནས་ལེགས་འབྱུང་བརྟན་གསོལ་བསྟར། དགའ་ལྗན་ཏུ་
ཆེད་མེདས་ཀྱིས་འགྲིག་ལམ་ཀྱན་སྟོང་ཡར་ལྗན་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་ཆོལ་གྲང་
ཐང་བརྒྱད་ལྷ་ལྗན་ཏུ་མེདས་པར་ཀྱན་གཟིགས་པར་ཆེན་མཆོག་དང་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་
བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་འཕེལ་བའི་མང་བཤིང་། ༡༩

༥༠ ་ལྷགས་སྤེལ་ལོ་སྟོན་ཀྱི་དགུས་མཆོད་ཡར་ལྗན་བསྐྱངས། འབྲས་སྤངས་པར་ཁང་ཏུ་པར་
ཤིང་གང་བཞུགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་གསར་སྤྱར། ལྷ་ཁང་ཁག་ཉམས་གསོ་བྱེད་མི་ཆེད་
གཏོང་། ལྷ་ཏུ་མཆོ་སྦྱོར་དོ་རྗེས་ཏུས་གསུམ་གསལ་གཟིགས་ཀྱིས་ཡུལ་དབང་འདིའི་སྤྱ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གསལ་བར་གསུངས། ལྷ་ལྷན་སྤེལ་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་ཏུ་བཏུད་འབྱུང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ཉམས་གོག་ཆེ་བས་ཨར་ཆོག་དང་འབྲེལ་
བཤིགས་ཏེ་གསར་བཞེངས་རི་ལྷར་བྱེད་དགོས་ཆོས་སྟོང་ལ་ལྷང་འདྲི་དང་བཅས་ལྷ་ཁང་
གི་སྤྱི་ནང་རྒྱམས་ལེགས་སྤྱབ་བཞུགས་ཏེ་རབ་གནས་བྱིན་འབེབས་བསྐྱངས། ༣༠

༥༡ ་སྤྱི་ནང་ན་ལྷན་གྲགས་ཆེ་བ་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རྒྱམ་གསུམ་ལ་ཞིག་གསོ་དང་མཆོད་
བསྟེན་རྒྱས་འབྱུང། བལ་ཡུལ་ཏུ་རྟེན་བཞེངས་གཞན་རེ་ཡང་བཀའ་སྤྱུལ། བོད་ཏུ་ལྷ་
ཁང་རེ་གསར་བཞེངས། ལྷ་ལྷན་ཉེ་སྟོར་རེར་ཆེད་མེདས་ཀྱིས་རྗེས་འཛིན་དང་ཏུ་སྟོན་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབྲམ་བསྟན་རྒྱུ་ལ་སྤྱན་རེས་གསན་ཞུས། པར་གསར་བཞོའི་བཞོད་
འདོམས་དང་མཁུག་བྱང་བཅས་བཀའ་ཚོམ། འཆར་འཕར་ཀྱི་སྤྱེ་འགྲོ་མང་པོ་སོགས་རྗེས་
འཛིན་ཟབ། ༣༡

པ་༡༽ལྷགས་བྱ་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་སོགས་ལྷགས་གཉིས་གྱི་མཛོད་སྟོ་སྟར་ལྷག་བསྐྱབས།
ཞལ་གདམས་ཆོགས་བཅད་ཅིག་གནང་། དགའ་ལྷན་གྱི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་མྱོང་བ་
དཔེ་མཆོམས་ལ་མེབས་པ་རིམ་གྱིས་དགག་བྱ་ཆེ་ལ་དགོས་པ་རྒྱུད་བས་ཐབས་གྱིས་བཀག
བསྟན་སྲིད་སྤྱད་དམག་འཕར་འཇུགས་དང་ལས་གྱི་བྱེད་པོ་རེ་བྱུང་བསྟོ་བཞག་ཆོགས་སྟེ་
མྱིའི་བསྟེན་རྒྱུགས་མང་དུ་བསྐྱབས། རྒྱ་པག་ལོ་སྟོན་དང་བརྒྱད་གཏོར། དུས་འཁོར་མཆོད་
གར་བཅས་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་དབྱིད་དུ་རྒྱས་འཛིན་སྟེ།..... ༡༡༩

པ་༡༽གངས་ལྗོངས་ཕན་བདེའི་རྩ་ལག་ར་ས་འཕུལ་སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྒྱས་བཏབ་
ར་མོ་ཆེ་གཉིས་གྱི་ལྡེབས་རིས་ཁག་གིས་གཙོས་མྱ་ནང་རྣམས་ཟད་སྟོན་ཆེ་ནའང་ལས་
སྟེ་རྣམས་འདི་སྤང་གི་འབྲི་བའི་རང་བློན་གྱི་དབང་དུ་སོང་བ་ལྷགས་བཀོད་གྱིས་བྱབ་
པར་མཛོད་དེ་ཉམས་གསོ་བྱབ་རྒྱས་དམ་ཡི་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲིས་པའི་རབ་གནས་བྱིན་
འབེབས་གང་རྒྱས་གནང་།..... ༡༢༦

པ་༢༽བརྟན་གསོལ་རེ་འབུལ་བཞེས་དང་། གདན་སའི་མཆོན་ཤས་དང་འཆད་ཉན་གོང་འཕེལ་
དུ་དགོངས་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་བཏགས་ཆོད་ལྷན་ཡོང་ཆེད་པ་རྒྱུ་ཉིད་ཆོད་དཔང་དུ་
མེབས་ཏེ་ཕྱགས་འཕེར་གནང་། གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དུ་མེབས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་
གསོ་དང་སེར་བྱིམ་གྱི་བསྐྱེད་སྟོན་ཆེ་བ་དག་གཙང་། ཤིང་བྱའི་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་
ཁག་རྒྱས་འཛིན་བསྐྱབས། བསྟན་པའི་བདག་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱི་ཞལ་
སྟོན་བཀའ་འཕྱར་རོ་ཅག་འཕུལ་པར་གསར་བཞོའི་ཕྱགས་བཞེད་འབྱུངས་པ་བཞིན་ཉེར་
བསྟོགས་གནང་།..... ༡༥༧

པ་༣༽དཔལ་སྤར་ཐང་གི་བཀའ་འཕྱར་གཞིར་བཟུང་པར་འདྲི་བཞོ་འགོ་འཇུགས་གྱིས་བཞུགས་
གསོལ་ལྟ་ཁང་ནང་རྟེན་བཅས་གསར་བཞེངས། གསུང་རབ་པར་གསར་སྐྱབ་པ་དགེ་རྩ་
སྤྱ་མེད་དུ་ཆེ་བ་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས། ལྷ་ས་ཁུལ་བདེ་འཇགས་ཉེན་རྟོག་
པ་གསར་འཇུགས་བསྐྱབས་པ་ཁག་གིས་འཕོང་སྟེན་རྩལ་སྟོན་ཞུས། གདན་ས་ཁག་དུ་
རྒྱག་ལང་རི་སྟེང་བྱུང་བ་རྣམས་གཙང་སེལ་དག་ཐེར་གནང་ངོས་ཆོགས་སྟེ་མྱིའི་བསྟེན་

- རྫོགས་གྲངས་མང་བསྐྱབས། ༡༤༩
- ༡༤༥ ། ཤིང་སྒང་ཡོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་བསྐྱབས། འབྲས་སྒོ་སྒྲིང་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་
གྲུབ་པར་ལྷག་གནས་གནང་བར་གདན་གསོལ་བཞིན་ཤིབས། སྤྱི་ཞུང་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཀྲན་
སྟོང་བཟང་ཞུན་ལ་གཞིགས་གནས་རིམ་སྤར་གཙོག་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་སྟོགས་སུ་
ཤིབས་པས་དགོན་གཞིས་འཛིན་སྟོང་བྱེད་མི་ཆེད་གཏོང་། མདོ་སྤངས་སྒྲ་བྲང་བཟླ་ཤིས་
འབྱུལ་སྟན་པ་གྲུ་ཆོང་ལ་བཀའ་ལན་ཆོགས་བཅད་ཅིག་སྟུལ། ཤེར་བྱེས་གྲུ་ཆོང་གི་འདུ་
ཁང་ཉམས་གསོ་གྲུབ་པས་གདན་གསོལ་བཞིན་སྟགས་ཤིབས་བྱིས་བྱིན་འཤེབས་སོགས་
རྫོགས་འཛིན་བཟ། ༡༥༡
- ༡༤༦ ། མི་རྟག་དང་མི་ཡོས་ཡོ་སྟོན་སྤྱི་འཆར་འཕར་རྒྱས་བསྐྱབས་དང་བཞེན་རྫོགས་མཐའ་
སྒྲས་པ་བསྐྱབས། མདོ་སྤངས་སོགས་ཀྱི་དགོན་ཕྱེ་དུ་མར་བཅའ་ཡིག་གནང་། དགའ་ལྷན་
དུ་ཆེད་ཤིབས་བྱིས་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་སྒྲུམ་གསར་འབྱུང་དང་རབ་གནས་
བསྐྱབས། སྤྱིར་ཆོགས་སྤྱིའི་བསྐྱབ་ཕྱིན་གྲངས་མང་བསྐྱབས། འབྲས་སྐྱབས་དང་
གནས་རྒྱུང་། སྟོར་ལུང་གཞོང་པ་རྩ་ཆུ། རྟག་ལུང་བཀ་རི་ཁྲོད། ཆ་རྒྱར་སྤྱིང་། དགའ་
གདོང་། ར་ཅ་རི་ཁྲོད་སོགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་བྱིས་འདོད་བསྐྱབས། རྩ་ཆོག་ཡང་སྤྱིང་
ངོས་འཛིན་དང་གྲུ་འུའི་ལུང་དོན་བཞིན་ཐ་མི་ཁ་དར་དྲགས་པ་དམ་བསྐྱགས་བཅས་
འདི་སྤྱི་དགེ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་འདོམས་སྤྲུང་། ༡༥༣
- ༡༤༧ ། འབྲུག་ཡོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་ཡར་ལྷན་དུ་བསྐྱབས། མདོ་སྤངས་མཆོམས་སུ་བོད་
རྒྱའི་གཡུལ་འབྲུག་བསྐྱོག་ཐབས་གནས་ཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་ཉམས་གསོ། རི་རྒྱ་
སྤར་སྟོན་གྱི་མི་འཛིགས་སོག་གི་སྐྱབས་སྦྱིན། ཡང་སྤྱིང་ཅིག་ལ་འབྲུལ་སྟགས་དགེ་བའི་
བསྐྱབ་འདོམས་ཤ་ཆར་རྒྱར་བས་རྫོགས་འཛིན། ཡོ་ཤས་རིང་འཆར་འཕར་ལུགས་གཉིས་
ཀྱི་གནང་སྟོང་བར་ཆོགས་སྤྱིའི་བཞེན་རྫོགས་སྟོང་སྤག་ཁ་ཤས་སྟུལ་ཏེ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་
ཅ་བ་རྒྱུགས་པར་མཛོད། འབྲས་སྐྱབས་སུ་ཆོས་ཁྲིམས་སོགས་འཛིན་སྟོང་སྦྱི་གཞོན་སྟོན་
རི་རྟར་བྱེད་དགོས་བཀའ་ཡིག་ཆེད་སྟུལ། ༡༥༦

༥༧༥ གྲུ་མ་འདི་ཉིད་གྱིས་མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་ཡོངས་སུ་རྒྱུ་གས་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གཞན་ལ་འཆད་སྤེལ་རྒྱུ་རྒྱུད་རོས་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཕན་དེས་བསྐྱབས་འདོམས་ཤིང་ཆར་སྒྱུར་བ་དང་། ཆོགས་སྤྱི་ཕྱི་འབྲས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོག་འགའ་བསྐྱབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་སྤྱོད་པ་ལྟར་ནས་དཀར་གྱི་ལེགས་བྱས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་ནས་ཐར་གྱི་སྤྱི་ཕྱོགས་ཡིན།..... ༥༧༦

༥༧༦ རྣམས་པའི་བགྱི་བ་ནས་གསུམ་འཆད་རྩོད་རྩོད་པ་དང་། བསྐྱབ་གསུམ་ནས་དག་གཞིར་བཟུང་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པ་བྱུང་པའི་ཡོན་ཏན་བཅས་ལ་མངའ་བརྟེན་གྱི་མདོ་ཐུག་གསུམ་མེ་བྱུང་པ་མངའ་ནའང་སྤྱོད་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྤྱོད་ལེན་པ་འདི་ཡང་ནས་ཐར་གྱི་སྤྱི་ཕྱོགས་ཡིན།..... ༥༧༧

༥༧༧ གྲུ་མ་འདི་ཉིད་གྱིས་བཀའ་གདམས་སྤྱི་མཆོད་གསུམ་དང་། རྒྱལ་དབང་མོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ཉམས་གསོ་དང་སྤྱི་གསུང་བྱགས་རྟེན་གསར་བཞེངས། བོད་རྒྱ་སོག་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་པའི་ཕྱིར་བསྟེན་བཀའ་ཕྱོགས་གསུམ་མིག་འབྲས་བཞེན་བསྐྱབས་པ་སོགས་རྒྱལ་བརྟན་གྱི་སྤྱོད་ཡོན་ལྷན་མེད། གཏེར་བྱང་ཁག་དུ་མར་ལུང་གིས་ཀྱང་ཟིན། རྒྱལ་ལོ་སྤོང་གྱི་དཀྱིལ་མཆོད་རྒྱས་བསྐྱབས་རྒྱུ་གདན་གསོལ་བཞེན་གནས་རྒྱུད་དང་བྱང་རྩ་སྤྱོད་སོགས་ལུལ་བྱ་མང་པོར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་གནས་གཟིགས་མཆོད་འདུལ་སོགས་བརྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ།..... ༥༧༨

༥༧༨ ས་མཆོམས་ཁག་གི་དམག་བརྒྱུ་སྤྱི་མ་གཏོས་ཆེ་རིམ་སྤྱོད་དང་བརྟན་གསོལ་རེ་འདུལ་བཞེས་བྱུང་པར་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་ནས་དུས་གསུམ་གསལ་གཟིགས་རྒྱལ་ཞལ་གདམས་སྤེལ་སྤྱོད་ཡང་ཞི་དྲག་གི་མདུན་ན་འདོན་དང་གདན་ས་ཁག་རྒྱུད་རྟོག་སྤྱོད་སོགས་ནས་བརྟན་གསོལ་སྤྱོད་རྒྱུས་ཞུས་པར། ཕྱི་རིམ་སྤྱོད་པ་འདི་ལྟས་ནང་གི་སྤྱོད་དོར་གལ་ཆེ་བའི་ཞལ་གདམས་ལྟག་སྤེལ་དང་འཆར་འཕར་གྱི་གནང་སྤོ་ཁག་འཆོམས་མེད་བསྐྱབས།

- ༡༩༽ཆུ་བྱ་ལོ་སྟོན་གྱི་དཀྱིས་མཆོད་སོགས་ལྷགས་བཟང་རྣམས་ཡར་ལྡན་རྒྱ་གནང་། དགའ་
ལྡན་རྣམ་པར་སྤིང་རྒྱུགས་ཐེབས་ཀྱིས་རབ་གནས་བྱིན་འབེབས་དང་གནས་གཟིགས་
མཆོད་བསྟེན་ཀྱས་འབུལ་ལྟ་ལྡན་རྒྱ་འཆར་འཕར་གྱི་གནང་སྟོ་ལག་རེ་སྤྱོད་ལྷན་ཆོགས་
སྤྲུལ་མེད་བསྟེན་ཆོགས་ཐ་མ་གྲངས་མང་བསྐྱབས། ༤༢༧
- ༡༩༽འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཅད་ནས་སྤངས་ཀྱང་གཏུལ་བྱ་རྣམས་
དགེ་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་མྱོང་དེའི་ངང་ཚུལ་སྟོན་དགོས་པ་དང་ཡུལ་མཆོག་འདི་པའི་
སྤྱོད་ཆོད་ཆོད་ཀྱང་ལུང་གིས་བཟོ། ལར་སེར་སྤྱོད་དང་སྟོས་གཞུང་ཞབས་སྟེ་འཁོད་
ཡོངས་ནས་ལོ་བསྐྱེད་མཛོད་སྟོས་སྤངས་ཏེ་འཇུག་ལྟོས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དང་
སྤྱོད་མཐུན་བསོད་ནམས་ཟད་མཐར་གཏུགས་ཏེ་མི་ཤིས་པའི་ལྷན་རིམ་ཤར་ངར་སྤྱོད་
བཞེས་མཐར་གཟུགས་སྤྱི་བཞོད་པ་བསྐྱེད་ཏེ་སྟོས་བྲལ་བདེ་སྟོང་གི་ཏིང་འཛིན་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་..... ༤༢༨
- ༡༩༽སྤྱོད་གཏུང་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱོད་དང་མཆོད་སྤྱོད་མཆོག་གི་སྤྱོད་སྤྱི་ཆེས་འཛིན་གྱི་གསོལ་
འདེབས་ཟམ་མི་ཆད་པ་བསྐྱེད་ལྷན་སྤྱོད་གཏུང་གི་ཞལ་ཤར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་རང་སྤྱོད་ཀྱིས་
འཁོར་བ་དང་རྒྱུད་མཆོག་ཀྱལ་ཆབ་རྒྱུ་མངའ་གསོལ་སྤྱོད་ན་ཆེད་པར་དཀའ་བའི་
གསེར་སྟོང་ངོ་མཆར་བྱེད་འཕགས་གསར་བཞེངས་ནད་སྤྱོད་གཟུགས་ཟ་མ་ཏོག་བཞུགས་
སྤྱོད་གསོལ་ཞིང་ཡང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆེས་སྤྱོད་བཟུང་བའི་ལྷན་བྱེད་པར་བ་རེ་བྱེད་། ༤༢༩
- ༡༩༽རྣམ་ཐར་འདི་ཇི་ལྟར་བཙམ་པའི་ཆོག་བཙད་ལྷག་གིས་མཆོམས་སྤྱོད་བཙས་དགེ་བའི་
ལས་རྣམས་ཆོགས་བྱང་གི་རྒྱར་བསྟོས། གསུང་རབ་ཡོངས་ཀྱི་པར་བྱང་སྟོན་ཆོག་བྱིན་
ཅན་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པར་བྱས། ༤༣༠
- རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྐྱར་གང་ལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ། ༤༣༡
- ལྷགས་ཆེ་ལེགས་གསོལ། ༤༣༢

ཙམ་སྤྲིག་པའི་སྡོན་སྦྲང་།

༡༡། །སྤྲིགས་བཅུའི་རབ་འབྱམས་ཞིང་གི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གདུང་འཛོལ། །ཁམས་གསུམ་སྐྱེ་
འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར། །བསྟན་འཛིན་གྱི་བའི་གཙུག་རྒྱན་དཔ་པ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་ཆ་གང་ལའང་འགྲན་པའི་རྒྱ་དང་བུལ་ཞིང་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་སྤྱི་མཆོག་མཆོན་
དཔའི་དཔལ་གྱིས་རབ་མཛེས། །ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་འབྲེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྒྱས་
ཤིང་། །བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་བྱུངས་ནས་འབྲེན་པའི་གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ལྡན། །བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་མཐར་ཐྱིན་པས་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བདག་ཉིད། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཡང་གཅིག་ཏུ་མཉེས་གཤིན་པའི་བཅེ་བའི་རང་
ཚུལ་ཅན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱིས་སྤྲུགས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་དགས་སྦྲིང་ལྡེའི་
ལུས་ཅན་མཐའ་དག་རང་བཞིན་རང་གིས་དབང་བྱ་བསྐྱས་ཏེ་པན་བདེའི་ལམ་མཆོག་ལ་འགོད་
པར་མཛད་པ། །དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྲུགས་ཇི་དང་བཀའ་བྲིན་ལྷག་པར་ཆེ་བ།
འཕགས་པ་སྤྲན་རས་གཟིགས་དབང་བྱུང་སྤྲིག་གར་རོལ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྲ་དགར་འཛིན་པ། །རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་
ཆེན་པོ་གང་ཉིད། །བཤུབ་དང་རྒྱལ་མོན། །གསུམ་ལྡན་བྱུང་སྤྲིག་འཛིན་པའི་རྣམ་རོལ་བྱ་འཕོས་
པ་སོགས་ཀྱིས་ཡངས་པའི་འཛམ་གླིང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་སྐྱེ་དང་སྟོས་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་བའི་འགོ་བ་
རྣམས་འབྲེན་པའི་སྤྲ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་དང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་ལས། །བདེ་བས་ཐོངས་
ཤིང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱིས་མཁར་བའི་འགོ་བ་བྱ་ཞིང་སྤྲུགས་དང་མགོན་དང་དབྱང་གཉེན་བལ་བ་
རྣམས་ཇིས་སུ་བཟུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཁག་མོས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་དགར་མཛལ་ཆོག་པ་
དང་སྐྱེ་བ་སྐྱ་ཕྱིའི་གནས་ལུགས་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཡོངས་ལ་པན་ཐོགས་རེའི་དབྱུས་གཅིག་ཏུ་

པར་འབྲེམ་ས་བྱེད་འདུན་ཆེ་ཚུལ། སྐྱེ་སྤྱོད་ཡིག་ཆ་དཔྱད་སྤྱི་ཚོར་ཡལ་པ་ཡལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་ལ་ཡལ་སྤྱོད་སེང་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པའི་བཀའ་བྱིར་ལེབས་སུ། “སྐྱེ་བ་སྤྱི་འཛིན་གནས་
ལུགས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཞིག་དེས་པར་ཡོད་རྒྱུར། དེས་ན་དཔྱོད་མཛད་ཀྱིས་ཁག་ནང་གསལ་པའི་
སྤྱོད་རྗེས་ཆོགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་སྐྱབས་ཆོགས་བཅད་ཁག་འཆར་ཅན་མངལ་ཁ་མཛད་
སྤྱི་འཛིན་གསལ་བཅས་དོན་གཤམ་རྒྱུད་ཞིང་། ཡིག་ཆོགས་ཆེ་པའི་གཞི་རྣམས་མ་བཤོད་པར། དོས་
འཛིན་ཞུ་སྤྱོད་པར། སྐོབ་གཉེར་རྗེ་གནང་སོགས་སྤྱི་འཛིན་ལྷན་དཔྱུས་དཔྱུས་གཅིག་ཏུ་དཔར་
བསྐྱུན་བྱས་ན་འཕུས་”ཞེས་ལམ་སྤྱོད་བཀའ་སྐོབ་སྤྱི་ལེབས་བཞིན་མཁས་པ་མཁས་པའི་བྱང་ན་
མཛེས་པ་འགས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པོལ་བྱུང་གིས། < <འཕགས་པ་འཛིན་ཆེན་དབང་ལྷག་གི་རྣམ་
སྤྱུལ་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་དེབ་ཐེན་ལོ་བྱེད་པ་> > ཞེས་པའི་དེབ་བྱེད་རྣམས་བྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ལོ་སྤྱི་འཛིན་བྱས་པ་དེ་དག་མགོན་པོ་གང་གི་ལུགས་རྗེས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེར་
འབེལ།

ཡལ་པ་ཡལ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དབྱུང་གིས་གཞིགས་པའི་
ལམ་སྤྱོད་དེབ་བྱེད་བསྐྱེད་པ་འདི་དག་གིས་པོད་གྱི་ཡང་སྤྱུལ་དོས་འཛིན་ཞུ་པའི་ལམ་ལུགས་
དང་དེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་གཞན་འབྲུན་མེད་པ་དང་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་
གཏན་ཆོགས་སྤྱི་གོ་ཆོད་པ་ཞིག་གནང་འདུག་པ་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་དེབ་ཐེན་གྱི་བྱེད་པ་འདི་དག་གི་
དཔེ་རྒྱུན་ཆད་པའི་པངས་སེམས་དང་སྒྲོས་ཡུལ་དབང་སྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ལྷན་འཕགས་དཔལ་
ཐེན་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཡང་དག་པར་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ལོད་ཐེར་ཀུན་འཕགས་དཔལ་
བཅུགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐེན་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འཛིན་པ་འཛིན་ཆེན་དབང་ལྷག་མི་
ཡི་ཐོལ་གྱི་བྱེད་སྤྱོད་གང་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་པ་བདག་ཅག་ཁ་བ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་གྱི་མགོན་
སྐབས་དང་དབྱུང་གཉེན་གཅིག་བྱུང་བྱུང་པ། ལུས་པའི་བསྐྱེད་ལ་འཕགས་ལུས་པའི་བྱུང་བ་བཅུ་
བདུན་སོགས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་འཛམ་གླིང་མཁས་བྱུང་ཡོད་པ་གྱི་སྤྱི་ཚོར་རྣམ་འཛིན་བྱུག་ན་བསྐྱོ་
བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ། དོན་གྱི་སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་སྤྱོད་ན་ཡུལ་བཅུན་འཛམ་དཔལ་དག་དབང་སྤྱོ་

བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཆོད་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྐྱར་མཆུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་ཞེས་
མཆན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྲིད་ཞིའི་གདུང་བ་སྟིལ་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་ཉིད། གངས་ལྗོངས་
མདོ་སྨད་ས་ཡི་ཐིག་ལེར་ཡོངས་སུ་བྱགས་པའི་པོད་གྱི་མཁས་པ་མི་གསུམ་གྱི་བཞུགས་གནས་
དང་། གངས་ཅན་མཁས་སྐྱའི་གཞུག་གྱུན་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་གང་དུ་འཁྱུངས་
པའི་གནས་སྐྱེའབྱས་དང་འདབས་འབྲེལ་སྟག་མཆོར་དུ་ཚུར་མཐོང་སྟེ་པོའི་སྤང་དོར། ཕྱི་ལོ་
༡༩༣༥ བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་པག ཟླ་༥ ཚེས་༥ ཉིན་སྐྱའི་མཆན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་
བཞད་དེ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་སྦྱངས་པ་རིམ་གནང་གིས་མཁས་པའི་བྱ་བ་
གསུམ་གྱི་བ་རོལ་ཏུ་སོན་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་བྱགས་སུ་ཚུབ་པའི་མཆོན་དཔོན་གོང་ན་མེད་པས།
ཡངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་འཆོ་བའི་གཟུར་གནས་མིའི་རིགས་མཐའ་དག་གིས་གྲས་
མཆོད་ལྷུར་ལེན་ངར་བགྱང་བྱ་བྱིལ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་བཞེས་པའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་
འཕགོན་པོ་གང་གི་སྐྱའི་འཁྱུངས་རབས་གྱི་དེབ་ཐེང་འདི་རྣམས་པར་འབྲེམས་བྱས་ན། འཁྱུལ་པའི་
དགོངས་པ་མཐར་ཐུག རྣལ་འབྱོར་ངས་ཀྱང་ཉམས་ལེན་དེ་ལྟར་མཛད། །ཐར་འདོད་ཁྱེད་ཀྱང་དེ་
བཞིན་བསྐྱུང་འཆའ་ལོ། །ཞེས་ཕྱོད་བྱུང་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་དུ་
གོ་ནས་པན་བདའི་འབྱུང་གནས་སྐྱལ་བསྟན་འཛིན་སྟེལ་གྱིས་རིགས་མཐུན་པའི་སྟེ་པོ་རྗེ་སྟེད་
ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་མི་སྐྱོངས་པར་འབྲེལ་ཡུན་དགེ་བར་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆན་གཏན་ཆིགས་
འདི་ལྟག་མི་དགོས་པས་འཁྱུལ་བ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྒྲིན་དུ་འབྱུང་ནས་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
གསོག་པའི་ངས་དོན་གྱི་བཟོན་བཞུགས་སུ་རེ་སྟེ།

མདོ་སྨད་འཁྱའི་བྱ་སྟོན་གོ་སྟེག་ཆོགས་ཚུང་ནས། ཕྱི་ལོར་འགོངས་འཁྱུབས་མགོན་ཆེན་
པོ་མཆོག་གི་སྐྱའི་འཁྱུངས་རབས་རྣམ་ཐར་གྱི་དེབ་ཐེང་འདི་དག ཕྱི་ལོ་༢༠༡༤ ཟླ་༥ པའི་ནང་
གྲས་པར་རྩིས་སྒྲིག་ཡོང་བའི་རེ་སྟེལ་བྱེད་སྐྱབས་སྐྱི་སྟེར་ལས་བྲེལ་ཆེས་འབྲེལ་སྤྲས་དང་། ལག་
ལེན་དངོས་གྱི་ནང་པར་རྩ་ཁྱེག་ཅམ་མིན་པར་ཐེབ་ཁྱས་དང་དོན་ཁྱས། བསྐྱར་ཁྱས། དཀར་
ཆག་གསར་བཟོ། དེབ་གཟུགས་ཚུན་བཅོས་སྒྲིག་གི་རྣམ་ཀྱངས་བརྒྱུད་དགོས་པའི་ལས་ཀ་མང་

ནའང་། སྤེང་པའི་ཐུག་རྩ་མཐའ་དག་གཅོད་ཟེང་། རྒྱལ་པའི་གསུང་གི་གཅེས་ལོར། ཞི་བའི་སྒོ་
གཅིག་ལུ་ཐབ་མོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་མེད་ཅ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཡངས་པའི་འཛམ་གླིང་ཁོན་གྱི་སྤྱི་པོ་རྣམས་ཐབས་མཁས་གྱིས་སྦྱོར་བའི་
འཕགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་དྲར་སྤྲིག་གོས་བཟང་ལྷབ་པའི་གར་དུ་རྒྱོས་ཤིང་། བསྐྱབ་
གསུམ་ཡོན་ཏན་ལོར་བུའི་ཐུགས་རྒྱུད་གཏམས་པའི་རྒྱལ་པའི་ཞལ་སྤྲིན། བཀའ་བློན་གསུམ་ལྗན་
གྱི་ཅ་བའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་ལོར་ཡལོང་ས་ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲེན་ཡུལ་བས་མགོན་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་ཅིང་གཟེགས་པ་ཆེན་པོ་ཐུགས་དགེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འབྱུང་རེ་དང་། ཡོང་ཆེན་
བསྟན་པའི་སྤྱི་ལོ་མེ་ཡུལ་མཆོག་གི་རྟེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་མདོ་སྨད་ལ་རོགས་གང་བན་ཟེང་
དགོས་པའི་སྤྱི་སྒོས་ལམ་སྟོན་གནང་བ་བཅས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་ཟེང་ཆེན་དང་། རང་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་
ཐར་འདི་རིགས་ལ་མཛོན་པར་དང་བའི་དད་པ་དང་། གང་ལ་གང་འདུལ་ཐབས་མཁས་ལུགས་
གཉིས་གྱིས་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་བསྐྱངས་དང་སྦྱོང་བཞིན་ཟེས་འཛིན་ཐུགས་བཅའི་བཀའ་བློན་རྣམས་
འོན་པའི་གྲས་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པས་རང་རྒྱུད་བསྐྱལ་ཏེ་ཉིན་མཆོན་ལྟོས་མེད་ལྟ་བུར་ཁྱེད་གྱི་
གི་ལས་ལ་ཞུགས།

༡༽ བྱེ་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་གཏན་འབེབས་དེ་བ་གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་པ་སོར་བཞག་གིས་༡༩ཕྱི་
དེ་དང་། བོད་རང་ནས་པར་བཞོས་བཀྲིས་པའི་༡༥ཕྱི་མོའི་ཤིང་པར་རྟིང་ཁུངས་ཁག་དང་། དེ་བ་
གཟུགས་སུ་པར་དུ་བསྐྱུན་པ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་དང་ལྷ་ལྗན་གཙུག་ལག་ཁང་མཉམ་བསྐྱེལ་སེར་
གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟིང་འཆོལ་བསྐྱེད་ཐོགས་སྤྲིག་ཁང་དང་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་
གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་པར་དུ་བསྐྱུན་པ། ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་རང་ནས་པར་འབྲེམས་བྱས་
པའི་ཡུལ་དབང་སྤྱི་སྤྱོད་རིམ་བྱོན་གྱི་༡༩མཛེད་རྣམ་དེ་བ་སྤོང་སོགས་མ་ཕྱི་གསུམ་རེ་དང་ཞིབ་
བསྟར་གྱིས་ལྟེན་ཞུས་ཐེངས་གཉིས་བྱས།

༢༽ དེ་ཅས་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་སྤྲོད་དོན་ཞུས་སྐབས་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་འདི་དག་དཔྱད་
གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་མེན་པར་གལ་འགངས་ཆེ་བ་རྣམས་བར་ལེན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་

གོང་གསལ་མ་ཡིག་གི་མ་གཉིས་མ་ཐོར་བར་བསྐྱར་བལྟས་ཀྱིས་དོན་སྟོན་འབྲུག་ངེས་མ་དག་
རྒྱན་འབྲས་འཛིགས་དང་དོན་ལ་འཁྲུལ་བ་མི་བསྐྱེད་བ་རྣམས་དེར་སྦྱོད་སྒོ་འཕེལ་ཆེད་ཆོག་ཏུ་
བཅོས། གཞན་གང་ཡང་རུང་བའི་ཡི་གེ་དང་བརྟེན་དོན་དེར་འབྲུག་ངེས་པལ་ཆེར་བོད་ཤིང་
པར་རང་ལ་ཁུངས་བཅོལ། དཔེ་དེབ་འདི་རིགས་བོད་ཤིང་པར་ཁག་ལས་བརྩས་བ་ཡིན་སྟབས་དེ་
དག་དང་དེར་སྐྱབས་དེབ་གཟུགས་སུ་པབ་བ་གང་ལ་ཁུངས་བཅོལ་བའི་ཤོག་གངས་གསལ་
འདེབས་དང་། སྐབས་བབ་ནང་དོན་བསྐྱུས་ནས་བཞོད་རིགས་ལ་བསྐྱུས་དང་། དྲུས་ཀྱི་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོག་རེ་རྒྱང་འཕྲི་ནས་དགོས་ངེས་ཆོག་ཏུང་བར་ལེན་གྱིས་བསྐྱེགས་བ་རྣམས་ལ་
བརྩས་ཞེས་མཆན་བྱ་བཏབ་ཡོད།

༡༽དོན་ཁུས་ཀྱི་སྐབས་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཤིང་པར་ཁག་ལ་ཁུངས་གཏུགས་པར་དེབ་
གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་བ་ལས་གོང་ལོག་འཁྲུག་བ་(དེབ་ཐོང་གསུམ་བ། ༥༥ ཐོང་ལྷ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་
ཁོངས་ཤོག་གངས་༡༡༥ ལ་གཟིགས།) དང་། རྣམ་ཐར་པན་ཚུན་གྱི་ཤོག་གངས་འཁྲུག་སྟོན་(དེབ་
ཐོང་ལྷ་པ། ༥༥ ཐོང་བརྒྱད་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཤོག་གངས་༥༥༥ ཐོང་བརྒྱ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་
ཁོངས་ཤོག་གངས་༤༤༥ དང་། ༤༤༥༥ ཁག་དང་། དེབ་ཐོང་བྲུག་བ། ༥༥ ཐོང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་
རྣམ་ཐར་གྱི་ཁོངས་ཤོག་གངས་༡༠༠ དང་། ༡༠༥ ༡༡༠ ཁག་བཅས་ལ་གཟིགས། འདིར་ཨང་
གངས་བཏབ་བ་རྣམས་མ་དེབ་ལས་གཞན་ལ་མ་ངེས།) རེ་འབྲུག་བ་རྣམས་སྐབས་སོ་སོར་གསལ་
བཞད་ཁུངས་སྒྲེལ་བྱས།

ད་ལས་ཀྱི་དེབ་ཐོང་འདི་དག་གི་ལོ་༡༩༥༥ ལོར་ཐོག་མའི་པར་འབྲེམས་བྱས་བ་ལས་པལ་
ཆེར་མ་འདས་བ་ཞིག་དགོས་པས་སྐབས་བབ་ཅམ་ལས་ཞིབ་བསྐྱར་མཐར་ཆགས་བྱས་ནས་
ཐོག་རྒྱ་མ་རྒྱང་ནའང་དེབ་གཟུགས་སུ་བསྐྱུན་བ་རྣམས་ལ་ད་རུང་ཆད་ལྷག་གི་སྟོན་འབྲུག་ངེས་བ་
རེ་རྒྱང་ཡོད་བཟོ་འབྲུག་པས་སྦྱང་གིན་འདི་དག་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཅམ་དགོས་རིགས་ནས་བོད་ཤིང་པར་
རང་ལ་ཁུངས་གཏུགས་རེད་རྣམ་ཐར་སོ་སོའི་མཐུག་དཔེ་ཆ་རྣམས་གང་ནས་རྟེན་ཁག་ལས་བྱས་
ཏེ་བཞོད་ཡོད།

༤༽དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཆེན་ཡང་སྤྱི་ནོར་གོང་ས་མཁུ་བས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བའི་རིམ་བྱོན་གྱི་ཡང་སྐུལ་བྱོན་ཚུལ་དང་སྐྱེ་ཡོན་གསན་སྦྱོང་གི་བརྒྱུད་རིམ། སྐྱེ་ཆེ་དཔེ་མཛད་འཕྲིན་གཙོ་བོ་ཁག་ཟུང་འདོན་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་བསྟུ་བསྐྱེགས་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་སྤྱི་ཐེབས་གཞིར་བཟུང་སྐབས་ཁྱེད་ས་བཅུན་སྟོན་ཆེད་ཤོག་གུངས་དང་ཐིག་ཐེང་ཚུན་གསལ་འདེབས་དང་། དེབ་ཐེང་འདི་དག་ནང་བོད་གནའ་རབས་ཤིང་པར་ཁག་གི་དཀྱུས་བཞེན་རྣམ་ཐར་ཆ་ཆང་བ་མེད་པ་མཁུན་པའི་ཆེད་ལས་གཞན་བོད་ཕྱི་ནང་གང་སར་པར་འབྲེམས་བྱས་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་ཟུང་ནང་ཆ་ཆང་བ་ཡོད་ཤིག་གིས་བཀོད་འདུག་(དེབ་ཐེང་གཉིས་པའི་ནང་འཁོད། རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་བའི་གཉིས་པའི་རྣམ་ཐར་གཡང་པ་ཆོས་རྗེ་དང་དགོན་མཆོག་སྐབས་གཉིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྟོགས་བརྗོད་དཔག་བསམ་ལྟོན་ཤིང་།) པའི་འབྲུལ་བ་དང་མ་དག་རྒྱན་འབྲུམས་རིགས་བརྒྲེག་པའི་ཆེད་དུ་འང་ཡིན།

༥༽ རྒྱལ་བའི་རྣམ་ཐར་འདི་དག་ལ་སྤྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ས་བཅད་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀྲམ་པ་དེ་སྤྱོད་སྐྱས་གཞིར་བཟུང་དོན་འདིལ་བའི་ས་བཅད་གང་རྒྱས་ཅེ་ཡོད་ན་གཟེགས་པ་པོ་རྣམས་ལ་པན་ཆེ་ཐོགས་པ་སྟོས་མེད་ཀྱང་། དེ་འདྲ་ཤེས་དཔྱོད་ཀྱིས་མི་འདད་ནའང་སྐྱབས་བབ་སྤྱི་བྱེད་གནད་འགག་གལ་ཆེ་ཁག་ཆང་བའི་སྤྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་ཐར་སོ་སོའི་སྤྱི་ཁོག་སྒོ་ངོར་འཆར་བྱུང་བ་སྤར་མེད་གསར་བཏོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་གཟེགས་བདེའི་ཆེད་དོན་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་རིགས་ལ་བར་དུ་འབེབས་ཅེ་ཐབ་པ་བཅས་དེད་དུས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་བྱས།

༦༽ རྣམ་ཐར་འདི་དག་ཞུ་སྤྱིག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དཔལ་ལྷན་སྟོད་རྒྱུད་ལྷ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། འཕགས་ཡུལ་གི་རྟེན་གྲུ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྟོབ་གཉེར་ཁང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ར་ས་གངས་སྤྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་དཔེ་ཆ་གང་དགོས་མཁོ་སྟོད་གཡང་པོ་གནང་བའི་བཀའ་འདིན་གྱིས་མ་ཤེས་པར་བཞག་ལས་རྣམ་ཐར་སྐྱས་གཙང་འདི་དག་བྱུང་བས་རོགས་རམ་བྱེད་པོ་དེ་དག་ལ་

ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ལྷ།

པ། སྤྲི་ཁོར་པ། བོད་ས་པ། སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་ཆོས་ཤིག་གི་སྐབས།
དཔེ་དེབ་པར་བསྐྱུན་བྱས་ན། མ་དག་པ་ཞིག་ལ་དག་པ་ངོས་འཛིན་གྱིས་མ་དག་རྒྱན་འབྲམས་
བྱས་ན་ལེགས་པོ་མེད་པས་དག་བཅོས་ཁྲུངས་འཕེར་བྱེད་དགོས་པའི་མན་ངག་ལས་སྟོན་གནང་
བ་དང་དཔེ་དེབ་འདི་དག་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་སྤྱིང་བཅང་གིས་ལྷ་སྤྲིག་བསྤྲིས་པ་འདིར་ལེགས་
ཆོགས་ཅི་མཆིས། པ། བོད་ས་པ། མིའི་རྣམ་འདྲེན་པ། སྐབས་མགོན་པ། རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
ཅིང་གཟེགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ཐུགས་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ནས་སྤྱི་ཆེ་པ་ཞབས་བད་
བསྐྱལ་བ་རྒྱར་བརྟན་པའི་རྒྱ་དུ་འགྱུར་བ་དང་།

དཀྱུས་གཅིག་ལྷ་ཁུར་ཤོག་ལྟེ་སྟོང་ཐག་མང་པོ་དུས་ཐུང་ནང་ལྷ་སྤྲིག་བྱེད་དགོས་པས།
ལུས་སེམས་བསྐྱེམས་ཏེ་ཞིབ་ཆགས་ནན་ཏན་བྱས་ཁུལ་ཡང་། ད་དུང་ཤེད་མིག་གིས་མ་མཐོང་བ་
དང་ཐ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་བསགས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་
རིགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་ལ་སོང་མཐོལ་བ་ཤགས་ལྷ་བ་དང་། ཤེས་ནས་སྤྱི་བའི་གཟུར་
གནས་ཁྲོ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ཡང་གནང་རེ་བཅས་འཁྲུངས་རབས་དེབ་
ཐེར་ནོར་བུའི་ཐེང་བའི་དཔེ་ཆོགས་བསྐྱར་དུ་ཅོམ་སྤྲིག་བྱེད་པོ་འཕགས་ལུལ་གཉིདེ་བྱས་པ་གྲ་
ཆང་གི་སྟོབ་སྤྱི་པོ་དུ་དར་རྒྱས་ནས།

པོད་རབ་གནས་ཤིང་ལུག་ལོའི་དཔོ་ཆུའི་ཡར་ཆེས་༡༣ པ། སྤྲིའི་ཆ་གཟའ་ལྷག་པ། བྱི་པོ་
༣༠༡༥ ཟླ་༩ ཆེས་༡ ལ།

༄༅། །རྩྱུར་བཅས་ཕྱིར་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ལ་ཤོར་ས་ལ་བྱུང་བའི་
དབང་པོ་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཕྱིར་བཅས་གསུམ་
བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་བྱ་མཆོ་རྟ་བྱ་ལས་
མདོ་ཅམ་བརྒྱད་པ་རོ་མཆར་ཤིན་པོ་
ཆེའི་ཕྱིར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེམས་
བམ་ཐུང་ཆ་བཞུགས་སོ། །

༤༡། མེ་རྩ་གནམ་ལོའི་མཆོད་སྤྱོན་རྗེས་དགོན་སྡེ་མང་པོས་ལོ་གསར་གྱི་མཆོད་
བསྐྱེན་ཞུས། སར་རྩ་ཡན་དང་ལྷ་ལའི་ལྷ་བྱར། ཐུན་རི་བོང་ར། རྩ་ཡན་ཁུ་
རལ་སོགས་ཡུལ་གྱ་མང་པོར་ཆེབས་བསྐྱུར་གྱིས་འདོད་ཆོས་དང་ཆོགས་སྡེ་
ཕྱིའི་བསྐྱབ་སྒོམ་རྒྱས་སྦྱལ། རྒྱང་རིང་རྒྱང་ནས་སྤྱོ་ཆེ་ཡུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་
འདེབས་འབུལ་མི་འབྱམས་སྐྱས།

(སྤྱད་ཆ། ༡ ཉ་༡ སྤྱད་ཆ། ༡ བ་༡) དགྲུང་གངས་སུམ་རྩ་སོ་གཅིག་ཏུ་ཐེབས་
བ་མེ་རྩ་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་རོམས་པའི་སྤྱོ་རྒྱང་སྤྱོན་སྐྱེས་གྱི་བཞེན་
རས་ལྟ་ཡི་རྗེར་བྱར་ཁུས་ལ་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ན་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་ཏེ་
གཟིམས་རྒྱང་ཉི་འོད་དུ་རྣམ་གྲགས་ཞབས་དང་སྤྱོན་ཅིག་འཛིགས་མཛད་རྟོ་རྗེའི་

རྣལ་འབྱོར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་བསྐྱར་བ་དང་། ཁ་དོག་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྟུན་དར་སྟོན་འབྲུལ། བཀའ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་རྩིས་འབྲུལ་བཞེས། དེ་ནས་ཆེས་གཏོར་གྱི་གསུང་ཆོག་བཅས་བྱུང་རྗེས་རྒྱུད་སྡེ་བྲུ་ཆོད་དུ་རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་གྱི་མི་སྣ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་མཆོད་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཁྲིམས་སྟུན་བསུས་ཏེ་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་མོར་ལེགས་པར་བཀོད། དེགས་གཟུགས་སྟོབས་འབྱོར་གྱིས་བསྟེམས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ཀྱི་ཡན་ལག་མཆོག་ལ་ཕྱག་གིས་ངལ་གསོ་མཛད་ནས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགེས་སྟོན་དང་པོར་རོལ་ཞིང་། གཟིམས་འགག་ཞབས་སྟེགས་སྟེང་ནས་ཆིང་ཁང་ཁུ་རལ་དགོན་གྱི་ཨལ་མིག་བཞིའི་བྲུ་དམངས་ལ་ཕྱག་དབང་སྦྲུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡང་རྟེན་འབྱུང་གི་རིམ་བཤམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་སྤྲིག་འབྲུལ་གྱི་སྟོན་སྲུང་ལ་འཛིན་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་རྗེ་ལྷར་མཛད་པ་ལྷར་གྱི་དགེ་ལེགས་ཀྱི་སྟོན་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ།

ཆེས་གསུམ་ཉིན་མ་གཅིག་སྤིང་གསུམ་རྒྱལ་མོར་གཏོར་སྐྱོད་གཟབ་རྒྱས་དང་བཅས་བསིལ་ལྗོངས་བཞུག་འགྲོ་ཆབ་སྤིང་ཡོངས་ལ་བདེ་དོག་མཆོན་མ་རི་ཡོར་བརྟག་བྲིལ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད། ལྷ་མོའི་གཏོར་སྐྱབ་སྐབས་ཉིན་མོའི་མགོན་པོའི་མཐར་འཇུག་ཆོན་ཁ་དོག་ཤིན་ཏུ་བཟ་བ་ཕྱི་ནང་རིམ་བཤམ་གསུམ་ལྷན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཅིབས་ཤར་དང་། འཛར་པོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ངོ་མཆོར་ཁྱད་འཕགས་ཤིག་ཀུན་གྱི་མཛོན་སུམ་སྟོད་ཡུལ་དུ་ཤར་བས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་ཞེས་མཆོག་དམན་མང་པོ་དག་འསྟོར་དང་། ཡ་མཆོན་ཆེ་བར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དུས་མགོངས་ཆེན་པོར་ཡང་སངས་རྒྱུ་བྱུང་སེམས་སོགས་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་དུ་མའི་གཟིགས་སྤར་

ཁྱད་པར་ཅན་བྱང་ཡོད་འདུག་ཅུང་། ཐུགས་སྒྲུབ་ཞིང་གསང་བ་དམ་པས་ཇི་བཞིན་
བཀའ་མ་སྦྱུལ།

ཡུལ་དེའི་ཕུར་སྤར་འབབ་ཆུའི་རྒྱན་བཟང་སོ་ཡོད་ཀྱང་། བར་ལམ་སྐྱེ་འགྲོ་
ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པས་རྒྱན་ཆད་ནས་ཡུན་རིང་སོང་སྟེ་
ཆུ་དེའི་བགོ་སྒྲུལ་ལ་སྒྲིབ་པའི་འགྲོ་བ་ནམས་ཡིད་གདུངས་ཤིང་ཅི་བྱའི་གཏོལ་མེད་
པར་ཡོད་པ་ལ། བོད་ས་མཆོག་ལ་གདུང་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་
ཐུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་ཕྱོགས་དེར་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་ཏེ་སྐྱུ་གཏོར་དང་། བདེན་
ཆོག་མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཆུ་རྒྱན་སྤར་ལས་བཟང་བ་གཏྲ་ལྟར་
བབས་པས་སྐྱེ་དགུ་ནམས་ངལ་སོས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་ཉིན་གཉིས་རིང་རྒྱད་ཕྱེ་སྤྱེ་ཆང་གི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་སྐྱབ་
བངས་པ་ལྟར་བྱོན་ནས་ཅོད་རྒྱགས་ལེགས་པར་བཞེས་ཤིང་། རྗེ་ལྷ་མ་ཉིད་ནས་
ཀྱང་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་རིགས་ལུང་མང་དུ་མཛད་
པས་དེར་ཆོགས་ཆང་མར་སྒོ་བསྐྱེད་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོབ་ཅེས་གྲག་གོ། །གནས་ཚུང་
ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ཁོག་ཏུ་སྐྱབ་བངས་ཏེ་སྒོན་དར་མ་ཐུན་རྩས་བསྐྱབས་ཤིང་། སྐྱུ་
མཛད་ལ་རྒྱུན་གོགས་ཡོད་མེད་དེ་མེད་བསྐྱངས་པར་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་ལུང་
ཆོག་འགའ་ཞིག་བསྒྲགས། དཔོན་ཁག་ནས་དགུང་གསར་དབྱེས་སྟོན་ཡན་ལག་ཏུ་
ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་ཅེད་སྒྲ་མང་པོའི་གཟིགས་མོ་སྒྲོས། ཆེས་བཅུ་ཉིན་རྒྱ་ཅན་ལུགས་
ཀྱི་ཆོགས་མཆོད་མཛད། ལྷ་མ་སྐྱོབས་སོགས་དད་ཅན་བཞི་ནས་ཁྱེས་རོར་སེར་སྐྱུ་
དུ་མར་ཆེ་དབང་རྗེས་གནད་གི་བཀའ་དྲིན་སྦྱུལ།

ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་འཇིགས་བྱེད་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྲོད་དབྱེར་མེད་
མའི་ཆོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྲོར་བ་གནང་། ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་མར་ངོའི་ཆེས་
བཅུའི་གསུང་ཆོག་ལྟུང་རྩལ་མཆན་ཉིད་ལྷ་ཚང་གི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་
ཁྱོན་ནས་བཀལ་བཏག་ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་། སློ་གསལ་སློ་ཡི་པ་སྒྲོ་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའི་འབེལ་གཏམ་གྱི་ཆ་ཟེར་རབ་དུ་སྒྲོ་བར་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡང་རྩོད་ལྷའི་དག་
ཟེར་དང་། གཟིམས་རྩུང་དུ་མཁན་པོ་སྤྲུལ་དང་། ཐོན་སྤྲུལ་ཆོགས་ཆེན་ལས་སྤྲེ།
གྲུང་ནོ་ཡོན། ལུ་མ་སོགས་ལ་སྤྲེར་མཛལ་ཕྱག་དབང་སྦྱལ།

ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་མཁའ་འགོ་ཆིང་མང་ཁུ་རལ་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་གྱི་
ཐེབས་སྤྲེལ་སར་ཁོ་ཤོག་སྤྱི་ནས་རྟེན་གསོལ་དངོས་འབྱུང་བསྐྱར་བར་ཕྱག་དབང་
མཛལ་སློག་སྦྱལ་ཏེ་ཨོའི་ཁང་གོ་ཨོའི་བཞུགས་སྤྲུང་དུ་ཐེབས། ཕྱི་ཉིན་ཆིང་མང་ཁུ་
རལ་གྱི་མཁན་པོ་ལས་སྤྲེ་ནས་ཐེབས་སྤྲེལ་གྱི་མཛལ་རྟེན་ཕྱལ་བ་བདག་གིར་
བཞེས་ཏེ་དེ་དག་ལ་ལེགས་སོའི་དབུགས་དབྱུང་དང་བཅས་རིམ་གྱིས་ཕྱག་བཏེག་
སྤྲེ་ཉིན་ལམ་གཉིས་འདས་པའི་སར་ཇ་ཡན་ནས་ཐེབས་བསྐྱེད་བཀོད་པ་ཆེན་པོས་
གདན་བྲངས། དགའ་ལྡན་དར་རྒྱས་གླིང་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད།
ཐེབས་སྤྲོན་དང་། ལེགས་འབྱུང་རྒྱས་པར་ཞུས། ཆོགས་པར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་
དང་། ཡིག་རྒྱག་གི་ཆོས་འབྲེལ། ལྷ་དམངས་ལ་མཛལ་ཁ་ཕྱག་དབང་། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་
ར་ལྷ་ཚང་། སྤྲན་པ་ལྷ་ཚང་། དུས་འཁོར་ལྷ་ཚང་། རྒྱུད་པ་ལྷ་ཚང་བཅས་ཕྱོགས་འཁྲིལ་
གྱི་ལྷ་གངས་ཆེག་སྤྲོད་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མར་ཐུག་གི་བསྐྱེན་བཀྱར་དང་། དུལ་
འབྱེད་ཞོ་དོ་རེ། མཆོད་ཁང་ཁག་ལ་བརྒྱ་མཆོད་འབྲེམས་སྤེལ་དང་འབྲེལ་ཐུགས་

སྟོན་གནས་གཟིགས། མཇལ་བྱངས་ཆིག་སྟོང་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱག་
དབང་སྦྱལ་ཏེ་ཨྱ་ལའི་ཨྱ་བུར་དུ་ལེབས།

ཆེ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ཕྱག་བྱིན་གྱིས་
མགྲུ་བར་མཛད་ནས་དབང་ཕྱོགས་སུ་རིམ་གྱིས་བྱོན། ཐ་ཤེལ་ཐ་སྦྱར་ཞེས་པར་སྦྱེ་
བོ་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཁལ་ཁའི་རྟེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཨེ་རྟེན་པོ་པོ་མཇལ་བར་
ཆིབས་བསྐྱར་ཐོག་ཏོ་ཁང་དུ་ལེབས་ཏེ་སྦྱ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་
སོར་འཁོད་འཕལ་དགོན་གྱི་སྒྲ་མ་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་ཕྱལ། རྣམ་གྲུ་གསུང་
བཟང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རམ་འདེགས་ཞུས་ཏེ་སྦྱན་འབྲེན་ཞུས་གསོལ་དང་། སྦྱན་
དབྱེའི་གསུང་ཆོག་གནད་སྟོན་དང་། རྟེན་གཙུག་ཆང་མར་སྦྱགས་སྟོན་གནས་
གཟིགས་བཅས་མཛད། སྦྱ་ཤལ་ཐང་ཉང་གི་ཁོ་ཤོག་དང་། སྦྱ་དམངས་སོགས་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཞབས་པད་རྣམ་པར་བཀོད་དེ་
བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཆེ་དབང་རྗེས་གནད་། སྦྱན་གྲུབ་བདེ་ཆེན་རིན་
ཆེན་ཏོ་པོ་སྤྲིང་གི་ཆོགས་ཆེན་དུ་མང་སྦྱག་གི་བསྟེན་བཀྲར་གྲུ་ཞོམ་པ་དང་། སྦྱ་
གངས་བརྒྱད་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དབྱེའི་ཞོ་དོ་རེ། སྦྱ་ཁང་ཁག་ལ་བརྒྱ་མཆོད།
མཇལ་བྱངས་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་། ཐང་དང་། ལུས་སོགས་དྲག་རིམ་ལ་
སྟོར་མཇལ་གནད་ཆ་བཅས་སྦྱལ་ནས་ཆ་ཆིག་ཨོ་པོ་རོང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར།
དེར་རྟག་བརྟན་པའི་སི་ནས་དངོས་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་ཞབས་བརྟན་ཕྱལ། བྱངས་
བརྒྱད་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་བྱིན་གནད།

ལྷན་རི་བོང་རར་ཕྱོགས་འདུས་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱའི་རེ་བ་བསྐྱངས་ཤིང་། ཐེ་

རི་ལའི་ཨ་མ་ཞེས་བར་ཇ་ཡན་ཁུ་རལ་གྱིས་ཐེབས་བསུ་དང་སྒྲགས་སྒྲུལ་སྒྲུ་ནས་
གཙུག་ཕུད་ལུ། སང་ཉིན་མཇལ་བྱིངས་སྟོང་ཐག་བཀལ་བར་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱལ་ཏེ་
ཇ་ཡན་ཁུ་རལ་གྱི་བཞུགས་སྒྲིག་སར་ཞབས་སོར་བཀོད། ལྷ་ལྷ་སྒྲི་ནས་མཇལ་དར་
ཉེན་གསོལ་ལུ་བར་ཕུག་དབང་དང་། ཇ་ཐལ་འཆམས་འབྲི་སོགས་དགྲེས་བཞིན་
སྦྱལ། དེ་ནས་གོས་དར་གྱི་རྒྱ་དུ་མས་སྦྱས་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོར་ཡལ་པ་ཆེན་པོ་
བཞུགས་སུ་གསོལ། གཡས་གཡོན་དུ་སེར་སྤྲངས་དང་། འབྲུད་དགྲོལ་རྩུང་རྩུད་གྱི་
རོལ་མོའི་བྲེ་ཐག་དུ་མ། ཆེ་དགུ་རྣམས་གྱིས་སྟོས་སྟེ་བཅས་སྤྱི་ལྷའི་བསྟེ་སྦྱངས་
ཆར་དུ་དངར་བས་སྦྱན་བྲངས་ཏེ་གཟིམས་རྩུང་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད།
རྣམ་པ་རྟེན་ནས་ལྷ་སྤྱིའི་མཇལ་ཉེན་ལུ་བར་ཕུག་དབང་སྦྱལ་ཞིང་། ཐེབས་སྟོན་ལ་
རོལ།

དགའ་ལྷན་དར་རྒྱས་སྤྲིང་ཆོགས་ཆེན་དང་། མཆོན་ཉིད། སེར་བྲེས་བྲ་ཆང་།
རྩུད་ལྷ། གསང་འདུས། སྒྲ་གཞོགས་བྲ་ཆང་། ཀུན་རིག་བདེ་མཆོག་སྦྱན་རས་
གཟིགས། ཆེ་འཕེལ་སྤྲིང་། ལྷ་ཚུས་པ་ཐ་བྲ་ཆང་བཅས་གྱི་མགོན་ཁང་སོ་སོར་
བསྐྱང་འཕྲིན་གཏོང་དོད་རྒྱ་སྤང་ལྷ་རེ་སྦྱལ་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཡལ་པ་ཆེན་པོ་
ཉིད་གྱི་ཐུགས་དམ་དང་། གནས་རྩུང་བཀའ་ལུང་དགོངས་དོན་ཞི་བཤག་གི་ཞབས་
རིམ་ཤིན་ཏུ་གཏོས་ཆེ་བ་སྦྱབ་པ་གནང་།

ཆེས་བཅུ་ཉིན་འཆར་ཅན་ཆོགས་མཆོད་བྲུབ་རྗེས་དང་འདུས་ཆེག་སྟོང་ཆེག་
བརྒྱ་སྟོར་ལ་མདོ་ལའི་སྤྲང་ནས་དར་དབྱངས་གྱི་ཐུག་དབང་དང་། ཕྱི་ཉིན་ཐོར་ཆོད་
ཨ་ཐའི་ཐང་གི་སྤྲས་རྣམ་བཅུ་དབང་ལྷན་དང་། ལྷ་ལའི་བྲ་ཨ་ལུ་རྩ་ལ། རོར་སྤྲང་

ཤོག་བསྟན་འཕེལ་སོགས་བརྩ་གཉིས་ནས་ཁྱས་ངོར་ཆོས་ར་གྲ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་དུ་
སྐལ་ལྷན་གྱི་སློབ་མ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོར་ཆེ་དབང་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་
གནང་སྦྱལ། རྩ་ཡན་ཁྱ་རལ་གྱི་ཁྲ་གྲ་མགིན་གཅིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་
དགའ་ལྷན་དགོ་རྒྱས་སྤིང་གི་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཞབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བཏོད་དེ་
མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། ཁྲ་མཆོད་ཆོ་གའི་སློན་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་གསོལ་
འདེབས་ཁྱས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་མཛད། སན་ནོ་ཡོན་ཨས་མིག་དྲུ་མང་ཆོས་
སྤང་སྦྱབས་དང་། དྲུ་ལས་གྲུང་ཤོག་དགོ་སློང་སློབ་ཟུང་། ཅང་ཅུན་གྲུང་ཤོག་ཐའི་རི་
ཡི་དམ་ཀྱན་དགའ་སོགས་བརྩ་དང་། དྲུ་ཁྲ་མ་ཤེས་རབ་སོགས་བདུན་ནས་ཁྱས་
ངོར་སེར་སྦྱ་གངས་ལས་འདས་པར་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་གི་སྤྲིན་བྱེད་ཟབ་པོ་ལན་
གཉིས་སྦྱལ།

ཁྲ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན། ཐོར་གློད་ཐའི་རི་རྩ་མགིན་དང་། རྒྱ་ཆེན་
པའི་སའི་ཤོག་རྒྱལ་མཆོན། རྩ་ཡོང་གྲུང་ཤོག་རྩ་མགིན་བཟླ་སོགས་ཁག་དབྱ་ནས་
ཁྱས་ངོར་ཆེ་དབང་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དགྲེས་བཞིན་སྦྱལ།
ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་ཁྱ་རལ་མཆོན་ཉིད་གྲ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་དུ་དཔལ་མགོན་སྟོབས་
འཕྲོག་དབང་པའི་དུས་གཏོར་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་སྟོན་ཆེན་མོ་དང་། དེ་ཐོག་རྩ་
ནོར་གྲུང་ནོ་ཡོན་དང་། ཨི་བན་མང་ཤོག་ཁྲ་བ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་སྐལ་
བཟང་དུ་མར་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་གི་བཀའ་བྲིན་སྦྱལ།

ཆོས་བཙོ་ལྔ་ཉིན་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོགས་དབྱར་ཕེབས་
ནས་དུར་སྤྲིག་འཛིན་པ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པའི་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བྲི་མ་

བྱངས་ནས་ལྷུང་ཞིང་། སོ་ཐར་དང་། ཆོས་བསྐྱགས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་གསང་མཐོང་
བསྐྱགས་ནས་ལྷུང་འདས་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་དག་པར་བསྐྱན་པར་མཛད། རྫོ་མདོ་གྲུང་
ནོ་ཡོན་དཔལ་བོ་རྫོ་རྩེ་དང་སན་ནོ་ཡོན་ཤོག་དགེ་སློང་ཆོས་འཛིན། བསམ་གཏན་
བཅས་གསུམ། ལྷ་ལས་སི་ཐལ་ཨི་བན་མང་ཆེ་བརྟན་བསོད་ནམས་དང་། ཉོབ་དེའི་
ཤར་སྤྱ་མིའི་སྒྲ་མ་སིད་རྟེ། ལུ་སྤྱ་འདའ་ལིང་སོགས་བདུན་ནས་ཁྱུས་རོར་ཆེ་དབང་
རྩེས་གནང་ཆར་གཉིས་གནང་། མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆར་གི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་
ལན་གཉིས་གདན་ཁྱུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་ཚོད་རྒྱགས་དག་ཐེར་ནན་ཏན་དང་། སློ་
གསར་འགའ་ཞིག་ལ་དཔེ་བྲིད་ཀྱང་ཞིབ་དུ་བསྐྱུངས་ཏེ་སོ་སའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་
བསྐྱངས། དེ་རྩེས་ཨ་ལག་ཤར་སྤྱ་རོང་ཕྱག་མཛོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཙོས་འབྲུང་ལྷན་
བཙུ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་ཡོན་སྤྱར་ཏེ་ཆེ་དབང་རྩེས་གནང་གི་ཆོག་སློན་རྒྱས་མཛད།

སྒྲ་བ་བཞི་པའི་ནང་ཡོན་བདག་བཞི་བཙུ་ཞེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད་བསྐྱེན་ལེགས་
པར་སྤྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་སྟོང་དུ་ཉེ་བར་ཆེ་དབང་
རྩེས་གནང་ཆར་བཞི་སྤུལ་ཏེ་འཆི་བདག་གི་གཡུལ་ངོ་པམ་པར་མཛད། བསྐྱབ་བྱ་
མང་པོར་ཆོགས་སྤྱ་ཕྱིའི་སྟོན་པ་ཡང་སྤུལ། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་སྒྲ་བྲང་ནས་ཆེད་
མངགས་མི་སྤྱ་སྤྱ་བཅར་མཁན་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྐྱན་པ་དང་། གསོལ་ཆེ་བསྐྱན་
འཛིན་འཕེལ་རྒྱས། གྲུ་ཆར་བཞིའི་སྤྱི་འཐུས་དགའ་ཆེན་སློ་བཟང་ཤེས་རབ་བཅས་
སྤྱ་གམ་དུ་ལྷགས་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྒྲ་བྲང་གཟིམས་རྒྱུང་དགའ་ལྷན་ཀྱན་
གསལ་དུ་ཞབས་སོར་བཞོད་ནས་སེར་སྤྱ་དུ་མར་ཕྱག་དབང་དང་། རྣམ་བྲལ་གསུང་
བཟང་བ་རྣམས་ནས་ཆེ་སྤྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་ཆོ་གའི་སྟོན་པ་ཞབས་བཞུག་གི་

བདེན་ཆེག་བརྗོད། དཀའ་ཆེན་ནས་མཆོལ་བ་ཤད་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་བ་གས་སྒྲེའི་
བརྟན་བཞུགས་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་དཔུལ་དངོས་རྣམས་སྦྱོན་ལམ་དུ་བསྟར། དེ་རྗེས་
ཉི་འོད་དུ་དོད་སྦྱར་གྱི་དཀར་སྟོ་སྟོམ་བསྐྱེགས་ཐོག་གདན་པངས་ཏེ་གསོལ་སྟོན་
དང་། འབྲུལ་སྦྱོན་སྐྱམས་མཐོ་བ་བཏེག།

རྩ་ཡན་ཁུ་རལ་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་སྒྲ་མ་རྩམ་པ་རྩེཏ་དག་དབང་ཆས་འབྱོར་
དོན་གྲུབ་དང་། སྒྲ་བྲང་མཛོད་པ་ལོ་ཡོན་ཆེ་དབང་དོན་རྩལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞིན་དཀའ་ལྡན་དགོ་རྒྱས་སྒྲིང་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཆེན་མོར་མཆོད་ཆོགས་
རྒྱས་པར་བཤམས་ཏེ་སྐལ་བཟང་གི་སྦྱེ་བོ་བརྒྱ་པག་དུ་མར་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་
གཞུང་ཤིང་སྟོན་འཇུག་བྱང་ཚུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡང་དག་
པར་འབོགས་པར་མཛད་དེ་དུས་གསུམ་བདེ་གཤེགས་རྣམས་གྱི་སྤྲུལ་སྦྱ་ཉི་བར་
བསྐྱེད་ཅིང་། ཐེག་མཆོག་བསྟན་པའི་སྦྱིང་པོ་ཉིན་མོ་ལྷར་གསལ་བར་མཛད།

མི་ཅིང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་རྒྱལ་ཡུམ་ཏོང་ཐའི་དུ་དང་། གནམ་བསྐྱོས་
བདག་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ནས་སྤར་ཡང་། བོད་ས་ཆེན་པོར་འཆོམས་ཞུ་བཀའ་
ཡིག་གཟིགས་བཅོས་བཅས་འབྲུལ་བར་བཀའ་མངགས་ཆེད་སྦྱལ་ནང་སྟོན་སྟོ་མཆོ་
ཨི་བན་དང་། རྩིས་ཁང་ཡ་མོན་ཨི་བན་གྱི་ཡིག་སྦྱར། སྤེ་ཆའི་ཆེ། རྒྱ་སོག་དུན་ཕུ་
གཉིས་བཅས་ཁུ་རལ་དུ་འབྱོར་ཉིན་ཐབ་བསྐྱེད་ཐོག་རྩ་འཆོམས་དང་། རྩོད་
བསྐྱེགས་སུ་སྤེབས་གདོང་ལོ་རྩ་བའི་གདོང་ལེགས་རྩ་བཅས་སྦྱལ།

ཆེས་ཉེར་དུག་ཉིན་རྩ་ཡན་སྒྲ་བྲང་གི་གཟིམས་ཚུང་དཀའ་ལྡན་ཀུན་གསལ་དུ་
ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རྒྱ་བོད་གྱི་ཆེ་དགུ་མང་དུ་འཛོམས་པའི་སར་བོད་གསལ་མི་

སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ནས་གསེར་གྱི་ཆབ་ཡིག་དང་། སྤྲུལ་རས་གཟིགས་ཀྱི་གོས་སྤྱུ་
ཆེས་སྤྱབས་མ། དྲ་བྱུལ། དཔུལ་དངོས་སོགས་གནང་ཆ་ཤིན་ཏུ་མངོན་མཐོ་བ་
རྣམས་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བདག་གིར་བཞེས།

(༦ བ་༩། ༡ ཐ་༡༩) ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ནང་འབྱུངས་སྐར་གྱི་མཛད་སྟོན་ཐོག་སྤྱུ་
འཁོར་ཆེ་མཆོད་མཇུག་དང་། དད་ལྡན་མང་པོར་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་ཆར་
གཉིས་ཙམ་སྤྲུལ། ཡར་མར་གྱི་ཆེས་བཙུར་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་མཆོད་ཀྱང་
ཆག་མེད་བསྐྱེད་སྤྲུངས། གསང་སྤྲུགས་རྒྱུད་པ་གྲུ་ཆོང་གི་དམ་བཅའི་ཆོགས་དབྱེར་
ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་ཚོད་རྒྱགས་བཞེས་ཞིང་། ལེགས་བཤད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་
མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་སྤེལ། སན་ནོ་ཡོན་ཨལ་མིག་སྤྲུ་གྲུ་དཔོན་སྤེ་ཁོ་ལོག་མགྱིན་གཅིག་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དགའ་ལྡན་དགོ་རྒྱས་སྤྲིང་གི་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་
དུ་ཞབས་བྱུང་བཀོད། ཆོགས་དམངས་ནས་སྤྲུ་མཆོད་ཆོ་གའི་སྟོན་ནས་བཏྲན་
བཞུགས་ཀྱི་བདེན་ཆོག་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཅིང་། མཁན་པོ་ནས་མཆོད་བཤའ་འབྲུལ་
དང་བཅས་སན་ནོ་ཡོན་སོགས་སྤྱུ་སྤྲེར་སོ་སོས་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་བ་དངོས་
གཙང་ཞིང་། སྤམས་མཐོ་བ་རིམ་བཞིན་བཏེག་དེར་འཁོད་ཇ་ཡན་སྤྲུ་མ་ལས་སྤེ་དང་
གྲུ་དམངས། ཅང་རྒྱན་གྲུང་སོགས་དཔོན་ཁག་དེ་དག་གི་ལྷ་མཛོད་གཡོག་སྤྱུ་ཤི་སྤྱུ་
ལ། འབྲུལ་འདེགས་པ་མང་པོ་བཅས་པར་བྲུག་དབང་སྤྲུལ། སྤེ་དགོན་སྤྲུ་མོང་
ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་མི་རྒྱ་བརྒྱ་གི་བང་སྤྲུལ། རྫོང་འབྲོགས། མདའ་མདུང་འཕེན་
པ། རྟོ་ཅིན་གྱི་བསྟོད་དབྱངས་འབྲུལ་བ་སོགས་ལུལ་ལུགས་ཀྱི་རོལ་ཅིང་ཉམས་
མཆར་ཅན་མང་པོའི་གཟིགས་མོ་སྟོས་པར་སྤྲུགས་ཞིབ་དང་། སོ་སོར་གནང་སྤྲུལ་

སྤྱག་པར་སྤྱལ། ཅེ་བྱང་ལས་ཆེན་པ་བྱང་ཅེ་ཡེ་ཤེས་སྟོབས་ལྡན་སྟོང་འཁོར་ཁལ་
དང་། སྤྱ་བཅར་མཁན་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པ་གོང་མ་ཡུམ་སྤྱས་གཉིས་ལ་རྟེན་
ཆས་འབྲུལ་བར་རྫོང་བདའ་བསྐྱུངས། མཇལ་བྱིངས་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་
གནང་།

ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་དགའ་ལྡན་དགེ་རྒྱས་སྤྱིང་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་སོགས་
མཆོད་ཁང་ཁག་ལ་མཆོད་སྤྲིན་མཐའ་ཡས་པ་འབྲུལ་གཤོམ་དང་། དགེ་འདུན་
རྣམས་ལ་མང་འབྲེད་སྤྱི་འཛོགས་ལོ་མཆོད་བསྟེན་བཀུར་གྲུ་ལོ་མ་པ་སྤྱལ་ཏེ་ཇ་ཡན་
ཁུ་རལ་ནས་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུར། དགོན་གྱི་ཕེབས་སྐྱེལ་སར་རྟར་བརྟེན་དང་། ལས་
སྤྱེ་རྣམས་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསོལ་སྤུལ་བར་ཕྱག་དབང་དང་། རྗེས་འཛིན་གྱི་
བཀའ་མཆོད་བཟང་པོ་སྤྱལ།

༡༩༥༣མག་ཁུ་རལ། སན་ལོ་ཡོན་ཁོ་ཤོག་ཞེ་སྟོག་ལོ། ལུ་རིང་མཁར་སོགས་
སོག་ཡུལ་གྱི་དགོན་གྲོང་མང་པོས་གདན་གསོལ་ཆེབས་བསྐྱུར་གྱིས་གང་
ཞུས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོས་ཆེམས་པར་མཛད། ཆོགས་སྤྱི་བྱའི་རབ་བསྟེན་མང་
དུ་བསྐྱུབས། མདོ་སྤྲད་གྱི་སྤྱེ་དགོན་མང་པོ་རྗེས་སུ་འཛིན་བཞིན་དེ་ཕྱོགས་རྒྱ་
བོད་གྱི་སྤྱ་དཔོན་ཆེ་རྒྱས་བསྐྱེལ་རིམ་ཞུས་གྱིས་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་འབྲུམ་
བྱམས་པ་སྤྱིང་དུ་ཞབས་བྱུང་བཀོད།

བཞུགས་ཞག་སར་དད་འདུས་གྱི་སྤྱེ་པོ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་
དབང་གནང་། ཆོས་འཛིན་ཇ་སག་ཁུ་རལ་གྱི་བྱ་དམངས་ནས་མེར་སྤྱེངས་དང་།

ལས་སྒྲེ་རྣམས་ནས་སྒོར་རོལ་གྱི་ཕེབས་བསུས་རིང་ནས་སྤྱན་དྲངས་ཏེ་དབྱ་གྲར་
དུ་ཞབས་སོར་འཁོད། ཟུ་ཤི་ཟུ་ལི་སོགས་སེར་སྐྱ་མང་པོས་མཇལ་བྱག་ཞུས། དེ་
དག་ལ་འདོད་ཆོས་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། བྱིངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱག་དབང་སྦྱལ།
ཕྱི་ཉིན་སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ་ཅམ་གྱི་རེ་འདོད་རྫོགས་པར་མཇེད་ནས་བོ་ལོ་གང་
ཁོ་ཤོག་ཏུ་ཕེབས། སན་ནོ་ཡོན་ནས་ཕེབས་བསུའི་མཇལ་རྟེན་ཕྱལ། སང་ཉིན་ལྷ་
མའི་དགོ་ཀན་གྱི་འཆམས་འབྲལ་མི་སྤྱ་དང་མཇལ་སྤྲད་ཐོག་ཕྱོགས་འདུས་ཉིས་
བརྒྱ་སྟོར་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་སན་ནོ་ཡོན་ཁོ་ཤོག་དགོན་སྡེའི་ཕེབས་སྒྲིག་སར་
ཞབས་སོར་བཀོད། རོ་ཡོན་དང་། གྲུང་། ཐོན། དགོན་པའི་ལས་སྒྲེ་བཅས་ནས་
མཇལ་དར་བྱལ། བྱག་དབང་དང་། འཕེལ་མཆིད་དགྲེས་བཞིན་སྦྱལ། དེ་ནས་སེར་
སྤྲངས་དུང་རྒྱ་སོགས་ཕེབས་བསུའི་བཀོད་པ་ཆར་དུ་དངར་བས་ཤིང་རྟའི་ལམ་
ནས་ཨོ་སྟོན་གཟིམས་རྩུང་དུ་གདན་དྲངས། ཕེབས་སྟོན་གྱི་གསོལ་ཞབས་རྒྱས་པར་
ཞུས།

ཟླ་བ་བྲུག་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་དད་འདུས་བརྒྱད་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་དང་། ཆེས་བདུན་
ལ་མི་གངས་བརྒྱད་སྟོང་སྟོར་ལ་བྱག་དབང་། བསྐྱབ་བྱ་མང་པོར་རབ་བསྟེན་གྱི་
སྟོམ་པ་ལེགས་པར་སྦྱལ། ཆེས་བརྒྱད་ཉིན། སན་ནོ་ཡོན་ཁུ་རལ་དགའ་ལྡན་ཆེ་
འཕེལ་གླིང་དགོན་གྱི་འཆར་ཅན་དུས་མཆོད་གྱི་གོས་སྐྱ་འགྲེམས་གཤོལ་དང་།
བྱམས་པ་གདན་འདྲེན་བཅས་ཞུ་སྟོལ་གྱི་ཆོགས་མགོན་དུ་སྤྱན་འདྲེན་གསོལ་བ་
བཏབ་སྟེ་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་མདུན་དབྱ་གྲར་དང་། སྟོན་འཁོར་རྣམས་གྱི་ཁྲི་སྟན་
ལེགས་པར་བཤམས་ནས་བྱམས་མགོན་གླིང་སྟོར་གྲུབ་མཆམས་སན་ནོ་ཡོན་དང་།

དགོན་པའི་སྒྲ་མ་ལས་སྟེ་རྣམས་གདན་ཁྱེད་འཕྱོར་བ་དང་། ཞབས་རས། སྤྱན་རྒྱ།
སྟོས་འཛིན། སྟོས་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱན་བསྐྱུས་ཏེ་ཨ་མར་བཞུགས་ཁྱིམ་ཞབས་སོར་
བཀོད། གོས་སྤྱར་ཐུགས་སྟོན་ཅན་གྱི་སྤྱན་ལལ་སྤྱལ། རོ་ཡོན་ནས་མཇུག་དར་ཉེན་
གསུམ་ལུལ། གར་བ་དང་མཆོད་ལྷ་སོ་སོས་མཆོད་དབྱངས་བཏང་ཐེན་བ་དང་།
མཆོད་འབྲུལ་གྱི་ཞལ་འདོན་སྤྱན་དམིགས་རྒྱས་པ། ལྷགས་བསྟོ་མ་སྤྱན་འབྱུར་དང་
བཅས་པ་ཡང་དག་པ་བསྐྱེད་སྤྱུང་། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱུམས་སྤྱོ་བའི་བཞེས་གཉེན་
བཞི་ནས་རིགས་ལུང་བཟོ་སྒྲིང་གི་མཆོད་སྤྱིན་སྟོས།

ཆེས་དགུ་ཉིན་དབྱ་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོར་ཆོགས་འཁོར་མ་སྤྱན་རྫས་གཟབ་
རྒྱས་བསྐྱབས་ཏེ་སྤྱན་འཛེན་ལུང་ཁྱེད་གནང་། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་ཆེ་འཕེལ་སྤྱིང་གི་
ལུགས་མཁར་དགུ་གཏོར་འཆམ་གཟིགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་འཆམ་སྤྱ་སོ་
སོར་ཐུག་ནས་གྱི་བྱིན་འཕེབས་དང་བཅས་ཐུགས་ཞིབ་རིང་དུ་བསྐྱེད་སྤྱུང་། ལི་རྒྱ་
བསྐྱལ་ཆོག་དང་། ཉོམ་སྟེག་ཐེན་མཆོམས་འཆམ་རོལ་བ་རྣམས་ལ་གནང་ཆ་
ལེགས་དར་སྤྱལ་ཏེ་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་བྱིར་ཕེབས། མི་རྒན་ཆེ་རིང་གི་འཆམ་དེ་
བཞིན་རྣམ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོབ་སྟོར་དགོས་པའི་ཞལ་ཏ་ཕེབས་པ་བཞིན་ཁོང་པ་
ཆེས་ཀྱང་དོན་གཉེར་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་སྐྱེད་སྤྱུངས་པས་རང་རྒྱ་འཕེར་བ་བྱུང་།
ཆེས་བཅུ་ཉིན་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་མཆོད་བྱུབ་རྫས་ཕྱོགས་འདུས་ཉིས་སྟོང་
སྟོར་ལ་ཐུག་དབང་སྤྱལ། སན་ནོ་ཡོན་ཁོ་ཤོག་སྤྱི་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་
ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་རྣམ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་གསུང་ཞབས་ཁྱེད་རབ་གནས་དགེ་
ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་ཆར་འཕེབས་ཀྱི་ཆོ་ག་སྟོར་དངོས་རྫས་གསུམ་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིན་

སྟེག་དང་བཅས་པ་ཕྱག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོན་སྟོན་སྟོན་རྣམས་མཛད་པས་དམ་
ཆོག་པ་སོ་སོར་ཡེ་ཤེས་པ་དངོས་སུ་ཐེམ་པའི་མཆོན་མཁའ་གསལ་བར་བྱུང་སྟེ།

ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསོ་སྦྱང་གི་ཆོགས་མགོན་དུ་བྱོན་ནས་
སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འཆད་པ་གནང་། རྒྱུད་སྟེ་ལྷ་ཆང་གི་སྟགས་ཀྱི་དམ་བཅང་ཡང་ཡང་
ཐུགས་ཞིབ་དང་། རིགས་ལུང་སྟོ་བར་མཛད་དེ། རི་སྐད་དུ། མཁས་པ་རྣམས་ནི་
དགའ་བ་བསྐྱེད། །བར་མ་རྣམས་ཀྱི་སྟོ་ཡང་སྟེལ། །ཐ་མའི་རབ་རིབ་སེལ་མཛད་
པས། །གསུང་འདི་སྟེ་པོ་ཀུན་ལ་སྤྲོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
མཐའ་དག་ལ་སྟོན་མ་སྟོང་བའི་སྟོ་བསྐྱེད་ཀྱི་དགའ་སྟོན་སྟེ། སན་ནོ་ཡོན་ཁོ་ཤོག་
སྟེ་ནས་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོ་བདེན་བཛོད་དུ་སྤྲོ་ཏེ་སྟོ་མཆོད་ཆོག་པའི་སྟོན་སྟོན་བརྟན་
བཞུགས་མཐུལ་རྒྱས་བཤད་དངོས་འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྟོན་དང་བཅས་པ་ལེགས་
པར་བསྟར་ཏེ་དགོ་ཆོགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་དཀར་བྱང་ཆེན་དུ་བསྟར་
བའི་ལྷགས་བསྟོ་དང་། ཡོན་བདག་ཆོགས་ཡོངས་དང་བཅས་པར་མཛལ་ཁ་ཕྱག་
དབང་ཡང་དབྱེས་བཞིན་དུ་སྟེལ་ཏེ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ས་བོན་ཐེབས་པར་མཛད།
དབྱེས་སྟོན་གྱི་ཆ་ལག་དུ་བྱང་སྟོ་བས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་སྟེར་ཀ་སྦྱོར་བ་དང་། མི་
རྟའི་བང་རྩལ་འགྲན་པ། ཉག་སྤོ་རྒྱུང་རིང་དུ་འཕེན་པ། ཏོ་ཅིན་གྱི་བསྟོད་དབྱངས་
འབྲུལ་བ་སོགས་ལུལ་ལུགས་ཀྱི་ཅེད་འཛོ་རྣམས་བྱངས་དུ་མའི་གཟིགས་མོ་དང་།
གསོལ་སྟོན་རྒྱས་པར་བཤམས་ཏེ། ལུ་ཤི་སྟེ་ལི་གཉིས་ནས་ཕྱག་གི་འདུད་པ་དང་
བཅས་ཁོ་ཤོག་མི་རིགས་ལ་ཏོག་དང་། གདན་ཐོབ། མིང་སོགས་ཆོ་ལོ་སྤྲད་རིགས་
ཀྱི་ཡི་གེ་སྟོན་སྟོན་ཞུས་ཐེན་བསྟར་མིང་ཐོབ་བྱུང་བ་རྣམས་ནས་མཛལ་དང་རེ་ལུལ་

བ་རང་བསྐྱོགས་ཀྱིས་བྱག་སྤང་དང་། ལེགས་དར་རེ་སྦྱལ་ཞིང་། ཉ་ཅིན་པ་རྣམས་
ཀྱང་བྱ་དགས་ཆེས་པར་མཛད།

མཆོན་ཉིད་ཟླ་ཆང་གི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་འང་ལན་གཉིས་ཅམ་པེབས་
ནས་ཅོད་རྒྱལ་ས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་པས་སྒོ་གསལ་བ་ཡོངས་ལ་སྒོ་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཐོགས་འདོན་ཕྱལ་དུ་བྱིན་པ་ཐོབ་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ལ་དཔེ་བྲིད་ཀྱང་ཞིབ་
དུ་ཐོག་སྟེ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་སྒོག་ལས་གྲོལ་བར་མཛད། ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་སྒྲ་ཟླ་
རྣམས་དང་། ཡོན་བདག་མཆོག་དམན་མང་པོར་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་དང་། བསྐྱུ་
བྱ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་དགེ་ཚུལ། སོ་བརྒྱད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲུ་པ། ཕྱོགས་འདུས་
མཛལ་དམངས་བརྒྱད་སྟོང་སྟོར་ལ་བྱག་དབང་། ཆོགས་ཆེན་ཟླ་ཆང་སོ་སོར་མང་
འབྲེད་མཆོད་འབུལ། ཆོས་སྤང་ལ་བསྐྱང་འཕྲིན་གཏོང་དོད་གྲོལ་པ་བཅས་སྦྱལ་
ཞིང་། རྣམ་ཟླ་དང་། རྒྱུད་ཟླ་བྱུར་ཆོགས་ནས་བསྟན་རིམ་ཞི་བྲག་རིམ་པ་མཐའ་ཡས་
པ་མངོན་ཏྲགས་ཐོན་པ་བསྐྱབས།

སྒྲ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་ཤུར་ནང་དད་འདུས་ཁྱི་སྤག་བརྒྱལ་བར་མཛལ་ཁ་རིམ་
སེལ་དུ་གནང་། ཆེས་བདུན་ཉིན་སན་ནོ་ཡོན་ཁྱ་རལ་ནས་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱུར་ཏེ་སྤྱ་
རིར་གསོལ་ཆའི་སར་སྤྲ་དར་གྱུང་ནས་མཛལ་དར་རྟེན་གསུམ་ཕྱལ། བྱིངས་བཞི་
བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྱག་དབང་སྦྱལ། མི་རྒན་ཏུ་སྤར་བཞུགས་ཞག་ཐོག་སན་ནོའི་ཐོན་སྒྲ་
མ་དང་། སྒྲ་མའི་དགེ་རྒན་གྱི་འཆོམས་འབུལ་ཆོས་རའི་སྒྲ་མ། ཨོ་ལི་སྤྱ་དེ་དེ་དུ་བའི་
སའི་འཆོམས་འབུལ་མི་རིང་ཡེ་ཤེས་བཅས་ནས་མཛལ་རྟེན་ཕྱལ་བར་བྱག་དབང་
ཇ་གལ་དང་། ཁྱ་རལ་འགག་ནས་ཨར་ཆེན་ཇང་གི་མགོན་པོ་སྐྱབས་སོགས་གཙོ་

བག་བྱུག་དང་། དམངས་སུམ་བརྒྱ་སྒོར་ལ་ཕྱག་བྱིན་གྱིས་རེ་བ་འབྲས་ལྡན་མཛད།
ཆེས་དགུ་ཉིན། སན་ལོ་ཡོན་དང་། ཅང་རྩན་གྲང་། གྲང་ལོ་ཡོན་སོགས་གྱིས་ཕེབས་
སྐྱེལ་དང་བཅས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་གསོལ་ཆའི་སར་ཨུ་ལི་ཐུ་དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་
སོགས་ཉེན་གསུམ་འབྱུང་མི་གསུམ་དང་། བྱིངས་ལྷ་བརྒྱ་སྒོར་ལ་ཕྱག་དབང་།
ཆེབས་སྐྱེལ་བ་རྣམས་ལ་ཐོན་གནང་བཅས་སྟེ། ཨོ་སྤྲུག་ལོ་རྩ་ཕེབས། བྱི་ཉིན་
དཔལ་ལྡན་ཇ་སག་ཤོག་སྟུལ་སྟུ་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་མཛེས་ཕྱག་ཏུ་བཅར་
བར་ཇ་གལ་ཕྱག་དབང་དང་། ཁུ་རལ་འགག་ཏུ་ཐོར་གློད་དགེ་སློང་སློ་བཟང་ཚུལ་
ཁྲིམས་སོགས་ཉེན་གསུམ་འདེགས་མི་ཁག་ཉེར་གཅིག་དང་། མཛེས་བྱིངས་སུམ་
བརྒྱ་སྒོར་ལ་ཕྱག་བྱིན་གནང་། ཉར་ཀ་ནའི་ཉོ་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་ཆེས་བཅུད་
ཆོགས་འཁོར་མཛད། དེའི་སང་ཉིན་དད་འདུས་བཞི་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ཕྱག་དབང་གི་ཐུ་
ཆར་སལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕེབས་པའི་ཆ་ཞག་བཞུགས་ཡུལ་སོ་སོར་ཞལ་མཛེས་
གྱི་སྐལ་བཟང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མང་དུ་འདུས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དབང་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་
དགའ་སྟོན་ལྷུག་པར་སྟེ།

ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཨ་མདོ་སྟག་ཆང་ལྷ་མོའི་སྟུལ་སྟུ་དང་། དཔལ་ལྡན་ཇ་སག་
ཤོག་ཇང་གི་འཛམ་དབྱངས། དཔལ་ལྡན་ཇ་སག་ཤོག་བསོད་གྲགས། ཨ་མདོ་རྒྱལ་
ཁྲི་སྐབས་སོགས་ཉེན་གསུམ་འབྱུང་མི་ཁག་དུ་མ་དང་། མཛེས་བྱིངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་
བཅུ་སྒོར་ལ་མཛེས་ཁ་སྟེ། དེའི་བྱི་ཉིན་ཨོར་དུ་གྲང་ཤོག་ལྷ་མོ་གྲོས་བསམ་
གཏན་བཟང་སོ་དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་སོགས་བྲག་རིམ་འགའ་ཞིག་བྱིངས་
བརྒྱ་ཕྱག་གསུམ་བརྒྱལ་བ་བཅས་ལ་ཕྱག་དབང་སྟེ་ན་རིང་གོ་ལོ་དང་། ཁ་བ་སེ་

ཆ་ཀ་ཐྲེད། ལྷ་ལང་མཚོན་ཆེ། སྤྲོད་ཨོ་སྤྲོག་སོགས་སུ་བཞུགས་སྐར་དེམ་གྱིས་
བཏེག་ ཡུལ་གྱ་སོ་སོ་ནས་དད་གྲུས་དང་ཐུངས་གྱིས་འོངས་པའི་འུལ་མི་རྟ་སྤྲོག་
བརྒྱ་ཐག་མང་པོར་བྱ་དགའ་གནད་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་ཚུབ་སྤྱིང་ཞེས་པའི་
ཆོས་སྤེའི་སྤྱལ་སྤྱུ་སྤྱོ་བཟང་འཛིགས་མེད་ལ་སྤྱེར་མཇུག་བཀའ་མཆིད་དགྲེས་
བཞིན་སྤྱལ། རྟ་ལས་ཁུ་སྤྲོག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱ་ཅན་ལུགས་གྱི་ཆོགས་མཚོད་
གསུང་ཆོག་བསྐྱངས། ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན། ལྷ་ལས་སེའི་མོན་གྱ་ཀ་ཐག་དང་། ཐུང་
སི། སན་ནོའི་བྱ་ཤི་བྱ་ལི་གཉིས་བཅས་ལ་ཐོན་ཕྱག་ བྱིངས་བརྒྱ་སྤྲོད་ལ་ཕྱག་
དབང་། དེའི་བྱ་ཉིན་གཉིས་སུ་ཨ་ཤར་དམ་ཆོས་དང་། ཐོར་ཁྱོད་གནས་བརྟན། བྱང་
ཚུབ་སྤྱིང་དཔོན་གྱི་གྲ་སྤྱལ་ཟླ། དེ་དེ་མང་ཤོག་ཆེ་རིང་གྲགས་པ་སོགས་མེར་སྤྱ་
མང་པོ།

ཐྲ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཤར་ལྷ་ལང་ཁ་ཤག་ཏུ་ཨ་ཁ་དུ་མང་ཤོག་དག་དབང་།
བྱ་ཨོན། ཐོར་ཁྱོད་དག་དབང་རྒྱ་མཚོ། ཨ་མདོ་དཀོན་མཆོག་འཇམ་དབྱངས།
ཐྱོགས་འདུས་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་སྤྲོད་བཅས་ལ་མཇུག་ཁ་རེ་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱལ་
ཞིང་། སལ་རིང་བཞུགས་ཞག་ཐོག་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གདན་ཏུ་དང་། བརྟན་
བཞུགས་འབུལ་མིར་མངགས་པ་སོགས་དཔོན་མཁན་རྒྱུད་བསྟན་འཛིན་ཆོས་
གྲགས་དང་། ཆིབས་ཆེ་སྤྱིད་ཐུར་གཉིས་ལ་འབྱོར་ཕྱག་གནད་། དེ་ཐེས་ཐོར་ཁྱོད་
དཔོན་རྒྱུད་ཐའི་རི་ཀུན་བཟང་སྤྱིང་པོ་ནས་རྟེན་གསལ་སྤྱལ་བར་ཇ་གལ་ཕྱག་དབང་
དང་། ཐར་སྤྱིང་དུ་བྱང་སྤྱོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ལ་ཐོན་ཕྱག་ ཁུ་རལ་འགག་ཏུ་ཨ་ཤར་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཐོར་ཁྱོད་བཟོད་པ་གཉིས་ལ་ཐོན་ཕྱག་དང་། སན་ནོའི་འུལ་མི་

སུམ་ཅུ། མོར་ཚོད་ལུལ་མི་ལྟ་བུར་དར་དབྱངས་གྱིས་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱལ། ཆོས་
བདུན་ཉིན་སྤྱི་ལོ་མཁར་གཤམ་བཞུགས་ཞག་སར་གནམ་གྱི་ལྷ་འོ་བཀའ་འབྲེལ་
ལན་གྱ་ཚོར་བྱ་ནས་མངགས་པའི་ཕེབས་ལམ་སྤྱི་ཁྱབ་ཟེ་ཡིང་ཏུ་ཨན་རྩ་ལོང་འབྱོར་
ཕྱག་ཏུ་བཅད།

ཆོས་བཅུ་ཉིན་འཆར་ཅན་དམ་ཅུས་དཔའ་བོའི་སྟོན་མོ་འབྲལ་ཆོག་བསྐྱངས།
དེ་ནས་ཉིན་ཞག་གསུམ་བཞི་ཅུའི་བྱོན་པའི་སར་ཨ་མ་དོ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་དང་།
རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ། ཤར་དགོན་གྱི་མཁན་སྦྱལ་སོགས་མང་པོས་བསྟེན་བཀུར་
གྱིས་མཆོད་ཅིང་། དེ་དག་ལ་ཆོས་འབྲེལ་དང་། བྱིངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་
དབང་། སྤར་ཡང་གཏུགས་ཞག་འགའ་ཞིག་འདས་པའི་ཉིན་རིམ་བཞིན་ཨ་ཤར་
རྒྱལ་མཆོན་དང་། ཆོས་རྒྱལ། ཆོས་འབྲེལ་གསུམ་གྱིས་རྟེན་གསོལ་ཕྱལ་ཞིང་། དད་
འདུས་ལྟ་བུར་སྟོར་ལ་ཕྱག་བྱིན་གནང་། སན་ཤི་ཡིའི་ཕྱ་ལུང་གཞུང་གནས་ནས་
རྟེན་འབྲལ་ཏུ་མངགས་པ་ཏུ་ཁྲ་མ་སྟོ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལ་འབྱོར་ཕྱག་སྦྱལ། ལང་གྲུ་
ཕེབས་སྐབས་སྤྱི་ལོ་མང་ཆོང་གྲག་སྦྱལ་སྤྱི་དང་། ཁུ་ལུག་དགོན་མཆོག་བཟོད་པ།
ཨ་མ་དོ་བྱམས་པ་བསོད་ནམས་སོགས་ནས་རྟེན་གསོལ་ཕྱལ། མཇུག་བྱིངས་བརྒྱ་
སྟོར་གྱི་རེ་བ་དོན་ཡོད་མཛད། དེ་ནས་ལམ་བར་གྱི་སྤྱི་བོ་མང་པོའི་དགེ་ལེགས་
སྟེལ་བཞིན་བཞུགས་སྤར་རིམ་གྱིས་བཏེག

ཁྲ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན། ཏུ་ཡི་སོམ་ལི་ཞེས་པའི་ཕེབས་ལམ་དང་།
གསོལ་ཆའི་སར་གདན་ས་ཆེན་པོ་སྤྱི་ལོ་མང་ཆོང་གྲག་སྤྱིའི་ལས་སྟེ་ནས་ཕེབས་བསྐྱེད་
མཇུག་དར་དང་རྟེན་གསུམ་ཕྱལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དགོན་ལུང་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་ཏོ་

ཐོག་ཟུ། དགོན་ལུང་མཁན་པོ། སྤྱི་སོ། རྒྱལ་སྐུ་ཐུང་། ལུང་སྤྱི་ཐུང་། སུའུ་
བཀའ་ཐུང་། རྒྱ་བཟང་ཐུང་། ཐང་ཐུང་བཅས་ཀྱི་ཐུང་སྤྱི་ནས་འཆམས་ཞུ་
དང་། སོ་སོ་ནས་མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། ར་གཤམ་ཕུག་དབང་དང་། བཀའ་
མཆིད་ལེགས་པར་སྦྱུལ།

ཆེས་གསུམ་ཉིན་སྤྱི་འབུམ་སྤང་ཅེ་ཏོ་ཐོག་ཟུ། སྤྱག་ལུང་ཏོ་ཐོག་ཟུ་སོགས་
ཁག་བརྒྱད་ནས་མཇུག་ཕུལ། བྱིངས་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕུག་དབང་སྦྱུལ། ཅིན་
ཆང་ཞེས་པའི་ཕེབས་ལམ་དུ་ལན་གྲུ་ཙོང་ཟུ་ཕེབས་བསུར་བཅར་བར་ཕེབས་
བྱམས་ནང་བཞུགས་སུས་ནས་ཁ་བཏགས་ཅེ་སྟོང་མཇུག། ཕིང་པན་ཞན་དུ་
བཞུགས་སྐབས་ལན་གྲུ་ཙོང་ཟུ་དང་། ཟེ་ལིང་ཨི་བན། རིན་ཐལ། རེའོ་ཐལ་སོགས་
རྒྱ་དཔོན་གྲགས་ཆེ་བ་མང་པོ་མཇུག་ཁར་རིམ་བཞིན་སྤྱགས། དེའི་སང་ཉིན་གཞུང་
གོས་སྐར་དང་། བོད་བ་སྤྱི་པ། ཡབ་གཞིས་གཉེར་པ། སྟོང་འཁོར་གཞིས་ཆགས་
གནས་པོ་བཅས་སུ་མོང་ནས་ཕེབས་བསུའི་མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། བྱིངས་
སུམ་ཅུ་སྟོར་ལ་ཕུག་བྱིན་གནང་།

ཆེས་བྱག་ཉིན་ཅེ་བྱང་ལས་ཆོན་པ་ཡེ་ཤེས་སྟོབས་ལྡན་དང་། བཀའ་ཤོད་སྤང་
དཀར་བ། ཅེ་བྱང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན། བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན། ཤོད་བྱང་
བཀའ་གཤོངས་པ། ཐང་དཔོན་པ་བཅས་ནས་འབྱོར་ཕུག་ཞུས། དེ་རྗེས་ར་ཐུ་དགོན་
ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། བླ་སོ་གཉིས་ནས་མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། དད་མཇུག་བ་
ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ཕུག་བྱིན་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་། གནངས་ཉིན་སྤྱི་ལྷག་གསོལ་ཆའི་
ཐོག་ལོ་འཁོར་དགོན་གྱི་སྤྱི་འབུམ་ནས་མཇུག་ཁ་ཞུས། སྤྱི་བོ་བརྒྱ་ཕུག་ལ་ཞལ་

མཇལ་ཕྱག་དབང་སྦྱལ། སེབས་ལམ་དུ་ཚུ་བཟང་རྟོ་ཐོག་སྤྱི་རྒྱ་གསུམ་ནས་སེབས་
བསྐྱེའི་མཇལ་དར་ཕྱལ།

ཆེས་དགུ་ཉིན། ཚུ་བཟང་རྟོ་ཐོག་སྤྱི་རྟོ་མ་དང་། ཡ་ལུང་དགོན་སྤྱི། གསེར་ཁོག་
བཅན་པོ་སྤྱི་བར་། བྱ་ལྷུང་དགོན། ལན་ཁང་ཉིང་བཅས་སོ་སོ་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་
གསུམ་བཞེག་པར་ཇ་གལ་ཕྱག་དབང་དང་། མཇལ་དམངས་ཆིག་སྟོང་སྟོར་ལ་ཕྱག་
ཉིན་དཔྱེས་བཞིན་སྦྱལ། དེ་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་གྱི་སེབས་ལམ་དུ་སྦྱ་འབྲམ་སྤྱི་
དང་། སྟོམ་ཞི་རྟོ་ཐོག་སྤྱི། གོ་ཆང་བྲག་སྦྱལ་སྦྱ། གོ་ཆང་དོན་སྤྱི་བཅས་ནས་སེབས་
བསྐྱེའི་མཇལ་དར་ཕྱལ། གཉན་ཕིག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས་སྤར་ཡང་སྦྱ་འབྲམ་སྤྱི་
སོགས་ནས་གདན་ཞུའི་མཇལ་རྟེན་ཕྱལ་བར་སྤྱི་ལས་སྤེར་ཇ་གལ་ཕྱག་དབང་
དང་། བྱངས་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་སྤྲུམ་སྦྱལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
སེབས་ལམ་དུ་སྦྱ་འབྲམ་སྤྱི་ཟུར་ཁག་དང་། ཡོལ་གོར་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་བཅས་
ནས་འཆོམས་ཞུའི་མཇལ་དར་ཕྱལ། བིང་གྲུ་ལུང་བཞུགས་ཞག་སར་རྒྱ་ཅན་
ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་མཆོད་འབུལ་བ་གནང་།

ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྦྱ་འབྲམ་སྤྱི་ཕྱལ་དང་། ཆ་ཟུར་སྤྱི། ཏ་འདུག་ཞབས་བྱང་།
ཚུ་བཟང་སྦྱལ་སྦྱ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་ཕྱལ། རྟོགས་འདུས་བརྒྱ་གསུམ་
བཞི་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྦྱལ། དེ་ནས་ཆིབས་ཁ་རིམ་གྱིས་བསྐྱར་བར་སྟོང་འཁོར་
རྟོ་ཐོག་སྤྱི། མཆོ་སྟོན་ཅུང་མི་སི། གཞུང་གོས་སྤྲར། བོད་པ་སྤྱི་བ་བཅས་ནས་
སེབས་བསྐྱེའི་ཞེ་མིང་དུ་སེབས། རྒྱ་སྤྱིའི་ས་སྤེ་ཐོན་པ་ནས་བཟུང་ལམ་འཁོལ་
གྱི་མི་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ནས་རང་རང་གི་དཔོན་དང་། དེགས་གཞུགས་

འབྲོར་པའི་ཁེངས་པ་རིང་དུ་དོར་ཏེ་གནས་བསྐྱོས་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཉིད་རང་
ཡུལ་དུ་འབྲོན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་གུས་དང་བ་ཆེན་པོས་ཕེབས་ལམ་གྱི་གསེག་མ་
དང་། གྱི་མོ་དང་། ཆེར་མ་དང་། རད་རོད་དང་། གྲང་གྲང་ལ་སོགས་པ་ཉེས་སྦྱོན་
ཐམས་ཅད་བསལ་ནས་ཆབ་གཅོད་གིས་ཆག་ཆག་འདེབས་པ་དང་། རྫོ་ཐལ་དཀར་
སེར་ལ་སོགས་པས་བྲིས་པའི་རི་མོས་བཀྲ་བར་བྱས་ཤིང་། རང་རང་གི་ཡུལ་དང་
ཉེ་བར་ཕེབས་པ་ན་སྦོས་བསང་དྲི་ཞེས་པོ་འབྱུལ་བ་དང་། ཡུལ་ལུགས་གྱི་རོལ་མོའི་
ཆ་བྱད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྲོལ་བ་དང་། ས་གནས་སོ་སོའི་སྤྲེ་དཔོན་ཁག་ནས་བྱང་
བན་གྱི་གུས་འདུད། དམག་མིའི་རུ་སྤྲིག་། ཡུལ་མཁར་ཆེ་སར་དཔོན་ཁག་དང་།
བཞུགས་སྐར་སྤང་མི་སྟོད་འཛོག་། སྦྱ་སྤང་དམག་མི་ནས་དམག་དར་གྱི་རུ་མཆོན་
མངོན་པར་སྤྱོད་བ་དང་བཅས་ཕེབས་བསུ་ཕེབས་སྦྱེལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱ་ཐུ་མེད་པ་ཞུས།

ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་སྟོང་འཁོར་ཏེ་ཐོག་ཐུ་དང་། སྒོ་མེ་མཆོད་རྟེན་དཔོན་གྱི་
སྟག་པོད་སྦྱལ་སྦྱ། བོད་པ་སྤྱི་བཅས་ཁག་དུག་ནས་འབུལ་རྟེན་དང་བཅས་མཇལ་ཁ་
ཞུས་པར་ང་གྲལ་སོགས་གནང་ཞིང་། ཁུ་རལ་འགག་ནས་མཇལ་བྱིངས་ལྷ་བརྒྱའི་
རེ་བ་དོན་ལྡན་མཇོད། དེའི་བྱི་ཉིན་ཆོས་སྤྲེ་ཆེན་པོ་སྦྱ་འབུམ་གྱི་ཆ་སྦྱལ་ཁག་དང་།
མཁན་པོ། ལས་སྤྲེ་སོགས་ཆེབས་བསུ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་མངོན་པར་བསུས་ཏེ་
དཔོན་གཤམ་ཐབ་བསུའི་དབུ་གྱུར་ཆེན་མོར་གདན་བྲངས། མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་
དང་། གསོལ་འབྲས་གྱི་བསྟེན་བཀྲར་ཞུས། དེ་ནས་དུར་སྤྲིག་འཛིན་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་
མས་སེར་སྤྱོདས་ཕེབས་རོལ་གྱིས་མཆོད་བཞིན་དུ་མདོ་སྤྲད་ལུ་སྤྲི་ནའི་ཆལ་གཉིས་
པ། གདན་ས་ཆེན་པོ་སྦྱ་འབུམ་བྱམས་པ་སྤྱིང་གི་ཆ་བྱང་ཅེའི་ཆོམས་ཆེན་བཞུགས་

ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་བྱུང་བཟ་ཤིས་ཀྱི་རེ་ཁྲུས་མཆོན་པ་དང་བརྒྱའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཞིང་དུ་མངོན་པར་བཀོད་འབྲེལ་མཁན་པོ་ཁྲི་པས་གཙུག་རྒྱུ་མ་ལས་སྟེ་རྣམས་
ནས་མཇུག་དར་དང་། མཇུག་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རིམ་བཞིན་བཏེག་ཅིང་། བེབས་
སྟོན་ཀྱི་དཀར་སྟོ་རྒྱས་པར་ཁྲུས། དེར་ཆོགས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དབང་ལེགས་པར་
སྦྱུལ།

༡༧༥། སྐྱེ་འབྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་དག་ཞན་སྟེ་པོ་མཐའ་དག་ལ་ཟབ་གསང་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོས་རྗེས་འཛིན་སྦྱོང་ཐུས་བོད་དབྱུས་གཞུང་དང་བཟས་སྟུན་ནས་
རྒྱ་སོག་བཞུག་འཁྲའི་དོན་ཆེན་སྦྱར་དུ་གནང་སྟེ་ལྟ་ལྟ་དུ་མེབས་པའི་བརྟན་
གསོལ་ཁྲུས། ལྷ་དམར་བརྗེད་སོགས་ནས་དབང་ལུང་། ཁྲིད་ དང་རྗེས་གནང་
མཐའ་གྲས་པ་གསན་ཁྲུས།

ཆོས་བཙོ་ལྟ་ཉིན་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་མགོན་
དུ་སྟུན་བྲངས་པ་ལྟར་བྱོན་ནས་གསོ་སྦྱོང་གི་གཞིའི་ཆོ་ག་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ་
མཛད་ནས་རབ་དུ་བྱུང་བ་མཐའ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་བརྟུལ་ཁྲུགས་
ལ་བཀོད། བཟ་ཤིས་འབྲེལ་སྟུན་གསུལ་སྦྱུའི་མངོན་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་སྟེ།
སྟོ་མེ་དཔོན་ཆེན་སོགས་བཅུ་ནས་ཆོམས་ཆེན་དུ་སྟེར་མཇུག་ཁྲུས་པར་ཇ་གལ་
ཕྱག་དབང་གནང་། དེ་རྗེས་སྟོ་འཕྲོར་དོ་སྐྱུས་སྟེང་ནས་མཇུག་བྱེད་ས་བྱུག་བརྒྱ་སྟོར་
ཀྱི་རེ་བ་འབྲས་ལྟན་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྣམས་སུ་སྦྱོང་འཁོར་ཉོ་ཐོག་སྤྱད་དང་།
གསེར་ཉོག་སྦྱུལ་སྦྱེ་སོགས་ཁག་དགུ། ལུ་ལྷད་བཟ་སྦྱུལ་སྦྱ། འཕེལ་རྒྱས་སྦྱུལ་སྦྱ།

སོགས་ཁག་ལ། མྱོ་མེ་ལྷང་ར་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཁག་ལ། ཤི་རས་ཉོ་ཐོག་ཟ།
དགེ་འདུན་བསྟན་པ། མཆོ་སྡོན་ཇ་སག་དགོན་ཅོག་བསྟན་པ་སོགས་ཁག་བདུན།
ཨ་ལག་ཤ་སྐྱ་བཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གྲགས་པ་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་སོགས་འབྱོར་
ལྷན་མང་པོས་ཉེན་གསོལ་ཕྱལ་བར་སྒྲེར་མཇལ་ཇ་གལ་དང་། བྱིངས་སུམ་སྟོང་
བདུན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་ཕྱག་དབང་སྦྱལ། སྐྱེ་འབྱུང་སྟན་པ་གྲ་ཆང་གི་
ལས་སྡེ་སྤྱི་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཁོངས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་དང་
གཅིག་ལ་རབ་བྱུང་དང་། ཉིས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་འབོགས་པ་
གནང་། སྐབས་འདིར་ཀུན་གླིང་རྒྱ་ཐོན་ཞབས་སྟོད་པ་ནས་འབྱོར་ཕྱག་ཞུས། ཨ་
མདོ་མོ་བཟང་ནས་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་ཕྱལ། སྔ་རི་འབྲོག་ཡུལ་དགོན་
སྤྱི་དང་། ཆོས་འཁོར་ཐང་ཆེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཁག་བཅུ་དྲུག་མྱོ་མེ་དོ་རྩེ་དང་།
མཁར་མདའ་སྦྱལ་སྐྱེ་སོགས་ཁག་བརྒྱད། ཨ་རིག་མྱོམ་སྡེ་སྦྱལ་སྐྱེ། གསེར་ཁང་
དགེ་བཤེས་སྦྱལ་སྐྱེ་སོགས་ཁག་ལ། མགོན་རྒྱ་སྦྱལ་སྐྱེ། བོ་ཆང་དོན་གྲུབ། ཨ་རིག་
འདུལ་བ་སྐྱ་མ་སོགས་ཁག་བདུན། ཆོས་རྩེ་ཉི་མ། འབྲུག་རྒྱལ་སོགས་ཁག་བཞི།
གསེར་ཁོག་བཅན་པོ་སྐྱ་བྱང་མཛོད་པ་དང་། དགོན་སྤྱི། མཆོད་ཉེན་ཐང་བྱང་ཚུབ་
དར་རྒྱས། གཟིམས་ཁང་གོང་སྦྱལ་སྐྱེ། གསེར་ཁོག་ལྷ་ཕྱ་སྦྱལ་སྐྱེ་སོགས་ཁག་ལ།
འདབ་བཞི་ར་ཆང་སྦྱང་དུ་དབང་ཆེན་སོགས་ཁག་བདུན་བཅས་ནས་ཉེན་གསོལ་
ཕྱལ་བར་ཆོམས་ཆེན་དུ་སྒྲེར་མཇལ་ཇ་གལ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དགའ་ལྟ་དང་
འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེ་མའི་ལྡན་པ་ཕྱང་། བྱིངས་ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱར་ཞལ་
མཇལ་ཕྱག་དབང་། རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན། སྐྱེ་འབྱུང་སྟོན་ཆོས་ཆོས་རའི་

མཇལ་ཁར་ཆོགས་ཆེན་དག་སྐོས་དང་། ཆོས་རའི་དག་སྐོས། ཆབ་འིལ་གཉིས་
བཅས་ཆེད་བཅར་གྱིས་མཇལ་དར་རེ་བུལ། ལྷ་མ་བྱུང་ཚུ་མཁར་ར་ས་སྤུལ་སྤྱུ་དང་།
སྐོན་མཐར་བྱིན་སོགས་ཁག་བཙུག་ལུ་མ་ནས་སྒྲེར་མཇལ་ཁྱུས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་
རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། བྱིངས་བྱག་བརྒྱ་སྐོར་ལ་
བྱག་བྱིན་སྤུལ། ཆོས་རྗེ་འདུ་སྤྱི་ནས་དོད་སྦྱར་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྲར་
ཁྱུས། སེར་རོག་སྒོ་བཟང་ཡར་འཕེལ། རྒྱུ་ཅེ་པ་རྒྱ་རིག་འཛིན་སོགས་ཁག་བཙུན་
ལ་སྒྲེར་མཇལ་ཐོག་དགའ་ལྷ་དང་འབྲེལ་བའི་དམིགས་བཅེས། རབ་རྒྱས་དགོན་ཨ་
ལགས་དང་། གཡོན་རུ་དགོན་ཨ་ལགས་ནོར་བུ། ཐེ་རྒྱ་གྲགས་པ་སོགས་བཅོ་ལྔ་
ནས་ཉེན་གསུམ་སྤུལ་ཏེ་ཁྱུས་རོར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། དད་འདུས་ཆིག་
སྟོང་བརྒྱ་སྐོར་ལ་བྱག་དབང་བཅས་སྤུལ། བཀྲས་ལྟན་སྐོམ་ཆེན་པ་རྒྱ་དང་། སེར་
བྱེས་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་གཉིས་ནས་དངོས་འབྲུལ་དང་བཅས་མཇལ་ཁ་ཁྱུས།
གཞན་ཡང་འདབ་བཞི་བཅོད་པ་དང་། འབྲུམ་རུ་ཆང་རྒྱ་སོགས་འབྱོར་ལྟན་མང་
པོས་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྲར་དང་། དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་སྤྱིན་ཉིན་ལྟར་
བར་མ་ཆད་དུ་བསྟར་བ་བདག་གིར་བཞེས་ནས་བྱག་དབང་བྱིན་རྒྱབས་དང་། འདོད་
ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། ལྷང་དོར་གྱི་གནས་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བྱགས་དམ་བཙག་
པ་སོགས་གཞན་པན་གྱི་ཐབས་དེ་དང་དེས་རང་རང་གི་འཕྲུལ་དང་བྱགས་ཀྱི་འདོད་
པའི་རེ་བ་མཐའ་དག་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད།

ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་གི་ཆོགས་དབྱར་བྱོན་ནས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འཆད་
པ་གནང་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྟོན་པ་གྲ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་བཙུང་གཉིས་རབ་

བྱུང་དང་། དགུ་བཅུ་གོ་དྲུག་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་བསྐྱབས། རྣམ་ཀུན་
ཐུགས་རྗེའི་ཞོ་གས་འཆོ་བའི་བྱུང་རིགས་སེར་སྐྱ་ཐུན་མོང་ནས་ཆེད་དུ་མངགས་
བའི་སྤྱི་འཐུས་མི་སྣ་པོགས་དཔོན་མཁན་ཚུང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གྲགས་དང་།
ཆིབས་ཆེ་སྤྱིད་བྱུང་གཉིས་ནས་ཡལོང་ས་ཆེན་པོ་སྤྱི་འཐུས་སྒྲ་བྱང་ཅེའི་ཆོས་ས་ཆེན་
བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་གདན་དྲངས། རྣམ་གྲུ་རྣམས་ཆེ་སྤྱིན་རྣམ་པར་རྒྱལ་མའི་
གསུང་ཆོག་དུ་སྤྱན་ཏེ་རྟེན་འབྱུང་དངོས་འཁྱོར་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་སྤམས་མཐོ་བ་དང་
བཅས་ཞབས་བརྟན་རྒྱས་པ་ལུལ། འབྲས་སྤྱངས་འདུལ་བ་མཁན་པོ་ནས་མཐུལ་
བཞད་པའི་ཁོངས་སུ་རྒྱ་སོག་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་ཐུར་དུ་མཛད་ནས་གངས་ཅན་
སྤྱི་དགའའི་མགོན་དུ་ཆིབས་ཞལ་རིང་མིན་གང་ཚོལ་སྤྱར་དགོས་པའི་སྟན་བསྐྱུ་
བཅུག་སྟེ་གསོལ་འདེབས་ལུགས་བྲག་ཁྱུས། གདན་ས་གསུམ་དང་། བགས་ལྷན་སྒྲ་
བྱང་སོགས་ནས་འདུལ་རྟེན་བསྐྱར་བ་ཡང་མི་སྣ་སོ་སོ་ནས་ལུལ། དེ་རྗེས་ཆིབས་
ཞབས་སུ་ཡོད་པའི་མི་བྲག་རྣམས་དང་། ལྷོ་ཟན་ཆེ་སྤྱི་ཚུང་གསུམ་ནས་ཀྱང་མཛལ་
དར་རེ་ལུལ། གལ་འཁོད་གྱིས་སྟོན་མའི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཨ་
ལག་གཞུང་ཞབས་བྱུང་ལུ་ཚུན། མི་རྒྱ་སྟན་རྒྱ། ཨ་རིག་འཕྲིན་ལས་བསྟན་འཛིན་སོགས་
ཁག་ཉེར་དགུ་ནས་མཛལ་དར་རྟེན་གསོལ་རེ་ལུལ་བར་རྒྱལ་ཕྱག་དབང་དང་།
འདོད་ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། ལྷོ་འཕྱོར་རྩོད་སྤྱི་སྤྱི་དཔལ་གྱི་ཉི་མ་དང་། སྤལ་
རིང་བྱེ་དཀར་སོགས་རྟེན་གསུམ་འདུལ་མི་བཅུ་དང་། མཛལ་བྱིངས་ཆིག་སྟོང་ཉིས་
བརྒྱར་ཕྱག་བྱིན་སྟུལ། དད་ལྡན་ན་ད་ཡང་གསང་དང་མགོན་པོ་སྐྱབས་གཉིས་ནས་
དོད་སྤྱར་གྱི་གསོལ་ཆོགས་ལུལ་བ་དགྲེས་བཞེན་བཞེས་ཏེ་ཡོན་བསྟོ་ལེགས་པར་

མཛད། ཉིན་མེ་མ་རྣམས་སུ་ཀ་རིང་དགོན་གྱི་སྤྲུལ་སྦྱང་། ཉོ་ཆང་འོད་ཟེར། ཨ་
ལག་ཤ་དཔལ་ཐུར་སོགས་ཁག་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་དང་། བྱ་ཁྲུང་རྒྱལ་མཆོན་སྤྲུལ་སྦྱ་
སོགས་ཁག་བཙུ་བཞི། འབྲམ་རུ་མ་ཁའ་འགོ། ཨོར་དུ་སྤྱ་ཏང་གི་ཤོག་ངག་དབང་
བཞུག་འཛིན་སོགས་ཁག་བཙུ་བྱག་ འབྲམ་རུ་བསོད་ནམས་དབང་སྤྲུག་སོགས་ཁག་
བཙུ་གཅིག་གིས་མཆོན་རྟེན་གསོལ་འབྲུལ་མི་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་ཉེ་བ་དང་། འོགས་
འདུས་མཛེས་བྱིངས་ཁྲི་ཁག་བརྒྱལ་བ་ཉེ་བར་ལྷགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཇ་གལ་དང་།
དངོས་པོའི་གནད་སྦྱིན། ལ་ལར་ཟབ་ཆོས་བདུད་ཅིའི་བཞོ་སྐལ། པལ་མོ་ཆེར་བྱག་
དབང་སྤྲུག་པར་སྦྱལ་ཉེ་ཐར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་བོན་ཡང་དག་པ་
བསྐྱེད་པར་མཛད། སྐབས་འདིར་སན་ནོ་ཡོན་གྱི་ཐོན་སྐྱེ་མ་ནས་འབྱོར་བྱག་ཁྲུས།

ཆོས་ཉེར་ལྷ་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་འོད་གསལ་
ཆོས་སྦྱའི་གོ་འཕང་མཛོད་དུ་མཛད་པའི་དུས་ཆེན་དང་བཞུག་སྦྱ་འབྲུམ་བྱམས་པ་
སྤྲིང་གི་རྟེན་གཅོད་གསེར་སྤྲོང་ཆེན་མོའི་སྤྱན་སྦྲར་མཆོད་སྤྱན་སྦྱ་ལྷ་ཁྲི་ཆང་འབྲུལ་
བཤམས་དང་འབྲེལ་མཆོད་འབྲུལ་གནས་གཟིགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཉེ་ཞལ་
རས་ལྷ་ཁང་ནས་རྣམ་བྲལ་གསུང་ཞབས་དང་བཅས་སྤྱན་འབྲེན་ཁྲུས་གསོལ་དང་།
མཐུལ། ཡན་ལག་བདུན་པ། དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ་
སོགས་ཞལ་འདོན་གསུང་ཆོག་གི་རིམ་པ་སྤྲིན་རྒྱས་དང་། རྟེན་སོ་སོར་བྱགས་སྦྱོན་
ཅན་གྱི་ན་བཟའ་སྤྱན་དར་རྒྱ་ཆེར་འབྲེམས་འབྲུལ་བསྐྱངས། དེན་ཆེན་དཔལ་ལྷན་
སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་། འུན་རྒྱབས་སྤྲངས་ཁྲུས། ལམ་
གཅོད་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྦྱལ།

ཆེས་སྤྱུལ་ཅུ་ཉིན་གསོ་སྤྱོད་གི་ཆོགས་དབྱར་ཐེབས་ནས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་
སོགས་གསུངས་ཤིང་། ཁལ་ཁའི་རྟེན་འབྲུལ་མི་སྣ་ཅེ་བྱང་འག་དབང་ཆོས་འཛིན་ལ་
ཐོན་ཕྱག་སྤྲུལ། རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན། ལྷ་ཡུད་ཐག་སྤྲུལ་སྤྱོད་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་བ་བཞིན་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་འདུས་པ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་ཆེ་
དབང་དང་། མཐུག་ཏུ་མངལ་ཁ་ཕྱག་གིན་བཅས་སྤྲུལ། མདོ་སྤྱད་ཨ་མདོ་སྤྱོད་འབྲུལ་
གྱི་ཕྱོགས་དེ་ཉིད་ཟླ་བ་དག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྤྱགས་བསྐྱེད་རྒྱས་མཐུ་བཅོན་པོས་
བཤད་སྤྱོད་གྱི་སྒོལ་དར་ཆ་ཆེ་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་འབྲུང་ཁྲངས་ལྟ་བུར་གྱུར་
པས་སྐབས་དེར་ཡང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཚོགས་འཛིན་སྤེལ་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་བྱ་དཔེ་
པ་མང་རབ་ཅིག་ཡོད་འདུག་པར་མ་ཟད། ཁྱད་པར་ལྷ་དཔེར་དོ་ཟླ་འཆང་ཆེན་པོ་
དགེ་འདུན་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ནི། (༡༥ ཉ་༥ ༡༡ འ་༡༡) མདོ་
སྤྱགས་རིགས་ལམ་མཐའ་དག་ལ་མཁྱེན་སྤྱོད་གཟིགས་པ་མཚོག་ཏུ་ཡངས་ཤིང་།
ལྷང་དང་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བས་
ཕྱོགས་ཕྱོགས་གྱི་མཁས་བ་དུ་མས་ཀྱང་ཞབས་རུལ་སྤྱི་པོར་ལེན་བ་དང་། ལེགས་
གསུང་གི་བགོ་སྐལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་བྱི་ལྷན་གྱི་བསྐྱར་བྱང་བ་ལྟར་འདུ་བའི་
གྲགས་སྟན་སྐབས་གསུམ་རོལ་མའི་སྤྱོད་བྱངས་ཟླ་བ་འདིའི་སྟོན་གྱི་དབང་པོར་
ཡང་ཡང་སོན་པར་བརྟེན། (༡༥ ཉ་༦ ༡༡ འ་༥) དཔེ་བ་རྣམས་ནི་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་དགའ་སྟོན་གྱིས་རོམས་དཀའ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ཟླ་བ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔེར་རྟག་ཏུ་དུས་ཆོས་འཕགས་སམ། ཆོད་དཔོན་གྱི་བྱ་གཞོན་རུ་ཞོར་བཟང་གིས་
འཕགས་བ་འཇམ་དཔལ་སོགས་བསྟེན་བ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་གང་གི་ཞབས་

དུང་ཉེ་བར་བསྐྱེན་ནས་མན་ངག་རྣམས་བྱམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་གསན་བཞིན་ཐུག་
མོང་མ་ཡིན་པ་འཁྱུངས་ཏེ་སྔོན་ཚུད་ནས་སྐྱོན་གསན་དང་། ལེགས་འབྲུལ་སོགས་
ཀྱིས་མཆོམས་སྦྱོར་མཛད་པར་ངེས་པ་དོན་གྱི་མཐུ་བཞིན་རྗེ་སྐྱོའི་མཆོན་ཅན་
ནས་ཀྱང་ཆོས་བདག་པོ་ལ་འཁྱོད་པར་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་དགྲེས་པ་ཆེན་
པོས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཡབ་སྲས་ཞལ་འདྲོམ་སོགས་ དུས་གསུམ་ཀྱུལ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གཤེགས་ལྷུ་ལ། ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གི་ཉིང་ཁ། ཐར་པ་དང་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པར་བཤོད་པའི་ལམ་ཆ་ཆང་ལ་མགོར་བ། ཆེ་བ་བཞི་དང་ལྷན་པ་བྱང་
ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བྲིད། རྗེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་དགེ་ལེགས་འོད་སྤྲང་འགྲེད་
པའི་ཉིན་བྲེད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཉམས་ཁྲིད་ཉིན་བཅུ་དང་། ལྷ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
པའི་བྲིད། དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་བྲིད་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱི་བྲིད། དཔལ་དོ་རྗེ་
འཛིགས་བྲེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བྲིད། བ་སོ་ཆིག་བརྒྱད་ཀྱི་བྲིད།
བྲག་དཀར་བའི་དག་བྲིན་རྒྱབས་ཀྱི་བྲིད། སྤྲ་མི་སྤྲན་གྱི་ཆེ་བྲིད། འཕོ་བ་དཔལ་ཕོ་
གཡུལ་འཇུག་གི་བྲིད། དགའ་ལྷན་འཕོ་བྲིད། ལྷ་བྲིད་ཐན་པ་བཞི་ལྷན། ལྷོ་སྦྱོང་ཆིག་
བརྒྱད་པའི་བྲིད། འཇམ་དཔལ་ཞི་བྲག་གི་སྤྲང་བའི་བྲིད། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་སྒྲོར་
ཀྱི་བྲིད། མ་ནིང་ཏ་འདོན་གྱི་བྲིད། མེ་ཏོག་བཅུད་ལེན་གྱི་བྲིད། རོ་ནང་བྲིད་བརྒྱ་
བཅས་དང་།

བཤད་ལུང་གི་སྒྲོར་ལ། འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་བྲུབ་རྒྱ་མཚོ། རྫོགས་
རིམ་རིམ་ལྷ་གསལ་སྒྲོན། བདེ་མཆོག་རྒྱུད་འགྲེལ་སྲས་དོན་ཀྱན་གསལ། དུས་
འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་འི་མེད་འོད་མཆོན་འགྲེལ། ལུང་སྦྱེའི་ལྷ་མགུར་གྱི་འགྲེལ་པ་ཆིག་

གི་སྒོན་མེ་བཅས་གསལ།

ཡུང་གི་སྒོར་ལ། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྩོད་རྩེའི་གསུང་འབྲུམ། བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྲུང་། མི་ཆོས་གནད་ཐེང་། ཆིག་ལབ་རིང་མོ། བྱང་ཆུབ་འོད་གྱི་ཞལ་གདམས། དིང་རི་བརྒྱད་ཟླ། གློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་ལ། ཆིགས་བརྒྱད་ལ། ཤར་བའི་ལམ་རིམ། ཁ་རག་བའི་མཐོ་ཆོས། ཡང་ཡིག་གློ་སྦྱོག་བཞི་ལ། བོ་དོ་བའི་བེའུ་བུམ་སྒོན་པོ་ཅ་འགྲེལ། དཔེ་ཆོས་རིན་སྤངས་ཅ་འགྲེལ། གཏམ་རྒྱུད་རིན་ཆེན་ཐེང་མཛེས། མན་ངག་རིན་ཆེན་སྤངས་པ། དུགས་པོའི་ལམ་རིམ་ཐར་རྒྱལ། གློ་སྦྱོང་སྟན་བརྒྱུད་ཆེན་མོ། གློ་སྦྱོང་བྱང་སེམས་ཅུ་རྒྱལ། ལམ་རིམ་ལེགས་གསུང་ཉིང་ཁ། ལམ་རིམ་ལྷ་མའི་སྐྱེ་ཆབ། འཁོར་ཅེ་ལྷ་བཅུན་པའི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྩོགས། ཐང་སལ་བའི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྩོགས། སྒོམ་སྡེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རྩོགས། ཞི་བཟང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་མཁའ་སྦྱོང་མའི་བསྐྱེད་རྩོགས། སྟགས་འཆང་འཇམ་དབྱངས་པའི་མི་ཉའི་དབང་ཆོག་གཡུ་ཐོག་པའི་ཆ་ལག་བཅོ་བརྒྱད། སྐྱ་མ་བེའུ་བུམ་ལེ་ཆོན་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་སྡེ་མིག་དང་བཅས་པ། ས་དམ་པའི་མཁུང་དབྱང་དཀར་ནག་ཁ་གསུམ། བ་བཟང་བེའུ་བུམ། སྒོམ་མའི་ངག་འཆིང་ར་རུ་མའི་སྒོར། རིམ་ལྷ་གསལ་སྒོན་གྱི་བཤའ་བ། དམར་ཁྲིད་རྩོད་ལག་བརྒྱུད་ལ། རྩོད་ཁྲམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གློ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་སྟག་ཚུལ་ཁྲིམས་ལུན་ཆོགས་གྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་གསལ།

དབང་གི་སྒོར་ལ། རྩོག་དཀྱིལ་བདུན་ཞེས་ཀྱི་རྩོར་ལྷ་དགུ། ལུམ་བཀའ་བདག་མེད་ལྷ་མོ་བཅོ་ལྷ། ཀྱི་རྩོར་རིགས་བསྐྱུས་ཞེ་དགུ། རྩོད་གདན་བཞི་ལྷ་གོ་བདུན། ཡེ་

ཤེས་མཁའ་འགྲོ་ལྟ་བུ་གསུམ། མན་མ་ཡ་ལྟ་ལྟ། འཇམ་དཔལ་གསང་ལྟ་ལྟ་
གསུམ་བཅས་དཀྱིལ་འཁོར་བདུན་གྱི་དབང་ཆེན། རྟོན་དབྱིངས་དབང་ཆེན། ཀྱན་
རིག་དབང་ཆེན། སྤྱོད་རྒྱད་དཀྱིལ་འཁོར་བཙུག་ཉིས་གྱི་དབང་ཆེན། སྦྱར་ལུགས་
རྣམ་འཛོམས་གྱི་དབང་ཆེན་བཅས་དང་།

རྗེས་གནང་གི་སྐོར་ལ་བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཙུ་བྱག་ ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
མཁའ་འགྲོ་ལྟ་བུ་སྐོར། སྦྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ། བ་རི་བརྒྱ་ཅ། རོ་ལུགས་སྦྱོལ་མ་ཉེར་
གཅིག་གྲུབ་ཆེན་བརྒྱད་ཅུ། གསང་འདུས་ལུགས་བརྒྱ། བདེ་མཆོག་ལུགས་བརྒྱ། ལྟོ་
བྲག་རྗེས་གནང་བཅས་རིམ་གྱིས་གསན་ཅིང་། འཛིགས་བྲེད་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་
སོགས་ལ་བསྟེལ་བྱང་ཐེན་གྱིས་མཛད་པའང་རེ་གཉིས་མཆིས། མཐུག་ཏུ་གཏང་
རག་གི་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེན་པོས་མཆོད་པ་དང་། ཆོ་ལོའི་བཀའ་ལོག་ཐམ་ག་གྱ་
སྐོར། གདུགས་ཏྲ་དར། མཁན་ཆས་ཆ་ཆང་སོགས་ཆེན་པོར་ལོས་པའི་ལུང་ལས་
གྱིས་མཛོན་པར་གཟེངས་བསྟོད་མཛད།

བཀའ་ཆོས་གྱི་གསེང་བར་དུ་འང་མཆོ་སྟོན་ཞབས་བྱུང་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་
(༡༦ བ་༥། ༣༥ བ་༦) སོགས་མཆོག་དམན་མང་པོར་མཇུག་ཁ་དང་། ཆོས་འབྲེལ་
གྱིས་སོ་སོའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད།

(༡༦ བ་༦། ༣༥ བ་༧) འཇམ་དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་
བྱིན་རྒྱལས་གྱི་མཚན་མ་བརྟན་པོ་མངའ་ཞིང་། ལས་རབ་འབྱམས་སྦྱི་དང་། བྱང་
པར་མཛོན་སྤྱོད་འཁྱུལ་འཁོར་གྱི་ལས་རིམ་ལ་མངའ་བརྟེན་པའི་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་
པོ་བདེ་ཡངས་སྟོན་གྲགས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྦྲ་ནས། ལྟོ་བྲག་བཀའ་

འབྲུམ་དང་། དཔེན་ས་བཀའ་འབྲུམ། མགོན་པོའི་བེུ་བྲུམ། ཆོས་རྒྱལ་དུག་རི་ནག་
པོའི་བེུ་བྲུམ་བཅས་ཀྱི་ལུང་དང་། མགོན་པོའི་མན་ངག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། ཨ་
མདོ་འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱིས་མཛད་པའི་དགེ་འདུན་འདུ་འཁོར་སྐྱབ་ཡིག་
ཞི་བའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་བསྐྱིགས་རྒྱུད་པ་ཀུན་སེལ། དབྱེན་བསྐྱུམ་འཁོར་ལོ་
སྐྱབ་ཚུལ། ཞི་རྒྱས་དབང་གི་འབྲུལ་འཁོར་སྐྱབ་ཆོག་དངོས་བྱུབ་འབྲུགས་པའི་
ལྷགས་ཀྱི། རྒྱུ་ཚུ་པའི་འདོན་ཆོག་དམ་ཉམས་སྟོག་གི་སྤྱི་གྱི། རྒྱུ་ཚུ་པའི་མན་ངག་
རྒྱར་མགྲོགས་དྲག་པོའི་པོ་ཉ། ལས་རིམ་ཐོག་ཆེན་དྲག་འབེབས། སྤང་བརྒྱུད་
ལྷགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚུ་པའི་མན་ངག་། རྒྱུད་འཁོར་གྱི་ཞལ་ཤེས། དྲག་པོའི་འཁོར་ལོ་
གསུམ་གྱི་མན་ངག་། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་བསྐྱེན་སྐྱབ་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྟོ་རྟེའི་
རུ་མཆོན། ཞུ་ལུ་པའི་རྒྱུ་ཚུ་པའི་ཅ་ཆོག་གཏོར་ཆེན་རྒྱུ་ཚུ་པའི་རྣམ་གཞག་དམ་
ཉམས་སྟོག་གཅོད་མཆོན་ཆ་འབར་བའི་འབྲུལ་འཁོར། དེའི་ཟུར་འདེབས་འཕྲིན་
ལས་དྲག་པོའི་པོ་ཉ། ཅ་ཆོག་གི་རྣམ་བཤད་གནས་ལྷགས་འཁོར་ལོ། དམ་ཅན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱེན་སྐྱབ་ལས་གསུམ་གྱི་མན་ངག་གསལ་བར་སྟོན་པ་འཕྲིན་ལས་
རྣམ་བཞིའི་བར་མཛོད། ལྷགས་མཁར་གྱི་ཐིག་ཅའི་མཆན་འགྲེལ་རྟོ་རྟེའི་མདུད་
འགྲོལ། རྒྱུ་ཚུ་པའི་རྣམ་གཞག་གནས་ལྷགས་འབར་བའི་ཐོག་མདལ། ཟུར་དགྲུ་
པའི་དག་འདོན་དམིགས་རིམ། སྤིད་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཟུར་འདེབས། ལུར་གདབ་
དཔལ་མང་གསུང། རྒྱུ་ཚུའི་ཟུར་རྒྱན་གནས་ལྷགས་ཐོག་མདལ། དབང་གི་རྒྱུད་
འཁོར་གྱི་ཡིག་རྒྱུང་། དགེ་འདུན་འདུ་ཆོག་རྒྱལ་བསྟན་པ་ད་ཆལ་བཞད་པའི་ཉིན་
བྱེད། རྒྱུ་ཚུ་པའི་མན་ངག་ཅ་ཆོག་གསལ་བྱེད་སྟོན་མེ། དྲག་པོའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་

འདོན་ཆོག འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཞིའི་སྦྱིན་སྟེག་བསྟེན་ཡིག་དངོས་བྱལ་བྱ་
མཆོ། འཛིགས་བྱེད་བདུད་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོར་འདུག་ཚུལ་སྒྲ་
མ་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བདུད་ཅི་དངོས་བྱལ་ཀྱན་འབྱུང་། བསྟེན་སྦྱབ་སྦྱགས་མའི་
འདོན་བསྐྱེགས། སྒྲ་མའི་མན་ངག་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་སྦྱོན་འགྲུགས་པའི་ལྷགས་ཀྱ། མེ་
ལྷའི་བསྟེན་པ་བྱེད་ཚུལ་དང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྟེག་། བཅུ་ཆ་ཆེན་མོའི་སྦྱིན་སྟེག་
།བདག་འཇུག་རྒྱུན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་ཚུལ། རྒྱག་ཅུ་པའི་འདོན་བསྐྱེགས་དངོས་བྱལ་
ཀྱན་འབྱུང་། དངོས་བྱལ་ལེན་ཆོག་བཅས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་སྦྱགས་མ་དང་། ཨ་ལགས་
འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་གསུང་ཁོ་བཅུའི་གཏོར་བཟློག་འཛམ་དབྱངས་བཞད་
པས་མཛད་པའི་གཙུག་གཏོར་འཁོར་སྐྱར་ལ་བརྟེན་པའི་བཟློག་པའི་སྦྱིན་སྟེག་
།འཛིགས་མེད་དབང་པོའི་གསུང་ཁྲེ་ཏ་སྤ་ལའི་གཏོར་ཆོག་གྲུང་ཐང་གི་གསུང་ཁྲེ་ཏ་
སྤ་ལའི་གཏོར་བཟློག་།སྦྱོང་འཁོར་སྒོ་བཟང་མདོ་རྒྱད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཁྲེ་ཏ་སྤ་ལའི་
འཕང་བའི་ལས་མཐའ་དོ་རྩེའི་ཐོག་མདལ། ཏ་ཆོག་པའི་གསུང་གཏོར་བཟློག་བཅས་
ཀྱི་ལུང་གསན།

འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོར་ལ་དོགས་གཅོད་བསྐྱངས་པའི་བཀའ་གནད་བསྟེལ་བྱང་
ཐེན་ཐེས་མཛད་པ་གསུང་པར་དུ་འཁོད་པ་དང་། མ་འཁོད་པའང་རེ་གཉིས་ཡོད་པར་
མངོན། དེ་དུས་དབྱེན་རི་དང་། ཅི་ནའི་ཕྱོགས་གཅིག་གི་སྐྱེ་བོ་མི་བསྐྱེན་པ་མང་
པོས་གངས་ལྗོངས་བསྐྱེན་འགྲོ་ཆབ་སྤྱིད་ལ་ལོག་པར་འཁྱུ་ཞིང་། མངོན་པར་སྤང་
བའི་སྐབས་སུ་སོང་གཤེས་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་སྒྲོན་ས་རུལ་དུ་བཟླག་པར་དགོངས་ཏེ་
བདེ་ཡངས་རྩེ་རྩེ་འཆང་ལ་དེ་དོན་གྱི་བསྐྱེལ་མ་མཛད་པར་བརྟེན། ཁོང་གིས་ཀྱང་

གདུལ་པོས་གྱི་ཞིང་དུ་མཁྱེན་ནས་བཀའ་སྦྱལ་དང་དུ་བཞེས།

(༡༥ བ་༣། ༣༥ འ་༡) སྐྱེ་འབྲུམ་འདུ་སྐྱི་ནས་བདེ་མཆོག་དཀར་པོའི་སྐོན་ས་ཆེ་
སྐྱབ་ཁྱུས་པའི་ཆེ་རྒྱས་འབྲུལ་མཛེལ།

(༡༥ བ་༣། ༣༥ ཐ་༣) ཡོན་ཏན་ཞེས་པས་ཁྱུས་རོང་དད་ལྡན་འགའ་ཞིག་ལ་
དགའ་སྤྱིའི་ཆོས་འབྲེལ་གཞན་། ཡར་མར་ཆེས་བརྩའི་ཆོག་ས་མཆོད་ཀྱང་དུས་ཐོག་
སོ་སོར་ཆག་ཐེད་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༥ བ་༤། ༣༥ ཐ་༥) ཉ་སྟོང་གཉིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱང་ཆོག་ས་དབུ་ཡང་ཁྱིག་ས་
ཆགས་སུ་མཛད། ཐོག་ས་དཔོན་མཁན་ཆུང་བསྟན་ཆོས་དང་། ཆིབས་ཆེ་སྦྱིད་ཟུར་
གཉིས་རོ་འཁོར་ལ་ཐོན་ཕྱག་དང་སྒྲགས་གངས་ལྗོངས་འཛོལ་འཛིན་རྒྱལ་ཆབ་གྱིས་
དབུས་གཞུང་སྐྱི་སྐྱེར་སོ་སོར་བྱེད་སྟོའི་བཀའ་མངགས་དོན་རྟོག་ཞིབ་འཁོད་ཀྱི་ཆབ་
འོག་དུ་མཁའ་ཆེད་དུ་བཟོ་བསྐྱེད་གྱིས་བསྐྱར་བ་གཞན་། མཆོན་ཉིད་བྲུ་ཆང་གི་དམ་
བཅའི་ཆོག་ས་མགོན་དུ་ཡང་ཡང་ཞབས་གྱིས་བཅགས་ཏེ་ཚོད་རྒྱགས་ཞིབ་ཏུ་
བཞེས་ཤིང་། ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཚོད་རྒྱར་བཞེངས་ནས་ལུང་དང་
རིགས་པའི་སྤེང་བ་ཟད་མི་ཤེས་པ་སྤེལ་བར་མཛད་པས་སྟོགས་ལ་མཐའ་དག་
དགའ་འཛིགས་ཀྱི་རྟོག་པ་ཟུང་དུ་གཡོས་ཏེ་སྟོབ་གཉེར་ལ་བརྩོན་པ་རེ་བྱས་ཏུ་གྱུར་
ཅིང་། བཤད་ཚོད་ལ་དག་ཐེར་ཡང་དག་པ་ཐོབ་པོ། །འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སྤྱི་ཞལ་
མཛེལ་དོན་གཉེར་གྱིས་འདུས་པའི་བན་སྐྱའི་ཆོག་ས་མང་པོར་ཡང་ཕྱག་དབང་དང་།
ཆོས་འབྲེལ་ཅག་ཅིག་གི་རེ་བ་འབྲལ་དུ་གྲུབ་པར་མཛད་དོ། །

༤༥། ཤེལ་ཕྱག་ལོ་གསར་གྱི་དགེས་མཆོད་བསྐྱངས། མཇལ་ཕྱག་དང་དམ་
ཆོས་བདུད་ཅིའི་བཤོ་སྐལ་ཁྱེ་མི་སྟོན་དུས་སྤྱིན་གྱི་འདུ་འགོད་བཞིན་བར་མེད་
འབྲིགས་པ་རྗེས་འཛིན་འཆོམས་མེད་དོས་སྟོན་དག་དང་དབྱངས་ཅན་སྐྱ་མདོ་
གསན་བཞེས། ལྷ་བྱང་བཟ་གིས་འབྲིལ་གྱི་དུས་འཁོར་གྲ་ཆང་ལ་ཆིག་དོན་
ཉམས་བརྒྱུ་ཕྱག་པའི་ཆབ་ཤོག་ཅིག་གནང་ཞིང་སྐྱ་འབྲུམ་གྱི་འགྲིག་ལམ་
ལ་སྟོད་ཡངས་ཆེས་པས་ལས་སྟེ་གསར་བསྐྱོད་མཇལ་ཕྱག་ཁྱེ་མི་སོགས་
ལ་བཅེ་གཟིགས་བསྐྱངས།

(༡༧ ཉ་ལ། ༡༧ ཟ་༡༡) དགྲུང་གངས་སོ་གཉིས་སུ་ཕེབས་པ་མེ་ཕྱག་གནས་ལོ་
གསར་ཆོས་དགའ་བ་དང་པོའི་ཐོ་རེངས་གྱི་ཆར་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕྱགས་དམ་
ཉམས་བཞེས་གྱི་རིམ་པ་སྤྱི་དང་། སྤིད་གསུམ་རྒྱལ་མའི་གཏོར་སྦྱོང་ཆོགས་འཁོར་
སོགས་བྱུབ་བཞུག་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་གསེར་སྤྲོང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་
མདུན་བར་ཐོག་ཏུ་ཆོས་གཏོར་སར་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་རྣམ་བྱ་དང་ལྷན་ཅིག་
འཛིགས་མཇུག་དོ་རྗེའི་བདག་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགོ་བས་འདོད་ཁམས་བདག་མའི་
གསུང་བསྐྱང་བསྐྱངས་ཤིང་། སེམས་ཉིད་འཕྲིན་ལས་མའི་ཆིག་མཆོམས་སུ་ལྷ་
མའི་སྤྲང་བརྟན་ལ་སྟོན་ཆིག་གིས་བརྒྱན་པའི་སྟོན་དར་སྐ་ལྷ་འབྲུལ་བ་གནང་། དེ་
སུར་སྟོང་འཁོར་ཏོ་ཐོག་ཕུ་དང་། སྐྱ་བཅར་སྤྱི་མཁན་གྱིས་མཆོན་རྩ་། རང་མ་
མཁན་སྟེ་ཆེ་ཆུང་། ལས་ཆན་པ། དུང་བྱིངས་སོགས་ནས་ཤོག་ས་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
ལྷ་མའི་ཞལ་ཐང་གཉིས་ལ་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ། ཉན་འབྱུང་ཕེབས་སྟོ་རྣམས་ལ་རིམ་
བཞིན་རོལ།

ཆོགས་ཐུན་གཉིས་པར་ཡང་མཇལ་དར་འབྲུལ་བཞེས་དང། གསུང་ཆོག་གོང་
བཞིན་ཐོག། ཆོགས་འཁོར། མངའ་གསོལ་གིས་བརྗོད་རྒྱས་པར་མཛད། དེ་རྗེས་
ཆོགས་ཆེན་འདྲུལ་དུ་སྟོན་ཆེན་སར་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་རྒྱས་པར་བཀོད་ནས་རྒྱ་བོད་
ཉོར་གསུམ་གྱི་སྐལ་བཟང་བོ་མ་རའི་ཆོགས་ལ་བྱེན་ཆུབས་སྤྱང་ཅིའི་དགའ་སྟོན་
ལེགས་པར་སྦྱལ་ཞིང། སྐུ་འབྲུམ་ལྷ་སྤྱི་ནས་གསོལ་སྟོན་གྱི་སྤྱི་ཁྱེད་དང། སྤྱི་སྤྱེར་སོ་
སོ་ནས་དངོས་འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་རྗོགས་ལྷན་གྱི་ཆར་བཞིན་སྟོས། ཆེབས་
ཞབས་འབྲས་སྤྱངས་འདུལ་བ་མཁན་པོ་དང། སྐུ་འབྲུམ་དཀའ་བཞི་རབ་གསལ་
གཉིས་ནས་བཟོ་སྤྱེད་གི་ལེགས་བཤད་སྤེལ་བ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགུས་
སྟོན་རྒྱ་ཆེན་ཉམས་སུ་བསྟར། དེ་ཐོག་ལུང་སྐུ་རྟོ་ཐོག་ཐུན་པ་འབྱོར་བྲག་གི་མཇལ་
རྟེན་བཏེག།

དགུས་སྟོན་ཉིན་གཉིས་པའི་མཛད་སྟོ་ཡང་གོང་མཆུངས་ཁར། ལུང་སྐུ་མཆོག་
སྤུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་དངོས་འབྲུལ་སྤམས་མཐོ་བ་
སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར་ཏེ་མཆུལ་བཤད་འབྲུལ་དང་བཅས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཡང་དག་པར་བསྒྲིགས། སོག་མགོན། ལྷ་ལྷ་མ། ཏ་ལག་ཆེ་སོགས་དང། བསྟན་པའི་
གསལ་བྱེད་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤུལ་སྐུ་དང། བུ་གིས་འབྲེལ་ཆོགས་ཆེན།
ཆོགས་འདྲུ། མི་སེར་སྤྱི་བཅས་ནས་ཀྱང་དངོས་འབྱོར་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་མི་དམན་
པ་སྤུལ་ཞིང། དེ་དག་གི་ལེགས་བྲས་དོན་ལྷན་མཛད།

ཆེས་གསུམ་ཉིན་གསེར་སྟོང་ཆེན་མོའི་མདུན་འདོད་ཁམས་དབང་སྤྲུག་མའི་
གསུང་བསྐྱང་གསེར་སྤྱིམས་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྤྱིད་ལ་འབེལ་འབྲིབ་འཕོ་

འགྱུར་གྱི་མཆན་མ་ཐི་ཡོང་བཟླ་རིལ་བྱེལ་འབྲུལ་གནང་། ཕྱི་ཉིན་ཚུ་བཟང་ཏེ་ཐོག་
སྤྱད་དང་། སུམ་པ་ཏེ་ཐོག་སྤྱ་གཉིས་ཀྱི་འཆམས་འབྲུལ་མི་སྣ་དང་སྤྱ་སྤྱལ། ཨ་ཤར་
དགེ་སློང་འཇམ་དབྱངས་འོད་ཟེར། ཏུ་ཆུ་མ་སློ་བཟང་སོགས་སྐར་མཇུག་ཞུ་མི་ཉི་ཤུ་
ཙུ་གསུམ་དང་། གྱིངས་བརྒྱ་སྤག་ལ་མཇུག་ཁ་ཕྱག་དབང་སྤུལ།

ཆེས་ལྷ་ཉིན་གནས་ཚུང་ཆོས་སློང་ཆེན་པོ་རྟེན་གཞིར་སྤྱན་འདེན་ལུང་འདི་
བསྐྱེད་སྤྱུ་བཟུང་སྤྱུ་བྱང་དང་། དགོན་ལུང་འདུ་སྤྱིའི་འཆམས་འབྲུལ། ཨོར་དུ་
སུ་ཤོག་ལྷ་རམས་པ་དགེ་འདུན་སོགས་རྟེན་གསོལ་འབྲུལ་མི་ཁག་མང་པོ་དང་།
ཕྱོགས་འབྲུལ་གྱི་སྤྱེ་བོའི་ཁྲིམ་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་ཕྱག་བྱིན་རིམ་སེལ་དུ་སྤུལ་
ཞིང་། སྤྱུ་འབྲུམ་དང་ཅེ་སྤྱུལ་སྤྱུ་སློ་བཟང་ཚུལ་བྲིམས་འཛིགས་མེད་རྒྱ་མཆོ་ནས་
དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་མགོན་དུ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་མཆུལ་བཤའ་འབྲུལ་གྱི་
གསོལ་འདེབས་སྤྱན་ཞིང་བཟིང་ཆགས་པའི་སློ་ནས་ཞབས་པད་བསྐལ་པ་རྒྱ་
མཆོའི་ཡུན་དུ་འཆོ་གཞེས་ཞུ་བའི་ཡོན་དུ་སྤྱད་པ་ངོ་མཆར་བ་དུ་མའི་འབྲུལ་སྤྱན་
སྤྱན་ལམ་དུ་བསྐྱར་ཞིང་། ཤལོང་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་ལྷགས་བསྐྱེད་བདེན་བརྟེན་
ཟབ་ཅིང་བརྟེན་བ་དང་། འབྲུལ་འདེགས་ཆོགས་དམངས་དང་བཅས་པར་ཕྱག་
དབང་སྤྱུག་པར་སྤུལ།

ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་སྤྱུ་འབྲུམ་བྱམས་པ་གླིང་གི་ཆོས་ར་དང་། ཆོགས་ཆེན་འདུ་
ཁང་། རྗེའི་གསེར་སྤྲོང་ཁང་གི་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་བཅས་པར་བཞུགས་ཁྲི་དང་། ལུང་
སྤྱུ་ཏེ་ཐོག་སྤྱ། སྤྲོང་འཁོར་ཏེ་ཐོག་སྤྱ། སྤྱུ་འཁོར་ཁག་བཅས་པའི་ཁྲི་སྤྱན་མཛོན་པར་
བཤམས་ཤིང་། ཆེས་བཙོ་ལྷ་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་སྤུམ་པོར་ས་བདག་གཟུགས་

ཅན་སྟོང་པོས་དགེ་ལེགས་ཉེ་བར་བསྐྱུན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་དང་འབྲེལ་བར་སྔ་
ཐོག་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གསོ་སྦྱོར་གཞིའི་ཆོག་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་
ནས་ཆོས་པའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་བྱུང་བཀོད་འཕྲུལ་ཉོ་ཐོག་སྤྱ་གཉིས་དང་། བང་
འཁོར་ཁག། འགས་ལྷན་གསོལ་དཔོན། ཆོགས་ཆེན་དགེ་སྟོན། སོག་མགོན། ལྷ་སྒྲ་
མ། ཉ་ལག་ཆེ་སོགས་དུ་མས་མཛུལ་དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕྱག་དབང་སྦྱུལ་རྗེས། བདུད་
བརྒྱུག་དང་། སྒྲ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་དབུ་སྦྱུལ་དང་བཅས་སྟོན་མཆོག་སྤྱབ་
པའི་དབང་པོའི་འབྲུངས་རབས་ལས་བརྒྱལས་པའི་གསུང་ཆོས་རྒྱས་བསྐྱུས་
འཆོམས་ཤིང་། ཀུན་གྱི་ཡིད་དབང་གཉིང་ནས་འབྲུལ་རེས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཞལ་
གདམས་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པར་སྦྱུལ། དེ་ནས་སྒྲ་བྱང་ཅེའི་གཟིམས་ཚུང་དུ་
གསོལ་སྟོན་འབྲུལ་བཞེས་བྱུང་བསྐྱུན་སྟོན་ལམ་ཆོགས་དབྱུང་ལེབས་ནས་ཆོས་
སྦྱོར་གྱི་རིམ་པ་དང་ལྷགས་བསྟོ། བསྐྱུན་འབར་མ་དང་། བདེ་ཅན་སྟོན་ལམ་མ་སྤྱན་
འབྱུང་དང་བཅས་པ་གསུང་གདངས་སྟོན་ཞིང་བརྗོད་ཆགས་པའི་སྟོན་ནས་གསུངས་
པས་དེར་ཆོགས་ཐམས་ཅད་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བསྟོ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་
མི་འབྲལ་བའི་དད་གུས་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་སྟོན་ཅིག་ཏུ་འཆོགས་སུ་
བྱུང་བའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྔ་ན་མེད་པ་ལ་རེག་པར་གྱུར་ཏོ། །

སྟོན་ལམ་གྲོལ་ནས་སྤྱང་ཡང་གསེར་སྟོང་ཆེན་མོའི་བར་ཐོག་བཞུགས་ཁྲིར་
ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་རྣམ་བྱ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་རེ་མ་ཏེ་གཟབ་གསོལ་གསུང་
བསྐྱང་ཆོགས་འཁོར་མངའ་གསོལ། ཤིས་བརྗོད་བཅས་སྟོན་རྒྱས་བསྐྱུངས། ཕྱི་རྫོ་
མཆོད་གཟིགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་སྟོ་མང་དང་། རྗེ་བརྟན་པ་སྐལ་བས་དང་

པོ་རང་རང་གི་མཆོད་པའི་མདུན་ཞབས་སྟེགས་སྟེང་ནས་འཛིན་གྲུའི་སྦྱོར་དཔོན་སོ་
སོས་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བ་རང་བསྟོགས་ཐོག་ ཕྱག་སྤང་དང་། གནང་ཆ་བཅུ་ཁོག་
ལེགས་དར་རེ་སྟུལ། དེའི་སང་ཉིན་ཨ་རིག་ཆོས་མཛད་སྟུལ་སྟུ་སོགས་འབྱོར་ལྟན་
མང་པོས་བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་མཆོད་ཅིང་། སྤྲ་ཕྱི་གཉིས་ཁོངས་སེར་སྟུ་ལྷ་སྟོང་སྟོར་
ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བྱ་ཆར་པབ། གཡི་ལི་ཆ་དཀར་ཨོ་བན་ནས་བརྟན་བཞུགས་
ལེགས་འབྲུམ་དང་འབྲེལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཁོང་པ་རོ་གཡོག་བརྒྱུད་ཅུ་
དང་། བྱིངས་ལྷ་བཅུ་སྟོར་བཅས་པར་ཆེ་སྟེན་གྱི་དབང་བསྟུར། དེར་མ་ཅུད་པའི་
བན་སྟུ་བརྒྱ་ཕྲག་བདུན་ལ་ཕྱག་དབང་སྟུལ། ཕྱི་ཉིན་དུར་སྟེང་མང་གིས་ཁྲུས་རོར་
སྐལ་ལྷན་མང་པོར་ཆེ་དབང་དང་སྟེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བཀའ་བྲིན་
བསྐྱེད་སྤྲུལ། ཉིན་ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྱུང་དད་ལྟན་འགའ་ཞིག་གིས་བརྟན་བཞུགས་དང་
བཅས་ཁྲུས་རོར་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་གི་བྱིན་རྒྱབས་ཐབ་མོས་ཡིད་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་
མང་པོ་སྟེན་གྲོལ་ལ་བཀོད།

སྤྲུལ་ཡང་འདོད་ཁམས་བདག་མོར་གཟབ་གསོལ་གྱི་གསུང་ཆོག་དང་། རྒྱ་ཅན་
ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་མཆོད་སྟེན་རྒྱས་མཛད། སྟུ་འབྲུམ་ཆོགས་ཆེན་ལས་སྟེ་ནས་
དབྱིད་ཆོས་ཆོས་རའི་མཇལ་ཕྱག་ཁྲུས། མདོ་དོ་ཤོག་བསམ་གཏན་སོགས་ཕྱོགས་
འདུས་བཅུ་ཕྲག་ལ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་ལྷགས་ལུང་གནང་། ཆེས་
སུམ་ཅུ་ཉིན་གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་འཆད་པའི་ལུགས་ཁྱར་བཞེས་ཤིང་། བསྟུབ་བྱ་
བདུན་ཅུ་དོན་བདུན་ལ་ཆོགས་སྤྲ་ཕྱིའི་སྟེམ་པ་འཕོགས་པར་མཛད།

ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ཆ་སྟེང་བསམ་གཏན་སྦྱིང་གི་སྤྱི་འབྲུས་དང་། ཨ་མདོ་

བཟ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་བྲ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་སོགས་མང་པོས་ཉེན་གསོལ་ལུལ་
བར་རང་རང་གི་རེ་བའི་ལྷོན་པ་གཏན་མདུན་འབྲས་བུས་ལྷི་བར་མཛད་དོ། །

རྟོགས་བརྗོད་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས། མཁས་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་
སློ་གྲོས་རྣམས་ཉམས་མི་རྣམས་འཆོ་བ་དོན་ཡོད་མིན། །མཚུངས་མེད་རྒྱས་པའི་
སྟན་དངགས་མེད་ན་མཁས་པ་ཉིད་ནི་ནི་ཙོའི་སློག་དང་མཚུངས། །ཞེས་དང་། ཟུར་
མཁར་སློ་གྲོས་རྒྱལ་པོས། རྒྱལ་པོ་ལང་ཆོས་བྲེགས་ཟུར་ཡུང་། །རྒྱན་མེད་པ་ནི་སླེ་
པོས་སླེང་། །དེ་བཞིན་སྟན་དངགས་མི་ལྡན་པའི། །བསྟན་བཅོས་མཁས་ལ་རྩིས་སུ་
མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཆད་ཚུལ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོག་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་
ལ་བསྐབ་སྤྱང་ངེས་པར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་པར་གཟིགས་ནས་སྟན་
དངགས་གསན་བཞེས་གནང་དགོངས་སྡེ་ནས་ཡོད་ཡུང་། བར་ལམ་མཆན་ཉིད་
གྱི་གཞུང་ལ་ཐུགས་གཉེར་གནང་རྒྱ་དང་། གཞུང་པའི་ཆོས་སྤྱིད་གྱི་མཛད་བྲེལ་
འདོམས་པས་དེ་གོང་ཟུར་དུ་གསན་སྦྱོང་གནང་མ་ཐུབ་ཅིང་། དེ་སྐབས་དཔལ་རི་སློ་
གྲོས་རབ་གསལ་ཞེས་པ་མཆན་ཉིད་གྱི་ཕྱོགས་དང་། བྱད་པར་རིག་གནས་གྱི་སྒྲོར་
ལ་དོན་ལྡན་མཁས་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཉི་སྒྲོར་ན་བཞུགས་སྟབས། ལེགས་བཤད་
ལས། གང་ཞིག་མཁས་པ་ཡོད་བཞིན་དུ། །དེ་ལས་ཡོན་ཏན་མི་ལེན་ན། །མི་དེ་ནད་
གྱིས་བཏབ་བཤམ། །ཡང་ན་ལས་གྱིས་མནར་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་ཉི་བར་
དགོངས་ཏེ་དེ་ཉིད་གྱི་ཞབས་བྱང་ལ་འབྲལ་དུ་གཏུགས་ནས་དཔྱེའི་ཞབས་གྱི་སྟན་
དངགས་མེ་ཡོང་མ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་གའི་བཀའ་བླིན་ཞིབ་ཏུ་མཛོམས་ཏེ་སོ་
སོའི་དཔེར་བརྗོད་ཡུང་ཆ་ཆང་བ་འགོད་པར་མཛད་ཅིང་། ལེའུ་གཉིས་པའི་དཀའ་

གནད་པལ་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་དོགས་གཅོད་བསྐྱངས་པའི་བསྐྱེལ་བྱང་ཟིན་ཟིན་མཛད་
པའང་ཡོད། དེ་དག་ནི་སྒྲོ་གསལ་རིག་གནས་དོན་གཉེར་བ་གཞུང་བཟང་མེ་ལོང་གི་
ངོ་མཆར་ལྟ་འདོད་རྣམས་ལ་མིག་དང་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུར་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་མཁོ་བར་
མཆིས་སོ། །

ཡང་དབྱངས་ཅན་མགྱིན་པར་རོལ་བ་དེའི་བྱང་ནས་སྐྱ་མཆམས་སྐྱོར་ལྟ་བུ་པ་
ཡོངས་རྫོགས་དང་། དབྱངས་ཅན་སྐྱ་མཛད་ཉེ་བྱང་ནས་ས་རིས་དབྱ་འཇུགས་ཅམ་
བཅས་གསན་བ་གནང་། དེའི་ཆེ་སྟོན་དག་གི་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཐོན་པས་ཆོགས་སུ་
བཅད་པའི་སྒྲོན་ས་ཆབ་ཤོག་སྟན་ཞིང་འདེབས་པ་འདི་ལྟར་སྟེ།

མད་བྱང་གསལ་སྟོར་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱན་ཟབ་ལྟ་ཡི་རྩེད་རིང་ནས། །རྩེས་
ཆགས་སྟིང་རྩེའི་འོད་དཀར་འབྱུང་གིས་གཉིས་འཛིན་ཐུན་གསུམ་བཅིལ། །བཅུ་
དྲུག་མཆན་དཔེའི་གང་བ་ཡོངས་རྫོགས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཆེའི། །ཞབས་སེན་
གྲུས་བསྟེན་ཨེ་ཨོ་ཆོས་སྤིང་བདེ་འབྱུང་གཙུག་རྒྱན་དེར། །རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་
གཞན་པན་ངོ་མཆར་འབྲལ། །དོན་དམ་འོད་གསལ་འཁོར་ལོའི་ཁྲོན་ཀྱན་
འགོངས། །ཆོས་ཀྱན་འཇུག་བསྐྱེད་དོན་མཐུན་ཉམས་འབྱུང་དབྱངས། །ལྷག་པར་
གྲོལ་བའི་བསྐྱགས་བརྗོད་ཡིད་ལ་གཅགས། །བག་ཡངས་ལས་གིས་བྱིན་པའི་སྤང་
རྩལ་ལུས། །རྣམ་ཤེས་ཅི་དགར་རོལ་བའི་འཆོ་བ་བདེ། །ཆོས་སྤྲིད་པན་བདེའི་གནའ་
སྟོལ་དར་བའི་བྱིར། །དཀའ་བ་བརྒྱ་སྐྱུ་དལ་བ་ཅི་ཡང་བསྟེན། །དེར་གནས་ཐུགས་
ཀར་འོ་རྒྱ་བསྐྱེད་ལྟར་འདེས། །བཅས་ཁྲིམས་ཀྱན་གཅོད་བཞུག་ཉམས་རྫོགས་
ཆོགས། །རྒྱ་སྟོན་བྱེ་བ་སྐྱུ་བརྒྱར་ཆོ་གཙུགས་བཞེན། །གསལ་དྲངས་འདོད་བ་འཛོ་

བའི་སྒོན་པ་བསྐྱབ། །

དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་མཆོད་རྟེན་ཆེ་དེར་ཀུན་མཁྱེན་མཆོག་གིས་ངེས་དོན་
ཐེག་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ། །འཇུག་སྤྲད་མ་དག་ཕྱང་ལྷ་དག་པར་གནས་བསྐྱར་ཅན་ལྷ་ལྷིས་
བཞུས་བྱང་སེམས་སྤྱི་བོའི་ཁམས། །རྒྱ་རྒྱུ་འབར་འཛིག་གནས་སོགས་རྒྱང་
སེམས་ལས་སྤྱ་རྒྱང་ལ་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་བ་བཟང་པོ་ལྟར། །དཔལ་ལྷན་ཞིང་མཆོག་
ཤམ་རྩ་ལ་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་བཅན་ཐབས་སྤྱི་བོ་ལ་ངེས། །འཕྱིན་
ལས་རྣམ་དཔྱོད་དགའ་སྦྱེད་འདི། །རྟེན་དུ་ཅེ་མོའི་སྤྲུལ་མཁུན། །འཕྱི་ཕྱི་དགའ་ཆལ་
གཉིས་པ་ནས། །སྤྲུལ་ཆོག་མཆོད་ལན་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ། །ཞེས་པ་རྒྱ་བྱང་བཟ་ཤིས་
འབྲེལ་གྱི་ཨེ་ཨི་ཆོས་འཁོར་སྤྱི་བོ་ལ་སྤྱི་བོ་སྤྱི་བོ་སོགས་ཆོག་དོན་ཉམས་འགྱུར་ཕྱན་
སུམ་ཆོགས་པ་མཐོང་བ་ཅན་གྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་རི་སྤྲེད་ཅིག་སྤྱི་བོ་
བར་མཛད་པ་ལས། འགའ་ཞིག་གསུང་འབྲུམ་ཁོད་ན་མཆོས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

(༡༩ ཉ་། ༣༥ བ་༩) ཡར་མར་ཆེས་བཅུའི་ཆོགས་མཆོད་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་
ཆོགས་དབྱར་ཡང་སྤྲུལ་ཆགས་སྤྱི་བོ་ལས། སྤྱི་བོ་འདིར་དུར་སྤྲེད་ཡང་ནས་ཐོན་
བྱུག་ཞུས་པར་གནང་ཆ་དང་བཀའ་བསྐྱབ་གྱིས་མཆོག་དུ་འདུན་པར་མཛད། ཆོས་
སུམ་ཅུ་ཉིན། སྤྱི་བོ་འབྲུམ་བྱམས་སྤྱི་བོ་དུས་འཁོར་གྱ་ཆང་གི་འཆོ་འཛིན་ཆེ་ཤོས་སྤྱི་བོ་
སྤྱི་བོ་དང་། དུས་འཁོར་སྤྱི་བོ་དཔོན་སོགས་ལས་སྤྱི་བོ་གྲ་དཔངས་མཁྱེན་གཅིག་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། དེགས་ལྷན་སྤྱི་བོ་གསལ་སྤྱི་བོ་གྲ་ཆང་དུ་དཔལ་དུས་གྱི་
འཁོར་ལོའི་སྤྱི་བོ་མཆོད་གྱི་ཆོག་སྤྱི་བོ་ཡོད་ཐོག་གསལ་བཅར་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་
སྤྱི་བོ་གྲ་ཆང་གི་བྱུག་སྤྱི་བོ་བཞིན་ས་གར་དང་། མཆོད་གར་གསར་འཇུགས་བསྐྱངས་

པར་ཐོག་མར་འཇུགས་སྟོན་བསྟེན་བཀྱར་ཉིན་གསུམ་སྟུལ་བར་ཉིན་རེ་དགོས་དོད་
ཏུ་སྤང་ཉིན་གསུམ་རེ། བཏུ་མཆོད་ཆར་གསུམ། བྲ་བྲངས་ལྷ་བཙུང་ལྷ་ལ་འབྱེད་
ཏུ་སྤང་གང་རེ། མེ་ལུག་ནས་བཟུང་ལོ་རེ་སྦྱབ་མཆོད་ཉིན་གཅིག་འཕར་ཚུགས་ཀྱི་
གཏོར་ཅུ་སྤང་ཉིས་བཏུ་ལྷ་བཙུ་ཐམ་པ་བཅས་སྟུལ་ཐོག་འཆམ་གཟིགས་སྤྱུང་
ཞབས་སོར་ཡང་ཡང་བཀོད་ནས་དག་ཐེར་དང་། གར་དཔོན་སོགས་འཆམ་པ་ཆང་
མར་གོ་བབས་ཀྱི་ལེགས་དར་དཀར་གཅང་རེ་ཡང་གནང་།

ཆེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ལུང་སྤྱིའི་འཆམས་འབྱལ་མི་སྣ་ཇ་སག་དང་། ཟེར་སྒར་
ནམ་ཏུལ་ཆེ་དབང་། ཇར་གི་དཀོན་མཆོག་ཤེས་ཏུ་དར་ལོ། བཟ་ཤེས། ཨ་ལག་ཤ་
སྒོ་གྲོས་སོགས་མང་པོས་ཉེན་གསོལ་སྤུལ་བར་བྱག་དབང་ཇ་བྲལ་དང་། མཇལ་
བྱིངས་བཏུ་ཐག་བདུན་ལྷག་པར་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་འཆོམས་མེད་
སྟུལ། མཆོད་གར་གྱི་རྩེས་སྤྱི་ཆེ་ཤོས་སྤུལ་སྦྱ་དང་། དུས་འཁོར་དཔོན་སྒོའ་ནམས་
ནས་མཇལ་དར་ཉེན་གསུམ་དང་། དཀར་སྒོ་ཤིང་འབྲས་སོགས་ཀྱི་ལེགས་འབྱལ་
ཞུས་པར་དངོས་པོའི་གནང་ཆ་དང་། དེག་འཛིན་གནས་མཆོག་ཤམ་རྩ་ལར་སྦྱེ་བ་
འཛིན་པའི་སྒོན་ལམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་དབྱེས་བཞིན་གནང་།

ཆེས་བཏུད་ཉིན་དཔལ་མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར་དང་
འབྲེལ་བར་མཇལ་ཁ་དབྱེས་སྟོན་སོགས་གནའ་སློལ་ལྟར་བསྦྱངས། སྦྱ་འབྲུམ་
ཆོགས་ཆེན་དང་བྲ་ཆང་ཁག་ཆང་མར་མང་འབྱེད་བྱུ་ཞོམ་པ་དང་། ཆོགས་ཆེན་
དགེ་འདུན་རེར་ལོ་རེ་སོགས་འབྲུ་ཤིང་ཅེ་གཉིས་རེ་འབྱལ་ཐེབས་ཏུ་སྤང་སྟུམ་སྟོར་
ལྷ་བཏུ་ལྷ་བཙུ་ཐམ་པ་སྦྱོར་འཇགས། ཆོགས་གཞུང་དང་། ལུང་ཆོགས་སོ་སོར་

མང་སྒོལ་ཡང་ཡང་སྒེལ་ཏེ་ཞི་དག་གི་བསྟན་རིམ་སྤྱབ་ཏུ་སྦྱལ་བ་ནི་ཆད་ལས་
འདས།

གསེར་སྒོང་ཆེན་མོའི་སྤྱན་རྒྱུར་བརྒྱ་མཆོད་སྤྱི་དུ་མ་དང་། ཉིན་ཉུར་སྤྱི་ཕྱག་
བརྒྱ་སྤག་རེ་དང་སྤྱགས་ཡན་ལག་བདུན་པའི་བསལ་སྤྱང་ཉམས་བཞེས་ཆག་མེད་
གནད་། བཟ་ཤེས་འབྲིལ་སོགས་དགོན་ཁག་སོ་སོར་ཡང་སྤྱི་ཆབ་ཆེད་དུ་སྦྱལ་ཏེ་
ནམ་དགར་དགོ་རྒྱན་ཟད་མི་ཤེས་པ་སྤེལ་བར་མཛད། ཆེས་བཅུ་བཞི་དང་། བཙུ་
གཉིས་སུ་རིགས་ལྡན་སྒོ་གསལ་གླིང་གི་དུས་འཁོར་སྤྱབ་མཆོད་ཆོགས་མགོན་དུ་
གདན་ཞུས་ལྟར་ཐེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་རྒྱན་དུ་ཆེ་བའི་གསུང་ཆོག་གཡེར་
ཐོན་ཅིང་། ཕྱག་ལེན་གྱི་ཟུར་ཕྱིན་པ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་པའི་ལུགས་
གཞིར་བཞག་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད། འདི་དག་གི་སྤྱི་ཕྱིར་ཞལ་མཛལ་དོན་གཉེར་གྱིས་
ལྷགས་པ་མཆོག་དམན་བརྒྱ་སྤག་དུ་མའི་རེ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བ་གནད་།
མཆོན་ཉིད་གྲུ་ཆང་གི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་འང་ལན་མང་དུ་བྱོན་ནས་ཅོད་
རྒྱགས་བཞེས་པ་དང་། རིགས་ལྷན་འཕེན་པ་སོགས་བཤད་ཅོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡར་
ལྷན་དུ་འཕེལ་བའི་མིག་རྒྱུན་མཆོག་དུ་འགྱུར་བ་མཛད།

ཆེ་བ་བཞི་པའི་ནང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤུལ་སྤྱོད་ནས་མཐུལ་སྤྱི་གསུང་
ལྷགས་ཉེན་ངོ་འབྱུལ་དང་འབྲེལ་འབྱོར་ཕྱག་ཞུས། དེ་རྗེས་ཆོགས་ཆེན་ཁྲི་པ་དང་།
སྤྱི་སོ། གྱི་རྒྱོད་གྲུ་ཆང་། ཡབ་ཆང་བཅས་ནས་ཉེན་གསོལ་རེ་སྤུལ། ལུ་ལྷག་པའི་སི་
དང་། རྒྱུ་གི། ཆོ་སྤྱིའི་མི་སྒྲ། སེར་བྱེས་འབྱུལ་སྤྱད་སྤྱི་གཉེར་སོགས་ལ་ཡང་སྒྲེར་
མཛལ་ཇ་གྲལ་བཀའ་མཆོད་བཅས་དགྲེས་བཅེ་ཆེན་པོས་སྦྱལ། སྤྱི་འབྱུལ་བྱམས་

བ་སྒྲིང་འདིའི་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྤྲ་སོར་ལས་ཅུང་ཟད་བག་སྐྱོད་
དབང་གིས་འགའ་ཞིག་བརྒྱུད་པོར་སྐྱོད་པ་ལ་ཡང་རི་སྟམ་དུ་མི་སེམས་ཤིང་། ཆོས་
དང་མ་ཐུན་པའི་ཆར་གཙོད་རྗེས་འཛིན་ཁྲིམས་ཚུགས་དང་པོར་སྐྱོད་པ་མ་མཆིས་
པར་བརྟེན། སྐབས་དེའི་མཁན་པོ་དང་ཆོས་སྤྱིད་ཀྱི་བྱེད་པོ་རང་གནས་སུ་ཆས་ལ་
པབ་ནས་གསར་པ་ཚུལ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྐྱོད་བཞག་དང་སྒྲུབ་དོར་ཀྱི་གནད་སྤྱི་ཞིབ་
འཁོད་པའི་བཅའ་ཡིག་བཙན་དམིགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་ལྷགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་
གསོལ་རས་སྟེལ།

གཞན་ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་འདིར་བཞུགས་རིང་སྐྱེ་བོ་གངས་ལས་འདས་པར་རང་
རང་གི་མོས་ངོ་དང་འཆོམས་པའི་བྱགས་དམ་བཞག་པ་མཛད་པ། ལྷགས་ཚོམ་
གནང་བ། གསང་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྟེལ་བ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་གངས་མེད་
བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་མཆིས་པས་ཡི་གེའི་ཁུར་གྱིས་འཛིགས་ནས་ཞིབ་དུ་མ་སྒྲོས་
སོ། །

༤༦། མན་ངག་ལུང་བརྒྱས་སྟུག་པའི་སྐྱེ་འཕགས་དུ་མའི་བྱང་ནས་ལུང་དང་རྗེས་
གནང་གི་རིམ་པ་རྒྱ་ཆེར་གསན། ལྷ་སྟུལ་སོགས་ཞི་བྱག་གི་སེར་སྐྱེ་མཐའ་
ལྷས་པ་རྗེས་འཛིན་དང་བཞུན་གསོལ་རེ་བདག་གིར་བཞེས། སྐྱེ་འབྱུང་དགོན་
གྱི་ལས་སྟེ་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ཆེད་བཅར་རེར་སྒྲིག་ལམ་རྟེན་གཞོན་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་
དགོས་པའི་ཞལ་གདམས་རྒྱན་འདོམས་སོགས་འགྲོ་རྣམས་རྗེས་འཛིན་སྟེ།

ཁལ་ཁ་སྤྱ་ཤལ་ཨས་མིག་ཁོ་ཤོག་ཆིང་ཕང་གི་དགོན་པ་བཟ་གིས་ལྷན་པོའི་

སྤྱིར་གི་མཁན་པོ་དྲུ་ཁུ་རལ་དཀའ་བཅུ་སྒྲགས་རམས་པ་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་དར་
ཞེས་པ་དེ་ཡང་ནང་དོན་མན་ངག་སྒྲོར་ལ་གསན་རྒྱ་ཆེ་གཤེས་རིགས་ཀྱི་བདག་
སོར་བཞེས་ནས་ལྷང་སྐྱོ་རོལ་དོར་གྱི་གསུང་འཇམ་དབྱངས་ནང་སྐྱབ་དང་འབྲེལ་
བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བདེ་ཆེན་རྒྱས་པའི་དགའ་སྟོན། དཔལ་གཅིག་གི་ཞི་ཁྱོ་
སྒྲགས་སྐྱབ་རྒྱ་རའི་ལྷ་ཁྱིད་དུ་གྲགས་པ། བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུའི་ཞི་ཁྱོ་སྒྲགས་སྐྱབ་
དཔལ་མང་གསུང་ཞི་ཁྱོ་སྒྲགས་སྐྱབ་ཤེས་རབ་རྒྱས་བྱེད། རྒྱལ་མཁན་ཆེན་གྱི་
གསུང་ཞི་ཁྱོ་སྒྲགས་སྐྱབ་མཐུན་རབ་ཉིན་བྱེད་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ། ཁ་ཀྱའི་དགེ་
བཤེས་དཀོན་ཚུགས་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཞི་ཁྱོ་སྒྲགས་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོམ་ཆོག །དེའི་
ཐེན་བྲིས་སྤྱ་མེད་གྲུ་ལྷོ་གྲུབ་དབང་སྒྲོ་བཟང་ཆེ་འཕེལ་གྱི་གསུང། འཇམ་དབྱངས་
བཞད་པའི་ཉོག་བདུན་མཆན་འབྲེལ་རིན་ཆེན་སྤེང་བ། ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་སྤུན་
ཆོགས་ཀྱི་འཛིགས་བྱེད་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྟེག །བྲག་དཀར་དཀའ་བཅུའི་འཛིགས་
བྱེད་ཀྱི་བསྟེན་སྐྱབ་སྒྲགས་མའི་འདོན་བསྒྲིགས་དང་། བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྟེག །བཟ་
ཤེས་འབྲེལ་རྒྱ་ནག་པའི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པའི་ལས་རིམ་ཁྱིགས་སྟེབ། ཁྱི་ཆེན་
ངག་དབང་མཆོག་ལྷན་གྱི་འཛིགས་བྱེད་ངག་པོའི་སྦྱིན་སྟེག་མེ་ཡི་སྤྱ་གྱི། གསེར་
ཁང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་མེ་ལྷའི་བསྟེན་ཡིག་དང་། དེའི་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་
སྟེག སྤུ་བཀུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དེའི་ཞི་
རྒྱས་ཀྱི་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་ལས་ཆོགས། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འཛིགས་
བྱེད་དམར་པོའི་གདམས་པ། ཀུན་མཐུན་བར་པའི་འཛིགས་བྱེད་ནག་པོ་མདའ་
འགོངས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ལེ་ཆོན། རྗེའི་འཛིགས་བྱེད་སེར་པོའི་ཆེ་ཁྱིད། སྒྲོ་བཟང་

བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྟེན་ཡིག་དངོས་བྱུབ་ཀྱན་འབྱུང་། དེའི་
བསྟེན་ཡིག་མདོར་བསྡུས་ཉེར་མཐོ། ཡེ་ཤེས་འབེབས་སྒྲགས་ཀྱི་དམིགས་རིམ།
ཨ་ལགས་སྒྲོམ་ཆེན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་སྟན་བརྒྱད་གསར་བའི་ཐྱེ་མིག ། “རྒྱལ་
དབང་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་འདུ་འཁོར་སྦྱབ་ཚུལ། རྒྱག་དཀར་དཀར་བཅུའི་
མེ་ལྷ་ཐབ་ཏུ་འགྲུགས་པའི་བསྟེན་པ་དང་། དེའི་བཅུ་ཆའི་སྦྱོན་སྲེག་ངག་འདོན།
ཐུབ་བཀའ་གསུང་ཡི་གེ་བཞི་པའི་བསད་བརྒྱུག་དཔན་ཨ་ཙཱ་ཅུའི་ལུགས་འཇམ་
དཔལ་ནི་བྲག་གི་སྤང་བ་དང་ཆེ་སྤེལ་བ། བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་བསྟེན་སྦྱབ་སྒྲགས་མ་
བཅས་ཀྱི་ལུང་། འབྲུལ་འཁོར་རྣམ་བཤད་ཁམས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་ལེན་དང་
ཐབ་ཁྲིད་ལུང་དང་བཅས་པ། དེའི་མན་ངག་ཏུ་ལའི་ལོ་འདབ། ཡིག་ཚུང་དང་ཡང་
ཚུང་། དེ་མོ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལས་བཞིའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་
འདོན་ཆ། ལྷགས་ར་ངག་དབང་འཕྱིན་ལས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་རྣམ་བཤད་གསལ་བྱེད་
ཏུ་བདུན་གསར་པ། རེངས་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་སྤྲིག་འཇམ་དབྱངས་བཞད་
པས་མཛད་པ་བཅས་ཀྱི་ལུང་གསན།

ཆེ་ཤོས་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་བྱང་ཆུབ་བསྟན་པའི་སྟོན་མའི་བྱང་ནས་གསར་
བདག་གི་བྲ་སྟོམ་འཁོར་ལའི་ལྷན་ཐབས་བདེ་ཡངས་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་། འོད་ཟེར་
ཅན་མའི་སྤང་འཁོར་ཇག་འཆིང་། འོད་ཟེར་ཅན་མའི་སྤང་འཁོར་གྱི་སྦྱབ། འབྲུལ་
འཁོར་གྱི་ཚུལ་ཐོ་ཡིག་ཨ་ལགས་འཛིགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱིས་མཛད་པ། འོད་
ཟེར་ཅན་མའི་བརྒྱུག་བསྦྱར། ཁྱོ་བཅུའི་སྤང་འཁོར། གསེར་ཁང་པའི་མཚན་པའི་
སྟོན་ལས་བཅས་ཀྱི་ལུང་གསན།

ཁམས་དབུས་ཅི་རིགས་སུ་བྲ་རིན་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདིགས་མེད་ཆོ་མོས་རྒྱ་
མཆོའི་བྱང་ནས་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ལྷག་པ་སྟོ་བཟང་བསྟན་
པའི་དབང་ལྷག་གི་གསུང་འབུམ། ཞོགས་ལྷ་མ་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་
འབུམ། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མགྱུར་འབུམ། བཀའ་གདམས་པ་
ཆོས་དང་། བུ་ཆོས། མདོ་སྨྱད་པ། འདིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་སྟོར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་
ཐེམ་སྐྱས་བཅོ་བརྒྱད། སྤྱི་མི་སྟན་ཀྱི་ཆེ་སྦྱབ་འཆི་མེད་དཔལ་སྟེར་དང་། འཆི་མེད་
གྲུབ་པའི་ཞལ་ལུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ཆ་
ཆང་། ས་སྦྱའི་གསེར་ཆོས་བཙུགས་ཀྱི་ནང་ཆོན་མཁའ་སྟོན་སྟོར་གསུམ། དམར་
ཆེན་སྟོར་གསུམ། དམར་རྩེ་སྟོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བེ་འུ་བྱུ་ཆང་ལ། ཁོ་སྤྱ་བརྒྱ་
ཅ། མན་ངག་བེ་འུ་བྱུ་སྟོར་ཆོས། ལྷ་ཁྱིད་ལྷ་ངན་སུན་སེལ། མཐུལ་ཆིག་བརྒྱད།
རྟ་མགིན་ཡང་གསང་གི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར། དགེ་ཅ་བསྟོ་ཚུལ། ཆོ་སྟོར་མཆོན་ཆ་
འཁོར་ལོའི་ཞལ་ཤེས། འདིགས་བྱེད་བསྟེན་ཡིག་སྟོར་བཅས་ཀྱི་ལུང་རྒྱན་དང་།
མན་ངག་བེ་འུ་བྱུ་ལྷ་བཙུ་དགྲའི་རྗེས་གནང་བཅས་གསལ་ན་རྟོ། །

དེ་ལྟར་ལྷ་མ་གང་གི་བྱང་ནས་ཆོས་གསལ་པའི་ཆེ་ཡང་སྦྱིར་མ་རྒྱལ་དབང་རང་
ཉིད་བྱུ་བ་སྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འདིག་རྟེན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་མཆོད་འོས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་མོད། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་དབང་
ཟ་བའི་ལྷ་ཆེན་ཀྱི་ཁེངས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཆ་ཙམ་ཡང་མི་འདིན་པར་རི་སྐད་དུ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཉན་པ་དང་བཤད་པ་ལམ་དུ་གཏོང་ཚུལ་འདི་ལ་ཆོ་དང་ལྷན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་ནས་འཆད་པ་དང་ཉན་པ་བྱུང་རེས་ཀྱིས་མ་མཐའ་རེ་དང་ལྷན་

པར་བྱ་སྟེ། གདམས་པ་སྟོན་པའི་སྟོན་འགྲོའི་མཆོག་ནི་འདི་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཀུན་སྒྲོང་ཀུན་སྒྲོད་མཐའ་དག་རྩལ་དང་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་གསན་
ཅིང་། གང་གསན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་བྱངས་གསོག་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐུགས་
རྒྱན་ལ་བསྐྱོར་ནས་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འབབ་པར་མཛད་དོ། །

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་སྤུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཆོམས་ཆེན་
དུ་ཉ་ཐོག་ཐུ་སྤྱོད་འཁོར་དང་། དད་འདུས་ཀྱི་སེར་སྤྱོད་མང་པོར་ཆེ་དབང་དང་། སྤྱན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། ལུ་མཐུད་སྤྱོད་འབྲུམ་རྒྱུད་པ་སྟོན་དཔོན་རྟོ་རིང་དཔོན་
སོགས་ལ་ཆོས་ཐོག་ཏུ་ཐོན་ཕྱག་མཆུལ་དཔོན་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོས་རྗེ་དང་། ལུ་ལུ་ལུ་
ལུའི་མང་གི་འཆོམས་འབྲུལ་བ། ལུ་ལུ་ལུ་ལུའི་ལོག་ལུ་ས་ལ་ལྷི་ལུ་ས་ཅེར་སྤྱོད་ལེར།
རྩ་དཀར་ཆེ་ཐོ་གོ། མི་རིང་པོར་ཁེངས་སོགས་མི་བྲག་མང་པོ་དང་། མཛལ་བྱིངས་
ཆིག་སྟོང་ཉེ་བར་མཛལ་ཕྱག་རིམ་བཞིན་སྤུལ།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བཅུ་དགུ་ཉིན་པེ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་རྟེན་འབྲུལ་མི་སྤྱོད་
བཅར་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞུན་པ་ཆེད་སྤུལ་བྱི་འཁོར་གདོང་གོང་མ་བདག་
པོ་ཆེན་པོ་ནས་གསེར་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་དང་། སལ་པའི་སྟོའི་ར་བ་ལས་འགོངས་པའི་
རིན་པོ་ཆའི་གནང་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་བཅས་སྤུལ་བ་ཟླ་བྲང་ཅེའི་ཆོམས་ཆེན་དུ་རྟེན་
འབྲུང་སྤྱོད་ལུ་ལུ་ལུ་ལུ་ཆོགས་པའི་སྟོན་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་མི་སྤྱོད་རྒྱ་དཔོན་
ཁག་ལེགས་གནང་གིས་དགའ་མགུ་རངས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཆོགས་ཆེན་
འདུ་ཁང་དུ་གནས་ཀྱི་ལུ་
དབྱེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐོག་དུང་ན་སྤྱོད་པ་རིམ་པ་མཆོག་དམན་བར་གསུམ་དང་།

སོག་མགོན། ལྷ་མ་ལ། ཏ་ལག་ཆེ། བཀྲས་སྒྲིན་གསོལ་དཔོན། སྐྱ་འབྲུམ་ཁྲི་པ་དང་
ལས་སྒྲེ་སོགས་སྐལ་བཟང་བགོ་སྐལ་མི་དཔན་པ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མས་ལེགས་འབྲུལ་
གྱི་མཆོད་སྒྲིན་སྒྲོས་ཤིང་། བྱིན་རྒྱབས་གྱི་སྦྱང་ཆར་པལ། དེ་ནས་ཉིན་མང་པོའི་བར་
དུ་གཞན་པན་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་བསྐྱངས།

ཆེ་བ་ལྷ་པའི་ནང་འབྲུངས་སྐྱར་གྱི་མཛད་ཆེན་ཐོག་ནང་འཁོར་རྣམས་དང་།
ལན་གྱ་ཙོང་གྱ་དང་། ཟེ་ལིང་ཨི་བན་གྱིས་གཙོས་རྒྱ་དཔོན་ཁག་བརྒྱད་ནས་རྟེན་
འབྲུང་བཟང་དགུས་མཆོད་ཅིང་། སྤང་བཞིའི་ཅེད་སྐྱ་དོ་མཆར་བ་མང་པོ་ཡང་
གཟིགས་མའི་སྒྱོད་ཡུལ་དུ་བསྐྱར། རོང་དུ་དགོ་སྒྲོང་དགོན་ཅོག་དགོ་འབྲུག། ཅོ་ནེ་
དགོན་ཅོག་ཡང་འཕེལ། འགོ་སྐྱ་དོན་ཡོད། ཨོར་དུ་སྐྱ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་། སྒོ་རད་
ལུ་སྐྱ་སྐྱབ་སོགས་མང་པོས་རྟེན་གསོལ་བྱས། ཆོས་བརྒྱ་བཞི་ཉིན་སྐྱ་བཅར་མཁན་
ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྐྱན་པ་དང་། མཁན་ཚུང་སྒོ་བཟང་བསྐྱན་འཛིན་གཉིས་པུ་ཅིང་
གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་གནས་བསྐྱོས་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཡུམ་སྤུས་ལ་ལེགས་ཆའི་
ཆབ་ཡིག་དང་། རྟེན་ཆས་འབྲུལ་བར་རྫོང་བདའ་གནང་། གནས་ཚུང་སྐྱ་རྟེན་ཏུ་མ་
བོད་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིར་ལོག་གི་ཐོན་ཕྱག་བྱས། སྐྱ་འབྲུམ་ཆོག་ཆེན་དགོ་སྐྱོས་དང་།
དགོ་གཡོག་ཆབ་རིལ། དགོན་གཉིར་བཅས་པར་གསར་མཇལ་དང་། འགག་ནས་
བཅའ་ཡིག་ཅིས་སྒྲོད་དང་སྤྱི་གཤམ་གཞོན་སྒོམ་ཚུལ་བཞིན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་
བསྐྱར་བཅན་བཞིན་ཆེ་བ་བབྱིད་དུ་སྦྱལ།

ཆེ་བ་དུག་པའི་ནང་ཨ་ཧུ་ཉོ་ཐོག་ཕྱ་ནས་སྒྲིར་མཇལ་ཐོག་དངོས་འབྲུལ་ཕུལ་
བར་རྒྱལ་བཞེས་སྒྲོ། བཀའ་མཆོད་སོགས་དབྱེས་བཞིན་གནང་། ཟེ་ལིང་གིན་

ཐལ་དང་། ཏུའུ་གཉིས་ནས་ཐོན་ཕྱག་ཁྲུས། སྐབས་འདིར་ཐོར་ཤོད་ཀྱལ་པོའི་
འཆམས་འབྲལ་མི་སྣ་འབྱོར། སྐྱེ་འབྲམ་མཁན་པོ་གསར་པ་ལྷ་ཡུད་བྲག་སྐྱལ་སྐྱེ་
དང་། ཆོགས་ཆེན་ལས་སྟེ་སྲར་ཡོད་ཐོག་སྒྲིག་ལས་འཆུན་ཁྲབ་ཆེ་ཁྲད་ལ་དགོངས་
དགེ་གཡོག་གཉིས་དང་། ཆབ་རིལ་གཅིག་བཅས་འཕར་དུ་བསྐྱོ་བཞག་གིས་བཀའ་
བསྐྱར་གོང་བཞིན་སྟལ།

ཟླ་བ་བདུན་པའི་ནང་སྐྱེ་འབྲམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོ་དང་དགེ་སྐོས་གཉིས་ལ་ཆོས་
ཐོག་ཐོན་ཕྱག་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་དང་། ཆོས་རའི་དགེ་སྐོས་གཉིས་ལ་དབྱར་ཆོས་
མཇལ་ཁ། མཁན་ཁྲི་དང་། ཞལ་ངོ་གཞོན་པ་གཉིས་ལ་གསར་མཇལ། མི་ཉག་སྐྱལ་
སྐྱེ་སོགས་བཤུལ་རིང་ནས་ལྷགས་པ་མང་པོར་སྐྱེར་མཇལ། ཁྲི་གསར་ལྷ་ཡུད་བྲག་
སྐྱལ་སྐྱེར་ཆོ་ལའི་བཀའ་ཤོག་དང་། ཐམ་ག་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་སྐྱེ་འབྲམ་དུར་སྐྱིག་
འཛིན་པ་སྟོང་ར་ཅན་ཆོགས་ཡོངས་ལ་ལྷོངས་རྒྱའི་མཇལ་ཁ་བཅས་རིམ་བཞིན་
སྟལ།

ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ཤར་གཟིམས་ཚུང་ཆབ་ཞུགས་ཉིན་བདུན། ཆོས་བཅུའི་
ཆོགས་མཆོད་སོགས་རྒྱས་པར་བསྐྱེདས། ཟིང་སྒར་ནམ་རྒྱལ་ཆེ་དབང་རྒྱལ་ཁབ་
ཏུ་ཐོན་ཕྱག་ཁྲུས། ཐོར་ཤོད་མི་རིང་ཞོར་བྱ་དང་། མོ་རིང་ཟླ་མའི་མཛོད་པ་སོགས་
ནས་ཉེན་གསོལ་སྟལ། སྐྱེ་འབྲམ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་གཉིས་དང་། ཆོས་རའི་དགེ་
སྐོས་ནས་སྟོན་ཆོས་ཆོས་རའི་མཇལ་དར་དང་། རོང་པོ་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱལ་སྐྱེ་
ནས་འབྱོར་ཕྱག་ལ་ཉེན་གསོལ་དང་། ཟླ་སྐྱལ་ལས་སྟེ་གཡོག་གས་བཙུ་སྟོར་ནས་
མཇལ་ཉེན་རེ་སྟལ་བར་ཇ་གལ་ཕྱག་དབང་། བྱིངས་བྱེད་ཉིས་བརྒྱར་དར་དབྱངས་

ཀྲིས་ཐྱིན་རྒྱལས། སོག་རིགས་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་གཞུང་དོན་དགེ་བསྐྱེལ་འབྲུལ་སྤྱད་ཏུ་
ཐོན་མི་སྤྲས་རིང་སླ་མ་དང་། བཀྲས་སྤྱན་དཀར་ཆེན་ངོ་གཡོག་ལ་ཐོན་ཕྱག་མཇལ་
ཁའི་ཐོག་མཁན་ཆས་ཆ་ཆང་། ཆོ་ལོའི་བཀའ་ཤོག་ཐམ་ག་བྱ་སྟོར། ཐོན་གནང་
བཅས་སྤྲུལ། ཆོས་ཉིར་གཅིག་ཉིན་ལྟ་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གདན་ཞུར་མངགས་པ་ཅེ་
ཕྱག་སྟོ་བཟང་མཁས་མཆོག་དང་། སླ་ཕྱག་སྤང་ཐོང་པ། ལྷིང་དཔོན་སྟོ་བཟང་བཅས་
ཀྲིས་གཞུང་སྤྱི་སྐེར་ནས་འབྲུལ་བསྐྱར་ཞུ་ཡིག་ཉིན་ཆས་ཁག་སྤྱན་ལམ་ཏུ་བསྐྱར་ཏེ་
འབྱོར་ཕྱག་ཞུས། ཆོས་འཁོར་འཇམ་དབྱངས། ཐའི་ཇི་ནོར་ཤོག་དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་
རབ་རྒྱས། ཁུ་ཕྱག་ཤོག་དག་དབང་བཟང་པོ་སོགས་དད་ལྡན་མང་པོ་ནས་ཉིན་
གསོལ་ཞུས། ཆོས་ཉིར་ལྟ་ཉིན་ངོང་པོ་ནོ་མིན་ཉན་སྟོ་བཟང་སྐལ་ལྡན་བསྐྱན་པའི་
རྒྱལ་མཆོན་ནས་ཡོང་ས་ཆེན་པོ་སྤྱི་འབྲུལ་གྲུང་ཆོགས་མང་ཇའི་ཆོགས་མགོན་ཏུ་
སྤྱན་དངས་ཏེ་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་བ་རྣམ་གངས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དང་བཅས་
བཟན་བཞུགས་མཆོལ་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་པར་ཞུས། དགེ་འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་
མཆོའི་ཆོགས་ལའང་མང་འབྲེད་གྱི་བསྐྱེན་བཀྱར་གྱ་ལོ་མ་པས་མཆོད། ཇེ་སླ་མ་
མཆོག་ནས་གྲང་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱགས་ཇེ་ཆེན་པོས་སྤྱན་པའི་བདག་པོའི་
དགེ་ཅ་སྤེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་དམ་པ་ལྷགས་བསྟེའི་བདེན་
བརྗོད་ཡང་དག་པར་བསྐྱེདས། སྤྱག་ཏེ་རི་ཆིང་མང་ཤོག་བསམ་བྱུབ་རྒྱལ་མཆོན་
དང་། ཤོ་ངོང་བན་རྟེ། ཕྱི་རྒྱ་བསོད་ནམས་གསུམ་ལ་སྐེར་མཇལ་དང་། རོང་པོ་སྐལ་
ལྡན་རྒྱ་མཆོར་ཐོན་ཕྱག་ཐོག་དགའ་ལྟ་དང་། ཕྱག་འཆོལ་པོ་བསྟོད་གྱི་ལྷགས་ལུང་
སྤྲུལ།

ཆེ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་འབྲས་སྒོ་མང་འབྲུལ་སྤྱད་ཆེ་མ་ཅན་ནས་
གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་ཞུས། དེ་རྗེས་ཆོམས་ཆེན་དུ་ལུང་ཚོག་ཆེ་བྲང་ནས་
བཞུན་བཞུགས་ཞབས་འབྲུལ་དུ་ཆེད་མངགས་བྱམས་པ་སྟོན་བྲགས་ནས་མཇུག་
དར་རྟེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབྲུལ། འབྲས་སྒོ་མང་བྱ་བའ་ཁམས་ཆོན་ཀྱི་འབྲུལ་
སྤྱད་ཆེ་མ། ཆ་ཐེང་བསམ་གླིང་སྤྱི་འཐུས། མི་ཐང་བྱང་སྤེ་བའི་མི་སྣ་སོགས་མཇུག་
ཁག་དགུ་ནས་ཀྱང་རྟེན་གསོལ་ཕུལ་བར་སོ་སོར་བྱག་དབང་བཀའ་མཆིད་ལེགས་
པར་སྦྱལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་མགུ་བར་མཛད། ཆེས་བཙུ་ཉིན་གསོ་སྤྱོད་གི་མདོ་
གསུངས་ཤིང་། སྤྱི་འབྲུམ་རྒྱུད་པ་མཁན་པོ་དང་དགེ་སྟོན་གཉིས་ཆོས་ཐོག་ནས་
འཕྲོར་བྱག་དང་། ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་གཉིས། ཆོས་རའི་དགེ་སྟོན་བཅས་ནས་སྟོན་
ཆོས་ཀྱི་མཇུག་དར་ཕུལ། ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་སྤྱི་སྤྱད་དང་། བེབས་བྲམས་ཞབས་
ཁུར་མངགས་པ་རྒྱ་སྤྱོད་བརྒྱ་དཔོན་མི་འབྱུང་ནས་དཔག་སྐར་སྤྱིའི་མཇུག་དར་
རྟེན་གསོལ། ལྷིང་དཔོན་གཉིས་ནས་མཇུག་དར་ལེ། ཅེ་བྱག་ནང་ཁོར་བྱ་ཆེ་རིང་
ནས་འཕྲོར་བྱག་གི་རྟེན་གསོལ་རིམ་བཞིན་ཕུལ། དེ་རྗེས་དད་ལྷན་འགའ་ཞིག་ལ་
སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒོ་མ་བཞུས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། མཇུག་བྱིངས་ཆོག་སྟོར་
སྒོར་ལ་མཐོང་གོལ་ཀྱི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྦྱལ།

ཆེ་བ་བཅུ་པའི་ནང་སྤྱི་འབྲུམ་ལས་སྟེན་ས་དཀར་ཆོས་ཐོག་གི་མཇུག་བྱག་
ཞུས། ཆ་གན་རྟེ་ཐོག་སྤྱིའི་སྤྱལ་སྤྱི་ནས་སྒྲེར་མཇུག་ཐོག་དངོས་འབྲུལ་བཏེག་
།བསྐྱབ་བྱ་དགུ་བསྟེན་རྫོགས་སུ་བསྐྱབ་པར་མཛད། ལྷ་མཆོད་ཞབས་གསར་བ་སྤྱི་
འབྲུམ་ཆེ་རྒྱ་ཁོངས་བྱ་བ་སོད་ནམས་བཟང་པོ་ནས་བཀའ་བསྐྱུར་ཀྱི་མཇུག་དར་

ཕུལ། ཆ་གན་རྟོ་ཐོག་ཐུན་ས་ཐོན་ཕུག་གི་མཇལ་རྟེན་དང་། དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་
སོགས་དད་ལྷན་མང་པོས་རྟེན་གསོལ་ཕུལ་བའི་དགེ་ཅ་བྱང་ཚུབ་ཏུ་བསྡོར་བར་
མཛད། ལུ་མཆོད་རྟེན་གསེར་སྤྱང་ཆེན་མོའི་སྤྱན་རླུང་མཆོད་སྤྱིན་སྤྱ་ལུ་སྤྱོང་ཆར་
བཅུ་སྤྱིག་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་གནས་གཟིགས་སུ་ཞབས་བཅགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་
རྒྱས་པ་དང་། འགྲོ་བ་བདེ་བ། བྱད་པར་མགོན་པོ་གང་གི་མཛད་འཕྲིན་མཐའ་དག་
འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསོས་སྤྱན་ཉག་གཅིག་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ཕུགས་
སྤྱོན་ལུགས་བྲག་གནང་། དེ་ནས་ལྷ་བྱང་ཅེའི་ཆོས་མཆོད་ཏུ་མཇལ་ཁ་དང་། སྤྱོན་
ཆེན་སོགས་གནའ་སྡོལ་མཛད་ཆེན་ཡར་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུངས། ཕུགས་བྲེལ་གྱི་གསེང་
དབར་ལ་དད་འདུས་ཀྱི་ཁྲོམ་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཞལ་མཇལ་ཕུག་དབང་གིས་སྤྱོ་
བའི་སྤྱོན་པ་དགེ་ལེགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པར་མཛད།

ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་བཅན་པོ་ལྷ་བྱང་གི་མཛོད་པ་དང་། ཞབས་བྱང་སྤོ་
གྲོས་འཇམ་དཔལ། ཨོར་དུ་སྤྱ་སྤོ་བཟང་སྤྱིན་པ། ར་ས་ཐང་ཤོག་དཔལ་ལྷན་སོགས་
འབྱོར་ལྷན་དུ་མས་བསྟེན་བཀྱར་བསྐྱབས། ཆོས་བརྒྱད་རྟེན་ཆིབས་ཞབས་སེར་སྤྱ་
ལྷན་མོང་ནས་ལྷ་བྱང་ཅེའི་གཟིམས་རྒྱང་ཉི་འོད་དུ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་དངོས་འབྱོར་གྱི་
ལེགས་འབྲུལ་སྤམས་མཐོ་བ་དང་། དགེ་བཤེས་སྤོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བ་མང་ཐོས་
ཞི་དུལ་གྱི་ཨོན་ཏན་གྱིས་བརྗེད་པ་མཐུལ་གསོལ་འདེབས་སུ་སྤྱན། ཅམ་གྲགས་ལྷ་
བཟང་བ་རྣམས་བདེན་བརྗེད་དུ་བསྐྱུལ་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་
ཆོགས་རྒྱས་པར་བསྤྱིགས་ཤིང་། རེ་ལྷ་མ་མཆོག་ནས་ཀྱང་དབྱེས་པ་ཆེན་པོས་
ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་སྤུལ། སྤྱ་འབྲུམ་ཆོགས་ཆེན་ལས་སྟེ་རྣམས་ནས་སྤོན་དུ་

སོགས་ཐེབས་མ་ཅ་སྐྱོར་འཇགས་སྐྱུལ་བ་སྤྲལ་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་མཇལ་ཁར་རྟེན་གསོལ་མཇལ་དང། དངོས་འབྱུལ་མཆོན་པ་བཅས་དང། ཐའི་རི་ནོར་བསོད་ནམས་རྩེ་གི་ཅན་ནས་རྟེན་གསོལ་ཁག་གཉིས་སྤུལ་བར་སོ་སོར་རྩ་གྲལ་སྤྲལ་དབང་བཀའ་འཆོམས་སོགས་དགྲེས་བཞིན་སྐྱུལ། ལོ་རྒྱ་བ་ཅེ་བྱུང་སློབ་བཟང་ཡོན་ཏན་ནས་ཡིག་ཆང་བརྒྱད་སྟུན་ཞུས་བཞིན་ཅེ་མགོན་བསྐོ་བཞག་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་དང། གསར་མཇལ་གནང། ཐོར་ཆོད་རྒྱལ་པོའི་འཆོམས་འབྱུལ་མི་སྣ་དང། ཨོར་དུ་སྤྱ་ལོག་ཞབས་བྱུང། སྤྱི་ཉིད་སྤྱ་མཁན་པོ་སྤྲ་མ། སྤྱ་འབྱུལ་གྲུ་ཤེས་རབ། ཆབ་མདོ་ཡབ་ཆང་བདེ་ཆེན་སོགས་མཇལ་ཁག་བཙུ་བདུན་ནས་རང་རང་གི་འཁོས་དང་སྐྱར་བའི་བསྟེན་བཀྱར་གྱི་ཆོགས་དམ་པ་བསྐྱུན་ཅིང། དེ་དག་དང། འྱིངས་གྱི་སྤྱེ་པོ་སྟོང་དུ་ཡོངས་བར་སྤྲལ་དབང་ཆེས་བར་སྐྱུལ། སྤྱ་འབྱུལ་དུས་འཁོར་སྤྲ་མ་དང་སྟུན་པ་སྤྲ་མ། རྒྱུད་པ་སྤྲ་མ་བཅས་སོ་སོ་ནས་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་ཞབས་བཞུན་གྱི་ཆེད་སྟེན་བསྐྱབས་གྱི་ཆེ་རྩས་སྤུལ་བར་སྤྲལ་སྤྱང་ལེགས་སྤྱེས་གྱི་ཡིད་ཡོངས་སྤྱ་འདུན་པར་མཛད། སྟོང་འཁོར་ཏོ་ཐོག་སྤུའི་མགོན་གཉིད་དང། དུར་བུ་ལོག་རྩ་དཀར་ཆེ། རྣམ་མཁའ་འོར་བུ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་སྤྲ་མའི་མཛོད་པ་སོགས་འབྱོར་ལྟན་མང་པོ་ནས་རྟེན་གསོལ་སྤུལ་ཏེ་ཞལ་མཇལ་གྱི་དགའ་སྟོན་བྱུངས། གྲུང་ཐང་འཇམ་དབྱངས་སྤྲ་མ་ནས་འབྱོར་ཐོན་ཆབས་ཅིག་གི་མཇལ་ཁ་ཞུས། སྤྱ་འབྱུལ་སྤྱི་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། སྤྲ་ཁག་དང་རྣམ་བྱ་རྣམས་ནས་གསུང་ཞབས་ཞུས་ཏེ་གསེར་སྟོང་རིན་པོ་ཆའི་བར་ཐོག་ལྷ་ཁང་དུ་འཇིགས་མཛད་རྗེ་རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོན་རབ་གནས་རྟེན་ཐོག་མའི་གསུང་ཆོག་ལེགས་བར་མཛད།

༤༥། མཉན་རྩུ་གོང་མས་གདན་གསོལ་བཞིན་སྐྱལ་བའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་ཅེ་
ལཱའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་པར་ཟི་ལིང་ནས་རྒྱའི་གོང་བཟལ་གྱི་ཡུལ་གྱུ་མང་པོར་
ཉིན་ཞག་གི་ཐིང་བ་སྐྱེལ་ཏེ་སྐྱེད་པ་བྱུང་བས་ད་གྱིས་ལམ་བར་དཔོན་དམངས་
ནས་བསུ་སྐྱེལ་དང་བཞུགས་ཡུལ་ཕེབས་སྐྱིག་སོགས་གཅིག་ལས་གཅིག་ལྷག་
ཉིན་རེ་བཞིན་འཕེལ་སྐྱས་ལན་གྱུར་བཞུགས་གདན་སའ།

ཟླ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཆེ་རིང་གནས་གྱི་ཤེ་མོང་བཙན་
པོས་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོར་སྟོབས་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་འཇམ་དབྱངས་གོང་
མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ནས་གླིས་ཡ་མོན་བརྒྱུད་གསེར་གྱི་ལུང་བཟང་པོ་ཆེད་དུ་
ཕེབས་པའི་དགོངས་དོན་བཞིན། རྗེ་ཟླ་མ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མཆོག་ཉིད་གདན་
ས་ཆེན་པོ་སྐྱེད་འབྱུང་བྱམས་པ་གླིང་ནས་སྐྱལ་བའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་ཅེ་ལཱ་
ཆེབས་ཞལ་སྐྱེད་སྐྱབས་ས་གནས་རྒྱ་དཔོན་ཁག་དང་། དམག་དཔོན། དམག་
སོགས་ནས་ཕེབས་བསུ་ཕེབས་སྐྱེལ། མཇལ་འཕྲད་ཞུས་པ། རྟགས་མཆོད་རོ་
མཆར་ཅན་གྱུར་བ་སོགས་མགྲོན་དེབ་ཏུ་རགས་རིམ་ཅན་ལས་མ་འཁོད་ཅིང་།
གཟིམས་ཆུང་མཇལ་ཁའི་མཇེད་ཐོ་རྒྱ་དེབ་ཁག་གཅིག་རང་འདུག་པ་དེར་ཞིབ་
གསལ་འཁོད་པ་བཞིན་གྲིས་པར། གོང་ཆེས་གྱི་སྤྱོད་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་
གྲུབ་བརྒྱན་གསེར་སྤྱོད་ཆེན་མོ་དང་། ཆོགས་ཆེན་སྟེང་། བྱམས་ཁང་འཇམ་དབྱངས་
ལྷ་ཁང་། ཅོང་ཁ་ལྷ་ཁང་བཙས་པར་གནས་གཟིགས་མཇེད། དེ་ནས་ཆེ་ཤོས་སྐྱལ་སྐྱེ་
ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཁོང་པའི་ཟླ་བར་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཆོམས་ཆེན་བཞུགས་ཁྱིར་
ཞབས་སོར་བཀོད། སྐྱལ་སྐྱེན་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབྱུང་སྐྱམས་

མཐོ་བ་བཏེག་ཅིང་། གསོལ་མའི་(འོས་)བསྟེན་བཀྱར་གྱིས་མཆོད། དུར་སྟེད་རྒྱ་
མང་གི་མི་སྣ་སོག་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མའི་ལྷགས་ལུང་སྟལ། སྟལ་
སྟེའི་གཟིམས་རྩུང་ལ་བྱག་ནས་དང་། ཞབས་གས་རྣམས་ལ་བྱག་དབང་གནང་།
མགོན་ཁང་ལ་འཕྲིན་བཅོལ་གནས་གཟིགས་མཛད་དེ་ཕེབས་ལམ་ཆོས་རའི་ནང་
“ཀྱུལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོའི་སྟུ་གཏུང་ལ་ཐུགས་སྟོན་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེ་ནས་ལྷ་
བང་ཅེའི་གཟིམས་རྩུང་དུ་བྱོན། སྟུ་འབུམ་ཁྲི་བ་སྟལ་སྟུར་ནང་མཛལ་ཐོག་ཆོས་སྟོན་
འཆད་སྟེལ་དང་། སྒྲིག་ལམ་གཞོན་སྟོམ་གང་ཅི་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དགོས་པའི་
བཀའ་སྟོབ་ཞིབ་རྒྱས་སྟལ།

གཙང་གསོལ་དཔོན་ནས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་རྟེན་འབུལ་མཆོན་བྱེད་མཞུས་
རྟེན་གསུམ་ཐོག་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབུལ་བ་འགའ་ཞིག་ཕུལ་ཏེ་མཛལ་ཁ་ཁྲུས། སྟུ་
འབུམ་ནས་ཉིན་བྱེད་སྔ་ཆར་ཆེབས་བསྐྱེད་མཛད་ཁར། ཟེ་ལིང་ཨོ་བན་གྱི་ངོ་ཆབ་
ལི་ཐའི་ཞེན་གཉིས། དམག་དཔོན་དབྱིན་རྒྱ་རིན། ཏ་དམག་ཉི་ཤུ་སྟོར། ཟེ་ལིང་བྲིན་
ཐའི་ནས་ཤའོ་ཀོན་དམག་དཔོན་བཞི། ཀྱང་དམག་ཉི་ཤུ་སྟོར། ཡང་དམག་དཔོན་
སྟོག་སེར་གྱོན་བ་ཤའོ་ཀོན་གཅིག་ཀྱང་དམག་བཅུ་སྟོར། ཐའོ་ཐའི་ངོ་ཆབ་བཅས་
ཕེབས་བསུར་བཅར། དེ་ནས་ཆེབས་བསྐྱེད་གྱིས་གདན་སའི་མདུན་སྟུ་འབུམ་ལྷ་
སྟེའི་ཕེབས་སྟེལ་དབུ་གྱུར་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕེལ་མཁན་ཁྲི་ནས་
དགོན་སྟེའི་མཛལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། ལས་སྟེ་རྣམས་ནས་མཛལ་དར་རེ། ལྷ་
བང་བཀ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མི་སྣ་གཉིས་དང་། བྱ་ལས་སྟལ་སྟུ་སོ་སོ་ནས་རྟེན་གསོལ་
རེ་ཕུལ་བར་ཇ་གལ་བྱག་དབང་དང་གནང་ཆ་སྟལ། དེ་ནས་སྟོ་བ་སྟེང་དུ་ཕེབས་

སྐབས་དམག་དཔོན་དང་། ཀྲང་དམག་བརྩ་སྐོར་ནས་ཕུས་བཅུགས་ཀྱི་ཕེབས་བསུ་
ཞུས། ཕྱ་ཅ་རྩ་གསེལ་ཆའི་སར་ཟླ་ལིང་རྩུུ། ཕུུ་རྩ་རིན་རིན་ཐའི་རོ་ཆ་བ་
དམག་དཔོན་ཆེ་བ་གཅིག་ ཨི་བན་གྱི་རོ་ཆ་བ་བཅས་མི་བཞི་ནས་ཕེབས་བསུའི་
མཇལ་དར་ཕུལ། དེ་ནས་ཆིབས་ཁ་བརྩུར་བར་རིན་ཐའི་དམག་དཔོན་གཅིག་དང་།
ཀྲང་དམག་ཅེ་གསུམ་ཀན་ཐའོ་སོགས་འབྱེར་བ་ཉི་ཕྱ་སྐོར་ཕེབས་བསུར་ལྷགས།
ས་གནས་དཔོན་པོས་རས་གྲུར་དང་། ཕེབས་བསུ་ཞུས། དེ་ནས་ཟླ་ལིང་བར་ལེ་
དབར་བཅོ་ལྗེའི་སར་ཟླ་ལིང་དམག་སྐར་ཆེན་མོའི་དམག་མི་མེ་མདའ་འབྱེར་བ་བརྒྱ་
ལྷག་དུ་མས་དུང་རྩ་རོལ་བཅས་ཕེབས་བསུ་ཞུས། དེ་ནས་ཡང་ཕེབས་བར་དམག་
དཔོན་སུམ་རྩ་སྐོར་ནས་ཕེབས་བསུའི་རས་གྲུར་འགག་བྱང་བན། དམག་མི་དར་ཆ་
འབྱེར་བ་མང་པོས་རུ་སྐྱིག་ཞུས། ཡང་ཟླ་ལིང་ཞིན་གི་ཁོངས་དབུ་གདུགས་དར་ཆ་
སེར་པོ་འབྱེར་བ་ཞེ་གཅིག་གིས་རོལ་ཆ་དང་བཅས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཟླ་ལིང་མཁར་
ཀྱི་ལྗེའི་ཉེ་འགམ་བརྒྱད་སྐྱའོ་ཁྲང་བཞུགས་སྐར་དུ་ཤར་ཕྱོགས་ལྷགས་རི་བཞིགས་
ཉི་དར་ཆོན་སྐོར་དུ་སྦྱར་བྱངས། དར་སེར་པོའི་བཀ་སྐོ་ཕྱི་ནང་གསུམ་བརྒྱད་ཉི་
ཀླས་མཆོམས་སུ་དབུ་གྲུར་ཆེན་མོར་ཆིབས་བརྩུར་གནང་། དཔོན་རིགས་ཆེང་
མས་བྱང་བན་ཞུས། དེ་འཕྲལ་ཨི་བན་རོ་བཅར་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་སྐྱེ་སྐོར་གྱིས་
གསུང་སྒྲེང་ཞིབ་དུ་མཛད།

ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་བཞུགས་སྐར་དུ་ཅེ་བྱང་གྲགས་བ་རྒྱལ་མཆོན་དང་།
ཤོད་བྱང་བགས་མཐོང་བ། བི་ཅིང་གོས་སྐྱབ་ཕུན་ཆོགས། ར་ལ་ལས་འཛིན་ཡེ་
ཤེས་དང་། གསར་སྣོད་ལི་ཐང་བ་བཅས་དང་། ཁུ་རལ་འགག་ནས་སྐྱེ་འབྱུང་བླ་སྤྱི་

སྐར་ཁག་སོགས་ནས་ལེབས་སྦྱེལ་མངལ་ཉེན་ཕུལ་ཏེ་ཕྱི་ཕྱག་ཞུས། ཕྱོགས་འདུས་
ལྷ་བརྒྱ་སྐྱོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་སྦྱལ། གར་དཔོན་ཨོ་རྒྱན་ཕུན་
ཆོགས་འདས་ཆབ། ཅེ་གཉེར་ནང་རྣམ་རྒྱལ་བཟ་ཤིས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་གནང་། ཟེ་
ཡིང་ཨོ་བན་དང་། ཇིན་ཐའི། རྒྱལ་ཁོན་སོགས་ནས་ལེགས་འབྲལ་དདུལ་
སྤང་སྤུལ་བརྒྱ། གོས་ཆེན། དབྱི་ལྷགས་ནབ་ལྷེང་། ཤེལ་སྤྱད། རྒྱ་ཇ། གསོལ་མར།
སྤང་བཞི། ཕུག་བརྒྱད་ཕུལ་ཐོག་ནས་གོས་ཆེན་ཡུག་གཉིས་དང་། དབྱི་ལྷགས།
གསོལ་ཇ་གསོལ་མར་བཅས་བཞེས་ཤིང་། དདུལ་དང་ཤེལ་སྤྱད་རང་སྤོག་མཛད།
སྤང་ཕུག་རྣམས་སྦྱ་ཐར་ཁོངས་བཞེས་ཏེ་ཆེ་ཤོས་སྤྱ་བྱང་གི་ནོར་གཉེར་ལ་ཅིས་
སྤོད་གནང་། ཨོ་བན་ཕུག་མཛོད་སོགས་ཕུག་ཉགས་འབྲལ་མི་སྤུམ་ཅུ་སྐྱོར་ལ་ཁ་
བཏགས་རེ་དང་། སུན་མོང་ལ་དངོས་པོའི་གནང་སྦྱིན་གྲུ་ལོམ་པ་སྦྱལ། དེ་འཕྲལ་
རྒྱལ་ཁོན་ཕུལ་ལྷ་ཚོང་ཕུའི་དཔོན་གཉིས་ནས་ཤར་ཁུ་རལ་ནང་དབྲུ་གྲར་
འགག་ཏུ་མངལ་དར་ཕུལ་བ་རང་བསྐྱོགས་ཀྱིས་བཀའ་འཆོམས་བསྦྱངས།

ཆེས་ཉེར་དགྲ་ཉིན་ཟེ་ཡིང་མཁར་ནང་གཤིན་ཟེའི་ལྷ་ཁང་དང་། མཁས་པ་མི་
གསུམ་གྱི་ལྷ་ཁང་ལ་སྦྱ་འཁོར་ཉགས་བསྤུས་ཀྱིས་གནས་གཟིགས་སུ་བྱོན། ཕྱི་རྩོ་
བཞུགས་སྐར་དུ་ཇིན་ཐའི་དང་། ཡུལ་རྒྱ་རིན་གཉིས་བཅས་ཏེ་མངལ་དར་སྤེ་སྤོད་
དང་། གསུང་སྤེང་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་ཞུས། དེ་འཕྲལ་ཟེ་ཡིང་རུལ་ནས་ཤར་ཁུ་
རལ་འགག་ཏུ་མིག་འཕྲལ་གྱི་གཟིགས་མོ་སྤོས་བར་ཕུགས་ཞིབ་ཀྱིས་བྲུ་དགའ་
བཟང་པོ་སྦྱལ།

ཆེས་སྤུམ་ཅུའི་ཉི་ཤར་མཆོམས་དེ་ནས་ཆེབས་ཐོག་འཁྲུལ་བར་ཤར་ཕྱོགས་

ཐེབས་ལམ་དུ་རྟ་དམག་རྐང་དམག་སོགས་ནས་དུ་སྤྲིག་ཐེབས་སྐྱེལ་ཟེ་ཡིང་ཐེབས་
ཉིན་ཉམས་ཞུས་ཏེ་གྲང་ཆལ་ལ་གསོལ་ཆ། ཐེན་གྲུ་ཡས་བཞུགས་སྐར་དུ་ཆིབས་
བསྐྱར་གྱིས་གཞུང་ཚུའི་བྱང་ཕྱོགས་དམར་ཆག་རི་ཁོད་དུ་སྟོན་འཁོར་ཡགས་
བསྐྱས་ཆིབས་བསྐྱར་ཐོག་སྒྲ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང་། ལྷ་ལུང་དཔལ་རྟོར་
སོགས་ཀྱི་འབྲས་སྤྱིན་ཅན་འགའ་ཞིག་མཆིས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱུས་དང་རབ་གནས་ཀྱི་
ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ལུགས་སྟོན་སྟོན་ཤལ་རྒྱ་ཆེར་སྦྱལ། དག་བཤེས་རབ་
གསལ་ནས་མཇལ་དར་སྤལ། དཀོན་གཉེར་སོགས་དེར་འདུས་རྣམས་ལ་ཕྱག་
དབང་གནང་། ཚུར་ཐེབས་སྐབས་བཞུགས་སྐར་དང་བྲང་ཐང་གི་གཞུང་ཚུའི་འབྲུག་
སྟེང་དུ་དགོན་ཞོལ་མི་སེར་རྣམས་ནས་སྒོ་བང་སོགས་ཀྱི་ཐེབས་ཟམ་འབྲལ་དུ་
བཅུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་གྲུར་དུ་བྱོན།

ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཐེན་གྲུ་ཡས་ནས་ཆིབས་ཐོན་ཁར།
ཟེ་ཡིང་ཨོ་བན་ནས་ཐེབས་སྐྱེལ་མཇལ་དར་སྤལ་བར་གསོལ་ཇ་བཞེས་སྟོ་དང་
གསུང་ཐིང་ཞིབ་རྒྱས་སྦྱལ། དེ་ཐོག་ཟེ་ཡིང་རྒྱའོ་ཐལ་དང་། ཞིན་གཉིས་ནས་མཇལ་
དར་སྤལ། ཁུ་རལ་འགག་ནས་རྒྱའི་ཐེབས་སྤྲིག་འགོ་བ་གསུམ་དང་། མཇལ་བྱིངས་
ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་གནང་སྟེ་ཀའུ་སྟན་ཅེར་ཐེབས། གཉན་ཐེབས་ཞིན་
གྱིས་ཐེབས་བསྐྱེལ་མཇལ་དར་སྤལ། དེ་ནས་གཉན་ཐེབས་ཟམ་པ་བརྒྱད་བཞུགས་
ཞག་སྐར་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་ཐེབས་བྱམས་ལས་བཞོལ་འབྲལ་ལུང་སྐྱེ་ཏེ་ཐོག་ཕུན་
ཞབས་སུས་ཀྱི་ལྷ་ང་ས་ལ་རེག་པའི་གྲུས་འདུད་ཆེན་པོས་འཆོམས་ཞུ་མཛད། དེ་
འབྲལ་དབུ་གྲུར་དུ་བཅར་ཏེ་མཇལ་སྐྱེ་གསུང་ཕྱགས་ཉིན་དང་། ཅི་ནའི་སྤྱད་པ་བཟང་

ཞིང་གཞི་མ་པའི་འབྲུལ་ལོན་རྒྱ་ཆེར་བསྟར། ཡོངས་འཛིན་དང་། ར་སག་དགོན་
ལུང་ཁྲི་བ་སྤྲུལ་སྤྱོ་སོགས་ནས་ཀྱང་མཇལ་རྟེན་ཕྱལ་བར་རྒྱལ་དང་། ཆོས་ལུན་གྱི་
བཀའ་མཆིད་ཞིབ་ལྟག་སྤྲུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱོ་འབྲུལ་གྱི་ཁྲོ་བུ་སྤྱི་ནས་ཕེབས་སྤྱོལ་གྱི་
མཇལ་དར་ཕྱལ། ལུང་སྤྱིའི་གཡོག་གྲས་དང་མཇལ་བྱིངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་
དབང་གནང་། དེ་ནས་ལུང་སྤྱོ་རྟོ་ཐོག་ཐུས་ཆིབས་ཞབས་ཁྲིས་ཏེ་ཆིབས་ཁ་རིམ་
བཞིན་བསྤྱར་བར་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་སྤྱིང་དགོན་གྱི་བྲ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ནས་སེར་སྤྱིངས་
དང་། རོལ་དབྱངས་གྱི་སྤྱི་ཁྲིས་མཆོད། དེ་རུབ་སྟོ་བ་སྤྱིང་དུ་ཕེབས་འཕྲལ་ཁལ་ཁ་
སན་ནོ་ཡོན་གྱི་འཆོམས་འབྲུལ་མི་སྤྱོ་བཅུ་ཕྱག་ནས་མཇལ་དར་དང་། དངོས་འབྲུལ།
སྤྱོས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མའི་གསུང་འབྲུལ་ཕུསྟ་ཀ་མང་པོ་བཅས་ཕྱལ། ལྷ་དོན་བཀའ་
ལན་དེ་འཕྲལ་སྤྲུལ། སྤྱོ་འབྲུལ་བདེ་ཡངས་སྤྲུལ་སྤྱོར་དམ་སྤྱིའི་མནན་པ་དང་། ཆོས་
རྒྱལ་གྱི་བསྐྱང་བསྤྲུལ་གནད་སྤྱིན་སྤྱོབ་རྒྱུའི་བཀའ་ཡིག་རྟེན་དང་བཅས་པ་བྲ་ཁྲུང་
ལྷ་མ་དཀར་པོའི་གདོང་བསྤྱར་བ་གནང་།

ཆོས་གསུམ་ཉིན་སྟོ་བ་སྤྱིང་ནས་ཆིབས་ཐོན་ཁར་ཐེ་ཡིང་རུབ་ནས་ཕེབས་
སྤྱོལ་མཇལ་དར་ཕྱལ་བ་རང་བསྟོགས་ཐོག་ལེགས་དར་ནང་མཛོད་སྤྲུལ། དེ་རྗེས་
ལུང་སྤྱོ་ཡོངས་འཛིན་དང་། སན་ནོ་ཡོན་ཆོ་མའི་ཐའི་རི་སོགས་ཁག་དྲུག་ནས་རྟེན་
གསོལ་ཕྱལ་བར་རྒྱལ་ཕྱག་དབང་དང་། ལུང་སྤྱོ་ཡོངས་འཛིན་ལ་དམིགས་བསལ་
གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་ལུང་ལས་ཐམ་ག་བྲ་སྟོར་སོགས་སྤྲུལ། ཆིབས་ཐོག་འཁྲུལ་
སྤྲུལ་དར་ཆོན་རྒྱལ་སྟོའི་འགག་བར་ལུང་སྤྱོ་རྟོ་ཐོག་ཐུ་ཞབས་གས་དང་བཅས་པ་
སོགས་ཆེ་རྒྱ་མང་པོས་ཕྱས་བཅུགས་ཀྱི་ཕེབས་སྤྱོལ་ཁྲིས། དེ་ནས་སྤྱིན་ཁྲུག་རུ་

བཟ་ཤིས་ཆོས་སྒྲིང་གི་མེབས་སྒྲེལ་མི་མང་ལ་མཇལ་ཁ་སྦྲལ་ཏེ་མེབས་བསྐྱོད་
གནང་བར་ས་གནས་ལུལ་དཔོན་དང་། རྒྱ་དམག་ཨ་མདོའི་རྟ་དམག་སོགས་ནས་
ཏུ་བསྒྲིགས་ཀྱིས་ཆིབས་སྦྲ་བྲངས་ཏེ་རྟ་ཆོར་གྲུ་ཁའི་འབྲུག་ཟམ་བརྒྱད་བཞུགས་
སྐར་ཏུ་མེབས། སྟོན་ཏུས་འགོང་ས་ཆོངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་སྤྲས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱིས་ཕྱོགས་དེར་མེབས་པའི་ཆེ་བཀྲར་སྟེ་དང་རིམ་གྲོས་མཆོད་པའི་ཡོན་བདག་ཏུ་
གྱུར་པ་ལུང་ཐིན་སྒྲུབས་ཀྱི་དཔོན་བརྒྱད་འཛིན་པ་ནམས་ནས་སྟན་ཞེས་དང་། རྒྱ་
ཇ་སོགས་བཟའ་བ་དང་། བཅའ་བའི་རིགས་རོ་དང་ལྷན་པ་མང་སོ་དང་། གསོལ་
འབྲས་དོད་རྒྱ་སྤང་ལྔ་བཅུ་ཟམ་ལ། ལུག་ཤའི་ཤའོ་གྲུ་བཅས་གྲུས་བ་ཆེན་པོས་
བསྐྱབས་ཤིང་། འགོང་ས་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དགེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
ཕྱིར་དབྱེས་བཞིན་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཡོན་བསྟོ་ལེགས་པར་མཇོང་། དེའི་ཕྱི་
ཉིན་ཡང་སྒྲུབས་དཔོན་སོ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀ་མཇལ་བཅར་གྱིས་རྟེན་གསོལ་
སོགས་ལུལ་ཅིང་། ཡབ་མེས་ཀྱི་ཏུས་སུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཆོངས་དབྱངས་རྒྱ་
མཆོའི་ཡོན་བདག་ཞུས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དང་། ད་ལྟ་ངོས་གཉིས་ལ་རིགས་
བརྒྱད་འཛིན་པ་ཉག་ཐ་བས་ཡིད་ཁོང་ཏུ་ཆུད་ན། སྤྲད་རིགས་སྒྲུག་སོ་མོ་འདོད་པ་
བཞིན་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་འཇུག་ཞུས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་སོ་སྦྲལ།

དམག་ལན་ཐང་ནས་ཆིབས་ཐོན་གནང་ཁར་ལོ་རྒྱ་དཔོན་སོ་དང་། ཨ་པ་ཁ་
ཤོག་བཤད་སྒྲུབ་དར་རྒྱས། ཏར་ཆེན་ཡང་སྒྲུ་ཞབས་བྱང་། བྲེ་སྒྲུ་ཞབས་བྱང་བཅས་
ནས་སྐེར་མཇལ་ཞུས། མཇལ་བྱིངས་བརྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལུག་དབང་སྦྲལ། དེ་ནས་བྱང་
ཡོན་ཅེར་འིན་ཐའི་རྟ་ཐོག་སྟོན་འབྱོར་གྱིས་འཆོམས་ཞུ་ཞུས། སོག་འབྲུལ་བཙོ་ལྔ་

སྐྱོར་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་། སེབས་ལམ་དུ་རབ་རྒྱས་ལྷ་མ་དང་། གསེར་ཡིག་ལྷ་མ་གཉིས་ཆེབས་བསྐྱར་འབྱོར་ཞིང་། ས་གནས་དམག་མི་དུ་བསྐྱེགས་ཐོག་གོག་ལང་མཁར་གྱི་བྱང་བརྒྱད་སྤྱོད་ཁང་བཞུགས་སྐར་ལ་ཉེ་འགམ་ཚུ་ཡུར་དུ་ཚུ་འགོ་རྒྱགས་པ་དང་སྐབས་འཁེལ་ཆེབས་བསྐྱར་མཇེད། དེར་བྱོན་ཐའི་དང་། ཡུལ་རྒྱ་རིན་གཉིས་གྱིས་ཞག་ཤས་ལྷིང་བཞུགས་གནང་དགོས་ལུ་ནན་གྱིས་ཞུས་རོར་ཉིན་གཉིས་བཞུགས།

ཉིན་གཅིག་ཤར་ཕྱོགས་ནེ་ལུ་ཐང་ཞིག་ལ་སློབ་སངས་དུ་སེབས། ཉེ་སྐྱོར་རྒྱ་སྤོའི་སྤྲོང་ལྷ་ཁང་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཞིག་ལ་གནས་གཟིགས་སུ་བྱོན་པར་རྒྱ་ལྷ་ཁང་དང་། རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀར་བྱས་རྗེས་ཆེ་བའི་ལན་གྱ་ཙོང་ལུའི་འབྲ་བརྟན་གཅིག་མཆིས་པར་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས། དེའི་སངས་ཉིན་སྐྱེ་འཁོར་ཉུང་བསྐྱས་གྱིས་གོག་ལང་མཁར་ནང་དུ་སེབས་ཏེ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་གྱི་སྤྱལ་བ་ཞིག་གི་སྐྱ་དམར་གཤུང་། ཆོས་སྦྱོང་ཡོངས་རྫོགས། གེ་སར་བཅས་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་བཞི་དང་། ཤར་ཕྱོགས་མཚུའི་མཁར་ནང་ལྷ་ཁང་ཁག་དུག་ལ་སྤྱགས་སློན་གནས་གཟིགས་མཇེད། དེ་དག་གི་ཆ་སློན་སྤེལ་ཤར་རབ་རྒྱས་ལྷ་མས་ཞུས། ལན་གྱ་ཙོང་ལུའི་སེབས་བསྐྱེད་དཔོན་གཅིག་གིས་ཤིང་འབྲས་སྤེར་མ་གང་སྤྲུལ། རྟེན་གསོལ་འབུལ་མི་མང་རབ་བྱུང་། དེ་ཉིད་དག་ཚུལ་ལ་ཤམ་ཟླ་ལའི་སློན་ལམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། མཇལ་བྱིངས་བརྒྱ་སྐྱོར་ལ་བྱག་དབང་སྤྲུལ། ལྷ་སྐྱབས་དཔོན་པོ་ནས་སྐྱབས་ཞུ་རྟེན་དང་བཅས་པ་འབྱོར་བའི་བཀའ་ལན་ཤོག་རྒྱ་རབ་རྒྱས་ལྷ་མ་གདོང་སྤྲུལ།

གོག་ལང་ནས་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་རྟའི་ལུང་གསོལ་ཆའི་སངས་ས་གནས་དཔོན་

དམག་དུ་མ་ཐེབས་བསྐྱར་ལྷགས་པས་སྒྲ་བྲངས་ཏེ་འུར་ཐིང་ཅེར་བཞུགས་སྐར་
བཏེག་ཕྱི་ཉིན་ལན་གྲུ་ཚུར་ཐུས་ཡུལ་ཅེ་བརྒྱད་མ་ཆུར་གྲུ་རྗེདས་སུ་མ་ཅུ་སྒྲོར་ཡོད་
ལྷགས་ཞུས་དོན་དེར་དང་པོ་སྟོན་འཁོར་ཐགས་བསྐྱར་སུ་ཕྱོན་ཅིས་མཛད་གྱང་།
སྒྲོ་བྱར་གོགས་འཆུ་བ་ཅིག་ཡོད་བ་ཐུགས་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ་བཞོལ་བ་གནང་ནས་
འབྲུག་ཟམ་ཐོག་ཕྱོན། དེ་རུབ་ཅོང་བུའི་སར་འཆམས་ཞུ་འབྲུལ་མི་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་
བཏང་། ཐིང་རྒྱ་ཞིན་དང་དབྱ་གྲར་འགག་ཏུ་མཛལ་འཕྲད་བསྐྱརས། ཞིན་ལ་ལེགས་
དར་ནང་མཛོད་ཅིག་སྟུལ། དེ་ནས་ཤན་ཞུས་ལ་གསོལ་ཆོ་དང་བཅས་མ་ཆུའི་དར་
ཟམ་ཐོག་ཐེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཤུལ་ལུ་ཐིང་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕྱོན། དེའི་ཉེ་སྒྲོར་ན་
རྒྱ་ནག་ཆུ་འབྲེན་འཁོར་ལོ་ཆེ་བ་མང་པོ་མ་ཆུའི་ཁར་བཅུགས་འདུག་པར་གཟིགས་
པ་ཡུད་ཅམ་གཡོས། དེ་ནས་ཆིབས་བསྐྱར་ཀྱིས་ཆུལ་རྩ་རྩ་ལ་གསོལ་རྩོ་བཏབ་
པའི་སར་ཚུར་བུའི་དམག་དཔོན་དང་། དམག་མི་ཉི་ཤུ་སྒྲོར་སྟོན་བསྐྱར་འབྱོར། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་ཐུག་བཏེག་པར་ལན་བུའི་མཁར་ནས་ལེ་དབར་གསུམ་ཅམ་གྱི་སར་
ཅོང་བུའི་ཐེབས་བསྐྱོད་དབྱ་གྲར་དུ་ཐེབས་བུམས་བཞོལ་ཏེ་ཞབས་སྟེགས་སྟེང་
ནས་ཏོན་ཐའི། ཤི་ཐའི། ཉེ་ཐའི་བཅས་ལ་ཁ་བཏགས་ཅེ་སྒྲོད་དང་། བཀའ་མཆིད་
སྟུལ། ཅོང་བུ་དང་། ཏོན་ཐའི་གཉིས་ནས་ཞལ་སྒྲེམས་གསོལ་ཐང་རེ་སྟུལ། རྒྱ་
དཔོན་ཁག་ནས་ཁེངས་པ་དོར་ཏེ་དད་གྲུས་ཀྱི་བྲང་བན་དང་། ཆིབས་ཞབས་སུ་
བཅར། ལན་གྲུ་རུབ་ཀྱི་མཁར་སྒྲོ་ནས་ཐེབས།

༤༡ ལན་གྲར་ཉིན་ཤས་བཞུགས་འཇགས་རིང་ཕྱོགས་ཉེའི་དགོན་སྡེ་ཁག་
ལ་གནས་མཛལ་དུ་ཐེབས་རྗེས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་རྒྱའི་གྲོང་འཇལ་མང་ཞིག་

བརྒྱད་པར་བྲི་བཟང་སྟོས་ངད་འབྲུལ་བའི་ངང་དམངས་དང་དམག་སྤེའི་ཚོགས་
ཀྲིས་ཐེབས་བསུའི་རུ་སྤྲིག་ཆར་དུ་དངར་ཞིང་དགོན་གྲོང་གི་མི་སྣ་རྣམས་ལ་
འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཅི་དགར་འབྲེད་བཞིན་ཅི་ཤུའི་ཤིན་ཏུ་
ཐེབས་པར་བོད་དབྱུས་ནས་ཀྱང་འཆོམ་ཞུ་འབྱོར།

སུའུ་ཙིའི་འགག་ཏུ་ཞལ་མཇལ་ཞུ་མི་སའི་བྲེག་པ་ལྟར་འདུས་པ་རྣམས་ཤུས་
མའི་ལྷ་ང་ས་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་རང་རང་གི་སྐད་ལུགས་
ཀྲིས་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད། ཅུང་སྤུ་ཡ་མོན་འགག་ཐེབས་དུས་འཆོམས་དར་
ཐེབས་བྲམས་ནང་དུ་ཤུལ། ཤར་སྐོ་སྦྱུང་ཁང་གི་གཤམ་བྱོན་པ་དང་། དམག་གི་སྤ་
མ་ཁག་ལྗེའི་དབྱུང་གི་ཁ་ལོ་པ་དག་དང་། རུ་པ་བརྒྱ་པག་དུ་མ་ནས་རུ་བཞི་
བསྤྲིགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བྲང་བན་ཞུས། དེ་ནས་རྩ་རོལ་དུང་སོགས་ཀྱི་སྤྲ་སྐད་ས་གཞི་
གཡོ་བ་ལྟ་བུ་སྤྲོག་བཞིན་བཞུགས་སྐར་དུ་སྟོན་བསུས་ཤིང་། དབྱ་གྱུར་ནང་དུ་འང་
དད་གུས་ཀྱིས་ལྷགས་ནས་རྒྱ་པག་ཤུལ། དེ་དག་ལ་ཤིང་འབྲས། བཞེས་སྟོ་སོགས་
ཀྱི་བྱ་དགའ་བཟང་པོ་དང་། ཐུགས་བག་ཐེབས་པའི་གསུང་སྐྱེང་རྒྱས་པར་སྦྱལ།

ཙིང་སྤུས་གཙོས་དཔོན་རིགས་མིང་ཆེན་བརྒྱད་ནས་དདུལ་དངོས་ཀྱི་ཕྱག་
རྟགས་སྤམས་མཐོ་བ་ཤུལ་ཐོག་ནས། བཟང་གོས་ལུག་ཆན་དང་། རྒྱ་དདུལ་སྤང་ལྔ་
བརྒྱ་ཐམས་པ་སོགས་སྤེད་ཅམ་བདག་གིར་བཞེས་ནས་དེ་བྱིངས་བྱིར་བསྟོགས་དང་།
སྤྲེས་ལན་གཟབ་པར་སྦྱལ། ཙིང་སྤུ་སྤེར་ནས་ཆིབས་ཆེན་སེ་རག་འགྲོས་ལྡན་ཆ་
གཅིག་དང་། ཞབས་འབྲིང་སྤུན་མོང་ལའང་སྤྱོགས་མཁའི་རྒྱུན་དུ་བབས་པའི་དངོས་

སྤྱིས་གྲུ་ཞོམ་པ་བསྟུངས། ལན་གྲུ་ལྷ་ཁང་དགོན་གཉེར་རྩ་ཤང་སྤྱི་ནས་ཉེན་གསོལ་
ལུལ་བར་བྲག་དབང་སྟུལ། དེར་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་ཡང་མཛད། སྤོ་
རད་ལྷ་ངག་དབང་ཟེར་བའི་གདོང་དུ་ཁྱ་རལ་རྟོང་སོལ་ཨི་བན་ནས་ཁྱ་ཡིག་དང་།
ཆན་གཤི་བགས་པ་བྱབས་བཅས་བསྐྱར་བ་བྲག་ཏུ་འབྱོར། ལན་གྲུ་ལྷ་རིའི་དགོན་
ཁག་ལ་སྟོན་འཁོར་ལུགས་བསྟུས་ཀྱིས་གནས་གཟིགས་བསྐྱངས།

ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ལན་གྲུ་ནས་ཆིབས་ཐོན་གནང་། རྒྱའི་དཔོན་ཁག་དང་།
དམག་སྐར་ལྷའི་འགོ་དམག་ནས་བྲང་བན་སོགས་ཐེབས་ཉིན་ལྷར་ཁྱས་ཏེ་རིམ་
ཀྱིས་ཤང་སྤྱིན་དང་། ཅན་ཅའ་སྤྱིན། ཆིང་ཁྱས་ཡིར། ཀན་ཆའོ་ཏན། ཁེད་ཏའོ་སྤིང་
སོགས་ལུལ་གྲུ་དུ་མ་ཞག་གི་ཐེང་བ་མང་སོས་བཅད་དེ་སྤྱིངས་ཁྱད་བསད་ཀྱིས་
ཐེབས་ཤིང་། གར་ཐེབས་ཀྱི་སར་ཡང་སྐད་དང་ཆ་ལུགས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱི་བོ་དག་
གིས་ངེ་ཞིས་པའི་སྟོས་དུད་འཐུལ་ག། དབུ་གདུགས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ཅན་འབྲུབ་
ག། དར་ཆ་སྟོ་ཆོགས་པ་འཕྱར་ག། དམག་མིའི་རུ་སྤྱིག་གིས་བསུ་སྤྱིལ་དང་། བྲང་
བན་ཁྱ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་བྲུང་ཞིང་། དེ་དག་ལའང་འཐུལ་དང་ལུན་དུ་ཕན་པའི་
ལུགས་བསྐྱེད་དང་། འྱིན་ཆབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པ་སྟུལ་ཏེ། དཔའ་ཐིང་ཞེས་
པའི་ལུང་ཤར་རྩ་རྩ་ཤིང་གསུམ་འཛོམ་པ་ཞིག་ལ་ལྷ་ཁང་གཅིག་འདུག་པ་བཀལ་
ནས་རྒྱང་ཅས་ཐེབས་ཟིན་ཀྱང་། ཆིབས་ལས་བབས་ཏེ་ཞབས་ཐང་མར་ཕྱིར་ཐེབས་
ཀྱིས་གནས་གཟིགས་མཛད། དེར་ལུགས་ལས་བྲུབ་པའི་གོ་སར་ཆེ་ལེགས་ཤིག་
འདུག་པ་རྙིང་ཁྱངས་འྱིན་ཅན་རེད་ཅེས་ནང་འཁོར་རྣམས་ལ་གསུངས། ལམ་གཞན་
ཞིག་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཙེ་ཞེའི་གྲ་རིགས་འགའ་ཞིག་ནས་སེར་སྤྱིངས་ཀྱི་བསྟོ་སྤངས་

ལྷས། རྩོམ་སྒྲིལ་ནས་གོས་སེར་ཐོག་མཆན་ཡིག་བཏང་འབྲེལ་བའི་རྟོག་རྒྱ་མི་
བརྒྱད་འོངས་ཏེ་ཆེབས་རགས་གཡས་གཡོན་ནས་མངོན་པར་འདུད་བཞིན་ཐེབས་
བསུ་ལྷས། དེ་ནས་ཐིང་ཁྲག་ཅེས་པའི་འཕྲང་ཟུར་ཞིག་ཏུ་བྲག་ལུག་ནང་རྡོ་ལས་གྲུབ་
པའི་བྱམས་ཆེན་དང་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྟུ་སོགས་རང་བྱོན་གྱི་སྟུ་བརྟན་བྱུང་
འཕགས་སྣ་ཆོགས་བཞུགས་པར་ཡུན་རྒྱ་རིན་དང་། ཞིན་དཔོན་གཉིས་ནས་སྣེ་ཤལ་
ལྷས་ཏེ་གནས་གཟིགས་མཛད། ཆེས་ཉེར་དགྲ་ཉིན་བཞུགས་སྐར་རྒྱག་ལུགས་གྱི་
ཞལ་ཏེ་ཞིབ་པར་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྒྱའི་ལོ་གསར་འཁེལ་བས་ཡུལ་རྒྱ་རིན་ནས་
ཤིང་འབྲས་སྣ་འཛོམ་གྱི་བཞེས་པ་བྱངས། བར་ཡང་གདབ་ལན་བཟང་པོ་སྟུལ། ཅོ་ནེ་
དགོན་གྱི་མ་ཐག་སྟུལ་སྟུ་སོག་ཡུལ་ནས་འོངས་པ་ལན་གྲུར་ཐེབས་མཇུག་ཏུ་ཆེད་
བཅར་གྱིས་དངོས་འབྱུང་དང་བཅས་མཇལ་ཁ་ལྷས།

ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ཉིས་བཅེགས་གྱི་ཕྱི་མའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཐེབས་སྟུལ་
མང་པོ་དང་ཆབས་ཅིག་གཡང་གཏོ་བཞུགས་སྐར་དུ་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བྱིང་བྱུང་
ཞེས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་གོ་སར་དང་། གཤིན་རྗེ་ལྷ་ཁང་སོ་སོར་གནས་གཟིགས་དང་།
དེ་ནས་ཉིན་བཞི་འདས་པ་སན་ཤི་ལྷུ་བྱུང་ཞེས་པའི་མཁར་ཆེན་དང་ཉེ་བའི་སར་
ཁང་པ་སྟུས་ལེགས་སྟོ་ཕྱི་ནང་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིག་ཏུ་ཐེབས་པ་ན། དཔོན་
རིགས་མང་པོ་ནས་བྱང་བན་དང་། མཇལ་ཁ་ལྷས། ཐང་མང་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་གི་
མཁར་ནང་བཞུགས་སྐར་བཏབ་སྟེ་བཞུགས། འདི་ཉིན་ཐེབས་རྡོག་ཐོན་པ་ནས་
བཟུང་བསེར་བུའི་རྒྱ་བ་བྲ་མོ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་གནས་གཤིས་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་།
ནམ་མཁའི་བྱོན་ཐམས་ཅད་འཇམ་སྤྱིན་མཆོད་རྩས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་མང་པོས་ཁེངས་

པའི་མཚན་ལྟས་ངོ་མཚར་བ་ཀུན་གྱི་མཐུན་སྦྲང་དུ་མངོན་པ་བྱུང་ངོ། །

ལྷན་ཏུ་ཕྱེར་དང་། དཔོན་རིགས་བྱིངས་ནས་ཤིང་འབྲས་ངོ་མངར་ཞིང་། ཁ་
དོག་ལེགས་པ་དུ་མ་ཞལ་ཚུས་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱངས། ཉོན་ཐའི་ནས་བཞུགས་ཞག་
འགའ་ཞིག་ཕྱིང་བཞུགས་ཡོད་པ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ། གོ་རྒྱུ་ཉེན་འབྲུལ་སག་དར་
ངོ་གཡོག་ལ་མཇལ་ཁ་སྟེ་ཉེ་སྤྱོད་འཁོར་རྒྱགས་བསྟུས་གྱིས་ཉེ་སྤྱོད་ལྟ་ཁང་ཁག་ལ་
ཞབས་བཅགས་གནས་གཟིགས་མཛད། སན་གྱི་རྒྱུ་ཐའི་ངོ་གཡོག་གསུམ་ནས་
ཐེབས་བསྟུའི་མཇལ་དར་ཕྱལ། གོ་རྒྱུ་ཀ་ཅི་ངོ་མ་གསུགས་གཞི་མི་བདེ་བས་སྟུར་
བྲག་གི་སྐྱབས་འཇུག་ལྷས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་དང་། གཞོད་སྦྲང་གཏུགས་
དཀར་འཁོར་ལོ་སྟལ། སོག་ཆས་ན་བཟང་རྒྱ་སྟུག་ཅིག་གསོལ་ཉེ་ཞབས་ཐང་མར་
གོ་སར་ལྟ་ཁང་སོགས་སྟུ་སྦྲང་ཡང་གནས་གཟིགས་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱུངས། ཉིན་གཅིག་
མཁར་གྱི་ཤར་སྒྲོའི་ཕྱིར་སྟུ་ཤན་ལྟ་ཁང་གི་རྩ་ཤར་དཔོན་པར་ཐེབས། དེའི་རྩ་ཤར་
རྣམས་ལོ་ན་མཐོ་ཡང་། ཞག་ཚོས་རིང་ཞིང་གཞོན་གཞགས་པ་ཁོ་ནར་འདུག་པས་
སྟུ་ཤན་ངོ་མ་དང་བྱུང་མི་འདུག་ཅེས་ཐེབས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བྲགས་བཏེག་སྟེ་
ལན་སྦྲང་མཁར་ནང་བརྒྱད་ཆབ་ཚན་ཁར་གོང་མའི་ཕོ་བྲང་དུ་བྱོན། དཔོན་རིགས་
ཁག་ནས་བྲང་བན་ལྷས་ཤིང་། སྟུ་ཆབ་གྱི་འཕྲོད་བཞེས་ལན་འགའ་མཛད། རྒྱུ་
ཐའི་དཔོན་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ནས་སན་ཤིར་གདན་ཞུའི་མཇལ་དར་ཕྱལ།

སྐབས་ཤིག་ཆབ་བཞེས་བྲུབ་འབྲས་རྒྱབ་རིའི་ཅེར་ཞབས་ཐང་དུ་ཐེབས་ནས་
ལྟ་ཁང་རྣམས་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། སྟུ་སྦྲང་དར་འབྲང་དབང་གཞུང་ཁ་དོག་ལ་
འབྲན་པ་མང་དུ་འཇུགས་པ་གནང་། ལྟ་ཁང་བར་པའི་སྒོ་འབྲམ་དུ་ཅོང་ཞི་ཆེ་བ་ཞིག་

ས་ལ་སྤྱངས་འདུག་པར་ཡར་ལ་སྤྱོདས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་ཕེབས་པ་བཞིན་མི་དྲུག་
བདུན་ཞིག་གིས་ལག་རྒྱུ་བརྒྱུ་བཞུག་སྤྱོད་ཆ་ལས་མ་སྤྱུང་བའི་ཆེ།
འོན་མར་ལམ་ཅེས་ཀྱང་སྤྱོདས་ཞེས་ཕེབས་པ་ལྟར་མི་གྲངས་གོང་གིས་བསྤངས་
པར་སྤྱར་དང་མི་འབྲ་བའི་ལས་སྤྱོད་བས་བདེ་ཆེག་ཏུ་སྤྱོདས་ཏེ་ཕྱོགས་བཞིར་རྫོང་
གཏུག་གིས་བརྒྱུདས་པས་སྤྲད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཐོན་པ་སོགས་ཡ་མཚན་བྱད་པར་
ཅན་བྱུང་ངོ། །

དེ་ཉིན་གཟིམས་ཆུང་འགག་ཏུ་ལྷ་ཤིང་ཤུག་པའི་བསང་དུད་ཉིན་ཁོར་མར་
འཐུལ་ཞིང་། མོ་བྲང་ནང་གི་ཤིང་སྤོང་ཆེ་བའི་ཅེར་དར་ལྷོག་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་
འཇུགས་པར་མཛད། ཆབ་ཚན་གོང་འོག་ལ་སྤྱོད་འཁོར་ཆང་མས་གོ་བབས་དང་
མཐུན་པའི་འཕྲོད་བཞུག་ཡང་ཡང་བསྤྱུངས་པས་ལམ་གྱི་ངལ་དུབ་མཐའ་དག་ལྷག་
མེད་དུ་སངས་ནས་ཀུན་ཀྱང་བྱམས་ཀྱི་ཐོ་མདོག་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་བརྒྱལ་བ་
ལྟར་ཤིན་ཏུ་བདེ་བར་སྤྱར་ཏོ། །

དེ་ནས་ཞི་དྲག་གི་ཕེབས་སྤྱེལ་མང་པོ་དང་བཅས་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་ནས་
ལམ་ཁར་བདེ་གཤེགས་སྤྱད་དབང་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་ལ་གནས་
གཟིགས་གནང་། ཏི་ཤུའུ་ཞེས་པའི་བཞུགས་སྤྱར་དུ་ཕེབས་པ་ན། རྒྱ་ཕྱོགས་དཔོན་
ཁག་དང་། སྤོང་འཁོར་ཏི་ཐོག་གྲ། ཆེ་ཤོས་སྤུལ་སྤྱ། བོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས་སོགས་
ནས་ཉིན་ལྟར་བྲང་བན་གྱི་བསྐྱེ་སྤངས་ཁྱུས། འོ་ཁྲུས་ནས་ཆ་ལམ་གཅིག་བཀལ་བ་
ན། བྲག་རི་མཐོ་བ་ཁ་བྲང་ལྷའི་འོག་ཏུ་རྫོག་སི་ཞེས་པའི་དགོན་པར་ཡུལ་རྒྱ་རིན་
ནས་སྤྱེ་ཤིན་ཁྱུས་ཏེ་ཕེབས། ཤུག་མཚན་རྣམས་དང་། ཏི་དམག་གི་ཕེབས་བསྐྱེ་སྤྱོད་

ལ་བཅད། ཉེ་འགམ་དུ་ཁང་གི་དང་། ཐང་ཁང་རྒྱལ་པོས་དབྱས་གནས་བསྐྱོས་གོང་
མ་སྐྱུ་ཐེང་རིམ་པའི་མཆན་ཡིག་བཞུགས་པའི་པོ་བྱང་ཆེ་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ། སྒོ་
རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པ། ཁྱས་ཀྱི་རྗེང་བུ་དང་། རྟོའི་ཐམ་པ་རི་མོས་སྤྲ་བ། མེ་ཉོག་སྤ་
ཆོགས་སྐྱེ་བྱང་བ། གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་སྐྱུ་
འཁོར་འགས་བསྐྱས་སུ་བྱོན་ནས་རེ་ཞིག་བག་པེབས་པར་བཞུགས།

ཡུལ་དེའི་སྒྲོར་བྲག་རི་མཐོ་བའི་ཅེར་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་དགོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགྲོ་
ལམ་ལྷགས་ཐག་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དོག་སིའི་སྐྱབ་གནས་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་།
དེར་དོག་སི་བྱུ་བ་ཐོབ་པ། རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁར་འཕུར་བུས་པ། ལོ་བྱངས་ཉིས་
བརྒྱ་སུམ་བརྒྱ་ལོན་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། དེ་སྐབས་རི་དེའི་ཁོ་ར་ཁོར་
ཡུག་ཁ་བ་མ་སྐྱུ་པོས་བསྐྱོར་ནས་མིའི་འགྲོ་བ་དག་རང་དགའ་རྒྱ་བའི་ལམ་མེད་
པས་ཞབས་འཆག་གནང་མ་སྐྱབ་ཅིང་། འདུལ་བ་མཁན་པོར་རྒྱ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དོག་
སི་སྐྱབ་པ་པོ་དེ་དག་བར་སྤང་ལ་བྱ་ལྟར་སྒྲིང་པས་འཕགས་པ་ལག་ན་བསྐྱོ་མིའི་
རྣམ་པར་འོལ་བའི་ཞལ་ལྟ་བར་འོང་རིགས་ན། སྤེབས་བྱང་ངམ་མ་བྱང་ཞེས་བྱིས་
འདུག་པར། མཁན་པོ་ན་རེ་དེ་དག་སྐྱུན་མོང་གི་དངོས་བྱུ་བ་ཐོབ་པས་རྩུ་འབྲུལ་ལ་
ཅུང་ཟད་མངའ་བརྟེས་ཀྱང་མངོན་པར་གཤེས་པ་མ་ཐོབ་པས་ལན་ནམ། གང་ལྟར་
འཛིག་ཅེན་གྱི་རྣམ་པར་འབྲེན་པའི་དབྱེས་ཞལ་མངོན་དུ་ལྟ་བའི་བྲན་པ་ནི་མ་ཆེད་
དོ། །ཞེས་ལན་བཏབ།

ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་བསུ་སྐྱེལ་དཔོན་དམག་དུ་མའི་ཆོགས་དང་བཅས་བྱོན་
ཏན་བརྒྱད་དུང་དགོན་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕེབས། དེར་ཚུ་སྐྱང་ཆེན་པོ་ཁ་ཞེང་ལ་ལེ་

དབང་བཅུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤིང་ཟེལ་མི་བཟོད་པ་ཞིག་བཀྲལ་དགོས་པ་ལ་སྦྱིར་གྱ་
རྩིངས་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུ་སྒྲོར་མཆིས་པ་དང་། དེའི་ནང་ན་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཐེབས་གྱ་
རྒྱ་ཁང་ག་ཟུགས་ཤིག་ཡོད་པར་ཡུལ་དཔོན་རྩོམ་ཐལ་ནས་བཀོད་བྲུབ་གིས་ཉམས་
བཟོ་ལེགས་པར་བསྐྱབས། རྣམ་གྱ་རྣམས་ནས་དག་བྱེད་ཁྲུས་གི་ཆོ་ག་གི་བ་དང་མི་
གཙང་བ་མཐའ་དག་གིས་དཔེན་པར་བྱས་པ་ལ་ཞུགས་ནས་སྟོན་འཁོར་ཆང་མ་ཆུ་
པོའི་པ་རོལ་དུ་བདེ་བར་བྱོན། གྱ་པ་རྣམས་བྱ་དགས་ཆིམ་པར་མཛད། དེ་ན་ཡང་
མིང་གི་དཔྱད་གི་ཁ་ལོ་པ་དག་དང་། ཏྲ་མག་བཅུ་སྟག་བཞི། ཀྲ་དམག་བཅུ་སྟག་
བརྒྱད་བཙས་གིས་ཐེབས་བསུ་དུ་སྦྱིག་ཞུས། ཏྲ་མག་གིས་ཆིབས་རགས་གཡས་
གཡོན་དང་། ཀྲ་དམག་རྣམས་གིས་ཐེབས་བྱམས་གི་ཉི་ལོགས་བརྟེན་བཞིན་པར་
བཞུགས་སྐར་དུ་གདན་པར་ནས་ལྷགས་རིའི་སྒོ་སྤྲད་དང་། ཟུན་པ་སོགས་གི་སྤི་
ཞུ་ཆ་ལྟག་བསྐྱབས། གཡོན་གྱ་དུ་བྱ་དང་། ཞིན་གཉིས་ནས་ཐེབས་ལམ་ཁར་བྱང་
བན་ཞུས། སྤྲད་ཁྲུས་ཞེས་པར་གསོལ་ཚུ་མཛད་ཡུལ་རས་སེར་པོའི་གཟིམས་ཆུང་
རྒྱ་ཁང་ག་ཟུགས་དང་། གསོལ་ཐབ་ནང་མ་ཁང་རས་ལྗང་པོའི་གྲར་ཆེ་བ་རེ་སོགས་
ག་སྦྱིག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞུས།

དེ་ནས་ཡང་དར་ཆ་སེར་པོ་དང་། ཉི་ཁྲིས་མཆོན་ཕྱག་མཆོན་སྤྲ་ཆོགས་འཕྱར་
བ། དཔྱད་གི་དུ་སྦྱིག་སོགས་ཐེབས་བསུའི་བཀོད་པ་མང་པོས་སྦྱོན་བསུས་ཉི་
གཡོན་གྱ་དུ་ཞིན་དུ་ཐེབས། ཡུལ་དེ་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་བལྟམས་པའི་གནས་ཡིན་
ཞེས་སྐྱེང་། ཞིན་དང་། ཤི་ཐའི་གཉིས་ནས་དད་མཛལ་ཞུས་པར་གནང་ཆ་སྐྱལ།
གཡོན་གྱ་དུ་ནས་ཉིན་ཞག་བྱུག་གི་བར་ཆིབས་ཞབས་སུ་བཙར་ཆོག་པ་ཞུས། དེ་

ནས་སྒྲུབ་ཆོའི་ཞེས་པར་བྱོན། ཀུན་མཁན་ཐའི་སྤྱི་ལོ་ཐེངས་སྤྱི་ལོ་ཏུ་འདུག་ཏུ་
དམག་བརྒྱད་དབང་ཐེངས་ནས་དེ་བོ་ཅེ་ལུ་བར་སྒྲུབ་ཅིག་ཏུ་བཅར་ནས་ཁོ་པ་ཆོ་ན་རེ།
བོད་དམག་རྣམས་ནས་ཏུང་བརྟ་གཏོང་ལུགས་མི་ཤེས་པ་དང་། འདི་ཕྱོགས་ས་ཆ་
རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། འབྲུལ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དམག་མི་མང་བོའི་འདུ་གནས་ལ་སོང་
སྟབས། ཐུན་ཆོ་ཡང་ངོ་ཆོ་བ་ཞིག་འདུག་པས། སློབ་སྦྱོང་ཞུས་ཆོག་པ་ཞེས་ཞུས་པ་
ན། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས་ཏེ་རུ་དཔོན་ཞུས་ངོ་གཉིས་ལ་མཐེལ་
ཕྱིན་པ་སྦྱོང་དགོས་པའི་ཞུས་ཏེ་ཞིབ་པར་སྦྱེས།

ཅི་ཤུའི་ཞིན་ན་བོད་ལུགས་ཀྱི་དགྲུང་གསར་འཁེལ་བས་གྲ་སྒྲིག་ཞུ་བར་
མགོ་ན་འཇམ་དབྱངས་རྫོང་བདའ་མཇེད། དེ་ནས་ལམ་བར་དཔོན་དམངས་རྣམས་
ནས་བསུ་སྤྱེལ་དང་། བཞུགས་ཡུལ་ཐེབས་སྒྲིག་སོགས་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེ་གཅིག་
ལས་གཅིག་གཟབ་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་ཆོད་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བོ་མང་བོའི་ལེགས་
ཆོགས་སྤེལ་ཞིང་མཐོང་གོལ་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཅི་དགར་འབྱེད་བཞིན་ཏུ་རིམ་གྱིས་
ཕྱག་བཏེག་ ཁྱད་པར་ལིང་རུན་ཞིན་ནས་གསོལ་ཆར་ཐེབས་གདོང་། ས་ཐག་རིང་
པོའི་ལམ་ནས་སྤྱུག་སྤྱར་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲོར་དང་། རས་སེར་གྱི་ཁུ་རལ་དབུ་གྲུར་སེར་པོ་
རྒྱན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ་སོགས་ཐེབས་གྲ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞུས། དེའི་མཁར་
ནང་བརྒྱད་ལྷང་སྤང་ཞིན་བཞུགས་སྐར་ཏུ་ཐེབས་སྐབས་མི་མང་གི་ཁྲིད་ཏུ་ཕྱི་སྤྱིང་
མི་གསུམ་འདུག་པ་ནས་ཀྱང་རྗེ་སྤྲ་མ་འདིའི་གཟེ་བྱིན་མ་བཟོད་པར་ཞུ་བའ་ཀྱིས་
གྲུས་འདུད་དབང་ཐེད་ཏུ་ཞུ་དགོས་བྱུང་འདུག།

ཐའོ་ཁྲིན་ཞིན་ཏུ་འད་བཞུགས་ཡུལ་སྤྱགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་ཉམས་དགའ་

བདེ་ལེགས་དང་ལྷན་པ་བྱང་ཞིང་། དེར་མཆོན་ཞབས་མཁན་ཆེས་གཏོར་གནང་
མཛད་པ་དགེ་བཤེས་དང་། རྒྱལ་བསྟན་ནམ་མཁའ་ཞེས་པ་གཉིས་པུ་ཅིང་བརྒྱད་
ཞག་བཙུ་གསུམ་བྱས་ཏེ་འཕྱོར་བས་ཁྱེ་ཡིག་དང་འབྲུལ་རྟེན་དངོས་གཙང་བ་མང་
པོ་སྐྱེ་མཐུན་དུ་བསྟར་བར་ཇ་གཤམ་དང་། དགྲེས་པའི་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་སྒྲུག་སྒྲུལ།
ཐའི་ཡང་སྤིང་ཁྱེན་རུ་ལུ། ཤིང་རྟེན་ཁྱེན་རུ་ལུ། རྒྱ་དཔོན་ཁག་དུ་མ་ཅི་བྱའི་ཞིན་
བཅས་ནས་ཤིང་འབྲས་སྤྲེལ་འཛོམ་གྱི་བསྟེན་བཀུར་ཁྱེས་སོ། །

༤༧ གསེལ་གནམ་ལོའི་དགྲེས་མཆོད་རྗེས་ཅི་བྱའི་ཤིན་ནས་སྐད་དང་ཆ་
ལུགས་ཐ་དད་པའི་ཡུལ་སྤྲོངས་མང་པོའི་ཐེབས་སྤྲིག་གི་དཔལ་འཕྱོར་རྒྱ་ཆེན་
ལ་ཅི་བདེར་རོལ་བཞིན་ཞལ་མཛལ་གྱི་རེ་བ་དོན་ལྷན་ངང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་གནས་རི་བོ་ཅེ་ལྷའི་ཕྱོགས་སུ་བེལ་སྟབས་ཀྱིས་ཐེབས་ཏེ་
དེར་བཞུགས་གདན་འཇགས་པར་བོད་རྒྱ་མན་སོག་གི་ཞི་དག་མི་སྤྲེལ་སོགས་
ཕྱོགས་འདུས་དད་ལྷན་ཁྲི་སྟོང་གིས་གྲུད་མཆོད་ཁྱེས་པར་རྗེས་འཛིན་སྤྲད།

(༡༩ ཉ་ཉ། ༢༠ འ་༡༡) དགྲུང་གངས་སོ་གསུམ་དུ་ཐེབས་པ་ས་སྤྲེལ་གནམ་ལོ་
གསར་ཆེས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་དགེ་བར་བཞུགས་སྐར་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་ཐུགས་དམ་
ཉམས་བཞེས་བྱུང་བསྟུན། མེ་ཉིའི་ནང་དུ་རྣམ་ལྔ་དང་ལྷན་དུ་ཆེས་གཏོར་དང་།
ཆོམས་ཆེན་དུ་མི་སྤྲེལ་པར་བོས་མཐུན་བདེར་ཏེ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་སྟོན་སྐྱེ་
འབྲུལ་དུ་བཞུགས་དུས་ལྟར་སྤྲེལ་སོལ་རིམ་པ་ཉམས་མེད་རྒྱས་པར་བསྐྱངས།

ཆེས་ལྷ་ཉིན་དེ་ནས་ཆེབས་ཐོན་ཐོག་ ཐིང་གཡུའུ་ཞིན་སོགས་ཡུལ་སྤྲོངས་

མང་པོར་ཐེབས་སྤྲིག་གི་དབལ་འཕྲོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་ཅི་བདེར་རོལ་བཞིན་སྤྲེལ་མང་
པོར་ཞལ་མཇལ་གྱི་རེ་བ་དོན་ལྡན་མཛད་ཅིང་། ཐེབས་ལམ་དུ་ཕི་ཅིང་སྤྲ་ཡེར་
མཁན་པོ་སློབ་བསྟན་དང་། ཕི་ཅིང་བྱང་སི་སྤྱ་གྲང་རྩའི་རོ་གཡོག་ནས་ཐེབས་བསྐྱེད་
མཇལ་དར་བུལ་ཞིང་། བྱས་འཇུགས་ཞུས། ཞུས་གྱའི་ཞིན་ཡང་ཆེབས་བསྐྱེད་
འཕྲོར། ཞུས་གྱའི་བཞུགས་སྤྲར་དུ་སྤྲ་ཡེར་མཁན་པོ་ཅན་ནས་ཕི་ཅིང་དུ་གསར་
བསྐྱེད་ཐེབས་བྱམས་མེར་པོ་གསེར་ལྷང་བརྟུངས་གྱི་དབྱུ་ཉླག་དང་། རྟོང་སྤྱད་མེར་
པོའི་དྲུ་བྱེད་གྱིས་སྤྲས་པ་རོ་མཆར་ཅན་དང་། དཀར་ཡོལ་གྱི་བྱམ་པ་མེ་ཉླག་རིས་
དང་ལྡན་པ་ཆ། དབལ་གཡུ་མའི་ཐེབས་བྱམས་པའི་གོས། ལྷ་མོ་སོགས་ཅི་ནའི་སྤྱད་
པ་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར་བས་སྤྲགས་དགྲེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་
ཆུ་ན་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་། ར་གལ་བྱག་དབང་དང་བཀའ་འཆོམས་སོགས་རྒྱས་པར་
གནང་། དེའི་ཕྱི་ནིན་ཐེབས་སྤྲེལ་ཐེབས་བསྐྱེད་དུ་མ་དང་བཅས་འཁོར་སྤྱད་ཆེབས་
བསྐྱེད་གྱིས་གསོལ་རྩོལ་བཏབ་པར་རས་མེར་གྱི་རྒྱལ་སྒོ་ཕྱི་ནང་གསུམ་དང་སྒོ་
འཕྲོར། ལྷགས་རི། དབྱུ་གྱུར་རྒྱ་ཁང་སོགས་བཞུགས་བསྐྲིགས་གཟབ་གཤོམ་ཞུས་
འདུག དེ་ནས་ཐེབས་བྱམས་གསར་པར་བཞུགས་ནས་རིམ་གྱིས་བྱག་བཏེག་པར་
ཐེབས་ལམ་དུ་ཟུ་ཐའི་རོ་སྤྲོད་དང་། དགོན་ཁག་གི་རྩ་རྒྱ་མ། ལས་སྤྲེ་སོགས་ནས་
ཐེབས་བསྐྱེད་མཇལ་དར་བུལ་ཞིང་བྱས་འཇུགས་ཞུས། དེ་མ་ཁད་ནས་མེ་སྤྲོགས་
འཁོར་ལོ་ཅན་དང་དར་ཆ་ཁ་དོག་སྤྲ་ཆོགས། ཉི་ཆེ་སོགས་བྱག་མཆོན་དང་། རུ་
མཆོན་གྱི་ནམ་གྲངས་དུ་མ་འཛིན་པའི་དབྱང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པའི་རུ་
བསྐྲིགས་དང་། འབྲུད་དགོལ་རྟུང་རྒྱུད་གྱི་རོལ་དབྱངས་ས་གཤིས་ཐེར་བ་ཅན་གྱི་ཡོ་

ལང་ཤིན་རྩ་ཆེ་བས་སྡོན་བསུས་ཏེ་ཐ་ཡང་རྩའི་ཐབ་བསུའི་རས་སེར་དབྱ་གྲར་
ཞབས་སྟེགས་ཁར་བྱོན། དཔོན་རིགས་རྣམས་གྱིས་བང་བན་ཞུས། ཞུན་རྩུ་སྟུ་
མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་མཇལ་དར་དང་གསོལ་ཐང་ཕྱལ། སྐར་ཡང་རྒྱའི་རྩེ་མོ་དག་གིས་
བང་བན་དང་། དར་འཕྱར། གིས་ཤིང་གི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་འཁོལ་བ་དང་བཅས་ཐའི་ཡང་
སའི་བཞུགས་སྐར་དུ་གདན་བངས། དཔོན་རིགས་སྤྱི་དང་། ཞུན་རྩུ་ནས་དང་
འདུན་ཆེན་པོས་ནང་བཅར་མཇལ་ཕྱག་ཕྱལ་ཏེ་ཉིན་ཤིང་བཅའ་བཞུགས་ཡོད་པ་
ཞེས་ཞུས་དོན་ཉིན་བཞི་བཞུགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཉོན་ཐའི། སྤྱིན་ཐའི། རི་རྩེ་
དའོ་ཐའི། ཤོ་ཐའི། ཉེ་ཐའི། དམག་དཔོན་ཉིན་གྱི། རི་རྩེ་རྩུ་དང་། ལྷ་ཐའི་རྩ་སག
། སྤང་སི་སྤྱ་ཀྲང་རྩའི་སོགས་ནས་ཀྲང་མཇལ་དར་ཕྱལ། ཤིང་རན་པེབས་སྤྱེལ་བ་
ཞུའི་དོ་ཐའི། ཞུའི་ལོ་ཡེར་སུན་མོང་ནས་ཀྱ་སྤང་སྤང་སྤང་ཆ་དང་། སྤོས་པོར་སོགས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་ཤེལ་སྤྱད། བཟའ་བཅའི་རིགས་མང་པོ་བཅས་ཕྱག་སྤྱེས་སྤམས་མཐོ་
བ་ཕྱལ། ཐའི་ཡང་ཞུན་རྩུ། ཉོན་ཐའི། ཉེ་ཐའི། ཤོ་ཐའི། དའོ་ཐའི་བཅས་ནས་ལེགས་
འབྲུལ་དདུལ་དངོས་སྤྱ་ཆོགས་པ་ཕྱལ་བ་ནས་བྱེད་ཅམ་བདག་གིར་བཞེས། པེབས་
བསུ་རྟ་རྟ་འབྲེས་པ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་སྤྱིར་གསོལ་རས་དདུལ་སྤང་བརྒྱ་ཐམ་པ་
སྤལ། སྤྱ་ཡེར་མཁན་རྒྱུང་ལྷགས་ལམ་ཐོག་པེ་ཅིང་ལ་བསྐྱོད་རྒྱའི་ཐོན་ཕྱག་ཞུས།
ཆོས་བཙུག་ཉིས་ཉིན་དེ་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་བར་དཔོན་ཁག་དང་། བྱི་ཆས་དམག་
མི་བརྒྱ་ཕྱག་སྤམ་རྩ་སྤྱོར་ནས་མེ་མདའ་དང་གྱི། མེ་སྤྱོགས། ར་དུང་རྒྱ་སྤྱིར་སོགས་
ཐོགས་ཏེ་འགོ་བྱེད་དང་བཅས་པར་མཆོམས་སོ་སོར་ཐམ་མ་ཆད་པར་བསྐད་དེ་
བང་བན་ཞུས། དེ་ནས་མཁར་གྱི་ནང་བརྒྱད་པེབས་པར་སྤུའི་ཅི་སོ་སའི་འགག་རྩ་

བི་སྒོས་དང་། ལྷ། མེ་ཏོག་སོགས་རྒྱ་ཁྲགས་ཀྱི་མཆོད་པ་མཐའ་ལས་འདས་པ་
བཞུགས་འདུག འདར་སྒྲིའི་ཕྱི་རོལ་བཟུལ་ཐག་རིང་སོའི་ལམ་དུ་འང་ཏྲ་དམག་དང་།
རྒྱ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་བསུས་ཏེ་ཡང་རྒྱའི་དབེན་ལ་སྦྱར་བྲངས།
དེར་གསོལ་ཆ་ལས་མ་འཁེལ་ཡང་བཞུགས་ཞག་ལྟ་བུའི་ཕེབས་བསྐྱེགས་ཞུས།
ཁལ་ཁ་སན་ནོ་ཡོན་གྱི་འཆོམས་འབྲུལ་སོག་སོ་ལྷག་པ་དང་། ལྷ་གཉིས་ནས་མཇལ་
རྟེན་ཕྱལ་ཏེ་ཕི་ཅིང་དུ་ཐོན།

དེ་ནས་སན་ཏེ་འོ་ཏན་དང་། འིན་གྲུའི། ཕིན་བིན། ཀའོ་ཞན། ཇའི་གྲུའི་ཡང་མིན་
ཏ། འར་ཁྱི་ལི། འོ་ཁའོ་བིན་བཅས་པར་རིམ་གྱིས་བཞུགས་སྐར་བཏེག་ འདི་ཉིན་ན་
བུན་གྱིས་ཕྱོགས་ཀུན་ཡོལ་བ་བྲེས་པ་ལྟར་བས་ཉི་ལྷགས་ཀྱི་རེག་པ་བེལ་
གྱིས་ནོན་ཅིང་། བཞུགས་སྐར་ཞབས་ཏྲ་དགོན་པར་ཕེབས་འཕྲལ་ཁྲག་རྩ་རྩམས་
རང་སར་ཞི་ནས་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཏུ་འཇུག་སྒྲིན་མཆོད་ཇུས་ཀྱི་
དབྱིབས་ལྟ་བུ་མང་སོ་འཁྲིགས་པ་ལས་སྤྱང་ཆར་བེམ་བུའི་རྒྱན་བབས་པ་སོགས་
གནམ་གཤིས་འིན་ཏུ་བཟང་བ་བྱུང་བས་དེར་འཁོད་ཆང་མ་ཡ་མཆོན་དང་ངོ་མཆར་
ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ་དད་མོས་ལྷོག་ཏུ་མེད་པ་ཐོབ་སོ། །

དེའི་ཉི་འགྲམ་ཤ་ཁས་སུ་མ་ཞེས་པའི་ལྟ་ཁང་དུ་སྒྲོན་འཁོར་རྒྱགས་བསུས་སུ་
སྒྲོན་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་གར་ནས་སྒྲོན་སྐལས་ཀྱི་ཞབས་ཕྱགས་མཐེལ་
དང་། གནས་བརྟན་བཙུ་བྱུག་དགོ་བསྟེན་རྩམ་ཏུ་ལའི་འཁོར་སྐྱག་གི་ཤུན་པ་འཁྲུལ་
མེད། བརྟེན་ཞབས་སུས་བསྦྱར་པའི་འབྲས་སྐྱ་སོགས་རྟེན་གསུམ་མང་དུ་བཞུགས་
པར་མཆོད་འབྲུལ་གནས་གཟིགས་གནང་། དེ་དང་མི་རིང་བར་གྲག་རི་མཐོན་སོ་

ཞིག་འདུག་པའི་ཅེར་ཆེད་ཀྱིས་བྱོན་ནས་བག་ཐེབས་སྒྲོ་ཉམས་ཆེ་ཆེ་མཛད་པས་
གཟིགས་སྤང་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་བྱུང་བ་གོར་མ་ཆག །ཞོར་ཏུ་སྤྱོད་སོག་པོ་འགའ་
ཞིག་ལ་མཛལ་ཁ་ཡང་སྤྲུལ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བྱོན་པར་ཞུས་ནི་ཡན་དུ་སྒྲོ་རད་ཐུ་
རྣམ་དག་ནོ་ཡོན་ཅན་དང་། བཀའ་འགྱུར་སོ་མའི་འཆོམས་འབྲལ་མི་སྤྱ། ཆ་ལས་
གཅིག་འདས་པ་ན་སེར་གྲེས་སན་མཁན་པོ་དང་། སྤྲོད་འཁོར་ཕྱག་མཛོད། རི་ཅེ་
དགོན་ཁག་གི་རྒྱ་སྒྲ་མ་སོགས་ནས་ཐེབས་བསུའི་མཛལ་དར་ཕྱལ་ཞིང་ཕྱས་
འཇུགས་ཞུས། ག་ཕུ་ཚུན་བཞུགས་སྐར་དུ་ཐེབས་སྐབས་དགའ་ལྡན་དགེ་བཤེས་
སློབ་ཐང་རྣམ་གྲོལ་པའི་ཅིང་དང་། རན་ཐང་ནས་ཕྱིར་འཁོར་གྱིས་མཛལ་ཕྱག་དང་།
རྒྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་ཕྱགས་ཞིབ་ཏུ་གསོལ། ཆོས་བཙུན་བརྒྱུད་ཉིན་མཆོད་རྟེན་ལྗང་
གྲུ་ཞེས་པའི་ལ་ཆེན་བརྒྱུད་གྲོ་སྤྲིང་སེར་ཐེབས་པ་ན་དབྱ་ཐའི་ཞན་དང་། ནི་རྩ་སིའི་
རྩ་ཤར་བཅུ་ཕྱག་གཅིག་ཆེབས་བསུར་ལྷགས། དེ་ནས་ཐུང་ཟད་བྱོན་པར་རྩ་ཤར་
དགོན་ཁག་བཙུན་སོ་སོའི་སྒྲ་གྲ་མང་པོ་ནས་ཐེབས་བསུ་བྲང་བན་ཐོག་སེར་སྤྲེངས་
དང་། རོལ་དབྱངས་སྒྲ་ཆོགས་པ་འཁྲོལ་བཞིན་རི་ཅེ་རྩ་སྤྱོད་གི་ཐེབས་བསུའི་དབྱ་
གྲར་དུ་ཕྱག་ཐེབས་འབྲལ་རྩ་སྤྱོད་དང་། སྒྲ་མ་སྤྱི། ཁྲང་ཁྲ་སོགས་མང་པོ་ནས་
མཛལ་དར་དང་། མཐུལ་སྤྱོད་གསུང་ཕྱགས་རྟེན། གསོལ་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཀའ་
བཅས་ཕྱལ་ཞིང་། བཞུགས་གཤམ་བཀའ་འཆོམས་རྒྱས་པར་མཛད།

འཕགས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་གསང་བ་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་གཞན་དོན་ལ་
དམིགས་པའི་དགོངས་པ་བྱུང་པར་ཅན་འབྲུངས་པ་དང་། ཕྱི་རུ་ལྟ་དང་སྒྲ་མའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞི་དང་ཁྲོ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་ཅན་དག་པའི་གཟིགས་རོར་མཛོན་སུམ་དུ་

ཤར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཐུན་མོང་སྤྱེ་འགྲོའི་སྤང་ངོར་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མཆན་མ་
ངོ་མཆར་ཅན་འབྲུང་བ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་གཤེས། དེ་ཉིན་ཡང་། (༡༠ ཉ་
༥། ༥༩ བ་༡) རྒྱལ་སྤྱི་འཇམ་དབལ་དབལ་བོ་སྤྱུ་མའི་གར་གྱིས་རོལ་བའི་གནས་
མཆོག་ལྷན་པོ་ཅེ་ལྷར་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བརྒྱོད་དང་། རྗེ་བཙུན་བྱུང་བྱུང་ལྷ་པ་
གཉིས་མཆན་དཔེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གདན་འདོམ་ནས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་
བགྲོ་བ་མཛད་པ་སོགས་སང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རོལ་གར་བསམ་གྱིས་
མི་བྲལ་པར་དགེས་དགུར་ཅེན་རྒྱུར་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་
བཤམས་པ་བཞིན་དུ་དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་སྒྲ་རིའི་ཐད་ནས་མཁའ་གཡའ་དག་པ་
ལ་ཐེམ་སྐྱས་དང་། སེལླེའི་གཟུགས་ལྷ་བུའི་འཇམ་སྤྱིན་ལ་མཆན་བ་དང་། དེ་ལས་
འཕྲོས་པའི་སྤྲེར་མཆོད་ལྷ་དཔག་ཏུ་མེད་བ་གངས་སུ་བསྐྱེགས་པ་སེར་སྤྲངས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་བྱས་པ་ལྷ་བུ་སོགས་སྤྱིན་དང་འཇམ་འོད་ཀྱི་བཀོད་པ་ཡིད་འཕྲོག་པ་དུ་མ་
རྒྱ་བོད་སྤྱེ་བོ་མཐའ་དག་གི་མིག་ལམ་དུ་མཛོན་སུམ་བསྟོན་མེད་དུ་སྤང་བས་ཐམས་
ཅད་ངོ་མཆར་ལ་མཆན་དུ་གྱུར་ནས་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་དགའ་བའི་ཅ་ཅི་ཅི་ཡང་སྟོག་
ཅིང་། དེ་སྟོན་བསེར་བུའི་རྒྱ་བ་ཆ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ལ། ཐེབས་བྱམས་ལས་བཞོལ་
མ་ཐག་ཏུ་མྱོ་བྱར་རྒྱུང་འཚུབ་ཅིག་ལངས་ཏེ་དེ་མ་ཁད་རང་ཞིར་གྱུར་པ་ཡང་གནས་
ཀྱི་སྤང་མ་དག་ཐེབས་བསུར་འོངས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དུ་གོར་མ་ཆག་གོ།

སྤྲེར་ཡང་དགོན་ཁག་གིས་སེར་སྤྲངས་དང་། རི་ཅེར་རྩ་སག་ནས་སྟོས་སྟེ་
ལུས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་ནག་པོ་ཞེས་པའི་གནས་བདག་ལྷ་ཁད་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་
གནང་། ཞབས་སྟེགས་སྟེང་ནས་རྣམ་གྲ་དང་ལྷན་ཅིག་གསོལ་མཆོད་ཀྱི་གསུང་ཆོག་

བསྐྱེད་པ། དེ་ཉིན་ཉེན་གཙོའི་མཆོད་ཁང་ཆེ་ཕྱ་དང་། ལྷ་སེར་དགོན་ཁག་ཡོངས་ལ་
མཆོད་སྤྱོན་སྒྲ་ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་རེ་སྤྲིག་འབྲུལ་མཛད། ར་སག་ནས་སྡེ་ཤོན་ལུས་ཏེ་རི་
ཅེ་ཕུ་གསར་སྤྲང་གཟིམས་རྩུང་དུ་ཞབས་སོར་མཛོན་པར་བཀོད། ངང་ཅམ་ནས་རི་
ཅེ་འདུ་ཁང་དུ་ར་སག་ནས་ཕེབས་སྟོན་དཀར་སྟོ་སྟོམ་བསྤྲིགས་ཐོག་ཞབས་རས།
སྤྱོན་རྒྱ། སྟོས་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་མཛོན་པར་བསྐྱེད་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་རྩུང་རྩོ་
རྩེའི་མདུད་རྒྱ་བཅེངས་འབྲུལ་ཀུན་གླིང་ར་སག་ནས་གཞུང་གནས་ཀྱི་མཛལ་དར་
ཉེན་གསུམ་དང་། གདན་ས་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ། བཟས་ལྷན། རྩུང་སྤྱི། རྟོང་
འཁོར་ཏེ་ཐོག་སྤྱ། སྤྱ་འབྲུམ་ལྷ་སྤྱི། ཆེ་ཤོས་སྤྱལ་སྤྱ། བར་མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་རྩུང་།
བཟས་ལྷན་གསོལ་དཔོན། ཅེ་ཤོད་རྩུང་རིགས། དམག་སྐར་དུ་ཕྱིང་། སོག་མཛོན་
ཁྲོ་ལྷ་ས། ཏ་ལག་ཆེ། ཕྱག་ནང་ཡན་སྟོ་ཐན་ཁག་རི་ཅེ་ར་ལྷ། ཁང་ཁྲ། དགོན་ཁག་གི་
ཏྲ་ལྷ་ས། ལས་སྡེ་བཅས་ནས་གོ་བབས་ཀྱི་མཛལ་ཉེན་རིམ་བཞིན་ཕུལ་ཏེ་བཞུགས་
གལ་ལ་གདན་འཛོམ་ཐོག་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་ཉམས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་
རང་རང་གི་བཞུགས་ལུལ་ལ་བག་ཕེབས་ཀྱིས་འཁོད་པར་མཛད་དོ། ཁོང་གསལ་
ཅིན་ཤུའི་ས་གནས་ནས་རི་བོ་ཅེ་ལྷར་ཕེབས་ཉིན་བར་ཕེབས་ལམ་གསོལ་ཆ་དང་
བཞུགས་ཞག་འཁེལ་ལུལ་སོ་སོའི་དཔོན་རིགས་ཆེ་ཁག་གིས་ཕེབས་བསུ་ཕེབས་
སྤྱེལ་ལུས་རིགས་རགས་རིམ་གོང་འཁོད་ལྟར་དང་། དེ་བྱིངས་ས་གནས་ཞིན་སོ་
སོའི་བཞུགས་སྐར་དུ་ཕེབས་ཉེའི་མཆོམས་དབུ་གདུགས་སེར་པོ། སྤྱ་བསངས་
སྟོས་ཐོར། དར་ཆ་སེར་པོ། ཉི་ལྷས་མཆོན་ཕྱག་མཆོན་སྒྲ་ཆོགས་འབྱེར་བ་མང་
པོས་བསུ་སྤྱེལ་དང་། ས་གནས་ཆེ་ཁག་ནས་ཆེད་དུ་མངགས་པའི་དཔོན་དམག་ས་

སྤང་སོགས་ཀྱིས་ཕེབས་བསྐྱེད་ཕེབས་སྤྱེལ། བཞུགས་གནས་སུ་ཆེབས་བསྐྱུར་
མཆམས་དབུ་གྱུར་འགག་ཏུ་ཆེན་ཁལ་ཡུལ་རྒྱ་རིན་གྱིས་མཆོན་ཆུ་དཔོན་ཁག་
དང་། བོད་ཕྱོགས་སྤྱོད་འཁོར་ཉོ་ཐོག་སྤྱ། ཀྱན་སྤྱིང་ཇ་སག་ཆེ་ཤོས་སྤྱལ་སྤྱ། རང་མ་
ལས་ཆོན། རྩང་བྱིངས། རྣམ་གྲ། དམག་སྐར་འགོ་དམག་སོགས་ནས་གཡས་གཡོན་
བྱང་བན་བཅས་ཉིན་ལྟར་ཆག་མེད་ཞུས་ཀྱང་ཡང་ཡང་སྐྱོར་སྐྱོས་ཀྱིས་འདི་བའི་དལ་
བ་བསྐྱུངས་ནས་སྐབས་འདིར་ཕྱོགས་དེལ་བྱས་སོ། །

ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ཁུ་ལུང་བུ་རུའི་དྲ་ཁང་ནོ་ཡོན་དང་། བའི་མི་འཇམ་
དབྱངས། བྱ་ཤལ་གྱུང་། དར་ཉན་ཆིང་མང་ཤོག་གྱུང་ཉི་མ། སྤེ་བྱག་ཆོང་སྒོ་བཟང་
ཉི་མ། ཆ་དཀར་ཆུ་ཤེལ་ནོར་བྱ། སུ་ཉིད་སྤྱ་བྱམས་པ་དོ་ཇེ་སོགས་རྟེན་གསོལ་
འབྲུལ་མི་ཉི་ཤུ་ཅ་བྱག་དང་། ཇ་ཡན་བརྟེན་འཆམས་ཞུ་དང་། ཞུ་འཕྱིན་འབྲུལ་མི་
ཉ་ལག་ཆེ་ཇའི་སང་ངོ་གཡོག་བཞི། ཞུ་བུ་སྤྱ་ཆེད་ཆིང་མང་གི་འཆམས་འབྲུལ་སྤྱ་
ས་ལ་ཤི་རུན་མང་། ཨ་མ་ནང་མི་སོགས་སོ་སོའི་འབྲུལ་རྟེན། འབྲུངས་སྐར་སྤྱ་ཡེར་
འབྲུལ་ཆས། མཁན་པོ་སྤྱལ་སྤྱའི་འཆམས་རྟེན་འབྲུལ་མི་སོགས་ཕྱོགས་འདུས་
འབྱོར་ལྡན་མང་པོའི་མཆོད་རྩིས་དགུས་བཞིན་བཞེས་ནས་ཐུག་དབང་ཇ་གཡང་དང་།
རང་རང་གི་ཁམས་མོས་དང་འཆམས་བའི་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་ཏུ་སྦྱལ། དྲ་ཆེན་གྱུང་
ཤོག་མགོན་པོ་ནས་གསོལ་བཏབ་བཞིན་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མ་དང་། དམིགས་བཅེ་
མ། མ་ཁི་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། འདྲུ་ཁང་འགག་ནས་མཇལ་བྱིངས་སྤྱམ་བརྒྱ་སྐོར་
ལ་ཐུག་དབང་གནང་། དེ་ཉིན་གཟེམས་ཆུང་དུ་ཡུན་ཉལ་དགོན་གྱི་ཇ་སག་དང་།
དགེ་སྐྱོས། དི་ཅིང་དགོན་ཁག་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞིའི་འཆམས་འབྲུལ་མི་སྤྱ་བཅས་ནས་རྟེན་

གསོལ་མཇལ་དར་ཕུལ་བར་བྱག་བྱིན་བསྐྱེདས། ར་སག་སྐྱེ་མདུན་དུ་དང་ཅམ་
འཁོད་ནས་བསྟན་སྲིད་སྐོར་ལྷ་སེར་དགོན་ཁག་སྒྲ་སྐུལ་ཆང་མས་སོ་སོའི་འཁོས་
དང་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་བཀའ་གསུང་དང་ལེན་ཞུས་ཆོག་པ་ཞེས་ཞུས། དེ་
འབྲེལ་སན་མཁན་པོ་ངོ་གཡོག་གསུམ་དང་། གཡུང་རྩུང་པའི་སེའི་དབའ་བོ་སྒྲ་མ་
ནས་མཇལ་རྟེན་བཏེག་ ཐན་ཡང་རུ་ལུའི་མེབས་སྐྱེལ་དམག་དཔོན་བདུན་དང་།
དམག་བྱིངས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུར་གོ་བབས་ཀྱི་གནང་སྤྱིན་གཟབ་རྒྱས་སྐུལ་བས་
དགའ་མགུ་ཡི་རངས་པར་གྱུར། སྒོ་རད་ཐུ་རྣམ་དག་ནོ་ཡོན་ཅན་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་བཞིན་ཕུ་གསར་སྤེང་འདུ་ཁང་དུ་ཁོང་དང་། རྒྱ་ཁུ་རལ་ཨི་བན་རྟེན་འབྲེལ་
བ་སོགས་སྐུལ་ལྷན་མང་པོར་ཆེ་དབང་གི་བྱིན་རྒྱབས་ཟབ་མོ་དང་། དེ་རྗེས་སྐྱེ་བོ་
ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་བྱག་དབང་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེདས།

དེ་གོའི་ཐན་ཅིང་དུ་སྤྲོད་པའི་རྒྱ་དཔོན་ཞིག་གིས་བྱག་རྟགས་ཕུལ་ཏེ་མཇལ་ཁ་
ཞུས། ར་གཡ། དཀར་སྒོ་ཤིང་འབྲས་བཅས་བསྐྱབས་ཏེ་ཡོ་རྫ་བརྒྱད་བཀའ་
འཆོམས་གནང་བར། སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་གཟི་བརྗིད་མ་བཟོད་པར་
བཀའ་ལན་ཞུ་རྒྱུ་ཁ་ནས་མ་ཐོན་པར་བྱི་ལུགས་ཀྱི་བྱག་འཆོལ་ཞུས་ཏེ་ཡུད་ཅིག་
འདར་བེར་བེར་བསྟན། སྤང་སི་རྒྱ་མི་གཅིག་འདུག་པ་དེར་འདུལ་བ་མཁན་པོ་ནས་
བཀའ་འཆོམས་སྟངས་སྐྱེད་བསྐྱེད་ཀྱི་བརྗོད་པས་དེ་ཡང་ཁ་ལ་སྐྱ་བཅད་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ་པ་
ལྟར་ཞུ་ལན་མ་སྒོལ་བས་པར་གཟུགས་པོ་འདར་བཞིན་དུ་ལུས་པ་ཞིག་བྱུང་བར་
གཡགས་སོ། །དེ་མཇུག་མེབས་སྐྱེལ་ཞབས་ཞུ་ར་མོང་བཟལ་གཏོང་ཁང་ཀུན་སྤྱི་སྐྱེར་
ལ་བྱ་དགའ་བྱིན་རྟེན་སོགས་ཡིད་དང་མཐུན་པ་སྐུལ་བས་ཐམས་ཅད་དགའ་མགུ་

རངས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་རྟེན་དུ་གཞིམས་སྒྲིའི་ཐོད་གོས་མེར་ཐོག་སྤྱ་འག་ལྟ་
བརྒྱད་ཀྱི་རི་མོས་བརྒྱན་པའི་གནས་ཡོལ་ཞིག་སྤྱད། འོག་སྤྱག་མང་པོ་སྤར་ཏེ་ཐུག་
འཆའ་ཞུས། ལྷ་ཚུལ་ཆིང་མང་གི་རྩ་དཀར་ཆེ་རྒྱ། ཏར་ཏོར་ཆེན་ཆ་གན་མེད་ན་
སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་འཆམས་ཞུའི་མཇལ་རྟེན་ཕྱལ་བར་ཐུག་དབང་དང་།
འགའ་ཞིག་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཡང་སྤྱལ། ལུ་ལུང་བུ་བུའི་དྲ་ཁང་དོ་རྗེ་པ་ལམ་ནས་ཞུས་
ངོར་ཁོང་པ་ལྟོས་བཅས་དང་། དོན་གཉེར་བ་གཞན་དུ་མར་ཆེ་དང་སྦྱང་རྗེའི་ལྟ་
མཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་ཟབ་པོ་བཀའ་ངེན་ཆེ། ལུའི་དྲ་རིན་དང་། ལན་ལུའི་མང་དྲ་
ལོ་ཡེད། ལུ་ཡོན་གཉིས། ལྷ་ཚུལ་ཆིང་མང་གི་སྤྱ་ས་ལ་གྱི་བཅས་ལ་རྩ་གཤམ་གནང་
ཆ་དང་བཅས་ཐོན་ཐུག་སྤྱལ་བར་ལུའི་དྲ་རིན་ནས་རྗེ་སྒྲ་མའི་ཞལ་དཀྱིལ་ལ་ཡང་
ཡང་ལྟ་བཞིན་འབྲལ་མི་སོད་པ་ལྟ་བུའི་གདུང་བའི་རྣམ་པས་མིག་ནས་མཆི་མའི་
ཐེང་བ་སྤྱ་ཏིག་གི་དོག་པ་ལྟར་འབྲེལ་ཞིང་། དག་ནས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྒྲེ་སྤྱགས་
ལན་མང་དུ་བཏོན་ནས་ཕྱི་འགྲོས་ཀྱིས་གྲེས་སོ། །ཏར་འང་སྒྲ་མ་གསུམ་དང་། ཏུ་འང་
རྩ་སྤྱག་ལས་སྒྲེ་འགའ་ཞིག་བཅས་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། བི་ཅིང་ཐུང་
སི་སྤྱ་ཅན་མི་དུག་ནས་སྒྲེར་མཇལ་ཐོག་ཆིབས་ཆེན་གཅིག་དང་། འོག་སྤྱག་སྒྲེ་
འཛོམ་སོགས་ཕྱལ་བར་རྩ་གཤམ་བཀའ་འཆམས་ཀྱིས་རེ་བ་དོན་ལྡན་མཛད། ལྷ་
ཚུལ་པའི་ལིའི་འཆམས་འབྲལ་བ་དང་། སྤྱན་གཞིགས་གཞིམས་ཁྱི་འབྲལ་མི་ལུང་
སྤྱའི་རྩ་བུར་སོགས་ལ་འང་མཇལ་ཁ་གནང་སྤྱིན་ལེགས་བར་སྤྱལ། ཆོས་ཉིར་ལྟ་
མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱའི་ཉིར་སྤྱོད་མར་མའི་སྤོང་བུ་ལུགས་ཁབ་ཀྱི་དངོས་པོར་མཛོན་
སུམ་དུ་གྱུར་པ་ལ་ཞབས་ཕྱི་རྣམས་ཡ་མཚན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། ཞུའི་ས་ཆེན་པོ་ནས་

འཚུབ་ངོ་ཡིན་པས་གཤགས་སེལ་དུ་རྒྱུ་གཅོད་ཁྱིམ་དུ། གདུགས་དཀར་སྟོང་ཆར།
རྒྱན་དཔུང་འབྱམ་ཐེར། བརྒྱད་སྟོང་དབྱང་གངས། རྩོམ་གསུམ་ལྷན་གྱི་བསྐྱེད་བ་ཁྱི་
ཆར་བཅས་འབྲལ་དུ་སྦྱབ་དགོས་པེབས་པ་ལྟར་དང་ལེན་ཞུས་སོ། །

“༠༥ མཁྱེན་རབ་བཞུག་པའི་འཁོར་ལོའི་གནས་མཆོག་ཏུ་སྟོང་རྩེའི་ལྷ་མཆོག་
ཕྱག་ན་བརྒྱུ་དང་མགོན་པོ་ལུང་ལུང་ལྷ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དཔེའི་དགྲིལ་
འཁོར་གདན་འཛོམས་ནས་ཟབ་གསང་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱོ་བ་མཛད་པའི་གསང་
གསུམ་རྣམ་ཐར་གྱི་དུ་མངོན་པའི་བརྟུ་འབྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ། ལུང་མཐོང་
སྟེ་པོའི་སྤང་ངོར་ཡང་རི་རྩེར་ཕྱགས་པེབས་པ་ནས་བོད་རྒྱ་མན་སོག་གི་དང་
ལྷན་རྣམས་རྩེས་འཛིན་ཆད་མེད་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་མཆོད་བསྟེན། ཆོགས་
སྤྱིའི་བསྟེན་རྩོགས་སྦྱབ་པ། བཤད་ཆོས་ཀྱི་རྩོད་གྲ་ཚུགས་པ། སྤྱིའི་གསན་
རྒྱན་གྱུབ་པར་གནང་བ་སོགས་མཛད་པ་འབྱམས་སྤྲས།

དུ་ཤང་རྒྱ་མ་གཅིག་ནས་རང་བྱུང་ཟངས་ལས་གྱུབ་པའི་བསང་པོར་སེལ་ཏེ་
གཟུགས་ཅན་ཞིག་ལུལ་བ་སོགས་སྟེ་པོ་མཆོག་དཔན་དུ་མས་རང་རང་གི་ལག་ཏུ་
ཅི་འབྱོར་པའི་སྤྲད་པ་སྤྲུལ་པ་མཆོད་རྩེས་སྤྱིན་རེ་བཞིན་བསྟེན་པར་བྱེད་
བ་སོགས་སྤྱི་ཞུ་ལུང་ལེན་པ་ལ་གསང་བ་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། ཡོན་བསྟེ་
མཆོམས་སྦྱོར་སོགས་ཀྱིས་སོ་སོའི་དགེ་རྩོད་དང་ལྷན་པར་མཛད།

རི་རྩེ་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་དང་། གནས་བཅུ་ལྷ་ཁང་སོགས་ལྷ་ཁང་ཁག་བདུན་
དང་། རྒྱལ་དབང་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཆོས་ལྷགས་བསྟེན་མཛད་ལུལ་གོང་ཡའི་

གདོང་ཞེས་པའི་ཕྱག་པ་སོགས་ལྟ་ཁང་ཁག་ལ་སྟོན་འཁོར་ཐགས་བསྐྱུས་ཀྱི་གནས་
གཟིགས་གནང་། བོད་པ་དགོ་གན་རྒྱ་པོ་ཐེང་བས་ལྟ་ཁང་ཁག་ལ་ཉམས་གསོ་དང་།
ཤོང་ས་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཡུལ་གཟིམས་རྩེད་གསར་བསྐྱུན་ཞུས་འདུག་པ་དེར་
ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ནས་བསྟེན་བཀུར་གསོལ་ཞིང་རབ་གནས་མདོར་བསྐྱུས་
ལྷིག་མཛད།

ཆེ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ཨེ་ཙིན་ཐོར་གྲོད་སྐྱལ་སྐྱེད་གོ་ལེགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཆན་དང་། དར་ཉན་ཤོག་ཐོན་མཁན་པོ་སོགས་དད་ལྡན་ལྟ་ནས་རྒྱ་ཡོན་སྦྱར་ཏེ་
ཞུས་དོར་ཆེ་དབང་ཐེས་གནང་དང་། མཇལ་བྱིངས་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་བྱིན་
སྐྱལ་ཐེས་སྤར་མ་མེབས་པའི་ལྟ་ཁང་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་
བསྐྱུངས། ཁང་ཡེ་མུའི་ངོ་མ་གསུམ་ནས་ཐོན་མཇལ་ཞུས། ཨོར་དུ་སྐྱེ་ཤོག་ཕྱག་
མཛོད་གྲགས་པ་རྒྱ་མཆོ་ནས་བཏྲན་བཞུགས་ཞབས་བཏྲན་སྐྱལ་ཏེ་ཞུས་དོར་སེར་
སྐྱ་མང་པོར་འཕགས་མཆོག་ཕྱགས་ཐེ་ཆེན་པོའི་ཐེས་གནང་དང་། རྟེན་གསོལ་
འབུལ་མི་སོགས་ཞལ་མཇལ་དོན་གཉེར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོར་ཕྱག་དབང་བྱིན་
རྒྱབས་དགྲེས་བཞིན་སྐྱལ། ཐོར་གྲོད་སྐྱལ་སྐྱེད་མཇལ་དུ་བཅར་བར་ལེགས་
གནང་དང་། ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་ལ་འབད་པ་ཆེ་བསྐྱེད་དགོས་ཕྱགས་ཀྱི་བཀའ་
བསྐྱབ་རུས་པ་ཅན་སྐྱལ།

སྐྱེད་སྐྱེད་པོ་དང་། སྟོར་དུ་སོག་པོ་བཅུ་ཕྱག་གཅིག་སོགས་ལ་རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་དང་། དགའ་ལྷ། ཡིག་རྒྱག་གི་ལྷགས་ལུང་། སྤས་རིང་
མང་། ཨ་པ་ཁ་དྲུ་མང་གི་ལྷམ། དུར་མེད་དྲུ་མང་གི་བྱ་ཕན་བདེ་སྐྱབས་སོགས་ངོ་

འཁོར་ལ་ཆེ་དབང་བཅས་རང་རང་གི་སྒོ་དང་འཆམས་པའི་ཆོས་འབྲེལ་གྱིས་རྗེས་
སུ་འཛིན་པར་མཛད། མཁའ་འགྲོ་ཆིང་མང་གི་འཆམས་འབྲེལ་མི་སྣ་མགོན་གཉེར་
ངོ་གཡོག་ལྷ་ནས་རྟེན་གསལ་ཕྱལ་ཞིང་། སྒོ་རད་ཐུ་ཁན་པོ་ཞིག་ནས་གདུང་
དབྱངས་གྱིས་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་གནང་། དར་ཉན་ཆིང་
མང་ཤོག་གྲུང་ཉི་མར་ཐོན་ཕྱག་ཐོག་གནང་ཆད་དང་། འབེལ་མཆིད་རྒྱས་པར་སྦྱལ།
བོད་ལྗོངས་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་རྟ་ཤད་གཏོང་གནང་དབང་རྒྱལ་ཅན་ཕྱིར་འཁོར་ནས་
གཞུང་སྤྱི་སྤེར་གྱི་སྟུན་ལྷན་ཏུ་དང་རྟེན་ཆོས་སོགས་ཕྱག་ཏུ་ཕྱལ།

གཞན་ཡང་འདི་སྐབས་ཕྱོགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཕན་མང་པོས་འཆམས་འབྲེལ་
དུ་མངགས་པའི་མི་སྣ་དུ་མ་ཞིག་ལ་མཛལ་ཁ། བཀའ་འཆམས། སྤྱིས་ལན་སོགས་
འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་གནང་ཞིང་། སྤྱིས་རིང་རྒྱན་མང་ནས་འབྱོར་ཕྱག་ཞུས། རོ་ལོ་རོར་
གྱི་ལྷ་བཟོ་རྒྱུ་མི་ཞིག་ནས་གསེར་ཟངས་གྱི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲང་བརྟན་བྱོན་ལེགས་
ཤིག་ཕྱལ་བར་དབྱེས་པ་ཆེན་པོ་མཛད། ཡོན་བདག་ཁག་གཉིས་གྱིས་ཞུས་རོར་
སྤྲང་ཡང་དབང་རྗེས་གནང་གི་རིམ་པ་འགའ་ཞིག་སྦྱལ། སྤྱིས་རིང་མང་ནས་བརྟན་
བཞུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱབས། གཞེམས་སྤྱག་ཏུ་རི་ཅེ་ངོ་སྐག་ནས་གསལ་
ཆོགས་གྱི་བསྟེན་བཀའ་ཞུས་ཏེ་མཛལ་བཅར་ཐོག་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ཁས་ལེན་
འདོད་ཚུལ་སྒྲོར་གྱི་དོགས་སྒྲོང་བཀའ་འདི་མང་དུ་ཞུས་པར་ཐེ་ཆོམ་དུ་བ་ཆོད་པའི་
ལན་བྲག་ཐོག་ནས་ཆུ་བབས་པ་ལྟར་ཐོགས་མེད་དུ་སྦྱལ། སྒོ་རད་ཐུ་བཀའ་འཇུག་སྤྲ་
མ་ངོ་གཡོག་བཞི་ནས་དངོས་འབྲེལ་ཆོན་ཆེ་བ་བཏེག་སྟེ་མཛལ་ཁ་ཞུས་ཤིང་། ད་ལྟ་
བཀའ་འཇུག་སོ་མའི་ཁོངས་ནས་ས་ཉོས་གྱི་དགོན་བ་ཞིག་གསར་བསྐྱབ་ལྷན་ལེན་

ལགས་པ་ཟིན་མཆམས་འབྲུལ་ལམ་ཁྱས་ཆོག་པ་ཞེས་གསོལ།

སྐྱེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ཕྱོགས་འདུས་དང་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་མཇལ་ཁ་
ཕྱག་དབང་ཆོས་འབྲེལ་སོགས་བར་མ་ཆད་དུ་སྦྱལ་ཞིང་། ཆོགས་ཆེན་འདུཾ་དུ་
བརྒྱད་གཏོར་དང་འབྲེལ་བའི་མཇལ་ཁ་སྟོན་ཆེན་ཡང་གནའ་སྟོལ་བཞིན་རྒྱས་པར་
མཇོད། ཆོས་བཙུ་ལྷ་ཉིན་སྟོང་འཁོར་ཉེ་ཐོག་ཟུ་སོགས་རྒྱ་སོག་འབྲེས་མའི་བསྐྱབ་
བྱ་བརྒྱ་ཕྲག་ལ་ཆོགས་ཕྱི་མའི་སྟོལ་པ་འབོགས་པར་མཇོད། སྐལ་ལྷན་འགའ་ཞིག་
ལ་སྦྱན་རས་གཟིགས་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོད་སྐྱབ་ཐབས་དང་། སྟོལ་ལྷང་གི་བརྟོད་པ།
ཤམ་རྩ་ལའི་སྟོན་ལམ། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྦྱལ། སྟོ་རད་ཟུ་
བཀའ་འགྱུར་སྐྱེ་མ་དང་། གཉེར་བ་ནས་སྦྲར་ཡང་གཟིམས་རྒྱུང་མཇལ་ཁའི་ཐོག་
སྟོན་ཁྱས་དགོན་པ་གསར་བཅུབ་སོ་བྱང་འདུཾ་དང་བཅས་པ་རིང་མིན་ཟིན་རྒྱ་
ཡིན་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་ཁྱས་པར་ལེགས་སའི་དབྱགས་དབྱུང་ཡང་དག་པར་སྦྱལ།

ཨ་མདོ་རེབ་ཀོང་སྐྱེ་མ་ནས་ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བགེགས་བརྒྱུག་ཕྱིར་
གཟིམས་རྒྱུང་ཉེ་འགམ་དུ་རྟ་མགིན་ཡང་གསང་གི་སྟོན་གཏོར་བརྒྱུག་ལས་སྟོར་
བཀའ་དོན་སྤྱི་ཁྱུར་ཁྱས་ཆོག་པ་ཞེས་ཁྱས་ཏེ་གཏོར་སྐྱབ་བདུན་གཅིག་རིང་ཚུགས་
ཤིང་། ཆོས་བརྒྱུག་གི་དགོང་མ་སྟེལ་ཐོག་གཏོར་ཐོར་འཕེན་སྐབས་གནམ་གཤིས་
སྟོ་བྱང་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཁ་ཆར་བུ་ལུག་འཚུབ་པ་སོགས་སྤྱུགས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་
བྱུང་། དར་ཉན་ཆིང་ཕང་རྣམ་རྒྱལ་ཆེ་རིང་ལུས་དང་བཅས་པ་ངོ་གཡོག་སུམ་ཅུ་
སྟོར་ལ་ཆེ་དབང་དང་ཆེ་མདོའི་ལྷགས་ལུང་སྦྱལ་བའི་ཡོན་དང་། བརྟན་བཞུགས་
ལེགས་འབྲུལ་ཆབས་ཅིག་རིན་གཉིས་རྒྱ་སྤང་སུམ་སྟོང་ཐམ་པ་དང་། གཞན་ཡང་

ཐུགས་མཁོའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་བབས་པའི་རྒྱ་སོག་གི་སྤྱད་པ་རོ་མཆར་བ་མང་པོ་ཕུལ་ཏེ་
ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་གསལ་གྱི་པ་མཐའ་དང་མཉམ་པ་བསྐྱབ་ནོ། །དེའི་ཕྱི་ནིན་དར་
ཏན་མང་ལ་ཐོན་ཕྱག་ཐོག་འདི་ཕྱིར་དགེ་བའི་བཀའ་སློབ་སྟོང་ལ་བསྟེན་འཛིན་དུ་མ་
དང་། ལྷ་རེག་ནང་མཛོད་སྤྱད་དུ་རིང་བ་སོགས་གནང་སྤྱེས་གྲུ་ལོམ་པ། འབྲུ་པར་
ལེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་པའི་ཕུསྟ་ཀ་གཅིག་སྟུང་ཏེ་སྟོག་འདོན་རྒྱུན་བསྐྱར་
བགྱིས་ན་ལེགས་ཞེས་བཀའ་སྟུལ།

མི་ཉག་དགེ་བ་ཤེས་ཡོན་ཏན་དང་། ཨོར་དུ་སྤྱ་སྟོང་ཏེ་གྲུང་གི་ཐོ་ཡོན་རྒྱ་སྒྲ་མ་
མཁུན་རབ་ཉི་མ་སོ་སོ་ནས་རྟེན་གསོལ་ཕུལ་བར་ཇ་གྲལ་ཕྱག་དབང་དང་། བཀའ་
མཆིད་ལྷག་པར་གནང་། ཏར་ཆེན་གྲུང་ནས་ཤེས་པ་བཞུགས་སྟོར་དགོངས་བསྐྱར་
ཞུས་པར་སོག་རིགས་སྤྱི་ན་བདག་ཆང་མས་བསྐྱབ་དོན་ལ་ལྷག་བསམ་འདུན་པ་
གཅིག་ཤིང་གྱི་ཞབས་འདེགས་ཐོལ་མེད་དགོས་རྒྱུའི་ཞལ་ཏ་ཞིབ་རྒྱས་དང་། སྟོང་
འོག་བར་གསུམ་གདོན་བགེགས་ཀྱི་འཆེ་བ་ཞི་ཕྱིར་བཀའ་བསྟོ་ཟབ་པོ་སྟུལ། མཁའ་
འགྲོ་ཆིང་མང་ནས་གཟེམས་སྤྱག་ཏུ་ནང་མའི་འགྲོར་ཕྱག་ཞུས་ཤིང་། དེ་རྗེས་རོ་
འཁོར་ཆང་མ་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བཅར་ཏེ་རྟེན་གསོལ་ཕུལ། ལྷ་ཅུ་སྤྱ་ཆིང་སྒྲ་མ་དང་།
རྒྱ་རིགས་ཕུ་མང་སོགས་ནས་ཀྱང་འབྲུལ་ནོད་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་པར་མཇལ་ཁ་ཕྱག་
དབང་བཀའ་འཆོམས་ཡིད་དང་འཆོམས་པ་གནང་།

རྒྱལ་ཁམས་ཆེན་པོ་ཅི་ནའི་ཡུལ་དུ་འཇམ་མགོན་སྒྲ་མའི་བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་བཞུག་
པ་རིང་དུ་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཕྱོགས་དེའི་ལོག་པར་སྤྱ་བ་མཐའ་དག་སྤྱ་
བཀོད་ཞིང་། སྟོ་གསལ་མཁས་པའི་ཆོགས་རྣམས་མགུ་བ་བསྐྱེད་ཕྱིར་སྤུལ་པའི་

གནས་མཆོག་རི་ཅིའི་གཟིམས་རྩུང་འགག་སྤྲ་མཁེགས་གོར་མ་གཅེལ་དུ་བཀྲམས་
པའི་སྟེང་དུ་ཡོང་ས་ཕྱག་ན་པད་དཀར་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་འཁོར་ཉོ་ཐོག་ཟུ།
ཆེ་ཤོས་སྤྲུལ་སྤྱ། བོད་སོག་ཨ་མ་དོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེ་ལ་རགས་པ་མང་
པོ་བཅས་གདན་འདྲོམས་ནས་ཉིན་ཞག་དུ་མའི་བར་དུ་འཕགས་བོད་ཀྱི་གཞུང་
ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལ་འབེལ་གཏམ་བཟོ་སྒྲེང་གི་བཤད་ཟླ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཚུགས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉིན་དང་པོར་སྤྱ་འབྲུམ་དགེ་བཤེས་
མཁས་པ་ཆེན་པོ་དཔའ་རི་རབ་གསལ། གཉིས་པར་འབྲས་སྤྲངས་འདུལ་བ་མཁན་
པོ། གསུམ་པར་མི་ཉག་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན་སོགས་བྲག་རིམ་ནས་དམ་བཅར་
བཞུགས་ཏེ་བརྒྱལ་བརྟག་གི་མཆོད་སྤྱིན་མཐའ་གྲས་པ་སྟོ་བར་མཛད་པས་དབྱུས་
གཅོང་གི་ཆོས་ཟླ་ཆེན་པོ་དག་རེ་ཞིག་དབང་ཕྱོགས་སུ་འཕོས་སམ་སྟམ་དུ་ཀུན་ལ་
མཆོན་ཞིང་། རོ་མཆོར་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་དགའ་མགྱུ་
རངས་པས་ནམ་མཁའ་གཡལ་དག་གི་དོས་ནས་མེ་ཉོག་གི་ཆར་སིལ་མ་ཆལ་ཆེལ་
པལ་པ་སོགས་དགེ་བའི་ལྷས་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་མ་ཀུན་གྱི་སྟོན་ལུལ་དུ་སོན་པ་
བསྐྱེད་ཏོ། །

རྒྱ་རིགས་ལུ་ཐང་རོ་གཡོག་དང་མཁའ་འགྲོ་ཆིང་ཐང་གི་མགྲོན་གཉེར། རྣམ་
དག་ནོ་ཡོན། དབྱ་གདུགས་པ་བཅས་ལ་ཐོན་ཕྱག་དང་། གནང་ཆ་སྤལ། ཆེས་ཉེར་
དགྱ་ཉིན་བོད་སྟོངས་ནས་ཆེད་དུ་མངགས་པ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་འབྲས་མི་མཁན་
པོ་ལས་ཟུར་རོ་གཡོག་དང་། སོག་པོ་ལོ་རྒྱ་བ་བཅས་ནས་འབྲོར་ཕྱག་ཐོག་སོ་སོ་
ནས་ཉེན་གསོལ་དང་། ལྷ་སྤྱིའི་ཉེན་གསུམ་སྟན་ཞུ་ཁག་བཅས་སུལ་བར་ཕྱག་དབང་

ང་གལ་དང་། བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་གནས་ཚུལ་འདི་མེད་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས། དེ་རྗེས་ལོ་
ལྔ་བས་གཟིམས་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་དངོས་གཏོས་ཆེ་བ་ལུ། ཡ་ཏོའི་ཆེའི་བྱང་ཡིག་མུ་
ཤེས་ཡི་ངོ་གཡོག་བཅུ་སྟག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་འདོད་ཆོས་སྣ་ཆོགས་
པའི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་དད་ལྡན་འགའ་ཞིག་ནས་རྒྱ་ཡོན་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་བཞིན་སྟོད་ལྡན་མང་པོར་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་དང་། འདོད་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པའི་
ལྷགས་ལུང་རིམ་བཞིན་སྟུལ། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བཞུན་བཞུགས་ཞབས་བཞུན་
སྦྱབ་པར་ཆེད་འབྲོར་རྒྱུད་ལྷ་བཅུ་བྱུག་དང་། སེར་གྲེས་ལྷ་ཆང་གི་རྟེན་འབྱུང་འཇུག་
མི་གཅིག་སྟུགས་ཅིས་པ། ཆིབས་ཞབས་དང་ཐུགས་མཁོ་འབྱུང་མི་མཁན་ཆེ་
གཤམ་པ་མོ་ལྡན་དང་། ཅིས་དཔོན་རམ་པ་སྟུགས། ལོ་རྒྱ་བ། བཀའ་འོད་སྤྲི་ལྷགས་
བྱ་བཅས་ནས་འབྲོར་བྱུག་ཐོག་སོ་སོའི་རྟེན་གསོལ་དང་། གཞུང་སྐྱེར་སྤྲི་ནས་
འབྱུང་སྦྱར་སྟུན་རྒྱ་ཁག་དང་། རྟེན་ཆས་ཀྱི་དངོས་སྣ་ནམས་སྦྱར་ལམ་དུ་བསྐྱར། དེ་
ཕིང་ཟླ་མ་ཆེ་བ་དང་། ཡ་མོན་སོགས་ནས་ཀྱང་བྱུག་རྟགས་སྟུགས་མཐོ་བ་བཏེག་
དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེ་མཁན་བྱར་ནས་གསང་བུ་དབྱར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་སྐལ་ལུ། འདི་
སྐབས་དད་འདུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་བརྒྱ་སྟག་མང་པོར་མཇུག་ཁའི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྲིན།
སྐལ་བཟང་འགའ་ཞིག་ལ་སྟོལ་ལྡང་གི་བསྟོད་པ་དང་། ལམ་རིམ་སྟོན་ལམ་སོགས་
གང་འདོད་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་བསྐྱངས། ལུ་ལུ་ཐོའི་ཏོ་ཐོག་མུ་ངོ་གཡོག་བཅུ་སྟོར་ནས་
གཟིམས་རྒྱུ་མཇུག་ཁའི་ཐོག་རྟེན་གསོལ་དང་། ཐུགས་མཁོའི་བྱུག་དཔེ་ཐོད་མང་
པོ། སྤྱ་སེར་ཞབས་བྱུགས་ཆ་བཅས་ལུལ་བར་ང་གལ་བྱུག་དབང་དང་། བཀའ་

འཆོམས་རྒྱས་པར་སྦྱལ། དེ་རྗེས་སྦྱུ་འཁོར་རྒྱགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་ཁལ་ཁ་ཆིང་མང་
ཁོངས་དགེ་བཤེས་སྤྱ་མར་ཆེབས་བསྐྱུར་ངོས། འདུས་པ་རྒྱ་མཆོད་ཆོགས་དབྱུས་
བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་འབྲལ་གྲུང་བཟ་ཤིས་དོ་རྗེ་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་
གསུམ་དང་། དགེ་བཤེས་སྤྱ་མ་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཕྱི་ནང་སྟོན་བཅུད་ཆིང་མ་འབྲལ་
སོ་དང་སྒྲགས་ཙ་འབྲལ་ཁྲུས་ཤིང་། ལུ་མ་ཐུད་ལས་སྟེ། སྤྱ་དམངས་རྣམས་ནས་
མཇལ་དར་རེ་ཕྱལ་བར་ཕྱག་དབང་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆོགས་འདོན་དཔེ་ཆ་རྣམས་ཀྱི་
ལྷགས་ལུང་ལེགས་པར་སྦྱལ།

དེ་ནས་བྱང་རིའི་འདབས་ཞོལ་ནགས་ཁོད་དུ་སྟོ་སེང་ལ་ལན་གཉིས་ཞབས་
ཀྱིས་བཅགས། རྒྱལ་ཁབ་རྟེན་འབྲལ་མི་སྤྱ་མཁན་ཚུང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཕྱིར་
འཁོར་གདོང་གནམ་གྱི་ལྷ་གོང་མ་བདག་པོ་ཆེན་པོ་ཡུམ་སྤྱས་ནས་གསེར་ཡིག་དང་
གནང་སྦྱིས་སྦྱལ་བ་འབྲལ་བཞེས་བསྐྱུར་རྒྱུར་ཕྱ་གསར་སྟེང་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་
མདུན་བྲམས་ར་བཅས་པར་ཐེབས་སྒྲིགས་ཁྲུས་ཏེ་རི་ཅེ་ཇ་སག་དང་། དགོན་སྡེ་
ཁག་གི་ལས་སྟེ། རྒྱ་དཔོན། བོད་ཀྱི་གཞུང་ཞབས་ཆེ་སྤྱ་བཅས་སྟར་སྒྲིག་སེར་
སྦྱངས་ངོལ་ཆ་དང་བཅས་པ་གོང་ས་མཆོག་བཞེངས་ཏེ་བཀའ་ཡིག་ཕྱག་ཏུ་བཞེས།
མན་སོག་གི་ཡི་གེ་ཤན་སྦྱར་ཡོད་པ་མཁའ་འགྲོ་ཆིང་མང་གྲུང་ནོ་ཡོན་བཟ་ཤིས་དོ་
རྗེ་དང་། སྡེ་རྒྱུང་གཉིས་ནས་སྤྱ་དག་གསལ་གསུམ་སྟན་སྟོན་ཁྲུས། བི་ཅིང་འོན་ཏི་ཇ་
སག་དང་། ཏཱ་ལོ་ཡེར་སོགས་ལ་གནང་ཆ་སྦྱལ། དེ་རྗེས་དབྱེས་སྟོན་སོག་རྒྱ་བོད་
མན་སོག་མཐའ་དག་ནས་རྟེན་འབྲུང་ལེགས་འབྲལ་ཕྱལ་ཞིང་། འིན་རྒྱལ་གྱི་གྲ་
ཆར་པལ། གཟིམས་རྒྱུང་དུ་ཐེབས་མཆོམས་བོད་ཆོང་སེར་གྱིས་གྲ་སྦྱག་པ་སོགས་

བཅུ་ཐལ་གཅིག་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་གསེར་ཟངས་གྱི་འབྲུལ་ལྷན་གསོལ་ཙོག་སོགས་ཅི་ནའི་སྤྲད་པ་དངོས་གཙང་འགའ་ཞིག་ཕྱལ་བར་བྱས་དབང་ཇ་གལ་དང་། ལྷག་པར་ལེགས་དར་ནང་མཛོད། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་ཆོས་འབྲེལ་བཅས་དགེས་བཞིན་སྦྱལ། དེའི་ཕྱི་ནིན་རྣམས་སུ་སྣོད་ལྷན་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ་ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་དང་། ཉིན་ལྟར་ཞལ་མཇལ་བྱས་བྱིན་བར་མ་ཆད་དུ་སྦྱལ་ཏེ་སྐྱེ་པོ་མང་པོའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྐོང་བར་མཛད།

ཆེ་བ་ལྷ་པའི་ནང་གནས་ཆེན་རི་པོ་དྲངས་བསིལ་གྱི་འཇམ་དཔལ་སྡེ་ཆེན་ཕུ་གསར་སྟེང་གཟིམས་ཚུང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱན་གསལ་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་མཆོད་བྱང་རོལ་པའི་སློབ་གྲོས་གྱི་དྲུང་ནས་སྤྲུལ་མདོའི་ས་རིས་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསན་བཞེས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དབྱངས་ཅན་ཞལ་ལྷང་བདུད་ཅིའི་དགའ་སྟོན་ཀྱན་བཤའ་མཆོན་དག་གི་དབང་ཕྱག་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་དོན་ལྷན་བསྐྱེད་པ་བཟོད་ལྷུན་ལའི་མགྲུལ་རྒྱན་གསོལ་བ་དང་དུ་བཞེས་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གཏང་རག་གི་མཆོད་སྦྱིན་རྒྱ་ཆེན་པོས་མཉེས་པར་མཛད་ཅིང་། རྟེན་འབྱུང་དགེས་སྟོན་གྱི་རིམ་པ་ཡང་ཉམས་སུ་བསྟར་རོ། །

དེའི་ཕྱི་ནིན་གྲུའུ་ཉི་ཇ་སྐད་གཟིམས་ཚུང་མཇལ་ཁར་ཆེད་བཅར་གྱིས་རྟེན་གསུམ་དང་། དངོས་འབྲུལ་སྤམས་མཐོ་བ་བཏེག་པར་ཇ་གལ་དང་། བཀའ་འཆོམས་རྒྱས་པར་སྦྱལ། མིག་གོའི་པི་ཅིང་ཆེན་ཁལ་ངོ་གཡོག་གཉིས་མཇལ་བཅར་སྐབས་ཕུ་གསར་སྟེང་གི་དོ་སྐྱེས་རིང་མོའི་འགོར་རྒྱ་དམག་གཟིམས་འགག་དུ་བོད་དམག་དང་། རིམ་པ་བཞི་བ་ཡན་གྱིས་བྱང་བན་ལྷས། སྤྲུལ་དུ་སྦྱེབས་འཕྲལ་འདུལ་བ་

མཁན་པོས་སྐད་སྦྱར་བགྱིས་ཏེ་པན་ཚུན་བཀའ་འཁོམས་དང་། མཇལ་དར་སྒྲེསྦྱོད།
ཕྱག་རྟགས་འབྲུལ་བཞེས་བཅས་སྒྲུབ་རྗེས་ཁྲིའུ་ཤིང་ལ་འདུག་ཏུ་བཅུག་ནས་དཀར་
སྒྲོ་ཤིང་འབྲས་དང་། གསོལ་ཇ་སྦྱལ། ལེགས་དར་ཞིག་གནང་བ་དེ་ཞིག་ལག་པར་
ཉར་ནས་སྒྲོ་བྱར་སྒྲེ་ལ་གོན་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་ ཆེན་ཁལ་འདི་པ་གཟིམས་རྒྱུད་འགག་ཏུ་
འབྱོར་མཆོམས་ཆར་པ་རྟོག་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་བབས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པོར་
མངོན། དེ་རྗེས་ཏོར་ཆེན་ཇ་སག་ཏོ་ཁང་གི་མི་སྣ་ཇ་སག་སྒྲུ་མ་རང་ཡུལ་དུ་ཐོན་
ཕྱག་ཁྱེས། སྤེན་སྤུ་མང་ཁོ་རང་གཅིག་བྱར་ནང་བཅར་གནས་ཚུལ་རྒྱས་པ་དང་།
སྦྱབས་འདུག་ཁྱེས་པར་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་སྦྱལ། མིག་གོའི་ཆེན་ཁལ་ཐོན་མཇལ་
དུ་བཅར་སྐབས་གནང་ཆ་གཟབ་རྒྱས་དང་། ལོ་རྒྱ་བརྒྱད་བཀའ་འཁོམས་ཞིབ་སྒྲུག་
གནང་ཞིང་། ཐོན་ཁར་ཆེན་ཁལ་རང་ནས་བོད་སྐད་ཀྱིས་ཕྱག་དབང་གནང་དགོས་
ཁྱེས་པ་ལྟར་དབྱེས་བཞིན་སྦྱལ་བས་དགའ་བ་དང་མགྲུ་བའི་རྣམ་འགྲུར་དུ་མ་དང་
བཅས་ཏུ་ལའི་སྒྲུ་མའི་དགོངས་བཞེད་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་
གང་སྒྲུབ་ཏུ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་མང་པོ་ཁྱེས། དེ་འབྲལ་སྤེན་སྤུ་མང་གི་སྤྲས་ཐ་རྒྱུད་ཞིག་
ལ་མིག་ནད་ཡོད་པ་ཞི་ཕྱིར་ལྟགས་ཆབ་གནང་། དར་ཏན་ཆེང་མང་གི་མ་ཁྲན་ནས་
གསེར་ཞལ་སྦྱར་མཇལ་ཏུ་རྒྱུའི་སྦྱབས་ཏུ་འབྱོར་བར་བྱིན་སྦྱང་སྦྱལ། བྱང་རིའི་
ངོགས་སུ་ནགས་ཆལ་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་སྒྲོ་མེང་ལན་འགའ་
ཞིག་ཐེབས་ཤིང་། ཐེངས་དང་པོའི་རྒྱབ་མོ་ནགས་ཆལ་སྒྲོང་བའི་ལྟ་སྒྲུ་དབྱེས་པའི་
ལྟས་སུ་ཆར་རྒྱན་བཟང་པོ་བབས། ཏུ་སྦྱའི་དམག་དཔོན་ས་སྒྲོར་བ་མཇལ་བཅར་
ལ་སྒྲོ་མོས་དང་འཁོམས་པའི་བཀའ་མཆེད་སྦྱལ། མདོ་ཁམས་ཉག་རིང་ནས་བཀྲས་

སྤྱིང་མདའ་དཔོན་དང། རྩེ་རྟོར་དཔོན་ཁག་དགུའི་སྟན་འབུལ་བ་འཕྲོད།

མཆམས་འདི་ནས་གཟིམས་ཆུང་མཛད་ཐོ་མ་རྟེན་པས་མགྲོན་དེའི་ཀྱི་དགུས་
ནས་བྲིས་སོ། །

༥༡༽ སྤྱིང་རྩེའི་ལྷ་དང་སྤྲ་མ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་པའི་བདེན་གསོལ་བཀའ་ཚུམ།
སྤྱུལ་པའི་གནས་རིར་ཞབས་སྒྲོར། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན་
བསྐྱེདས་ཤིང་དབྱར་ཞལ་བཞེས། རུ་སྤྱ་རྩལ་སོས་ཀྱང་གུས་མཆོད་ཞུས།
ཆབ་ཤོག་སྤྱ་བྲིས་རྩེས་འཛིན་རེ་བསྐྱེདས་པ་བཅས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་
དགེ་མཆོན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འབྱུང་བའི་བདེན་ཆོག་སྤྱགས་སྒོན་ཟབ་རྒྱས་
རྩེས་གནས་འཛིན་དུར་སྤྱིག་གོས་ཀྱིས་མཆོར་བའི་དཔོན་སྤྱེ་ཡོངས་ལ་བསྟེན་
བཀའ་དང་སོགས་ཐེབས་སྤྱོད་འཇགས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ།

སྐབས་ཤིག་མདོ་ཁམས་ལྷན་མ་སྤྱགས་སྤྱ་ལུང་འབུམ་སྤྱང་དཔོན་ཐེག་ཆེན་
སྤྱིང་གི་དགེ་སྒོར་སྒོ་བཟང་ཡར་འཕེལ་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་སྤྲ་མ་དབྱེར་
མེད་ལ་བདེ་ཆེན་ཞིང་དུ་སྤྱེ་བའི་གསོལ་འདེབས་གདུང་འཕོད་མ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་
ཡི་གའི་ལམ་ནས་བསྐྱེད་མ་ཞུས་པ་བཞིན་སྤྱགས་ཚུམ་མཛད་པ་ནི།

ཨོ་སྤྱ་སྤྱ། དཔལ་སྤྱགས་རྩེའི་གཏེར་ཆེན་ངོ་མོ་ཉིད། །སྐབས་རྩལ་ཀུན་རང་
གཟུགས་དུར་སྤྱིག་གར། །རྩེ་བད་དཀར་འཆང་བ་གསུམ་ལྷན་མཐོན། །བདག་སྒོ་
གསུམ་གུས་པས་སྤྱེ་སོར་བསྟེན། །ཞིང་རབ་འབྱམས་རྩལ་ཀུན་བཀའ་བསྒོས་
ཏེ། །ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་འགོ་ལ་ལྷག་པར་གཟིགས། །གསང་གསུམ་ཀྱི་མཛད་འཛིན་

མཐའ་ལྷས་ལ། །དུས་སྟེགས་མར་ལུས་ལ་ལྷག་པར་དགོངས། །མཐའ་མི་མངོན་སྟག་
བསྐལ་སྟག་ཅུམ་ཁོང། །སྟོག་སྐད་ཅིག་བར་སྤང་འཆེར་བ་བཞིན། །སྟེས་དབང་གིས་
དལ་འབྱོར་མི་ཡི་ལུས། །རྟེན་དཀའ་བ་ད་རེས་ལན་ཅིག་ཐོབ། །ལམ་གྱི་མགོ་བཤེས་
གཉེན་མཆོག་དང་མྱད། །དོན་ཟབ་མོ་མདོ་སྟགས་བསྟན་དང་མཇུག། །དུས་ད་ལན་
སྐལ་བ་ཤིན་ཏུ་བཟང་། །ད་ལོན་ཉེ་བྱི་མ་བཤུལ་ཐག་རིང་། །ལས་མཐའ་མེད་སྐྱེ་བའི་
ཐིང་བ་རུ། །སེམས་འདི་དང་སྟན་ཅིག་ཉེར་འགྲོགས་པའི། །ལས་ཉོན་ཤེས་སྤྱིབ་པ་
དབང་བཅན་པས། །དག་སྤྱ་རྒྱས་གདོན་གྱིས་ནང་ནས་གཟེར། །བྱི་རྒྱན་རན་རུ་
འཛིངས་གྱིས་དཀྲུགས་ཤིང་། །ལས་མི་དགའི་འཆུབ་མས་རྒྱབ་ནས་དེད། །འཆི་
བདག་གི་གཤིན་རྗེས་མདུན་ནས་བསུས། །བྱིས་འགྲོད་ཀྱང་བྱ་ཐབས་ཅི་ལ་
ཡོད། །སྦྱིད་མི་འབྲུག་ཁེངས་བེགས་ད་གཟོད་འགྲོད། །སྟུག་མི་བཟོད་བྱ་རན་ཆོ་
རེས་འདེབས། །ཐང་ཅིག་ཅམ་ཐོས་བདེར་སྟོད་ཐབས་མེད། །ཚུལ་འདི་ན་སྤྱིད་པར་
ཞེན་ལོག་སྐྱེ། །ལུས་ཚུལ་འཆོས་རན་པར་ངང་གིས་འཇུག། །རག་རྩུན་དང་སྤྱ་མ་
ཆོག་རྒྱབ་མང་། །ཡིད་སྟག་དོག་གཞོད་སེམས་ཤས་ཆེ་བས། །ཆེ་བྱི་མའི་སྐྱེ་བ་རི་
འབྲར་འགྱུར། །ཆོས་གཤམ་མས་འདི་བྱིད་དོན་འགྲུབ་ཀྱང་། །བྱེད་སྒོ་ཅམ་བྱུང་ཆེ་
གོགས་བྱེད་མང་། །རང་རྩོལ་བ་ཆེན་པོས་འབད་ན་ཡང་། །གཞན་ཐབས་ཚུལ་དུ་
མས་བྱི་བཤོལ་འགྲོ། །སྐབས་གྱུ་འཛིན་བདག་པོའི་དཔལ་མཆོག་གི་ །སྐྱེ་ཉིན་བྱེད་
མཆོན་དཔའི་དཀྲུལ་འཁོར་གསལ། །གསུང་བཤད་སྐབ་སྤང་བའི་སྟན་འཛེབས་
གསུང་། །སྟགས་ཆོས་ཀྱན་འཇལ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཡངས། །བདག་འཁོར་བ་མཆོན་
མའི་སྟན་ཁོད་དུ། །ལས་རན་པའི་འབྲས་བུས་གྱི་ནར་འབྲམས། །ཉམ་ཐག་པའི་

གནས་ལུགས་འདི་འདྲ་ན། །རྩི་སྤྲོད་རྩི་ལྷོ་གཏེར་གྱིས་ལྷག་པར་དགོངས། །ལེགས་
ཉེས་ཀྱི་སྦྱོར་ཚུལ་འདི་དག་ལ། །སྤྲུགས་བཅེ་བས་མི་གཟིགས་ག་ལ་
མངལ། །གཟིགས་བཞིན་དུ་ཡལ་བར་འདོར་སྤྲོད་ན། །འགྲོ་བདག་ཅག་ཁྱོད་མིན་སྲུ་
ལ་རེ། །སྦྱོར་རྣམ་འདྲན་སྤྲུགས་བཅས་དཔང་གསོལ་ཏེ། །མགོན་བདེ་གཤེགས་འོད་
དཔག་མེད་པའི་དབང་། །སྤྲུགས་དམ་བཅའ་བཅན་པོའི་སྦྱིང་སྦྱོབས་བཞེས། །དུས་དང་
ཡང་ལྷག་པར་དགོངས་གཟིགས་གསོལ། །ཡོངས་འགྲོ་བའི་མོས་དང་ཁམས་སྤ་
རགས། །སྤྲིབ་མི་མངའ་ཀུན་མཁྱེན་གཟིགས་མོ་དུ། །བདག་ཅོད་ཆུང་ཆུང་སྤོངས་
སྤྲིག་པོ་ཆེ། །ལུས་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་ཡི་འབངས་སྲུ་འབྱུལ། །དག་གཏུང་འཛོད་བྲག་
པོས་གསོལ་བ་འདེབས། །ཡིད་ཐོལ་མེད་གཏན་གྱི་སྒོ་གཏད་བཅོལ། །སྦྱིང་དུས་
པའི་གཏིང་ནས་སྤྲུབས་འཆང་ན། །དུས་དེ་རིང་སྤྲུགས་རྩིས་གཟིགས་ཤིག་གྱེ། །ད་
གདོད་ཀྱི་མི་ལུས་བཟང་པོ་འདིར། །བཀའ་པོད་ལྷའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་བྱེ་བྲག་ཐོས་
བསམ་སྒོམ་མདོ་སྤྲུགས་ཉམས་ལེན་གྱིས། །ཆོས་ཚུལ་བཞིན་རྒྱུད་ལ་འགོལ་བར་
ཤོག། །པར་བྱིན་དུག་བསྐྱུ་བ་བཞི་ལ་སོགས། །ལམ་ལྷ་དང་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་
ཆོགས། །སྤྲུང་བའི་ལམ་རྣལ་འབྱོར་ཐབ་མོ་ཡིས། །དགའ་ཆེན་མཆོག་ཐར་ལམ་
སྤྲུང་རེག་ཤོག། །ལར་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་གྱུར་མ་ཐག། །གནས་ཁ་བའི་སྤྲོངས་ཀྱི་ལྷ་
སྐལ་ཆེའི། །ཁིང་བྱ་འཛིན་དམ་པར་བརྩམས་སྤྲོས་ཏེ། །གསང་བ་གསུམ་འཛིན་པའི་
དཔལ་འགྱུར་ཤོག། །ལྷ་སྦྱིང་བཅེའི་གཏེར་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། །བདག་ལས་སྦོན་
འཛོམ་པའི་ལེགས་བྱས་མཐུས། །དུས་འདི་ནས་བྱང་ཆེན་མ་རེག་བར། །མཉེས་
བཞིན་དུ་རྩིས་སྲུ་འཛིན་གྱུར་ཅིག་ཅིས་པའོ། །

ཆེས་ལྷ་ཉིན་འབྲུངས་སྐར་ལ་བརྟེན་པའི་དགེས་སྟོན་ཆེན་མོ་ཉམས་སུ་བསྐར་
ཞིང་། ཆེས་བདུན་ནས་བཟུང་ཆེས་བརྒྱ་གསུམ་བར་སྟོན་འཁོར་དུགས་བསྐྱུས་སུ་
མཛད་ནས་གནས་ཆེན་རི་མོ་དྲངས་བསེལ་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ཞབས་སྒྲོར་དང་
སྒྲགས་གནས་ལག་ཆེ་སྤྲ་ཚང་མར་མཆོད་འབུལ་སྟུན་ཤལ་འགྲེམས་སྤེལ་དང་།
གནས་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ནས་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་བདེ་ལེགས་གྱི་
དགོ་མཆོད་རྒྱ་ཆེ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བའི་བདེན་ཆོག་ཐུགས་སྟོན་ལུགས་དཔག་
བསྐྱུངས།

ཉིན་གཅིག་གང་ནས་འོང་ཆ་མེད་པར་སོག་པོའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ཞིག་ནས་
འཇམ་དབྱངས་མེ་ཏོག་ཁ་དོག་དང་བི་བསྐྱང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འཆང་བ་གང་
དང་། རྒྱ་མི་འབྲ་བ་ཞིག་ནས་སྟོས་ཤེལ་གྱི་ཐེང་བ་དོག་ཉེར་གཅིག་ཡོད་པ་ཞིག་
ཕུལ་ནས་དེ་མ་ཐག་མི་སྤང་བར་གྱུར་བ་དང་། ཅན་དན་གྱི་འཇམ་དབྱངས་རིགས་ལྷ་
བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་ལྷ་པ་ཞིག་འཕྲོས་ནས་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་
ཟུག་པ་སོགས་ཐུན་སྤང་དུ་འང་ལྷས་ཁྱད་པར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་བར་གྲགས་ན། དེས་
པའི་ངོ་ན་རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་རང་གཟུགས་རྗེ་བཙུན་བརྟན་པའི་འཁོར་ལོའི་ཡེ་
ཤེས་གྱི་སྐྱེ་དངོས་དང་། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གསུམ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཇིན་
པའི་རྣམ་པར་རོལ་བ་གང་ཉིད་པན་ཚུན་སྤྱི་བ་ཐོགས་མེད་པར་རང་བྱུང་རྟོ་རྗེའི་
གཞལ་ཡས་ཁང་ན་དགེས་ཞལ་མཛོད་པར་འཇོམ་ནས་ཐབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་
ཆོས་གྱི་དཀའ་གནད་དུ་མར་བི་བ་བི་ལན་གྱི་འཕེལ་གཏམ་དང་། བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆེ་འཕེལ་འགྲིབ་དར་རྒྱད་གྱི་ཕུང་བསྟན། རྗེ་མཁའ་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་གྱི་

མཐའ་ཇི་ལྟ་བུར་འགྱུར་སོགས་གསང་བའི་བཟོ་བ་མཐའ་གྲས་པ་མཛད་པ་དང་།
ལུང་བཞུན་ཐུན་མེལ་སྒྲོན་མེའི་ལུང་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་རིགས་ལྔའི་གནས་སྒོ་དབྱེ་
བ་དང་། སྒྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན་གསར་དུ་བཞེངས་པ་དང་། རྟིང་པར་རབ་ཏུ་
གནས་པའི་ཆོ་ག་རྒྱ་ཆེར་བསྒྱབས་པ་སོགས་གཟིགས་སྤང་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ངོ་མཆར་བ་བཛྲོད་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་གྱང་། ཡིག་
ལམ་ཁྱད་པར་དག་རྣམས་གཟིམས་རྩུང་གི་མཛོད་ཕྱག་ཏུ་རྒྱ་རིམ་པ་མང་པོས་བྲེབས་
ཏེ་མངོན་སུམ་འཛེན་བྱེད་ཀྱིས་སྤྱད་བྱའི་ཡུལ་དུ་མ་སོན་པས་ཇི་བཞིན་འབྲི་བའི་རྩ་
ཐོགས་པར་མ་གྱུར་མོད། གཙུ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསྒྲུ་བྱིར། །གཞན་ལ་རྩེས་སུ་དཔག་
བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་འདིར་ཅི་རྟེན་ཅིག་བཀོད་པའི་རིམ་པ་འདི་ལས་གསང་
གསུམ་ཀྱི་མཛད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་གཞན་དང་གཞན་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཆིས་པར་ཡང་
སྒོ་ལྟན་རྣམས་ཀྱིས་རྩེས་སུ་དཔགས་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །

བར་སྐབས་སུ་དད་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་ཁུས་ངོར་ཆེ་དབང་རྩེས་གནང་དང་།
ལམ་གཙུ་རྣམ་གསུམ། བཟང་སྟོན། ཐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒོམ་བརྒྲས་སོགས་
འདོད་ཆོས་སྤྲ་ཆོགས་པའི་ལྡགས་ལུང་བཅས་དགྲེས་བཅེ་ཆེན་པོས་རང་རང་གི་
ཡིད་བཞིན་དུ་སྦལ་ཏེ་རྣམ་བྱོལ་གྱི་ས་བོན་བསྒྲུན་པར་མཛད། །རྒྱལ་མཆོག་ཆངས་
དབྱངས་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲུབ་ཕྱག་ཏུ་གྲགས་པ་གོ་ཡེར་གདོང་དུ་ཞག་བདུན་སྟག་གསུམ་
ཀྱི་རིང་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་ལྡགས་བསྟེན་བསྐྱངས།

ཆོ་བ་དུག་པར་དབྱང་ཞལ་བཞེས་དང་། ཡར་མར་གྱི་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྲིང་།
ཆོས་བཅུའི་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱང་ཆག་མེད་མཛད། སྟོར་ད་བཀའ་འགྱུར་སྒྲ་མ་ནས་

དགོན་པ་གསར་བཅུ་དང་འབྲེལ་ཞུ་གོང་ས་ཆེན་པོར་འབུལ་སྤྱོད་ཞུས་པར་སྐྱེ་
འཁོར་དྲགས་བསྐྱུས་ཀྱིས་བྱོན་ནས་རབ་གནས་དང་། ཉེན་འབྱུང་གི་སྒོ་འཕར་ཕྱེ།
སྒོད་ལྷན་དུ་མར་ཆེ་དབང་ཆར་བཅུ་ལྷག་བཞུལ་བ་དང་། ལུང་རྒྱན་ཡང་ཆད་ལས་
འདས་པ་སྤེལ་བར་མཛད། གོང་གསལ་དགོན་གསར་དེར་མིང་བཟ་གིས་ཐེག་ཆེན་
སྤིང་ཞེས་སྐུལ་ཞིང་། དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་དང་། བཤད་སྐྱབ་ཡུན་དུ་འཕེལ་སྤྱིར་ཞལ་ཏ་
བཀའ་སློབ་མཛད་པར་ཡང་ཡང་ཕེབས་བཞུགས་མཛད། དོན་གཉེར་གྱིས་ལྷགས་
པའི་སྐྱེ་བོ་སྤྱང་ལྷག་དུ་མར་ཞལ་མཛལ་ལྷག་དབང་དང་། ཆེ་དབང་རྗེས་གནང་ཡང་
ཆར་བཅུ་ལྷག་ཅུ་སྐུལ། སྐྱེ་འབུམ་ཆེ་ཤོས་སྐུལ་སྐྱེ་བྱང་ལུབ་བསྐྱན་པའི་སྒོན་མེ་
ནས་བསྐྱུལ་ངོར་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལཱའི་བསྒྲོད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་སྤྱོན་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྤིང་རྒྱའི་ལྷ་མ་བཟང་པོ་སློབ་བཟང་བསྐྱན་པའི་ཉི་མ་ནས་གསོལ་བ་
བཅུ་བ་བཞིན་སྐུལ་པའི་གནས་མཆོག་རི་བོ་དྲངས་བསེལ་གྱི་གནས་བསྒྲོད་དྲངས་
གསལ་མཛེས་པའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ཆོག་སྤྱོད་ལུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་། སྒོན་གྱི་
བྱང་བའི་ཚུལ་མཐའ་དག་ཁྱདས་ལུན་གསལ་པོ་སྒོན་པའི་ཆོག་ལྷན་མེད་པ་བཅས་
ལྷགས་ཚུལ་མཛད།

སྐབས་ཤིག་ཏུ་རུ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་སྒོ་བས་འབྱོར་དང་། མངའ་ཐང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
ཞིག་གིས་ཞུ་གོང་ས་ཆེན་པོའི་སྐྱན་པ་རྒྱང་ནས་ཐོས་ཏེ་ནང་སྒོན་ཉོང་སེ་ཞེས་པ་
ཞིག་རི་བོ་ཅེ་ལྷར་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་འབུལ་དངོས་རྒྱ་ཆེ་དང་བཅས་རྒྱལ་པོར་
རིགས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་སྐས་ཤིག་ཡོང་བའི་སྐབས་འདྲུག་ཞུས་པར་ཞལ་བཞེས་
བཟང་པོ་སྐུལ་ཅིང་། རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་རྒྱལ་པོ་དེར་རུ་སྤྱི་རིགས་དང་གཏན་

མི་འབྲ་བའི་བོད་སྐད་གི་བྱད་དབྱིབས་ཅན་གྱི་སྐས་བྱད་འཕགས་ཤིག་བཅས་བས་
ཤོང་ས་ཆེན་པོའི་བྱིན་མཐུ་དང་། རང་བའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡིད་ཆེས་མོས་པར་
གྱུར་ཏེ་ཡུལ་དེར་སྤར་མེད་པའི་ནང་བའི་ལྷ་ཁང་དང་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་གཞི་
འགའ་ཞིག་གསར་དུ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱག་མཆོད་སྤྲི་ཞུ་བའི་དུང་དང་། སྐས་དེ་ལ་འདྲ་
ལའི་སྒྲ་མའི་སྐས་ཞེས་འབོད་པར་གྲགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཤོང་ས་མཆོག་རྒྱ་ནག་ནས་
སྐྱེ་འབྱུང་དུ་བྱིར་ཕེབས་སྐུ་བས་དུ་སྤྲི་རྒྱལ་པོ་ནས་ནང་སློན་ཏོང་སེ་ཟེར་བ་སྤར་
ཡང་སྐྱེ་གས་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྐས་བྱུང་བའི་སྤྱགས་ཐེ་ལེགས་འབྱུལ་དུལ་དངོས་
རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྲུལ། དེ་བཞིན་དུ་སོག་པོའི་དཔོན་ཁག་མང་པོས་བྱའི་དོན་དུ་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར་གང་ལ་གང་འདོད་ཡིད་བཞིན་དུ་བྱུང་བའི་དོན་ཏྲགས་བརྗོད་གྱིས་མི་
ལང་བ་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཅིམ་མཆོན་ན་ཆ་ཉར་ཨི་བན་ཞིག་བོད་ལ་གནས་
མཇུག་དུ་འོངས་ནས་རྒྱལ་བའི་གཟིམས་རྩུང་མཇུག་བཅར་ཐོག་སྤྲུལ་ཏུ་ལའི་སྒྲ་
མ་བྱེད་ལ་གསོལ་རས་ཞུས་ནས་སྐུ་བའི་བྱ་དེ་ནི་འདིའོ་ཞེས་སྐྱེན་བསྟར་ཞུས་པ་
སྐྱེ་མདུན་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་བ་འདི་ལྟ་བུའོ། །

རྩོགས་ཆེན་སྐུ་སྐྱེ་སྐྱེ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ནས་ཞུ་ཡིག་ཏེན་བཅས་སྤུལ་
བའི་བཀའ་ལན་སྟན་ཆོག་གི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་སྐུ་བ་ནི།

གདོད་མའི་མགོན་པོ་མཆོ་སྐྱེས་དོ་རྗེ་དང་། །ཟབ་རྒྱས་ལམ་བཟང་གསལ་
མཛད་ཨ་ཏི་ཤ། །འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་རྣལ་འཛོམས་ཁ་བ། །རྣམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་
བདེན་པས་དེང་འདིར་སྐྱོངས། །དགེ་མཆོན་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་བཤུགས་
འཛིན་དབང་པོའི་གོང་བྱེད་དུ། །སུན་ཆོགས་ཐེ་བཞིའི་དུས་ཀྱི་སྤྱིན་སྤར་རིས་མེད་

ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་གཡང་། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་དཔལ་དང་འབྱོར་པས་སྐྱམ་
ཅེན་བདག་པོའི་སྤེམས་པ་ཡང་། །འཕྲོག་པའི་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་འབྱར་
འགྲོ་བསམ་གཏན་ཆོས་སྦྱིང་ནས། །

གཞོན་ཏུ་བུམ་སྐྱུ་ཀ་དག་རྫོགས་པ་ཆེ། །ཆོས་སྐྱུ་ཀུན་བཟང་རང་ཞལ་གཟིགས་
པ་ལས། །གཡོ་མེད་མཆོན་དཔེའི་སྐྱུ་མཆོག་ཉིན་བྱེད་དབང་། །འོད་སྤྲོད་ཟེར་གྱི་
འཕྲིན་ཡིག་སྤྲིན་གྱི་སྒྲ། །སྤེབ་ལེགས་ཆིག་གི་ལང་ཆོ་འབར། །ཡིད་འཕྲོག་རྒྱན་གྱི་
དོ་ལལ་མཛེས། །དོན་བཟང་སློག་གི་སྤྲིང་པོ་ཅན། །ཡིད་ལ་དགའ་བའི་དཔལ་དུ་
སྤྲིན། །རོ་མཆར་བྱང་ཆུབ་ལྷོན་པའི་དྲུང་། །རབ་གྲུས་དད་པའི་ཡིད་དབང་
གིས། །དོན་གཉིས་ཨ་ཕའི་འབྲས་བཟང་ལ། །སྦྱོད་པའི་དགའ་བ་ཅི་ཡང་སྤྱོད་། །

ཆེད་དོན། འདིག་རྟེན་པན་བདེའི་རྩ་ལག་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །འདྲིན་སྦྱོང་སྤེལ་བ་
ཆོགས་མཆོག་དམ་པའི་མགོན། །དེ་ཡང་མདོ་ལྷགས་བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་
ལས། །ལྷག་བསམ་ར་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱུང་བ་གཅེས། །ཆེར་སྦྱིགས་རྒྱད་པའི་
བརྒྱུད་སྦྱོང་མི་བཟད་བདུད་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་སྦྱོང་། །དེས་མེད་ནོར་འདྲིན་ཡངས་པར་
བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་གཤེད་དུ་འབར། །ཆོས་ལྷན་ས་སྦྱོང་ཆབ་སྤྲིད་མི་མཐུན་ནས་
མཁའའི་དབུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད། །ཤེས་ལྷན་ནམ་པར་དབྱུང་པའི་བསམ་པ་ནམ་མཁུག་
བྱང་བའི་མཆེད། །འདི་ན་མཆོག་གསུམ་གསོལ་འདེབས་དབྱངས་ཀྱི་ར། །ཆད་མེད་
དོ་གལ་ཆེན་པོའི་ལྷོངས་སུ་བསྒྲགས། །རྟེན་འབྱུང་བསྐྱུ་མེད་བདེན་པ་རང་གི་
གཤེས། །མདོན་དུ་འབྱུང་བའི་རང་ཚུལ་ཅིས་མི་མཛོང་། །དེན་ཆེན་གསེར་འོད་
འབར་བའི་གཟེ་བྱིན་གྱིས། །ཀུན་གསལ་མཛེས་པའི་མདངས་འཕྲོག་སྐབ་པའི་

སྒྲ། །ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་དབང་བྱིར་སྤྲུགས་མདུད་བཅས། །རབ་ཆོས་བགྲང་བྱ་རྒྱ་ཆོས་
བཟང་པོར་སྦྱངས། །ཞེས་པའོ། །

ཡང་བགས་སྒྲུབ་གཟིག་རྒྱལ་སྤྲུགས་ཟུར་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་དབང་
ལྷག་ལ་སྦྱལ་བ་ནི། ཆད་དོན། འཇིག་རྟེན་དབང་པོའི་འཕྲིན་ལས་འོད་སྤང་
གིས། །དད་པའི་པར་རབ་བཞད་རྒྱལ་བའི་མཆོན། །མ་སྐྱེས་མེད་རྒྱུ་མ་པའི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས། །ཉོག་བཤད་སྤངས་པའི་དགོས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲ། །ཁོ་བོ་སྡོན་
རབས་ནམས་ཀྱི་ཁྱི་འཕང་ཅེར། །བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་ཞབས་རྒྱལ་སྒྱི་བོར་
སྤངས། །མདོ་སྤྲུགས་གཞུང་གི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་སྤྲངས། །རྒྱལ་བའི་གཟིགས་པའི་
ཡུལ་ལས་འགོང་མ་ཡིན། །དེ་སྤྲད་འདི་སྤང་མི་ལས་རོལ་བ་ལ། །དག་འཕྲུག་བདེན་
པའི་ཞེན་པ་ཅང་མ་མཆིས། །རྒྱལ་གསུང་ལས་འབྲས་བདག་གིར་བྱས་པ་
ཡིས། །སྐྱབས་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱས་པས་འཆོང་ངོ་ཨང་། །ཆགས་སྤང་གཅོང་དུ་ཉུལ་
བའི་ལུས་ཅན་ཆོགས། །ཆ་གང་དཔུལ་བའི་བཅོན་དུ་ཆེར་རིངས་པས། །སྤྱོད་སྤྱོ་
བ་བྲང་འགྲོའི་རོ་འཛིན་གར། །ཤེས་ལྷན་སུ་ཞིག་ཡིད་བརྟན་ག་ལ་འཇུག། །གསོལ་
བཏབ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་ཏྲ་མགྱིན་དང་། །སྐྱུ་ལྷ་གཞོད་སྒྱིན་བཅས་པའི་གསོལ་
འཕྲིན་ཞིག །བསྐྱལ་ཡང་གསོལ་འདེབས་འཕྲིན་བཅོལ་ཆད་ལྷན་རིགས། །སྡོན་ཡོད་
རྒྱལ་བསྐྱར་གསར་གྱིས་དགོས་ཆོགས་ཆུང་། །ནམ་མང་གཞུང་ལུགས་འཆི་མེད་
དག་འཆལ་དུ། །སྤྱོད་ཆོགས་རིགས་པའི་བྱི་བསུང་འབྲུལ་བ་ཡིས། །ཡིད་དབང་ཆོམ་
པ་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ཚུལ་མཁན། །རིག་བྱེད་བདག་པོར་སྤྲུམས་པས་དེ་སྤྲད་
འོ། །མཁས་རྒྱུ་མདུད་དང་བདེ་གཤེགས་སྐྱའི་སྒྲུ། །བྲང་རྒྱལ་ལན་ལག་གངས་

བཅས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། དགྲེས་པའི་ཞིང་ནས་རབ་ཆེས་ས་པོ་སྤྲེལ། །སྤྱོན་
ཟླའི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལ་སྤྲིངས། །ཞེས་པ་སོགས་མཆོག་དཔན་མང་པོར་
ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྤྱོན་ས་ཆབ་ཤོག་གནང་བ་མང་དུ་མཆིས་སོ། །

དེ་པོ་ཅེ་ལྷའི་གནས་འཛིན་དྲར་སྤྲིག་འཛིན་པའི་སྤེ་མཐའ་དག་ལ་མང་འབྱེད་
ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་གྲུ་ནོར་པའི་ཐོག་ཕྱ་གསར་སྟེང་། མཆོན་ཉིད་གྲ་ཆང་ལྷ་ཀུའི་ཁོན།
སྟོ་ཉོའི་སི། དག་བཅོམ་ལྷ་བརྒྱ། འཇམ་དབྱངས་གན་པ། སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང་། ཆེ་ཉོ་སི་
དཔའ་པོ་བདུན། ཆེན་ཀང་རུའི། རྡོ་རྗེ་ཕུག་ཤན་ཆལ་རྩང་མ་ཉི་ཟླ་བ། ལྷ་རན་འི།
ཡུང་ཆོན་སི། ཅིང་ཉི་ལེས་ལྷང་སྒྱུ་ཟླ་བང་། རྩང་ཆོན་སི་བདེ་མཆོག་སྤྲ་ལ། བསམ་
གཏན་སྤྲིང་། ཡི་ཆིང་སི་དགེ་བཤེས་སྤྲ་ལ། ཕྱ་ལྷ་སི་པོ་བང་གསར་པ། ཅིང་ཉོང་སི།
ཀོན་ཡན་རྩང་། ཐའི་རྩ་ཅང་སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང་། སན་ཟླ་སི། ཐན་དབང་སྟེང་དབྱར་
གནས། སྟོ་ཉོའི་སིའི་དབྱར་གནས། ལྷ་ལང་མེའོ། ཤེའི་དབང་ཐང་། ལྷང་ཁྲོང་སི་
ཆོས་རྗེ་སྤྲ་མ་བཅས་དགེ་ལྡན་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་དཔོན་ཁག་ཉི་ལྷ་ཅ་དུག་སོ་
སོའི་གྲ་བྱངས་མང་རྩང་ལ་གཞིགས་པའི་ཐོགས་ཐེབས་མ་ཅ་སྤྲལ་བ་ཁྲོན་འི་ལ་རྒྱ་
སྤང་ཆོག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སྤྲལ་ཅུ་ཐམ་པ་དང་། རྩ་ཤང་གི་བྱུང་མཐའ་འཛིན་པའི་
དཔོན་ཁག་ཉི་ལྷ་ཅ་དགུ་ལ་ཐོགས་ཐེབས་མ་ཅ་རྒྱ་སྤང་བཅོ་ལྷར་རྩང་མཐའ་བྲས་པ་
སྤྲལ་རིགས་བསྟོམས་རྒྱ་སྤང་བདུན་བརྒྱ་བཅོ་ལྷ་སོང་འདུག་ཅིང་། ཤེའོང་ས་ཆེན་
པོ་ནམ་བཞུགས་རིང་རང་རང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་ཡར་ལྡན་དུ་སྟོང་བ་དང་། ཅིང་
པོར་སྟོན་པ་རིང་དུ་དོར་ནས་འདུལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བག་ཡོད་ཚུལ་ལ་
གནས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བྱུང་བས། ལུན་སེལ་སྟོན་མེ་ལས། དེ་མདུན་ཆོས་གྲ་

ཐམས་ཅད་དར་རྒྱས་གསོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་དང་ཡང་དག་པར་མཐུན་པར་གྱུར་
ཏོ། །

༥༣༥། རི་བོ་དྲངས་བསེལ་གྱི་ཐུགས་བཞེད་ཁག་གྲུབ་ཉེ་མཆམས་གནས་འཛིན་
རིས་མེད་དགོན་སྡེ་ཡོངས་ལ་བཤད་སྒྲུབ་གྱིས་བསྟན་པ་འཛིན་སྡེལ་དགོས་
པའི་ཞལ་གདམས་བཅས་མེ་འཁོར་ནང་དཔལ་དང་རོ་མཚར་གྱིས་ཐུག་པའི་
ཡུལ་དང་གོང་ཁྲུང་ཁག་ཏུ་ཡན་ལག་བཞིའི་དབྱང་ཆོགས་སོགས་གྱིས་བསྐྱ་
སྦྱེལ་ངང་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིང་དུ་ཐུགས་ཤེབས་ཏེ་བོད་རྒྱ་སོག་གསུམ་གྱི་སྦྱེ་འགྲོ་
རྣམས་རྗེས་འཛིན་དང་། གོང་མ་ཡུམ་སྤྲས་དང་མངལ་འཕྲད་རིམ་གནང་།
གཡུང་དགོན་སོགས་ལ་གནས་གཟིགས་བསྐྱངས།

དེ་ལྟར་མཁུན་རབ་དབང་ཐུག་འཇམ་དཔལ་དགྱེས་པར་ཅེན་པའི་གནས་ཆེན་
དུ་ཐུགས་བཞེད་མངའ་སྡོལ་གསུམ་པར་གྲུབ་མཆམས་གྲོ་བཞིན་རྒྱ་བའི་ཆེས་ཉེར་
བདུན་གཟའ་སྐར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་དགེ་འཛོམ་ཉིན་སྟོབས་གྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་ཆེན་པོ་
འཇམ་དབྱངས་མི་རྗེའི་རྣམ་ཐོལ་གོང་མ་ཡུམ་སྤྲས་རྣམ་གཉིས་ནས་ཅུན་རི་སྟོན་
ཆེན་དང་། སན་ཤི་རུ་འུ་བརྒྱད་གསེར་གྱི་ཆབ་ཤོག་སྦྱི་ཤེབས་བཞིན་སྒྲུལ་པའི་
གནས་མཆོག་རི་བོ་དྲངས་བསེལ་ནས་པེ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་བོར་ཆིབས་ཞལ་
བསྐྱུར་དུ་ཉེ་བ་ན། སྤར་ཡང་ལྷ་ཁང་ཆང་མར་ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་ཞིབ་
རྒྱས་དང་། གཞིས་བྱེས་གྱི་སྦྱེ་བོ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མར་ཐུག་དབང་བྱིན་རྒྱབས། རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་སྡེ་རྣམས་ལ་འདུལ་ཁྲིམས་སྤྲད་སྟོན་དང་། བཤད་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་མི་

ཉམས་ཡར་རྒྱས་སྤྱིང་དགོས་པའི་ཞལ་ཏ་མཐེལ་བྱིན་པ་བཅས་སྤུལ་རྗེས་རི་ཅེའི་ང་
སལ་སོགས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་དཔོན་རིགས། དཔོན་པའི་ལས་སྤྱེ་བཅས་ཀྱི་ཆེབས་
སྤྱེལ། ཐེབས་ལམ་ཀྱི་དཔོན་གྲ་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནས་ཆེབས་བསྟ། སེར་སྤྱེངས།
ཐེབས་བསྤྱོད་ས། བྱང་བན། གོ་མཚོན་སྤྱ་ཚོགས་ཐོགས་པའི་དམག་མིའི་རུ་སྤྱོད་
བཅས་ཐམ་མ་ཆད་པ་སྤྱིང་ཆགས་སུ་བསྟར་བའི་དབུས་སུ་རྗེ་ཟླ་མ་འདི་ཉིད་དབྱང་
བྱངས་གསུམ་ཀྱི་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཕྱག་གསུམ་ཀྱི་ན་ཚོད་ཅན། སྤྱི་ཚད་མི་ཆེ་མི་ཆུང་
ལ། ཞལ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱས་ཤིང་ཁོ་འཇུ་མ་འབྱུང་རྗེས་ཐོར་ཅམ་མཛོན་ལ། སྤྱན་
འབྲས་འོད་ཆེ་ཞིང་ཀུན་ལ་འབྱུ་ཚུགས་སུ་གཟིགས་ལ། དབུ་གདུགས་ལྟར་འཕགས་
ལ། དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཇུག་ན་དྲང་བ་འདྲེན་ལ། ཁེངས་པས་མཐོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
བལྟས་ན་རང་དབང་མེད་པར་ཁྱུ་ཞིང་འདུད་པ་ལྟར་ལེན་དགོས་པའི་གཟི་བྱིན་
ཅན་དེ་རི་མིའི་མེ་འཁོར་ནང་དུ་བཞུགས་ནས་འཆི་མེད་དབང་སོ་ཉི་དབང་གིས་
བསྐྱོར་བ་བཞིན་རྒྱ་ཉོར་བོད་གསུམ་ཀྱི་འཁོར་ཚོགས་དུ་མ་དང་། སྤིང་འབྱོར་ཀྱི་ཡོ་
ལང་བསམ་ཀྱིས་མི་བྲལ་པ་དང་བཅས་ཁོན་རྒྱ་དང་། མི་ཡོན་རྒྱ་ལྟ་དུ། བྱང་ཁོལ།
རྩས་ཡང་། རིང་ལྟའི་སོགས་རིམ་ཀྱིས་བརྒྱད་དེ་གོང་ལུ་ཉོར་ཐའི་བཞུགས་ལུལ་
རི་མི་སེར་པོའི་པོ་བྱང་དུ་སྤྱག་ཐེབས་ཤིང་། དེར་ཞབས་སོར་མ་འཁོར་གོང་པུ་
ཉིང་རྒྱར་ཐེབས་ཉིད་མཚམས་ས་སྤྱང་དམག་དཔོན་དང་། ཉ་དམག་ ཀང་དམག་
སོགས་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་པའི་དམག་དབུང་གི་སྤྱག་བརྒྱ་སྐོར་ནས་རང་རང་གི་
གོ་མཚོན་ལག་ན་ཐོགས་ཤིང་། འཁོར་ལེའི་མེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ་ཕྱག་ཆར་དུ་
དང་། འབྱུང་དགོལ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་རོལ་ཆ་གནམ་ས་གཡོ་བ་ཅམ་འཁོལ་བ་དང་།

བཅས་ས་ལས་ཟིང་པོར་བྱལ།

དེ་ནས་དབུ་གདུགས་དང་། ཉི་ཟླ་ ཉགས་ཇས་བརྒྱད་སོགས་བཟ་ཤིས་པའི་
བྲག་མཆན་སྒྲ་ཆོགས་སྒར་ལ་བསྐྱེགས། བཅུ་ཉིང་རྩའི་རི་མི་སྤྲིངས་ཟམ་ཁད་ནས་
གཟིམས་ཚུང་བར་ཞི་དག་ཆོན་ཆེན་རྣམས་ནས་བྲང་བན་གྱིས་སྦྱོན་བསུས། གོང་མ་
ཡུམ་སྤུལ་སྦྱོན་རྒྱས་ནས་ཚུན་རི་རྩ་སྤོང་མདུན་འཆོམས་ཞུ་ཐེབས། ཐེབས་བསྐྱེགས་
གཟིམས་ཚུང་ཞབས་སྟེགས་སྟེང་ཐེབས་བསུ་བརྒྱ་དཔོན་ཁག་ནས་མཇལ་དར་
བྱལ། ཚུན་རི་རྩ་སྤོང་ནས་གསོལ་ཐང་བཏེག་ དེར་གསོལ་ཆ་མཛད་ཅིང་། བཅུ་ཉིང་
རྩ་ནས་སྦྱུ་ལའོར་ཆང་མར་གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྲར་བཟབས། བི་ཅིང་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་ལྷགས་རིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཆན་མིན་རི་མི་སྤྲིངས་ཟམ་ཁད་ནས་རིམ་གྱིས་བྱོན་
པར་རྒྱ་ཤར་ཐང་དང་། ཆེས་ཁང་སྤྲུག་ཐང་ཀླུ། བན་ཡོན་རྩུལ་ཡ་མོན་གྱི་ཐང་ཀླུ་
གཉིས། ཅིན་ཐའི་རྩ་མིན་སོགས་རྒྱའི་དཔོན་རིགས་ཆེ་རྒྱ་དང་། སྟོང་ལའོར་རྟོ་ཐོག་
ཟུ། བི་ཅིང་དགོན་ཁག་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་རྩ་སོགས་ནས་བྲང་བན་གྱིས་བསུས་ཏེ་
ཐེབས་སྐྱིག་གཟིམ་ཚུང་དུ་ཐེབས། རྒྱ་ཤར་ཐང་ལ་མཇལ་དར་ཅེ་སྟོན་དང་བཀའ་
འཆོམས་སོགས་མཛད། དེ་ནས་ས་སྤྱང་དབུང་ཆོགས་གངས་ལས་འདས་པས་གོང་
བཞིན་གདན་བྲངས་བྲང་སྟོའི་ལྷགས་རིའི་ཕྱི་ནས་རྟོང་སའི་གཞུང་སྟོའི་འགག་བར་
དུར་སྐྱིག་འཛིན་པ་སྟོང་སྤག་མང་པོས་སའི་སྤོངས་ཀྱིས་མཛོན་པར་བསུས་ནས་
རྟོར་ཆུ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་རྟོང་སའི་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཞབས་ཀྱི་བརྗོད་ནས་
པར་བཀོད། ཅི་ནའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐེབས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞུགས་ཤིང་། སྟོན་
ལའོར་ཆང་མར་གནང་སྟེས་དབུལ་དངོས་གོས་དར་སོགས་དཔག་པར་དཀའ་བ་

སྤུལ་བ་ཐོ་གཞུང་བྱར་དུ་ཡོད་འདུག་པ་ལྟར་ཤངས་ལེན་དང་། གཞི་ལེན་སྤུན་སྤུས་
ཆོག་པ་མཛད་པར་གྲག་གོ།

ཆེས་བྱག་ཉིན་ཉི་འོད་དུ་ལུ་གུ་ཀན་ཇང་གི་ཆེ་རིང་བཟ་གིས་དང་། ཨི་བན་
ཀང་ཁི་སྤ་ཐོ་དུ་ཉན་ཐང་ཤོག་དུ་སྒྲ་མ་བསོད་ནམས་སོགས་སེར་སྒྱུ་བརྒྱ་སྤག་མང་
སོར་མཇལ་ཁ་སྤག་དབང་དང་། དགའ་ལྡན་ལྟ་བརྒྱ་མའི་སྤགས་ལུང་། གཞི་མས་ཆུང་
འགག་ནས་མཇལ་བྱིངས་ཉིས་བརྒྱ་སྒྲོང་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་སྤུལ།
དེའི་བྱི་ཉིན་གལུང་དགོན་དགའ་ལྡན་བྱིན་ཆགས་སྤིང་གི་ལས་སྤེ་ཉི་ཤུ་སྒྲོང་དང་།
བེན་སྤུལ་སྤུས་རྟེན་འབྲུལ་མཇལ་སྤག་ཞུས་ཤིང་། ཟླ་དམངས་བདུན་བརྒྱ་སྒྲོང་
དང་། མཇལ་བྱིངས་སྤུས་བརྒྱ་ཅམ་ལ་བྱི་རོལ་ནས་སྤག་བྱིན་ལེགས་བར་སྤུལ།
གོང་ཡུམ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་འབྲེལ་གང་ཅིའི་འགོ་བྱེད་ཞབས་ཞུ་རྒྱེས་ཁང་ཡ་
མོན་གྱི་ཐང་ཀན་རྩ་རྩ་རིན་དང་། ཟླ་རྩ་རིན་གཉིས་སྤུ་མདུན་དུ་བཅར། རྟེན་གསོལ་
འབྲུལ་མི་དང་། ཞལ་མཇལ་སྤག་དབང་། ཆེས་འབྲེལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་སྤྲད་
དང་ཆ་ལུགས་མི་གཅིག་པའི་སྤེ་བོ་བརྒྱ་སྤག་དུ་མ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་འདུས་པ་
རྣམས་ལ་གང་ལ་གང་འཆོམས་ཀྱི་ཆོས་དང་བྱིན་རྒྱབས་འབྲུལ་འབྲུལ་དུ་སྤུལ་ནས་
སོ་སའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བ་གནང་།

ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ཉུང་ཉོང་སའི་འདུ་ཁང་དུ་གོང་མ་རྒྱལ་ཡུམ་གཉིས་དང་
ཐོག་མའི་མཇལ་འབྲུལ་གནང་ལུགས་ཀྱི་སྤྲང་འཛིན་སྤུ་གོན་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་
བར་དགོན་གྱི་ལས་སྤེ་རྣམས་དང་། ཡུལ་ཆན་རྩ་བྲིན། ཡུལ་ཆན་ཉི་ལུང་། རྒྱེས་ཁང་
སྤག་གི་ཐང་ཀན་སོགས་རྒྱ་དཔོན་བརྒྱ་སྤག་བརྒྱལ་བ་ནས་བྲང་བན་སོགས་ཀྱི་

གྲུས་འདུད་ལྟར་ལེན་ཞུས། བཅོན་པོ་སྐྱ་བྲང་གི་ལས་བྱེད་དང་། ར་དཀར་ཆེ་ལྷག་
དོར་སྐྱབས་སོགས་ནས་ཀྱང་རྟེན་འབྱུང་གི་བསྐྱེན་བཀྱར་བསྐྱབས། ཆེས་བཅུ་བདུན་
ཉིན་ཕྱི་རི་རྒྱལ་ཁག་གི་ཆེན་ཁལ་སོགས་སྐྱ་མདུན་དུ་འཕྲོར་སྐྱབས་སྐྱད་སྐྱར་ཞབས་
ཞུ་བྱ་དཔོན་བརྒྱད་མཇལ་ཁར་བཅར། རས་མེ་ཤང་གི་ཐུ་ས་ལ་ཁྲི་རྩ་རིན་སྐྱབས་
དང་། ཁུ་སྒོག་ཆ་ཀར་ཤོག་ཐུ་སུར་བྲེ་ཀ། །བྱ་ཡོན་ཐ་སོགས་ནས་རྟེན་གསོལ་རིམ་
བསྐྱད་གིས་ལུལ།

ཆེས་ཉི་ཤུ་གཟའ་ཆེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཤིན་ཏུ་དགེ་བར་གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་ལྷག་
ན་པ་སྒོ་དུར་སྤྲིག་གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ་མཆོག་དང་། དབང་ཕྱོགས་གནས་སའི་
དབང་ལྷག་འཇམ་དབྱངས་མི་རྗེའི་གར་མཁན་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་ལུས་
སྤྲས་གསེར་ཞལ་མདོན་སུམ་མཇལ་འཛོམས་གནང་རྒྱུར་སྤྱི་ཤིང་ཆ་ནས་རོལ་ཆ་
དང་གཉིས་གིས་སྐྱབས་བྲེ་སྟེ་ཕེབས་བྱམས་སུ་བཞུགས་ཐོག་གཡས་གཡོན་རྒྱ་བ་
མདུན་ཀྱར་ཏུ་གོ་གྲོན་མཆོན་ཆ་ཐོགས་པའི་སྐྱ་སྦྱང་ཡན་ལག་བཞི་ལྷན་གྱི་དམག་
དབྱང་དང་། ཞལ་མཇལ་དང་ལྟན་མོ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཁྲིམ་ཆོགས་ཀྱི་འདུ་མོང་
བསམ་ལས་འདས་པའི་དབྱས་སུ་ཆིབས་རགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་རིང་པོར་བསྐྱར་ཏེ་དལ་
བྱ་དལ་བུས་རིམ་གྱིས་གཤེགས་མཐར།

(༥༥ ཉ་ཀ། ༡༡ བ་༥) དཔལ་དང་ངོ་མཆར་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་
གྲོང་ཁྲིར་དང་ཁང་བཟང་བཀོད་པ་བྱུང་འཕགས་མང་པོའི་དབྱས་ལམ་བརྒྱད་པོ་བྲང་
ཆེན་པོ་ཤང་ལུ་ཁྲན་ཞེས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆབ་སྒྲིའི་འགག་ཏུ་ཕེབས་པ་ན་
ཕེབས་བྱམས་ལས་བཞོལ། རིན་ཁྲུ་ཏུན་གཟེམས་རྩེད་དུ་ཉོང་ཐའི་ཏུ་ཕེབས་

བཞུགས་ཐོག་ཡུལ་ཆན་རྒྱ་ཁྱིན་དང་། ཅུན་རི་སོགས་ཞི་བྱག་དཔོན་རིགས་ཆེ་བར་
གྲགས་པ་ལྷ་བརྒྱ་སྐོར་ནས་བའ་བན་ཞུས། ཆེས་ཁང་སྤྱག་ཐང་ཀུན་ཆེ་བ་ནས་ཡེ་ཤོང་
ས་རིན་པོ་ཆེ་གདན་བའས་ཤིང་། སྐད་སྒྱུར་ཐུང་སི་དང་ཞབས་ཞུར་འབྲས་སྤངས་
འདུལ་བ་སློབ་དཔོན་དང་། བེ་ཅིང་ལོ་རྩ་བ་ངག་དབང་དགེ་འདུན། གམ་བཙུག་
སླིང་ཇ་སག་སློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ། གསོལ་དཔོན་ཆེ་བ་བྱམས་པ་དགེ་ལེགས།
མཆོད་དཔོན་སློ་བཟང་འོད་ཟེལ། མཆོན་ཞབས་མཁན་ཆེ་སློ་བཟང་ངག་དབང་
བཙས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཙུག་།

ན་ལྷོ་སློམ་སྐྱས་གཡོན་བརྒྱད་ཐོག་མར་གོང་ཡུམ་ཉོང་ཐའི་ཏུ་དང་མཇལ་
འཕྲད་མཇེད་ཅིང་། བྱག་རྟེན་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུ་བརྟན་དང་། མཇལ་དར་
ཞིག་འབྲུལ་བ་གནང་། ཚུར་ཡང་རྒྱ་དར་རི་མེད་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཐིང་བ་ཞིག་སྤྲུལ།
དེ་ནས་བཞུགས་གདན་ལ་འཁོད་འཕྲུལ་རྒྱལ་ཡུམ་ཉོང་ཐའི་ཏུ་ནས། ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་
ཐེབས་ལམ་དུ་སྐུ་མཉེལ་མ་སོང་ངམ་གསུང་། ཡེ་ཤོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས། རྒྱལ་ཡུམ་
ཆེན་མོའི་སྤྲུགས་རྗེར་བརྟེན་ནས་ཁག་པོ་མ་བྱུང་ཞེས་ཞུ་བ་གནང་། ཡང་ཡུམ་ནས།
བོད་ནས་ཐེབས་ཏེ་ཞག་གངས་རི་ཅམ་སོང་གསུངས། ཡེ་ཤོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལོ་
བཞི་ཅམ་སོང་། ཞག་གངས་མ་ངེས་གསུངས། ཡང་ཡུམ་ནས། བི་ཅིང་དུ་ཐེབས་ཏེ་
གྲ་སྒྲིག་དང་། བཞུགས་ཐོས་བདེ་པོ་ཨེ་འདུག་གསུངས། ཡེ་ཤོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས།
གང་ལེགས་འདུག་ཅེས་ཞུ་བ་གནང་། ཡང་ཡུམ་ནས། ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་བེ་ཅིང་དུ་ཐེབས་
པས། དགོན་ཁག་ཆང་མར་ཐེབས་ནས་གནས་གཟིགས་གནང་ཨང་གསུངས།
ཡེ་ཤོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས། དེ་དོན་རང་ཞུ་ཅིས་ཡིན་ཞེས་ཞུ་བ་གནང་།

དེ་ནས་ཆེས་ཁང་སྤྲུག་ཐང་ཀུན་ནས་རྩེ་སྒྲ་མ་གདན་བྲངས་ཏེ་ན་སེའི་ཏན་ཏུ་སྐྱུ་
ངང་ཙམ་བཞུགས། དེ་ཤུལ་གཟིམས་ཆུང་གོང་ཏུ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་
གཤམ་ཡའོང་ས་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཁྲི་ཅུང་དམའ་ཙམ་ཞིག་བརྒྱབས། གོང་མ་
ཆེན་པོ་སྤྱོན་ཐེབས་ཀྱིས་ཁྲི་ལ་བཞུགས། ཆེས་ཁང་སྤྲུག་ཐང་ཀུན་ནས་ཡའོང་ས་
རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སྤང་སི་གཉིས་དང་། ཞབས་ཞུ་སྐྱུ་བཙུང་མཁན་པོ་བཞི་
བཙས་རིན་ཞུའུ་ཏན་གྱི་གཟིམས་ཆུང་གཡས་ནས་ཐེབས་མཆམས་གོང་མ་སྐྱུ་
བཞེངས་མཛད། ཡའོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛལ་དར་དང་། སྐྱུ་བརྟན་བྲུག་བཞེས་
ཀྱིས་བཀའི་འཆམས་འདྲི་དང་བཙས་འབྲུལ་གནང་བསྐྱུངས་པར། གོང་མ་ཆེན་པོ་
ནས་ཀྱང་ཞེ་ས་དང་འབྲེལ་བར་མཛལ་དར་ནང་མཛོད་སེར་པོ་ཞིག་སྤུལ། དེ་ནས་
སོ་སེའི་བཞུགས་ཁྲིར་རིམ་གྱིས་འཁོད་འཕྲུལ། གོང་མ་ཀྱང་ཞུ་ཆེན་པོ་ནས། རྒྱ་ལའི་
སྒྲ་མ་ལམ་ལ་སྐྱུ་མཉེལ་མ་སོང་ངམ་གསུངས། ཡའོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས། གོང་མ་
ཆེན་པོའི་བཀའ་འདྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁག་པོ་མ་བྱུང་ཞེས་ཞུ་བ་གནང་། ཡང་གོང་མ་
ཆེན་པོས། དེ་ཅེར་བཞུགས་རིང་ས་རྒྱ་འཕྲོད་བཞེས་ཡག་པོ་བྱུང་ངམ་གསུངས།
ཡའོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གང་ཡག་བྱུང་གསུངས། ཡང་གོང་མ་ཆེན་པོས། བེ་ཅིང་ཏུ་
ཆ་གང་གང་འདྲ་འདུག་གསུངས། ཡའོང་ས་རིན་པོ་ཆེས། བོད་དང་འདྲ་བ་མི་འདུག་
ཡིན་ཀྱང་ཆ་གང་སྟོམས་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུ་བ་གནང་། ཞུ་བ་ཞུ་ལན་འདི་དག་སྤང་སི་
སྒྲ་མ་ནས་ཡུལ་ཙན་རྒྱ་ཁྲིན་བརྒྱུད་བསྐྱུར་ཅིང་ཞུས་རྩེས་གསོལ་ཇ་ཐེབས། སྤར་
ཡང་ཆེས་ཁང་སྤྲུག་ཐང་ཀུན་ནས་ཡའོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཕྱིར་ཐེབས་ཐོག་
ཐེབས་བྱམས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཐེབས་སྐྱེལ་དང་བཙས་རྟོང་སེའི་གཟིམས་ཆུང་ཏུ་

ཕྱག་ཐེབས་སོ། །

དེ་རྗེས་གོང་མ་བདག་སོ་ཆེན་སོ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་རྣམ་གཉིས་ནས་རྗེས་ཁང་
ཡ་མོན་བརྒྱད་མཛོད་གོས་སེར་སོའི་དབུ་བཤ། ཟ་འོག་གི་སྐྱ་བེད། བཟང་གོས་
མངགས་བཏགས་ལས་གྲུབ་སའི་དུས་བཞིའི་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་། ལྷ་རུ་དང་། སྟོས་
ཤེལ་གྱི་ཤལ་བ། གཡང་ཉིའི་སྤྱད་པ་སྣ་ཆོགས་པ། གོས་དར་ཡུག་རིལ་མང་པོ་
བཅས་དང་། བི་ཅིང་དུ་བཞུགས་རིང་ཉིན་རེ་གསོལ་སོགས་ཐེབས་རྒྱ་སྤང་བྲི་ཆོ་རེ་
ཅི་ཁྲིན་ཉོན་ཏྱག་ནས་དུས་འབྲུལ་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་བཅས་སྦྱལ་བ་གྲུས་བཞིན་
བདག་གིར་བཞེས། ཉི་འོད་དུ་གཞུང་སྤྱི་སྟེར་མཐའ་དག་ནས་རྟེན་འབྲུང་ལེགས་
འབྲུལ་སྟོས། ཨ་མག་ཁ་རྩ་མང་ཤོག་འཕྲིན་ལས། རྩ་ཉན་མང་ཤོག་ཨེ་མོ་སྤྱ་རྩ་མ།
ཐའི་རི་འོད་ཟེར་སོགས་མཇལ་ཁག་སྤུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ནས་རྟེན་གསོལ་ཕྱལ་ཉེ་ཞུས་
འོར་བསྟན་པ་རྒྱས་སའི་སྟོན་ལམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། གཟིམས་འགག་ཏུ་དད་
འདུས་སེར་སྐྱ་སྟོང་སྟག་བཀལ་བར་ཕྱག་བྱིན་སྦྱལ།

ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྤྱ་འོག་མི་རིང་བོ་ཐོ་སྤྱ་བ། ཨ་རྟེའི་ཤོག་ཀ་
ལེབ་དུ་ཆོ་དཔག་སྐྱབས། རྟོ་ལོ་ནོར་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཆོ་སོགས་བཅོ་ལྔ་ལ་སྤྱན་
རས་གཟིགས་གྱི་བསྟོམ་བཞུས་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་། བྱིངས་བྱེད་ཉིས་སྟོང་ལ་ཕྱག་
དབང་། ཉིན་བྱི་མ་རྣམས་སྤྱ་སྤྱ་འོར་སོ་ཉིད་སྤྱ་ཤོག་རྩ་དཀར་ཆེ་བསྟན་འཕེལ། སྤྱ་
མོ་སྤྱ་མི་རིང་ཕྱ་ས་ཆོན་སོགས་ཉི་ཤུར་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མ། ཕྱ་གྲུ་ཆ་ཀར་
ཤོག་སྐྱ་འབྲུམ་གྲུ་སྟོ་བཟང་དཔལ་ལྷན། ཨ་ར་ཉོར་ཆེན་ཤོག་སྟོ་བཟང་། སྤམ་དེ་མང་
གི་བཅོན་འབྲུས་བཟ་ཤིས་བཅུ་གཅིག་ལ་ལྷུང་བཤགས་དང་། སྤྱི་བཤགས། ཐའི་ཕྱ་

ཤོག་མགོན་པོ་རྣམ་རྒྱལ། ལུ་སྒོག་ཤེད་འོ་དོན་བྱུང་འབེལ་རྒྱལ། ལུ་སྤྲོད་སྤྲུབས་
སོགས་བཙུ་བདུན་ལ་ལམ་གྱི་གཙོ་པོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། བྱིངས་
སུམ་སྤྲོད་བརྒྱ་ལྷག་བཀལ་བར་བྱག་བྱིན་བཅས་གནང་སྟེ་མཐོ་རིས་དང་། རྣམ་བྱང་
གི་ལམ་དུ་རེས་པར་མཛད།

ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་རྒྱལ་ཡུམ་རྟོང་ཐའི་རྩའི་བཀའ་འབྲེལ་བཞིན་
དུ་སྤྱོད་སྤྲང་དམག་མི་དང་། གཡུང་དགོན་སོགས་གྱི་དགོ་འདུན་མང་པོས་སེར་སྤྲངས་
དང་། སྒོས་སྤྱེ། རོལ་དབྱངས་གྱིས་སྤྲུན་བསུས་ཏེ་མཚན་ཅི་ནའི་དགོན་ཁག་ལ་གནས་
གཟིགས་སུ་ཆིབས་པོ་བསྐྱོད་པར། རྗེས་ཁང་ཡ་མོན་ཅན་ནས་ལེབས་བསྐྱིགས་གྱི་
བསྟེན་བཀུར་ཞུས་ཤིང་། ཟླ་མ་ཡེ་ཤང་སོགས་ནས་རྟེན་གསོལ་ལུལ། གཡུང་
དགོན་ཆོགས་ཆེན་དང་། སྤྱ་ཆང་བཞི་ནས་གསོལ་བཏབ་བཞིན་ཆོགས་པར་ཤེས་
རབ་སྤྲོད་པོ་དང་། སྒོལ་མ་དཀར་ལྗང་གི་བསྟོད་པ། རྣམ་རྒྱལ་མའི་གཟུངས་རིང་།
གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་དང་། དུས་འཁོར་སྒོན་ལམ། སྤྲན་ཆོག་བཅས་གྱི་
ལྷགས་ལུང་སྤུལ། ལྷ་ཁང་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་ཐུགས་སྒོན་ཞིབ་ཏུ་མཛད། དེ་ནས་
འདུ་ཁང་དུ་དམ་བཅའི་ཆོགས་དབྱར་ཞབས་སོར་བཀོད། གཡུང་དགོན་རང་གི་ཤ་
ཆོ་གསལ་བ་བཙུག་ཉིས་དང་། ཆིབས་ཞབས་གདན་སའི་མཁན་པོ། རྒྱུད་ཤ་སྟོད་
སྤྲད་གྱི་དགོ་བཤེས་བཅས་ནས་འཕགས་བོད་གྱི་རིགས་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལས་
བཅུམས་པའི་བཀལ་བཏགས་གྱི་བཟོ་སྒྲིང་ཡུན་རིང་དུ་མཛད་དེ་སྤྱོགས་དེར་བཤད་
ཅོད་གྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་བསྐྱིགས། མཐུག་ཏུ་དམ་བཅའ་བ་
དང་། རིགས་ལུང་བ་རྣམས་ནས་མཛལ་བྱག་ཞུས་པར་བྱག་དབང་སྤྲང་མཐུད་དང་།

གནང་ཆ་ཁ་བཏགས་རེ་སྟལ་ཏེ་གཞིམས་རྒྱུད་དུ་བྱིར་ཕེབས། བྱི་ཉིན་ཡང་ཆེབས་
ཞབས་གོང་དང་འབྲུངས་མཐུ་ཀ་ལིའི་མེ་འོད་དང་། ཟུང་འབྲུ་སི། ཏུ་ཡི་ཏུ་སི། སྟེ་ཐ་
སི་བཅས་སུ་རིམ་བཞིན་བྱོན་ནས་གནས་གཞིགས་ཕྱག་ནས། ཟུགས་སྟོན་བདེན་
བརྗོད་རྒྱས་པར་མཛད།

གཡུང་དགོན་འདུས་སྤྱི་ས་སྤྱོད་ཡང་ཞུས་འོར་གྲ་གངས་བདུན་བརྒྱ་ཅེས་དང་།
ཁྱིམ་པ་པོ་མོ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆེ་དབང་དང་། མཇལ་ཁ་དགུས་བཞིན་སྟལ། དེའི་
སང་ཉར་ཆན་ཆིང་མང་གི་འཇམ་དབྱངས་དོ་རྩེ། ཁུ་ཁོག་ཤ་རའི་རྣམ་རྒྱལ་དོ་རྩེ་
སོགས་ཉེན་གསོལ་འབྲུལ་མི་ཁག་བཅོ་ལྔ་དང་། ཕྱོགས་འདུས་སེར་སྤྱི་ཆིག་སྟོང་
བདུན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་གནང་།

༥༩། གོང་མ་ཡུམ་སྤྱས་ཀྱིས་གསོལ་སྟོན་ལ་གདན་ཞུས། གཡུང་དགོན་སོགས་
ཕྱོགས་བྲལ་དགེ་འདུན་སྡེ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་དང་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིང་ཚུན་ནས་འོངས་
པའི་སྤྱེ་པོ་མཐའ་གྲས་པར་འདོད་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱུངས། གོང་མ་ཡུམ་སྤྱས་ལ་
བོད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་སྤྱིང་། གོང་མས་གཞེངས་བསྟོད་
ཞུས་པར་བཀའ་ལན་ཤིས་ཆིག་ཅིག་གནང་། གོང་མ་ཡུམ་སྤྱས་གཤེགས་ཏེ་
སྤྱས་ཁྱིར་བསྟོན། བོད་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱུག་ཟུགས་བཅགས་ངོས་གངས་ལྗོངས་སུ་
ཆེབས་བསྐྱུར་ཀྱིས་སྤྱི་འབྲུམ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད།

ཆོས་བྱུག་ཉིན་པོ་བྲང་ཆེན་པོ་ན་ཉར་ཅེས་པར་གོང་མ་རྒྱལ་ཡུམ་ལྷན་རྒྱས་
ནས་གསོལ་སྟོན་གྱི་སྤྲད་དུ་དང་བས་སྤྱན་བྲངས་པ་ལྟར་ཕེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་

ཤིང་ཆེབས་རགས་དང་སྐྱ་སྤང་མང་པོའི་ཆོགས་བཅས་སྡེ་བཞིའི་དཔལ་འབྱོར་
གྱིས་ཀྱན་ནས་གཏམས་པའི་དབྱེས་སྟོན་གྱི་བསྟེ་གནས་གལ་བར་བྱོན་ནས་གནས་
བསྐྱོས་བདག་པོ་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་དུ་བཞུགས་པའི་མཐའ་ལོགས་སུ་སྟོང་
ལའོར་ཉོ་ཐོག་སྤྲད་དང་། རོ་སག་ལྷ་མ། གཞུང་ཞབས་མཁན་པོ་བཙུ་བྱག་སོག་པོ་
མང་། པའི་ཡི། པའི་སི། གྲུང་། ཐའི་ཇི། ཐ་པོ་ནང་སོགས་བོད་སོག་གི་དཔོན་རིགས་
མང་པོ་རྒྱ་སྐར་གྱི་སྡེར་བ་ལྟར་ལའོད་རྗེས་གསོལ་རྩ་དང་གསོལ་ཆོགས་སྟོག་ཅེ་
ཆེན་མོ། བཙུད་པི་སོགས་དྲི་རོ་ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོལ་
གོ་བཟང་པོར་བཞགས་ཏེ་ཕུལ་བར་དབྱེས་བཞིན་རོལ་བའི་བར་དུ་རྒྱའི་གར་
མཁན་གཞུགས་དང་ལང་ཆོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དུ་མས་སོག་ལུགས་ཀྱི་བོ་གཞས་རྣམ་
གངས་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་། གྲུད་སྟོབས་དང་ལྷན་པས་སྡེར་གའི་རྩལ་འགྲན་པ།
གསོལ་སྟོན་གྲུབ་མཆམས་སེ་རྒྱའི་འབྲ་འབག་གྱོན་པ་འགའ་ཞིག་ནས་སེང་ཅེད་ཅེ་
བ་སོགས་གཟིགས་མའི་རྣམ་འགྱུར་མང་དུ་སྟོས་བར་སྤྱགས་ཞིབ་གྱིས་ཉོང་སེར་
གཟིམས་རྩུང་དུ་བྱིར་ཐེབས། གོང་མ་ཆེན་པོ་ནས་སྤར་ཡང་གསེར་སྤངས་ཀྱི་
མརྒལ་གྱིས་མཆོན་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོ་བྲད་མང་པོ་སྤྱགས་མཁོའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གསོལ་
རས་ཐེབས་པ་གྲུས་བཞིན་བདག་གིར་མཛད། དད་ལྷན་དུ་མར་ལམ་རིམ་སྟོན་ལམ་
ཀྱི་ལྷགས་ལུང་ཡང་གནང་།

(༥༥ བ་༡། ༩༩ འ་༡༡) ཉོང་སེར་ཉི་འོད་དུ་གོང་ལུམ་གྱིས་གཟེངས་བསྟོད་ལ་
བཞེན་པའི་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་མཆོན་འབུལ་བཞེས་ཀྱི་སྐྱ་འཆོལ་མེད་བསྐྱངས།
དད་ལྷན་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་བཟང་སྟོད་ཀྱི་ཆོས་འབྲེལ་དང་། ཆེག་སྟོང་སུམ་བརྒྱར་ཕྱག་

དབང་སྦྱལ། དེ་སྐབས་ཡང་སྟོག་ཅེས་པའི་ཡི་གེའི་དོན་དང་། ཅི་ནའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་བོ་
པལ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་སྐད་དང་སྤང་མོ་ལ། ཏུ་ལའི་སྒྲ་མར་དད་པ་བསྐྱེད་སྟོང་། དེ་
སྟོན་གོང་མའི་མངའ་ཁོངས་ཆེ་ཆུང་ཆང་མ་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཐོས་ཅམ་གྱིས་དད་
བ་སྦྱང་ནས་བསྐྱེད་དེ་ནམ་ཞིག་མཇུག་ཞེ་ཡོང་སྟེ་མ་དང་། མཇུག་ཆེ་སྟོས་དང་
མཆོད་མེ་མེ་ཏོག་སོགས་ལུལ་ཏེ་གསོལ་བ་འདེབས་དགོས། དེང་སང་ས་ཐག་རིང་
པོར་ཐེབས་ཏེ་གོང་མའི་སྐྱེ་ཆབ་ཐེབས་བསྐྱར་བཏང་བ་རེད། བི་ཅིང་དུ་ཐེབས་ཏེ་
ཆང་མ་དགའ་སྟོ་སྐྱེས་ནས་སངས་རྒྱས་དངོས་གནས་ཐེབས་བ་རེད་ཟེར། སྦྱལ་བ་
བསྟན་རྒྱ་སོགས་ད་ལམ་མཐོང་རྒྱར་ངེས་པ་བྱ་དགོས། ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་
བསྟན་པའི་བདག་པོ་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་དུང་ཡང་ཡིན་སྟེ་སྦྱལ་བ་ཅན་དབང་ཆེ་བ་
གོང་མ་བག་མང་ལྟ་བུ་རེད། དེང་སྐབས་གོང་མའི་ལྷགས་རི་ལྟ་བུ། གོང་མའི་མངའ་
འོག་ཡིན་ལྷགས་མེད་པས་གོང་མའི་སྐྱེབས་རོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱན་ཏུ་
གྲགས་སོ། །

འོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་བན་དང་། གང་ཞེས་བ་གོང་མའི་ཆེན་ཁུལ་རྒྱ་དཔོན་དབང་
ལྷགས་ཆེ་བ་གཉིས་ནས་བོད་ལ་པན་འདོགས་བྱས་ཚུལ་གྱི་ཆོམ་བ་ཡོད་པ་ལ།
»གོང་ས་ཆེན་པོ་ནས་དངོས་པོའི་གནང་སྦྱིན་དང་། མཇུག་ཁ་འཕྲལ་འཕྲལ་དུ་གཏོང་
བ་སོགས་ངོ་སྤྱད་དང་། མཐུན་འཇུག་མཛེས་མཆོན་མ་མཛད་པར་རང་ལྷགས་སུ་
བཞུགས་པས་ཁོང་གཉིས་ཡིད་མ་རངས་ཏེ། ལྟ་ན་མི་སྦྱག་པའི་ནམ་འགྱུར་དུ་མ་
དང་། ངས་བྱས་ཁོང་ཡུས་ཀྱི་རན་གཤགས་ཆེན་རྒྱལ་མང་པོ་གསོལ་ཡང་། དེ་དག་
ལ་ཡང་བ་དང་བག་ཆེ་བའི་ནམ་བུ་ཅི་ཡང་མི་མངའ་བར་རི་རབ་ལྷན་པོ་ལྟ་ན་མི་

གཡོ་བའི་དང་ནས་བཀའ་བྲིན་ཆེན་གྲོང་མ་ཡུམ་སྤས་གཉིས་ཆེ་མོད། རོས་སྒྲ་མར་
བརྟེན་པས་ཁ་ཏོན་སོགས་བྱ་བ་མང་པོ་ཡོད་པས་དུས་མིན་དུ་མངལ་ཁ་ཐུགས་སྤང་
ཀྱི་འོས་མིན་ཞེས་སོགས་ལན་གྱིས་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པའི་བཀའ་དྲོ་རྗེའི་ཐོག་ལྟ་བུ་
སྤུལ་བས་ཅི་ཡང་སྒྲགས་བཏུ་བར་མ་ཁུས་སོ། །

གཡུང་དགོན་སོགས་ལྟ་བུ་བ་རྣམ་དག་འཛིན་པའི་དགོན་ཁག་ཉེར་གསུམ་སོ་
སའི་རྟེན་གསུམ་དག་འདུན་དང་བཅས་པར་མཆོད་སྲིན་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེན་པོ་
དང་། དག་འདུན་ཞལ་གྲངས་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་པའི་སོགས་ཐེབས་སྤུལ་བ་ཁྲོན་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་རྒྱ་སྤང་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་དགུ། ལྷ་ཤར་དགོན་
ཁག་བརྒྱད་སྦྱར་སོགས་ཐེབས་རྒྱ་སྤང་སྤུལ་བརྒྱ་ཉི་ལུ་ཅ་དགུ། དན་སྤང་མང་པོར་
དདུལ་དངོས་ཀྱི་འཆོ་ཐེབས་གནང་བ། བཞུན་སྤིད་ཀྱི་དོན་དུ་ཞི་བླག་གི་ཞབས་རིམ་
བསྐྱབས་པའི་འགྲོ་གྲོན་སོགས་ཅིས་ལས་འདས་པ་སོང་བར་གྲགས་ལ། གོང་མ་
ཆེན་པོའི་སྐུ་ལྷའི་རྒྱུན་སེལ་དང་། ཆབ་འབངས་སྡེ་དཔོན་རྣམས་མི་མཐུན་ནང་འཐབ་
ཞི་ཆེད་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་བྱམས་པའི་མན་ངག་ལས་སྦྱོར་དང་། རྟོ་རྗེ་སྤར་པའི་ཉོམ་སྟེག་
འགོང་པོ་ཨར་གཏད་ཀྱི་མནན་པ་སོགས་མི་དང་མི་མིན་ལོག་འབྲེན་ངན་གཤོམ་ཅན་
རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་མངོན་སྦྱོང་གི་ལས་རིམ་ཡང་རེ་མང་མཛད། ལྷ་ལུབ་ཐུགས་
དམ་ཀྱི་སྐུ་མས་མ་གཏོགས་ཉིན་མོ་པལ་ཆེར་ནི་རྒྱ་མཆོའི་སྤྲིང་བར་ཚུན་ཆད་ནས་
འོངས་པའི་སྤྱི་བོ་ཁྲི་སྟག་བཟང་བ་ལས་འདས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྟོན་པ་དང་། འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཟུངས་རིང་སྤང་སོགས་ཐོས་པ་
ཅམ་གྱིས་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་གཟུངས་རྣམ་གྲངས་མང་པོ།

བཟང་སྟོང་དང་བདེ་སྟོན་སོགས་སྟོན་ལམ་གྱི་རིགས་དུ་མ། རྗེ་མ་ཉིད་གྱིས་
ལྷགས་ཚུལ་གནང་བའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བསྟོད་པ་གསོལ་འདེབས་ལེ་ཆོན་
མང་པོ་སོགས་འདོད་ཆོས་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ལྷགས་ལུང་དང་། དབང་བཀའ་རྗེས་
གནང་གི་རིམ་པ། ལས་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལས་བརྩམས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཞལ་
གདམས། འགའ་ཞིག་ལ་ཐུགས་དམ་བརྟག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་དཀར་དགེ་བསྐྱལ་
མཛད་པ་སོགས་མཛོད་ན་ (༡༩ བ་༦། ༧༥ འ་༩) གང་ལ་གང་པན་གྱི་མཛད་པ་
དཔག་པར་དཀའ་བ་རི་སྟེང་ཅིག་བསྟན་པའི་སྟོན་མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་གི་འབྲེལ་
བ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱབ་ཏེ་མཐར་གྱིས་སྟེན་པ་དང་གོལ་བའི་ལམ་དུ་ངེས་པར་མཛད་
པ་དང་། དུས་དུས་སུ་གོང་མ་ཡུམ་སྤས་དང་དངོས་སུ་མཛལ་ནས་ཆོས་དང་མཐུན་
པའི་བཀའ་མཆིད་དུ་མ་བག་ཐེབས་པར་མཛད་པ་དང་། བོད་སྟོངས་རྒྱལ་བསྟན་
ཆབ་སྲིད་མངའ་འབངས་དང་བཅས་པ་ལ་སྤྱིར་འཆོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་
ཕན་མི་སྟན་པ་དག་གི་བསམ་སྟོར་ངན་པ་ཐམས་ཅད་གང་གི་དཔྱད་པའི་སྟོབས་
ཤུགས་ཆེན་པོས་འབྲལ་འབྲལ་ལ་བརྒྱུག་པར་མཛད་ནས་རང་ས་རང་གནས་མཐའ་
བཅོན་ཐུགས་བརྟན་ངོས། ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་
པའི་མདོ་ཐུགས་རྩང་འབྲེལ་གྱི་བཤའ་དང་སྐྱབ་པའི་སྟོལ་བཟང་པོ་རྒྱ་ཉོར་བོད་
གསུམ་གྱི་ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་པན་བདེའི་སྟོག་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་གནས་པའི་ཐུགས་
བསྐྱེད་དང་། ཐབས་ཚུལ་མཐའ་ཁྲིམ་པ་སོགས་སྟོན་བྱོན་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་
གྱི་ལུགས་བཞིན་སྟོང་སྟོབས་མ་ཆུང་བ་མཛད་དགོས་པའི་གསོལ་འདེབས་རུས་པ་
ཅན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱུངས་པར་གནས་བསྟོས་བདག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཡུམ་

ཉོང་ཐའི་རྩ་རྒྱུ་གཉིས་ནས་ཀྱང་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་སྤྲི་དང་། ལྷག་པར་ད་ལྟ་
བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་ཡུལ་གྱར་འཁོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་འདུལ་ཁྲིམས་འཆད་
ཉན་ཚུགས་ཤིང་ཡོད་པ་ནི་ཉོང་ཐའི་རྩ་རྒྱུ་པས་བྱ་སྐྱོང་བ་ལྟ་བུའི་བྱགས་རྩེ་ཡིན་
ལ། སྤར་སྲོལ་བཞིན་བདེ་ཐབས་ཀྱི་ཅ་བ་རྒྱན་དུ་ལྷ་སེར་གྱི་བཞུན་པའི་གནས་
ལྷགས་བཞུན་པར་མཛད་དགོས་རྒྱ། ད་ནས་བཟུང་བོད་དོན་གལ་ཆའི་རིགས་ཏུ་
ལའི་སྤྲ་མ་ཉིད་རང་ནས་གསེར་སྟན་སྟོན་ཆོག་ལ། དེ་མིན་བོད་བཞུགས་ཨི་བན་
དང་། བོད་ཕྱོགས་མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་གསེར་སྟན་ལུལ་ཆོག་ལ། འདི་ཡང་རྒྱ་བོད་
མ་ཐུན་ལམ་བཅན་པོ་ཡོང་བ་དང་། སྤར་སྲོལ་གྱི་རྩེས་སུ་འབྲངས་པའི་རྒྱ་བོད་
གཉིས་པོ་བཞུན་ཅིང་རྒྱན་འཁྱོངས་ཡོང་བ་མཛད་དགོས་ཞེས་པའི་བཀའ་ཞོག་དང་།

གསེར་གྱི་པང་ལེབ་ཀྱི་ངོས་ལ། ཁྲིན་རྒྱན་ཅན་ཉོང་ཕ་རུབ་ཕྱོགས་སྤྲིང་རྩེ་ཆེན་
པོ་སྤྲེས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མཆན་འཕར་གྱིས་གཟེངས་བསྟོད་མན་རྒྱ་བོད་
སོག་བཞིའི་ཡི་གེ་ཤན་སྤར་མ། གནང་སྤྲེས་སུ་བྱག་གིས་མའི་རྩུ་ཁྲིུ་རེ་རེ། ཡུ་
ཡེ་གཅིག་ཆོམས་བྱུབས་མའི་གནས་བཅུའི་སྐྱ་ཐང་ཆ་ཆང་། དཀར་བྲམ་ཆ་གཅིག་
དཀར་སྤེར་ཆ་གཅིག་གོས་སྤྲིན་རིས་ཡུག་བཞི། མཆལ་ཀ་ཡུག་བཞི། གསེར་མ་
སེར་པོ་ཡུག་གཉིས་དང་། སྤོ་ནག་ཡུག་གཉིས། ཆལ་ཀ་ཡུག་གཉིས། ལྷང་བྱ་ཡུག་
གཉིས། མཁན་པོ་བཞི་སོ་སོར་བྱག་གིས་མའི་ཁྲིུ་ཅེ་རེ། ཡུ་ཡེ་རེ། དཀར་བྲམ་རེ།
ཐ་སྤག་ཅི་མ་རེ། བངས་ཀྱི་སྲོས་པོར་རེ། གོས་གསེར་མ་ཡུག་བཞི་རེ། གོས་ཆེན་
ཡུག་བཞུད་རེ། ཉོང་ཁྱ་ཡུག་བཞི་རེ་བཅས་སྤལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཀླུ་མཆོག་ལྷ་པ་
ཆེན་པོའི་སྐྱ་དུས་ལས་སྤག་པའི་བཀྱར་བཟོས་དང་། བོད་ཕྱོགས་སུ་ནམ་ཐེབས་ཀྱི་

སྐབས་སུའང་ཕེབས་ལམ་འཁེལ་ཡུལ་གྱི་ས་གནས་དཔོན་རིགས་ཁག་ནས་ཕེབས་
བསྐྱེགས་སྐྱ་སྤང་འབྲས་ཆང་དགོས་སྐྱ་ཞེས་ཞིང་ཆེན་ཐམས་ཅད་ལ་དེལ་བསྐྱགས་
མཛད་པ་བཅས་སྒྲིའི་རྩ་བ་ལས་བཞུལ་བའི་མཆོད་བཀྲར་བསྐྱགས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཞུ་
བསྐྱེ་སྤངས་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཛད་པར། ཡོང་ས་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་སྐྱ་གསུང་བྲགས་རྟེན་གྱིས་མཆོན་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་
འབྲུལ་སྐྱེས་སྐྱམས་མཐོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གི་གཞི་བཟང་པོའི་དོས་ལ་བསྟོད་པ་
དང་། ཤིས་པ་བརྗོད་པའི་ཆོག་འདི་སྤྲད་ཅེས།

ཨོ་སྤྱི། བདེ་གཤེགས་རྒྱལ་བའི་མཁུན་བཅེ་རུས་མཐུའི་དཔལ། །རང་
གདངས་གཅིག་བསྐྱས་འབྲུང་པོ་འདུལ་བའི་གཉེན། །གསང་སྐྱགས་རིགས་སྐྱགས་
བདག་པོ་གཏུམ་བྲག་ཆེ། །བཙུམ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཛིན་དེར་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས། །གར་
ཁྱབ་ནམ་སྐྱལ་དབག་མེད་འཕྲོས་པ་ལས། །དབང་ཕྱོགས་ས་ཡི་ནོར་འཛིན་ཁྱོན་
ཡངས་པོར། །སྟོབས་ཤུགས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་མངའ་སྐྱུར་བའི། །སྐབས་
གསུམ་བདག་པོ་གཉིས་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱགས། །ཤན་བདེའི་དགེ་མཆོན་རིང་དུ་
སྟོང་བའི་སྤྲད། །ས་དབང་རྒྱལ་པོའི་སྐྱ་ཆེ་ཡུན་བརྟན་ཅིང་། །ཆབ་སྤྲིད་མངའ་ཐང་སྡེ་
བཞིའི་ལོངས་སྟོང་རྒྱས། །རྒྱལ་བསྟན་སྡེལ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་ཤོག །ཉིས་
བརྒྱ་གཙོད་པའི་ལུགས་བྱང་ཅིབས་འཁོར་གྱིས། །པས་ཆོལ་བདུད་སྡེའི་སྟོབས་པ་
རང་དམས་ནས། །འཛིག་རྟེན་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་སྟན་གྲགས་ཆེ། །སྟོང་གསུམ་
མི་མཛེད་བདག་པོར་མཆུངས་འགྱུར་ཤོག །རྩེ་པོའི་བྲགས་བཞེད་ལེགས་འབྲས་ཅི་
མཆིས་ནམས། །སྒྲ་མ་ལྷ་དང་དམ་ཅན་སྤང་མའི་ཆོགས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་མཐུས་

འབད་མེད་སྤྱན་བྱུང་སྟེ། །རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེར་ངོམས་ཤོག །

ཅེས་ས་དབང་ཀྱལ་པོར་བསྟོད་ཅིང་ཆབ་སྲིད་དཔལ་ཡོན་ཀྱས་པའི་བདེན་
ཆོག་སྟོན་ལས་འདི་ཡང་རྩེ་པོ་ཉིད་ནས་ངོས་མདོ་སྤང་དུ་སྟོགས་བསྟོད་སྐབས་
འདིར་སྟོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། བསོད་ནམས་བཅན་པོའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་
སྟོན་ཏེ་གནས་བསྐྱོས་ས་ཡི་ཆངས་པའི་ལུགས་བྱང་བདག་ཆེན་སྤར་གནང་ལ་
གཟེངས་འདེགས་སྡུལ་བར་བརྟེན། སྤྱིས་ལན་དུ་རྒྱ་ལའི་ཁྲ་མ་བཟོ་རྟ་ར་ཀྱལ་བའི་
མིང་འཛིན་ཤྲ་ཀྱའི་དགོ་སྟོང་རག་དབང་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བཞུན་ཀྱ་མཆོ་འདིགས་བྲལ་
དབང་ཐུག་སྟོགས་ལས་ནམ་པར་ཀྱལ་བའི་སྤྲེང་འཕོད་པ་ནས་མཆོག་ཏུ་དང་བས་
སྟོན་པའི་མཆོམས་སྤར་ཏེ་སྟེལ་བཤོ། །ཞེས་བྲིས་ཏེ་འབྲུལ་བ་གནང་ངོ་། །

དེ་ནས་ཡུན་མི་རིང་བ་ཉིད་དུ་གོང་མ་ཀྱང་ཞུ་ཆེན་པོ་དང་། ཀྱལ་ཡུམ་ཉོང་ཐའི་
ཏུ་གཉིས་འཕགས་མཆོག་ཐུག་ན་བསྟོར་མཆོད་ཅིང་རྩེད་པ་ལ་སོགས་པ་བཀྱར་སྟེ་
བྱ་བའི་རིམ་པ་ནམས་ལེགས་པར་བྱུང་བས་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་དུས་སྤྱིར་གི་བར་འབྱུངས་ཆེར་མེད་པར་ཡུམ་སྲས་གཉིས་
ཀའི་སྦྱུ་ལུས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྦྱུ་མའི་མིག་འཕྲུལ་བཤེགས་པ་ལྟར་སྟོ་བྱར་ཉིད་དུ་
བཟུས་ནས་ལྟ་གནས་སུ་གཤེགས་པ་ན་སོ་སོའི་སྦྱུ་གཏུང་གི་བྱང་དུ་ཐེབས་ནས་
ཐུགས་སྟོན་མཆོམས་སྟོར་དང་། འཕོ་བའི་སྤྱན་དམིགས་ཡང་དག་པ་རེ་གནང་
ཞིང་།

(༦༡ བ་༦༡ ༩༩ འ་༡) ཁྲ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་ས་བདག་ཡུམ་སྲས་གནས་
གཤེགས་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་རྫོགས་སུ་དམིགས་གཞུང་གནས་ནས་གཡུང་དགོན་

ཉེན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་རླབས་མཆོད་སྤྱིན་སྤྲུལ་ཆར་དུ་དངར་བ་བསྐྱེགས་འབྲུལ་
ཐོག་མི་ཅིང་དགོན་ཁག་ཉེར་བརྒྱད་ཆོ་བསྐྱེད་ཀྱི་སེར་ཆོག་ས་ཆེན་མོར་མང་འབྱེད་
ཀྱི་བསྐྱེན་བཀུར་གྲུ་ལོ་མ་པ་བསྐྱབས་ཤིང་རྩེ་སྒྲ་མ་ཉིད་ཆོག་ས་ཀྱི་མགོན་དུ་ཕེབས་
ནས་ཞལ་འདོན་ཀྱི་རིམ་པ་མང་པོ་དང་། ལྷག་ས་བསྐྱོ་མ་སྤྱན་འཕྱུར་དང་བཅས་པ་
སྤྱིན་རྒྱས་མཛད། ཆོས་དགྲུ་ཉིན་གཤུངས་སྤྱི་ཆེན་ལོན་ཐོང་ཆེན་པོ་ཞིང་ཆེན་
བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེ་རིང་གནས་ཀྱི་ཤེ་མོང་བཙན་པོས་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་
ལོས་སྐྱུར་བའི་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱུར་མངའ་གསོལ་ཐོག་དངོས་འབྲུལ་ལེགས་
སྦྱོར་ཀྱི་ཉེན་འབྱུང་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་ནས་བདེན་ཆོག་གི་ཤིས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སྤྱི་ཆེ་
ཆབ་མིན་ཡུན་བརྟན་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཞབས་བརྟན་ཆོག་ས་བཙན་གྲུང་བཀའ་ཚོམ་གནང་
སྟེ་ཡུལ་བྲུ་ཀུན་ཏུ་བྱུང་བར་སྟེལ་ཏོ། །

དེ་ནས་བར་སྐབས་སུ་སྤྱི་འཁོར་རྒྱས་བསྐྱེད་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པའི་སྟོན་ནས་རྩེ་
ས་པཌ་ཀྱིས་བཏབ་པའི་སྤྱལ་པའི་སྟེ་དང་། མ་ཉི་མི་སོགས་སྟོང་ཁྲུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
ཉེ་སྟོར་ཀྱི་གནས་དང་གནས་སྤན་རི་ཡོད་མཐའ་དག་ལ་ཞབས་ཀྱིས་བཙགས་ནས་
ལྷག་མཆོད་ཐུགས་སྟོན་དང་། ཞར་ལ་ཅི་ནའི་ཡུལ་བྲུ་ཆེན་པོའི་གོང་དང་གོང་ཁྲེར་
ཀྱི་བཀོད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་བྱད་ཆ་ལྷགས་ཀྱི་རྣམ་འཕྱུར། སྟོབས་འབྱོར་
ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་བར། ཞི་བྲག་ལས་ཀྱི་མཐའ་སོགས་གང་དང་ཅི་མཆིས་པ་རྣམས་
སྤྱན་རས་ཀྱིས་བཙས་ཤིང་། མཁའ་རབ་ཀྱི་སྟོང་དུ་ཆུབ་པར་མཛད། ཡར་མར་
ཆོས་བརྒྱའི་ཆོག་ས་སྟོན་དང་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་གི་ཆོ་ག། །རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོའི་སྤྱི་མཆོད་དང་ཆབས་ཅིག་མཛལ་ཁ་དབྱེས་སྟོན་སོགས་གྲུང་སྤར་ལས་ལྷར་

བསྐྱེདས།

དེ་ནས་(༥༩ བ་༥། ༡༠༠ བ་༡༡) རྗེ་སྒྲ་མ་ཉིད་དབང་ཕྱོགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་
བཅགས་ནས་ད་བར་ལོ་ངོ་ཡང་མང་ཙམ་སོང་བས་བོད་འབངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་དང་།
ཀྲུལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤང་བ་རྣམས་སྤོན་བར་ཀྱི་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་འབྱིབ་འཕོ་
འགྱུར་གྱི་གནས་སྐབས་རིམ་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་སྟུང་དུ་ཐུགས་ཀྱིས་མི་བཟོད་པས་
ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞུང་སྤྱི་སྤེར་སོ་སོ་ནས་སྤྱར་འབྲོན་གྱི་སྟན་ལུ་
ཡང་ཡང་འབྲོར་པས་ལྷག་བཏབ་པ་དང་། སྟོན་ནས་ཐུགས་ལ་བསྟན་པའི་མཛད་སྒོ་
རྣམས་ཀྱང་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་དང་བཅས་ཀྱིས་ད་ཆ་བོད་ལྗོངས་སུ་རིང་
མིན་ཕྱིར་ཐོག་པར་བྱའོ་ཞེས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ་གོང་མ་དུ་ཆེན་ཤོན་ཐོན་ཆེན་པོར་
གནང་བ་གསོལ་ཞིང་། ཀྲུལ་སྟོན་རྣམས་བྱ་དགའ་ལེགས་སྦྱེས་ཀྱིས་མགྲུ་བར་
མཛད་ནས། སྒྲ་བ་བཅུ་པ་དེ་གའི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷ་བོ་སྤྱི་བྱུང་ནའི་ཀྱང་ཐང་
སོགས་ནང་སྟོན་རྣམ་པར་མཛུགས་དང་ཅེ་སྟོན་དང་། བཀའ་འཆོམས་གནང་ཐོག་རོལ་
ཆ་དང་མཆོན་ཆ་སྟོན་ཆོགས་ཐོགས་པའི་དཔག་མི་བྲི་སྤྱད་དང་། ཞི་བྲག་གི་དཔོན་
སྟོན་མང་པོའི་ཕེབས་སྦྱེལ་དང་བཅས་བཞུགས་སྐར་ཆེན་པོར་ཆེབས་བསྐྱར་
བསྐྱེདས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སའི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནས་བཀའ་མངགས་ཀྱི་མཆོ་བའོ་གྲུང་
ཡའི་ནས་འཆོམས་ལུ་ཐུག་བར་བྱས་པ་བྲིན་དུ་གཟོ་བའི་སྤྱི་བྱུག་དང་འབྲེལ་མཛུགས་
དར་ནང་མཛོད་སེར་པོ་དང་། ཆེ་སྤྱི་ནུབ་ལྷན་གཅིག་དཔོན་ཆེན་ཕེབས་སྦྱེལ་བ་
རྣམས་ལ་གནང་ཆ་བཅས་སྦྱལ། ལྷ་ལྷན་ཀྲུལ་ཁབ་ནས་གདན་ལྷན་ཆེད་ཕེབས་སྟོན་
ཆེན་ཆང་བྲིམ་པ་ངོ་ལས་དང་། རྣམ་ཀྲུལ་གྲུ་ཆང་གི་ཆོས་བྲིམས་པ་སོགས་ནས་

མཇལ་ཕྱག་ཞུས།

དེ་ནས་ཉིན་ལམ་མང་པོར་སྐར་ཆེན་རིམ་གྱིས་བཏེག་པར་ཡུལ་གྱ་སོ་སོའི་སྒྲ་
ཁག། །དཔོན་ཁག། །ཡན་ལག་བཞི་པའི་དམག་གི་རུ་འདྲེན་ཁ་ལོ་པ་སོགས་ནས་
ཐེབས་བསྐྱེད་ཐེབས་སྐྱེལ་བྱང་བན་བཞུགས་བསྐྱེགས་བཅས་སྤར་ལས་ལྷག་པ་
གཟབ་གཟེངས་ཞུས་ཤིང་། ལེན་སྤང་ཆབ་ཆོན་ཁའི་པོ་བྱང་དུ་དགྲུང་ཞག་བདུན་
ཕྱག་གཅིག་བཞུགས་ནས་སྤོན་ཆུང་འཕྲོད་བཞེས་གནང་། མེ་ལོར་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་སྤྱགས་སྤོན་གནས་གཟིགས་ཞིབ་སྟོན་དང་། ལན་གྱ་ཙོང་སྤུ་མཇལ་བཅར་ལ་ཇ་
གལ་གསུང་སྤེང་ལྷག་པར་སྦྱལ།

སྒྲ་བ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་སྐྱ་འབྲུམ་སྒྲ་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་ཆིབས་
བསྐྱེད་འཕྲོར། ལམ་བར་དགོན་ལུང་། རྩ་བཟང་སོགས་དགོན་སྡེ་མང་པོར་ཞབས་
གྱིས་བཅགས་ནས་སེར་སྐྱ་གངས་ལས་བརྒྱལ་བར་ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་དང་།
ཆོས་འབྲེལ་གྱིས་སོ་སོའི་རེ་བ་འབྲས་བུས་ལྷི་བར་མཇུང་། ཆོས་ཉེར་དགྲ་ཉིན་ཆོས་
སྡེ་ཆེན་པོ་སྐྱ་འབྲུམ་གྱི་སྒྲ་སྤྱིལ་ལས་སྡེ་དང་། ཨི་བན་གྱིས་གཙོས་ཟི་ཡིང་དཔོན་
དམག་གྲ་དམངས་སེར་སྤྲངས་སོགས་ཐེབས་བསྐྱེད་བཀོད་བ་ཆར་དུ་དངར་བས་
གཟིམས་ཆུང་དུ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་ཐེབས་སྤོན་དཀར་སྟོ་སོགས་སྤར་ལྟར་རྒྱས་པར་
བཞགས་པ་ལ་དགྲེས་བཞིན་རོལ་བར་མཇུང་དོ། །

«༤༽སྤུ་བྲ་གནས་ལོའི་དགྲེས་མཆོད་སྐྱ་འབྲུམ་དུ་བསྐྱུངས། ཕྱོགས་ཉེ་རིང་གི་
སེར་སྐྱའི་འབྲུམ་པ་རྒྱ་མཆོར་གསང་གསུམ་གྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཆར་དུ་བསྐྱེལ་ཏེ་

སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་བདེ་ལེགས་ལ་བཀོད། ཆོས་ཐེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་ས་
བྱ་བྱུང་སོགས་སུ་ཆེབས་བསྐྱུང་གྱིས་བཞུག་ལ་སྒྲིན་པའི་ཐེ་ས་འཛིན་རྒྱ་ཆེར་
བསྐྱུངས་ཏེ་སྐྱེ་འབྱུང་གྱི་སྒྲིག་ལམ་ལ་དག་ཐེར་ཉིང་གཞོན་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་
འབྲས་བུ་བཞུག་པར་བྱས།

(༦༩ ཉ་༩། ༡༠༡ འ་༥) དགྲུང་གངས་སོ་བཞིར་ཐེབས་པ་ས་བྱ་གནམ་ལོ་
གསར་པའི་རང་ཞལ་ཐོག་མར་ངོམས་པའི་བཟ་ཤེས་ཀྱི་དུས་དགེ་བར་མ་གཅིག་
འདོད་ཁམས་བདག་མོའི་ཆེས་གཏོར་གྱི་རིམ་པ་དང་། དགྲེས་སྟོན་མཇལ་བྱལ་
སོགས་གནའ་སྲོལ་ལྟར་རྒྱས་པར་བསྐྱུངས་ཤིང་། མཚན་དཔེའི་ཞལ་བཟང་ལྟ་བར་
ལྷགས་པའི་ཕྱོགས་འདུས་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་ལྷོད་མང་པོར་མཇལ་ཁ་བྱལ་དབང་གི་སྒྲུལ་
བཟང་དགའ་སྟོན་དང་། ལྷ་ཚུ་སུ་ཆའི་མཁན་པོ་དགེ་ལྡན་སྐུ་ལྷ་བྱུ་བཞུག་བཞུག་
འཛིན། ལྷ་ལྷག་པའི་སའི་ལྷ་མ། ལི་ཡི་ཆ་དཀར་ཤོག་རྩེལ་ཁྲིམས། བོད་ཆོང་སྤྱི་བ་
སོགས་ནས་ལྷ་ཉེ་ཐེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་རྩིས་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐྱབ་ཆོ་གའི་ལྷགས་
ལུང་ཡང་སྒྲུལ། ཡར་མར་ཆོས་བརྒྱུད་ཆོགས་སྟོན་དང་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་ཆོ་ག་
ཡང་སྦར་ཆགས་སུ་མཇོད།

(༦༩ བ་༡། ༡༠༡ ཐ་༦) ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ལྷ་བྱང་བཟ་ཤེས་འབྲེལ་གྱི་ཐང་
ལང་ཞབས་བྱང་དང་། གསེར་ཁོག་སྒོམ་པ་ཞབས་བྱང་། ཅོ་ནེ་ལྷ་མ་སོགས་ལྷ་ཁག་
དང་། དགེ་བཤེས་དུ་མར་མཇལ་ཁ་རིམ་བཞིན་སྒྲུལ། ཆོས་བརྒྱ་ཉིན་ཆེབས་ཞབས་
སེར་སྐྱ་སྤྱི་ནས་ལྷ་བྱང་ཅའི་གཞིམས་རྒྱུད་ཉི་འོད་དུ་བདེ་ཡངས་སྒྲུལ་སྐྱེ་དང་། རྣམ་

གྲ། རྒྱད་གྲ་སྟོད་སྟངས་ཀྱི་རིག་པ་འཛིན་པ་བཅས་གསུང་ཆོག་ཏུ་བསྐྱལ་ཏེ་རྗེ་མ་ས་
མཆོག་ཉིད་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཆོར་བརྟན་པའི་བདེན་བརྟོན་ཀྱི་གསུང་ཆོག་
རྒྱས་པ་དངོས་འབྱུང་བཅས་ཉིན་འབྱུང་ལེགས་ཆོག་ས་ཀྱི་སྟོ་འཕར་ཡངས་སོར་བྱེ།
སོར་ཆོད་ཞབས་བྱུང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་དང་། དེ་མཁུག་འཕགས་
བ་སྐྱབས་སོགས་མཆོག་དམན་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ། རྒྱད་པར་སྐྱེ་འབྱུང་ཆོས་སྡེ་ཆེན་
སོའི་མ་སྐྱལ་ལས་སྡེ་གྲ་དམངས་དང་བཅས་པར་སྡོངས་རྒྱུའི་མཛེས་ཁ་གནང་། ལྷ་
བྱར་ཉོ་ཆེན་ནོ་ཡོན་ཉོ་ཐོག་སྤྱ་ནས་འབྱོར་མཛེས་སོག་དངོས་འབྱུང་དང་། ལྷ་ལྷ་གྲ་
ཆོས་བྱང་། དམག་ཉ་རི་ཇ་ཀ་བསྐྱ། དག་སྟོང་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ། ལ་མོ་བདེ་ཆེན་སྐྱལ་སྐྱེ་
ཆོ་བཟང་མཁུན་རབ་མཆོག་གྲུག། སྐྱལ་སྐྱེ་དག་འདུན་རྒྱ་མཆོ་སོགས་མང་སོ་ནས་
སོ་སོའི་འབྱོར་འཁོས་དང་བསྟན་པའི་བསྟེན་བཀུར་ཁྱུ་ལ། ཉོར་ཆེན་ནོ་ཡོན་ཉོ་ཐོག་
སྤྱ་ནས་ཞབས་བརྟན་ལེགས་འབྱུང་དང་འབྲེལ་གསོལ་བ་བཏབ་བ་བཞིན་ཤིང་
བཟའ་སྐར་པའི་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཁོང་པས་གཙོས་སྐྱལ་ལྡན་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་སྤྱིན་
བྱེད་ཆེ་དབང་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཐབ་སོ་སྐྱལ། ཉིན་བྱི་མ་
ནམས་སྤྱད་མཛེས་སྡེ་སོ་ཁྱི་གྲག་ཏུ་ཉི་བར་གསང་བ་གསུམ་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཆར་
དུ་བསྐྱེལ་ནས་སྤྱིན་གྲོལ་ཀྱི་བདེ་ལེགས་ལ་འགོད་པར་མཛད།

ཆེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་ནམ་གྲ་ཆོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་དང་། སེར་བྱེས་བྱམས་པ་
སྤྱན་གྲགས་གཉིས་ལ་བརྒྱད་གཏོར་ཞབས་གསར་སྐྱལ་ཅིང་། དཔལ་མགོན་སྟོབས་
འབྲོག་དབང་སོའི་དུས་གཏོར་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་སྟོ་ཆེན་མོའང་སྤྱ་མཁོ་བཞིན་
བསྐྱུངས། ཆོས་དགུ་ཉིན་སྤོན་པེབས་ཆོན་ཆེན་ཆང་བྱིས་པ་དང་། མཁན་ཆེ་གྲགས་

མྱོ་མཁན་ཚུང་མྱོ་བསྟན། གཙང་གསོལ། ཅིས་དཔོན་རམ་པ་བ། སེར་སྟོང་སྟོབ་
དཔོན། དགའ་ལྗན་ཤར་ཅེ་སྟོབ་བྱུང། རྣམ་གྲུ་སྤྱི། སྤྲི་བཟེས་ལ། ཆ་ཐེང་པ་བཅས་
ནས་ཉེན་གསུམ་རེ་སྤལ་ཞིང་། ཅིས་པ་སྟེ་བྱུང། ཆང་ཁྲིམ་ཅེ་བྱུང། བོད་བྱུང་བཟས་
གཤོངས་ལ། རུ་དཔོན་མི་འགྱུར། སྤིང་དཔོན། གར་ལ། བཟོ་རིགས་ཁག དམག་
དཔུས། ལག་དོ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་རེ་སྤལ་ཉེ་ཐོན་བྱག་ཞུས་པར་བྱག་དབང་
གནང་ཆ་དང་། བཀའ་བསྐྱབ་ཞིབ་རྒྱས་སྟུལ། མཁན་ཚུང་མྱོ་བསྟན་དང་། སྤང་སི་
ཉོང་མིན་ཡང་། ཡོན་ཉན་བཅས་པེ་ཅིང་ནས་ཆན་བན་དུ་སྟོན་ཐོན་སྐྱབས་ལམ་
འཁེལ་རྒྱ་གཞུང་མི་སེར་ཐོག་འཕར་མའི་བརྟུངས་གསེགས་བྱུང་སྟོར་ཞུ་འཛོལ་ཆེ་
བས་མཁན་ཚུང་གོ་གནས་ཕྱིར་འཐེན་གྱིས་མཐོན་གཉེར་ལས་འཕར་དང་། དེལ་
ཐོས་གཞུང་འབྲུལ། སྤང་སི་གཉིས་ལ་བབས་མཚུངས་བཀའ་ཉེས་བཅས་མཐོན་
བརྒྱད་བཀའ་བསྐྱར་སྟུལ། སྤར་ཡང་ལྟ་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཕེབས་བསུ་སྟན་འབྲུལ་
དུ་ཆེད་འབྱོར་ཅེ་བྱུང་ཆོས་བྱང་པ་དང་། བོད་བྱུང་ཤག་བྱང་ལ། གདན་སའི་སྤྱི་
འཐུས་འབྲས་སྤགས་ཞལ་བྱུང་བཅས་ནས་འབྱོར་བྱག་མཇལ་དར་སྤལ།

ཆེ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་
པོའི་སྤྱི་ནང་ཡོངས་འཛིན་དུ་མའི་ཡ་གྲལ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་དོན་བྱུང་རིན་ཆེན་གྱི་གདན་
ས་བྱ་ཁྱུང་བྱུང་བསྟན་དག་ཐེར་སྤིང་དུ་ཆེབས་ཞབས་བྲགས་བསྐྱས་སྟོན་མཆོས་
བསྐྱར་གྱིས་སུ་སྤྱོན་ཞེས་པར་གསོལ་ཆ་དང་། དེ་ནས་བྲག་རྩའི་འགོར་ཕེབས་པ་
ནས་ཤར་ཙོང་རི་ཁྲོད་ཀྱི་གཉེར་པ་དང་། སྤངས་ཅེ་སྤར་བའི་གཉེར་པ་གཉིས་ནས་
ཕེབས་བསུ་ཞུས་ཉེ་ཤར་ཙོང་རི་ཁྲོད་བཞུགས་ཞག་ཐོག་ཀླུ་པ་རོལ་པའི་རྩོམ་རིམ་

གཏུང་རྟེན་གྱིས་གཙོས་རྟེན་གསུམ་གང་བཞུགས་ལ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་
དང་། རི་ཁྲོད་པ་རྣམས་ལ་མང་འགྱུར་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་མཛལ་ཕྱག་བཅས་སྦྱལ་ཏེ་
ཕྱི་རྟེན་བྱ་ལྷུང་དགོན་གྱི་ལས་སྟེ་ལྷ་དམངས་ནས་ཐབ་བསུ་དང་། སེར་སྤྱངས་སྟོས་
སྟེ་སོགས་གྱིས་སྟོན་བསུ་བཞིན་པར་གཟིམས་རྩུང་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་རྟེན་གསོལ་
འབྲས་སོགས་སྤྱི་ཞུ་བཟབས་ཤིང་། གྲུབ་དུ་མཁའ་འགྲོ་མ་སྟོ་བཟང་བསམ་གཏན་
དང་། རྣམ་འབྲེན་སོགས་མཛལ་ཁག་བཞི་ནས་ལེགས་འབུལ་བཏེག་བྱ་ལྷུང་སྒྲ་བྲང་
སྤྱི་ནས་གསོལ་བཏབ་བཞིན་ཞུ་དམར་རྩོམ་ཆེ་ཆང་ཆེན་པོ་དང་། བདེ་ཡངས་སྦྱལ་སྤྱ།
ཆེ་ཤོས་སྦྱལ་སྤྱ་སོགས་སྒྲ་སྦྱལ་དགེ་བཤེས་ཆེ་ལ་རགས་པ་དུ་མ་དང་ཐབས་ཅིག་
ཏུ་མཆོན་ཏིན་ལྷ་ཆང་གི་སྤྱིང་བསྟེའི་དམ་བཅའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཞབས་སོར་
བཀོད་ནས་རྟེན་འབྲུང་འབུལ་བཞེས་དང་། སྟོ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དབང་གིན་
སྒྲུབས་གནང་། དེ་རྗེས་སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་སོགས་དམ་བཅའ་བ་གསུམ་ནས་
བཞུགས་ཁྲིའི་མདུན་དུ་པར་ཕྱིན་གཞུང་བཤད་ཟིན་བསྟུན་གཞུང་ལེན་པ་སྟོ་བཟང་
ཆོས་འཕེལ་སོགས་རིགས་ལུང་བ་བཅུ་གཉིས་དང་། གདན་འཐུས་ཁོངས་འབྲས་མི་
ཉག་ལྟ་རམས་པ་འཛམ་དབྱངས་འོད་ཟེར་དང་། སེར་བྲེས་ཆ་བ་དགེ་བཤེས་སྐལ་
བཟང་མཁྱེན་རབ་གཉིས་བཅས་ནས་བཀའ་པོད་ལྗེའི་དཀའ་གནས་ལས་བརྩམས་
པའི་བཀལ་བཏག་གི་བསྟོ་སྤང་རིང་དུ་སྟེལ་བར་སྤྱགས་ཞིབ་དག་ཐེར་ལེགས་པར་
མཛད་པས་རྣམ་དཔྱོད་གྱི་ཅལ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་སྟོ་ཞིང་བག་ཐེབས་
པར་གྱུར་ལ། སྟོ་བས་པ་ཞན་པ་དག་ནི་འཛིགས་ཤིང་ཟེལ་བུན་པས་གདོང་པ་ས་ལ་
དུད། པལ་ཆེ་བ་རྣམས་གྱི་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྱ་བ་རང་སར་ཆོད་པས་

སྒོ་བསྐྱེད་ཐུན་མེད་པ་ཐོན་པར་གྱུར་ཏེ་དེ་ནས་བཟུང་དགོན་དེའི་བཤའ་ཚད་ཀྱི་
དཔལ་ཡོན་མཆོའི་ནང་གི་བསྒོ་བཞིན་བསྐྱེད་དགས་པར་གྱུར་ཅེས་གྲག་གོ། །

དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་སྐུ་གདུང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དངོས་
སུ་བཞུགས་པའི་ཟ་མ་ཏྲོག་དམ་པ་དེད་གི་དུས་སུའང་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་སྒྲུལ་སྒྲུལ་དུ་
མེབས་པའི་མཆོད་སྤྲོད་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུས་རྟེན་མཆོག་སྤྱིའི་སྤྱན་སྲར་མཆོད་སྤྲིན་
སྤྲ་ལྷ་སྟོང་ཆར་བཤམས་ཏེ་ཆོགས་སྤྱན་དང་པོར་བདེ་ཡངས་སྐུལ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། རྣམ་གྲག་རྒྱུད་གྲག་གཞན་འབྱུང་དགེ་བཤེས་བཅས་ནས་སྒྲ་མཆོད་ཀྱི་ཆོག་
དང་འབྲེལ་བའི་ཆོགས་འཁོར་སོགས་མཆོད་འབྲུལ་གསུང་ཆོག་གི་རིམ་པ་གང་
རྒྱས་དང་། ཆོགས་སྤྱན་གཉིས་པར་ཡོང་ས་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་མེབས་ནས་སྐུབས་
སེམས། སྤྱན་འཕྲེན་ཁྲུས་གསོལ། མཐུལ། དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་མ། བསྟན་འབར་
མའི་ཤིས་བརྗོད་སོགས་ཞལ་འདོན་ཆོས་སྤྱོད་སྤྲིན་རྒྱས་བསྐྱེད་ས། ཆོགས་ཆེན་
འདུས་ཆོགས་སུ་མང་ཇ་གཅིག་དང་། བཞེས་སྤྱག་འབྲས་ཆ། དགེ་འདུན་རེར་
དདུལ་འབྱེད་ཞོ་ལྷ་རེ། རྒྱན་ཇའི་ཐེབས་སུ་རྒྱ་དདུལ་སྤང་དགུ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་།
དོང་ཅེ་ཁྲོན་བ་ཉིས་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཅས་སྐུལ་ཐོག་ཆོགས་མགོན་དུའང་ཞབས་སོར་
བཀོད་ནས་བསྐབ་བྱ་གསུང་བཤའ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དབྱུ་ནས་
ཆོས་སྤྱན་གཅིག་གི་བཤའ་ལུང་དང་། ཆོགས་ཡོངས་ལ་མཇལ་དམངས་བཅས་
དབྱེས་བཞིན་སྐུལ་ཞེད། རྒྱ་ཁུང་སྒྲ་སྤྱི་ནས་ཀྱང་གཏང་རག་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་
མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེར་སྤྲོས། དེའི་སང་ཉིན་བྱ་ཁུང་ཁྲི་འཛིན་བྱ་ཆར་སྐུལ་སྐུ་དགེ་འདུན་
བསྟན་པ་ཡར་འཕེལ་ནས་འདུས་ཆོགས་ལ་མང་འབྱེད་གྱི་བསྟོན་བཀུར་སྤྱན་སྐུམ་

ཆོགས་པ་སྤྱད་ཏེ་སེར་སྤྲངས་དང་། སྤོས་སྤེ་མཆོད་རོལ་སོགས་སྤེ་ཞུའི་ཡོ་ལང་
ཆར་དུ་དངར་བས་ཆོགས་ཀྱི་འདྲེན་པར་སྤྱན་འདྲེན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཞབས་
ཟུང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་སེར་ཁྲིའི་ལྟེ་བར་བཀོད་ནས་མཆོད་ཆོགས་རྣམས་བདག་
གིར་བཞེས་ཤིང་ཆོགས་ཡོངས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུ་མ་དང་། དམིགས་བརྟེ་མ།
ཡིག་བྲུག་གི་ལྷགས་ལུང་དང་། ཡོན་བསྟེའི་མཆོམས་སྦྱོར་རྣམ་པར་དག་པ་བཅས་
མཇེད་དེ་སྤྱན་པའི་བདག་པོའི་ལེགས་བྲས་དོན་དང་ལྡན་པར་བསྐྱེདས་སོ། །

དེ་རྗེས་སྤྲ་བར་ཆོམས་ཆེན་དུ་སྤྱལ་སྤྱད་གེ་འདུན་ལུང་རྟོགས་རབ་རྒྱས་དང་།
སྤྱལ་སྤྱུ་སྟོ་བཟང་བསྟན་པ། རྒྱད་པ་སྟོབ་ཟུར་སྟོ་བཟང་རིན་ཆེན་སོགས་མཇེལ་ཁག་
བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྤྱེར་མཇེལ་རྩ་གཤམ་མཆོད་སོགས་ཞིབ་སྟོན་དང་། གཟིམས་
འགག་རྟོ་སྤྱས་སྟེང་ནས་དད་འདུས་སེར་སྤྱ་ཉིས་སྟོང་སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་
རྒྱབས་སྟལ། དགོན་དེའི་རྗེ་སྤྲ་མའི་བསྟོ་གནས་ལ་ཨ་ར་པ་ཅའི་སྤྱབ་ཕྱག་ནང་རྟེན་
དང་བཅས་པ་ཁྱད་འབགས་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། ཕྱིས་སུ་འགའ་ཞིག་ནས་སྤྱབ་ཕྱག་
སྟེང་མཆར་འདོད་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་གསར་བསྐྱེན་བཀྲིས་པ་དེར་
ཕྱགས་ཞིབ་ལེགས་པར་བཅུག་པ་ན། སྟོན་གྱི་གནས་སྟོང་སྤྱབ་ཕྱག་རྟེན་རྣམས་
མཆོད་རྟེན་གྱི་འོག་གཞི་སེར་ཁྲིའི་ནང་ཚུད་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཞོད་ཆབས་ཆེ་
བར་དགོངས་ཏེ་ཨར་ཆོག་དང་བཅས་མཆོད་རྟེན་ཕྱིར་བསྐྱེས་ཐོག་། སྤྱབ་ཕྱག་བྱིན་
ཅན་སྤྱ་སོར་བཞག་སྟེ་ཉམས་བཟོ་གང་རྒྱས་དང་། དབུ་ཐོད་དུ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་
ཕིབས་གཅིག་གསར་དུ་འཇུགས་རྒྱ་བཅས་བདེ་ཡངས་སྤྱལ་སྤྱར་བཀས་མངགས་
པ་ལྟར་ལེགས་པར་བྱབ་པའི་རྒྱ་འགྲོར་རྒྱ་དབུལ་སྤར་ཉིས་བརྒྱ་ཐམ་པ། ལོ་འཁོར་

གཅིག་གི་རྒྱན་ངའི་ཐེབས་སུ་རྒྱ་སྐང་སུམ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་སྟོར་བཅས་སོང་ངོ། །

ཆེས་དགུ་ཉིན་བྲ་ཁྲུང་ཁྱིའཛིན་པ་དང་། ལས་སྟེ་དབུ་བྲེད། ཀན་པ་བཙེ་བརྒྱད་
བཅས་སྐྱ་བཙར་གྱིས་གཏང་རག་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱའི་ཉིན་གསོལ་ལེགས་འབུལ་
བསྟར་ཞིང་། དེ་རྗེས་ཁྱི་བྱར་སྟོ་བཟང་འོད་ཟེར་དང་། སྟོ་བཟང་ཤེས་རབ། དུས་
འཁོར་སྟོ་བ་དཔོན་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མངལ་ཁག་དུག་གི་རེ་བ་དོན་ལྡན་
མཛད། ཕྱི་རོལ་དོ་སྐྱས་སྟེང་ནས་དད་འདུས་སུམ་སྟོང་སྟོར་ལ་བྲག་དབང་ཡང་
གནང་། དེ་ལྟར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་བྲ་ཁྲུང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཅམ་ཉིད་ནས་ཆོས་
རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གྱི་གདུང་ཉིན་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བཟང་པོ་སྟོ་བྱར་དུ་
ཐེབས་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱེས་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལའང་དུས་མིན་སྔ་བསྟར་གྱི་ཚུལ་
དུ་མེ་ཏོག་ཁ་དོག་དང་བི་བསུང་དུ་ལྡན་པ་རྒྱ་ཆེར་ཤར་བ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་
ལྟས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་དུ་མ་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཡིད་ཆེས་པའི་རག་སྟོས་ལས་ཐོས་
སོ། །དེའི་ཕྱི་ཉིན་འདུ་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་ཆེབས་ཐོན་བསྐྱངས་པར་
ལས་སྟེ་བྲ་དམངས་ནས་ཐེབས་སྟེལ་རིང་བྱང་གི་སྤྱི་བྱ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་སྐྱ་
འབུམ་དུ་ཞབས་སོར་སྤྲར་འཁོད་དོ། །

(༦༥ བ་༧ ༡༠༩ བ་༦)སྐྱ་འབུམ་བྲམས་པ་སྤྱིང་གི་ལས་སྟེ་ཉིང་པ་འགའ་ཞིག་
གནས་དབྱུང་དང་། གསར་པ་བསྟོན་གཞག་བསྐྱངས་པ་ཞིག་གི་སྟོར་ལ་ཡགོང་ས་ཆེན་
པོ་ནས་ངོ་སྤང་མཛེས་མཆོན་སྤངས་ཏེ་གདན་ས་རང་གི་སྤྱིག་ལམ་མིག་ལྟོས་ལ་
དུགས་པན་དགོངས་བཞེད་སྤྲ་མེད་མཛད་པར་ལས་སྟེ་དོན་མ་གོ་འགའ་ཞིག་ནས་
རང་སྤང་འབྲེ་རུ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཏོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་

ཅམ་ལའང་རིན་ལན་ལོག་འཇལ་གྱི་རོ་ལོག་རྒྱལ་གཏོད་ཅི་མེད་ཁྲིམས་འགལ་ཅི་
རིགས་ཤིག་བྱས་ཐེས་རང་ཉོངས་ངོས་ལེན་དགོངས་མེལ་ཞུ་བ་ཤགས་ནན་བསྟུང་
ཞུ་དགོས་བྱུང་བར་གྲགས་ཤིང། སྐབས་དེར་ས་གནས་ཟི་ལིང་ཨི་བན་ནས་ལམ་གྱི་
འདུ་འགག་ཏུ་རྒྱ་བོད་ཤན་སྤར་ཁྲིམས་འདོམས་ཡི་གེ་འདི་སྤྲད་ཅེས། ཆེན་ཁལ་ཕུ་
རུ་བྱང་ཟི་ལིང་ལས་བྱེད་སློན་ཆེན་ཆིང་ནས་ཅ་ཆོག་བཏང་དོན། སྐབས་མགོན་ཏུ་
ལའི་སླ་མ་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོར་བརྟེན། ཞིང་ཆེ་ཆུང་ཆང་མའི་
དགོན་ཕྱེ་རྣམས་ནས་སྤྲིག་ལམ་འཁྲུང་ལུས། དེར་སྐབས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་
དོན་བཞིན་ཟི་ལིང་རུ་ཕེབས་ནས། སྐུ་འབྱུང་ལ་བཞུགས་འཇགས་མཇུག་པ་ཡིན།
ས་གནས་དཔོན་པོ་དང་། དགོན་པའི་བླ་རིགས་ཆང་མས་ཀྱང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་
ལུགས་དང་མ་ཐུན་པའི་སྐུ་སྤང་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན། དེར་
སྐབས་ཞིབ་ན་མི་ངན་ཁ་ཤས་ནས་བར་རུ་དོན་མེད་དགོགས་རྒྱུ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་
ཆོས་ཁྲིམས་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ལམ་ལུགས་གང་དང་མི་མ་ཐུན་པ་ཏ་ཅང་ཆབས་ཆེ་
བའི་བཀའ་ཁྲིམས་ལ་ཅི་མེད་སྤྲོ་ཆོགས་བྱུང་བར་བརྟེན། ཞིབ་གསལ་ཅད་གཅོད་
བྱས་པར། དགོན་པའི་སླ་སྤུལ་དང་། ཁྲི་བ། ཞལ་ངོ། ལས་སྤྱེ་རྣམས་ནས་རྒྱུན་རུ་
སྤྲིག་ལམ་ཁྲིམས་འདོམས་ཆུང་སློན་གྱིས་སླེང་ངན་འདི་རིགས་ཐོན་པ་དང་། ད་ནས་
བཟུང་སྐུ་འབྱུང་བླ་རིགས་རྣམས་ནས་བཀོད་དོན་ལ་ཅི་འཛོག་གིས་སྐབས་མགོན་
ཏུ་ལའི་སླ་མ་རིན་པོ་ཆའི་ཞབས་འདེགས་དགོངས་མ་ཐུན་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཞུ་
དགོས་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན། ག་མི་འབྲིགས་རིགས་གཏན་ནས་བྱས་མི་ཆོག་རྒྱ་
ཏོར་སོག་གི་མཇལ་བ་རྣམས་མཇལ་ཁ་ལས་ལུགས་དང་མ་ཐུན་པ་ཞུ་འཇུག་ཁྲིད་

རང་མཐོ་དམའ་ཆང་མས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིག་ཁྲིམས་ཁྱུང་ཏེ་སྤྱིང་རན་རིགས་ཐོན་ཆོག་རྒྱ་
མིན། རྒྱལ་སྤོན་འབངས་ཆང་མས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུག་པར་དད་འདུན་བྱེད་བཞིན་
པར། ཁྱེད་རང་རྣམས་ནས་བྱེད་བབས་འདི་རིགས་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་ནམ།
སྤྲད་འདི་རིགས་བྱེད་མི་བྱུང་ཆེ་ངོས་ཨི་བན་ནས་ཞིབ་གཙུག་མཐེལ་བྱིན་གྱིས་ཐོལ་
ཡངས་སུ་འཛོག་རྒྱ་མིན། ཁྱི་པ་ལས་སྤྲེ་རྣམས་ལ་འདི་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་བཅས། དེའི་
ཆེད་དུ་རྩ་ཆོག་འདི་བཞིན་བཏང་བ་ཀྱན་གྱིས་གོ་བར་བྱེད། ཀྱང་ཁྱའི་ཁྱི་བཞུགས་
སོ་གསུམ་པ་ཆེ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བཅུ་བཞི་ལ། ཞེས་སྐུར་བས་སུས་ཀྱང་སྤར་གྲོལ་
བའི་སློབས་པ་མ་རྟེན་པར་རང་རང་གི་ཁྱུང་བྱར་སྤྲེ་ལ་མཐུ་བ་མོ་བཅུགས་ཏེ་བག་
ཡོད་པས་འཁོད་པར་གྱུར་རྟོ། །

སྐུ་འབྱམ་ཁྱི་པ་གསར་བ་གསེར་རྟོག་ཟླ་མ་དང་། ཆོགས་ཆེན་དག་སློས་
གཉིས་བཅས་ལ་སྤྲིག་ཁྲིམས་གཞོན་སྤོམ་ཚུལ་བཞིན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་བསྐུར་
དང་། གསར་མཇུག་རིམ་བཞིན་སྤེལ་རྟོ། །

“དེ་སྐུ་འབྱམ་ནས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཆེ་བས་
ཞལ་འཁོར་ཏེ་ལམ་བར་ཡུལ་གྲུ་གང་འཁེལ་གྱི་ཞི་བྲག་སྐྱེ་འགྲོའི་ཆོགས་མཐའ་
ཟླས་འདུས་པར་བྱང་གོལ་གྱི་ས་བོན་ཁྱེད་པར་ཅན་སྤྲན་བཞིན་ཞོག་བྱའི་རྩ་
མཆོམས་གད་སྤྱོད་བར་བྲགས་ཐེབས་པར་བསུ་སྐྱེལ་དང་མཆོད་སྤྲིན་གྱིས་
ས་གཞི་ཡང་དོག་པོར་བསྐྱུར།

(༤༩ བ་༦། ༡༡༠ བ་༩)དེ་ལྟར་སྤྲིགས་དེའི་གདུལ་བྱའི་རེ་བ་བསྐྱངས་ཤིང་།

ཐུགས་བཞེད་མཛད་སྟོེ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ན། བོད་སྡེངས་བསྟན་འགྲོའི་
མགོན་དུ་ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་བར་བཞེད་དེ་ཆེས་བཙེ་ལྷའི་སྤྱོད་རོལ་ཆ་དང་གཉིས་
ཀྱིས་སྐྱབས་ཕྱེ་བ་དང་བཅས་འཇམ་མགོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསེར་སྡོང་རིན་པོ་
ཆེས་དབྱས་རྟེན་གསུམ་འབྲམས་སུ་གྲྭས་བ་རྣམས་ལ་ལྷ་རྩས་ཀྱི་སྟན་ཤལ་རྒྱ་ཆེར་
སྤེལ་ཞིང་། ཐུགས་སྟོན་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་མཆོམས་སྦྱོར་ལེགས་པར་འདུ་མཛད་ནས་
སྐྱེའབྲམ་ཆེ་སྐྱེལ་ལས་སྤེད་དང་། རྒྱའི་དཔོན་དམག་དུ་སྤྲིག་གི་ཐེབས་སྤྱེལ། ཆེབས་
རགས་དབྱ་གདུགས། ཐུག་མཆོན་ཐེབས་རོལ་དང་བཅས་གདན་ས་ཆེན་པོ་བྱམས་
བ་སྤྱིང་ནས་ཆེབས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་མངོན་པར་བསྐྱར་ཅིང་། ཐེབས་ལམ་དུ་མི་ཉག་ལྷ་མ་
དང་། ཐེ་ཡིང་བིན་ཐའི། སྤྱིན་ཉང་སྤྲུག་རྒྱ་དཔོན་བཅས་ནས་བྱང་བན་དང་མཛམ་
དར་ཕུལ། དེ་རུབ་བཞུགས་སྐར་ནས་ཆེ་ཤོས་རི་ཁྲོད་བྲག་དམར་བསམ་གཏན་སྤྱིང་
དུ་འབྲུག་ཅེས་ཐེབས།

(༥༧ ཉ་༦། ༡༡༠ འ་༤) རིམ་བཞིན་ཐེབས་ལམ་དུ་སྡོང་འཁོར་ཐུག་མཛད་དང་།
སྡོང་འཁོར་དཔོན་ལ། གསེར་ཁོག་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱིད་སོགས་ཀྱི་ཐེབས་བསྐྱར་དང་
བཅས་སྐྱེ་པོ་སྤང་དུ་ཐེབས་ནས་ཞག་གཉིས་བཞུགས། ཆེས་བཙེ་བརྒྱུད་ཉིན་ར་ལ་
དཔོན་དུ་སྟོན་འཁོར་རྒྱགས་བསྐྱས་ཀྱིས་གནས་གཟིགས་བསྐྱངས། དབྱ་གྲུར་དུ་
མཁའ་འགྲོ་ཆེན་མང་གི་མི་སྟོན་གཉིས་ནས་འཆོམས་ཞུ་ཕུལ། གཞུང་གོས་སྐར་ཀྱིས་
མཆོན་པོད་ཆོང་སྤྱི་དང་། སྐྱེའབྲམ་གཟིམས་ཁང་གོང་། གསེར་ཁྲི་སྐར་བས་གཙོས་
སྐར་ཁག་བཅུ་སྟོར་དང་། སྡོང་འཁོར་ལྷ་བྱང་གི་མཛད་ལ། ཅིང་ཉང་སི་དཔོན།
གསེར་ཁོག་དཔོན་ཀྱི་ལྷ་སྤྱི། བོད་ཁོངས་ཨ་ཤར་ཕུན་ཆོགས། སྤྱིའི་ཞབས་ཕྱེ་

དར་ཀྲས། སྤང་སི་ལྷ་མོ་དོ་ཇེ། སྐྱེ་འབྲུམ་གྲ་བྱང་ཆུབ། ལྷ་ཡུད་བྲག་དང་། རོ་ཆང་
སྐྱུལ་སྐྱུ་བཅས་ནས་སོ་སོའི་འཁོས་བཞུན་གྱི་མངལ་རྟེན་རིམ་བཞིན་ཕྱལ་བར་ང་
གལ་བྲག་དབང་དང་། ལེགས་སོའི་བཀའ་མཆིད། སྐྱེ་འབྲུམ་སྐྱི་སོ་དྲ་མོ་ཡེར་ལ་
བྱེད་སྒྲིའི་ཅ་ཆོག་གསར་བ་དང་། སྤང་སི་ལྷ་དོར་ལ་གནང་ཆ་བཅས་སྐྱལ། ཆོས་ཉི་
ཡུ་ཉིན་སྟོང་འཁོར་ནས་ཆིབས་ཁ་བསྐྱོད་པར་རྒྱ་དཔོན་དཔག་ནས་བྲང་བན་དང་རུ་
སྐྱེག་ཁུས་ཤིང་། རྩ་ཁྲུང་དགོན། སྟོང་འཁོར་དགོན། གསེར་ཁོག་དགོན་བཅས་གྱི་
ལས་སྡེ་ནས་ཐེབས་སྐྱེལ་དུ་བཅད། ལམ་ཞོར་སྤྱ་ཆང་དགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་
གནས་གཟིགས་ཐོག་གྲ་དཔངས་དང་། རྩང་པའི་སི། ཁོ་ཤོག་ངར་གི་སོགས་སེར་
སྐྱ་མང་པོར་བྲག་དབང་སྐྱལ། ཕྱི་ཉིན་ཐེབས་ལམ་དུ་ཆ་གན་ནོ་མིན་ཉན་སྐྱུལ་སྐྱ་
དང་། མ་ཉང་དགོན་གྱི་ལས་སྡེ། ཁོ་ཤོག་དཔོན་ཁག་ཉི་ཡུ་སྟོར་ནས་ཐེབས་བསུ་
དང་། ཆ་ཞག་སར་འཕྱོར་བཞུན་གྱི་བསྐྱེན་བཀྱར་ཁུས།

ཆོས་ཉིར་གཉིས་ཉིན་ཁམས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ་གྱི་སྐར་ཐོག་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཞག་
གསུམ་བཅག་བཞུགས་ངོས། ཆ་གན་ནོ་མིན་ཉན་གྱི་སྐྱུལ་སྐྱ་དགེ་འདུན་བཞུན་
འཛིན་ནོར་བུའི་བསྐྱེ་གནས་སུ་ཇེ་སྒྲ་མ་མཆོག་གི་སྐྱའི་སྤང་བ་ལྷ་བ་ཀྱར་གཟིགས་
ཐེལ་གཞོན་བཞད་པ་སྐྱལ་དང་། བསྐྱལ་བཟང་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་མགོན་གཉིས་གྱི་
ཞབས་རུལ་གཙང་མ་ཡུན་རིང་དུ་འགོད་པར་མངོན་པའི་རས་བྱིང་གི་དབྱ་གྱར་
དང་། ཁྱི་སྟན་བྱིན་ཆུབས་ཅན་གཉིས་ཤིག་མཆིས་པར་སྟོས་སྟེ་སེར་སྤངས་མཆོད་
རོལ་དང་བཅས་པས་གདན་བྲངས་པ་བཞིན་བྱོན་ནས་ཐོག་མར་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་
གཟིམས་གྱར་ནང་བདེ་སྟན་ཐོག་ངང་ཅམ་བཞུགས་ནས་རྟེན་གསུམ་འབུལ་བཞེས་

དང་། གནས་གཟིགས་བརྒྱུད་ཀྱི་དེ་ནས་གཟིམས་གྱུར་འགག་འདྲུའང་གྱུར་ཆེན་
ནང་ཞབས་སྟེགས་ཐོག་ནས་སྒྲ་སྒྲུལ་ལས་སྟེ་དང་བྲུ་དཔངས་སྒྲུལ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྲང་
རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྟོན་མའི་ལྷགས་ལྱང་དང་། སེར་སྒྱ་ཆེས་མང་བར་དར་དབྱངས་ཀྱིས་
བྱིན་རྒྱབས་བཅས་སྒྲུལ་ཅིང་། འོ་མིན་ཉན་སྒྱུ་འཁོར་སྟོས་བཅས་ནས་གསེར་
དབྱལ། གོས་དང་། ཆིབས་རྟ་སོགས་གཏང་རག་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་འབྱུལ་ཆན་ཆེ་
བ་བཏེག་དེ་ནས་ལྷ་རྒྱལ་དབང་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་གཟིམས་གྱུར་ནང་སྒྱུན་བྱངས་ཏེ་
བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད། སྒྲུལ་སྒྱུ་རོ་འཁོར་བརྒྱ་ཕྱག་ནས་རྟེན་གསུམ་
གསོལ་འབྲས་སོགས་སྒྲུལ་བར་བྲུག་དབང་བྱིན་རྒྱབས་དང་། བཀའ་མཆིད་ལྷག་
པར་གནང་། ཐེབས་ཁར་འབྱུལ་རྟ་འཛིན་མི་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྲུག་བྱིན་སྒྲུལ་ཏེ་
བཞུགས་སྐར་དུ་ཐེབས། ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་དཔར་བྲོགས་ཀྱི་ཆེས་བརྒྱའི་ཆོགས་
མཆོད་གྲུབ་འབྲས་ཏུ་ཁྱུ་ཁྱོད་པའི་ལིར་སྐེར་མཇུག་གནང་སྟེ་ཆོག་སྒྲུལ་སྒྱུའི་སྐར་
ཐོག་ཏུ་ཐེབས་ཤིང་། དེར་མ་བཞེངས་དགོན་ཞེས་པའི་སྒྲ་མ་དང་། དཔལ་ལྷན་ང་
ལང་ཅན་ནས་དད་པས་བསྟེན་བཀྱར་བ་གསོལ་ནས། མཇུག་བྱེད་ས་བརྒྱད་བརྒྱ་
སྟོར་གྱི་རེ་བ་དོན་ལྷན་མཇུག་། བྱི་ཉིན་བདེ་ཡངས་སྒྲུལ་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆེ་མཇུག་འབྲས་
དུ་ཐེབས་པར་པན་རྒྱུན་སྒྲུགས་ནང་སྟོན་གཅིག་ཏུ་དཀར་བས་འབྲས་ལྷན་དགེ་བའི་
གསུང་སྐེང་དང་། ཟང་ཟིང་གི་བྲུག་སྒྲིམ་གདབ་རེས་གནང་། སྐར་ཡང་ཆོག་པ་ལོ་
མིན་ཉན་གྱི་སྐར་ཐོག་ཏུ་བྱོན་ནས་ཁོང་པའི་འཛིན་དབང་བདག་ཐོབ་ལ་ལྷ་རྒྱལ་
མཆོག་ན་རིམ་ནས་ཤེ་བས་སྒྲུལ་འདུག་པར་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་བཀའ་ཤོག་དང་། སྒྲུལ་སྒྱུ་
རོ་གཡོག་ཁོ་ཤོག་དཔོན་རིགས་ཆེ་རྒྱུང་སྒྲུལ་རྒྱ་སྟོར་བཅས་ནས་ལྷ་བྱིར་སྒྱི་ཞུ་ཐོབ་

མེད་བསྐྱབས་པར་ལེགས་སེའི་གནང་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྦུལ་ཏེ་བཞུགས་སྐར་རིམ་
གྲིས་བཏེག་མ་བཞེངས་དགོན་དང་། དགོན་གསར་གྱི་ཁྲ་མ། ཀྲ་ཅ་དཔོན་ཆང་ཕྱེ་
ཤོག་ཕྱ་འགྲུར་བཞུག་པའི་གསལ་བྱེད་ཞབས་དཀར་ཆོགས་དྲུག་རང་གྲོལ་གྱི་སྦྱུལ་
སྦྱ་སོགས་ཁྲ་ཁག་བཞི། དཀར་རྩའི་ཕྱེ་ཤོག་བཅས་ནས་ཐེབས་བསྐྱུ་དང་། དངོས་
འབྱོར་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་ཞབས་ཏོག་ཡང་དག་པར་བསྐྱབས། ལུལ་བྱ་དེ་དག་གི་
ཕྱོགས་མཆམས་ནས་འདུས་པའི་སྦྱེ་བོའི་ཆོགས་ལ་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འབྲེལ་
བ་ཁྱད་པར་ཅན་འཛོག་པར་མཛད།

༥ ཀྱུལ་མཆོག་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོ་དང་། ལུ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་རྒྱ་སོག་གི་
མགོན་དུ་ཞབས་སོར་བཀྲ་ཤིས་གྱི་རེ་ཁྲ་བཀོད་པའི་ཆེ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཕྱ་
ཕྱིར་བཞུན་གསོལ་མཛད་པའི་མཆོ་གཉན་ཨོ་སྦྱོག་ཅེས་པ་བེ་རྩར་ཁུན་མ་འབྲིལ་བ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་པའི་འགྲམ་དུ་ཆེད་གྲིས་བྱོན་ནས་དེར་གནས་པའི་གདེངས་ཅན་
བདག་པོ་མགྲུ་བར་བྱེད་པའི་མཆོ་ཇས་གྱི་རིགས་དུ་མ་བཏབ་ཅིང་། རྣམ་སྒྲ་གསུང་
ཞབས་དང་བཅས་ནས་བསངས་ཆོག་རྣམ་དག་ཆོས་སྦྱུ་མ་གསུང་བར་མཛད། དེ་
དང་ཁད་མི་རིང་བའི་མཆམས་ཁང་འཁྲིས་ཞབས་དཀར་སྦྱུལ་སྦྱུ་དང་ཕྱེ་ཤོག་ཅན་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དབུ་གུར་བཞུགས་སྤྲིག་ལ་ཆེབས་བསྐྱུར་གྱིས་ཁྲ་
དཔོན་དམངས་བཅས་མི་གངས་ཆེག་སྟོང་སྟོར་ལ་སྦྱབས་འབྱོར་དང་། མ་ཁིའི་ལྷགས་
ལུང་སྦུལ། ཞབས་དཀར་སྦྱུལ་སྦྱུ་དང་། འདུལ་བ་སྦྱུལ་སྦྱ། ཨ་ལགས་སྦྱུལ་ལྟན་སྦྱུལ་
སྦྱ། མཛོ་སྦྱུལ། རོང་པོ་ལྟན་སྦྱུལ། ཕྱེ་ཤོག་བཅས་ནས་རྟེན་གསོལ་དང་། དངོས་
འབྲུལ་རིམ་བཞིན་བཞུར། དེ་ནས་ཞབས་དཀར་སྦྱུལ་སྦྱུའི་མཆམས་ཁང་བཀྲ་ཤིས་

འཁྲིལ་སྒྲིང་དུ་གདན་བྲངས་པ་ལྟར་ཞབས་སོར་བཞོད་དེ་ཁྲ་ཁག་བཞི་ཉེ་ལྟོས་བཅས་
པའི་སེར་སྒྲུ་མང་སོར་ཆེ་དབང་དང་། སྒྲུལ་སྒྲུ་རྒྱུང་པར་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་
སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྟུལ།

(༥༡ ཉ་པ། ༡༡༩ འ་༥) ཁྲ་བ་ལྷ་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན། གོང་གསལ་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཁག་
ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་རྒྱས་དང་། བདོག་པའི་གནང་ཆ། ཁྲད་པར་
མཆོམས་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་ཕྱོགས་དེའི་སྒྲེ་དགུ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་མཆོད་གསོལ་
འདེབས་ཀྱི་རྟེན་དུ་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་
བཅས་པ་གསར་བསྐྱེད་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་མངགས་དང་འབྲེལ་དོ་དམ་ཞབས་
འདུལ་སྒྲུལ་སྒྲུ་གཉིས་ལ་བྱེད་སྒྲུའི་ལག་འཁུར་དང་། དདུལ་དངོས་ཀྱི་མ་ཐུན་རྒྱུ་
རྟེན་སྐལ་བཅས་དང་། ཀྲང་ཅ་སྒྲོད་པ་དཔོན་པ་མེས་བརྒྱུད་བཅས་ནས་གཞུང་སར་
ལྷག་བསམ་བྱས་རྗེས་མདོན་པར་མཐོ་བའི་གཟིགས་བཟོས་དང་། ད་ལམ་ཡང་
འཁོས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཁྱེ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་བདག་རྒྱེན་དུ་ནང་སའི་གོ་མིང་དང་།
བྱར་ཏོག་། ཆོ་ལོའི་བཀའ་ལོག་། དམ་རྩས་སྒྲུང་བྱིན་ཐབ་ལོ་བཅས་དགུས་བཞིན་
སྒྲུལ་བས་སྒྲུ་མི་ཤེས་པའི་དགའ་དད་ལྷག་པར་འཕེལ་ཏེ་ཕྱག་གྲུང་འབྲེལ་བ་ལྟར་
འཆོལ་ཞིང་སྤྲན་ཆད་ཀྱང་བཀའ་བྲིན་སྒྲིང་དབུས་སུ་བཅངས་ཏེ་ལུས་སྒོག་འདོར་
རུས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་ཁྱེ་ཞེས་གསོལ་ཏོ། །

དེ་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ཁར་དད་འདུས་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ་ཙམ་ལ་ཕྱག་བྱིན་
གནང་། སང་ཉིན་ཡང་སྒྲེ་བོ་གྲངས་དེ་ལས་མི་རྒྱུང་བའི་དོན་མཛད་དེ་སྒྲུལ་བྱིར་དུ་
ཕེབས། ཁྲ་བྲང་བཀ་ཤིས་འཁྲིལ་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་གསུམ་དང་། ཀྲང་ཅ་གོང་དཔོན་སོགས་

ལ་འདོད་ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་ཕྱང་སྦྱལ། ཆ་ཁའི་ཚུ་ཁར་བཞུགས་ཞག་སྐབས་འབྱུངས་
སྐར་ཀྱི་མཛད་སྒོ་བསྐྱུངས་ཏེ་ཕེབས་སྐྱེལ་རྒྱ་དཔོན་གཉིས་དང་། དམག་དབྱུས།
ཐུང་མི་བཅས་པ་གོ་བབས་ཀྱི་གནང་ཆས་ཆོམས་པར་མཛད་དེ་སྐར་ཆེན་རིམ་
བཞིན་བཏེག་མོ་འཁོར་དུ་ཕེབས་པ་ན་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཕེབས་བསུ་དང་པོའི་
འཆམས་སྦྱར་འབུལ་མི་ཅེ་བྱང་ཕུན་རབ་པ་སྒོ་བཟང་འཛིགས་བྲལ་དང་། ཀྱན་སྒྲིང་
ལྷེ་འཆང་། སེར་བྱས་འཐུས་མི་བཅས་རིང་ནས་ཉེ་བར་འོངས་པ་དང་མཇལ་འཕྲད་
ཀྱིས་སོ་སོ་ནས་བྱག་དང་ཞེ་ས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བར་བྱག་
དབང་དང་། བཀའ་མཆིད་ཞིབ་དུ་སྦྱལ། འགག་ནས་ (ཡ་ ༩ ཉ་ ༡ ༡༡༥ བ་ ༡) ཕྱོགས་
འདུས་ཀྱི་དད་ཅན་བྱངས་ལས་བཀལ་བའི་རེ་བ་སྒྲོང་བར་མཛད། ལྷན་མ་ལབ་
དཔོན་ཀྱི་འབུལ་སྤྱད་སྒྲ་མ་གྲགས་བཙོན་སོགས་སྐར་སྒྲ་འགའ་ཞིག་ནས་དད་
མཇལ་དང་། བྱ་ཁོག་པའི་མི་དང་། རིགས་སྐས་ལྷོས་བཅས་ནས་ཕེབས་བསུ་བྱས་
ཏེ་ཡིན་སྒྲིང་བཞུགས། བྱ་ཁོག་པའི་མི་སོགས་འབྱོར་ལྷན་མང་པོས་ཡུལ་ལྷགས་ཀྱི་
གསོལ་སྟོན་བྱངས། དེ་ནས་ཆེབས་ཞལ་རིམ་བཞིན་བསྐྱུར་ཏེ་གཤོར་སྒྲོར་ཕེབས་
སྐབས་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གདན་ཞུར་ཆེད་འབྱོར་ཕུན་ཁང་ཐའི་རི་དང་། མཁན་
བྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མ། གཙང་མདའ་ལས་ཆབ་ལྷགས་སྤྱག་བཀའ་སྒྲོན་ལས་འཕར་
ཁྲི་སྟོན། ཅེ་བྱང་ཕུན་རབ་པ། བཀའ་འགག་གནང་བྱུང་། དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་
སྤངས་པའི་འཐུས་མི་ཁྲི་ངག་དབང་ཞོར་བུའི་སྦྱལ་སྦྱུང་དང་། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་གི་
ཕྱི་འཐུས་གཞུང་པ་ལྷ་བཙོན་སྦྱལ་སྦྱ། དགའ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕྱི་འཐུས་ཁྲི་
དགས་སྦྱལ་སྦྱ། སེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་ཀྱི་བྲ་ཆང་སོ་སོའི་འཐུས་མི། རྣམ་གྲ་དང་།

གནས་ཆུང་སྤྱི་འཐུས། ཀུན་གླིང་། རྩ་སྤྱོད་། སྤེ་བྱུག་ཆུ་བྱང་བཅས་ཀྱི་སྤེ་འཆང་། འཕྱི་
གུང་། མཚུར་ཕྱ། འབྲུག་གསར་གླིང་། འཕྱོང་རྒྱས་རི་པོ་བདེ་ཆེན། བྲག་ཡེར་པ། སྤེ་
དཔོན་ལྷ་རྒྱ་རི་བ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་མི་སྤྱ། ཁལ་ཁའི་དདུལ་ཁང་དོ་དམ་ཅེ་བྱང་
ཤར་སྤྱི་ཡེ་རྒྱ་དང་། འོད་བྱང་འཇུན་པ། ཞོལ་བྱང་དགེ་འདུན་སྤྱལ་བཟང་། སྤུན་
སྤྱིན་ལུགས་རི་ཨེམ་ཆེ། ཤངས་སྤེ་སྤེ་མ་ནོ་ཡོན། སྤེ་རོང་སྤེ་རོ། ཁོ་ཤོག་སྤེ་སྤེ་སྤེ་
བཅས་ནས་ཕེབས་བསྐྱའི་མཇུལ་དར་ཕུལ་བ་རང་བསྐྱོགས་ཐོག་ ཕྱག་དབང་དང་།
དབྱེས་པའི་བཀའ་མཆིད་སྤུལ།

ཤངས་སྤེ་སྤུར་བྱ་ཅན་ཀྱི་བཞུགས་སྤར་བྱ་ཕེབས་ཉེའི་མཆོམས་ཤངས་སྤེ་
པས་སེར་སྤྱོངས་དང་། སྤོས་རོལ་སོགས་ཀྱིས་སྤུན་བསྐྱེས་ཉེ་བཞུགས་ཁྱིར་ཞབས་
སོར་སྤྱིང་འཁོད་མཆོམས་གདན་ཁྱེ་བ་བཀའ་སྤོན་སྤེ་མ་སྤོ་བཟང་འཕྱིན་ལས་ནས་
ཕེབས་བསྐྱ་དང་། འཕྱོང་མཇུལ་ཆབས་ཅིག་ དེ་མཚུངས་གོང་སྤོས་གཞུང་ཞབས་
སེར་སྤྱེ་མདའ་ཆབ་ཡན་དང་། གདན་གསུམ་སྤེ་སྤུལ་བཅས་ནས་འཕྱོང་ཕྱག་ཐོག་
རྟེན་གསུམ་མཇུལ་དང་། དེ་བྱིངས་གཞུང་ཞབས་སོགས་མི་བྲག་སེར་སྤྱེ་མཐའ་དག་
ནས་གོ་བབས་ཀྱི་མཇུལ་དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕྱག་དབང་དང་། བཀའ་ཐེད་མཆོག་ཏུ་
གཤེན་བ་གནང་། དེའི་བྱི་ཉིན་ཆེས་བཅུ་བྲུག་ཉིན་དབྱ་གུར་ཨར་གསར་ནང་གཞུང་
གནས་ཀྱི་ཕེབས་བསྐྱའི་རྟེན་གསོལ་ལེགས་འབུལ་སོགས་བསྐྱར་བཞེས་རྗེས་བྲག་
ཡེར་བ་ཡན་དང་། ཁལ་ཁའི་དདུལ་ཁང་དོ་དམ་བུན་མོང་ནས་མཇུལ་དར་རྟེན་
གསོལ་ཕུལ་བར་གྲལ་སྤོན་ཕྱག་སྤྱང་བཀའ་འཆོམས་བཅས་ཀྱི་ངལ་གསོའི་
དབྱེས་འཕྱིན་སྤུལ།

མཇལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ཤངས་སྡེ་ལྷ་མ་ནོ་ཡོན་དང་། དག་སྐྱོས་དོན་ཡོད་
སོགས་ཁག་བཙུ་ཕྱག་ནས་ལེགས་ཇ་དངོས་སྐྱེས་རིམ་བཞིན་བཏེག་པར་ཇ་གྲལ་
ཕྱག་དབང་དང་། འགག་ནས་སྐྱེ་བོ་ཕོ་ཕོ་བརྒྱ་ཕྱག་བདུན་ཞལ་མཇལ་གྱིས་ཆེ་མ་
པར་མཛད། དེའི་སང་ཉིན་སྐྱེ་འཁོར་ཕྱགས་བསྐྱེས་ཁང་ཐོག་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་
བསྐྱེད་གྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་ཤངས་སྡེ་ལྷ་མ་ནས་མཇལ་
དར་རྟེན་གསུམ་དང་། ཁོ་ཤོག་སྐྱིས་འབྲལ་དངོས་ཆན་ཆེ་བ་སྐྱེན་ལམ་དུ་བསྐྱར། རོ་
ཡོན་ལས་སྡེ་དབུ་ཆོས་རྣམས་ནས་ཀྱང་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕྱག་དབང་གྲལ་
སྟོན་གནང་སྟེ་རང་ཅམ་བཞུགས་རིང་སོག་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲུ་གར་དང་། སྤེར་ཀ་སོགས་
ཀྱི་གཟིགས་མོ་མང་དུ་སྐྱོས་པར་ཐུགས་ཞིབ་ཀྱི་རྩལ་མཛད་དེ་གནང་ཆ་གཟབ་བ་
དང་། སྐྱེ་བོའི་ཁྲོམ་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་གི་སྐྱལ་བཟང་
དགའ་སྟོན་སྦྱལ། ཆོས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་རྩུང་རྒྱལ་པོ་དང་། ཆོས་འབྱོར་སོགས་
རྟེན་གསོལ་འབྲལ་མི་ཁག་དུག་ལ་སྤེར་མཇལ་དང་། བྱིངས་བརྒྱ་ཕྱག་དབུ་ལ་ཕྱག་
བྱིན། ཤངས་སྡེ་མ་དང་། རོ་ཡོན་རྩུང་ལ་ལེགས་སྐྱེས་བཅས་སྦྱལ་ཏེ་ཆེབས་ཐོན་གྱི་
ཕེབས་ལམ་དུ་ཁྱར་ལྷག་པའི་སི་དང་། རྩོན་ལྷ་མ་ཇ་སག་ནས་འཆོམས་ཁུ་དང་།
བཞུགས་སྐར་དུ་རྟེན་གསུམ་སྦྱལ། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་སར་ཕེབས་བ་ན་རྒྱ་ཁོག་པའི་
ལི་ཆེ་རིང་དོན་གྲུབ་དང་། བློ་རས་ལྷ་མ་ཐའེ་རི་དཔའ་བོ་སོགས་དད་ལྷན་ཁག་བཙོ་
བརྒྱད་ནས་རྟེན་གསོལ་གྱིས་མཆོད་ཅིང་། དེ་དག་དང་། ལུལ་མི་དད་འདུས་ལྷ་བརྒྱ་
སྐྱོར་ལ་ཕྱག་དབང་གནང་། དེ་ནས་ཕྱག་བཏེག་པའི་ལམ་དུ་གོང་གསལ་གདན་ཁྲུའི་
མི་སྣ་དང་མཉམ་རྗེས་ཅི་རིགས་སུ་ལྷགས་པ་གྲ་བཞི་བརྒྱ་སྐྱོར་བརྒྱ་དཔོན་ཆོས་

དབང་དང་། མིང་དཔོན་གཉིས། དམག་དམུས། གཞིས་ཅེ་དམག་སྐྱར་གྱི་བརྒྱ་དཔོན་
ལྷེ་བདེ་ལེགས་ལྷན་དང་། མིང་དཔོན་གཅིག་ དམག་དམུས་བཅས་ནས་བྱ་སྤྲིག་
གིས་བྲང་བན་ཁྲུས་ཤིང་། སྤྱོད་ཇ་ཤིག་དང་། སྤྲི་ལྷོས་བཅས་ནས་ཀྱང་སྤྲོན་
བསྐྱེད་མཇུག་དར་ལུལ།

ལྷ་ནག་ཁར་གསོལ་ཆ་མཛད་པར་ཁུར་ལུག་པའི་སི་དང་། ཨ་མང་ནོ་ཡོན་
གཉིས་ནས་ནང་ལུགས་གྱི་མཇུག་འབྲུད་ཁྲུས། དེར་ཡང་མི་མང་ལ་མཇུག་ཁ་དང་།
བྱི་མ་རེད་གྱི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་གདན་ཁྲུ་དབུས་གཙང་འགོ་དམག་རྣམས་ནས་བྱ་
བསྤྲིགས་བྲང་བན་ཁྲུས་ཏེ་བཀྲགས་སྐྱར་དུ་ཕེབས། རྟེན་གསོལ་དང་། འཆོམས་ཁྲུ་
འབུལ་མི་མང་དག་ལ་བྲག་དབང་དང་། འདོད་ཆོས་གྱི་ལུགས་ལུང་སྤྲུལ། དབུས་
གཙང་འགོ་དམག་རྣམས་ནས་འབྱོར་མཇུག་ཁྲུས། རྩན་ལྷ་མ། ཇ་ཤིག་གྱི་ཆོས་
འཛིན་དོ་རྩེ། མོ་ཡོན་སྤོ་བཟང་དབང་རྒྱལ། རྣམ་རྒྱལ་མལ་རིང་སོགས་ནས་ལུལ་
ལུགས་གྱི་བསྐྱེན་བཀྱར་ཁྲུས་པ་དོན་ལྷན་མཛད། ཞལ་དཀྱིལ་བལྟ་བར་འདུས་པའི་
སེར་སྐྱ་ཉིས་སྤོང་དུ་ཉེ་བ་རྣམས་གྱི་རེ་བའི་དབུགས་ཀྱང་ལྷུང་། དེའི་བྱི་ཉིན་ཡང་དད་
པའི་ནོར་དང་ལྷན་པ་དུ་མས་སྤི་ཁྲུའི་དགེ་ཆོགས་བྲང་པོ་བསྐྱེན་ཅིང་། ཁུར་ལུག་
པའི་སི་མགོན་པོ་ཆེ་བརྟན་ཞེས་པ་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་ཡིད་བྱུང་སྤེ་བྱུང་འདས་གྱི་
བསམ་པ་བརྟན་པོས་རི་ལྟར་བཟོད་པའི་སྤོམ་པའི་བགོ་སྐྱལ་གནང་དགོས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་བཞིན་ཡོངས་རྫོགས་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཡང་དག་པར་བཀོད་
དེ་དེས་ལེགས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་ཉེ་བར་མཛད།

ཆོས་ཉེར་དུག་ཉིན་ཁུར་ལུག་པའི་སི་དང་། དགེ་བསྐྱེན་མགོན་པོ་ཆེ་བརྟན། ཨ་

མངན་ཡོན་བཅས་ལ་ཐོན་སྐྱེས་བཟང་པོ་དང་། འཕུལ་ཡུན་དགེ་བའི་ཞལ་གདམས་
བསྐབ་བྲ། རྩོམ་ཆ་ཐོ་དང་། རི་སྐག་གཉིས་ལའང་གནང་ཆ་དང་། ཁོ་ཤོག་དེར་དགེ་
འདུན་གྱི་གནས་གཞི་འདུ་ཁང་དང་། རྟེན་གསུམ་བཞུགས་ཡུལ་སྤེའི་རི་གཙང་ཁང་
གསར་བཞེངས་བཞིན་སྐབ་ན་བསྟན་འགྲོའ་པན་བདེ་རྒྱས་ཤིང་། རང་གཞན་བསོད་
ནམས་ཀྱི་དགེ་ཙམ་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེ་བསྐྱེས་ཚུལ་གོ་གསེད་ཞིབ་བཀོལ་དང་འབྲེལ་རིང་
མིན་གསར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་མངགས་ནན་ཏན་དང་། དདུལ་དངོས་ཀྱི་
མ་སྐྱེན་རྟེན་གྱ་ལོས་པ་གནང་སྟེ་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་དེར་རི་སྐག་ལོར་བྱ་དར་རྒྱས་
དང་། ཐོ་ཡོན་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ། སྤྱི་བྱེད་ཆེ་ཉི་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཆེས་མང་
པོས་རང་རང་གི་འགྲོའ་བ་དང་བསྟན་པའི་བསྟན་བཀའ་གསོལ་ཏེ་བྱས་པོར་
འཕགས་མཆོག་སྐྱགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་པོ་ཡིག་དྲུག་གི་ཆོས་འབྲེལ་སྦྱལ། པའི་སི་
རྣམ་འདྲན་དང་། ཁོ་ཤོག་སྤྱི་ནས་ཀྱང་དངོས་འགྲོའ་གྱི་འདུལ་བ་སྐྱམས་མཐོ་དང་
བཅས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱིགས་པའི་ཐོག་སྤྱི་ནས་
གཞིགས་ཀྱི་སྒོམ་བསྐྱེས་དང་གཟུངས་རིང་། མ་ཉི་བཅས་ཀྱིས་ལྷགས་ལུང་སྦྱལ་ཏེ་
རྣམ་གྲོལ་གྱི་ས་བོན་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད། མཇུག་བྱེད་ས་མང་པོའི་རེ་བ་ཡང་དོན་
ཡོད་མཛད། ཁལ་ཁ་དདུལ་ཁང་དོད་མ་གསར་པ་ཅེ་བྱུང་ཤར་སྤྱི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་
དང་། ཤོད་བྱུང་འདུན་པ། ཞོལ་བྱུང་དགེ་འདུན་སྐལ་བཟང་བཅས་ནས་ཐོན་ཤུག་
བྱས།

ཆེ་བ་དྲུག་པའི་ཆེས་ནང་ཁུར་ལུག་པའི་སིའི་རྣམ་འདྲན་ཆོས་འཁོར་དང་། ཐའི་
རི་མཁས་གྲུབ་བསྟན་འཕེལ་བཅས་རང་གནས་སུ་བྱིར་ལོག་མཇུག་ཁའི་ཐོག་འཇུག་

དཔལ་མཆན་བརྗོད་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། སོ་སོར་དངོས་པོའི་གནང་ཆ། དམ་ཇས་
འིན་རྟེན། ཆོས་ལྷན་གྱི་གསུང་མཆིད་ཞིབ་རྒྱས་བཅས་སྦྱལ་བས་དད་མོས་ལྷག་
པར་འཕེལ་བར་གྱུར། རྩོགས་དེའི་སྒྲ་དཔོན་གཙོ་བླ་གཞན་ལའང་ཆོས་དང་ཟང་
ཟེང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ལ་གང་འཆམས་ལྷག་པར་འདོ་བ་དང་། ཞལ་མཇལ་དོན་དུ་
གཉེར་བ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོའི་རེ་བའང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་དེ་བསྟན་འཛིན་
ཨོར་སྟོག་དང་ཉེ་བའི་ཆར་ཕེབས། ཟེ་ཡིང་ཨི་བན་དང་། འིན་ཐལ་གཉིས་ཀྱི་ཕེབས་
སྒྲེལ་དཔོན་དཔག་རྣམས་བྱ་དགའ་བཟང་པོས་མགྲུ་ཞིང་རངས་པར་མཛད་ནས་
འིར་སྟོག་གནང་། ཨོར་སྟོག་ཅེར་འིློགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཆན་མ་གསེར་
ཟངས་ཀྱི་ཉོག་ལྷན་དང་། ལྷགས་ཀར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དར་ཟབ། ཤིང་འབྲས་སྟེ་
འདོམ་སོགས་ཀྱི་ཐུམ་སྟེ་འདོགས་ཅན་མང་པོ། གཞན་ཡང་སྒྲུབ་གཟིགས་སྒྱུ་སྒྲུང་
དར་འཕེན། ཆོགས་འཁོར་བཅས་བསྐྱེགས་ཏེ་དཀར་འིློགས་དག་ལྟའི་དབྱ་འཕང་
སྤིང་ཅེར་བསྟོད་འིར་ལྷ་བསངས་ཀྱི་གསུང་ཆོག་སྤིན་རྒྱས་དང་། བརྟན་བཞུགས་
བདེན་བརྗོད་མཛད། བཞུགས་སྐར་དུ་སྒྱུ་སྒྲུང་འགོ་དཔག་རྣམས་གཡས་གཡོན་དུ་
བསྐྱེགས་ཐོག །སྒྱུ་འཁོར་ཆང་མ་མཁྱིན་གཅིག་དུ་བསྐྱེབས་ཏེ་ཀྱེ་ཀྱེ་སྦྱེ་སྦྱེ་
དབྱར་རྩ་ལྷར་གསང་མཐོང་བསྐྱགས་ཤིང་། དཔྱད་ཆོགས་རྣམས་རེ་མོས་ཀྱིས་མེའི་
འཕྲུལ་འཁོར་ཡང་དགྲ་སྤྲུག་དུ་འཕངས་སོ། །

དེ་ནས་རིམ་ཕེབས་ཀྱིས་ཤོག་བུའི་ཅ་མཆམས་གད་སྟེང་དུ་སོན་པ་ན། ཁྱར་
ལྷག་པའི་སི་ནས་སྒྱུ་སྒྲུང་ཞབས་ཁུང་མངགས་པའི་དཔག་མི་རྣམས་དང་། སྒྱུ་འབྲས་
ནས་སྒྱུ་ཆས་དང་མཉམ་དུ་སྟོན་རྫོང་བསྐྱེདས་པའི་དོ་དམ་མཁན་ཅིས། གདན་

འཕུས། གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་རྣམ་གྲ། རྒྱ་སྤྱོད་འགོ་དཔག་བཅས་ནས་ཤེབས་བསུ་
ལུས། གནས་དེར་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཆོགས་སྟོན་ཡང་མཛད།

“༤༥ ལུང་ཆུང་སྤྱིད་པོ་རུ་གཞུང་སས་གཙུག་ས་པའི་སྣ་སྤྱེ་མི་སྤྱེའི་དཔོན་ཁག་
ནས་འཆོམ་ཞུ་བར་མེད་དུ་འབྱོར་ལུས་དང་། བག་ཆུ་ཆུ་མགོ་རིང་མོར་ཀུན་
གཟིགས་པཎ་ཆེན་མཆོག་སོགས་ནས་ཤེབས་བསུས་ཀྱིས་ཡབ་སྲས་ལྷན་
འཛོམས་བསྐྱུངས། བག་ཆུ་རུ་རྒྱུན་རིང་ཅམ་བཞུགས་ཞག་གིས་སྤྱོགས་དེའི་
སེར་སྐྱ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོར་འདོད་ཆོས་ཀྱིས་རབ་དགའི་ས་ལ་རེག་པ་ལྟ་བུའི་
དགའ་མགུ་བསྐྱུན།

དེ་ནས་ཉིན་ལམ་དུ་མར་བཞུགས་སྐར་རིམ་གྱིས་བཏེག་སྟེ་ལུང་ཆུང་སྤྱིད་པོ་
ཞེས་བར་ཤེབས་མཆོམས་ནག་ཆུ་འགོ་པ་ཅེ་དུང་མོ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་དང་། བྱང་
རིགས་སྤྱེ་བཞིའི་འགོ་དཔག་བཞི་བཅུ་སྟོར་ཆེབས་བསུར་ལྷགས་པ་ནས་འཆོམས་
ཞུའི་དར་དཀར་བྱ་སྤྱ་བསྟོལ་བཞིན་བརྒྱུངས་ཤིང་། དབུ་གུར་དུ་བཞུགས་ཞབས་
འཁོད་པ་ན། བག་ཆུ་འགོ་པ་སེར་སྐྱ་གཉིས་ཀ་དང་། བྱང་རིགས་སྤྱི་འཕུས་གསང་
གཞུང་དཔོན་འཛིགས་མེད་དབྱ་འདུལ་དང་། སྒྲེར་པའི་འགོ་བཆེ་རིང་རྗེ་རྒྱུ་ཨ་མདོ་
སྟོན་སྤྱད་ཀྱིས་སྤྱི་འཕུས་ཤོག་ཆེན་དཔོན་དམ་འཕེལ་བཅས་ནས་ཉེན་གསུམ་
མཛལ་དར་ཕུལ་བར་གྲལ་སྟོན་བཀའ་འཆོམས་དང་། དབུ་གུར་འགག་ནས་དཔག་
དཔྱུས་བཅུ་ཕྲག་བཞི་ལ་ཕྱག་དབང་སྦྱལ། དེ་ལུབ་བྲེ་ཁྲག་ཏུ་བཞུགས་ཞག་མཛད་
ནས་ཕྱི་ཉིན་ཐོག་ཐོའི་ཆུ་ཐོན་གྱི་ཤེབས་ལམ་དུ་ནག་ཆུ་སྐབ་ཁང་སྤྱལ་སྐྱུ་དང་། བྱང་

དགོན་ཁག་བཅུའི་སྤྱི་འཐུས་ལས་སྡེ་བཅས་ནས་ཐེབས་བསྐྱའི་མཇལ་དར་ཕྱལ།
དེའི་སང་ཉིན་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐུགས་མཁའི་ཆ་རྒྱུན་འབྱལ་བར་འོངས་པ་
མཁན་ཚུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དང་། ལྷ་གཉེར་ཤོད་བྱང་ལྷ་སྒྲུབ་བྲ། བྱང་
རིགས་དཔག་དཀྲུས་བཞི་བཅུ་སྟོར། བོད་བཞུགས་ཨི་བན་ནས་འཆོམས་འབྱལ་དུ་
ཆེད་མངགས་དཔག་དཔོན་གོན་རྗེས་དང་། དཔག་དཀྲུས་ཉེར་གཉིས་བཅས་དང་
མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བྱང་བན་ལུས། དེ་ནས་ཐེབས་གོར་ལུགས་ཏེ་འབྲི་ཚུའི་པ་རོལ་
བཞུགས་སྤྱིག་དབུ་བྱར་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་ཨི་བན་རོ་ཆབ་རྒྱ་དཔོན་ནས་
ལུས་མོ་ས་ལ་བཅུགས་ཏེ་འཆོམས་ལུའི་མཇལ་དར་དང་། སྡེར་གྱི་རྟེན་གསུམ།
མཁན་ཚུང་བསོད་རྒྱན་ཅན་ནས་གཞུང་གནས་ཀྱི་འཆོམས་ལུའི་མཇལ་དར། ལུ་རྒྱ།
ཐུགས་མཁའི་དངོས་འབྱལ་བཅས་ཕྱལ་རྗེས། སྐབ་ཁང་སྐུལ་སྐྱ། ཁང་སེར་སྐུལ་སྐྱ།
མཁན་ཚུང་། ལྷ་གཉེར། ཞབས་བརྟན་དགོན་ལ། རོད་དགོན། ཤོག་ཆེན་སྡོལ་སྐྱ་
དགོན། ཆོས་སྤིང་དགོན། ལྷག་རིང་དགོན། ཨོ་རྟོག་ཐང་སྤིང་དགོན། ཐང་སྤང་
དགོན། གནས་མ་དགོན། ཨམ་སྟོད་བྲག་དཀར་དགོན། འཕྲོང་བྱར་དགོན། བྱང་
རིགས་སྡེ་བཞི་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་འཐུས་ལས་སྡེ་རྣམས་ནས་རྟེན་གསུམ་མཇལ་དར་རིམ་
བཞིན་ཕྱལ་བར་ཐུག་དབང་ཇ་གལ་དང་། དགོན་སོ་སོར་སྤྱིག་ལམ་ཀུན་སྟོན་དང་།
བཤད་སྐྱབ་ཀྱི་སྟོལ་བཟང་མི་ཉམས་ཡར་ལྡན་དུ་ཡོད་དམ་ཞེས་སོགས་བཀའ་
མཆེད་དགོངས་པ་ཅན་དང་། ལུ་མ་ཐུད་དཔག་དཀྲུས། སྡེར་གཡོག་བྲག་ཚུ་སྟོར་
བཅས་ལ་དར་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་རྒྱབས་བཅས་སྐུལ།

འགག་ཁ་སྟོང་དུ་མཁན་ཚུང་བསོད་རྒྱན་དང་། ལྷ་གཉེར་ལྷ་སྒྲུབ་བྲ་གཉིས་ལ་

ཐོན་ཕྱག་གནང་། གདང་ལའི་ཚུ་བརྒྱད་ཐོན་མཆམས་སུ་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོ་བསྟན་འཛིན་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད་སྦྱལ་གདོང་
འཆམས་ཞུའི་མཇལ་དར་དང་། ཆེབས་བསྐྱར་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་ཞུ་ཡིག་དེ་རྗེས་
བཀའ་སྟན་ཅེ་ཕྱག་དང་། མགོན་གཉེར་རྒྱལ་པོ། གཞུང་སའི་ཕེབས་བྱམས་འགོ་བ་
རྩུང་ཁང་སྤྲས་དང་། ཆེ་རིང་རྟོ་རྩེ། ཕེབས་བསུའི་བཀའ་སྟོན་གསར་བྱུང་བ་སོགས་
ས་གནས་གང་དུ་བཅར་འགའ་དགོངས་སྟོར་སྟན་འབྲུལ་ཞུ་མི་ཅེ་མགོན་ནམ་རྒྱལ་
ཆེ་འཕེལ་བཅས་ནས་མཇལ་རྟེན་མངོན་པར་བསྟར་ཞིང་། ཕྱི་ཉིན་ལ་ཆོད་དཀར་
རིལ་ནས་རྒྱང་གྲགས་ཙམ་འདས་པའི་སར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤངས་གྱི་སྤྱི་
འཐུས་སྟོ་མང་སྟོབ་དཔོན། སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གྲིང་གི་སྤྱི་འཐུས་བྲེས་སྟོབ་དཔོན།
དགའ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་འཐུས་ཤར་ཅེ་སྟོབ་དཔོན། འདས་བརྒྱད་ཤོག་གི་
འགོ་འདོམས་བརྒྱ་དཔོན་གཅིག་དང་། ཞུན་ལྷ། རང་གི་བཅས་ཆེབས་བསུར་འབྱོར།
གདང་ལའི་ཞོལ་དུ་བཞུགས་ཞག་སྐབས་མར་ངོའི་ཆོགས་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་མཛད།
ཕྱི་ཉིན་གདང་ལའི་ཨོར་སྟོག་ཏུ་གསོལ་ཆའི་ཐོག་གཞི་དེར་གནས་པའི་དགའ་ལྷ་
འཁོར་བཅས་ལ་ཕྱོགས་ཕེབས་བཞེད་དོན་གྲུབ་པའི་གཏང་རག་མཆོད་སྦྱེས་གྱི་
རྩལ་དུ་གསེར་ཟངས་གྱི་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་རྒྱལ་མཆོད་དང་། སྟན་གཟིགས་
སྟན་དར། ཆོགས་གཏོར་ཉེར་སྟོད། སྤྱ་ལྷུང་དར་སྤེང་བཅས་རྒྱས་པར་བཞུགས།
བསངས་གྱི་དུད་སྤྱིན་རྩེ་མཐོང་ཁེངས་པ་མངོན་པར་འབྲུལ། བཞུགས་ཁྱི་གསར་
བཅོགས་སྟེང་ཞབས་སེར་འཁོད་དེ་ནམ་གྲགས་ཞབས་དང་བཅས་ལྷ་བསངས་གྱི་
གསུང་ཆོག་དང་། གསར་དུ་བཀའ་ཚོམ་མཛད་པའི་བསྟོད་གསོལ་འཕྲིན་བཅོལ་

བཅས་ཐུགས་འདུན་བྲག་པོས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་པས་དཀར་ཕྱོགས་གཞི་བདག་
རྣམས་དགའ་མགྱུ་རངས་པའི་ལྷས་མཆན་མངོན་པར་བཟང་བ་བྱང་།

དེ་ནས་ཆེབས་ཐོན་གྱི་ཐེབས་ལམ་དུ་རྒྱ་རི་ཁྱི་ཆེན་དང་། ཉོར་ཁང་ཇ་སག་སྐྱ་
བཅར་གཅེན་པོ་བྱམས་པ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་ལྷན། ཅིས་དཔོན་ཁེ་སྤྲད་ལ། ཅེ་མགོན་
རྣམ་རྒྱལ་ཆེ་འཕེལ་དང་། བྱམས་པ་ཉི་མ། གཟིམས་འགག་བྱམས་པ་སྦྱིན་ལ། ཅེ་
གཉེར་ལས་ཐོག་པ་བྱམས་པ་བརྟན་འཛིན། བཀའ་བྱང་ཆ་རྟེ་བ། བཀའ་འགག་ཕུན་
རབ་ལ། ཞུ་ལུ་རི་རྩུར་སྤྲུལ་སྐྱ་བཅས་ནས་ཐེབས་བསུའི་མཇལ་དར་ཕུལ་ཏེ་ཆེབས་
ཞབས་སུ་འབྲངས། རྩ་ཚུ་གོང་ལོག་ཏུ་ལྷ་སྐྱ་བྱང་དང་། བཀའ་སློན་གསར་བྱང་། ལུང་
ཅན་བྱང་། ཐེབས་བསུ་བ་གོང་གསལ་རྣམས་ནས་རྟེན་གསུམ་མཇལ་དར་ཕུལ། ཇ་
གལ་ཕྱག་དབང་བཀའ་འཁོམས་བཅས་དགེས་བཞིན་སྦུལ་རྗེས་གདན་སའི་འཆད་
ཉན་ལ་མཐུད་ཤོར་མི་འབྱུང་ཆེད་སློབ་དཔོན་གསུམ་ཆེབས་ཞབས་སུ་བཅར་སྤྲོད་
མ་དགོས་པར་འབྲལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཆོག་པའི་དགོངས་པ་ཁྲིལ། གད་པ་དམར་པོར་
གསོལ་ཆ་བྱབ་ནས་བེ་རུ་དང་ཉེ་བའི་སར་སྐར་ཆེན་དགོན་གྱི་ལས་སྡེ་དང་། དེའི་
གཤམ་རུ་སྤྱང་ཇ་སག་སྤྱོད་ཆང་བུ་བསྤྲུལ་སྐྱ། བཀའ་ཚུ་འགོ་བ་ཤོད་བྱང་བསྐྱེད་གས་
ཤིང་པ་བཅས་ནས་ཐེབས་བསུ་ཞུས། ཆེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་བེ་རུ་སྐར་ཆེན་དགོན་གྱི་
ལས་སྡེ་གྲ་དམངས་བརྒྱ་མོར་དང་། མི་སེར་སྤྱི། བཀའ་ཆང་སྐར་དཔོན། རྒྱ་ལོ་བཅས་
ནས་མཇལ་རྟེན་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་སློམ་
བརྒྱས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། བན་སྐྱ་སུམ་བརྒྱ་མོར་ལ་ཕྱག་དབང་སྦུལ། ཕྱི་ཉིན་བྱ་
པོ་སྤྱོད་ཀྱི་གསོལ་ཆའི་སར་ཉར་ཤིང་ཐོར་ཤོད་རྒྱལ་པོའི་མི་སྣ་ནས་འཁོམས་ཞུ་

དང་། རོ་གཡོག་སྤུ་ཅུ་སྒོར་སྤྱི་ནས་རྟེན་གསུམ་མཇལ་དར་བཏེག

ཆེ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཀྲུན་གཟིགས་པ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤར་
ཡང་མགོན་ཆེ་ཁོན་སྤུ་ག་པ་གདོང་འཆམས་ཁྱའི་མཇལ་དར་དང་། ལྷགས་སྤྱིན་ཤིང་
འབས་འབྲུལ་བསྐྱར་བྲག་ཏུ་སོན། ཁ་ཆང་ལ་སྟེང་དུ་འཁོན་རིགས་བཞུན་པའི་བདག་
པོའི་གདུང་སྤུ་དང་། རྩེ་བཅུན་ལ། མཚུར་བྱ་ཀྲུ་བ། ལོ་སེམས་དཔའ་སྤུལ་སྤྱ།
སྤྱིན་མྱིང་ཁྲི་བ། སྟེང་ཆང་གར་སྤུལ་སྤྱ། བཙུ་བརྒྱད་སྤུལ་སྤྱ། ཁམས་ལུང་སྤུལ་སྤྱ།
ཨོ་རྟོག་སྤུལ་སྤྱ། ལྷག་རིང་སྤུལ་སྤྱ། རོང་པོ་སྤུལ་སྤྱ་གཉིས། འབྲོང་དགོན་སྤུལ་སྤྱ།
སོག་ཅན་དན་དགོན་གྱི་ཆེ་ལ། སུར་ལྗོན་མཛོད་པ་བཅས་ནས་ཐེབས་བསྐྱའི་མཇལ་
དར་སྤུལ་ཞིང་ལ་འོག་བཞུགས་སྤར་དུ་ས་སྤྱའི་གདུང་སྤུ་གྱིས་མཆོན་གོང་གསལ་
ཆེ་ཁག་རྣམས་དང་། ཡོངས་འཛིན་མྱིང་སྤུལ་སྤྱ་དང་། སྤྱིན་མྱིང་ཁྲི་བ་བཅས་ནས་
མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། ལེགས་འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་བཞུར་བར་གྲལ་སྟོན་
བཀའ་མཆིད་ལེགས་པར་སྤུལ་བས་དེར་འཁོད་མཐའ་དག་རབ་དགའི་ས་ལ་རེག་པ་
ལྷ་སྤྱའི་དགའ་བ་དང་མགྲ་བ་ཆད་མེད་པ་ཐོབ།

ཆེས་གཉིས་གཟའ་སྤར་གྱི་སྤྱོད་འབྲོད་མཆོག་ཏུ་ཤིས་པའི་ཉིན་ནག་ཅུ་ཅུ་
འགོ་རིང་མའི་བཞུགས་ཞག་སར་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་རྒྱའི་སྟོན་ཚུད་མཇལ་གྱར་
ཆེན་མའི་ནང་ཡོང་ས་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་གྱི་བཞུགས་ཁྲི་དང་། གཞུང་མྱའི་སྤྱ་
འཁོར་ཁག་གི་གདན་ཐོབ་སོགས་གྲ་སྤྱིག་ཐེན་བཞུན་ཀྲུན་གཟིགས་པ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་སྟོན་ཐེབས་གྱིས་བཞུགས་སྤྱིག་དབྱ་གྱར་ནང་ངང་ཅམ་བཞུགས། ཡོང་ས་ཆེན་
པོ་སྟོན་འཁོར་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་ལ་འོག་ནས་ཆིབས་ཁ་རིམ་གྱིས་བསྐྱར་རྟེ་

ཉན་པོའི་སྐྱེད་དུ་གསལ་ཆ་དང་། དེ་ནས་བཞུགས་སྐར་ཆེན་པོའི་ཉེ་མཆམས་སུ་
མེབས་པ་ན། ཁུ་རལ་གཡས་གཡོན་དུ་ལྷ་ལྷན་ཨོ་བན་ནས་མངགས་པའི་གར་བཞི་
སྟོན་ཡིན་དང་། རྒྱ་དམག་དབུས་གཙང་དབུང་ཆོགས། བཟས་ལྷན་ཞབས་གས་
བཅས་ནས་བྱང་བན་ཞུས། མཇལ་གྱུར་ནང་བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་
འཁོད་འཕལ་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་བཞེངས་ཀྱིས་བཞུགས་པར་མཇལ་དར་
ཅེ་སྟོད་མཛད། དེ་ནས་ཡུལ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཇལ་དར་སྤྱིད་དུ་རིང་བ་དང་།
སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཉེན། དངོས་འབྱོར་གྱི་ལེགས་འབྲལ་སྤྲུམས་མཐོ་བ་འདེགས་
འབྲལ་གནང་རྗེས། སྐྱ་བཅར་ཀུན་གླིང་རྩ་སྤྱོད་དང་། སྐྱ་བཅར་གསོལ་མཆོད་གཉིས་
ཀྱིས་མཆོན་སྤྲད་ཕྱོགས་ཆིབས་ཞབས་སུ་འབྲངས་རིགས་རྣམས་ནས་ཡུལ་ས་
ཡབ་སྲས་གཉི་གར་གོ་བབས་ཀྱི་མཇལ་དར་ཉེན་གསུམ་སོགས་དང་། ལུ་མ་ཐུད་
བཟས་ལྷན་ཞབས་གས་རྣམས་ནས་ཡུལ་ས་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་དར་རེ་ཕྱལ་བར་
རྩ་གལ་ཕྱག་དབང་དང་། ཐོས་འཛིན་ཉེ་བར་ཆིམ་པའི་གསུང་མཆོད་ཀྱི་སྐྱལ་བཟང་
ལྷག་པར་སྦྱལ།

དེ་རྗེས་སྤྱིད་ཆབ་ཁྱི་བྱར་རིན་པོ་ཆེའི་འཆམས་འབྲལ་གསོལ་དཔོན་ནས་
མཇལ་དར་ཉེན་གསུམ་དང་དངོས་འབྲལ། ལུ་མ་ཐུད་སྐྱ་བཅར་གཟིམས་དཔོན་བར་
ཞི་བ། མཁན་བྱང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ། གསོལ་དཔོན་མཁན་རྒྱུང་འཇམ་
དབྱངས་ཆེ་བརྟན། ཐོགས་དཔོན་མཁན་རྒྱུང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་གཤམ། ལྷ་ཕྱག་
མཁན་རྒྱུང་བསྟན་པ་བསམ་འཕེལ། ཅེ་ཕྱག་བསམ་པོ་སྤྲས། ཡུལ་ཆེན་ལྷེ་སྤྱི་གཙང་
མདའ་མི་རྒྱབ་ལ། ཆིབས་ཆེ་ལས་ཆོན་རམ་པ་སྤྲས། ཅེ་གཟིམས་འགག་བསྟན་པ་

ཕྱོགས་སྒྲང་། གསོལ་ཐབ་མ་ཆེན་ཆེ་བ། ཞོལ་པ་བྲག་ཐོན་བ། རྣམ་གྲ་ཆིབས་འཆང་
བ། སྒོས་འཛིན་ཅེ་བྱང་གཉིས། དཀར་ཅིས་པ་གཅིག་ཆིབས་འབྲིད་ཡོད་བྱང་ཐང་
སྤྲད་པ་དང་། བྱ་ཆང་བ། ཡོད་བྱང་བྲག་དཀར་བ། གདན་གཉིད། ཕྱག་ནང་ཆིབས་ར་
བ། གྲུར་བ། གཞུང་སོག་སྐྱུ་དར་བ་བཅས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གོ་བབས་དང་མ་སྟན་
པར་མཇལ་ཁ་ཞུས་ཤིང་། ཕྱག་དབང་ཇ་གཡུ་ཐོག་བཀའ་མཆིད་ཀྱིས་དབྱགས་
དབྱང་པར་མཛད་ནས་དེར་འཁོད་ཞབས་འབྲིང་ཆེ་བྲ་མཐའ་དག་དཔེ་ལྷ་མེད་པའི་
དགའ་སྒྲོས་མཆོན་དཔེའི་ཞལ་དཀྱིལ་ལ་བསམ་གཏན་ཡང་དག་པར་བྱེད་པ་བྱང་
རོ། །

མཇལ་ཐེངས་གཉིས་པར་ཨ་མ་དོ་བརྒྱ་དཔོན་ལྷ་རྒྱལ་དང་། ཨ་གོང་རུ་བ་རྣམ་
རྒྱལ་སོགས་བྱང་པ་གཙོ་བྲག་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱང་མཇལ་ཕྱག་ཞུས། དེ་ནས་
གཟིམས་གྲུར་དུ་ཕྱག་ཐེབས་ཏེ་ལྷ་རྒྱལ་དབང་མཆོད་ཡོན་རྣམ་གཉིས་གསོལ་
ཆོགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་ལ་སྟབས་ཅིག་ཏུ་རོལ་བཞིན་པར་གཞིས་བྲེས་ཀྱི་གནས་
ལྷགས་གསུང་སྒྲིང་ཡང་སྟགས་བག་ཐེབས་པར་མཛད་ནས་ལས་ཆེན་སྐྱུ་འཁོར་
ནག་ཚུར་བྱིར་ཐེབས་སོ། །

ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཚུ་འགོ་རིང་མོ་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་ཆ་ཚུའི་འགམ་ཞབས་
དཔོན་ཐབ་བསུའི་དབྱ་གྲུར་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་འཕལ་སྒྲུབ་ཁང་སྒྲུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། ནག་ཚུ་འགོ་བ། ཞབས་དཔོན་ལས་སྟེ། བྱང་རིགས་ལུལ་སྐྱུ་བཅས་ནས་
མཇལ་དར་ཉེན་གསུམ་ལུལ། དེར་གསོལ་ཆ་གྲུབ་བཞུན་རྒྱ་ཐེབས་ཆིབས་ཞབས་
སེར་སྐྱ། ཆིབས་འབྲིད་བ། ཆིབས་དར་བ། གར་རོལ་བ། གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱ་སྐྱོར་

སྐྱེ་སྤང་བཞོན་པ་ཅན་དང། བྱང་རིགས་སྡེ་བཞིའི་རྟ་དཔག་བཅས་སྤྱར་བསྐྱེགས་ཐོག
ཤོད་ས་རིན་པོ་ཆེ་མེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་འཇགས་གྱིས་མཆོན་མེད་མགོན་པོ་
སྐར་ཆོགས་གྱིས་བསྐྱོར་བཞོན་དལ་གྱིས་བྱོན་པར་ཞབས་དགོན་ཉེ་འབྲམ་ནས་
བཟུང་བྱང་དགོན་ཁག་བཅུའི་དྲར་སྐྱེག་འཛིན་པའི་ཆོགས་ནས་སེར་སྦྱངས།
དབུས་གཙང་རྒྱ་སྤྱོད་འགོ་དཔག་ནས་དུ་སྐྱེག་བྱང་བན། སྐྱབ་ཁང་སྐྱལ་སྐྱ། མེབས་
སྤྱི་སེར་སྐྱ། ཉག་རྒྱ་འགོ་ལ། ཞབས་དགོན་སྒྲ་མ་ལས་སྡེ་ནམས་ནས་སྤོས་སྡེ། རྩོ་
གཙམ་གཡས་གཡོན་དུ་ཉོ་ཐོག་ཐུས་མཆོན་སྒྲ་སྐྱལ་ཆེ་རྒྱང་དང། གཞུང་མྱའི་
ཞབས་གས་སེར་སྐྱ། ལྷ་ལྷན་ཨི་བན་ནས་མེབས་བསྐྱར་མངགས་པའི་རྒྱ་དཔོན་
འགོ་དཔག་བཅས་ནས་བྱང་བན་གྱིས་སྐྱན་བསྐྱས་ཉེ་གཟིམས་རྒྱང་དུ་བཞུགས་
ཞབས་འཁོད་འབྲལ་ཤུག་གཟིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང། སྐྱབ་ཁང་སྐྱལ་སྐྱ་
ནམ་གཉིས་ནས་རྟེན་གསུམ་མཇལ་དར་བཏེག་ཅིང། གསོལ་འབྲས་མེབས།

དེ་ནས་འདུ་ཁང་དུ་དཀར་སྤྱོ་སྤོམ་བསྐྱེགས་ཐོག་སྤོས་རོལ་སོགས་སྤྱི་ཁྱའི་
བཀོད་པ་ཆར་དུ་དངར་བས་སྐྱན་བྱངས་ཉེ་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་བཀ་
ཤིས་གྱི་རེ་ཁྲ་མངོན་པར་འཁོད་རྗེས་བཀའི་མདུན་ན་འདོན་གསར་བྱང་པ་ནས་
གཞུང་གནས་གྱི་རྟེན་འབྱུང་མཇལ་དར་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་དངོས་འབྲལ་བཅས་དང།
ལུ་མཐུད་མཆུར་ལུ་ཀམ་བ། དུ་སྦྱོང་ཉོ་ཐོག་ཐུ། ས་སྐྱ་གཤུང་སྤྱས། ལོ་མེམས་
དཔལ། སྤོན་སྤིང་ཁྲི་ལ། འབྲི་གྲང་ཆེ་ཆང། རྒྱ་རི་ཁྲི་ལ། ས་སྤྱའི་རྗེ་བཙུན་མ་སོགས་
དང། གྲང་ཞབས་པད་ནས། རྩོགས་ཞབས་ལག་དོ་ཡན་གཞུང་མྱའི་ཞབས་འབྲིང་
ཆེ་སྒྲ་མཐའ་དག་ནས་མཇལ་ཁ་ཁྱས་ཤིང་བཞུགས་གས་དུ་འཁོད། གཞུང་ལུགས་

རབ་འབྱམས་སྤྱོད་བཞེན་ས་བཞུལ་བཞུག་གི་མཆོད་སྤྲིན་སྤྲོས། གར་རོལ་དང་
འབྲེལ་བར་གསོལ་འབྲས་དང་། དཀར་སྤྲིའི་ཕེབས་སྤོན་རིམ་བཞེན་བཞུལ་ས་བར་
དབྱེས་དགུར་རོལ་ཏེ་གཟིམས་རྩུང་དུ་ཕེབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་བཟུང་སྤྲིན་སྤྲོས་ཐུང་ནས་
དོད་ལུལ་གྱི་དཀར་སྤྲོ་རྩུལ་པ་འབྲེལ་བཞུལ་ས་ཐོག་ལྷན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤོན་
འཁོར་ནས་མཐུལ་སྤྱོད་གསུང་བྱུགས་རྟེན་གྱིས་གཙོས་དངོས་འབྱོར་གྱི་ལེགས་
འབྲེལ་རྒྱ་ཆེར་འདེགས་པར་མཛད། དེའི་སང་ཉིན་སྤྱབ་ཁང་སྤྲོས་ཐུང་ནས་ཕེབས་སྤོན་
དཀར་སྤྲོ་རོལ་ལུལ་རྩུལ་གཤོམ་དང་འབྲེལ་སྤྱབ་ཁང་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
མཐུལ་བཞུག་པ་སྤྲིན་ཁོང་འདེབས་པའི་སྤོན་ཞབས་བཞུག་གསོལ་འདེབས་གདུང་
ལུགས་བྲག་པོ་དང་། གསེར་དུལ་གྱི་ཆོམ་བུ། གོས་དར་ལུག་བཅ། མར་འབྲས་
གྱི་ལྷང་སོགས་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲུལ་ས་མཐོ་བ་བཏེག་ཅིང་། དེ་ཐོག་སེར་
འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྤྲི་སྤྲོ་དང་། ལྷ་ཆང་ཁག་རོང་པོ་དགོན། ཨ་སོ་གུ་བུ། ལྷག་
རིང་དགོན། སོག་ཅན་དན་དགོན་བཅས་ནས་ཀྱང་མཛུལ་འབྲེལ་བཞུག། ལྷག་རིང་
སྤྱུལ་སྤྲོ་དང་། རྟེན་ཆང་ལུབ་སྤྱུལ་སྤྲོ་གཉིས་ནས་བཟོ་སྤྲོད་སྤྲོལ་བ་སོགས་ལུགས་
གཉིས་གྱི་དབྱེས་སྤོན་རྒྱ་ཆེར་སྤྲོས། ཞབས་དགོན་སྤྲོ་སྤྲོ་དང་། ཡབ་གཞིས་སྤྲོ་
མཛུག། ལྷག་ཆུ་འགོ་བ་གཉིས་དང་། བྱང་རིགས་སྤྲོ་བཞེན་བཅས་ནས་ཀྱང་དཀར་སྤྲོའི་
གསོལ་སྤོན་ཐོག་ཐང་ཐེང་གི་འབྲེལ་བ་གཏོས་ཆེ་བ་དང་། སོ་སོའི་ཁོངས་གཏོགས་
སྤྲོ་དགོན་འགོ་བྱེད་ཁག་སོགས་ནས་ཀྱང་ལེགས་འབྲེལ་བཏེག་སེར་སྤྲོ་བརྒྱ་སྤྲོ་
མར་པོར་བྱུག་དབང་གཞན་། གར་གྱི་མཆོད་སྤྲིན་དང་ལེགས་པར་བཞུག་པའི་བཟོ་
སྤྲོད་རིམ་བཞེན་སྤྲོས།

ཅེ་གཉིས་བྲམས་པ་བསྟན་དར་ནས་འབྱོར་བྲག་ལྷས། འབས་སྒོ་མང་དབུ་ཐུར་
སྒོ་བཟང་བཙོན་འབྲུས་དང་། བགས་ཤོད་སྟག་སྒོན་དགོན། ཉག་རིང་མི་སྣ་བཅས་
པར་སྒྲིང་མཇལ་སྟུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཨམ་སྟོད་སྟེག་རི། ཤོག་ཚུང་དབང་རྒྱལ། བག་
ཆང་སྒོ་བོ་སོགས་བདུན་ནས་རྟེན་གསལ་ཕྱལ། ཨོ་རྟག་དགོན་གྱི་སྒྲ་བྲ་སྟན་མོང་
ནས་ཞབས་དགོན་འདུ་ཁང་དུ་གདན་པུངས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་དངོས་འབྲུལ་དང་
འབྲེལ་བྲ་དཔངས་མཇལ་ཁའི་ཐོག་སྟུལ་སྟུལ་ནས་མཐུལ་རྒྱས་བཤད་ལྷས། དེ་རྗེས་
འབྲོང་དགོན་བྲག་མཛོད་དར་རྒྱས། དག་སྒོང་བསྟན་རྒྱས། བྲམས་པ་གཞོན་བྲ།
འབྲུག་གསང་གླིང་། ཨ་གོང་བསྟན་འཕེལ་བཅས་ནས་ཀྱང་མཇལ་དར་དང་། རྟེན་
གསུམ་རེ་ཕྱལ། དེའི་སང་ཉིན་ཀྱན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཙུང་དུ་ཕྱིར་
ཐེབས་གནང་རྒྱའི་ཐོན་མཇལ་ལ་མཆོད་ཡོན་གདན་འཛོམ་ཐོག་གོ་བབས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲུང་འབྲུལ་བཞེས་དང་། ཆིབས་ཞབས་ལག་དོ་དང་བཅས་པར་བྲག་དབང་། ཐོན་
གནང་བྲག་སྒྲིས་བྲ་རོམ་པ་བཅས་སྟུལ།

ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་ཞབས་དགོན་གསེ་སྒྲོང་ཆོགས་མགོན་དུ་ཐེབས་བསྐྱོད་
ཀྱིས་མདོ་འཆད་པ་སོགས་ལྷུང་བ་ཡོངས་སྒྲོང་གི་གཞིའི་ཆོ་ག་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་
མཛད།

(༡༠ ཉ་ཉ། ༡༣༥ འ་༦)སྐབས་འདིར་ཨ་མདོ་མཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྟོན་
འཁོར་བཞི་བཅུ་སྟོར་ནས་འབྱོར་བྲག་ལྷས། སེར་བྲེས་སྟེ་འབྲུས་ཏར་གདོང་སྒོ་
བཟང་འཕེལ་རྒྱས་དང་། ཤངས་དགའ་ཆོས་བྲ་བསྟན་འཛིན་གཉིས་ལ་སྒྲིང་མཇལ།
མཇལ་བྱིངས་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་བྲག་དབང་། ས་སྒྲུ་རྗེ་བཙོན་མ་དང་། བྲ་

ཐུར་དགོན་གྱི་ལས་སྒྲེ། བར་ཏྲ་གཡས་ཆེན་ཉམས་དཀར་སོགས་ལའང་མངལ་ཁ་
རེ་འདོད་བཞིན་སྟེ། ཆེས་བཙུ་དགུ་ཉིན་ནག་ཚུ་ཞབས་དགོན་འདུས་སྦྱི་ནས་
གསོལ་བཏབ་བཞིན་ཆོགས་ཡོངས་ལ་བསྐབ་བྱ་གསུང་བཤད་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་
ཡིག་རྒྱུག་གི་ལྷགས་ལུང་དབྱེས་བཞིན་གནང་། ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་ནག་ཚུ་ཞབས་
དགོན་འགྲོ་འདྲེན་བདེ་སྦྱིད་སྦྱིང་གི་བདུན་ཅི་སྟོན་སྦྱབ་དང་འབྲེལ་བའི་གར་འཆས་
གྱི་གཟིགས་མོར་སྤྲུགས་ཞིབ་ལེགས་པར་མཛད་དེ་འཆས་རོལ་པ་རྣམས་ལ་དར་
དཀར་གྱི་ལེགས་སྦྱེས་འཆེམས་མེད་སྟེ། བྱང་ཕྱོགས་བརྟན་པའི་སྡོན་མེ་སྦྱབ་
ཁང་སྦྱལ་སྦྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཞུ་ནག་གི་ཆས་སུ་ཞུགས་ནས་གསང་བ་སྟན་མོང་མིན་
པའི་ཁྲག་མཆོད་གྱི་ཆོ་ག་གྲུང་སྐབས་ཡགོང་ས་སྦྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དག་པའི་
གཟིགས་སྤང་ལ་ཕྱོགས་མཆེམས་ཀྱན་ནས་རྒྱ་གེ་པོ་མོ་དང་། ཞིང་སྦྱོང་སྡེ་བརྒྱད་གྱི་
ཆོགས་ཆེན་པོ་ནམ་མཁར་མི་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་འདུས་ནས་རྒྱའི་མཆོད་པར་དངོས་སུ་
རོལ་བ་ཞིག་བྱང་བས་གནས་དེ་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་ལ་བྱལ་དུ་གྲགས་པ་བདེན་ཞེས་
གསུངས་པར་ཞབས་དགོན་གྱི་ལས་བྱེད་ཀླན་པ་དག་སྦྱང་རོ། །

དེའི་ཕྱི་ཉིན་མངའ་ཁུལ་ལྟ་སྡེ་མི་སྡེ་མགྲིན་གཅིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞིན་ཀྱན་མཁུན་ལྟ་བུ་ཆེན་པོའི་དག་སྤང་གུ་རུ་མཆོ་སྦྱས་རྡོ་རྗེའི་བྱིན་རྒྱལས་གྱི་
སྡོན་སྟོན་སྦྱབ་སྦྱབ་གྱི་མཐའ་རྟེན་སྟོན་དབང་ཐབ་མོ་བསྐྱར་གནང་བཀའ་བྱིན་ཆེ་རྒྱའི་
སྤྲད་དུ་ཐོག་མར་སྦྱན་འདྲེན་སྦྱོས་རོལ་གྱི་རིམ་པ་ཆར་དུ་དངར་བས་སྦྱན་བསུས་ཏེ་
འདུ་ཁང་ཡང་སྟེང་གཟིམས་རྒྱུང་དུ་བྱགས་ཐེབས་ནས་ཏེ་རུ་ཀའི་ཆས་འདུག་
རྣམས་ལེགས་པར་བཞེས། འཛོལ་དུང་བཏང་སྟེ་སྦྱི་འགྲོ་མཆོག་དཔལ་གྲངས་ལས་

འདས་པ་དོན་གཅུང་དུ་འདུས་རྗེས་སྒོ་འཕྲོར་ལོག་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་
འཁོད་འབྲལ་སྒྲུབ་ཁང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ནས་མཇུག་དར་རྟེན་གསུམ་ལུལ། དེ་ནས་བགེགས་
སྒྲུང་གི་ཆོ་ག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མཆོ་སྦྲུས་འཆི་མེད་དོན་རྗེའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། སྒྲུན་
དབང་ག་སོལ་འདེབས། ལོ་རྒྱས་ལྷགས་བཤད་བཅས་མཁས་སྒོངས་ཀུན་ལ་གོ་བར་
འཕྲོད་དེས་སྒྲུ་སྒྲུལ་འབྲེལ་སྒྲུན་ཐོད་ལུག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་
རིས་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པས་དེར་འཁོད་མཐའ་དག་བཞི་བརྒྱ་ཙུ་བཞིའི་བྲོ་
ནད་ཀྱི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་ཞིང་། གཏན་བདེ་འཆི་བ་མེད་པའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་
བག་ཆགས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་ཐེབས་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཞབས་དགོན་སྒྲ་བྲང་དང་། བྲ་ཆང་སོ་སོ་ནས་གཏང་རག་གི་ལེགས་འབྲལ་
ཡང་རྒྱས་པར་བསྟར། གཟིམས་རྒྱུད་དུ་ཐེབས་འབྲལ་རི་རྒྱ་སྒྲ་བྲང་ནས་རྟེན་གསུམ་
ལུལ་ཏེ་ཞུས་ངོར་སྒྲོལ་དཀར་ཀྱི་བསྟོད་པ་གཟུངས་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་ལུང་
གནང་། ཆགས་རི་ཉི་ཐག་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་། ཞབས་དགོན་འཆམ་གར་ག། བར་རྟ་སྒྲ་
ཆེན། བསྟན་གླིང་བྲ་ཆང་གི་འཆམས་འབྲལ་ག། ཀླང་ཙ་ཨ་ལེབ་སོགས་ལ་སྒྲེར་
མཇུག་དང་། ཕྱོགས་འདུས་མཇུག་བྱིངས་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོར་ལུག་བྱིན་བཅས་རིམ་
བཞིན་སྒྲུལ། ཞབས་དགོན་བསམ་གཏན་སྒྲུལ་སྒྲུ་སྒོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཆོ་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་སེར་སྒྲུ་ཉིས་སྟོང་བཀྲལ་བར་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོའི་རྗེས་གནང་དང་། མཐུག་ཏུ་མཇུག་དམངས། གཟིམས་རྒྱུད་དུ་འཁོར་
བསྟན་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་། ཨ་མདོ་ཤོག་ཆེན་དར་རྒྱས། ཉོར་སྒྲུད་ཤོག་བཞི་སྟེ་བཅས་
པར་མཇུག་ཁ་རེ་འདོད་བཞིན་གནང་། ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན་ཨོ་རྟག་ཐར་གླིང་དང་།

སྟག་རིང་དགོན་གཉིས་ནས་གདན་ཁྲུས་བཞིན་ཆེབས་ཞབས་རྒྱགས་བསྐྱས་དང་
བཅས་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དེན་ཆེ་སྟེ་ཆ་ཐང་གསོལ་ཆའི་དབུ་གྱུར་དུ་ཨ་གོང་
འཛིགས་སྐྱབས་ཆང་ནས་ཁྲུས་རོར་བན་སྐྱའི་ཆོགས་མང་པོར་ཡིག་དྲུག་གི་ཆོས་
འབྲེལ་སྦྱལ། དགོན་སྐྱའི་ཐེབས་བསྐྱ་བ་སྦྱལ་སྦྱ་བྱམས་པ་མཆོག་ལྟན་ནས་མཇུག་
དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། མཇུག་གིངས་བཙུ་ཕྱག་ལྷ་ལ་ཕྱག་དབང་གནང་། ཨོ་ཏྲུ་ག་
དགོན་གྱི་ཉི་འགྲམ་དུ་ཐེབས་མཆོམས་བྲུ་དམངས་ནས་སེར་སྤྲངས་དང་། ལས་སྒྲེ་
ནམས་ནས་སྒོས་སྒྲེས་སྒྲུན་བསྐྱས་ཏེ་གཟིམས་རྩུང་དང་འདུ་ཁང་དུ་ཐེབས་སྟོན་གྱི་
མཆོད་སྤྲིན་སྒོས། དྲི་ཉིན་འདུས་པའི་ཆོགས་དབུར་བྱོན་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་གི་མཛོད་
གསུངས།

ཟླ་བ་དགུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ཨོ་ཏྲུ་ག་སྒྲ་བྲུན་མོང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་བཞིན་འདུ་ཁང་དུ་སེར་སྐྱ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མར་ཆེ་དབང་གི་བྱིན་རྒྱལས་ཐབ་མོ་དང་།
མཇུག་ཏུ་མཇུག་ཁ་ཕྱག་བྱིན། གཟིམས་རྩུང་དུ་བྲུ་བལ་སྐྱེད་ཆང་དང་། སྤྲད་ལུལ་
སྦྱལ་སྦྱ་སོགས་མཁན་ཟླ་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱེར་མཇུག་ཆོགས་པར་མང་དབྱེད་གྱི་
བསྟེན་བཀྱར་དང་མཆོད་ཐེབས་བཅས་སྦྱལ་ཏེ་ཆོས་གཉིས་ལ་སྟག་རིང་དགོན་དུ་
ཐེབས། མཇུག་ཁ་ཆོས་འབྲེལ་མང་འབྱེད་སོགས་གོང་དང་མཆུངས་པ་གནང་།
ཆོས་བཞི་ཉིན་སྟག་རིང་སྦྱལ་སྦྱ་བཞི་དང་། ལས་སྒྲེའི་ཐེབས་སྐྱེལ་དང་བཅས་ཁྲི་རུ་
བརྒྱད་ནག་རྩུང་ཕྱིར་ཐེབས། ཞབས་དགོན་འདུས་ཆོགས་ལ་མང་འབྱེད་གྱི་བསྟེན་
བཀྱར་དང་། མཆོད་གཏོང་གི་ཐེབས་སོགས་བྲུ་ཞོམ་པ་སྦྱལ།

(༡༡ བ་༦། ༡༣༠ འ་༡༡)ཨ་མཛོད་ཞོག་བརྒྱད་དཔོན་འཕོ་མགྲིན་གཅིག་ནས་

ལྷུས་ཏེ་ནག་ཚུ་དང་། ཨ་མདོ་སྟོང་སྤང་གི་སྤྱེ་པོའི་ཚོགས་ཆེན་པོར་ཆེ་དབང་དང་།
མཇལ་དམངས། གཟིམས་སྤྱག་མགོན་ཁང་གི་གསུང་བསྐྱང་ཚོགས་མགོན་དུ་
ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་འདོད་ཁམས་བདག་མོ་གཙོར་གྱུར་གྱི་གཟབ་གསོལ་སྤྱིན་
རྒྱས་བསྐྱངས། ནག་ཚུ་འགོ་བ་ཅེ་བྱང་སློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར་དང་། གཞུང་སོག་ལྷ་
བྱང་ཤོག་བཅུ་གཉིས། ཨ་མདོ་དང་། བར་རྟའི་སྟོང་དཔོན་གསར་བ་གཉིས། ཞབས་
དགོན་ལས་སྤྱེ། སྐར་བ་ཤོག་སྤྱི། ལུ་རལ་བྱབས་ཁྱུས་གཉེར་པ་བཅས་ནས་རྟེན་
གསུམ་ལེགས་འབྲུལ་བཏེག་པར་ཇ་གལ་བྱུག་དབང་། བཀའ་འཁོམས་སོགས་དང་།
ཁྱད་པར་ཞབས་དགོན་གྲི་བ་དང་། ཆོས་ཁྲིམས་པ་གཉིས་གྱིས་གཙོས་ལས་སྤྱེ་
རྣམས་ལ་མདོ་སྤྱགས་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་འཆད་ཉན་དང་། འདུལ་སྤྱིག་གཞོན་སྤྱོམ་སོགས་
མི་ཉམས་ཡར་ལྡན་ཕྱར་བ་གྱུ་འདེགས་དགོས་པའི་ཞལ་ཏ་བསྐྱབ་སྟོན་ཞིབ་རྒྱས་
སྤྲུལ།

༥ གྲུ་ནག་ཚུ་ཞབས་དགོན་ནས་དད་ལྡན་རྣམས་གྱི་རེ་བ་སྐྱོང་བཞིན་བྱང་རྩ་
སྤྱོད་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབྲུལ་ཇེས་ལྷ་ལྡན་སྤྱོགས་སུ་
ཐེབས་པར་ཡུལ་གྱུ་མང་པོའི་སེར་སྐྱའི་སྤྱེ་གངས་མེད་པས་བསུ་སྤྱེལ་ངང་སྤྲུལ་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ར་མོ་ཆེ། ཅེ་པོ་བྱང་བཅས་སུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་
འབྲུལ་དང་གཞུང་སོགས་སྤྱི་སྐར་ནས་རྒྱལ་སར་ཐེབས་པར་ལེགས་སེའི་
མཆོད་སྤྱིན་དང་ལུགས་གཉིས་བདག་པོ་ཆེན་པོར་གཟེངས་བསྟོད་པའི་གསེར་
ཐམ་བྱུལ།

ཆེས་བཙུག་ཅིག་ཉིན་ཞབས་དགོན་འདུལ་དུ་ཁང་དུ་ཐུགས་སློན་གནས་གཟིགས་
དང་འབྲེལ་ཐེབས་སྤྱེལ་གྱི་ཆོགས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་ནག་ཚུན་ཆེབས་རྟོག་ཐོན་
ཏེ་འཁོར་ཆེན་དུ་ཞབས་དགོན་གྱི་ཐེབས་སྤྲིག་གསོལ་ཆར་ཞབས་སོར་བཀོད། ས་
སྤྱི་ཇི་བཙུན་མ་དང་། ནག་ཚུ་འགོ་པ། སོག་གཞིས་སྟོད། ཞབས་དགོན་ཁྲ་ལྷ་སོགས་
(ལ་)ཕྱག་དབང་དང་། གནང་ཆས་མགྲུ་བར་མཛད་ནས་དཀར་ཆེ་ཆུང་བར་
བཞུགས་སྐར་དུ་ཐེབས། ཕྱི་ཉིན་སྤྱི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་དབང་གནང་སྟེ་འདས་
བུར་ཕྱག་བཏེག་དེར་སྦྱི་བ་སྤས་དང་། ཆོས་ཅེ་སྤྱལ་སྤྱ། གསང་གཞུང་སྤྱི་ཁྲབ་པ། ལ་
བ་བརྒྱ་དཔོན། གསང་གཞུང་ཤོག་དྲུག་བཅས་ནས་སྤྱི་ཞུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས།
དད་མཇལ་བ་མང་པོར་ཕྱག་དབང་དང་། ཆོས་འབྲེལ་སྦྱལ། ཐེབས་ལམ་དུ་རྩ་སྤྲང་
རྩ་སྤྲང་དང་། ན་ལུང་གན་པོ། ཤོག་བརྒྱད་འགོ་པ། སྤང་གཞིས། ཐོད་མདོ་རྩོད་།
ལྷན་རྩོད་། ཟ་ལྷ་གཞིས་སོ་སོའི་ངོ་ཆབ་ནས་འཆོམས་ཞུ་སྤྱལ། ན་ལུང་དཀར་མོའི་
བཞུགས་སྐར་དུ་རྣམ་ལྷ་སྟོབ་དཔོན། བཟས་ཁང་ཕྱག་མཛོད། ནག་ཚུ་འགོ་པ་
བསྐྱེད་པ་ཤིང་པ་བཅས་ལ་ཐོན་ཕྱག་འདས་ཤོག་བརྒྱད་འགོ་པ་དང་། འཕན་ཁྲལ་
གཞིས་རྩོད་ཁག་བཞིའི་ངོ་ཆབ་ལ་སྤྲང་མཇལ། དད་འདུས་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་
དབང་བཅས་སྦྱལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཐེབས། གཡང་ར་འཁོར་ཆེན་དུ་གསོལ་ཆར་དང་། ལ་
གཉིས་དབང་བཞུགས་ཞག་མཛད། དེ་ནས་བཙུམ་མདོ་རྩ་བཀག་འགོ་ཕྱག་ཞུགས་
ཁྲི་ཐར་དུ་རྩ་སྤྲང་ཁྲ་བྲང་གི་ཐབ་བསྐྱའི་སར་རྩ་སྤྲང་དང་། ལྷག་ལུང་མ་སྤྱལ། རྩ་སྤྲང་
དགོན་གྱི་ལས་སྟེ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་གནང་། སྟོས་ཤིང་གི་སྟེ་ཟིན་ཅོམ་ནས་དགེ་
འདུན་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོའི་སེར་སྤྲངས་གྱིས་སྤྱན་བསྐྱས་ཏེ་གཟིམས་ཆུང་བྱང་ཆུབ་

འོད་སྤང་དུ་བྱལ་ཐེབས། རྩ་སྤྱང་ཉོ་ཐོག་སྤྱོད་ས་གསོལ་འབྲས་དང་། ཉེན་འབྱུང་གི་
མཛལ་ཉེན་ལུ། ཆོག་ས་ཆེན་འདུ་ཁང་གི་བྲམས་ཆེན་མོར་གཞུང་དགའ་ལྡན་པོ་
བྲང་པའི་ཐེབས་སྤྱོད་དཀར་སྤྱིའི་སར་མཆོད་རོལ་སྤོས་སྤེ་སོགས་བཀྱར་སྤེ་སྤོས་
མེད་པས་སྤྱོད་བྲངས་ཉེ་སྤྱི་སྤེར་ཆང་མས་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་སྤྱོད་དང་། གར་
རོལ། གཞུང་ལུགས་འབེལ་གཏམ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགྲེས་སྤོན་རྒྱབས་པོ་
ཆེས་མཆོད་ཅིང་། ཀུན་ལ་བྱལ་དབང་གིན་རྒྱབས་ཀྱི་བྱ་ཆར་ཡང་དབབ་པར་མཛད།

དེ་ནས་རྡོ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་དང་། དབྱ་ཡོན་མ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱིས་
གཙོས་ཉེན་གསུམ་བཞུགས་སོ་ཙོག་ལ་བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་རྒྱས་པའི་སྤོན་ཆོག་
ཅན་གྱི་སྤོན་ཤལ་སྤོན་འབྲུལ་དང་། དབྱ་ཅེའི་ལྷ་ཁང་ལ་ཞབས་སྐོར་དང་བཅས་
གཟིམས་ཆུང་དུ་ཐེབས། བྱི་ཉིན་པའོ་ཤང་དང་། དུང་དཀར་སྤྱལ་སྤྱ། རྣམ་བྱ་སྤོབ་
དཔོན། བཀྱས་བྱལ་སོགས་ལ་མཛལ་ཁ་གནང་། ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་རྩ་སྤྱང་སྤྱ་
བྲང་ནས་དཀར་སྤྱིའི་གསོལ་སྤོན་དང་འབྲེལ་དངོས་འབྱོར་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་རྣམ་
གྲངས་མང་བ་སྤྱོད་ལམ་དུ་བསྟར་ཞིང་། ཉོ་ཐོག་སྤྱོད་ས་བཀའ་གདམས་སྤེགས་བམ་
ཀྱི་ལུང་འབྲེན་དང་བཅས་རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་གྱུར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
མཛད་ཚུལ། སྤོན་གྱི་སྤེགས་བསྐྱེད་དམ་བཙའི་དོན་བཞིན་བསིལ་ལྗོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་
རྣམས་སྤེགས་ཀྱིས་མ་བོར་བར་བཤུལ་རིང་གི་སྤྱིང་ལ་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ད་ཆ་
གངས་ལྗོངས་སུ་ཞབས་སོར་བདེ་ལེགས་སུ་འཁོད་བཞི། དེད་ཅག་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་
བ་ཤིན་ཏུ་བཟང་བས་སྤྱད་ཀྱི་ཆར་མགོན་པོ་ཉིད་ཞབས་པད་བསྤུལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་
བར་དུ་བརྟན་ཅིང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་མཛད་དགོས་ཚུལ་གྱི་

གསོལ་འདེབས་མཛུལ་བཤད་པ་སྟོན་ཆོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞིབ་རྒྱས་ཞུ་བར་མཛད།
དེ་ལན་དུ་རྩེ་མཆོག་ལས་དེ་ལྟར་ཡོང་བའི་འདུན་པ་བྱེད། རྟེན་འབྲེལ་གིན་ཏུ་
ལེགས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བཟང་སོ་ཡང་གནང་ངོ། །

གཞིས་ཅེ་དྲུ་ལོ་ཡེད། ཆོས་ཅེ་སྤྲུལ་སྤྱུ། སྤྱི་པ་སྤྲུལ། ཕྱག་འཆོལ་སྤྲུང་རྒྱ་དུང་།
དུང་དཀར་སྤྲུལ་སྤྱུ། སྤྱག་ལུང་བྲག་སྤྲུལ་སྤྱུ། ཨ་མདོ་སྤྱག་ཆང་ལྷ་མོ་རྩལ་ཁྲིམས།
དགའ་ལྷན་མེ་སྤྱུ། ལི་ཐང་དགོངས་དཀར་གླིང་གི་ལྷ་བཞུག་འཛིན། སྤྲུབ་སྤྱིའི་ཁོངས་
འདས་དཀར་མོ་བཅས་ནས་རྟེན་གསོལ་ཕུལ་བར་གཞིམས་རྒྱུང་དུ་སྤྲོར་མཛེལ་དང་།
རྩ་སྤྲོང་ཁུལ་དང་། རྩོགས་གཞན་ནས་དད་འདུས་སེར་སྤྱུ་སྤྲུལ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་
དབང་སྤྲུལ། གནས་དུས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དགོངས་ཏེ་
ཆོས་ཉེར་བཞི་ནས་དགྲུང་ཞག་བདུན་སྤྲག་གཉིས་རིང་བཀའ་གདམས་ཐིག་ལེ་བཙུ་
བྱག་གི་ཕྱགས་དམ་ལྷགས་བསྟེན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བརྩོན་པར་མཛད། ལྷ་བ་བཙུ་བའི་
ཆོས་དུག་ཉིན་བཅད་རྒྱ་ལས་བཞེངས་ཏེ་གཞིས་བྲེས་ནང་འཁོར་རྣམས་དང་། ཉོར་
འབྲོག་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་མཛེལ་ཁ་གནང་། བ་བོང་ཁའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་ནས་སྤྱུ་ཆེ་ཆེ་རྩས་
དང་། མཛེལ་དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ།

(༡༩ བ་༥། ༡༩༩ ར་༡༡)ཆོས་བཙུ་གཉིས་ལ་རྩ་སྤྲོང་ཉོ་ཐོག་བྱ་དང་། དགེ་
འཕེལ་གླིང་གི་ལྷ་ལྷ་མགྲིན་གཅིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཡང་དགོན་རི་
ཁོང་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལྷགས་རྩོམ་
དང་། འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་ཆོས་རའི་ས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་ལྷ་
དགོན་སོ་སོའི་རྟེན་འབྲུང་འབྲུལ་བཞེས་དང་། སྟོན་འགྲོའི་གསུང་བཤད་ཤེས་རྒྱ་དང་།

འབྲུལ་དེས་གྱི་སྒོ་ནས་ཆོགས་པར་མཉམ་མེད་རོ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་བརྟན་བྱང་
རྒྱལ་ལས་སྒོན་གྱི་ལྷགས་ལུང་ལེགས་པར་སྦྱལ། དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་ཆོགས་
མགོན་དུའང་མེད་པས། འབྲས་སྤངས་སྤྱི་འཐུས་འདུལ་བ་སྒོ་བ་དཔོན་སྒོ་བ་ཐང་བསྟན་
འཛིན་ནས་གོང་ལུས་སྤྱན་ལྷན་སྤྱོད་བསྐྱུར་གྱིས་མཆོན་སྤྲད་ཚུགས་ཞབས་ཞུ་
འཐུས་ཆང་བྱང་བའི་ལེགས་སྤྱེས་སུ་འདུལ་བ་སྒོ་བ་དཔོན་རང་འཇགས་ཐོག
།མཁན་ཕྱེ་ཆེ་ཁའི་གོ་ཐོབ་དང་།

ཕྱེ་དགོ་སྤྲས་ཀན་གཞོན་ནང་ཁ་མ་འཆམ་པར་སྤྲས་དག་དབང་འཇམ་དཔལ་
རིན་ཆེན་གཞུང་གནས་སུ་བདེན་རྒྱལ་ཞུ་འབྱོར་ལ་གང་ཅིའི་འཆོ་མན་གཟིགས་
བསྐྱེདས་དང་། གཞུང་ཞབས་མདའ་དཔོན་ལས་འཕར། ཁལ་གསོལ་མཁན་རྒྱུང་
དག་ཆོས་འདས་པོའི་ཆ་བོ་ལ་མོ་ཆེར་གསེབ་གྲུ་རིགས་འཇམ་དཔལ་ཆོས་འབྱོར་
ལ་ལྷ་མཆོད་མཇེད་ཆེན་གྱི་ཞབས་གསར་བཅས་བསྐྱོ་བཞག་སྦྱལ་ཐོག སོ་སོར་
བྱེད་སྒྲིའི་བཀའ་བསྐྱུར་དང་། གསར་མཇལ་བཅས་རིམ་བཞིན་སྦྱལ།

ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་དུ་སྤྱོད་ཐྱ་བྱང་དང་། དགོ་འཕེལ་སྤྱིང་གི་ཐྱ་གྲུ་ཐུན་མོང་
ནས་སྤྱར་ཡང་གསོལ་བ་བཏབ་བ་བཞིན་འབྲོམ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཞུགས་ཁྱིར་
ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྒོ་བ་མ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་ལ་འཕགས་
མཆོག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མཁའ་འགྲོ་ལྷ་བསྐྱོར་གྱི་རྗེས་གནང་བཅའ་མོ་དང་། མཐུག་
ཏུ་མཇལ་དམངས་བཅས་དེར་འཁོད་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་མཛོན་མཐོངས་
ལེགས་གྱི་བགོ་སྐལ་མི་དམན་བ་བསྐྱུན་པས་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་
ཉིད་རང་གི་གདན་སར་སྤྱར་བྱོན་བ་དང་སྒོ་མཚུངས་པར་གྱུར་ཅིང་། ལྷ་མཆོད་

མཛད་ཆེན་ཐོག་སྤྱུ་འཁོར་མཆོག་དཔན་ཕྱི་ནང་ཆང་མར་ཕྱག་དབང་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་
བྱ་ཆར་པལ། དག་འཕེལ་སྤྱིར་ཆོག་མཆོད་འདུ་ཁང་མདོ་སྤྱག་གིས་གཙོས་སྟེ་ཁང་
ཆང་མར་སྤྱུ་ལྡེའི་མཆོད་སྤྱིན་བརྒྱ་སྟོང་ཆར་དུ་དངར་བ་འབྲུལ་བ་ཤམས་དང་འཕེལ་
གནས་གཟིགས་སུ་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་རྫོ་ཁང་ལག་ཏུ་གསུང་ཞབས་དང་ལྟན་
ཅིག་སྤྱན་འཛེན་ཁྲུས་གསོལ། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད། སྟོན་ལམ་གྱི་རིམ་ལ། བདེ་
ཆེན་སྤྱུ་གསུམ་མ། དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མོའི་སྤྱད་བྱངས་སོགས་ཞལ་འདོན་གསུང་ཆོག་
ཞིབ་རྒྱས་དང་། རོ་བོ་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེས་དབྱུས་རྟེན་གསུམ་ཕྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཆོན་
ཁ་མཆོག་ཏུ་འབར་བ་རྣམས་ལ་སྟན་ཤལ་འགྲེམས་འབྲུལ་གྱི་ངང་ནས་བསྟན་འཁོར་
པན་བདེའི་དག་མཆོན་མི་ཟད་པ་འབྱུང་བའི་ཐུགས་སྟོན་ནན་ཏན་མཛད། འདུས་
ཆོགས་ལ་མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར་དང་། མཆོད་ཐེབས་སྤྱི་འཛོག་སོགས་ཀྱང་
གྲུ་ལོ་པ་བ་སྤལ། ཕྱིའི་སྤྱིར་སྟོར་དང་། ས་བོང་ཐང་དུ་ཡང་སྤྱུ་འཁོར་སྟབས་ཅིག་ཏུ་
བྱོན་ནས་སྤྱུ་མཆོད་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་དང་། མཁའ་འགྲོ་མ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕོ་
བང་སོགས་ས་བོང་གྲགས་ཅན་རྣམས་ལ་ཞབས་སྟོར་ཐུགས་སྟོན་བསྐྱུངས།

(༡༩ བ་ལ། ༡༩༥ ཐ་༩)དུ་སྤྱིར་ནས་ཆིབས་ཐོག་འཁྲུལ་ཏེ་མ་སྤུལ་སོགས་ནས་
ཆིབས་བསྐྱུང་དང་བཅས་པོད་མདོ་བརྒྱད་སྟག་ལུང་དུ་ཐེབས་ཤིང་། ཁོང་ས་རྣམས་
ཀྱིས་སྤྱེ་ལེན་དང་སྟོན་མོ་རྒྱས་པ་ཞུས་ཏེ་མཆོད་ཁང་ཆེ་སྤྱུ་ཆང་མར་གདན་བྱངས།
རྟེན་མཐའ་དག་ལ་ཐུགས་སྟོན་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་སྟན་ཤལ་འཆེམས་མེད་སྤུལ། དེ་
ནས་རིམ་གྱིས་ཐེབས་པར་འཕེན་པོ་རིན་ཆེན་བྲག་དང་། ཐང་སྤྱག་དག་འཕྲན་ཆོས་
འཁོར་བ་སོགས་ཐེབས་ལམ་གྱི་དགོན་ཁག་སྤྱུ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར་སྤྱི་ཞུ་

ཡང་དག་པས་མཆོད་ཅིང་། ལྷག་པར་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་དུ་ཞབས་བྱང་འདཔ་
བརྒྱ་མངོན་པར་བཀོད་ནས་གནས་གཟིགས་དང་། ཆོག་པར་ཆོས་དང་བཅའ་ཟིང་
གི་དགའ་སྟོན། མཆོད་འབྲུལ་གནས་གཟིགས། ཤར་བྱང་ཆོས་རྗེས་མཆོན་ཆེབས་
བསྐྱར་འོངས་པའི་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་ཇི་སྟེད་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་གཉུག་མར་
གནས་པའི་སེར་སྐྱ་ཁྲི་ཐག་བཀལ་བར་མཇུག་ཁ་གནང་། དེ་ནས་སྒོ་ལ་བརྒྱད་པར་
སྟོག་རིགས་གསུམ་བྱང་རྩལ་གྱིང་དུ་ཐུགས་ཤེབས་ནས་བཞུགས་ཞག་གཉིས་
བཞུགས་ཤིང་། ལྷ་བྱང་ནས་སྟོན་འཁོར་ཆང་མར་སྟེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་དང་། ཆོས་
རའི་འདུ་ཁང་དུ་ཤེབས་སྟོན་དཀར་སྟོའི་ཐོག་ཆོག་པས་ཡངས་བཞོ་གྲོང་། མཆོད་སྟོན་
གར་རོལ། དངོས་འབྱོར་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་སོགས་ཉེན་འབྲེལ་དགེ་མཆོན་མད་དུ་
བྱང་བ་སྟོས་ཤིང་། སེ་ར་ལྷ་སྤྱི་ནས་ཀྱང་གསོལ་སྟོན་དང་། འབྲུལ་ནོད་རྒྱ་ཆེར་
བཏེག་ཤོད་ས་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱང་གནས་འདིར་ཐུགས་འདིས་ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཞབས་སོར་འཁོད་ཅུམ་ནས་དབྱེས་ཉམས་ཆེ་ཞིང་། ལྷ་ཁང་ཆང་མར་མཆོད་སྟོན་
དང་། སྟོང་བ་པའི་སྒེར་མང་འབྱེད་གྱི་བསྟེན་བཀྲམ། ཞབས་སྟོར་གནས་གཟིགས་
སོགས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད།

ལྷ་བ་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་དགུ་གཟུལ་སྐར་འཕྲོད་སྟོར་ཐུན་ཐུན་ཆོག་པའི་
སྟོང་པར་སྟོག་ལ་གཤམ་ནས་འབྲུལ་སྤྱང་གཙུག་ལག་ཁང་བར་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་
གྱི་དོར་གྱིས་གཅོང་བར་བྱས་པར་རྒྱ་སྐར་གྱི་ཆོས་ལུ་བཀོད་པ་ལྟར་མཆོད་པ་དང་
སྤྱི་ཞུའི་རྒྱན་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་འབྲས་དང་། མེ་རུ། བཞི་སྟེ་སོགས་ཀྱི་དགེ་
འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བུས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སོགས་པའི་

མེར་སྤྲངས་དང་། ལྷ་ལྷན་ཏུ་བཞི། བོ་ཏ་ལ་ཞོལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྲོ་གཞས་དང་། གཞན་
ཡང་ཕྱོགས་ནས་དད་འདུས་ཀྱི་སྤྱེ་བོ་གསྐྱའི་ཚུ་རྩལ་ལྟར་བར་མཆམས་མེད་པ་
འཁྲིགས་པའི་དབུས་སུ་ཐོག་མར་རྒྱ་སོག་གི་སྤྱད་པ་རོ་མཆར་བ་དུ་མས་གཏམས་
པའི་གཟིམས་དོས་རྣམས་དང་། དབྱིབས་དང་གཟུགས་བྱད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
སྤྱན་གཟིགས་དུད་འགྲོའི་བྲེ་བྲག་སྤྱ་ཆོགས་པ་བཅས་བྱ་སྤྱ་བསྐྱེལ་བཞིན་སྡོན་ལ་
བཏང་། དེ་ནས་ལེབས་རོལ་སྤྱ་ཉིད་གིས་གོ་སྐབས་ཡོངས་སུ་བྲེ་འཕྲལ་ཡོང་ས་ལྷ་
མིའི་རྣམ་འདྲན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་ལེབས་བྲམས་ལ་བཞུགས་པའི་སྤྱ་བྱིར་ཆིབས་
ཞབས་སྟོང་སྤག་གི་བྲངས་སུ་ཆད་པས་ཉེ་བར་བརྟེན་ནས་རྩིང་ཞབས་སྤྲད་དུ་གཞུང་
གི་ཐབ་བསུའི་དབུ་གྲུར་མ་བྱ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྲགས་པར་ཞབས་སོར་བཀོད་འཕྲལ་
ཆོན་ཆེན་རྣམས་དང་། ཉོ་ཐོག་སྤྱ་ཁག་གྲུང་བཀའ་ཆོན་སོགས་བྱང་རིགས་མེར་སྤྲ།
མེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་ཀྱི་སློབ་དཔོན། ལྷ་སྤྲལ། ལས་སྤྲེ། ཨི་བན། བོ་རྒྱ། ཁ་བལ་
སོགས་རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་ཀྱི་ཆེ་རྒྱ་བརྒྱ་སྤག་མང་པོར་མཇུག་ཁ་རྩ་གལ་བཀའ་
མཆིད་སོགས་སྤྲལ་ཞིང་། དེ་ནས་ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྤར་ལས་རྒྱས་ཤིང་
ལྷན་ཆགས་པ་དང་། བོང་མ་ཡུམ་སྤས་ཀྱིས་སྤྲལ་བའི་གསེར་ཀྱི་བཀྲ། ཉི་ཆེ་སོགས་
ཀྱི་མཆོན་མས་སྤས་པའི་རུ་མཆོན་ཀྱི་ཁྲད་པར་མང་པོ་སོགས་འཁོར་སྤྲུང་ཀྱི་
དཔལ་ལ་འོས་པའི་རྒྱལ་སྤྲིད་ཀྱི་རྩས་རྟགས་མཛོན་པར་བཟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདུན་
བདར་ཉེ་གང་ལ་སྤྲལས་སུ་རེ་བའི་སྤྲལ་བཟང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དགའ་དད་
བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་དཔལ་སྟེར་ཞིང་། འོག་པར་འཁྱེད་ཞེ་ཞེ་འབྲས་སུ་ལྷ་བ་རྣམས་ཟེལ་
ཀྱིས་གཞོན་བཞིན་པར་དལ་ཀྱིས་བྱོན་ནས་ལྷ་ལྷན་སྤྲལ་བའི་གན་རྩོལ་དང་ཉེ་བར་

ཐེབས་པ་ན། གནས་སྤང་བྱ་ཁྲི་མིག་གཅིག་ཁོག་ཏུ་བརྒྱུམས་པས་བསྐྱུས་ཤིང་རྟེན་
འབྲེལ་ལེགས་ཚུལ་གྱི་ལུང་བསྟན་ལུལ། གསུང་རར་གནས་ཚུང་སྤྱུལ་པའི་ཆོས་
སྦྱིང་གི་སྦྱེའབག་ནས་ཀྱང་བསྐྱུ་བའི་ཚུལ་བགྱིས། དེ་ནས་སྒྲ་སྟེང་གཟིམས་ཚུང་
མཆན་གཟིམས་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་དང་པོར་བཀོད་ནས་ཐེབས་ང་དང་། དགའ་ལྡན་
ཡང་ཅེའི་ཉི་འོད་དུ་ཐེབས་སྟོན་དཀར་སྟོའི་ཐོག་གཞུང་སྟེར་མཐའ་དག་ནས་རྟེན་
འབྲུང་མཇལ་རྟེན་ལུལ་ཞིང་། ལྷག་དབང་སྦྱུལ། གཟིམས་ཚུང་ཀུན་གསལ་ནས་ལྷ་
ཞོལ་གྱི་བློ་གཞས་སོགས་ཅེད་མོའི་རྣམ་གངས་མང་པོར་ཐུགས་ཞིབ་གནང་། དེ་
ནས་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་བཟང་གོས་ལས་བྱུབ་པའི་བྲ་བ། བྲ་བྱེད། བྱེ་ལུང། རྒྱལ་
མཆན་སོགས་མཆོད་ཇུས་གྱིས་མཛེས་པར་བརྒྱན། བཞུགས་ཁྲི་ཡོལ་ག། སྦྱེའཁོར་
ཁག་གི་གདན་ཐོག་དཀར་སྟོའི་ཤིང་འབྲས་བཅས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་བཞགས།
ཆོས་བརྩའི་སྤྱོད་ཉིན་བྱེད་གྱི་འོད་སྤང་ཐོག་མར་དོམས་པ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་
གར་རོལ་དང་། སྟོས་སྟེ་སོགས་སྟེ་ཁྱའི་རིམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པས་སྤྱན་བསྐྱུ་
བཞིན་པར་ཀ་ཤིའི་རས་ལུག་དཀྱུས་སུ་བཀྲམས་པའི་སྟེང་ནས་སེར་ཁྲིའི་ཁྲི་ཆེན་པོར་
ཞབས་བྱང་རྩོད་ཅེའི་མདུད་རྒྱ་བཅེངས་འབྲལ་བཀའི་ནང་སྟོན་ཆེན་པོ་བཞད་སྤྱོད་པ་
ནས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་པའི་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་ལུལ་རྗེས་རིན་ཆེན་རྒྱན་ཆ་བ་
རྣམས་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་པན་བདེ་ལེགས་བཞད་སྤིང་གི་དབྱ་ཆོས་གསུང་
བཟང་བ་རྣམས་ནས་བཀྲ་ཤིས་རྗེས་རྟགས་དང་། རྒྱལ་སྤིད་སྤྱོད་པའི་སྟོན་གྱི་
སྐབས་ལྟར་སྤྱན་བཅེད་རོལ་དབྱངས་དང་འབྲེལ་བར་རིམ་བཞིན་ལུལ།

འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སྤིང་རྟོ་ཐོག་སུ་

དག་དབང་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་ནས་ཞིང་ཁམས་ཆོས་བྱ་བྱག་ཏུ་ཐོགས་
ཏེ་ཡོང་ས་བྱག་ན་བསྒོ་གང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རོལ་པ་འབྲམས་སུ་སྐྱམས་པ་
ལས་ཆེ་ལོང་ཅམ་ཞིག་བརྗོད་བྱར་བྱས་ནས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྟན་ཞིང་འདེབས་
པའི་གསོལ་འདེབས་མཐུལ་བཤད་འབྲུལ་གྱིས་སྒྲ་བྲངས་ཏེ་སྤྱི་སྒོས་མཆོག་དམན་
མཐའ་དག་ནས་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་རྗོགས་ལྡན་གྱི་སྤྱིན་ལྟར་སྒོས་ཤིང་།
གསེར་ཞལ་འཇུག་པའི་གསེབ་ནས་ལེགས་སའི་དབྱགས་དབྱུང་གི་སྤྱིན་དབྱངས་
དལ་བྱར་སྒོག་བཞིན་དུ་བྱག་དབང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བྱ་ཆར་ཆད་པ་མེད་པར་ལག་དེ་
ནས་གཞིས་བྱས་ཐམས་ཅད་བཞུགས་གཤལ་དུ་བརྗོད་ཆགས་པར་འཁོད་པ་ལ་
གསོལ་སྟོན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། གཞུང་ལྷགས་རབ་འབྲམས་སྤྱི་བའི་སྒོབ་དཔོན་
གཉིས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འབེལ་གཏམ་ཡང་དག་པར་སྤེལ། འདི་ཉིན་གཙུག་
ལག་ཁང་ནང་གི་ཁོར་ལུག་ཏུ་སྟོང་མཆོད་རྒྱས་པ་བསྐྱིགས་བཤམས་ཐོག་བཞུགས་
གཤལ་གྲོལ་ནས་ཕེབས་རོལ་དང་བཅས་གནས་གཟིགས་སུ་བྱོན་ཏེ་རྩོམ་ཆེན་མོར་
སྤྱི་བྱག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་བཟང་གོས་ཀྱི་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་དང་། དདུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་
ཅིབས་དང་ལྡན་པ། འཕགས་མཆོག་རང་བྱོན་ལྟ་ལྡན་ལའང་ན་བཟའ་དང་། དདུལ་
གྱི་མཐུལ། སོ་སོར་སྟན་ཤལ་ནང་མཛོད་སྒྲ་ལྟ་སྤྲད་དུ་རིང་བ་སྟོན་ཆོག་ཅན་རེ་ལུལ་
ཏེ་སྤྱན་འཕྲེན་ཁྲུས་གསོལ། ཡན་ལག་བདུན་པ་སོགས་ཆོས་སྟོན་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་
པ་དང་། བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་འཕེལ་བའི་སྤྱགས་སྟོན་ལྷགས་བྲག་གནད་སྤྱིན་
མཛོད། གནས་གཟིགས་ཀྱི་འགྲོ་མཐུད་ནས་དཔལ་ལྷ་སྟོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཞི་བའི་ཞལ་
ཅན་ལ་མདའ་དར་སྒྲ་ལྟ་དདུལ་གྱི་མེ་ལོང་འབྱར་བ་དང་། དག་མོར་བེ་ཅོན། སོ་སོར་

ན་བཟའ་དང་འདོད་གསོལ་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སྟན་ཤལ། བྱིན་གྱི་ཉེན་རྒྱས། དཔལ་
པོའི་གོ་མྱོང་སོགས་མ་བྱུན་རྒྱས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་ཏེ་གཟབ་གསོལ་འཕྲིན་བཅོལ་
ཐུགས་དམ་གཏིང་ནས་ཁྲལ་བྱས་པ་མཛད། དེ་སྐབས་ཉེན་ཐམས་ཅད་སྐྱེའི་གཟི་
བྱིན་རྒྱས་ཤིང་ཡང་ཡང་བལྟ་བས་མི་དོམས་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉེན་
ཆེབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་སྤར་ལས་མི་དམན་པ་བསྟར་བའི་དབྱས་སུ་ཕེབས་
བྱམས་ལ་བཞུགས་ནས་ཐོག་མར་ར་མོ་ཆེར་ཕེབས་ཏེ་སྐྱེ་བྱུག་དང་འབྲེལ་རྩི་བོ་མི་
བསྐྱོད་པར་ན་བཟའ་སྟན་ཤལ་དང་། དབྱལ་གྱི་མཆུལ་བཅས་ཕྱལ་ནས་ཐུགས་སྟོན་
དང་། ཞལ་འདོན་ཆོས་སྐྱོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པ། སྒོ་སྤང་མགོན་པོ་སེ་སྟོང་ལ་ན་
བཟའ་སྟན་ཤལ་དང་བཅས་འཕྲིན་བཅོལ། ཆེ་དཔག་མེད་དང་། རྩེ་འབྲུམ་གྱི་ལྷ་ཁང་
གཉིས་ལའང་མཆོད་ཅིང་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེདས་ཏེ་དཔལ་གྱི་འབྱོར་བ་ཆེན་
པོས་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞུང་མེད་ཁང་དམ་པར་ཞབས་སོར་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རེ་
ཁྲུས་མཆོན་པ་མཛེས་པར་བཀོད་ཐོག་ དེར་ཡང་ཕེབས་སྟོན་གྱི་དཀར་སྟོ་སྟོན་ཆེན་
ལེགས་འབྲུལ་ཟད་མི་ཤེས་པ་ཆར་དུ་དབབ་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་འཕགས་
པའི་ཡུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ལྟར་འབྲུལ་དབང་འདིག་ཉེན་གསུམ་མགོན་
དུས་ཀུན་ས་སྟངས་གྱི་ཀུན་ཁབ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ལ་དབང་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་འབྱུར་མེད་དོ་རྩེ་འཆང་རྒྱ་མཆོའི་སྒྲ་མ་ལྷ་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་བོས་མཆོད་
པའི་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་བྱུག་རྒྱ། ཞེས་འཁོད་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ག་
རིན་པོ་ཆེ་བྱུག་ཏུ་བྱལ་ཏེ། ཀངས་སྟོངས་ཆོས་སྤིང་ཕྱགས་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཆེན་
པོར་མངའ་གསོལ་གཟེངས་བསྟོད་ཞུས།

དེ་ནས་ཅེ་པོ་བྲང་གི་ཉེན་མཆོག་རྣམས་ལ་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤམས་ཏེ་
གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས། འཕགས་མཆོག་ལོ་ཤེ་ལྷ་རར་གོས་དར་བཟང་པོའི་ན་
བཟང་སྒྲོན་ཤལ་སྒྲོན་འབྲུལ་དང་བཅས་སྤྱགས་སྒྲོན་ཡང་དག་པ་གནང་། བོད་ལྗོངས་
ལྷ་མི་སྤྱི་དང་། བཀའ་ཤག་གཉིས་ནས་གསོལ་སྒྲོན་དང་། དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་བ་
རིམ་བཞིན་སྤུལ། ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ཆིབས་རགས་རྒྱས་གསོལ་དང་འབྲེལ་བས་
ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ་ཞབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་ནས་ཕེབས་སྒྲོན་རྒྱས་པ་
རིམ་པས་བསྟར་ཞིང་། དགེས་སྒྲོན་གྱི་ཡན་ལག་དུ་རྒྱལ་མཁར་ཅེ་དང་། རི་པོ་ཆེ།
ཡར་ལྷང་བཟ་ཤིས་ཞོལ་བཅས་གྱི་ཆྲོས་གར་བ་རྣམས་བཀུག་ནས་རྒྱལ་སྤྲུལ་བྲང་
རྒྱལ་མེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་ངོ་མཆར་རྣམ་པར་ཐར་པའི་བྲང་བ་མཐའ་དག་སྤྲུ་གར་
རོལ་ཅེད་གྱི་ཆ་བྲང་དུ་བསྐྱར་བའི་གཟིགས་མོའི་མཆོད་སྤྲིན་ཡང་འབྲུལ་བཞེས་
མཛད། གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་། རྣམ་རྒྱལ་བྲུ་ཆང་། ཆེ་བཞི་སོགས་རིས་མེད་
ཆོས་སྡེ་ཁག་ནས་ཀྲང་བོད་ལྗོངས་སུ་ཞབས་སོར་བདེ་ལེགས་སུ་བཀོད་པའི་
ལེགས་མོའི་འབྲུལ་སྤྲེལ་ཟམ་མ་ཆད་པར་བསྟར། བྲ་བ་ཞི་བཀ་གི་སྡེ་མོར་གཏོགས་
པ་དང་། འྲོགས་གྱི་འབྲུལ་པ་མིང་ཅན་གྱི་རིགས་འགྲོ་བ་དང་། འོང་བར་ཐོན་འབྱོར་
གྱི་མཇལ་ཕྱག་ ཅེ་ཤོད་གྱི་བྲང་རིགས་གནས་འཕར་ཁག་ལ་བཀའ་བསྐྱར་གསར་
མཇལ་སོགས་རིམ་མེལ་དུ་བསྐྱངས། སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མང་ཇའི་ཐོ་སྤྲིག་ཀྲང་
སྤར་སོལ་ལྟར་མཛད། ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ནོར་གླིང་ནས་ཅེ་
པོ་བྲང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་། ལོ་མཇུག་དགུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་གར་འཆམ་དང་
ཏོམ་སྤེག་ལའང་སྤྱགས་གཏད་སྤྲུན་དམིགས་གྱི་རིམ་པ་གནད་དུ་སྤྲིན་པ་བཅས་

བཀའ་འདྲིན་གྱི་རྒྱན་ལེགས་པར་སྦྱོང་བར་མཛད་དོ། །

(༡༤ བ་༦། ༡༩༡ འ་༡༠) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་
བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ལྟ་བུར་དབང་སྦྱོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དག་
དབང་སྦྱོང་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འདིགས་བྲལ་དབང་ཕྱུག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་བའི་སྤེ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ངོ་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས། དུས་འགྱུར་དབང་གིས་ནག་ཕྱོགས་ཡིད་སྤུབས་དཔུང་སྟོབས་བཅའ་
པོའི་ཚུ་འདྲིན་གྱིས་གནས་བསྐྱོས་དགའ་བརྒྱའི་ཆབ་སྲིད་ཏུ་བདུན་བདག་པོའི་འོད་
སྤང་ལྗོངས་ཉིའི་སྐབས་དེ་ཞིག་པི་ཅིང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་བྱོན་ཏེ་གནས་
གྱི་ལྷ་གོང་མ་ཡུམ་སྤྲས་མཛུལ་སྤད་ཐོག་གོང་ནས་བཀྱར་བཅོས་བདག་རྒྱུན་ཆད་
མེད་པས་མངོན་པར་གཟེངས་བསྟོད་ཅིང་། རྒྱ་སོག་གི་ཡུལ་གྱུ་དུ་མར་བྱོན་ཏེ་
མཐོང་ཐོས་ཐུན་རེག་གི་སྦྱེ་བོ་དུ་མ་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་བདུན་ཅིའི་སྤྲིང་པོ་མཆོག་ཏུ་ལྷི་
བར་མཛད་ནས། སྤར་ཡང་གེ་ལ་ག་རིའི་སྤྲན་ལྗོངས་སུ་ཞབས་སྦྱེས་ཅིབས་སྦྱོང་
འཁོར་ལོའི་དེ་ཁྲུ་མཛེས་པར་བཀོད་པའི་སྐབས་ཏེ་དགུ་པའོ། །

«༡༥༽ ལྷོན་གྱི་ལུང་བསྟན་དང་འབྲལ་རྒྱུན་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བཅའ་འཇུག་བྲལ་
པས་ར་མ་སྤང་གི་གྲུ་ཁ་དང་། དཔལ་དེ། སྤྲ་ཅེ། ཡར་འབྲོག་བསམ་སྤྲིངས་
དགོན། ར་ལུང་། བཀ་རི་སོགས་བརྒྱད་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཐའ་
མཆོམས་ཀ་ལན་སྤྲག་དང་རྗེ་རྗེ་སྤིང་། ཀ་ལི་ཀ་ཏར་སོགས་སུ་ཕེབས་བཞུགས་
གིས་བོད་བསྟན་སྲིད་ཕྱགས་འཕེར་ཐད་ཕྱག་ལས་རིམ་གནང་ངོས་འབྲོ་རྣམས་
རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བོད་ཕྱོགས་ནས་གདན་འདྲེན་རིམ་བསྟན་དུ་འབྱོར།

(༡༧ བ་༡། ༡༤༩ འ་༡)ཕྱི་ས་བཅད་བཅུ་པ། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱོན་
ཏེ་གནས་ཆེན་དུ་མར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་། བཏུན་འབྲོར་སྤྲོན་པའི་འཕྲིན་
ལས་རྒྱབས་ཆེན་མངོན་པར་འདུ་མཛད་དེ་རིང་མིན་གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་རྒྱའི་དབྱང་
གཉེན་དུ་ཆིབས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་བསྐྱར་བ་དང་། དབྱས་འབྱར་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་རིས་སུ་
མ་ཆད་པའི་ལྷ་སྤེ་རྣམས་ནས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་རི་ལྷར་བསྐྱལ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆེ་
མཐའ་ཡས་པའི་རོ་བོར་གཡོ་མེད་བཏུན་པར་བཞུགས་པར་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་
ཞབས་བཏུན་འབྱལ་བཞེས་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ནི།

དགྲུང་གངས་སོ་ལྷར་ཕེབས་པ་ལྷགས་ཁྲི་གནས་ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མར་
གཟིམས་ཚུང་དང་། བོ་བྲང་རྩེ་མོར་མ་གཅིག་སྤིད་གསུམ་རྒྱལ་མོར་མཆོད་བསྟོད་
མངའ་གསོལ་ཆོས་གཏོར་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་དབྱེས་སྟོན་ལྷ་ཕྱི་བཅས་
གནའ་མོའི་སློལ་བཟང་དང་མཐུན་པ་གཟབ་རྒྱས་ཉམས་བཞེས་སུ་བསྟར། དེ་ནས་
རྒྱ་གར་དུ་ཕེབས་པའི་རྒྱུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷང་བྲང་སུན་སེལ་སྟོན་མའི་ལྷང་ལྷར་
བངས་པ་ལྟར། དུས་གསུམ་ཀྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲན་མེད་
པའི་བྲང་རྒྱུབ་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་མཆོག་བརྟེས་ཤིང་། ལྷང་བར་མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་ཞབས་མཐེལ་རྩིབས་སྟོང་འཁོར་ལོའི་རེ་ཁྲ་རྣམ་པར་བཀྲ་བས་ཡང་ཡང་
རེག་པ་མ་ག་རྩེ་རྩེ་གདན་ལ་སོགས་པ་གནས་ཉེན་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་རྣམས་ལ་
མཆོད་ཅིང་བཀྲར་སྟེ་བྲ་བ་དང་། ཐུགས་སྟོན་རྒྱབས་པོ་ཆའི་མཆོམས་སྐྱར་བ། ཕྱི་
ནང་བོན་གསུམ་ཀྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་པའི་སྐྱེ་བོ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་གངས་ལས་
འདས་པ་ཞིག་ལ་མཐོང་ཐོས་བྱན་རེག་གི་འབྲེལ་བ་བསྐྱུན་པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་པ་

ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་གཟིགས་ཤིང་། སྡོན་ཡུན་རིང་པོར་སྟོགས་དེར་བསམ་བཞིན་
སྐྱེ་བོའི་སྒྲོལ་གར་ལན་མང་དུ་བསྐྱར་ནས་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་སྟག་པར་
མཛད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉེ་བར་བསྐྱལ་བར་གདོན་མི་ཟ་ལ།

འབྲུལ་རྒྱུན་ཐུན་མོང་བཞི། དེ་སྤྱི་ཤིང་འབྲུག་ལོ་དེ་བྱིན་རིའི་དབྱུང་དམག་གིས་
གངས་ལྗོངས་སུ་གྲོལ་བ་ཉེ་བར་བཤམས་པའི་དབང་གིས་པེ་ཅིང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་
ཁབ་དུ་བྱོན་ནས་གོང་མ་ཡུམ་སྲས་དང་། ནང་སྡོན་གཙུག་ཁག་ཁག་བཅས་པར་བསྟན་
དོན་ལ་སྟན་པའི་ཐབས་ཤེས་འབྲུལ་མཛདས་དུ་མའི་ཁྱེད་ལྟོ་བསྐྱེདས་པས་བོད་
ལྗོངས་ཆོས་སྲིད་ལ་གསར་སྟོས་བསྐྱར་བཤོད་མེད་པའི་བཀའ་བཟང་དང་། ལྷག་
བསྟན་མའི་པཎ་སོགས་བཀའ་བཟུངས་ཀྱི་དགེ་མཚན་སྒྲུབ་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་། གོང་མ་
གསར་པ་ཤོན་ཐོང་ནས་ཀྱང་པ་རྒྱལ་པའི་སྒྲུབ་མའི་སྟགས་དགོངས་ལྟར་གནང་རྒྱུའི་
བཀའ་བཞེས་ཐོབ་དུང་། སྤྱིར་བོད་ཁམས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་
འབྲས་བུ་དུས་སུ་བདོ་བ་དང་། བག་པོའི་རྩ་ལག་སྟེ་དང་བཅས་པའི་རྒྱས་པ་དར་ལ་
བྲགས་པའི་སྐྱབས་སུ་བབས་པར་བརྟེན། མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་སྟོང་ལ་བརྒྱམས་པའི་
རྒྱ་སྡོན་ལོག་སྡོན་གྱ་གྱུའི་བསམ་སྦྱོར་ཅན་དབང་དང་གོ་ས་ཆེ་བ་ལག་ལེན་དང་།
ཟི་ཁྲོན་ཙོང་ལྷ། ཁྲོན་བོད་སྤྱི་ཁབ་སྤྱོད་ཨེར་ལུང་། བོད་སྟོན་ལིན་ཨོ་བན་བཅས་ངན་
གཡོ་ལྟོ་མཐུན་ས་འོག་དར་འཕགས་གིས་བོད་ཁོངས་འབའ་ལི་ཁུལ་དང་། ཆ་ལྷོ། མཛོ་
གསང་བཅས་པར་དབྱུང་དམག་རིམ་གྱིས་བྲངས་ཉེ་ཆོས་གཞི་དགེ་འདུན་གྱི་གཙུག་
ལག་ཁང་མང་པོ་གཏོར་བཤིགས་དང་། ནང་རྟེན་ཆང་མ་ལྷགས་ཀྱི་ལུང་པོར་
བསྟེགས་ནས་མདེའུའི་རྒྱར་བཏང་། དུར་སྤྱིག་འཛིན་པ་སྟོང་སྟག་མང་པོ་ཉིས་མེད་

དུ་བཀུམས། དེ་དག་གི་མཆོད་ཐེབས་ས་མི་རྒྱ་ཁོར་རྣམས་བདག་གིར་བཟུང་ནས་
གཏན་བཞག་ཏུ་བཏང་བ་སོགས་སྔ་ན་མ་གྲགས་པའི་སྤྲིག་སྦྱོར་ཆོད་མེད་བྱས་པ་
ཡོངས་གྲགས་ཁར། སྤྲོའུའི་ཕུང་ལ་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་ས་མཆོམས་
ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་དཔེ་ཁྲི་ལྷན་གྱི་མིང་གསར་དུ་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱིས་དཔུང་དམག་
ཁྲི་སྤག་དང་བཅས་པ་ས་སྤྱེ་རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ནང་བོད་ལྗོངས་སུ་ཡོང་རྒྱུའི་མང་ལྷན་
ཁྲིའི་སྤྱི་ ཅ་ཆོག་སོགས་རྒྱ་ཆེར་དེལ་བཀུམས་ཐོག་ ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་རྒྱ་དཔོན་
བཙུགས་ཏེ་ཆོས་མིན་ལས་ལུགས་གསར་བསྐྱར་དང་བཅས་བོད་དབང་བཅན་
འཕྲོག་བྱ་རྒྱ་ཉག་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་བོད་མི་ཤེས་ལྡན་རྣམས་གོ་
བསྐྱར་ཐབས་སློ་ཞེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐེ་ཁྲོན་ཙོང་ལུ་དང་། སྤྲོའུའི་ཕུང་གཉིས་ལ་ཡི་
གཏེ་ལམ་ནས་དགེ་སྦྱོར་གོ་གསེད། ཨི་བན་བརྒྱུད་དག་ཡིག་གང་ཐད་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་
ཐབས་ཤེས་ཡང་ཡང་བརྩམས་པ་དང་། བྱད་པར་ཀ་ལ་ཀ་ཏ་ནས་བེ་ཅིང་ཐལ་མི་
སྤར་བདེ་སྤྱག་ལྷགས་སྤྱད་མང་གསོལ་མཐར།

གོང་མ་ནས་ཕྱིར་ཐེབས་སུ། སྤྲོའུའི་ཕུང་ནས་ཁྲོན་བོད་ས་མཆོམས་ཀྱི་
ལས་དོན་ལས། བོད་ཀྱི་དབང་བྱས་ལ་ཐེ་ཆོགས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བཟང་ཐོབ་
དུང་། རང་སྤྱོགས་ནས་བེ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲིམས་ལུགས་མ་རྟོགས་པའི་སྤར་ཀྱང་
རྒྱ་རིན་འདི་སྐོར་ཞེས་གཙོད་དུ་ཡོང་སྐབས་རྒྱ་བོད་ཡོང་བབས་བདེན་བཤེར་གོང་
མའི་སྤྲན་ལྗོང་གྱི་རྒྱ་ནར་ལུས་ཐོག་ ཅུ་སྤར་རྒྱ་དགཅིག་པའི་བརྒྱལ་ཁྲགས་བཟུང་
བ་ཀྱང་གི་རན་གཡོ་མ་རིག་པས་གང་ཟེར་ལ་མངོན་བསྟོད་བདེན་འཛིན་བྱས་པར་
བརྟེན། རྒྱ་བོད་ཕྱི་གསུམ་ཆེངས་ཡིག་འཛོག་སྐབས་ཆོང་ར་ཁག་ལ་ཅིན་སྤ་

འབྲུག་ས་རྒྱའི་ཆོག་ཐལ་ལ་བོད་ལྗོངས་སྤྱི་འཐུས་ནས་རང་མཆམས་ལག་ཉག་ས་
བརྒྱབས་པ་བཞིན། ལུས་མེད་བདག་པོ་མིའི་ཤ་རྩུག་ས་འཛིན་པ་ལན་ཨི་བན་ནས་
རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་ཅིན་ཕྱག་སྟོང་སྟོར་དགོས་ལུགས་ཞུས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཀྱང་རྒྱ་རིན་
པོ་ཅིང་དུ་འབྱོར་ནས་ཀྱང་འབྲ་བདེན་རྩུན་བསྐྱེགས་ཀྱི་སྙན་ཕྱ་མང་དག་ཕྱལ་ཏེ་མི་
ཁྱོན་ནས་རྒྱ་དམག་ཐོན་རྒྱའི་བཀའ་པལ་པ་ཡལོང་ས་ཆེན་པོ་ནས་གསན་ཐོས་བྱུང་
མཆམས་སྤར་མེད་ཅིན་ཕྱར་བསྙད་པའི་དབྱུང་དམག་བོད་རྫོང་གནང་རྒྱ་རྒྱ་བོད་
གཉིས་ཀར་འཕམ་ཕྱགས་པན་མེད་གཞོད་འགལ་ཡོང་ཕྱགས་དགེ་སྦྱོན་ལོ་ནས་ལོ་
བསྟུད་ཞུ་ལུས་ལ་ལྷ་སྟོད་ཨི་བན་ནས་ཅི་མེད་རྟོག་ལོ་ལྱིས་ཤད་བོས་ཐོག་ལམ་
འཁེལ་མི་མེར་ལ་བརྒྱབས་གསེགས་དང་། རོན་གཙོད་མི་སྣ་དོ་གཤེག་གི་སྒྲེ་བཅད།
གཞུང་སླེར་རྒྱ་དངོས་བཅོམ་སྟོགས་སོགས་ཆོད་མེད་རང་སྤང་གང་ཐོན་ལག་ལེན་
ལ་འགལ་བཞིན་དུ་ལྷ་སར་ཡང་རིང་མིན་འབྱོར་ཉེའི་མཆམས་གོ་རྒྱ་ཀལ་ཉན་དང་།
ཆོང་ཁག་ནས་ཐལ་ཐེང་མི་འབྱུང་བྱིར། རྒྱ་བོད་དབར་འཕྲོས་གསེད་ཀྱིས་ལུན་ཨི་
བན་དང་། གོ་རྒྱ་ཀལ་ཉན་ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་སྤྱི་མདུན་དུ་བཅར་ཏེ་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་
སྤར་གནས་དང་། རྒྱ་དམག་ནས་ཐེང་ཆ་མི་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་ཡང་ཤུ་ཐམ་འབྱུར་
འབྱལ་རྒྱ་ཞུས་པར་ཆ་གནས་མེད་ཅིང་། ངན་པའི་བསམ་སྦྱོར་མཐའ་སྒྲེལ་ཁོ་ནས་
རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གསུམ་ཀྱི་དགོང་རེ་ཁར་རྒྱ་དམག་གོ་མཆོན་ཐོགས་པ་སྟོང་
ཕྱག་འགའ་ཞིག་ཆོས་ལུན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་མདུན་སར་ཁྱོས་འབྲུག་ས་རམས་
གསུམ་ཀྱིས་ལྷགས་ཏེ་སྟོན་ལམ་སྤྱི་བྱབ་ཕུན་ཁང་ཐའི་རི་དང་། ཅེ་མགོན་འཇམ་
དབྱེངས་རྒྱལ་མཆོན་དོ་གཤེག་བཞོན་ན། བོད་དམག་ཅིན་ཕྱ་བཅས་པར་མེ་འཕེན་

དང་། ཅེ་པོ་བྲང་། འབྲུལ་སྤང་གན་རྟོ་ལ་སོགས་ལ་མེད་འབྲུལ་འཁོར་བྲངས་མེད་
འཕངས། ཐའི་རི་བརྟུངས་མས་ཀྱིས་ཡ་མོན་དུ་ཁྲིད་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་
ལྟར་དང་། དེ་ཉིན་ཁང་ཤུ་ཤུལ་འབྱོར་དུ་འང་སྤར་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལུང་རང་
འཇགས་ཞེས་པ་ལས། བར་མི་དང་འབྲེལ་བས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་བྱས་
གནས་རྒྱུའི་ཆིག་དོན་མ་བཞོད་པས་དོན་དོ་སྲིད་དབང་འཕྲོག་རྒྱ་ཤུགས་བཞུན་ལ་
རང་ས་མི་སའི་བྲད་ཀྱིས་མཐར་སྐྱོད་མི་བྱབ་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཀྱལ་སྤས་གཙུག་ན་
ཁོར་བུའི་ནམ་ཐར་ལྟར་སྐྱེ་འགྲོ་མང་པོའི་སློག་ལ་གཤོད་འཆེ་མི་འབྱུང་ཞིང་། རང་
སྲིད་ཞི་བའི་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱར་དུ་བེན་པ་སོགས་འབྲུལ་ཡུན་དགོངས་བཞེས་རྒྱ་ཆེས་
ཚུ་ཐོག་བརྒྱད་པེ་ཅིང་གོང་མར་རྒྱ་རྒྱུན་ཁུ་བར་ཐེབས་ཅིས་ཀྱིས་དེ་བྱབ་ས་སྲིབ་ཏུ་
དགའ་ལྷན་ཁྲི་འཛིན་ཆེ་སྤྱིང་ཉོ་ཐོག་ཐུ་སྐྱ་གམ་དུ་ཆེད་འཕོད་གནང་སྟེ་ཆོས་སྲིད་
མཛད་སློ་གང་ཅིའི་ཞལ་ཏུ་བཀའ་སློབ་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ནས་
ནམ་ཐུད་ཅེས་དུ་ཅེ་ནས་ཁོར་སྤྱིང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་། ཁོར་སྤྱིང་ནས་ཐེབས་
སྤྱིག་རགས་བསྐྱས་མཛད་དེ་ནམ་ལང་ཁར་ར་མ་སྤྱང་གི་ཐེབས་བྲུ་བརྒྱད་ཆིབས་
ཐོག་ཐོན་ནས་ལམ་བར་ཞལ་སྐྱེམས་གསོ་བའི་གསོལ་ཆ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཉིན་
ཞག་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ཉིན་གཅིག་ལ་བརྟོལ་ཉེ་ཆེས་བཞེད་བྱབ་མོ་ལྷགས་ཟམ་སྒྲ་བྲང་
ལ་བཞུགས། ལྷ་འབྱོར་རྒྱ་དཔོན་གསར་རྟེང་ནས་ལྷ་གཅིག་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་
སྟོན་འཁོར་རྣམས་བསད་བཟུང་སྤྱག་ལས་སྤྲ་དགྲ་གཏོར་ཅིས་ཀྱིས་དམག་མི་གོ་
མཆོན་ཐོགས་པ་བརྒྱ་ཤྲག་མང་པོ་ཕྱི་རྗེས་སུ་བྱ་སྤྱ་བསྟོལ་བཞེན་བཏང་བ་རྒྱ་ཤུར་
དུ་ལྷགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ལྷགས་ཟམ་དུ་འཇུག་པར་བཅམས་ཀྱང་།

སྐབས་དེར་ཆིབས་ཞབས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་ཅར་སྐྱུན་བསལ་གནས་གང་ངམ།
ཟླ་བཟང་དག་འདུལ་དུ་གྲགས་པ་སྐྱུ་རྩལ་ལ་བྱང་ཞིང་དག་ཐབས་ཀྱི་ལས་ཁོང་དུ་
ཚུད་པ་དེ་དང་། སྐྱུ་སྦྱང་རྒྱ་སྦྱོང་དམག་མི་ཉུང་ཤས་བཅས་ནས་རང་གི་འཆོ་བའི་
དངོས་པོ་འདོར་བ་ལ་འང་ཡང་བར་མ་བལྟས་པར་ཧྲུའོ་ས་ཕྱག་ན་བསྐྱོའི་སྐྱུ་བསྦྱང་
ཕྱིར་གཡུལ་གྱི་དོ་ཟླ་སློབས་པར་བྱས་ཏེ་མེའི་འབྲུལ་འཁོར་གནད་དུ་ཕོག་པ་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་བསྐྱུན་པས་རྒྱལ་བ་བཅུ་ལྔ་ག་མང་པོ་མི་རྟག་པའི་ལམ་དུ་དཀའ་བ་མེད་
པར་བཀོད་པས། སྤང་དག་ཕྱི་མ་རྣམས་རྒྱ་བའི་འཕྲོ་ཡང་རང་གིས་ཆད་དེ་རེ་ཞིག་
དག་འཐབ་གྱི་རྩོམ་པ་ཅི་ཡང་བྱར་མ་རུས་པར་རེ་མོར་བྲིས་པའི་མཆོན་ཐོགས་
བཞིན་དུ་ལུས། དེའི་འུལ་དུ་ཧྲུའོ་དབང་སྟོན་ཆེན་གཉིས་དང་བཅས་པའི་སྐྱུ་སློག་
ལ་ཉམས་ཉེས་མེད་པར་ཆིབས་ཁ་རིམ་གྱིས་བསྐྱུར་ཏེ་དཔལ་དེ་དང་། སྤྱི་ཅེ་བརྒྱད་
ཡང་འབྲོག་བསམ་སྤིང་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་ཞག་གསུམ་བཞུགས། སྐྱབ་ཅར་ཟླ་
བཟང་དག་འདུལ་འཁོར་དང་བཅས་པས་ཀྱང་། དག་ཟླའི་བཟོད་པ་ཕྱིར་བསྤིང་ཕྱིར་
གཅོང་ཆུ་སྟོ་བྱང་དུ་གཡུལ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེས་མཐར་རང་སྟོགས་དབྱང་ཉུང་ཞིང་།
རྒྱལ་བའི་རྒྱབ་དབྱང་རེ་མང་དུ་སོང་བས་ཤུགས་མ་སྤུབ་པར་ལྷགས་ཐམ་ནས་ཐོན་
ཏེ་ཆིབས་ཞབས་སུ་རེ་ཉེར་བཅར། ཧྲུའོ་དབང་སྟོན་འཁོར་བསམ་སྤིངས་ནས་རྩ་
ར་བརྒྱད་ར་ལུང་དགོན་པར་ཕེབས་ནས་ཞག་གཅིག་དང་། ཕྱི་ཉིན་འོད་ཟེང་བྲག་
མདུན་པའི་སྒྲེར་གཞིས་སུ་བཞུགས་ཞག་གཅིག ཁམས་དམར་དུད་ཚུང་བའི་ཁང་
པར་བཞུགས་ཞག་གཅིག དེ་ནས་ཉིན་མཆོན་འབྲེས་མར་ཆིབས་ཁ་རིངས་སྐབས་
སུ་བསྐྱུར་བས་མདུད་སྤྲ་ཐང་དང་། བྲག་རིའི་གདངས་ལར་ཕེབས་པ་ན་ཁ་བ་ཆིབས་

སྤེལ་ཡོང་བ་ལྟ་བུ་ཅན་བཅས་པའི་གྲང་རར་མི་བཟད་པ་དང་། ཉམ་ཆེ་དབྱིད་དུ་གྱུར་
པའི་བསེར་བུའི་གཟེར་མདའ་ཆེར་མ་ལས་དབལ་རྩལ་པས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བྲབ་
པ་དང་། ཆ་ཞག་གི་གསོལ་ཟས་གདེང་འཁེལ་བའང་ངེ་བཞིན་གནང་རྒྱ་མ་བྱུང་བ་
སོགས་སྟོན་བྱུང་ཆོས་རྒྱལ་རྣལ་དེ་མའི་སྤྲས་གཙུང་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་
རྣམ་ཐར་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པའི་སྤྱོད་ལ་འོ་བརྒྱལ་ཆད་ལས་འདས་པ་ཞིག་བྱུང་བས་
བཞིན་གྱི་མདངས་སྤར་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཞལ་སྐྱམ་ལ་སེར་ཁ་གས་པ་
སོགས་མཐོང་བ་ཅན་གྱིས་ཡི་ག་འཆུས་ལ་མཆི་མ་དབང་མེད་དུ་འཆོར་བ་ཞིག་དེ་
སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པར་ལ་མཐོང་བ་ལྟར་བོད་ལྗོངས་བཞུག་པ་དང་། འཕྲོ་བའི་དོན་དུ་སྤྱོད་
ཉམས་སུ་བཞེས་དགོས་བྱུང་འདུག་པ་འདི་ཅན་གྱི་བཀའ་ངེན་ཡང་སྤྲོད་མཐའི་བར་
དུ་འཁོར་དཀའ་བར་སྤང་།

དེ་ནས་སྤྱོད་འཁོར་ཆད་མ་དཀྱུས་ཆས་སུ་བྱགས་ནས་ཆིབས་ཐེབས་མཛད་
པར་ཕག་རི་རྫོང་དང་། མངའ་ཁུལ་དུ་གནས་མི་སེར་རྣམས་ཀྱིས་གོ་མཆོན་སྤྱོད་
ཆོགས་འབྲེར་ཏེ་མདུད་སྤེལ་ཐང་དུ་སྤྱོད་ཐེབས་བསུ་བྱས། གདངས་ལའི་པ་རོལ་
དགོན་པ་འོག་ཏུ་བཞུགས་པའ་འབྲུག་ཅན་གནང་སྟེ་ཤར་སེལ་མར་དབྱིན་ཇིའི་ཀྱ་
ཀྲེར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་བཞུགས་ཞག་གཅིག་མཛད་ཅིང་ཁྱོ་མའི་ས་སྤྱང་རྒྱ་མིའི་
སོགས་མདའ་དང་མཛལ་འབྲུད་གནང་། སིང་སིང་ཐང་དང་། དེན་ཆེན་སྤང་སོགས་
ཡུལ་ལྗོངས་ལ་སྤྱང་མར་ཅན་བཞུགས་ཏེ་ཀ་ལིང་སྤྱག་ཏུ་ཐེབས་ནས་དགྲུང་ཞག་
བདུན་ཟླ་གཅིག་བཞུགས་ཤིང་། རྒྱ་ཇ་ཀ་ཅི་ཨོ་རྒྱན་ནས་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱས། དེར་
རྒྱ་ནག་ནས་ལྷགས་སྤྱད་ཐོག་གསར་གནས་བཏང་བར་གོང་མས་མཆོན་གནས་

དབྱུང་ཚུལ་དང་། བོད་ནས་ལན་ཨི་པས་རྩ་ཆེན་ཁང་ཤུ་སྟེལ་སྦྱར་དུ། ཡུ་ལའི་ཟ་
མའི་གོ་མིང་གནས་དབྱུངས་ཟེན་པས་མི་རིགས་པལ་བ་ཡིན་ལུགས་དང་། ཆབ་
གསར་གསེར་བུམ་དཀྲུག་འདོན་དགོས་ཚུལ་སོགས། ཅན་དན་གསེར་ལས་རིན་ཆེ་
བ། །ལྷན་པོས་སོལ་བར་བྱས་ལ་ལྟོས། །ཞེས་བ་ལྟར་འཕགས་ཆེན་དམ་བ་ལ་ནམ་
པར་མི་འཆམས་པའི་སྒྲ་འབེབས་ཀྱི་ཆེན་དན་སྦྱོར་སྦྱར་མི་བཟད་པ་རིམ་འབྱོར་མ་
ཟད། ཀ་ལ་ཀ་ཏར་ཞུ་དོན་གཅོད་མི་སྡོན་བཏང་ནས་བེ་ཅིང་མལ་མེ་སྦྱར་གསར་
སྦྱོས་ཀྱི་དམག་མ་དགོས་པའི་ལུགས་སྦྱད་ཐེངས་བདུན་ལུལ་ཀྱང་འབྱོར་ལན་ཅས་
མེད་པའི་བདག་མེད་འལ་འལ་བཅས་ཆོ་བཟོ་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་ཀྱི་མཆོ་ཁ་
ཞབས་གཅིག་སྦྱར་ཀྱི་དན་སེམས་དོག་རྩ་གཅིག་བྲིལ་ཡིན་དེས་སྟབས། བེ་ཅིང་དུ་
ཆིབས་བསྒྱུར་ཞུ་དོན་མཛད་རྒྱུ་དོན་སྤྲོད་ཡོང་རེ་བལ་གཤིས། ཆིངས་དོན་དབྱིན་
རི་བརྒྱུད་པེ་ཅིང་དུ་བཀའ་མོལ་བསྐྱུངས་པར། བོད་ཀྱི་དབང་བུས་སོགས་ལ་གསར་
སྦྱོས་ལས་ལུགས་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་བཟང་པོ་རི་སྟེད་ཅིག་བགྱིས་
པ་དེབ་སྡོན་པའི་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྦྱར་བཞིན་ཁ་དན་ཆེན་གནས་མེད་
པས་དབྱུང་སྡོན་ཀྱི་དམག་སྦྱོང་ཕྱག་འགའ་ཞིག་ཟེ་ཁྲིན་ནས་གཏོང་གཏན་ཁེལ་
མཆམས་དབྱིན་གཞུང་ནས་འཕྲོས་ཁྱབ་བཀག་འགོག་བྱས་པས་མ་འབྱོར་ཅམ་བྱུང་
བའང་དོན་དུ་ཡགོངས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ལུགས་རྗེའི་བྱིན་མཐུའོན་
ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་དོ་རྗེ་མིང་དུ་ཕེབས། དབྱིན་གཞུང་ནས་ཞག་བདུན་རིང་སྡོན་འཁོར་
ཆང་མར་སྟེ་ལེན་དང་། བསྟེན་བཀྱར་བཟང་པོས་མཆོད་ཅིང་། རི་སྐད་དུ། ཆོམས་

ལས། དེ་ཞིག་ཅིག་ན་དགྲ་ཡང་མཛའ་པོར་འགྱུར། །མཛའ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དགྲར་
ཡང་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ནི་བར་མར་འགྱུར། །བར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་
དགྲར་ཡང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་ཆད་བཞུན་དགྲ་ཕྱི་སྒྲིང་ཞེས་མདོས་
གཏོར་བསྒྲིག་གསུམ་འཕེན་ཡུལ་དགའི་དྲངས་མར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ད་གཟོད་སྤེལ་
སྒྲུབ་པའི་མཐུན་གྲོགས་དང་། ཡོན་བདག་གི་རྩལ་དུ་བྱུང་བས་དགྲ་གཉེན་བསྟེན་
བསྐྱེད་གི་བྱེ་བྲག་ཐ་སྟངས་སྒྲོས་བྲིས་འཇའ་ཚོན་གྱི་རི་མོ་རྣམ་པར་བཀྲ་ཡང་། བན་
གཞོད་རེས་འཛོག་གི་འགྱུར་བག་རྩ་གཉེར་ལྟར་སྤྲད་ཅིག་གིས་གཡུ་ཞིང་མི་བརྟན་
པའི་གནས་ལུགས་མདོན་སུམ་དུ་མཚོན་པར་བྱས་སོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་སྟོན་རྣམས་རི་མིར་(མེ་འཁོར་)ཞུགས་ཏེ་ཕེབས། རྩ་བོ་གརྒྱ་གྲུ་
གཟིངས་ཀྱིས་བཀལ་ནས་རྒྱུན་ལའོ། དེར་སང་ཡུལ་སྤྲད་ལ་ཀ་ལི་ཀ་ཏར་གྲགས་
པ་དེར་བྲག་ཕེབས་ཏེ་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཚབ་སྤེལ་ལ་ལ་འཚམས་ཞུ་དང་མཇལ་
འཕྲད་མཛད། འཕྲུལ་བཟོ་དང་། རྒྱན་གཟིགས་རི་དྲགས་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་
རྒྱན་རས་ཀྱི་བཅའ་བ་དང་། རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མཛད་ཅིང་
ཞག་བདུན་བཞུགས། སྤར་ཡང་བྲུ་གཟིངས་དང་། རི་མིའི་ལམ་བརྒྱད་དེ་རྟོག་སྒྲིང་
དུ་བྱིར་ཕེབས། བ་ཏ་སྤྲག་ཅེས་པའི་ཀྱ་ཏིར་རྒྱན་བཞུགས་གནང་། འབྲས་ལྗོངས་སྤར་
མ་ཅན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དད་ལྡན་མང་པོར་འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྟེན་
ཀྱི་ལྷགས་ལུང་སྤེལ། ཞོལ་གཉེར་སྤྲལ་བཟང་སྤེལ་སྤྲུབ་ནས་འབྱོར་བྲག་ཞུས། ཤར་པ་
རྟོ་རྟེ་ཅན་དང་། འབྲས་ལྗོངས་དམན་ལྷ་མོ། ཨོ་རྒྱན་སོགས་ཕག་རི་བ་མང་པོ་དང་།
རྒྱ་དཔོན་ལོ་རྟོ་ཐལ་དང་། ལུ་ལུ་ལ། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱལ་པོ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་

ཆེ་ཤུ་དུ་མས་འཕལ་ཆས་ཀྱི་ཐུགས་མཁོ་དང་། སྤྱད་པ་རོ་མཆར་བ་མང་པོ་ཁྱིར་ཏེ་
ཞལ་མཇལ་བ་དང་སྦྱན་རྩི་ཞུ་བར་རིམ་བཞིན་བཅར་བར་མཇལ་ཁ་དང་། སོ་སོའི་སྒོ་
དང་འཆམས་པའི་བཀའ་མཆིད་ཀྱིས་དགའ་མགུ་རངས་པར་མཛད། ཡར་མར་རྒྱ་གི་
འདུ་བའི་དུས་བཟང་དང་བསྟན་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་ཆེས་བཅུའི་ཆོགས་སྟོན་ཡང་ཆག་
མེད་བསྐྱངས། མཁན་བྱུང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་
གདན་ཁྲུང་མངགས་པ་སྐྱབས་བཅར་མཁན་ཆེ་པ་ལྷ་བྱམས་ཆོས་དང་། ཆིབས་ཆེ་མདོ་
མཁར་སྤུལ། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་འཐུས་དགའ་ལྷན་བྱང་ཅེ་ཡང་དགོན་སྤུལ་སྐྱབས་
བཅས་ལ་འགྲོར་ཐོན་གྱི་མཇལ་ཕྱག་རིམ་བཞིན་སྤུལ།

ལོ་དེར་བསྟན་འགྲོའི་འཆོ་བ་མ་བྱུང་ཆེ་ལྷ་ལྷན་ཆོ་འཕུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་
མཛད་སྟོན་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་བསྐྱང་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་བར་ཆད་ཀྱི་མཆན་
མ་བཞེད་ཀྱི་མེད་པས་ཆོགས་ཐེབས་སོགས་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་བཞེད་པ་བཞིན་
སྟོལ་མ་བྱུང་གྱང་། སྟོན་ཚུད་བཀའ་མངགས་ཀྱི་སྟོན་ས་དགེ་འདུན་ཁྱི་སྤུལ་འདུས་
པའི་སེར་ཆོགས་ཆེན་མོར་སྤྱན་བསལ་ཇ་ཐུག་གི་བསྟེན་བཀའ་གཟབ་འཕར་བཟང་
པོ་དང་། རིན་གཉིས་སྐལ་བཟང་ཀྱི་དཀར་པར་ལས་འབྲུངས་མ་ཐག་པ་བཅུ་སྤུལ་
གཉིས་པའི་འགྲུང་བཅས་རྒྱ་ཐེབས་ཀྱི་ཕྱག་སྟོན་ཚུལ་དུ་སྤུལ་རྟོ། །

རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། ཡིད་ནི་སྤྱིང་རྗེའི་དབང་གྱུར་ཏེ། །རྗེ་ལྟར་བགྱིས་
ན་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་སྟམ་པའི། །བསམ་པ་དེ་དང་བྲལ་
མ་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་པོ་དཔྲེན་ས་
ཀྱི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་འབའ་ཞིག་ཐུགས་ལ་བརྟགས་ཏེ། གསང་གསུམ་གྱི་འཕྲིན་

ལས་མཐའ་དག་ཁ་བ་ཅན་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ལས་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་།
སྐབས་འགར་གཞན་པན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་ལ་ཐུགས་སྦྱོར་
དང་། སྤེལ་ཐང་གཟིགས་པ་སོགས་ཀྱང་མཛད། བཀྲས་སྟུན་ཆ་བྱང་དང་། འེལ་
དཀར་ཆོས་སྒྲེ། པ་རྒྱལ་མཆན་སྒྲོགས། ལྷ་ཅེ་འོག་མིན་གླིང་། སྤྲ་རྒྱུད་པ་བྲུ་ཆང་།
འོར་བུ་ཆོས་འཕེལ་གླིང་། སྤྲ་འདུ་སྦྱི་སོགས་དགོན་ཁག་མང་པོའི་སྦྱི་འཐུས་ནས་
འཆམས་ཁྱེ་ལུལ་བར་ཇ་གཤམ་ཕྱག་དབང་འབྱོར་ལན་བཀའ་འོག་བཅས་འཕྲལ་
འཕྲལ་གནང་། བཀའ་འོད་བཤའ་སྦྱ་སྦྱས་དང་། སེར་བྱེས་ཅེ་བྱུང་བྱུང་བསྟན་
ལེགས་བཤའ། ལོ་རྒྱུ་བ་སྒོ་བཟང་འབྱུང་གནས་གསུམ་ནས་འབྱོར་ཕྱག་ཁྲུས། སྤར་
མདའ་ཆོང་ཉི་ཀྱུལ་ནས་ཁྱུ་རོར་སྦྱབས་འགྲོའི་ལྷགས་ལུང་སྦུལ།

ཐེ་ཅིང་ཅུན་ཅེ་གྲུའུ་ནས་བཀའ་པབ་པོད་དོན་སྦྱི་བྱུང་ཡིན་ཞེས་པ་ལོ་འོ་རྩོ་
ཐལ་ནས་མཛལ་དར་ཅེ་སྦྱོད་ཁྲུས་པར་གསོལ་ཇ་དང་། འིང་འབྲས་སྦུལ་ནས་ནང་
བསྟན་ཆབ་སྤྲོད་སྒྲོར་གསུང་གླེང་ཞིབ་པར་མཛད། སོ་བདུན་དགྲུང་ཀེག་གི་ཞབས་
བརྟན་ལ་དམིགས་ནས་ཆེ་ཆོག་འཆི་སྦྱ་དང་། ཆོས་སྤྲང་མཐུ་བོ་ཆེ་ཡོངས་རྩོགས་
ཀྱི་མཐུ་སྦྱོབས་གནད་ནས་སྦྱལ་བའི་གསུང་བསྐྱང་། ལྷ་བསངས་དབྱ་ལྷ་དབངས་
བསྦྱོད། དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ཀྱུལ་པོའི་དབྱུག་མཆོད་བཅས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གནང་
ཞིང་། ཉི་འདབས་ཀྱི་གནས་ཁག་ལ་མཆོད་འབུལ་ཐུགས་སྦྱོན་ཡང་རྒྱ་ཆེར་སྦྱབ་
པར་མཛད།

ཆོས་སྤྲེ་གསུམ་ཀྱི་བྲུ་རྒྱུན་ཐོབ་ཁྲུངས་སོག་རིགས་ཀྱུལ་ཁག་བཙོ་བརྒྱད་
ཀྱིས་གདན་ཁྲུང་མངགས་པ་པའོ་མང་འོག་ཆོས་འཁོར་ཉི་ཐོག་བྱ་དང་། ཏུ་ཆ་མ་

བདེ་སྦྱིད། འཕུས་མི་སྦྱི། ཤར་ཁུན་བུ་བསྐྱོ་བཟང་སྟན་གྲགས། ཤོད་བྱང་འཆོ་སྒོ་ག།
ཞབས་བྱར་སྐྱོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་སོགས་དང་། སྤར་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ནས་གདན་
འུར་ཆེད་གཉེར་སེར་སྦྱ་བྱང་དང་། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་བཅས་ནས་
མཇལ་དར་རྟེན་གསོལ་ཞུ་རྒྱ་སོགས་ཕུལ་བ་དགྲེས་བཞིན་བཞེས་ནས་རྩ་གྲལ་
འཆོམས་འདྲི་རྒྱས་པར་སྦྱལ།

༥༧ །མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གསང་གསུམ་རྩ་འཕུལ་བསམ་གྱིས་
མི་བྲབ་པས་དམ་ཆོས་བདུད་རྩིས་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་ཆེན་ཁག་
ཏུ་ཐེབས་བཞུགས་གྱིས་མཆོད་བསྟོན་དང་ཡུལ་སོ་སོར་འཁོད་པའི་སྦྱེ་པོ་
རྣམས་ཀྱང་འཕུལ་ཡུན་བདེ་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པས་སྟན་གྲགས་དབྱེར་རེའི་
སྦྱ་དབྱངས་བར་མེད་ཏུ་བྲབ་བཞིན་དོན་རྒྱུད་ཏུ་ཕྱགས་ཐེབས།

ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་རྒྱ་གར་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་གནས་
གཟིགས་སུ་ཐེབས་བཞེད་གྱིས་དོར་སྦྱིང་གུ་ཉི་ནས་ཕྱགས་བཏེག་སྟེ་མཁར་ཤར་
བར་རི་ལི་(མེ་འཁོར་)དང་། དེ་ནས་གྲེན་ཐུར་ལ་ཞབས་ཐང་གིས་བསྐྱོད་ནས་
ཐེབས་ཐུར་ཞུགས། མིད་སྒོན་གཉིས་དང་། ས་དབང་གསུམ་མིས་འཕྲེན་གྱི་ཤིང་རྩ་
བཅིབས། དེ་བྱིངས་ཆིབས་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་པ་ན། དོར་སྦྱིང་ཏུ་གཞིས་ཆགས་བོད་པ་
རྣམས་གྱིས་གཙོས་རང་སྡེ་ནང་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་རིགས་རྣམས་ལམ་
གྱི་འགྲམ་རོགས་གཡས་གཡོན་ཏུ་ཐམ་མ་ཆད་པར་འཁོད་ནས་བསངས་ཏུད་འཕུལ་
བ་དང་། དད་གྲུས་གྱིས་ལྷ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་སོགས་བསིལ་ལྗོངས་གྱི་ཡུལ་

ལུགས་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་ཞུའི་རིམ་པ་ལྟར་བྱེད། ཕྱི་རོལ་པ་མང་པོ་འང་མཆར་
མཆར་དང་། ལྟ་མོའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ལྟ་བ་ལ་འདུས་པའི་དབུས་སུ་རིམ་གྱིས་
གཤེགས་ནས་རི་ལིར་མེ་འཁོར་ཞུགས། གསེག་ལམ་ཐུར་བབས་ཀྱི་ལ་འོག་ཤི་ལི་
ཀྱ་ལིར་རི་ལི་བརྗེས་ཏེ་པར་ཏ་ལུར་ཐེབས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཨ་མེར་སྐར་བརྒྱད་དེ་རི་
ལིའི་ལམ་རྫོགས་མཆམས་རྟ་སྐྱ་རིལ་ཤིང་རྟ་ལ་ཞུགས་ནས་རྟ་འོ་ཏ་ཀྱའི་ཐེབས་
བསྐྱེགས་ཀྱི་ཀྱེར་བཞུགས།

ཆེས་ལྷ་ཉིན་རི་གཤམ་དུ་ཐུར་བབས་ཀྱིས་ཐེབས་ནས་བཙོམ་ལྟན་འདས་
མཉམ་མེད་ཤུག་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱབ་བལྟམས་པའི་གནས་མེར་སྐྱའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དང་།
མདའ་ཚུ་ཁོན་པ། པ་ལ་ལྷའི་སྤྲོང་པོ་དང་། བྱ་གྲོ་རྩའི་ཀུན་དགའ་ར་བ། ཀུན་དགའ་
པོའི་པོ་བྲང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྐྱབ་གནས། དག་བཙོམ་ལྷ་བརྒྱའི་
བཞུགས་གནས་བཅས་སོ་སོར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་མཆོད་འབུལ་དང་
ཐུགས་སློན་མཆམས་སྦྱོར་ཞིབ་ཏུ་མཛད། དུལ་དེ་དག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་བ་གཅེར་བུའི་
གཟུགས་ཅན་ཨང་རག་གྲོན་པ། སྤྱིན་མཆམས་དང་། མཐུར་ཆོས་ལ་ལི་ཁྲིའི་ཐིག་
ལེས་མཆོན་པ། ལག་ན་ཁ་རྩྱི་གི་ཅེར་གོ་དམ་བཅགས་པ་ཁྲེར་བ་མང་དུ་གནས་
ཤིང་། བཞོང་ས་མཆོག་མཛལ་བ་ན། མེ་ཏོག་གི་སྤེང་བ་དག་མཆོད་པའི་ཚུལ་དུ་
འབུལ་བ་དང་། དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་མ་བྱེད་བ་དང་། ཁྲད་པར་ཁོ་རང་རྣམས་ལ་
སྤོད་གནས་རང་ལོང་གི་སྤྱི་ལ་བུ་རེ་འདུག་པའི་ནང་དུ་བཞོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་ཐེབས་
དགོས་ཀྱི་ལག་བརྟུ་ཡང་། སྐྱ་གྲིབ་ལ་དགོངས་ནས་ཉམས་བག་ཏུ་ཐེབས་པར་མ་
མཛད།

དེ་ཅི་ཞིག་གི་ཤར་དོས་སྐྱབ་ཁང་ཚུང་དུ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ཆེན་གྱི་ཆ་ཤུགས་ཅན་གྱི་ནལ་འབྱོར་པ་ཤ་འབྱོར་ཞིང་བརྗེད་ཆགས་པ། སྒྲ་གདོང་བཟང་ག། སྒྲ་རྒྱ་དང་། ཞག་ཆོམ་ཏ་ཅང་རིང་ག། སྒྲ་ཐོར་ཚུགས་སུ་བཅིངས་པའི་སྒྲ་མོ་ས་གཞིར་འབྲེལ་ག། སྒྲིལ་གྱུང་མཉམ་གཞག་གིས་བཞུགས་པ་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་གྱུང་ཡོད་འདུག་བཞུགས་བསྐྱེགས་ནས་སྒྲར་ཡང་རྟ་སྒྲ་རིལ་(ཤིང་རྟ)དང་། དེ་ལིའི་(མེ་འཁོར་) ཁྲོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཏ་ཡ་གྱི་ཤའི་གནས་ཁག་མཇལ་ཏེ་ཏ་ཤིས་རྩ་རིར་ཐེབས། ཡུལ་དེ་ཆ་བོད་ཆེ་བས་སྒྲ་རལ་ཚུང་བྱད་མུལ་དབང་མཆོག་ཏ་མ་སྒྲ་རིལ་(ཤིང་རྟ)དང་། སྒྲ་འཁོར་བྱིངས་རྟ་དང་། ར་མྱང་སྒྲ་རིལ་ལ་བཅིབས་ནས་མཚན་འགྲོས་གྱིས་སྟོན་བ་ཐུགས་མེ་ཅན་བྱང་ན་ལས་འདས་པའི་གནས་གྱུད་གྱི་ཡུལ་ལམ། རྩ་མཆོག་གོང་དུ་ཐེབས་ཏེ་དགྲུང་ཞག་གཉིས་བཞུགས། གནས་གྱི་བྱད་པར་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་ཤིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་འདས་གྱི་ནམ་བུ་ཅན་སྒྲ་ཆོད་འདོམ་ལྔ་ཙམ་ཡོད་པའི་སྒྲ་བ་ལྔ་མཆོད་སྟོན་སྒྲ་ལྔ་བརྒྱ་ཤག་ཆར་དུ་དངར་བ་སྐྱིག་འབྲུལ་དང་། ཞལ་གསེར་སྒྲ་བྱེ་ལེགས་པར་མཛད། མཛོད་གོས་སེར་པོ་གཡུང་ལག་རིས་གྱི་སྒྲམ་སྒྲར་ཆེ་ཆོད་ཁ་གསར་འི་མ་མེད་བ་དང་། སྟན་དར་ནང་མཛོད་སྟིད་དུ་རིང་བ་ཞིག་ལ་ཐུགས་སྟོན་མཚམས་སྟོར་བཟང་པོས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་བསྟོན། སྟོན་འཁོར་ཆང་མ་གྲལ་དུ་ཆེམ་གྱིས་འཁོད་ནས་སྒྲུབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། རྒྱས་གསོལ་རབ་གནས། བསྟོད་བ་སྐྱབས་གསུམ་པ། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད། བཟང་སྟོད་སྟོན་ལམ། ཁྲོ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་ལ། བསྟན་འབར་མ་བཅས་དབྱངས་དང་འབྲེལ་བར་ཐུགས་འདུན་ཅི་གཅིག་གི་སྟོན་གསུངས།

ལྷ་ཁང་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྫོ་ཀ་མ་རྩ་བ་ལས་བྱུབ་པའི་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་
བརྟན་མི་ཆད་གཉིས་ཙམ་ཡོངས་པ་ཞིག་མཆིས་པ་ལའང་གསེར་ཆབ་དང་། སྐྱ་
འབྲེད། བཟང་གོས་ཀྱི་སྒྲུལ་སྐྱར། སྐྱ་དར་བཙས་འབྲུལ་བ་གནང་། དེའི་མདུན་ན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞབས་ཕྱགས་སུ་གྲགས་པའི་ཉད་ལྷམ་གཞུ་གང་ཙམ་ལ་སྤ་
མང་པོས་བརྒྱན་པ་ཆ་གཅིག་ཤེས་སྒྲོམ་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ལྷ་ཁང་དང་གི་སྐུ་
ལའང་གཟེམས་གཟན་ལྟ་བུའི་གོས་ཆེན་གྱི་ན་བཟའ་ནར་སྐབས་སུ་ཡོད་པ་ལ་འགོ་
མཇུག་ཏུ་རིན་པོ་ཆའི་སྤ་ལེབ་མོར་སྐྱར་བ་ཞིག་གསོལ་བར་འཛིན་སྐྱས་བྱེད་མི་སྤ་
བལ་གྱི་དགེ་སྒོར་བཞི་དང་། དགེ་ཚུལ་གཅིག་བཙས་རེས་འཁོར་གྱིས་ཡོང་སྒོལ་
མཆིས། ཀྱ་ཤའི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་པའི་རྒྱབ་མོ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་
སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་དབྱེ་ཕྱིར་ནང་རྒྱབ་གཟེམས་བརྟུང་དང་། བཞེངས་བརྟུང་འོལ་
དབྱངས་ཆག་མེད་དུ་འབྲུལ་དགོས་ཞལ་ཏ་ཕེབས། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ཏ་ཤིས་རྩ་རིར་
ཕེབས་ཏེ་རི་ལིར་ཞུགས། ལུ་ས་ཀ་སྤ་རྩར་བྱོན་ནས་བཞུགས་ཞག་གནང་།

ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་གོ་རྒྱའི་རྒྱལ་ཁང་ནས་སྐུ་འཁོར་ཆང་མར་སྤར་པོ་ཆའི་
ཆེབས་པ་སྤ་སྐྱ་བཟང་པོས་སྐྱས་པ་ལུལ་བ་དང་། སེར་སྐུའི་ཁྲོད་དུ་འང་བཞུགས་
ཞག་གི་ཕེབས་སྤྱིག་ཞུས་པའི་སར་དལ་གྱིས་གཤེགས་ནས་ལུ་སྤྱི་ནིའི་ཆལ་གྱི་ཉེ་
འདབས་ཁྲོད་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ཞག་གནང་ཞིང་། གོར་སྒོལ་ཟས་སྤ་མང་པོ་ལིང་
ཆང་བསྐྱགས་ཏེ་ཕེབས་སྟོན་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་དག་པ་ཞུས། དེ་ཉིན་ལུ་སྤྱི་ནིའི་ཆལ་
དུ་སྟོན་འཁོར་འགྲུལ་བསྐྱས་གྱིས་གནས་གཟིགས་འཇུག་ཙམ་དང་། སང་ཉིན་སྤར་
པོ་ཆེ་ཞུ་མཆོག་གི་ཆེབས་རགས་བཀོད་པ་གང་རྒྱས་གྱིས་བྱོན་ནས་རྒྱལ་ལུལ་སྐུ་

མ་ལྷ་མཛེས་དང་། ཚངས་པ་བརྒྱ་ཕྱིན་སོགས་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྐྱབས་ལྷམས་
པའི་རྣམ་ཐར་བཀོད་པ་གང་ཡོད་ལ་ཚོན་གསོས་ཞལ་གསེར་སྐྱབས་འབྱེད་དང་།
མཚོད་འབྲུལ་ཞལ་འདོན་བཅས་སྤྱིན་རྒྱས་མཛད་

མཚོ་སྐོར་མོ་ཞིག་གི་བྱང་ངོས་ལམ་རྩུར་དུ་སངས་རྒྱས་སྐྱབས་འབྲུངས་ཚུལ་གྱི་
གནས་བཤད་དོ་དེར་ལ་གོར་ཡིག་ཏུ་བྲིས་པ་ཞིག་འབྲུག་པ་བོད་ཡིག་ལ་ཕབ་ནས་
བཞེས་པའང་ཡོད་པར་སྤྲང་། སྐར་ཡང་སྤང་པོ་ཆེར་བཅེབས་ནས་བཞུགས་སྤྱིག་ཏུ་
ཐེབས། དེ་ནས་མུ་སུ་ཀ་སྤྱོད་ཐོན་ནས་བཞུགས་ཞག་གནང་། ཕྱི་ཉིན་རི་ལི་ནས་
འབའ་རམ་ཕྱར་ཐེབས་ཤིང་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པོས་གདན་དྲངས་པ་ལྟར་ཉ་མ་སྤྱི་རིལ་
ལ་ཞུགས་ནས་འབའ་རམ་རྒྱལ་ཁང་དུ་ཕྱགས་ཐེབས་ཉེ་རྒྱལ་པོ་དང་མཛལ་འཕྲད་
གནང་། ཡུལ་ལུགས་ཀྱི་བསྟེན་བཀྲར་ཞབས་ཏོག་མི་དམན་པ་བསྐྱབས། རྒྱལ་པོ་
རང་ཉིད་དབྱར་དུས་སྔོན་གནས་ཀྱི་འི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཁོར་ཡུག་དགའ་ཚལ་གྱིས་
བརྒྱན་པ་དང་། སྐྱབས་གཟིགས་རི་དྲགས་བདག་ཏུ་བརྩུང་བ་སྤྱོད་གས་འདུག་པ་རིས་
གྱིས་གཟིགས་ལམ་དུ་ཕབ་སྟེ་ཞག་གཅིག་མཚོད་ཡུལ་དུ་བཞུགས། ཕྱི་ཉིན་འབའ་
རམ་རྒྱལ་པོ་ནས་ས་འཛིན་གྱི་དུམ་བྱ་འགོ་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་གཉིས་འཕྱང་དབང་པོ་
གཟུགས་བོངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བ། མཆེ་བ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་
ཚགས་རིས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཐུས་བརྒྱན་པའི་གསེར་ཆིངས་དང་དཔུལ་ཆིངས་
གསུམ་གསུམ་བཅེངས་པ། གཟུགས་སྤྱིར་བཟང་གོས་ཚོས་བསྐྱིགས་ཀྱི་ནོར་བུའི་
དྲུ་བ་དྲུ་ཕྱེད་ཁེབས་པར་གཡོགས་པའི་སྟེང་གསེར་གྱི་ཆིབས་སྤྱོད་བཞུགས་སྤྱོད་
རྒྱུ་ཡོལ་ཏོག་ལྡན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུ་དུ་མས་མཛེས་པར་སྤྲད་པ་བཙུགས་པ་ཞིག་

ཆེབས་སུ་བྱལ་བར་ཤྲུལ་དབང་མཆོག་འདིགས་པ་མེད་པར་བཅེབས་ཤིང་། སྐྱེ་
ཀྱབ་བཞུགས་སྒྲོམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་ལེགས་བྱས་གྱི་སྐལ་བ་མི་དམན་པ་བཀའི་བྲག་
བརྟན་ཆེ་བཟང་དག་འདུལ་བཞོན་ནས་དབུ་གཏུགས་འཛིན་ཞིང་། སྐྱེ་མཐུན་དུ་སྐྱད་
སྐྱུར་ལེགས་ལྡན་ས་ཉེབ་དང་། དེའི་མཐུན་དུ་སྐྱང་པོ་སྐྱོང་སྟེ་སྐྱེ་འཁོར་བཞི་དང་། དེ་
བྱིངས་ནང་སྒོན་དང་། བྱིང་སང་གིས་དབུས་ཞབས་འབྲིང་མཆོག་དམན་གོ་བབས་
གྱིས་རྟ་སྐྱ་རེལ་ལ་ཞུགས་ནས་ཡུལ་ཕ་ར་ཏ་སའི་ཆོས་འཁོར་མཆོད་རྟེན་གྱི་བྱང་དུ་
མེབས་ནས་མཆོད་སྲིན་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་བ་དང་བཅས་གནས་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་
ཤིང་། རྒྱས་གསོལ་རབ་གནས་ཀྱང་མཛད། ཤྲུལ་བས་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ལ་སྟོན་
དུས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཉིད་གྱིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གསུང་བའི་ཡུལ་
ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞེས་པ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་
པར་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་། དེ་ནས་རི་ལིར་བཞུགས་ཏེ་རྟ་ལ་གྱི་སིང་དུ་མེབས།

སྐྱུར་ཡང་རྟ་སྐྱ་རེལ་ལ་བཅེབས་ཏེ་མལ་ལེ་བྲུག་གི་ལམ་བཟོད་ནས་དབལ་རྩོ་
རྩེ་གདན་གྱི་གན་རྩོལ་ཆེན་པོར་མེབས། གནས་དེ་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཚུལ་ལ་ནི་དུ་རུ་
ཀའི་དམག་དབུང་གིས་ཡང་ཡང་གཅེས་པས་གཟི་བྱིན་ཉམས་པ་ལྟ་བུར་མཆིས་
མོད། གནས་གྱི་རོ་བོའི་བྲད་པར་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི། མི་མ་ཡིན་དག་གིས་རྩོ་རྩེའི་
བྲག་སྐྱག་ཏུ་སྤྲས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོད་པས་རིམ་གྱིས་ས་འོག་ཏུ་འབྱོན་པ་ལྟ་བུར་
ཡོད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་ལ་ནི་ལྟ་དང་། སྐྱུ་དང་། གནོད་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་གྱིས་རྟ་གྱི་རྒྱ་ཆེར་མཆོད་ལ། བཅའ་ཟེ་རིག་སྐྱགས་བྱབ་པ་རྣམས་དང་།
གཏུག་མར་གནས་པའི་དགེ་སྟོང་རྣམས་གྱིས་མཆོད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཤིང་ནི་

མཛེས་པ་པོ་ལས་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་བའི་ཆོས་དང་དབྱེ་བས་དང་བྱི་སྒྲ་
ཆོག་མ་སྤྱོད་ཞིང་ཆོར་བ་ཡིན་ལ། གནས་འདིར་སྤེལ་བ་པ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བ་
འབྱུང་བར་བྱས་པ་དང་། གནས་གཞན་དུ་རིག་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པ་ལོ་གངས་མང་
པོར་བསྐྱས་པ་ལས། གནས་འདིར་སྤེལ་སྒོར་གཅིག་བསྐྱས་པ་བྱས་པ་སྤྱིར་བ་
སོགས་ངོ་མཚར་བའི་བྱུང་བར་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་མངོན་སྲུང་དུ་གཟིགས་པས་
སྤྲུགས་དང་གཏིང་ནས་གཡོ་བའི་དམ་པའི་ཀུན་རྟོག་ཤུགས་འགྲུག་གིས་ཉེ་བར་བྱངས་
ཏེ་མཆོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱན་སྤར་འབྲས་བཙོས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་ལྷ་བཞོས་མི་
ཆེན་གྱི་ཁྱ་ཆོད་ལོངས་ངེས་དང་། འབྲས་རྒྱུད་གི་མཆོད་འབྲུ། མར་མེ་སོགས་སྤྲུ་ལྷ་
སོ་སོ་ནས་བརྒྱ་སྤྲུག་བཅུའི་གངས་ལོངས་རུ་ང་སྤྲུས་དག་གཅིང་ཞིང་ཡིད་འོང་
འཁོར་ས་དོག་པོར་བྱེད་པ་འབྲུལ་བ་ཤམས་དང་། རོ་བོ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོས་མཛོད་
གོས་སེར་པོའི་སྤྲུམ་སྤར་དང་། རུ་སྤྲུའི་རྒྱ་སེ་ཐེའུ་ཆུང་བའི་སྤྱ་བར་འཛོར་ལྷན། ཉར་
མཛོད་སྤྲུ་ལྷའི་སྟོན་དར། སྤྱ་ལ་གསེར་ཆབ་བཅས་སྟོན་འབྲུལ་དང་། སྤྱན་དབྱེ་ཡང་
གནང་ཞིང་། མཆོད་རྩས་སྤྲུ་ཀ་འཕམ་ཆ་གཅིག་དང་། བྱེ་སྤར་ཆ་གཅིག་འབྲུལ་སྤྱོར་
སོགས་སྤྱི་ཞུ་དང་བཀུར་སྟོ་བཟང་ཞིང་གྲུ་ལོ་པའི་ཐོག་སྟོན་འཁོར་ཐབས་ཅིག་ཏུ་
གཡུ་རིམ་ལ་འཁོད་དེ་རྩེ་བཅུན་རྣམ་པར་རྒྱལ་པའི་ཆོ་ག་སྤྲིན་རྒྱས་ཞལ་འདོན་དང་།
བཀུ་གིས་གསོ་སྤྱོར་ཡང་མཛོད་དེ་གནས་དེར་མཉམ་མེད་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་སྤྲུར་
བྱོན་པ་ལྟར་བྱིན་རྒྱབས་དང་གཟི་བྱིན་གྱི་སྤང་པོ་མི་ཉམས་རྒྱས་པར་མཛོད། དེའི་
ཆོ་གནས་དབྱེད་དང་། རྟེན་གྱི་གཙོ་བོའི་ཞལ་མདངས་སྤར་ལས་བཟང་བར་ཀུན་
གྱིས་མཛོད།

དེར་བཞུགས་སྐབས་དབྱེན་ཇིའི་ས་ཉེབ་ཅིག་གི་ཆུང་མ་སྒོ་བུར་ལྔ་ལམ་དུ་
ཞུགས་པར་པན་ཐབས་ནང་བའི་ཆོས་ལུགས་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་བཞིན་མཛད་
དགོས་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པར་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་དགོངས་ཉེ་བཅོམ་
ལྡན་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་སྒྲིབ་སྦྱོང་བའི་ཆོ་ག་
བསྐྱེདས་པ་ན། ས་ཉེབ་རང་ཡང་ཉེ་བའི་སར་འཁོད་ནས་དད་གཏུང་ཅེ་གཅིག་གིས་
སྦྱང་བྱལ་བོད་ལུགས་སུ་འཆོལ་བ་སོགས་གྲུས་པའི་རྣམ་འབྱུང་མང་དུ་བྱེད་པ་བྱུང་
ངོ། །

གནས་དེ་ཤིན་ཏུ་གཉན་པས་དད་རྟེན་ཀྱི་དངོས་པོ་གཞན་གྱིས་གང་འདོད་དུ་
འབྲེར་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་། ཤལོང་ས་ཆེན་པོ་ནས་བོད་ཀྱི་རྟེན་སྐལ་ལྟ་བུར་རྡོ་ལས་
བྱུང་བའི་བྱུང་དབང་ཁྱེད་གང་ལྟག་ཙམ་གཅིག་དང་། དབྱངས་ཅན་མའི་སྐྱེ་ཁྱེད་གང་པ་
གཅིག་། ཆོགས་བདག་སྤང་སྐྱེ་ཁྱེད་གང་ལྟག་ཙམ་གཅིག་། རྡོའི་མཆོད་རྟེན་ཁྱེད་གང་ཙམ་
གཅིག་བཅས་གདན་འདྲེན་པར་མཛད་ཀྱང་། གནས་སྤང་གི་འཁྱུ་ལྡོག་གེགས་
ཆགས་རིགས་སྤྲ་སོ་ཙམ་མ་བྱུང་ཞིང་། རྟེན་དེ་དག་ནོར་སྤིང་བྱུ་འཛིན་པོ་བྱང་གི་
རྟེན་གས་སུ་བཞུགས་པ་ལས། དབྱངས་ཅན་མ་དང་། ཆོགས་བདག་གི་སྐྱེ་གཉིས་
ཕྱིས་གསེར་སྦྱང་གསར་བའི་ནང་གཞུག་ཏུ་འབྱུང་བ་གནང་། རྡོར་གདན་ནས་ཉིན་
གཅིག་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བསེལ་བ་ཆོལ་དང་། ཚུ་བོ་ནི་ར་རྩྭ་ན་གཉིས་གཟིགས་སུ་
ཐེབས་ནས་མངལ་མཆོད་སྐྱགས་སྒྲོན་ཡང་དག་པ་མཛད།

དེ་ལྟར་རྡོར་གདན་དུ་ཉིན་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ནས་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ལ་རྩ་སྐ་
རིལ་(ཤིང་རྩ་)ལ་བཅིབས་ཉེ་སྤྲར་ཡང་གི་སིང་དུ་གཤེགས། དེ་ནས་རི་ལིར་ཞུགས་

བ་ན། ཡུལ་དེར་མི་སྤྱི་ཞེས་པའི་ནད་ཡམས་ཤིག་གིས་བྱམ་སྟེ་ཡུལ་མི་མང་པོ་
སྤངས་སྟོས་ཀྱིས་ཤི་གིན་ཡོད་པ་ལ། དེ་སྟོན་ནས་ལྷགས་སྤྱད་ཐོག་སྤྱབས་འཇུག་
ཞུས་པ་བཞིན་རྣམས་གྲགས་ཤིང་ཞབས་རྣམས་རི་མིང་འགོ་བཞིན་དུ་སྤང་མ་དམར་ནག་
གི་བསྐྱང་བ་ཤགས་གངས་གསོག་བཞིན་དུ་སྦྱལ་བ་དང་། ༥ རྒྱལ་དབང་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱང་ཉམས་ཐག་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་ཆད་མེད་པས་བསྐྱུ་མེད་རིན་ཆེན་རྣམས་གསུམ་
ཀྱི་ཐུགས་རྩེ་བསྐྱུལ་བར་མངོན་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཚུ་གླུང་འོལ་ཁ་བསྐྱུར་
བ་ལྟར་ནད་རིམས་ཀྱི་རྒྱན་ཅ་བ་ནས་ཆད་དེ་ཡུལ་མི་ཁྱི་སྟག་དུ་མ་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཁ་
ནས་ཁོལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་རེག་གནས་དབྱུགས་དབྱུང་ཐོབ་པས་ཁ་ཞེ་མཚུངས་པའི་
ཡིད་ཆེས་དད་པས་བྱངས་པའི་སྤྱབས་འགོ་དང་། མཆོན་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ངས་ཤུགས་ཀྱིས་བརྩོན་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་དཔེར་མཆོན་ན། ཡུལ་དེར་བྱེད་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་ཀྱི་
གངས་དང་ལྗན་པའི་སྟོབ་གྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས་ཡམས་ནད་ཀྱིས་ཤི་བའི་ལྷག་
མ་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལུས་པ་དེ་དག་རི་མིའི་འགྲམ་དུ་ཉི་བར་འོངས་ནས་མགྱིན་གཅིག་དུ་
བདག་ཅག་འདིར་ལྷགས་པ་རྣམས་འཆི་བདག་གི་པོ་ཉ་མངོན་སུམ་པ་ལྟ་བུའི་རིམས་
ནད་མི་བཟད་པས་ཐེན་ཏེ་སྤྱང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་ཆས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཀྱང་།
འཕགས་མཆོག་ཐུག་ན་བསྟོ་བྱེད་ཉིད་ཡུལ་འདིར་རིང་མིན་ཆེབས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་སྤྱར་
བའི་གཏམ་བཟང་བདུད་ཅིའི་ཐེགས་མ་འཐོར་ཅམ་ཉིད་ནས་རིམས་ནད་ཀྱི་འཆེ་བ་
སྟོན་ཀའི་སྤྱིན་ཆོགས་ལྟར་རང་བཞིན་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་དེངས་ཏེ་སྟོག་བྲལ་དུར་ནས་
ལོག་པ་བཞིན་སྟོག་གི་གཟུང་ཐག་ཐོབ་པ་ནི་འཕགས་མཆོག་གང་གི་བཀའ་བྱིན་

ཡིན་པས་སྒྲན་ཆད་ཀྱང་ཐུགས་རྗེས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། མགོན་པོ་མཆོག་ཉིད་གང་དུ་མཛོན་འཆང་རྒྱ་བའི་འཁོར་དུ་འང་ཐོག་མ་ཁོན་རྒྱེ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སྒོན་ལམ་འདེབས་པ་སོགས་འཛིགས་སར་སྐྱེལ་མ་རྟེན་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་ཉམས་བྱེད་པ་དེར་འཁོད་ཆང་མས་མཐོང་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གྱི་སིང་(འབབ་ཚུགས་)འདིར་ཡུལ་ལུགས་ཀྱིས་རི་མི་ནས་བབས་ཏེ་ནང་དུ་འབྱུག་ཁར་མིའི་ལྷ་ཡང་སྤང་ལ་འདེགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། གོང་ས་མཆོག་ལ་དམིགས་བསལ་གོང་དུ་དུས་པས་སྤང་གཞིར་ཐེབས་དགོས་མ་བྱུང་། དེ་ནས་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་ན་མ་གྱི་སིང་(འབབ་ཚུགས་)དུ་བཞུགས་ཞག་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྟ་སྐ་རིལ་ཐོག་ནས་མལ་ལེ་བཙུ་བྱུག་གི་ལམ་འདས་པའི་ས་བྱ་རྒྱུ་ལྷན་པོའི་རི་ཞེས་བྱ་བ་མཉམ་མེད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་མཆོག་ཤེར་ཕྱིན་ངེས་དོན་ཟབ་མའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་གནས་ཆེན་དེར་ཐེབས། རི་མཐིལ་གྱི་གནས་ཐོན་ཀྱང་དང་། ཁྱད་པར་བྲག་ཕྱག་དཀྲུས་སུ་ཀ་བ་གསུམ་དང་། དཔངས་སུ་ཐོག་སོ་ཕྱེད་གཉིས་ཙམ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་དོའི་ཐུབ་དབང་ཞིག་འདུག་པའི་ཐུན་མར་བརྒྱ་མཆོད་སྒྲིག་འབྲལ་དང་འབྲེལ་ཁྲུས་གསོལ་རབ་གནས་དང་། ཐུགས་སྒོན་ཅན་གྱི་སྟན་ཤལ་སྒོན་པར་མང་།

སྒོན་དུས་ཤུ་རིའི་བུས་བསྐྱལ་ཏེ་ཐུན་རས་གཟིགས་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་པོའི་མདོ་གསུངས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སོག་པོ་ལོ་རྒྱ་བ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དེར་འདུས་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཆོར་ཤེས་རབ་སྟོང་པོའི་ལྷགས་ལུང་དགྲེས་བཞིན་དུ་སྦྱལ་ཏེ་སྤང་ཡང་རྟ་སྐ་རིལ་ཐོག་ནས་ན་མ་གྱི་སིང་དུ་

ཕྱིར་ཐེབས། དེ་ནས་རི་མིར་ཞུགས་ནས་ཇ་མ་བྱར་དང་། ས་ཉེབ་རྩན་རིར་བརྒྱད་
ས་ཀའི་རྩ་མི་ཞེས་པའི་རྩ་འགྲམ་དུ་ཐེབས་དེར་གྲུ་གཟིངས་ཆེ་རྩུང་ལ་རིམ་བཞིན་
ཞུགས་ནས་བྱར་བཞོད་ཆེན་པོའི་སྒོར་བརྒྱལ་ཉེ་དལ་འབབ་གཉིས་པ་མ་ཉི་རྩ་ཟེའི་
འགྲམ་ངོགས་སུ་བྱོན། དེ་ནས་རི་མིར་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་ཀ་མི་ཉར་དང་། བ་ར་པ་
རིད། བྱི་གྲུ་མི་བརྒྱད་ཁ་ཤར་དུ་ཐེབས། དེ་ནས་ཡ་རྩལ་དབང་ཆེན་པོ་ཐེབས་གྲུ་
མཆོག་ལ་ཞུགས། མིན་སྒོན་དང་། ས་དབང་རྣམ་པ་མིས་འབྲེན་གྱི་ཤིང་རྩར་བརྟེན།
སྐྱེའཁོར་བྱིངས་རྩ་མཆོག་གྱི་མིང་ལ་བཅེབས་ནས་དལ་གྱིས་གཤེགས་ཤིང་རྩ་
བོད་གྱི་ཐེབས་བསྐྱབ་དུ་མས་བཤུལ་ལམ་གྱི་སྐྱེན་མཆོན་པར་བྱས་ཉེ་ཆོས་ཉེར་
ལཱའི་བྱེད་ཡོལ་ཙམ་དུ་རྩོམ་གྱི་པ་ཉ་སྟེ་མི་ས་ཡི་ཀུའིར་བྲགས་ཐེབས་སོ། །

དེ་ལྟར་གནས་ཆེན་ཁག་ལ་ཞབས་བཅགས་ཆིབས་བསྐྱར་སྐྱབས་གནས་སོ་
སོར་སྟེ་ལྟོ་བ་རི་ཡོད་དང་། ཐེབས་ལམ་གང་འཁེལ་གྱི་དབྱུལ་པོངས་རྣམས་ལ་
བཟའ་བརྟུང་དང་། ཀར་ཤ་བ་ནི་སོགས་རང་རང་ཅི་འདོད་པའི་གནང་སྦྱིན་རྩ་ཆེར་
སྦུལ་བས་ཐམས་ཅད་ངོམས་ཤིང་ཆོམས་ཉེ་རེ་ཞིག་སྒོར་བ་པོ་རྩུན་ཆད་བ་ཙམ་དུ་
བྱུང། རི་མིའི་(མེ་འཁོར་)འབྲོ་ལམ་ཐག་རིང་ཡུག་འབྲིངས་སུ་སོང་བས་མན་ཚུན་
གདོང་ཐུག་ཡོང་དོགས་བཟུང་ལམ་རྩ་ཆོད་གྱིས་ཆད་བཟུང་སྟེ་གཏོང་བ་ལས་དེ་
མིན་མཁྱོགས་བུལ་གྱི་བྱེད་པར་རྩ་ཆོད་གྱི་གིག་ཙམ་མ་གཏོགས་རང་འདོད་ལྟར་
བྱར་ཐེད་པ་ཡུལ་ཡུགས་སྦྱི་ཁྲིམས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། ཡོང་ས་མཆོག་ལ་ནི་དབྱིན་
གཞུང་ནས་དམིགས་བསལ་གཟེངས་བསྟོད་གྱི་རི་མིར་(མེ་འཁོར་)འབྲོར་དུས་སུ་
ཕྱི་སོ་སོ་ལའང་སྐྱག་སྟོད་དང་དལ་ཐེལ་སྐྱགས་དང་བསྐྱེན་པ་སོགས་མ་སྐྱེན་ལམ་

གུས་འདུད་གཞན་དང་མི་འབྲ་བ་ཞུས། གནས་དང་གནས་ཐོན་སོ་སོའི་བདག་པོ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་འད་དཔུལ་དངོས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་མི་དམན་པ་རེ་སྟུང་ཏེ་དུས་དུས་
སུ་ཞིག་གསོ་དང་། མཆོད་འབུལ་འཛིན་སྤྲུལ་ཉམས་མེད་རྒྱུན་འབྲེངས་དགོས་རྒྱུ་
ཞུས་ཏེ་བཀའ་བསྐྱབ་ཀྱང་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་སྟུང།

དེ་ལྟར་ཡགོང་ས་བྱུག་ན་པ་སྤོང་གསང་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཏིང་དཔག་དཀའ་
ཞིང་། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་སྟེ་མེད་པ་འདི་དང་། རྣམ་དཀར་
མཆོད་སྤྱིན་གྱི་སྒོ་འཕར་མཆོག་ཏུ་ཡངས་ཤིང་། རིག་སྟུགས་དང་། བྱུགས་རྩེ་བྱིན་
རྒྱབས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་འདིར་རང་སྟེ་ནང་པའི་རིང་ལུགས་
འཛིན་པ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། རིགས་རུས་དང་། ཆ་ལུགས་དང་། རྒྱུད་དང་། ལྟ་བ་
དང་། ལུས་ངག་གི་སྟོན་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་ཀྱན་ནས་ཐ་དད་པའི་མཐའ་མི་མི་
བསྟུན་པ་དུ་མའང་ཡིད་ཆེས་ངོ་མཆར་ཆེས་ཆེར་ཐོབ་སྟེ་རང་རང་གི་འབྲེང་བའི་
འཁོས་དང་སྦྱར་ནས་མཆོད་ཅིང་བཀྱར་བ་དང་། རྒྱ་ལའི་སྒྲ་མར་མངོན་ཤེས་དང་།
རྒྱ་འབྲུལ་དང་རྒྱས་མཐུ་ལ་སོགས་པ་བྲུད་པར་གྱི་ཆོས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་མངའོ་
ཞེས་སྟོགས་མཆོམས་ཀྱན་ཏུ་ཆགས་པར་དང་ལུགས་སྦྱད་སྤྲིངས་པ་སོགས་ཀྱིས་
སྟོན་སྟུན་པའི་གྲགས་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟོག་པ་དང་། རྒྱལ་ཁག་རིས་མེད་མཐའ་དག་
གིས་གཙུག་གི་ཁོར་བུ་བཞེན་དུ་འཛིན་པར་གྱུར་ཏོ། །

༤༠༽ ལུགས་པག་གནམ་ལོའི་དབྱེས་སྟོན་བསྐྱེད་སྤྲུལ། འབྲས་ལྗོངས་ས་སྟོན་དང་
དེའི་དབྱིན་གཞུང་སྦྱ་ཆབ། དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཆབ་སོགས་ཞི་བྱག་སྦྱེ་བོ་མང་
པོ་མངའ་བཅར་ཞབས་འདེགས་ཀྱིས་དག་ཡང་གཉེན་དུ་གྱུར་ཏེ་གུས་མཆོད་

སྤྱར་ལེན་ཁྱུས། རྫོང་སྤྱིང་གཞིས་ཆགས་བོད་པ་བཟའ་འཆོ་གཉིས་ནས་མཆོད་
བསྟེན་དང་འབྲུག་རྒྱལ་ནང་གཟིམས་རྒྱལ་པོས་གཟིམ་རྒྱུང་གསར་བསྐྱེད་གྱིས་
འབྲུལ་སྦྱོར་ཁྱུས། གཟིམ་ལམ་ཡ་མཆར་རེ་བྱུང་བ་དང་མཆོག་གསུམ་ལ་
བདེན་མཐུ་བསྐྱལ་བའི་སྟོན་ཆོག་ཅིག་བཀའ་ཚུལ་གྱིས་བོད་རྒྱ་བྱུང་ནས་དག་
འདོན་བྱེད་པར་སྐྱལ་བ་སོགས་བོད་བསྟན་སྲིད་བདེ་དོན་གྱི་རྗེས་འཛིན་ཟེམ།

(༡༠༡ བ་ཞ། ༡༤༡ འ་༤) དགྲུང་གུངས་སོ་བྱུག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལྷགས་པག་གནས་
ལོ་གསར་ཆེས་གྱི་སྤྱོད་ཐོ་རངས་གྱི་དུས་དགེ་བར་མགོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་པར་འདྲེན་
བ་ཉིད་ན་བཟའ་བྱུང་མཐུན་སྒྲ་ཆས་རྣམས་ཆ་ཆར་བ་མཛེས་པར་བསྐྱབས་ཤིང་།
ནང་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། བཀའི་ཕྱིང་སང་རྣམ་པས་གཙོས་དེར་འཁོད་བྱུང་རིགས་
ཆར་མ་ཕྱོགས་ཆས་སུ་ཁྱུགས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་གྱི་ཆབ་སྟོ་མ་ཉམས་
པར་བྱེ་ཞིང་། དགྲེས་སྟོན་དང་གཉིས་སུའང་གར་རོལ་དང་། ཆོགས་ལངས་བཟོ་
སྤྱང་། དཀར་སྟོ་སྒྲིག་གཤོམ་སོགས་གཞུང་སྟོལ་མཛད་ཆེན་གྱི་རིམ་པ་བཟ་ཤིས་
ཤིང་། འྱིན་ཆགས་པ། འྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱང་དགའ་མགུ་ཡི་རང་གི་གནས་སུ་
འབྱུང་ངོ་ཤིས་པ་བསྐྱུངས།

དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་སོ་སོར་ཆབ་སྲིད་ཞབས་རིམ་ལ་
དམིགས་ཏེ་དགའ་ལྷ་དབངས་བསྟོད་དང་། འྱི་བསངས། མ་མའི་འཁྲུག་སྒྲོང་བཅས་
དང་། སོ་བདུན་དགྲུང་ཀེག་སྤྱ་བསྐྱར་ཕེབས་པའི་རྒྱུན་སེལ་ཞབས་བརྟན་ཆེ་ཆོག་
འཆི་སྒྲུ་ཉིན་བདུན་སོགས་ཆག་མེད་ཚུགས་པའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་

བ་དང་། མཛད་བྲེལ་ཆེར་མེད་སྐབས་ཀྱང་སོས་དལ་དུ་མི་བཞུགས་པར་གསོ་རིག་གསན་བཞེས་དང་། སྤུན་སྦྲེད་མེད་པ་སོགས་དོན་ལྡན་འབའ་ཞིག་གིས་འདའ་བར་མཛད། དུས་དེ་ཙམ་ནས་སྤྱི་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་བསྟེན་གསོལ་གནང་བའི་དྲེགས་པའི་སྡེ་དཔོན་འོད་ལྡན་དཀར་པོའི་གཏོར་འབྲུལ་ཡང་ཞལ་འདོན་སྟར་ཆགས་སུ་མཛད།

འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ས་ལ་སྦྱོད་པ་དེ་ཉིད་དད་སྟོབས་ཆེ་བས་མགོང་ས་མཆོག་མཇལ་འདོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གདུངས་ཀྱང་། དབྱིན་ཁོངས་སུ་ཚུད་པས་རང་དགར་མཇལ་དབང་མ་བྱུང་བར་ལུན་རིང་དུ་ལུས་མཐར་ཆུ་གར་བྱོགས་གནས་སྒྲོར་ཐོལ་གྱིས་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་དཀའ་ཆེགས་ཆེན་པོས་ཆེད་དུ་འོངས་ཏེ་མཇལ་བཅར་སྐབས་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་བ་ཙམ་ནས་དགའ་དད་ཀྱི་རྒྱུད་བྲག་གཡོས་པས་ལུས་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་ཚུགས་མི་བྱུང་བར་འདར་ཞིང་། མཆི་མའི་ཐིག་སྟེང་དོ་ཤལ་ཐག་བ་ཆད་པ་ལྟར་ལྷུང་བ་དང་། མགྱིན་པའི་རྟེན་སྟེན་མཆིལ་མའི་སྤྲང་རྩིས་བརྒྱུངས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱད་བྲངས་མ་ཁོལ་བར་དར་ཅིག་རི་མོའི་གཟུགས་བཞིན་ལུས། དེ་ནས་བྲན་པའི་འདུ་ཤེས་ཐོབ་སྟེ་དངོས་འབྲུལ་མི་རྒྱུད་བ་སྤྱན་ལམ་དུ་པབ་བ་དང་བཅས་འདི་དང་སྤྱི་མའི་རེ་དོན་མང་པོ་ཞིག་ངག་ལམ་ནས་དུ་དབྲངས་ཀྱིས་སྤྱན་ལམ་དུ་མཆོན་པར་བྱས་པ་ལས། ཆད་མེད་པའི་བྲུགས་རྗེས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ་ཞལ་བཞེས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་སྦྱལ་ཏོ། །

ཤེས་དཀར་ཆོས་སྡེའི་མི་སྣ་ནས་ཁྱེད་ལོར་སེར་སྤྱད་ཆུ་ཚོར་ལ་དགའ་ལྡན་སྟེ་བརྒྱ་མའི་ལྷགས་ལུང་དང་། མཇལ་ཁ་རེ་འདོད་བཞིན་དུ་གནང་། ཅི་བྱང་རྒྱལ་

མཆན་ཐོགས་མེད་ལྟ་ལྟ་དུ་ཐོན་ཕྱག་དང་། བཀྲས་ལྟོན་ནས་འཆམས་འབྲུལ་གདན་
ཁྱ་ཆབས་ཅིག་དུ་མངགས་པ་ལས་ཆན་བཅག་སེར་ཁང་ལ། ཁལ་ཁ་ཇ་ཡན་ཁྱ་རལ་
གྱི་མགོན་གཉེར་དགེ་ལེགས་དོན་གྲུབ། སེར་སྤྲད་ཆ་བ་ཁྱི་བ་སྤྲུལ་སྤྲུད་དང་། ཆ་ཐེང་
གནས་ནང་སྒྲ་མ། ལྷ་རྒྱུམ་ཆིང་ཐང་གི་འཆམས་འབྲུལ་མི་སྤྲ་སོགས་ནས་འབྱོར་
ཕྱག་ཐོག་རྟེན་གསོལ་དང་། དངོས་འབྲུལ། ཁྱད་པར་ཁྱ་རལ་མགོན་གཉེར་ནས་
དབྱར་དགུན་གྱི་ན་བཟའ་ཆ་ཆང་ཕྱལ་བར་ཇ་གྲལ་ཕྱག་དབང་དང་། བཀའ་མཆིད་
ལེགས་པ་སྤྲུལ།

(༡༠༩ བ་༥། ༡༥༩ འ་༥) བརྒྱད་གཏོར་མཛད་ཆེན་དང་། འཁྲུངས་གསོལ་ཡང་
སྤར་སོལ་ཉམས་མེད་བསྐྱེད་སྤྲུལ།

(༡༠༩ ཉ་༩། ༡༥༩ འ་༩) རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་གཟིམས་རྒྱུང་ཆབ་ཁྱགས་ཉིན་
བདུན་ཡང་གནའ་བོའི་ལུགས་ལྟར་ཚུགས། (༡༠༩ ཉ་༩། ༡༥༩ ཐ་༩) བོད་འབྲུག་
འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ཀྱི་དད་ལྡན་སྟོང་དུ་ཉེ་བར་ཞལ་མཇལ་ཕྱག་དབང་སྤྲུལ་ཏེ་སྤྱེ་
བ་དོན་ཡོད་མཛད།

(༡༠༩ ཉ་༥། ༡༥༩ ཐ་༡༠) སྟོ་རད་ཐུ་སོག་པོ་ཞིག་ནས་ཁྱུས་དོར་ཇེ་རིགས་
གསུམ་སྤྱི་སྤྱབ་ཀྱི་བརྒྱས་ལུང་བསྐྱེད་སྤྲུལ། ཁྱ་རལ་ཕྱོགས་ནས་འབྲུལ་སྤྲུད་ཕྱིར་
འཁོར་མཁན་པོ་དཀར་ཆེན་ལྟོ་བཟང་ཤེས་རབ་ནས་གཞུང་དོན་བྱས་ཇེས་མི་དཔན་
པ་བྱུང་བའི་གཟིགས་བཅོས་སུ་མཁན་རྒྱུང་གི་གོ་གནས་ཐབ་རྟེན་དང་བཅས་ལ།
འབྲས་ལྟོ་སྤྱིང་གྲུ་རིགས་བསྟན་འཛིན་དཔལ་ལྡན་ནས་སྤྲད་ཕྱོགས་སྤྱི་ཁྱ་ཐལ་ཐོན་
བྱུང་བའི་བཅོས་སྟོར་ཞབས་སྟོད་ཐོག་ལས་ཆན་རིམ་བུ་པའི་གདན་ཐོབ་བཅས་

སྤྲུལ།

(༡༠༩ བ་༤། ༡༤༥ ཐ་༡) འབྲས་ལྗོངས་སྤྱི་ཁབ་དབྱིན་གཞུང་སྤྱི་ཚབ་པར་
འངས་རྟེན་ལི་སློན་ཆེན་ས་ཉེབ་ཀྱང་རྡོར་སྤིང་དང་། ཀ་སྤྱལ་གཉིས་ཀར་ཡང་ཡང་
བཅར་ནས་སྤྱལ་ས་བག་ཐེབས་པའི་འབེལ་མཆེད་མང་དུ་གསོལ། མོ་འདྲིའི་དབྱར་
སྟོད་སྤྱི་དུ་སློན་དང་། བཀའ་ཤག་ཡིག་ཆང་བཅས་རེས་གཟུང་སྟེན་པ་འབེལ་དུས་མ་
གཏོགས་ཉིན་ལྟར་གཏན་ཚུགས་ཀྱི་སློན་ས་གཞུང་སའི་ཆབ་སྤྱིད་ཉམས་པ་སོར་
ཚུད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་མདུན་གཤོམ་ཚུལ་བཞིན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་ཡང་ཐེབས། རྒྱ་
བྱོགས་ནས་བོད་ལྗོངས་དབྱུས་གཙང་གང་སར་མདོ་སྤྲད་རི་བཞིན་དབང་བྱས་ཅ་
སྟོགས་ཀྱིས་མངའ་འབངས་ལ་ཁྲལ་གནག་བབས་ལྷི་འགོལ་བ་དང་། ལམ་མདོ་ཁག་
ལ་ས་སྤྱང་དཔོན་དམག་གོ་རྒྱགས་གཏན་བཅུགས་ཀྱིས་སྤྱལ་ས་མཁོ་ཡིག་འབྲལ་
བཀག་འགོག་སོགས་དབང་ཤེད་ཆོད་མེད་བྱེད་སྐབས་དབྱིན་གཞུང་ནས་རྒྱ་ནག་
ཏུ་དེ་རིགས་སྤྱལ་ས་འགལ་མི་ཆོག་པའི་འཕྲོས་ཁྲབ་བགྱིས་པས་བཀག་མེད་ཤར་
གཏོང་བྱེད་དགོས་བྱུང་། མི་རིང་བར་གཙང་ལྗོངས་ཁྲལ་གྱི་རྒྱ་དམག་རྣམས་མཐར་
སྟོད་བྱེད་པར་སྤྱི་བཅར་ལས་ཆོན་པ་རྒྱ་བཟང་དག་འདུལ་དང་། ཨ་སྤྱལ་འགའ་ཞིག་
བཅས་རྫོང་བདའ་གནང་ཞིང་། བོད་ཁོངས་རྫོང་གཞིས་སོ་སོར་ཡང་ལས་སྤྱལ་ས་
གང་ཅི་རྒྱ་དན་གྱི་རྩེས་སུ་མ་འབྲང་བར་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་སྟོལ་དང་པོར་སྟོང་བ་
དང་། རང་རང་གི་ཡུལ་ས་སྤྱང་ཐབས་ལ་འབད་བཅོལ་དགོས་པའི་བཀའ་ཐམ་བཅོན་
པོས་རྩིལ་བསྒྲགས། དེ་སྐབས་སུ་སྟོན་འཁོར་རྣམས་ལ་བོད་ནས་སྤྱལ་ས་མཁོའི་ཆ་
རྒྱུན་འབྲལ་མི་བྱུང་བ་གངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཞིབ་པ་ཡི་གེའི་ལམ་དུ་འཁོད་

བ་མེད་བས་འདིར་འོལ་ཆོད་ཀྱིས་འབྲི་བར་མ་སྒོབས།

(༡༠༩ ཉ་༥། ༡༥༥ འ་༡) རྒྱ་གར་ས་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་རིང་ནི་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་
ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཤེམ་བཅན་པོས་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ཁྲོན་འབངས་བཅས་བྲན་
ཁོལ་ལྟ་བུར་བྱུར་ཏེ་ཐེབས་སྤྲིག་ནར་མ་དང་། སྤྱི་སྤྱང་འགོ་དཔག་གཏན་འཇགས་
སོགས་སྤི་ཞུའི་རིམ་བ་ཆད་མེད་བ་བསྐྱབས་བ་ཡོངས་གྲགས་དང་། རྫོང་སྤིང་བུ་
གཞིས་ཆགས་བོད་སྤྱིས་ཨ་ཅག་གཡུ་སྤོན་ཞེས་བ་རྒྱུད་བང་ཞིང་། བྱ་བྱ་མེད་པ།
སྤྱི་བོ་ཀུན་ལ་གང་རུས་ཀྱིས་པན་འདོགས་དང་རིམ་གྲོར་བཅོན་བ་དེས་གནས་ལུལ་
གྱི་ཆ་རྒྱས་ཞིབ་ཏུ་སྤོན་བ་དང་། ཐུགས་མཁོ་ཉོ་སྤྱབ་སོགས་མ་བྱན་འབྱུར་གང་
ལྟོགས་ཞུས་ཤིང་། རང་ཉིད་འབྱོར་སྟོབས་ཏ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་མིན་ནའང་ཆེ་རེ་བཞིན་
ཡགོང་ས་སྤྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། སྤིད་སྤོན་ལྷན་རྒྱས། ས་དབང་རྣམ་བ་སོགས་
བཀའ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་ཆེ་འབྲིང་རྩེད་གསུམ་ཆང་མར་གོ་བབས་ཀྱི་བསྟེན་
བཀྱར་བར་མ་ཆད་བུ་བསྐྱབས། ལྷག་པར་ཏུ་ཁྲི་ཞེས་བས་མཆོན་ཡ་རྒྱལ་དབང་
མཆོག་གང་ལ་དབྱེས་བའི་གསོལ་ཟས་ནི་ཡང་དང་ཡང་བུ་འཇུངས་བ་མེད་བར་
ལུལ་བ་སོགས་མགོན་མེད་ཟས་སྤྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་བྱབ་བའི་དབང་པོར་རི་ལྷར་
མཆོད་བ་དེ་བཞིན་བུ་ལྷག་བའི་བསམ་བ་གཡོ་མེད་བས་རྫོང་སྤིང་བུ་ནས་བཞུགས་
རིང་ཀུན་ནས་ཀུན་ཏུ་མཆོད་བར་བྱས། བཀྱར་སྤྱིར་བྱས། བསྟེན་སྤྱིར་བྱས་བས་
བུས་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བྱག་པར་བགྱིས་བ་ན། རི་སྐད་བུ་ལེགས་བཤད་ལས།
དམ་བ་རྣམས་དང་བལ་བ་ལ། །བྱས་བ་མཉམ་ཡང་བྲིན་མི་འདྲ། །ཞིང་ལ་ས་བོན་
བྱད་མེད་ཀྱང་། །ལོ་ཏྲོག་བྱད་བར་དཔག་ཏུ་མེད། །བདག་ཉིད་ཆེ་ལ་པན་བཏགས་

ན། །རུང་ཟད་ཅམ་ལའང་འབས་བྱ་འབྲིན། །སྤྱུ་རུ་ར་གཅིག་བྲིན་པ་ལ། །ཆོས་རྒྱལ་
བྱ་དང་མཉམ་ལ་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོགས་པ་
རུང་བྱ་ཞིག་བགྲིས་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབས་བྱ་ཆེས་ཆེ་བ་འབྲིན་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་བདེ་ལེགས་ཕྱན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་དགའ་
མགུར་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །ཆེ་འདིར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལའང་
བཟང་བྱས་གྱི་སྤྱུ་གྱུ་དང་པོར་འཁྱུངས་ཏེ་ཡལོང་ས་མཆོག་འབྲུག་རྒྱལ་སྡེ་སྤྲིད་ནང་
གཟེམས་ཀ་ཅི་ཨོ་རྒྱན་གྱིས་གདན་ཤོངས་ནས་ཀ་སྤྲུག་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱུར་དུ་ཉེ་བ་
ན་ལོང་གསལ་ཨ་ཅག་གཡུ་སྟོན་ཁྲོ་ཤུག་གཉིས་གཟེམས་རུང་མཇལ་ཁར་ཆེད་
འབོད་གནང་སྟེ་དགེས་ཉམས་ཆེན་པོས་ང་གལ་ཤུག་དབང་དང་། །ཁམས་འབྲི་
གསུང་མཇལ། དངོས་པོའི་གནང་སྤྲིན། །ཁྱད་པར་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་ངན་འགྲོའི་
གདུང་བ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་དམ་ཇས་བྲིན་རྟེན་ཁྱད་འཕགས་བཅས་དང་། །བཟའ་
ཆེ་རྣམ་རྒྱལ་ལ་བྱུང་གཏོགས་གྱི་གོ་གནས་ཀྱང་སྦུལ་ཏེ་དབུགས་དབྱུང་གཟེངས་
བསྟོད་ཐོག་དུས་ཤིས་བོད་དུའང་བཀའ་འགྲུགས་གནང་སྟེ་ནམ་འཁོའི་རིང་སྟེ་ལུ་
གཞིས་སྟོད་གསོལ་རས་སྦུལ་བས་ལྟོ་གོས་གྱི་བྲེལ་པོངས་གང་ཡང་མེད་པར་ལོ་
འགའི་བར་དུ་བསྟན་ཅིང་། དེ་ནས་ཆེ་དུས་བྱེད་ཁར་ཁོ་རང་ལ་ནོར་ཇས་གང་ན་ཅི་
ཡོད་ཡལོང་ས་རིན་པོ་ཆེར་བསྟོར་རྟེན་དུ་འབྲུལ་དགོས་ཁ་ཆེམས་བཞག་སྟེ་དོན་མེད་
རུང་ཐོས་སུ་མ་སོང་བར་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཆེན་པོའི་ཤུག་ཇས་སུ་སོན་པ་ནི་ལེགས་
བྱས་གྱི་བགོ་སྐྱལ་མི་དམན་པ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དག་གོ། །

(༡༠༥ བ་༣། ༡༤༧ འ་༡) དབྲིན་ཇིའི་རྒྱལ་ཆབ་སྲུ་ལུ་ལང་ཡང་སྐབས་འདིར་

ཞབས་བྱང་དུ་བཅར་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མེབས་པར་སྤྱོད་པའི་གཏམ་གསན་དུ་བྱང་
བ་རི་སྟེད་ཅིག་གསོལ་ཞིང་། ཉིན་ཤས་སོང་ནས་པར་ཡང་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་
འཆོམས་ཞུ་གནང་། ཀ་སྤྱག་ཏུ་མ་མེབས་གོང་དོར་སྤིང་གནས་རི་གངས་ཅན་མཛེས་
ལྷ་ཞེས་པར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ། ཀུན་གསལ་གྱི་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་དར་སྟོན་གྱི་
ཡོལ་བ་བྲེས་པ་ལྟ་བུའི་བསངས་དུད་ཟད་པ་མེད་པ་འབྱུང་བ་དང་བཅས་ཞལ་འདོན་
ལྷ་བསངས་དང་། སྤྱི་བསྐྱར་འཕྲིན་བཅོལ་གནད་སྟོན་ཐོག་བཀའ་ལས་དེ་རིང་རྟེན་
འབྱུང་ལེགས་ཆོགས་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཀུན་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་སྟོན་མོ་ལེགས་པར་བྱོངས་ཞེས་
མེབས་པ་ལྟར་གསོལ་ཐབ་ནས་དེར་ཡོད་སྟོན་འཁོར་ཆང་མར་གསོལ་རྩ་ཆོམས་
པར་བྱངས་སོ། །

དོར་སྤིང་གི་བཞུགས་གནས་ཀྱི་ཉི་ཆགས་ལུལ་དེ་བཞིན་སྟོན་དུས་ལུལ་དེའི་
དུར་ཁྱིད་ཡིན་པས་དེར་བསྟན་ཆད་ཤི་ནས་ཕྱིས་སྟོད་མཁན་མེད་ཀྱང་། ས་བབས་
དབྱིབས་བཟང་ལ་བརྟེན་དེ་ཉིད་དཔོངས་དབྱུང་གིས་བཞུགས་པར་སྤྱོད་གོགས་གྱི་
མཆན་མ་མི་ཤེས་པའི་རིགས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་ཡང་། རྒྱ་བ་རེ་རེར་ལུལ་སྟོལ་
ཁང་སྤྱི་ཕྱོད་བདུན་བརྒྱ་རེ་དང་། གཟིམས་ཁུའི་སྟོག་ཚུའི་ཀ་ལ་ (རྒྱ་ལམ་སྤྱ་གྲུ་)
སོགས་གང་ཅིར་རིན་ཐང་མཐོ་བས་ཕྱག་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་གསེས། (༡༠༦ ཉ་ན། ༡༥༩
འ་ལ) དད་སྟོབས་སུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྲུག་རྒྱལ་ནང་གཟིམས་རྩ་རྩ་ཀ་ཅི་ཨོ་རྒྱན་ནས་
ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཀ་སྤྱག་ཏུ་རང་གི་སྟོད་གནས་
དང་འདབས་ཆགས་ཤིང་། སྤྱི་བོའི་ཁྱིམ་གྱི་འདུ་གནས་ནས་མལ་ལེ་གཉིས་ཅ་མ་
གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཕོ་བྲང་སྟེང་ཤོད་ཕྱི་ནང་ཁོར་ལུག་སྤྲས་དང་

བཅས་པ་ཉམས་དགའ་ཞིང་། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གསར་བསྐྱེད་ཞུས་ཐོག་ཕེབས་
ལམ་གྱི་རྒྱན་རབ་ཏུ་རིང་པོའི་བར་བར་དུ་སྐྱུག་མའི་སྒོ་སྒྲོམ་རེ་བཙུགས་པའི་སྤྱིང་
གཡས་གཡོན་དུ་མེ་ཏོག་ཁ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་པའི་ཐེང་བས་མཛེས་པར་བྱས་ཤིང་།
རྒྱ་མཚོ་ཉིད་དོ་འཁོར་དང་བཅས་པ་འབྲུག་ཆས་བཟང་པོར་ཞུགས་ནས་སྒོས་སྤྱེ་དང་།
འབྲུད་དཀོལ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱི་རོལ་མོའི་བྲེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་འཁོལ་བ་སོགས་ཕེབས་
བསྐྱེད་བཞུགས་པ་ཆར་དུ་དངར་བས་པ་རྒྱལ་བ་སྟོན་འཁོར་སྐྱེད་བྱངས་ཏེ་ཕེབས་སྟོན་
རྒྱས་པར་སྒྲོས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཐུགས་མཁོའི་ཆ་རྒྱུན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་།
དབུལ་རྒྱུད་ཁོ་ནའང་སྤང་སྟོང་སྤག་གི་བྱངས་སུ་ལོངས་པ་ཡང་ཡང་ལུལ། སྤྱི་པོ་
བརྒྱ་སྤག་བཙུ་ཅམ་གྱི་དོན་དུ་ཆེ་དབང་དང་། མཛེས་དམངས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་ཞུས་
ཏེ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནམ་བུར་གི་ས་བོན་བྱང་པོར་བཏབ།

སྐབས་ཤིག་རྒྱ་མཚོ་རང་གི་བྱིས་དུ་ཡང་དང་བས་སྐྱེད་བྱངས་ཏེ་བསྟོན་བཀུར་
སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞུས། དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་འདི་ཉིད་དད་སྟོབས་དང་། བྱས་པ་ཆེ་བས་
པ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གྱུར་ཐུགས་གཏིང་ནས་མཉེས་ཏེ་ཐང་ཐིང་གི་གནང་སྤྱིན་དང་།
ཆེ་དབང་གི་བྱིན་རྒྱལ་ཐབས་ཐབས་མོ་སོགས་ཆོས་འབྲེལ་ཡང་སྐྱུག་པར་སྐྱེལ་ནས།
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་བདེའི་བཞུགས་ཡངས་པ་མི་ཐད་པ་ལ་རང་
དབང་དུ་སྤྱོད་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ལ་འགོད་པར་མཛད། དེའི་རིགས་ཀྱི་སྐུ་
གྲུ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱལ་ལ་བོད་གཞུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྤྱི་མོར་གཏོགས་
པའི་རིམ་བཞིའི་ལུང་ལས་བཟང་པོས་གཟེངས་བསྟོད། གང་གི་སྐྱུག་མོ་ཨ་ཡེ་དབང་
མོ་ལ་དགོ་བསྟོན་མའི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་ཕོག་སྟེ་སྐབ་བསྐྱེད་དབང་མོ་ཞེས་པའི་

མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་གསར་དུ་སྦྱལ་ནས་སྤྱད་ན་ལས་འདའ་བའི་སྒྲུལ་བ་མཆོག་ཏུ་
བཞི་བ་གནང།

ཀ་ཅི་ནས་སྤུལ་བའི་བཞུགས་ཁང་དེར་མི་འགྱུར་མངོན་དགའི་ཕོ་བྲང་ཞེས་
བའི་མཆོན་བྱང་གི་ཡི་གེ་མངོན་པར་བརྗེད་པ་དེ་ཉིད་འདུ་མཛད་ནས་དགྲེས་བཞིན་
སྤྱིང་བཞུགས་ཐོག་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་བོད་ཁམས་བདེ་བའི་ཐབས་ལ་ཅེ་
གཅིག་གཞུལ་བར་མཛད་པ་ལས། ལྷ་དང་ཆེ་མས་བད་བསྐྱལ་ལྟ་བུའི་མཆོན་ལྷས་
ཤིག་ཏུ། ཡོང་ས་མཆོག་ཉིད་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཞབས་སྒྲོར་གནང་གིན་ཡོད་
པ་ལ། ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྲུགས་པའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ཁ་ཤས་ཆོགས་
འཆོགས་ནས་འདུག་པར་ཁྱེད་རྣམས་ཞབས་བརྟན་གང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་དེས་
པར། སྐད་པོ་ཞིག་ན་རེ། དེར་སངས་སྤྲུགས་མའི་འཇུག་འགྱུར་གིན་ཏུ་ཆེ་བས་ལན་
ཆགས་སྒྲིང་ཐབས་དང་། མ་མའི་འཁྲུག་སྒྲོང་མ་ཉུང་བ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འབད་
ཐབས་ལ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཟེར། འོ་ན་རང་ཅག་ལ་སྤང་མ་གསར་རྩིང་འཁོན་
འཁྲུགས་ཀྱིས་གཞོད་དམ་ཞེས་དེས་པར། དེ་སྒྲོན་ཆེ་བ་གང་ཡང་མེད། སྤྱིར་ན་ལན་
ཆགས། སྒོས་སུ་མ་མོ་འཁྲུགས། ལྷག་པར་དམ་སྤྱི་ཁ་རྒྱལ་བས་དེར་བརྒྱུག་ཐབས་
མཛོད་ཅེས་ཟེར། དེ་ནས་ལམ་བར་ཆོང་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལ། ཐོག་བདག་མེད་
པར་ངོ་ཆབ་བྱམས་པ་ཟེར་བ་བྲ་གཟུགས་རྒྱ་གར་ཆས་སྤྲས་པ་ཞིག་འདུག་པར། སྤྱ་
ཆེ་ཆེ་བཟང་དག་འདུལ་ནས་རྗེ་ག་གཏམ་མང་པོ་བཞད་སོང་། དེ་ནས་ཆོང་བདག་
ཁང་པར་ཕེབས་ཅིས་གནང་བར་སྒོ་འགམ་དུ་སྤྲེའུ་མི་ཆད་ཆེ་ཅམ་གསུམ་ཆོག་ཟེར་
ནས་འགྱུར་ཀྱིས་བསྐྱད་འདུག་པར་ཕེབས་མ་རུས་པ་ན། སྤྱིའི་སྤྱི་འབྲང་ཆེ་བཟང་

དགྲ་འདུལ་ནས་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་བྱིན་ནས་སྤུ་གསུམ་གཉེས་བརྟུངས་ཀྱིས་ཤི་
ལ་ཁད་དུ་ཁྱར་ཏེ་ཁོག་ནང་རྒྱ་མ་ཡང་བྱིར་ཐོན། ཁྲག་ཁྱང་མང་དུ་འཛག་འདུག་
གཤེས། ལུང་པ་འདིར་ཁྲིམས་བཅན་པས་རེད་གཉེས་ཀ་ལེགས་མ་སོང་སྐྱམ་
ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མེད་སྐབས་སློང་བྱར་མནལ་སད་པས་དགོངས་པ་བདེ་ཉམས་ཤར་བ་
ཞིག་བྱང་སྟེ་དེ་འཕལ་བསྟེལ་བྱང་བྱག་བྲིས་སུ་འབེབས་པར་མཛད།

དེ་ལྟར་གཟིམས་ལྟས་ལ་བརྟགས་ན་དམག་བསྐྱོག་བཞུག་རིམ་ལ་ལན་གཏོར་
དང་། མ་མོའི་འཁྲུག་སྒྲོང་གང་མང་གསོག་པ་གལ་ཆེ་བར་དགོངས་ཏེ་ཐོད་དུ་འང་
གསང་སྟབས་ཀྱི་བཀའ་ཡིག་སྟལ་ནས་སྐྱབ་ཏུ་བཅུག། རྒྱ་གར་དུ་སེར་མོ་བའི་
རིགས་གང་ཡོད་ཁྱ་བསྐྱས་ཏེ་འབྲུམ་ཐེར་མང་པོ་གྲངས་གསོག་བགྱིད་དུ་སྟལ།
སྐབས་ཤིག་འཁྲུག་སྒྲོང་གསུང་བསྐྱང་གི་དུས་སུ་ལྟ་མོའི་སྐྱ་ཐང་གི་ཞལ་ཁེབས་
སོགས་ནས་མེ་ལུང་སློག་འཁྲུག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡང་འཕྱོ་བ་དེར་ཡོད་ཆང་མའི་མངོན་
སུམ་ཀྱི་སྒྲོད་ཡུལ་དུ་ཁྱར་པ་བྱུང་ངོ་། །

ལན་ཅིག་བྱང་རིགས་སེར་སྐྱ་མགྱིན་གཅིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
མཆོག་གསུམ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཆོར་བདེན་མཐུ་སྐྱལ་བའི་སྒྲོན་ཆིག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
མཛད་དོ། །

དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བྲག་འཆལ་ལོ། །རྩ་བརྒྱད་ཁྲ་མས་བྱིན་རྒྱབས་
དང་། །ཡི་དམ་ལྟ་ཡིས་དངོས་བྱབ་སྟོལ། །བཞུན་སྤང་རྒྱ་མཆོས་འཕྲིན་ལས་
སྐབས། །རྒྱལ་བཞུན་ཆབ་སྲིད་དཀར་འཛམ་གནས། །སྒྲོན་རབས་དམ་པའི་ལྷགས་
བྱང་ཁྲིམས། །ཕན་བདེའི་གཞི་སྒོར་ལེགས་གནས་པའི། །བདག་གི་བསམ་དོན་སྐྱར་

འབྲུབ་ཤོག །རིན་ཆེན་གསུམ་གྱི་བདེན་མཐུ་དང་། །ལས་འབྲས་བསམ་གྱིས་མི་
ཁུབ་ཅིང་། །ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོའི་མཐུ་སྟོབས་གྱིས། །བཞེད་དགུ་འབད་མེད་འབྲུབ་
གྱུར་ཅིག །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་དང་། །ཆོག་གས་གཉིས་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་མངའ་ཐང་ཆེན་པོ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་བསམ་
གྱིས་མི་ཁུབ་པའི་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རི་ལྗར་སྟོན་པའི་གནས་རྣམས་དེ་དེ་བཞིན་
དུ་འབྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །མད་བྱང་སྤུས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བྱིན་རྒྱབས་དང་། །ཉེན་
འབྲེལ་བསྐྱབ་པའེད་པའི་བདེན་པ་དང་། །བདག་གི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མཐུ་སྟོབས་
གྱིས། །རྣམ་དག་སྟོན་པའི་གནས་ཀྱན་འབྲུབ་པར་ཤོག །ཅེས་པའོ། །

དེ་ཉིད་པར་དུ་བསྐྱུན་ནས་རྒྱ་བོད་གཉིས་སུ་རྒྱ་ཆེར་བཟམས་ཏེ་སེར་སྐྱ་ཀུན་
གྱིས་སྒོ་འཛིན་དག་འདོན་བྱེད་དགོས་པར་བྲིལ་བསྒྲགས་མཛད། བོད་ལྗོངས་སྤྱི་
མགྱིན་ནས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བ་དང་། གདན་ཁུའི་འཐུས་མིར་སེར་འབྲས་དགའ་
གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་རེ་དང་། རྩ་སག་ཉོར་ཁང་བ། སྐྱ་བཙར་གཅེན་པོ་བྱམས་པ་
དཔལ་ལྷན། བྱང་རིགས་སེར་སྐྱ་འགའ་ཞིག་མེབས་བྱམས་དང་བཅས་པ་སྐྱ་གམ་དུ་
ལྷགས་པར་འབྱོར་མཛུལ་ལེགས་པར་སྦྱལ།

༦༡ །ཆུ་བྱི་གནས་ཡོའི་དབྱེས་མཆོད་རྗེས་གསོ་རིག་གསན། དུ་སྐྱེད་རིན་པོ་
ཆེ་སྐྱ་གྲོངས་པར་རྗེས་འཛིན། སོ་བདུན་དགུང་ཀེག་བསྒྲིག་བྱིར་བརྟན་གསོལ་
འབྲུལ་བཞེས། འབྲས་འབྲུག་གི་སྐྱེ་བོ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོར་འདོད་ཆོས་གྱིས་
བསྐྱུངས། རྒྱ་ནག་ནང་ཁུལ་འབྲུག་བྱིང་གིས་བོད་སྟོན་རྒྱ་དམག་རྣམས་རང་

ཡུལ་དུ་ལོག་ཉིདེ་མཆེམས་བོད་དུ་ཕེབས་པར་རྒྱ་གར་དབྱིན་གཞུང་ནས་སྐྱེལ་
མ་གཟབ་ཞུས་དང་། བཤཆེན་རིན་པོ་ཆེས་གཙོས་ཕེབས་བསུའི་རིམ་པ་ཆར་
དུ་དངར་བ་བཞུམས་པ་རྣམས་བདག་གིར་བཞེས་བཞེན་པག་རི་དང་ར་ལུང་
དགོན། བསམ་སྤྲོད་སོགས་སུ་ཡུན་བཞུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགོ་རྣམས་ལ་ཟབ་
གསལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱོར་ནས་འཁོར་མཐའ་འགག་པར་མཛད།

(༡༠༥ ཉ་ལ། ༡༥༣ བ་ལ) དགུང་གངས་སོ་བདུན་དུ་ཕེབས་པ་རྩུ་བྱི་གནམ་ལོའི་
རང་ཞལ་གསལ་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྱུང་མཛད་སྒོ་མཐའ་དག་སྲ་ལོའི་ལམ་
བཞེན་ཆོས་སྤྲོད་ལེགས་ཆོགས་ལར་རྒྱའི་གསོས་སུ་ཆེ་བ་བསྐྱེད་པའི་དེ་དག་
གཞན་པན་ཀྱི་ཐབས་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་། གསོ་རིག་གསན་བཞེས་ཀྱི་འཕྲོ་ལ་བཙོན་
བཞེན་པའི་སྐབས། རྩ་སྤྲོད་ཏུ་ཐོག་སུ་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བཞུན་
པའི་རྒྱལ་མཆོན་སྒོ་བྱང་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པའི་མཆོད་བསྐྱོར་འབྱུལ་
བ་དང་། སྤྱར་འབྱོན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་བསྐྱེད་མ་ཞུ་བར་སེར་གྲེས་བྲུ་ཆར་དང་།
རྩ་མ། བཞེ་སྤེ་བྲུ་ཆར་གསུམ་ཀྱི་སྤྱི་འབྱུང་མི་སྤྱ་ཆེད་འབྱོར་ནས་སྐབས་ཞུ་རྟེན་
ཆས་རྣམས་སྤྱན་ལམ་དུ་པལ་སྤེ་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྤྱན་སྤོན་ཞིབ་ཏུ་ཞུས་པ་ན།
ཐུགས་ངལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆད་མེད་པའི་ངར་ནས་བཞེད་དགོངས་རྫོགས་པའི་སྐབས་
འཇུག་གནད་སྤོན་དང་། སྤྱར་ཡང་བཞུན་འགོའི་མགོན་དུ་ཡང་སྤྲོད་འཇུག་བྲལ་སྤྱར་
དུ་འབྱོན་པའི་གསོལ་འདེབས་བདེན་ཆོག་འབྱུང་པའི་མོ་ཉིདེ་གདུང་དབྱངས་ཞེས་
བྲུ་བ་ལྷགས་ཙོམ་གནད་སྤེ་འབྱུང་ཡུན་དགེ་བའི་བཀའ་སྤོབ་དུ་མ་དང་བཅས་སྤྱིར་
སྤོག་རྫོང་བདའ་མཛད།

ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་ཡོང་ས་ཆེན་པོ་སོ་བདུན་དགྲུང་ཀེག་ཏུ་
མེགས་པའི་འགལ་རྒྱུན་ཉེ་བར་ཞི་ནས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་དུ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་
བརྒྱུར་འཆོ་གཞེས་ཆེད་ཅེ་ཤོད་དུང་སྤྱིའི་འཕུས་མི་རྟོར་ཁང་ཇ་སག་དང་། སྤྱི་
བཅར་གཅེན་པོ་བྱམས་པ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་ལྷན། གདན་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན་
བཅས་ནས་མདོ་ལུགས་གྱི་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་རྒྱུར། མི་འགྱུར་མངོན་དགའི་པོ་
བྲང་གི་ཀྲ་ཁྱིའི་མདུན་ཉིན་སློན་མ་ནས་ཉེར་བསྟོགས་ལེགས་པར་བེན་པའི་དབུ་གྲུར་
དུ་སློབ་སྦྱེ་མཆོད་རོལ་དང་བཅས་པས་སྤྱན་དངས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
འཁོད་འཕྲལ། སློན་ཆེན་རྣམ་པ་སོ་སོ་ནས་མཇུག་དར་རེ་དང་། རྟོར་ཁང་ཇ་སག་
ནས་དུང་སྤྱིའི་རྟེན་གསུམ་མཇུག་དར་ཕྱལ་བར་བྱག་དབང་སྦྱལ། རྣམ་གྲུ་ནས་
གསུང་ཆོག་གི་བདེན་ཆོག་བརྫོད་ཅིང་། འབྲས་རྒྱས་པ་སློབ་དཔོན་ནས་མཐུལ་
བཤའ་པ་སྟན་སློན་དང་འབྲེལ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱིས་གཙོས་དངོས་འབྱོར་གྱི་
ཐིང་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྟར་བར་ཞལ་བཞེས་གྱི་དབུགས་དབྱུང་བཟང་པོ་སྦྱལ། དེར་
འཁོད་གཞིས་བྱེས་གྱི་དུང་རིགས་བྱིངས་ནས་ཀྱང་གོ་བབས་གྱི་མཇུག་རྟེན་ཕྱལ་
བར་བྱག་བྱིན་དང་། ཤིས་བརྫོད་མེ་ཏོག་གི་གྲུ་ཆར་པབ་པས་ཀྱུན་ལ་དགའ་དད་སློ་
གསུམ་གྱི་དཔལ་ཡོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་གྱི་བགོ་སྐྱལ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་
ཆེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །

ཟླ་བ་དེའི་ནང་འབྲས་སྤྱོདས་དང་། འབྲུག་ཡུལ་སོགས་ནས་གསེར་ཞལ་མཇུག་
བར་ཆེད་དུ་འདུས་པའི་སྤྱི་པོ་པོ་སོ་གངས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་པར་བྱག་དབང་དང་། སློ་
རད་སྤྱི་སོག་པོ་དགོན་ཅོག་ཅན་ལ་འཕགས་མཆོག་ཐུགས་རྟེན་ཆེན་པོའི་བསྟོད་པ་

དང་། གཞུངས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། བཤེར་དབང་གཡུ་ཐོག་སྤམ་དང་། ཀྱུ་སྒྲིང་ལྡེ་
འཆང་། ལས་ཚན་པ་འབྲས་ཐང་བྱམས་པ་མཐར་ཕྱིན། པ་རྣམ་མཚན་སྒྲོགས་དགོན་
འབྲས། སྐྱ་བཙར་གཅེན་པོ་བྱམས་པ་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་ལྷན། དགའ་འབྲས་ཀྱི་སྒོ་བ་
དཔོན་གཉིས་སོགས་ལ་ཐོན་ཕྱག་སྐྱ་བཙར་མཚན་དཔོན་མཁན་པོ་སྒོ་བཟང་ཡོན་
ཏན་ལ་གསར་མཇལ།

ཆེ་བ་གཉིས་པའི་ནང་འབྲས་འབྲུག་གི་སྐྱེ་བོ་སྒྲོང་ཕྱག་བཀལ་བར་ཞལ་མཇལ་
ཕྱག་བྱེན་བཙས་རིམ་བཞིན་སྦྲལ། ལན་ཅིག་པག་གོལ་གྱི་ནང་ཆོས་སྤེལ་མི་ཨི་
ལིག་སན་སྤར་བྲབ་སྤི་ཏེ་ཨི་ལ་ནས་ཕྱི་པའི་ཆོས་ལས་ནང་ཆོས་ཁྲུང་པར་དུ་
འཕགས་པའི་ཚུལ་མཐོང་བར་བརྟེན། རྒྱ་གར་ཉིན་འདུས་མཚན་ནང་ཆོས་གང་དུ་
དར་བའི་ཡུལ་གྱ་ཆང་མར་ལྟ་སྐྱོར་བགྱིས་མཐར་མགོངས་ཆེན་པོ་ཉིད་རྒྱལ་བསྟན་
ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོར་ཉི་ཆེ་ལྟར་གྲགས་ཁྲབ་ཆེ་བར་ངས་པ་རྟེན་ནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་
ཁྲུངས་ཆོད་ཕྱིར་བྱི་བ་རགས་རིམ་ཞིག་ཁྲུས་པར་སོ་སྐྱེ་ལས་དང་པོ་བའི་དབང་པོ་
དང་འཆོམས་པར་བཀའ་ལན་མཐར་ཆགས་སུ་སྦྲལ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་
ཆའི་ཁྲུང་ཆོས་དང་། རྣམ་འབྲེན་ཕྱག་ན་བསྒྲོའི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་
བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་ཡང་དག་པ་ཐོབ་སྟེ་བྱི་ལན་གྱི་ཆོག་རྣམས་དེ་མ་ཐག་པར་
དུ་བརྒྱུས་ཏེ་ཕྱོགས་མཚམས་ཀྱང་ཏུ་ཁྲབ་པར་བཀྲམས་སོ། །

གོང་དུ་འཁྲུག་སྐྱོང་སོགས་བསྟན་རིམ་མང་དུ་བསྐྱབས་པ་དང་། མཚོག་གསུམ་
རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་བདེན་མཐུ་བསྐྱལ་བའི་ལེགས་བྲས་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་མིན་པས་
ཆོལ་གྱི་གཡུལ་ངོ་བརྒྱུག་ཅིང་ཕྱགས་བཞེད་རྣམས་གོགས་མེད་འབྲུབ་པར་འགྱུར་

བའི་དགེ་མཚན་ཁྲད་པར་ཅན་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ལྷག་པར་ཉིན་གཅིག་ལོ་བྲང་གི་ཅེ་
མོར་ཞབས་འཆག་སྟོ་སེང་སྐབས་བྱ་རྒྱལ་ཁྱེ་བྱུག་གཡུའི་མདོག་ཅན་གཅིག་ཉ་རྒྱལ་
ཀྱི་སྟེང་དུ་བག་ཚེ་བ་མེད་པར་བབས་ནས་སྟན་ཞིང་འདྲེབས་པའི་སྐྱ་སྐད་ལན་
གསུམ་བསྐྱགས་ཏེ་གཞན་དུ་འཕྱར་བ་ཞིག་བྱུང་བས་ཡུལ་དེའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ངོ་
མཚར་ཡ་མཚན་དུ་གྱུར་ནས་ཆགས་པར་འགྲེམས་པ་སོགས་བྱས་པར་གྲགས། དེ་
ནི་མོ་དཔེ་དག་ནས། དུང་གི་སྐད་ལྟར་གཏམ་སྟན་ཐོས། །གཡུ་ཡི་ལྗོན་ཤིང་འཐིབས་
བ་ལ། །ཁྱེ་བྱུག་སྟོན་མོ་གསུང་སྟན་སྟོག། །ཅེས་པ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་
ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་།

རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་སྤར་གྱི་མཆོད་ཡོན་ཐ་ཆིག་དམ་བཅའ་གང་ལའང་ཅི་མེད་
ལོག་ཅན་སྟོན་པའི་ཁ་ཤེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ཆོས་ལྡན་ཞིང་སར་དམག་བྲངས་བསྟན་
སྲིད་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཅུར་གཞོན་འགལ་ཆབས་ཆེ་དང་། རྟོག་ས་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་ལའང་ལོག་རྟོག་སྐྱར་འདེབས་བཞུགས་ཐོས་མི་བདེ་བའི་མ་རུངས་སྟེག་
ཏེའི་བྱ་ངན་ཆོད་མེད་བཅུམས་པའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་བྱ་རང་ཐོག་ཏུ་སྟོན་ཏེ་རྒྱ་ཡུལ་
ཞིང་ཆེན་པན་ཚུན་ནང་འབྲུགས་གོང་མ་རུར་བཞག་སོགས་དུས་གཟིར་ཅི་ཆེས་
རྒྱུན་པས་ལྟ་སྟོད་ལུ་ཅུ་དཔོན་དམངས་ལ་དཔུང་སྟོན་དང་། དམག་སོགས་འཆོ་
ཐེབས་ཀྱང་ལྷག་ཆུ་ཆད་པའི་རྩིང་བྱ་ལྟར་གྱུར་ཏེ། བྱང་འཐབ་འཕྲོག་འདོམས་རྒྱུན་
རྒྱག་གི་རྣམ་ཐར་ངམ་འུགས་ཀྱིས་བཟུང་དགོས་བྱུང་བ་དང་། སྐབས་ཤིག་རྒྱ་ཡུལ་
དུ་ཕྱིར་ལོག་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་ལུས་གྱིས་གཞུང་གནས་ནས་ལོག་ཆས་ཁྱི་དངུལ་བཅུ་
ལྷག་སྟོར་ལེན་སྟོད་ཐེན་ཀྱང་། དོན་དོ་བྱུང་འཕྲུལ་དབང་གིས་བསྐྱར་བསྟན་ཐོག་ ཏ་

ཅང་མཐུ་ཅལ་ཆེ་བླགས་ན། །ལྷེབས་པའི་སྟ་གོན་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་
སུང་གི་ཐོག་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལྟ་བུར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སེ་རར་དོན་མེད་དཔུང་
བཅུག་ཉིན་མཆན་ཐོག་ཐག་ཡོད་དགུ་ཅལ་སྟུགས་ཀྱིས་བཀལ་ཀྱང་སྟགས་སྐབས་
མ་ཉེད་པར་ལྟ་ལྟན་དུ་བྱིར་ལོག་རྗེས་གངས་ལྗོངས་ལྟ་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ཐུ་མཐུད་
མཐའ་བསྐྱོད་བཀྱིས་པས་དག་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་ཁྲ་བ་མར་ངོ་ལ་ཆས་པ་བཞིན་
འགྲིབ་པར་མཛོད་དུ་ཕྱོགས་པ་ན། །ལོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་སྟོན་འཁོར་
རྣམས་ཀྱང་སྟགས་དགུས་པའི་ཅེ་མོར་སོན་ཏེ་བོད་འབངས་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་
ཡོངས་ནས་ཀྱུལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་སྤྱི་བཅང་གིས་སློ་འདུན་ཆེག་བྲིལ་དགོས་སྒྲིའི་
བཀའ་རྒྱ་བཅན་བརྗེད་ཆེ་བ་སྟལ། འབྲས་ལྗོངས་སྲིད་སྐྱོང་སྟལ་སྤྱད་དང་། མཚུར་སུ་
ཁྲ་མས་གཙོས་མཆོག་དམན་མང་པོའི་དདུལ་དངོས་ཀྱི་མཆོད་པ་བདག་གིར་
བཞེས་ནས་སེར་སྐྱ་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱག་བྱེད་དང་། ཡིག་དྲུག་གི་ཆོས་འབྲེལ་
སྟལ་ཏེ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་མཆོ་མཐར་དབྱུང་བའི་སྐལ་བཟང་སྟལ། བོད་བྱིའི་ཡིག་སྐྱར་
བསྟན་པ་ཞེས་པར་བྱང་གཏོགས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་གནང་། ས་སྤྱིའི་གདུང་སྤྲས་འཇམ་
དབྱངས་སུབ་བསྟན་བཟང་པོ་འཆོམས་འབྲུལ་དུ་བྱོན་པ་བྱིར་ལོག་ལ་ཐོན་ཕྱག་ ཀོ་
ཁང་དོ་དམ་མོད་བྱང་འཆོ་སྟོ་བ་དང་། འདོད་དཔལ་དོ་དམ་ཅེ་བྱང་སྟོ་བྲོས་རྒྱ་མཆོ་
སོགས་ལ་འབྱོར་ཕྱག་ དད་འདུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོར་ཕྱག་དབང་། གཙང་
ཁལ་གསེར་མདོག་དགོན་ནས་ཁྱེས་ངོར་བཅའ་ཡིག་ འབྲས་ལྗོངས་སྤྱི་བྱབ་འབེལ་
ས་ཉེབ་ཀྱི་ལས་བྱེད་ར་ཡེ་ཨ་ཕྱག་ནས་ཁྱེས་ངོར་མ་ཉིའི་ཆོས་འབྲེལ། སེ་ར་གྲ་ཆར་
གསུམ་ཀྱི་འཐུས་མི་དང་། མཚུར་སུའི་མཛོད་པ། དབུ་མཛད་ཚུང་ཚུང་། འབྲས་སློ་

སྤིང་བྲ་ཆང་གི་སྤྱི་འབྲུས། ཐུགས་མཁོ་འབྲུལ་མི་ཅེ་གཉེར་ནང་འཕྱིན་ནོར། གཞིས་
རྫོང་ཤོད་བྱང་བྲག་འཇུག་པ་དང་། ཅེ་བྱང་སྒོ་ཕུག། ཅེ་བྱང་བྲམས་པ་སྟོན་གྲགས།
འབྲས་སྤྲོངས་ཀོ་དམར་ས་ཉེབ་ནང་མི་དང་། འག་སྟོ་བ། མོན་འབྲུག་བརྒྱ་སྟོང་མང་
པོ་རིམ་བཞིན་འདུས་པ་བཅས་ལ་མཇལ་བྲུག། ཇ་གྲལ། དངོས་པོའི་གནང་སྤྱིན་
སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རེ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་མཇེད།

དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མཐའ་དག་ལེགས་པར་
བྱུབ་པ་ན་རྩ་བ་ལྟ་བུའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་བཅུ་ཉིན་ཀ་སྤྱག་མངོན་དགའི་པོ་བྲང་ནས་
ཆིབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་ཤིང་བརྗེད་ཆགས་པ་རིང་དུ་བསྟར་ཉེ་བོད་ཕྱོགས་
སུ་གསེར་ཞལ་མངོན་པར་བསྐྱར་ཅིང་། དེའི་ཆེ་དབྱིན་ཇིའི་ས་ཉེབ་འགའ་ཞིག་ཞལ་
མཇལ་དུ་ལྷགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེབས་ལམ་དུ་བྱ་སྤྱིག་ཞུ་འབྲུད་དང་། དབྱིན་
ལུགས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་འཐེན་པ་སོགས་གྲུས་འདུད་རྒྱ་ཆེར་བྲས། ཨ་སྤ་ཀ་ར་ཞེས་པར་
འབྲས་སྤྲོངས་རྒྱལ་པོས་ཐེབས་སྤྱིག་དང་། བད་སྟོང་གི་བཞུགས་ཞག་སར་ཐེབས་
སྤྱེལ་ཡང་ཞུས། དེ་ནས་ཙོང་ཤ། ཡིང་ཐང་། ཁ་དམ་ཅི། ན་ཐང་། ལྷར་ཐང་རྣམས་རིམ་
ཀྱིས་བཀོད་ནས་ཤར་སིང་མར་ཐེབས་ཉིན་གཉེད་གདོང་ནས་ཆིབས་ཞབས་རྒྱས་
པའི་དབྲས་སུ་ཐེབས་བྲམས་ལ་ཞུགས་ཉེ་བྱོན་པས། བློ་སྤྱི་མཐའ་དཔོན་སྤེལ་ཞི་བ་
འགོ་དམངས་དང་། ཤར་སིང་དབྱིན་ཇིའི་སྤྱི་ཆབ་ས་ཉེབ་མེ་སྤྱོལ་དང་། ལས་བྱེད་
ཆེ་སྤ་ཆང་མས་རྒྱང་མ་ནས་དད་གྲུས་ཆེན་པོས་མངོན་པར་བསུས་ཉེ་ཤར་སིང་ཀྱ་
ཤེར་ཞབས་སོར་བདེ་བར་བཀོད་ཐོག། ཐེབས་བསུ་བ་མཐའ་དག་ལ་མཇལ་ཁ་བྲུག་
དབང་དང་། བཀའ་འཆོམས་སྤྱག་པར་སྤུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཡང་དད་འདུས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་

བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ་ཙམ་གྱི་འདོད་པའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་འདྲོ་བར་མཛད། གྲོ་མོ་བ་
ཅོང་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནས་ལེགས་ཆོག་གས་གྱི་མགོན་དུ་སྦྱར་བྲངས་པ་ལྟར་ཁོ་པའི་
བཀའ་ས་ག་ལ་བ་དེར་བྱོན་ནས་བསྟེན་བཀྱར་བཞེས་ཤིང་། མི་གངས་མང་པོར་ཆེ་
དབང་གི་བཀའ་བྲིན་ཡང་སྦྱལ།

དེ་ལྟར་ཤར་སིང་དུ་བཞུགས་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཅིག་བཞུགས། འབྲུག་གསར་
སྐྱུ་གས་ཆོས་འཁོར་སྦྱལ་སྦྱང་ག་ནམ་ཙན་དང་། གྲོ་སྟོད་དགོ་དགོན་དྲུང་དཀར་ག།
བོན་དགོན། རུག་སྟེང་དགོན། སུས་མོ་དགོན། རྩིང་ལུགས་སྦྱིད་ཆལ་དགོན། གྲོ་
སྟོད་འདུ་སྤྱི། གཉིང་སྦྱེས་འདུ་འབྲུས་སོགས་ནས་རྟེན་གསལ་དངོས་འབྲུལ་བཏེག་
པར་བྲག་རིམ་ལ་ཇ་གལ་བཀའ་འཆམས་དང་། སེར་སྦྱ་བྱིངས་ལ་དར་དབང་། ཤོད་
བྱང་ཤེལ་དཀར་སྤིང་པར་བཀའ་ཆབ་བསྐྱོ་བཞག་དང་འབྲེལ་བྱེད་སྒྲིའི་བཀའ་
བསྐྱུར། ཕྱི་ཉིན་གྲོ་སྟོད་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་གྱི་འདུ་སྤྱི་དང་། ལྷ་སྦྱལ། གྲོ་སྟོད་སྦྱ་
རྟེན་ག། གྲོ་སྤྲད་འདུ་སྤྱི་བཅས་ནས་ཀྱང་མཛལ་རྟེན་སྤུལ་བར་སེར་སྦྱ་བདུན་བརྒྱ་
སྟོར་ལ་དར་དབྱངས་གྱིས་བྱིན་ལྷབས་སྦྱལ་ནས་ཕག་རིའི་དགོན་དུ་བྲུག་བཏེག་པ་
ན། གྲོང་ལྗོངས་མཆམས་རི་ཞོལ་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་
སེར་དམག་གོ་རྒྱགས་ཉིས་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་། འགོ་ཆིངས་མདའ་དཔོན་རག་ཁ་ཤར་
པ། གཞུང་ཆོང་སྤང་མདའ་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་ཨ་སྦྱག་བཅུ་ཕྲག་བཞིས་བསྐྱོར་བ་
བཅས་ལྷོས་ལྷངས་གྱིས་ཐེབས་བསྐྱར་བཅར་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཆིབས་བསྐྱུར་མ་
བྲལ་བར་འབྲལ་མེད་སྦྱ་སྤྲང་ཞུས།

ཕག་རི་དགོན་པར་ཡང་དགྲུང་བདུན་བཞུགས་ཏེ་དེའི་རིང་འབྲངས་སྐར་

མཛད་སྒོ་དང་། ཚོགས་པར་མང་འབྲེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀུར། དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མའི་
ལྷགས་ལུང་། རྩོགས་འདུས་ཀྱི་བན་སྐྱའི་ཁྲིམ་ཚོགས་ལ་ཕྱག་དབང་བཅས་སྦྱལ།
སྔ་རྒྱུད་ཆ་ལྷ་དང་། རྫོང་འདུ། གཞིས་ཅེ་འདུ་ཁོངས། རོར་བུ་ཚོས་སྤིང་། གོ་མོ་
བཅུན་རྒྱལ་བསོད་དབང་ཁྱོ་ལྷག་སོགས་ནས་ཀྱང་རྟེན་གསོལ་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་བ་
བཏབ་བ་བཞིན་སྒྲོལ་བསྟོད་ལེགས་བྲིས་མའི་ཚོས་འབྲེལ་གྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་། རོ་
མོ་རིར་ཞབས་བཅགས་གསོལ་མཚོད་བཀའ་ནན་གཉེར་གཏད་མཛད་པས་རོ་
མཚར་བའི་ལྷས་མང་དུ་བྱུང་། སོག་ཡུལ་ཐོར་རྒྱུད་ནས་མཚན་ཞབས་དགེ་བཤེས་
དག་དབང་རོ་འཁོར་མཛལ་འཕྲད་དུ་བྱོན་པར་དབྱེས་ཉམས་ཆེན་སོས་ཇ་གལ་ཕྱག་
དབང་བཀའ་འཚམས་སོགས་ཡང་དག་པར་སྦྱལ། དེ་ནས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་མདུད་
སྣ་དང་། ཀ་སྒྲ་སོགས་སུ་རིམ་བཞིན་ཐེབས། སོ་སོའི་སྤྲོ་སྤྲོད་དང་། མངའ་ཁུལ་གྱི་
སེར་སྐྱ་གངས་ལས་བཀྲལ་བའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བར་མཛད།

(༡༡༣ ཉ་ཉ། ༡༢༤ ཟ་༡༣) རེ་བུ་སྤྲོད་བརྒྱད་ར་ལུང་དགོན་དུ་བྱོན་ནས་ཞག་
བདུན་བཞུགས། དེར་ལྷག་གཟིགས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོན་འཁོར་དུ་
མའང་ཆེབས་བསྐྱར་ཕྱགས་ཐེབས་ནས་ཞག་ཤས་ལྷིང་བཞུགས་ཀྱིས་དངོས་
འབུལ་རྒྱ་ཆེར་བཏེག་ཅིང་ཉིན་ལྷར་མཛལ་འཕྲད་དང་། བཀའ་མཆོད་ཞིབ་ལྷག་
མཛད། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གདན་འུ་བ་མང་སོའང་རིམ་བཞིན་ལྷགས།

(༡༡༣ ཉ་༡། ༡༢༥ འ་༥) འཛམ་ཆོད་བརྒྱད་དབུས་གཙང་དམག་སྤར་སྤྱི་ཁབ་ཆེ་
བ་ཆོ་བཟང་དག་འདུལ་ཨ་ཕྱག་བཞི་བཅུ་སྒྲོར་བཅས་ནས་ཐེབས་བསྐྱུ། བསམ་
སྤེངས་ལ་གཤམ་དུ་རྟ་དམག་དང་རྐང་དམག་བརྒྱ་ཕྱག་བཀྲལ་བས་བུ་བསྐྱིགས།

གཟིམས་འགག་རྟོག་ཅལ་དུ་ལྷ་གྲུང་ཞབས་པད་ཀྱིས་གཙུག་ཆེ་དགུ་དུ་མས་བྲང་
བན། བསམ་སྤངས་སྤྲུལ་སྤྲུགས་སྟོས་སྟེས་སྤྲུག་བསུས་ཏེ་གཟིམས་ཆུང་དུ་ཞབས་
སོར་འཁོད། བེབས་སྟོན་གྱི་རིམ་པ་གཟབ་རྒྱས་སུ་སྟོས་པར་དབྱེས་དགུའི་ཚུལ་
ཀྱིས་རོལ་ཅིང་། དེར་ཆེ་བ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས། གོ་མོ་སྟོད་སྟོད་སྟེ་ནས་པ་རྒྱལ་
དབང་མཆོག་གི་སྤྲུ་ཆས་གཟིམས་དོས་གང་ཡོད་དང་། སྤྱིའི་ཕྱི་འབྲང་མཆོག་དམན་
བར་གསུམ་གྱི་ཉེར་མཁོའི་ཆས་དངོས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀ་སྤྲུག་ནས་
བསམ་སྤངས་བར་ཁལ་རྟའི་ཁུར་གྱིས་འཕྲེན་པའི་ངལ་བ་ལྟར་ལེན་ཞུས་པར་བྱ་
དགའ་གནང་སྟེན་དང་། མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་། བྲང་ཆུབ་བར་ཐུགས་རྗེས་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་ཐུགས་འདུན་སྤྲུམས་འདུག་བཅས་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་ཏེ་འཁོར་པའི་
ཕྱི་མཐའ་ཁེགས་པར་མཛད། མདོ་སྤྲད་དོན་གཙོད་ལས་ཆོན་ལྷོ་བཟང་ལ་དྲུ་ལྷ་མའི་
གོ་གནས་དང་། བཀའ་ཤོད་བཤད་སྒྲ་སྒྲས་ལ་བཀའ་མགོན། བེབས་འགོ་ཟུར་ཁང་
སྒྲས་ལ་བཀའ་བྲུང་བཅས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་།

༥༡༥ བོད་དབུས་ནས་མེབས་བསུ་རིམ་འབྱོར། ལྷ་སྟོད་དམག་དཔོན་ནས་བོད་
རྒྱ་ཆེངས་འདུམ་བྱེད་པའི་རེ་ཞུས་ལྟར་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་སོགས་ཀྱིས་གངས་
ལྷོངས་བདེ་སྦྱིད་གྱི་དཔལ་ལ་རོལ་པས་འབྱོར་ཐོན་མཇལ་ཕྱག་རིམ་སེལ་དུ་
སྦྱོང་ཐུས་ངང་། དད་འདུས་ཀྱིས་ལྷགས་པའི་འགོ་ནམས་རྗེས་སུ་འཛིན་བཞིན་
སྦྱིད་ཆལ་སྤྲུ་སྤངས་སོགས་བརྒྱད་རང་བྲུང་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་
ཞབས་པད་བཀོད་པར་གཏང་རག་དང་སྤྲད་དུ་སྤྲུ་ཆེ་ཡུན་བཞུག་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་

བཞུག་གསོལ་རྒྱས་པ་བསྐྱར།

(༡༡༩ བ་༤། ༡༩༠ འ་༣) གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་སྒྱི་ནས་གདན་ཞུའི་མི་སྣ་ཉེན་
ཆས་དང་བཅས་པ་མངགས་པ་འདུས་འདིར་སྐྱབས་ཀྱི་འཕྲོད། རྒྱལ་བསྐྱེད་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་འཆུ་བ་གོགས་ཞི་བྱིར་ཉེན་ལྡེའི་རིང་རྣམ་གྲགས་ཀྱི་འཕྲུང་ཞབས་དང་བཅས་པས་
མ་མོའི་འབྲུག་སྐོང་གངས་གསོག་གི་གསུང་ཆོག་གནད་སྒྲིན་བསྐྱེད་སྤྲུང་ས།

(༡༡༩ ཉ་༡། ༡༩༡ ཐ་༡༠) ལྷ་མོད་རྒྱ་དཔོན་ལན་གྲུང་ཟུང་ནས་མང་ལུ་ལུ་ལུ་
འཕྲོར་དུ། རྒྱ་བོད་ཆིངས་འདུམ་དང་འབྲེལ་མགོ་སྐྱར་སྒོག་སྐྱབས་ལུ་རྒྱར་ཡུལ་ས་
ཏུ་ལའི་སྒྲ་མའི་སྐྱ་ཆབ་ཅིག་འཕྲལ་གནད་ཡོད་པ་ཞེས་གསོལ་དོན། རི་སྐྱད་དུ།
བདག་ནི་མགོན་དང་བཅས་སྐྱམ་རེ་སེམས་ཀྱིས། །ཉམ་ཚུང་མཆི་མས་བརྒྱངས་པའི་
སྒྲེ་སྒྲགས་ཀྱིས། །ས་བདག་ལ་ནི་བདེན་པའི་དོན་གསོལ་བ། །ཡལ་བར་འདོར་བ་
སེམས་ཀྱིས་རི་ལྷར་བཅོད། །ཅེས་དང་། སེམས་ཅན་མགྲུ་བྱ་མ་གཏོགས་པ། །རྒྱལ་
བ་མཉེས་པའི་ཐབས་གཞན་མེད། །ཅེས་པ་ལྷར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ཐུགས་
རྗེའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་སྐྱེ་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་དག་གི་རེ་བའི་བསམ་པ་བར་མ་
དོར་ཚུད་གསོན་པར་མི་མཛད་པ་ཡིན་གཤིས། དེར་འདིར་དག་ལྷས་བདེན་བདེན་
ལྷར་གསོལ་པའི་ཆོག་དེ་ཡང་དོན་དུ་འཁེལ་བ་དཀའ་མོད། གལ་ཏེ་བདེན་ན་རང་
གཞན་གཉིས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྱོར་མང་པོའི་སྒོག་སྐྱབས་སུ་འགྱུར་བས་དོན་ཤིན་ཏུ་
ཆེད་སྐྱམ་དུ་དགོངས་ནས་རྒྱ་བོད་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཞི་ཆིངས་བྱེད་པར་སྒོན་
ཆེན་ཆང་བྲིས་པ་དང་། སེར་སྒྲད་ཆ་བ་ཁྲི་བ་སྐྱལ་སྐྱུ། ཅེ་མགོན་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱལ་
མཆན་བཅས་ལ་ནད་དོན་བཀའ་སློབ་ཞིབ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བར་རྫོང་བདའ་མཛད།
སྐྱེ་འདུམ་ཆེ་ཤོས་སྐྱལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་པེབས་རྣམ་དཀའ་མཛད་སྐོ་བྱུབ་སྟེ་རང་

ལུལ་ཕྱིར་ལོག་ཐོན་ཐུག་གཟིམས་རྒྱུ་དུ་བཅར་བར་ཕན་ཚུན་དགྲེས་བཅེ་ཆེན་
པོས་ཆོས་ལུན་གྱི་གསུང་མཆིད་སྤར་ཞིང་། ཀྱུལ་ཁབ་ནས་ཐོན་རྫོངས་གཟབ་རྒྱས་
གནང་རྒྱུ་འོས་སྤྱོད་བཀའ་ཐམས་ལོགས་སྤུལ།

(༡༩༧ བ་༣། ༡༩༧ ཐ་༤) མདོ་སྤྲད་དོན་གཅོད་ལས་བྱ་ཀུན་གླིང་ལྗེ་འཆང་མགོན་
པོ་བསོད་ནམས་ལ་མཁན་རྒྱུད་གི་གོ་གནས་སྤུལ། མཆོ་སྡོན་ཨ་ལག་ཤེ་ཇ་སག་
ཉོ་ཤོད་ཆིང་མང་ལྷ་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་ལ་སོ་ཡོན་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོ་འོའི་བཀའ་ཤོག་
གོས་གྲིས་མ་གཅིག་དང་། ཐམས་ག་སྤར་འཇགས། མཆོ་སྡོན་ཆའ་འདམ་བོད་ཀྱི་ས་
གནས་ཡིན་གཤིས། ས་ཁལ་བསྐྱབས་རྗེས་བོད་སོག་སྤར་བས་ལམ་བཟང་མཆོད་
ཡོན་རྒྱ་བོ་གཅིག་འདྲེས་དགོས་རྒྱུ་འོག་གཅིག་བཅས་ཆེད་དུ་སྤུལ།

བསམ་སྤྲིངས་སྒྲ་བྲང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་ཤོད་འདུ་ཁང་ལེགས་
བཤད་གླིང་དུ་དོ་རྗེ་པག་མའི་སྤུལ་སྤྱོད་དབང་སྒོ་བཟང་སྤུབ་བརྟན་ཆོས་དབྱིངས་
དཔལ་ལོས་དབྱུས་དོན་གཉེར་དང་ལུན་པའི་བྲ་བཅུན་ལྷ་ལ་བར་མ་རབ་བྱུང་གི་སྡོམ་
པ་ཡང་དག་པར་འབོགས་པར་མཛད་པས་པག་སྤུལ་འཁོར་བཅས་མཆོག་ཏུ་མི་
འཇུག་པའི་དད་གུས་ཐོབ་སྟེ་གཏང་རག་གི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་མས་མཆོད་ཅིང་། ཞབས་
རུལ་སྤྱི་བོར་སྤངས།

བཀའ་ཆབ་ཤེལ་དཀར་གླིང་པ་གཞུང་དོན་ལ་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་པ་དགེ་བས་
བཀའ་སྒོན་ངོ་མའི་ལུང་ལས་ཀྱིས་གཟེངས་བསྟོད་ཐོག་ ཕྱིར་སང་གི་རྟགས་ཆས་
དང་བྱེད་སྟེའི་ཞལ་ཏ་རྒྱས་པར་སྤུལ།

(༡༩༧ ཉ་༣། ༡༩༧ ཐ་༥) སྟེ་མོ་ཡིག་མཁན་དོན་བྲུབ་གཤམ་རྒྱལ་ནས་རྒྱ་སོག་

བོད་གསུམ་དུ་འབྲལ་མེད་ཞབས་བཅར་གྱིས་ཡིག་འདྲིའི་སྤྱི་ཁྱེད་བསྐྱེད་ཞུས་
རྗེས་སྤྱི་ལན་ལས་ཆོན་པའི་གདན་ཐོབ་དང་། བོགས་ཐོབ་ཀྱི་བདག་སྤྱོད་མི་དཔལ་པ་
སྤུལ།

(༡༡༥ ཉ་ལ། ༡༩༩ བ་༡༠) སྤྱི་མདའ་རྒྱ་བཟང་དག་འདུལ་སྤྱ་ལྷན་ནས་འཕྱོར་ཏེ་
རྒྱ་དཔལ་དག་འཐབ་པམ་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་གསོལ་རྗེས་སྤྱིར་ཡང་
གང་ཅིའི་བཀའ་མངགས་དང་སྤྱགས་གམ་ཞབས་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་དང་མཉམ་དུ་
ཕྱིར་གཏོང་མཛད། སྤྱབས་ཤིག་སྤྱག་ལུང་དགོན་པར་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་ནས་ཞག་
བདུན་བཞུགས། སེར་རྒྱ་མང་པོར་མཇུག་ཁ་ཆོས་འབྲེལ་དང་། གནས་གཞིགས་
མཆོད་འབུལ་གནང་། སོག་པོ་བླ་རིན་ལྗེ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བཤུལ་ཐག་རིང་པོ་ནས་
འགོང་ས་མཆོག་མཇུག་འཇུག་སྤྱི་དུང་ཁྱེད་བསུང་གིས་ཐེབས་པར་མཇུག་ཁ་
དགྲེས་བཞིན་སྤུལ་ནས་དུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་འབུམ་ཆ་ཆོང་བསྐྱབ་
ལུང་གསན་བཞེས་ཀྱི་དབུ་འཇུགས་བསྐྱེདས།

(༡༡༥ བ་ལ། ༡༩༩ བ་༥) རྒྱ་བ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་བསམ་སྤྱིངས་
རྩོ་བོ་ཆེན་མོས་དབུས་འདུལ་ཁང་ཉེན་མཆོག་ནམས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷར་མཆོད་སྤྱན་སྤྱ་
སྟོང་ཆོར་འབུལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་ཉིན་གསུམ་རིང་མཆོད་འབུལ་ཆོགས་མགོན་
དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ཉིན་དང་པོར་སྤྱན་རྒྱའི་མདོ་ཆོག་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ་
དང་། ཉིན་གཉིས་པར་གནས་བཞུན་ཕྱག་མཆོད་རྒྱལ་བསྐྱར་འཛད་མེད། ཉིན་གསུམ་
པར་མཆོད་གཏོར་ལུང་དུ་བཤམས་ཏེ་མ་མའི་འབྲུག་སྐོར་གངས་གསོག་བཅས་
གནད་སྤྱིན་དང་། རྩོ་བོ་ཆེན་མོར་སྤྱགས་སྟོན་བདེན་ཆོག་གི་རྒྱས་བཏབ་པའི་སྤྱན་

ཤལ་ཚོན་སྣ་ལྔ་པ་ཞིག་སྒྲོན་འབྲལ་གནང་།

(༡༡༥ ཉ་ན། ༡༤༤ འ་༤) ཚེས་ཉེར་དགུའི་ཟླ་རྩ་ལྔེང་ཤོད་མཆོད་ཁང་ཁག་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། མགོན་ཁང་དུ་འཕྱིན་བཅོལ་གཉེར་གཏད་རྒྱས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་བསམས་སྤྲིངས་སྒྲ་བྲང་ནས་ཆེབས་ཁ་བསྐྱར་པར་ (༡༡༥ བ་༡། ༡༤༤ ཐ་༩) དབུས་གཙང་དབྱང་དམག་སེར་སྐྱ་སོགས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེའི་ཆེབས་བསྐྱ་བབྲང་གིས་མི་ལང་བས་རིམ་བཞིན་གདན་བྲངས། ལམ་ཁེལ་གྱི་སྐྱེ་འགོ་མཐའ་དག་ལ་མཐོང་གོལ་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་དགའ་སྟོན་སྟོལ་བཞིན་པར་ཉ་སོག་པེབས་བྲུ་བརྒྱད་ཟད་ཚེས་འཁོར་ཡང་ཅེའི་དགོན་པར་ཞབས་སོར་བདེ་ལེགས་སུ་བཀོད་དེ་རྒྱ་འཁོར་གསུམ་ལྷག་ཅམ་སྤྲིང་བཞུགས་གནང་། ཚེས་ཡང་སྒྲ་བྲུ་སྟན་མོང་ནས་པེབས་སྟོན་དཀར་སྟོ་ལེགས་འབྲལ་གྱིས་མཚོན་གཞི་ལེན་གང་གཟབ་བྱས། ལུ་ཚྭ་བྱང་གི་སྒྲ་ཁག་དགོན་ཁག་མང་པོ་དང་།

(༡༡༥ བ་༩། ༡༤༤ འ་༥) ལྷ་ལྷན་ནས་ཆེད་འབྱོར་ཟམ་མི་ཆེད་པ་བྱང་བ་རྣམས་གྱིས་འཆོམས་བྱེད་དང་། ལེགས་འབྲལ་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་མཐའ་ལས་འདས་པ་བྱལ། ལུ་ལྷང་འབྲེང་གཤོང་གཟིམས་ཞལ་ནས་བྱས་ཤོར་དགའ་ལྷ་དང་། དམིགས་བརྟེ་མ། ཡིག་བྲུག་གསུམ་གྱི་ལྷགས་ལྷང་དང་། ཚེས་ཡང་འབྲལ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཚེས་འཛིན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་གོང་ལུ་ལྷ་གྱི་སྐྱེ་བོ་སུམ་སྟོང་ཅམ་འདུས་པར་ཆེད་བང་གི་བྱིན་རྒྱབས་ཟབ་མོ་ཁྲོས་ཚེས་སུ་སྐལ་ནས་ཉི་བུའི་འཆེ་བ་ལས་བསྐྱབས་ཤིང་། སྤྱིན་གོལ་གྱི་བག་ཆགས་བྱང་པར་ཅན་བསྐྱན་པར་མཛད།

སྐབས་ཤིག་ཡོལ་རི་གོང་ཞེས་པར་མགོན་པོ་བཀའ་ཉན་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་

པའི་བསྟེ་གནས་སུ་ཆེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་གཟབ་གསོལ་གཉེར་གཏད་ནན་ཏན་དང་།
སྟག་ཁུ་སྟེ། སྟུག་བདེ་སྟོམ་ཆེན་རི་ཁོད། སྦྱིད་མོད་བྱ་མོ་བྱ་བ། རྩ་ཕྱར་ཐར་པ་སྦྱིང་།
བྱང་རྩལ་སྦྱིང་སོགས་ཉེ་སྟོར་དགོན་སྡེ་དང་། ལྷ་ཁང་ཆེ་རྩལ་གང་ཡོད་ཁག་ལ་ལན་
གཉིས་གསུམ་རེ་ཞབས་བཅགས་དང་འབྲེལ་སྟུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་དང་།
གནས་བདག་སོ་སོར་ནམ་ཀྱན་འཛིན་སྟུགས་དང་། ཏུས་ཏུས་སུ་ཉམས་གསོ་རྩལ་
བཞིན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་ཁྲབ་ཀྱང་སྟུལ། ལྷག་པར་ལུགས་ཐམ་དགོན་པར་དགྲང་
ཞག་ཉེར་གཅིག་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་བྱ་བ་ཆེན་ཐང་སྟོང་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་མཐའ་འཛིན་པ་
དང་པན་རྩན་ཆོས་ཀྱི་གསུང་སྦྱང་སྦྱར་བ་དང་། དགེ་འདུན་ཆོགས་པར་མང་འབྱེད་
ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་གནད། གོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་དང་། བདེ་ཆེན་ཆོས་འཁོར་
གཉིས་སུ་འང་ཐེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་དགྲང་གཉིས་གསུམ་རེ་བཞུགས་ཤིང་། མེར་སྐྱ་
མང་པོའི་རེ་བ་འབྲས་ལྡན་མཛད། ཆོས་འཁོར་ཡང་ཅེར་བཞུགས་རིང་ཏུས་འབྲེལ་
གསོ་སྦྱོང་དང་། ཡར་མར་ཆོས་བརྒྱའི་གསུང་ཆོག་ཆག་མེད་ཐོག་མ་མོའི་འཁྲུག་
སྟོང་དང་། ལན་གཏོར། དབྱ་ལྷའི་གསོལ་མཆོད་སོགས་བསྟན་སྲིད་ཞབས་རིམ་
བསྐྱབས་པ་ཡང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡང་། བར་བར་དད་འདུས་མེར་སྐྱ་བརྒྱ་སྟག་མང་
པོར་ཞལ་མཛལ་བྱག་དབང་དང་། སྟུགས་གསེང་ཀྱན་ཏུ་བྱ་སྟོན་གསུང་འབྲས་ཀྱི་
ལུང་རྒྱན་གང་འགོ་རེ་གསན། ཆོས་ཡང་འདུས་ཆོགས་སུ་མང་འབྱེད་ཀྱི་བསྟེན་
བཀྱར་ཡང་ཡང་དང་། མཆོད་རྩས་གཏོར་ཐེབས་སོགས་སྦྱོར་འཇགས་རྒྱ་ཆེར་
གནད།

དེ་ནས་ལྷ་ལྡན་ཏུ་རྒྱ་མོད་ཞེ་ཆེངས་ལེགས་པར་འབྲིགས་ཏེ་ཨོ་བན་གཉིས་

དབྱང་དང་བཅས་པ་རྒྱ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་དུས་འཇམ་ཞོད་འཇགས་སུ་གྱུར་བ་ན།
རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་དྲུག་ཉིན་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཅེ་ནས་ཆེབས་ཞལ་རིམ་
གྲིས་བསྐྱར་ཏེ་མཉེས་ཐང་སྒྲོལ་མ་ལྟ་ཁང་དུ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས་དང་། ཕྱི་
ཉིན་འབྲས་སྤངས་སྒྲ་སྤྱི་དང་། གནས་ཚུང་གྲུ་ཆང་གི་ལས་སྟེ་སོགས་ལེབས་བསུ་བ་
དུ་མས་མདུན་བདར་ཏེ་ཆ་གྱུར་སྒྲིང་ཁར་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག །སྒྲ་སྒྲུལ་ལས་སྟེས་
མཆོན་མཆོག་དམན་སྟོང་སྟག་མང་པོར་མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། དཀར་སྟོའི་སྟོན་
ཆེན་འབུལ་བཞེས་མཛད། དེར་དགའ་ལྡན་གྱི་བྱར་དོ་རྗེ་འཆང་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་
ཡང་ལེབས་བསུར་བྱོན་བ་གཟིམས་ཚུང་དུ་མཇལ་འཛོམ་ངོས། སྟགས་ལེབས་པའི་
གསུང་སྐུང་དང་། དག་བྱེད་ཀྱི་ཁྲུས་ཆོག་ཀྱང་དབྱེས་བཞེས་གནང་། དེ་རྗེས་ལྟ་ལྡན་
རྒྱལ་ཁབ་ནས་བཀའ་སྟོན་སྒྲ་མ་བྱམས་པ་བསྟན་དར་སོགས་ཅེ་ཤོད་ཀྱི་བྱང་རིགས་
ཆོས་མང་བ་ཆེབས་བསུར་ལྟགས། ཆ་གྱུར་དུ་བཞུགས་ཞག་བདུན་སྟག་གཅིག་
བཞུགས་ནས། ཆོས་བཅུ་དྲུག་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྟེར་སྟོར་སྟན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཉིན་
ཆེབས་རགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་པར་བསྒྲིགས་ཤིང་། ལེབས་ལམ་དུ་དོ་སྟངས་
བསངས་དུད། སེར་སྟེངས་སོགས་བར་མ་ཆད་དུ་དཀྱིགས་པའི་དབུས་སུ་ལེབས་
བྱམས་ལ་བཞུགས་ནས་རིམ་གྲིས་སྤྱིད་ཆལ་སྤྱིངས་སུ་ཕྱགས་ལེབས་ཏེ་ཆེབས་
བསུ་བ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་། གསོལ་ཆ་གནང་། དེ་ནས་རྒྱལ་ཆབ་ཆེ་སྒྲིང་ཏོ་
ཐོག་སུ་ཆེན་པོས་དབུས་བྱང་རིགས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཆོས་སྟེ་
ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་སྒྲུལ་ལས་སྟེ་སོགས་ཆེབས་ཞབས་ཀྱི་སྟེང་བ་ཆར་དུ་དངར་བ་
དང་བཅས་ཆོས་སྤྱིད་ཕྱགས་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ས་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་

ཁང་ཆེན་སོར་ཞབས་སོར་བཟ་གིས་ཀྱི་རེ་ཁྲ་མངོན་པར་བཀོད་ཐོག་གཟིམས་རྒྱང་
ཉི་འོད་དུ་མེབས་སྟོན་གྱི་དཀར་སྟོ་རྒྱས་གཤོམ་ཞུས་པར་དབྱེས་དགུར་རོལ་བར་
མཛད་དོ། །

དེ་ནས་སྤྱ་སོར་རྒྱ་དམག་མཐར་སྐྱོད་གཡུལ་འབྲུག་སྐབས་རང་ཐོན་སྤངས་ཏེ་
གངས་ལྗོངས་བསྟན་སྲིད་ལར་རྒྱ་སྟོང་བཅད་གིས་དཔལ་ཐོག་དཔལ་རྩལ་དབྱང་
གཤེད་ཟལ་ཐོན་བྱུང་རིགས་ཁག་གི་ལ་ལར་མཆོད་ཐེབས་སྟུང་འཇགས། ལ་ལར་
གོ་གནས་ཀྱི་གཟེངས་བསྟོད། དགའ་ཞིག་ལ་དདུལ་དངོས་ཀྱི་བྱ་དགའ་གནང་སྟེན་
སོགས་གང་ལ་གང་འོས་ཀྱི་གཟིགས་བཞོས་བདག་རྒྱེན་རིམ་བཞིན་སྟུལ་ཏེ་བྱས་
བྱུང་གི་ནམ་དབྱེ་ཞིབ་ཏུ་ཐོན་པར་མཛད། གོང་ས་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་མཆོག་ཉིད་འཕགས་ཡུལ་ནས་བསིལ་ལྗོངས་སྐྱེ་དགུའི་མགོན་དུ་ཞབས་
སོར་གོགས་མེད་བདེ་ལེགས་སུ་འཁོད་པའི་གཏང་རག་ཐུགས་མེ་ལེགས་འབྲུལ་
དང་། སོ་བདུན་དགུང་ཀེག་གི་འགལ་རྒྱུན་ཞི་ནས་ཞབས་པད་ཆེ་སྟེན་ལྟ་དང་དབྱེར་
མེད་བསྐྱལ་ཆེན་གྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཏུ་འཆོ་གཞེས་ཀྱི་སྤྲད་དུ་ནམ་ཀུན་བཀའ་བྲིན་གྱི་ཞོ་
ཤས་འཆོ་བའི་ལྷ་སྟེ་མི་སྟེ་ཁག་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་མཆོད་ (༡༡༩ བ་
༤། ༡༩༩ འ་༥) ཆོགས་རིམ་བཞིན་སྟོས་ཏེ་དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཐོང་གི་སྤྱུང་དང་
མཉམ་པ་བསྐྱེད་ཏོ། །

(༡༡༩ ཉ་༥། ༡༩༩ འ་༥) ཞེས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་མེ་སྤྲ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་སྐྱེ་བྱེད་བཙུག་ཐུམ་བ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་
བདག་མེ་བཙུན་རག་དབང་ལྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་འཇིགས་བྲལ་དབང་ཐུག་

ཕྱོགས་ལས་རྣམ་ཀྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་བྲང་
བ་ལས་ཀྱི་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་ཏེ་གནས་ཆེན་དུ་མར་ཞབས་གྱིས་བཅགས་
ཤིང་བཙན་འགྲོར་སྤོང་པའི་འཕྲིན་ལས་རྒྱབས་ཆེན་མངོན་པར་འདུ་མཛད་དེ་རིང་
མིན་གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་དགའི་དབྱང་གཉིན་དུ་ཆིབས་གྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་
བརྗོད་པའི་སྐབས་ཏེ་བཙུ་བའོ། །

༤༩༽ རྒྱ་སྤང་ལོ་གསར་དབྱེས་མཆོད་རྗེས་ཨ་ཁོང་ས་མཆོག་འཕགས་ཡུལ་
དུ་མེབས་བཞུགས་རིང་ལུགས་གཉིས་ཐད་བྱས་པ་གཟེངས་ཐོན་རིགས་ལ་
གཟེགས་གསོལ་དང་། བཙན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་སྤོང་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱབས་
པོ་ཆེས་འཕགས་མཆོག་སྤྱིང་རྗེའི་ལྷ་གཅིག་ཐུག་ན་བརྒྱ་རྣམ་མཁའི་ཀྱལ་
པོའི་སྐྱེ་བཙན་ཐོག་ཆད་མ་རིན་ཆེན་གཉིས་པས་གསར་བཞེངས་གྱིས་གཟུངས་
འབྲུལ་རབ་གནས་དང་། གསོལ་འདེབས་སྟོན་ཆོག་བཀའ་རྩོམ་ཡང་བཀའ་བྲིན་
བསྐྱངས།

(༡༡༩ བ་༥། ༡༩༠ འ་༩) ཨ་ས་བཅད་བཙུག་ཅིག་ལ། བླ་རིན་ལྗེ་མ་རིན་པོ་ཆེ་
འཛིགས་མེད་སྟོ་གོས་ཀྱི་མཆོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། དད་འདུས་གྱི་མེར་
སྐྱེ་ཁྲི་ཤག་བཀལ་བར་ཀྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་བསྐྱས་པ་ཤིང་ཏྲ་
ཆེན་པོ་སྐྱེ་བྱུང་དང་། ཐོགས་མེད་གཉིས་གྱི་ལམ་སྟོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་སར་བཏོད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱིས་
ཉམས་སུ་སྤང་བའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་མ་ཆང་བ་མེད་པར་བསྐྱས་པ། ཆེ་བ་བཞི་ལྔ་

བྱང་ཆུབ་ལས་གྱི་རིམ་པའི་བཤད་ལུང་སྦྱལ་བ་དང་། སྟིགས་དུས་སུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་
གཞན་ལས་བྱུང་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྟའི་སྟོན་ས་བྱུང་པར་དུ་འབགས་པ་འདིགས་མཛད་
དོ་རྗེའི་གཞི་བསྟན་ཆེན་པོ་སྟོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་མགོན་ལྷ་ས་
ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བྲག་བཞེས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རྗེ་བཙུན་གསེར་ཁང་བ་ཡབ་སྐུ་ས་
གྱིས་བཀའ་བ་ལྟར་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་ཆུ་ལ་ནི།

དེ་ཡང་དགྲུང་གངས་སོ་བརྒྱད་དུ་ལེབས་པ་ཆུ་མོ་སྤང་པོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་
ངོམས་པའི་ཐོག་མར་སྤིང་གསུམ་ཆུ་ལ་མོའི་གཏོར་སྟོང་མངའ་གསོལ་དང་། ཆོམས་
ཆེན་དུ་ལྷ་མའི་མགོན་ཆོགས་མཐའ་ལྡན་པ་འདུས་པ་དང་ཆོས་བྱ་གཅིག་ཏུ་ཆོས་
དང་སྤིང་གྱི་དགེས་སྟོན་སྡེ་བྱེ་ཉམས་བཞེས། ཆོས་གསུམ་བརྟག་རིལ་བྱེལ་འབྲུལ།
དབང་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོ་དང་། སྟོག་བདག་དུང་གི་ཐོར་ཚུགས་ཅན་སོགས་གཞུང་
བསྟན་བློགས་པའི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་གསོལ་མཆོད། ལྷ་ལྡན་སྟོན་ལས་ཆེན་
མོའི་ལས་བྱེད་ཁག་ལ་འཁྱོར་མཛའ་སོགས་གནའ་སྟོལ་ཉམས་མེད་རྒྱས་པར་
བསྐྱངས་ཤིང་། ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་གཟིམས་རྒྱང་ས་གསུམ་རྣམ་ཆུ་ལ་དུ་སྡེ་བྲུག་ཏོ་
ཐོག་བྱ་དང་། ཆེ་ཆོག་སྤིང་སྦྱལ་སྒྲ། སྤིང་སྦྱལ་སྒྲ། ཐུན་ཕུར་ལྷོག་སྦྱལ་མིང་སོགས་
གདན་ས་གསུམ་དང་། རྣམ་ཆུ་ལ་བྲུ་ཆང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེས་མང་ལ་དགོ་ཆུ་ལ་དང་།
དགོ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་སྟོམ་རྣམ་པར་དག་པ་འཛོགས་པར་མཛད།

(༡༩༠ བ་༡། ༡༧༡ འ་༣) ཆོས་བཙུ་གཅིག་ནས་བཙུ་བདུན་བར་ཀུན་སྤིང་ཏོ་
ཆོག་ཏོ་ཐོག་བྱ་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་རབ་བྱུང་དང་བསྟན་
རྗེས་གྱི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་འཛོགས་པ་གནད།

(༡༣༠ བ་༣། ༡༩༣ བ་༣) ས་སྤྱི་གདུང་སྤྱུ་འཇམ་དབྱངས་སྤུབ་བཞུན་བཟང་
པོ་དང་། མཚུར་ཕུ་རྒྱལ་ཆབ་སྤྱལ་སྤྱ། རྒྱ་ཤོག་སྤུབ་ཆི་སྤུབ་ངོ་གཡོག་བཅས་ལ་
འབྱོར་བྱལ་ཀྱང་སྤྱལ། དེ་རྗེས་སྤྱ་རྟིང་གཉིས་ཁོངས་མཚུར་ཕུ་རྒྱལ་ཆབ་སྤྱལ་སྤྱ་
སོགས་བསྐྱབ་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་སྟོང་གི་བརྒྱལ་
ཞུགས་ལ་བཀོད།

(༡༣༠ བ་༦། ༡༩༣ འ་༡༡) ཡར་མར་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་དང་། ཆེས་བཅུད་
ཆོགས་སྟོན་སོགས་ཉམས་མེད་ཡར་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་ས། ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ (༡༣༡ ཉ་༣།
༡༩༣ འ་༤) ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་ནོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་ཀྱི་ཞལ་
ལོ་མངོན་པར་བསྐྱེད་ནས་ཕེབས་སྟོན་རྒྱས་པར་བསྐྱེད།

(༡༣༡ ཉ་༣། ༡༩༣ བ་༡) ཁལ་ཁ་རྒྱལ་ཁག་གི་རྟོན་འབུལ་མི་སྤྱ་བྱུལ་ཁུས་སྤྱ་
མ་སོགས་མཆོག་དམན་གྱངས་ལས་འདས་པར་མཇལ་ཁ་རྩ་གྲལ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་
བརྒྱ་བཙོ་ལ་སྟོར་ལ་ཆོགས་སྤྱ་བྱིད་སྟོམ་པ་འཕོགས་ཆོག་སེར་སྤྱེངས་ཆེན་མོར་
སྤུགས་ཞིབ་དང་། ཅེ་མཆོད་ཁང་ཁག་ལ་སྤུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་བཅས་ཡང་
དག་པར་མཛད།

(༡༣༡ བ་༡། ༡༩༣ བ་༡༠) མཚུར་ཕུ་ཀམ་པར་འབྱོར་ཐོན་སྤུགས་མའི་མཇལ་ཁ།
དམག་སྤྱི་ཆེ་བ་ཆ་རོང་པར་རྩ་སག་གསར་མཇལ། ས་བཅུད་སྤུམ་སྤྱུབ་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་གྱི་ཆ་རྟིང་ཆོགས་མགོན་དུ་སྤྱར་ཆགས་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཞལ་འདོན་
གསུང་ཆོག་ནོར་གླིང་དུ་དཔལ་མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར་དང་
འབྲེལ་བའི་མཛད་ཆེན། ལེགས་བཤད་གླིང་པའི་དུས་འཁོར་མཆོད་གར་ལ་སྤུགས་

ཞིབ་དང་། སྤྱབ་མཆོད་ཆོགས་མགོན། སེར་སྤྲད་ཆ་བ་ཁྲི་བ་སྤྱལ་སྤྱར་གཞུང་ཞབས་
ཐོག་མཁན་ཆེན་དང་། ལྷ་སྤན་མཁན་རྩེད་དོས་གཞི་བ་བྱམས་བ་ཐུབ་དབང་ལ་སྤྱི་
ཁྱབ་མཁན་པོ་བསྐོ་བཞག་བསྐྱངས་པའི་གསར་མཛུགས། དགའ་ལྷན་གྱི་འཛིན་པ་ཆེ་
སྟོན་གྲིང་སྤྱལ་སྤྱི་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ནས་ཡེ་ཤོང་ས་ཆེན་པོ་
འཕགས་ཡུལ་དུ་ལེབས་བཞུགས་རིང་སྤིད་སྦྱོང་ལས་ཆབ་བསྐོ་བཞག་གནང་བ་
བཞིན་ཆོས་སྤིད་རྩེད་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་ནས་དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་གི་བསྟན་སྤིད་ལར་རྒྱུད་
ཞབས་འདེགས་ལ་ཐུགས་བསྐྱེད་མཛད་དུ་བྱུང་ཞིང་། བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་གྲུབ་པས་
འཕྲིན་ལས་གང་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ཡེ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་
པའི་བྲག་རིས་ཆེ་བར་མ་ཟད། བསྟན་དག་ཡུལ་ཅུན་གྱིས་རྩྱུར་རྒྱུ་དམག་ཟིང་ཡོ་
འབྲུམས་ཅི་ཆའི་སྐབས་སྤྱའང་གཞན་བྲིང་མི་འཛོག་པའི་ཐབས་བྱས་ཟབ་མོས་ཆོས་
སྤེ་ཆེན་པོ་སེར་དང་། ལྷ་ལྷན་འབྲུལ་སྤྲང་གན་རྩོལ། པོ་བྲང་ཡས་མས་བཅས་པར་
མེ་དགའི་འཆོ་བས་མ་གོས་པའི་སྤྱང་བཀོད་དོ་ཁྱུང་ཐོག་འགལ་ལྷ་མཐར་འབྱུང་ཐུབ་
པ་སོགས་སྤྱི་མོས་མཛད་རྗེས་བཟང་བས་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྤིད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་བཀྱར་
འོས་ལ་བརྟེན། ཀུན་གྲིང་ཉོ་ཐོག་ཐུ་དང་འབྲ་བའི་གདན་ཐོབ་ཐོག་མཆོན་བཞེས་སྤྱི་
ཤ་ཅིན་ཉེལ་གིག་ཆེ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། ཐམ་ག་བྱ་སྟོར། མཁན་ཆས་ཆ་ཆོང་། ཉ་
ཉོག་ཟེ་ལོང་ཁེབས། ཉ་དར། འཕོབ་ལྷག་གདུགས་སེར་པོ་སོགས་ཆེན་པོར་འོས་
པའི་ལུང་ལས་གྱིས་གཟེངས་བསྟོད་དང་། གསོལ་པོགས་ལག་འཛིན། མཛོད་པ་
བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ལ་མཁན་རྩེད་གི་གོ་གནས་གསོལ་རས་བཅས་སྤྱལ།

(༡༩༣༩ ཉ་ལ། ༡༩༤༡ ལ་༦) བདེ་བར་གསལ་གསལ་པའི་སྤྱི་གཟུགས་བཞེངས་པའི་ཕན་

ཡོན་གྱི་ཆེ་བརྗོད་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་དེ་སྔ་རྒྱ་ཡོས་ལོ་བསེལ་སྤྲོངས་
བརྟན་འགྲོ་ཡོངས་ལ་འབྲལ་དང་ཡུན་དུ་སྤོང་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དགོངས་པ་རྒྱབས་
པོ་ཆེས་ཉེ་བར་བྲངས་ནས་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་གཟིམས་རྒྱང་
ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཉེན་གཙོར་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལྷན་མེད་རྒྱ་སྤང་བྲི་སྒྲག་
བརྒྱལ་བའི་རྒྱ་ལས་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པར་རྣམ་མཁའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱབ་བརྟན་
ཐོག་ཚད་མ་བྱོན་གཙང་སྤྲུལ་ལེགས་བཞུགས་ཁང་དང་བཅས་པ་གསར་བཞེངས་
ཐོག་འཕགས་པའི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱགས་པ་དང་། འདོད་བྱའི་
དོན་ལ་སློན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་ཐུགས་རྗེའི་འཇུག་པ་འདྲན་
པའི་སྐབས་གསུམ་བདག་པོའི་ཏམ་བུ་རའི་རྒྱད་མང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གྲང་
མཛད་དོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་ཞུ་ཆ་ལོ་གེ་ལྷ་རྩ་ཡ། དཔག་ཡས་འགྲོ་བ་རྒྱབས་ཆེན་ཐུགས་
བསྐྱེད་སྐྱེ་རེངས་གྱིས། ཉེར་བྲངས་སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་སྟུན་རྩོགས་རྒྱང་
ལུགས་ལས། གཞན་པར་རྒྱལ་ས་སྐྱབ་བཞི་རྩ་བདུན་བདག་པོ་ཆེར། འགྲོ་ལ་ཐབས་
མཁས་ཟེར་བརྒྱ་འབྱེད་མཛད་སྤྱི་རྒྱའི་གཉེན། མ་སྤྲད་རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་བཟང་
པོའི་གདུགས་དཀར་ཆེ། རྣམ་པར་བསྐྱོད་པའི་གསེར་སྤྲངས་ཅིབས་ཡུའི་དཔལ་
གྱིས་བརྗོད། བསྐྱབ་གསུམ་རིན་ཆེན་ཏྲིག་མཛེས་ལེགས་བཤད་གྲིབ་བསེལ་
དུ། འགྲོ་རྣམས་ངལ་འཆོ་འཕགས་ཡུལ་བཏ་བྱབ་ཡབ་སྲས་བྲིན། ཁྲོ་ཆེན་ཐབས་
མཁས་མ་རྩོས་དགོས་འདོད་སྟུན་བྱབ་གཏེར། བཟང་པོའི་སྟུན་གྲགས་བརྒྱད་ལྟན་
སྟུན་ཆབ་འབྲིལ་པ་ལས། འགྲོ་སྟོའི་ཞིང་དུ་ལྷག་བསམ་ཡུར་བར་འདྲན་མཁས་

པ། །ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག་གྲུ་འཇམ་དཔལ་སྙིང་པོར་འདུད། །རིང་ནས་གོམས་
བའི་ཆོགས་གཉིས་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཡངས་པོར། །དམིགས་མེད་སྙིང་རྗེའི་ས་ཐོན་
བྱང་པོར་གཞན་པན་གྱིས། །བསྐྱལ་བའི་རྒྱལ་བའི་ལྷ་གྲུ་རིམ་གཉིས་སྟེ་མས་
དུད། །འགྲོ་བའི་དབྱིད་དུ་ལེགས་བཤད་དངོས་བརྒྱད་རྗེ་རྣམས་འཕགས། །ཡང་དག་
ངེས་འབྱུང་བྱང་མེམས་ལམ་མཆོག་ཐུགས་རྒྱད་གཏམས། །ཡིད་ཅན་ངན་འགྲོའི་
ལམ་བཀག་ཐེག་མཆོག་འཇུད་མཛད་ཅིང་། །དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོའི་རྣམ་གསུམ་ཆ་
ལུགས་ཡོངས་སུ་རྩོགས། །ཐུགས་རྗེའི་སྦྱུ་འབྲུལ་གསུམ་ལྟན་བསྐྱའི་མཆོན་མངར་
འདུད། །བྲུ་འཛིན་ཞིང་མགོན་མི་ཡི་གར་རོལ་ལྷ་གཅིག་རྗེ། །མདོ་ཐུགས་ལམ་གྱི་
མཛོད་འཛིན་མཁན་ཆེན་པོ་རྗེའི་ཞབས། །དངོས་བྲུབ་ཀུན་བདག་བདེ་ཆེན་བདུད་
འདུལ་བྲག་པོ་རྩལ། །རིགས་གསུམ་རྣམ་པར་རོལ་བའི་དགེ་མཆོན་དངོས་བྲུབ་
སྟོལ། །

ཐྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་ཀུན་རྩལ་སྟེད་འགྲོ་ལ་རྗེས་ཆགས་གྱི། །རྒྱ་མཚོ་ལས་
འབྲུངས་འཇིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་ཞེས་གྲགས་པ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་རྩོགས་རིན་ཆེན་
རི་ལྷར་མངོན་འཕགས་མགོན། །སྤྱི་པོར་བསྟེན་ནོ་འདི་སྤྱི་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་
བྱུངས། །རྩུ་ཤེལ་ལྷར་དཀར་ལྷ་ན་ཐུག་པའི་ལང་ཆོ་རྒྱས། །མཐོང་བའི་མོད་ལ་ལྷ་ཡི་
དཔལ་ལྟན་དགའ་མཆོག་སྦྱོར། །ཡིད་འོང་ལྷ་ཡི་སྟེག་མོའི་མཛེས་འཕྲོག་མཆོན་
དཔེས་བརྒྱན། །སྤང་མཐས་དབུ་བརྒྱན་སྦྱོན་བྲལ་ཡོན་ཏན་བསམ་བཞིན་
བདུད། །ལས་ཉོན་འཆིང་རྒྱ་ལས་གྲོལ་ཐབ་གསང་ཆོས་གྱི་སྟོ། །མ་འཆོལ་གསལ་
བར་འདོམས་པའི་བྲུག་ཅུའི་དབྱངས་སྟོན་པོ། །ཐོས་པའི་མོད་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་

བྱ་བ་གཅོད། །དབུགས་དབྱུང་གསུང་གི་བདུད་ཅིའི་ཡོན་ཏན་བསམ་བཞིན་
འདུད། །རི་ལྷ་རི་སྟེང་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་སྒྲིབ་མེད་དུ། །ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ལྗར་
ཅིག་ཅར་ས་ལེར་གཟིགས། །ཀླུ་བའི་དགོངས་དོན་འབྱེད་མཁས་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་
རས་གཡོ། །ཀྱན་རྟོག་སྒྲོས་པ་ཉེར་ཞིའི་ཡོན་ཏན་བསམ་བཞིན་འདུད། །གངས་རིའི་
ཐེང་བས་བསྐྱོར་བའི་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱི། །སྐྱེད་དང་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཛིན་
ལས་ཚུལ་བསམས་ཆོ། །དབུགས་རྩུབ་འབྱུང་བ་ཚུན་ཆད་འགྲོ་དོན་འབའ་ཞིག་
ལས། །གཞན་དུ་མི་མངའ་སེམས་དཔའ་ཆེ་འདི་ཨེ་མ་རྟོ། །ཆོས་ཀྱི་མིག་བྱ་བྲལ་
བའི་ཉམ་ཐག་འགྲོ་ཆོགས་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་གཞན་གྱིས་བཏང་སྟོམས་པལ་
ཆེར་ལུས་བ་ན། །འབྲེན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀླུ་བའི་དབང་པོའི་སྤྱན་སྔ་དུ། །སྤྱགས་རི་ལྷ་
བྱའི་སེམས་བསྐྱེད་ཞལ་བཞེས་འདི་ཀོ་མད། །རྒྱད་པ་ལྷ་རྟོལ་ཆེར་སྟོགས་སུན་པའི་
སྤྱག་རུམ་འཐིབས། །ཆགས་སྤང་ཉོན་མོངས་ཤེས་རྒྱུད་གནས་ངན་ལེན་གྱིས་
མནད། །ཐར་པའི་ལམ་བྲལ་ངན་འགྲོའི་གཡང་དུ་སྤྱང་ལ་ཉ། །ཐུགས་རྗེའི་སྤྱགས་
ཀྱས་ནམ་ཡང་མི་བསྐྱེད་ཉེ་བར་དགོངས། །སྤྱ་ཆོགས་གདུལ་བྱའི་མོས་སྟོའི་སྤྱན་
དབུས་ཚུ་ནང་དུ། །གང་སྐྱེ་མཆོན་དཔེའི་མཛེས་སྐྱ་རྣམ་བཤ་ཆེ་བའི་
གཟུགས། །ཆགས་པའི་སྐྱོན་བྲལ་གངས་མེད་ཅིག་ཅར་སྟོམས་པ། །རྗེ་བཙུན་
ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་ཆེན་བཀའ་བྲིན་བསམ་མི་བྲལ། །

ཀླུ་ཀྱན་མཛད་པའི་ཁྱར་འདེགས་ནམ་མཁས་གང་ཁྲབ་དུ། །རྣམ་རོལ་མཛད་
པ་རྒྱ་མཆོའི་གཏེར་ལ་སྐྱ་ཅེ་ཡིས། །ཚུ་ཐིགས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱགས་པའི་བསོད་
ནམས་ཐོབ་པ་གང། །ཀླུ་བ་དགྲེས་པའི་ལམ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་རྒྱ་བཙོ། །ལྟར་

བཅས་འགྲོ་བའི་མཆོད་འོས་བསོད་ནམས་གཏེར། །དགེ་མཚན་བཅུ་ལྔ་གངས་
རིའི་འགྲོ་བའི་མགོན། །འཕགས་མཆོག་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་ཡོན་ཏན་ཚུལ། །ཡང་ཡང་
བསམ་བཞིན་དད་བརྒྱས་ལྷག་པར་སྟོ། །སྐལ་ལྷན་བདག་ཅག་གཏུང་ཤྱགས་གསོལ་
འདེབས་ན། །དེ་ཡི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་མཆོག་བསམ་འཕེལ་དབང་། །མོས་ངོ་དང་འཆམས་
དཔག་མེད་བྱོན་ལགས་ཀྱང་། །ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་ཕྱིར་གཟུགས་སྐྱེའི་རྟེན་སྐྱབ་
བཙོན། །དེས་ན་དག་དང་མ་དག་འགྲོ་ཀྱན་གྱི། །མིག་གི་བདུད་ཅིར་སྐྱེ་ཡི་དབྱིབས་
བྱད་ཅེས། །མངོན་གྱུར་མོད་ལ་མོས་གྲུས་ལན་བརྒྱར་བརྟུད། །ཕྱི་མའི་ལམ་སྣ་ཐེན་
འདི་ཆེས་ཆད་བྱུང་། །དེའི་ཕྱིར་འདིག་རྟེན་གསུམ་མགོན་ལྷ་མཆོག་གི། །མཛེས་སྐྱེ་
སྐྱེ་གཟུགས་བསོད་ནམས་མཆོད་སྟོང་དབང་། །རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་གྲུབ་མོས་
ཆོའི་རྟེན། །པན་བདེའི་ཉེར་མཆོར་ལྷན་གྲུབ་མཆོག་གསུམ་རིན། །གང་འདིར་འབད་
དང་རྒྱ་སྐྱོར་འབྲེལ་ཐོགས་པའི། །ལེགས་འབྲས་དགེ་ཆོགས་རི་སྟེང་མཆིས་པ་
ཀྱུན། །གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་སྟོན་དོན་འདི་ལྟར་གསོལ། །ཐུགས་རྗེས་ལྷག་པར་
དགོངས་ཤིག་སྟེང་རྗེའི་གཏེར། །པན་དང་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་རིང་བུའི་
དབུས། །ཀྱན་མཁུན་ཤུག་ཤིང་སྤངས་པའི་ལུང་རྟོགས་བསྟན། །བརྒྱའི་དགའ་ཆལ་
ལེགས་བཤད་འདབ་བརྒྱ་བཞད། །ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་བྱི་བསུང་སྟོགས་བྱབ་ཤོག
།

ཡིད་ཅན་རྒྱལ་ལམ་བཟང་སྤང་ཅིའི་བརྟུད། །འཕྱང་བས་བདེན་གཉིས་
ལུས་སྟོབས་གཤོག་ཡངས་རྒྱས། །སྐྱེ་བཞིའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་སྐྱུར་བཞོད་
ཅིང་། །འཕགས་ལུལ་ཞིང་འདིར་ཆེས་ཆེར་དར་བར་ཤོག །ཐར་འདོད་གཉེན་གཅིག་

ཀྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །རྩི་མེད་ལུགས་བཟང་གསེར་མདོག་ཅོད་པན་ཡང་། །བཞེད་
སྒོ་མི་ཉམས་སྟོགས་དུས་གནས་སྐབས་ཀྱུ། །བསྟན་འགྲོའི་ཉེར་འཆོར་དར་རྒྱས་
ལུན་གནས་ཤོག། །དེ་འཛིན་སྐྱབ་དང་སྤེལ་བའི་སྤྱེ་ལསགས་ཆོགས། །སྤྱེ་ཆེ་མི་
འབྱུར་གཡུང་རྩང་ལྷར་བརྟན་ཅིང་། །གཟུགས་སྤྱེ་མི་ཤིགས་འཆི་མེད་རྟོ་རྩེར་
བྱུག། །མཛད་འཕྱིན་ཀྱལ་མཆན་སྤིང་ཅེར་སྤྲེང་བར་ཤོག། །ཟབ་དོན་འཆད་ཅོད་ཅོམ་
པའི་སེལྤེའི་སྤྲུལ། །ལོག་སྤྲེའི་མ་ཆོགས་སྟོབས་པ་རབ་སྟོགས་ཏེ། །མཁས་བཙུན་
བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྩེས་སུ་སྦྱོངས། །ཀྱལ་བས་བསྟུགས་པའི་ལམ་བཟང་ལྷན་
འབྲུབ་ཤོག། །རྣམ་དག་འདི་ཕྱིའི་གཉིས་དོན་སྐྱབ་རུས་གྱི། །རྟེན་ཐོབ་སྐྱབ་བསྟན་སྒོར་
ཞུགས་བཤེས་དང་མཇུག། །དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་ཆ་རྒྱུན་ཀྱན་ཆང་ངོས། །ཕྱིན་ཐུག་
སྦྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །རིག་ཁྲོལ་དག་འདུན་རིས་མེད་སྤེ་ཆོགས་
རྣམས། །ཆོས་མཐུན་སྐྱགས་བཞེད་གཅིག་དཀར་ཞལ་མི་འབྲལ། །ཕྱི་ནང་འགལ་
རྒྱུན་ཉེས་ཆོགས་མ་ལུས་ཞི། །ཆེ་བསོད་དབལ་འབྱོར་ལེགས་ཆོགས་ཡར་རྒྱས་
ཤོག། །ཆངས་སྦྱོད་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་སྤེའི། །གཞུང་དོན་ཉམས་
ལེན་དགོངས་པ་གནད་དུ་བཅོལ། །བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་རྣམ་བཞིའི་ཆོས་སྦྱོད་
འཕེལ། །སྤྱེས་སུ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །

ཞིང་འདིའི་འགོ་ལ་སྐྱགས་བསྦྱེད་འཛིན་མའི་ཁྱོན། །རྩེས་སྦྱོང་དམ་བཅའི་ཁྱར་
ལེན་ས་མོས་ཆལ། །དག་བརྩའི་ཁྲིམས་བཟང་སྤྲེ་མ་གཡུང་དུ་ཟ། །འགོ་བའི་ཉེར་
འཆོའི་བརྩད་དུ་ལེགས་སྦྱིན་ཤོག། །མེས་དཔོན་གསུམ་གྱིས་སྟོལ་བཏོད་རྣམ་དག་
ཁྲིམས། །དགའ་བརྒྱའི་དབལ་ལྡན་ལུགས་རྩང་དཔུ་ཆོག་བཅོལ། །སྐར་མཐོ་སྤེ་

བཞིའི་དཔལ་ཡོན་གོང་དུ་འགྲན། །མི་མཐུན་རྒྱུན་ངན་ཅི་མཆིས་རྒྱང་བསྐང་ཤོག།
།ཁྲིམས་འདིར་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ཅན་མཆོག་དམན་ཀྱུ། །དཀར་ནག་རྒྱ་འབྲས་མཆོག་གསུམ་དཔང་གསོལ་ཏེ། །རྩལ་བཞིན་བཙོན་པའི་གནའ་པོའི་རྒྱན་བཟང་
ནམས། །གརྒྱའི་རྒྱན་བཞིན་དུས་ཀྱན་བྱབ་གདལ་ཤོག །ལྷགས་བརྒྱའི་ཆབ་སྲིད་
ཉིན་བྱེད་འབྲུམ་གྱི་འོད། །པས་ཆོལ་བདུད་སྤེའི་བསམ་སྦྱོར་མེ་ཏོག་མདས། །བདེ་
སྦྱིད་འཕྱོག་བྱེད་ཟུག་རྩའི་སྤྲིབ་ཐུན་ཆོགས། །བསལ་དང་ལྷན་ཅིག་རྩོགས་ལྷན་
དཔལ་དར་ཤོག །ཡིད་འཕྱོག་སྐབས་གསུམ་བདག་པོའི་ཆངས་ཐིག་གིས། །ནམ་
པར་དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་འཇུག་ལྡོག་ནམས། །ཀྱན་རྩོབ་འབྲུལ་རྒྱས་ནམ་ཡང་མི་
བརྩི་བར། །ནམ་པར་དཀར་བའི་དེ་འབྲས་མཐར་མོན་ཤོག །སྟོབས་གྱི་འཁོར་སྦྱར་
ཟུར་ལུད་ལྷ་པའི་གར། །ཤར་ཕྱོགས་ཅི་ནའི་རྩེ་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི། །སྤྱི་ཆེ་ཡུན་བརྟན་
མཐའ་བཞི་ལྷགས་གཞོན་གྱི། །ཐུགས་བཞེད་ནམ་མཁས་གར་བྱབ་དེ་མཆུངས་
ཤོག །ལར་རྒྱའི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་འབྱོར་བརྟུང་བའི་རྒྱན། །ཡང་དག་ལས་ལམ་རྩ་
བོ་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། །ས་ཡི་བདག་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྷན་ཆབ། །གཟེངས་བསྟོད་
ལྷ་ཡི་ཁྱུས་རིང་རྒྱན་དར་ཤོག །

མདུན་འཁོར་སྐབས་རོལ་རྒྱོན་འབངས་མཐའ་དག་ནི། །གཞན་ལ་འཆེ་སོགས་
ཆོས་མིན་བྱ་བ་སྤངས། །གཉེར་བསྐྱོས་ལས་ནམས་བཙོན་ལ་སྦྱོ་བ་མེད། །རྒྱལ་བའི་
འདོད་དགོངས་རིམ་བཞིན་ལྷན་འབྲུབ་ཤོག །མི་མཐེད་ཞིང་མགོན་བྱ་རམ་ཤིང་བ་
ཡི། །ལུང་རྟོགས་བརྒྱད་ལྷན་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་དང་། །འཇམ་དཔལ་སྤྲིང་པོའི་
མདོ་སྒྲགས་བསྟན་པའི་མཛོད། །མད་བྱུང་ཞིང་འདིར་རྒྱན་བཟང་ཡར་རྒྱས་ཤོག།

། སྤུན་ཚོགས་མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་དུ་མས་སྤྱག། སྤུམ་ཅེན་གྲོང་བྱེར་ས་ལ་འཕོས་འབྲ་
བ། ཀྲུལ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཚོས་ལྡན་ཞིང་། །མི་ཉམས་བསྟན་འགྲོའི་
ཉེར་འཆོར་ཡུན་གནས་ཤོག། །བསིལ་ལྡན་སྤྲོངས་འདིའི་ཡ་གྲུལ་མཐའ་དབྱས་
ཀྱན། །ཆེར་སྟོགས་ལྡ་བདེའི་རང་མདངས་ནད་སྤྱག་དང་། །དུས་ཀྱི་འཁྲུག་ཚོད་
བསྟན་པའི་ཁྲག་སོའི་གོགས། །འོག་པའི་མཚན་མ་ཅེ་མཆིས་ཉེར་ཞི་ཤོག། །བྱིན་
སྤོད་བཅུད་བརྟན་གཡུའི་དངོས་པོ་ཀྱན། །འདིར་སྤང་ཚོས་བརྒྱད་འདུ་འཛིའི་སྐབས་
དང་བྲལ། །མཚོད་སྦྱིན་སྤེལ་སོགས་མཁོ་དགུའི་དགོ་བའི་ཚོགས། །ཚོས་འགྱོར་
བདེ་དགོ་སྦྱབ་ལས་ཡོལ་མེད་ཤོག། །མར་གྱུར་རིགས་དུག་འགྲོ་བར་གཏོགས་སོ་
ཅོག། །སྤོན་བསགས་དགོ་མཐུས་ངན་འགྲོར་མི་འབྱམས་པར། །འཁོར་བའི་བདེ་ལ་
མི་ཆགས་མཐར་སྤྱག་སར། །བགྲོད་པའི་ཀྲུལ་འགྱུར་རིགས་ཀྱང་སྤུར་སད་ཤོག།
། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་བགྲོད་པའི་འཕྲུག་སྒོ་མཚོག། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་བྱང་ཚུབ་
སེམས་མཚོག་དང་། །ཉག་ཆད་མཐའ་བྲལ་ཡང་དག་ལྟ་བའི་གནད། །བྱང་འབྲེལ་
ལམ་བཟང་སྦྱབ་པའི་སྐལ་ལྡན་ཤོག།

རང་རྒྱད་སྦྱིན་བྱེད་པ་རོལ་བྱིན་དུག་དང་། །གཞན་རྒྱད་སྦྱིན་བྱེད་བསྐྱ་བཞིའི་
ཉམས་ལེན་སོགས། །རྒྱབས་ཆེན་ཀྲུལ་སྤྲས་སྤྲོད་ཀྱན་མཐར་བྱིན་ཏེ། །སྦྱ་བཞི་
འབྲས་ལྡེའི་གོ་འཕང་མཛེན་འགྱུར་ཤོག། །བད་དཀར་འཆང་བའི་སྦྱེ་བྲེང་བཅུ་གསུམ་
བདག་། །སྒོ་གསུམ་བྱིན་ཉེར་འཆེས་མི་བཞི་བར། །ཀྲུལ་བསྟན་བྲབ་སྤེལ་སྤེ་ཞུ་
སྤྱན་འབྱུང་བྱིར། །ཆེ་སྒོག་མི་ཤིགས་རྩོུ་ལྟར་བརྟན་ཤོག། །ཚོས་སྤོད་འཛིན་སྤེལ་
ལེགས་བྲས་བགྱིད་སྤོའི་ཚོགས། །མི་ཉམས་བསྟན་འགྲོའི་ཉེར་འཆོར་ལེགས་སོན་

ཏེ། །ཆོས་ལྷན་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་བཟང་སྤེལ་བ་ལ། །རྫོགས་ལྷན་ས་སྤྱོད་དག་གི་
རྗེས་འབྲོར་ཤོག །སློག་གསུམ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ལས་མི་འདའ་བར། །རྣམ་དག་ཐོས་
བསམ་སློམ་པས་རྒྱུད་ལྷུག་ཅིང་། །མཁས་པའི་བྱ་བ་རྣམ་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་
ཏེ། །དམ་པའི་མཛད་བཟང་རི་བཞིན་འགྲུབ་པར་ཤོག །ནམ་ཞིག་ཟག་བཅས་ཕྱང་
ལྷའི་གཡར་ཁང་ལུས། །རྣམ་ཤེས་ཁྱེ་ལུ་འདི་སྤང་འགག་པའི་ཆོ། །བར་དོའི་འཁྲལ་
སྤང་དུམ་མི་སྤྱོད་ཞིང་། །འཕགས་མཆོག་ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་རྗེས་ཉེར་བཟུང་ཤོག
།དེའི་མཐུས་བྱ་འདྲིན་བདེ་ཆེན་ཞིང་མཆོག་ཏུ། །བཟོད་ནས་འཕགས་མཆོག་འཁོར་
བཅས་ཞལ་མཐོང་ཞིང་། །གསུང་གིས་དབུགས་དབྱུང་ཟབ་མོ་ལེགས་ཐོབ་
ནས། །སྤྲས་ཀྱི་བྱ་པོའི་མཆོག་ཏུ་བདག་འགྱུར་ཤོག །སྤྱེ་ཞིང་སྤྱེ་བའི་སྤང་བ་རྣམས་
སུ་ཡང་། །སྤྱོན་བསགས་ལས་ངན་མ་རིག་གཞན་དབང་མཐུས། །མི་ཁོམ་ངན་
འགྲོའི་གནས་སུ་མི་ལྟར་བར། །དལ་བརྒྱུད་འབྲོར་བཅུའི་རྟེན་བཟང་རིམ་འཐོབ་ཤོག
།སྤྱེས་མ་ཐག་ནས་ལེགས་སྤངས་སློ་ལྷན་ཞིང་། །མི་དགའི་བཤེས་གཉེན་ཕྱིག་པའི་
གྲོགས་དང་བྲལ། །ལམ་སྟོན་ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། །ནམ་ཡང་
མི་འབྲལ་མཆོད་བས་མཉེས་པར་ཤོག །

དེ་ཡིས་དགྲེས་བཞིན་སྦྲལ་བའི་གདམས་པའི་ཆོགས། །བཀའ་བཞིན་ལྷུང་
ལེན་རྣམ་དག་ཆོས་ལ་འཇུག །ཆོས་མིན་བྱ་བས་ནམ་ཡང་མི་གཡེང་བར། །དལ་
འབྲོར་དོན་ལྷན་སྐྱབ་པའི་སྤྲོད་ལྷན་ཤོག །སྤྲོད་འདིར་རྒྱབ་སྤྱོད་ས་ངེས་འབྱུང་ཆངས་
སྤྱོད་འཆོལ། །མཁན་སྟོབ་སྤྱན་སྤར་རི་ལྟར་ཁས་སྤངས་བཞིན། །བསྐྱབས་པའི་
འཇུག་ལྷོག་རི་སྤྲོད་འཆོ་ཡི་བར། །བཅས་དང་ཉེས་པའི་ཕྱང་པོས་དབེན་པར་ཤོག

།རི་ལྷར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་
པ། །རྒྱལ་བཞིན་སྤྱབ་པའི་ཉམས་ལེན་དགེ་བའི་མཐུས། །རྒྱལ་བཞུག་སྤྱོད་ཀས་བརྒྱར་
སྤེལ་བའི་རྒྱར་འགྱུར་ཤོག། །ཆད་ལྷན་སྒྲ་མའི་མན་དག་དབང་བཞིའི་རྒྱས། །བདག་
སློའི་བྱི་མ་རྣམ་བཞི་ཉེར་བཀྲས་ལས། །མཆན་བཅས་མཆན་མེད་རིམ་གཉིས་མཐར་
ཕྱིན་ཏེ། །རྟེན་འདིར་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་མཛོན་འགྱུར་ཤོག། །གང་འདིར་བཞེངས་
སྤྱབ་རྒྱ་སྤྱོར་འབྲེལ་ཐོགས་ཀྱི། །གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་སློན་དོན་ལྷན་འབྲུབ་
ཅིང་། །རན་འགྲོའི་ལམ་བཀག་མགོན་ཁྱོད་དགེས་ཞིང་དེ། །སྤྲེས་ནས་གསུང་གི་
བདུད་ཅིས་རྒྱུད་ཆེས་ཤོག། །བྱ་འཛིན་མགོན་དང་མི་གཉིས་སྤྱུ་མཆོག་འདི། །མཐོང་
ཐོས་བྲན་རེག་ཡིད་ཅན་མཐའ་དག་ཀྱི། །བྱིན་རྒྱབས་བདུད་ཅིའི་ཐེལ་དངར་སྤྲིང་
དབུས་སྤྱ། །སིམ་སྟེ་ཆོགས་གཉིས་བདེ་དགའི་དཔལ་ཐོབ་ཤོག། །བསྐྱེད་རིན་ཆེན་
གསུམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །མགོན་ཁྱོད་སྤྲིན་རྫོགས་སྤྲུངས་པའི་བྱིན་མཐུ་ཡིས། །རི་
ལྷར་སློན་པའི་བདེ་འབྲས་རི་སྟེང་པ། །ལྷན་བྲུབ་དགེ་མཆོན་བཀྲ་ཤིས་འབར་གྱུར་
ཅིག །

ཅེས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་རྗེའི་རང་གཟུགས་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་
རྣམས་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་ཞིང་འདི་སྤྱོད་བར་རི་ལྷར་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པའི་དོན་ལྷར། །སྤྱུ་
གསུང་སྤྱགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་སློན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་
པན་བདེར་བཀོད་པ་དང་། །འགོད་པར་མཛད་པའི་རྣམ་རོལ་མད་དུ་བྱུང་བའི་དགེ་
མཆོན་ལ་བདག་སློའི་དད་བརྒྱ་ལྷག་པར་སྤྱོས་ཏེ། །ཡི་དམ་གྱི་ལྷར་བཟུང་ཞིང་།
མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤེལ་བའི་རྟེན་དང་།

གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བར་འབྱུང་བའི་འགྲོ་བ་རིས་སྤྱུ་མ་ཆད་པ་
ནམས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་སྤྲུགས་རྗེའི་གཏེར་འདི་ཉིད་ལ་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་འདི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་པན་བདེ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་སྒོ་དམ་པར་
གྱུར་པས་ན། བསྟན་འགྲོ་ཀྱན་ལ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་སྟུག་བསམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྲངས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ནང་ཆོན་ལྗོངས་འདིར་དབང་ཐང་ཁམས་དང་
མཐུན་པའི་མངའ་བུད་ཚུ་མོ་ཡོས་གྱི་ཡོར་ས་རྒྱའི་ཡར་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཀྱན་མཁུན་ཉི་
མའི་གཉེན་གྱི་བཙུ་གཉིས་མཛད་པའི་ནམ་རོལ་གྱི་ནང་ཆོན་དུས་ཆེན་གསུམ་
འཛོམ་ཉིན་འགོ་འཇུགས་གྱིས་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་མཆོག་
ནམ་མཁའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་བརྒྱན་མཐོང་བ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཐོག་ཆོད་མ་དབྱ་རྒྱ་
སོགས་ནོར་འཛིན་རྒྱ་བ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སྤྱིད་ནོར་རིན་ཆེན་དུ་མའི་སྤས་མངའ་ས་
ཤིང་སྤྲུག་པ་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ནང་བཞུགས་
སུ་རིང་བསྐལ་ནམ་བཞིས་ལྷུང་པོར་གང་བ་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་གཟི་འོད་འབར་ཞིང་།

མིག་གི་བདུད་ཅི་གཅིག་ཏུ་སྐྲངས་པ་འདི་ཉིད་གསར་བཞེངས་སྐབས་འཕགས་
མཆོག་ཁྱེད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་བསྟོད་པ་དང་། འདོད་བྱའི་དོན་ལ་སྟོན་
ཞིང་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ནམས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱུར་བསྐྱོ་
པའི་སྟོན་ཆོག་སྤྲུགས་རྗེའི་འཇུག་པ་འདྲེན་པའི་སྐབས་གསུམ་བདག་པོའི་ཏམ་བུ་
རའི་རྒྱུད་མང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རྒྱལ་པའི་ཆོས་ཚུལ་འཛིན་པ་བད་དཀར་འཆང་
བའི་སྐྱེ་ཐེང་བཙུ་གསུམ་པ་ཤུ་ཡའི་དགོ་སྟོང་རག་དབང་སྟོ་བཟང་སྤུབ་བསྟན་རྒྱ་
མཆོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་སྤྲུག་ཕྱོགས་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤེས་ཤིང་པོ་འབྲུག་

མའི་ས་རྒྱའི་དུས་ཆེས་བཙུ་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་སྤྲས་པའི་མཛད་པ་བྱུང་པར་
ཅན་གསུམ་བཞུག་པའི་དུས་ཆེན་ཉིན་གྱ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཉི་
འདབས་ནོར་སྒྲིང་སྒྲིང་ཆལ་བདེ་སྒྲིང་ཀུན་དགའ་འབྲིལ་བའི་པོ་བྲང་གི་གཟིམས་
རྒྱུང་འཆི་མེད་དགའ་ཆལ་དུ་རང་གཞན་ཀུན་ལ་དགོ་བའི་སྟོན་པའི་མཆོམས་སྟོར་
དང་བཅས་སྦྱར་བ་དགོ་ལེགས་འཕེལ།

ཞེས་མཁས་སྒོངས་སྟེ་པོ་མཐའ་དག་གི་ཡིད་དབང་ཅིག་ཅར་འཕྲོག་པར་ཅུས་
པའི་བསྟོད་གསོལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཆོག་དོན་སྤྲོད་སྤྲོད་ཆོགས་པ་འདི་
ཉིད་ཀྱང་སྤྲོད་སྤྲོད་ཆོག་མཛད་དེ་འགྲན་ཆེན་མེད་པའི་ཉེན་མཆོག་ལྟར་བཅས་སྟེ་རྒྱའི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་མཆོད་སྤྲོད་དམ་པར་བྱུང་བེན་ཀྱང་། གྲུ་གྱའི་སྟོ་ཅན་འགའ་ཞིག་
གིས་རང་འདོད་དོགས་པའི་བྱི་མས་བསྐྱད་པའི་གཟུ་ལུས་གདོལ་གཏམ་གྱི་སྦྱར་མ་
རྒྱུང་བསྐྱར་ལ་བརྟེན། གཟུངས་གཞུག་ལ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཤར་བ་
བསལ་སྤྲད་གཟུངས་རྩིང་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཁྱུ་ཉེ་དག་ཐེང་ཞིབ་དུ་མཛད་ཀྱང་།
འབྲུལ་བ་པའི་སྟོ་སྟོན་གྱིས་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱི་སྟོན་ལྟར་དེགས་ནི་སྤྲོད་ཅིང་།
སྤྲོད་ཡང་། མཐོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། ཆོག་ཕྱོགས་སྦྱབ་ཁང་སྦྱལ་སྦྱ། ལྷ་ལྷ་
བསྟོན་སོང་གངས་བཅད་དང་བཅས་ནས་གཟུངས་སྦྱབ་ཀྱི་ཆོ་ག་སྟོན་རྒྱས་ཐོག་
རྒྱུད་དང་གདམས་པའི་སྤྲོད་ལེན་དང་མཐུན་པར་གཟུངས་བསྐྱར་འབྲུལ་དང་། རབ་
དུ་གཞན་པའི་ཆོ་ག་སྦྱར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་རྣམས་རང་དག་པ་མཛད་པས་ཡི་
ཤེས་པ་དངོས་སུ་ཁྱུགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་མཆོན་མ་ངོ་མཆོར་བ་དུ་
མའང་ཀུན་གྱི་མཛོད་སྤྲོད་ཀྱི་སྟོན་ལུ་དུ་གྱུར་ཅིང་། མཐོང་སྤྲོད་ལེན་དང་།

ཕྱག་མཆོད་གསོལ་བ་འདེབས་པ་མཐའ་དག་ལ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པའི་
དངོས་སྒྲུབ་ཟད་མི་ཤེས་པར་འཛོལ་འདྲེ་དག་ལེགས་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོར་གྱུར་རྟོ། །

༤༩། སོད་རྒྱ་དབྱིན་གསུམ་གྱི་ཞི་ཆེངས་འཛིན་ཆེད་མི་སྣ་ཆེད་གཏོང་དང་
འགར་གདན་འཕར་བཟོས་སྒོ་སྒྲུལ། འཆར་ཅན་གནང་སྒོ་འཆེམས་མེད་དོས་ལྟ་
ལྟ་སྒྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལེ་ལག་དང་བཅས་པར་དམིགས་བསལ་རབ་
གནས་བྱིན་འཕེབས། ལྷ་རིན་ལྷ་མའི་ཞལ་སྤྱན་དབང་བཀའ་ལླགས་ལུང་
སོགས་ཆེས་མང་བ་གསན། ཤེ་ཉིད་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཆོས་
ཟབ་རྒྱས་གནང་བར་ལེགས་འབྲུལ་གྱི་བརྟན་གསོལ་རིམ་པ་བསྟར།

(༡༩༩ ཉ་ཉ། ༢༠༡ འ་༣) ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་འཕགས་ཡུལ་དོན་རྒྱུ་སོད་ཕྱི་
གསུམ་སྤང་གྱི་འཛིན་བཟོའི་ཞི་ཆེངས་མཛད་པར་ལེབས་མི་དཔལ་ལྟན་སྤྱིད་འཛིན་
ནང་མོན་ཆེན་པོ་བཀད་སྤྱོད་བྱ་དང་། ལས་རོགས་མའི་རི་ཁྲི་སྟོན་ལ། སྤེ་མཁོན་མཁན་
རྒྱུང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས། རིམ་བཞིན་རྟེན་མདོ། རིམ་ལྷ་ཁྱུང་རམ་གཞོན་ལ། སོད་
མཁོན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་དབང་། ཅེ་བྱང་དག་འདུན་བཟ་ཤིས། གཟིམས་འགག་སོད་
བྱང་གཅིག་ཕྱི་སྤྱིད་ཡིག་རྒྱུར་བསྟན་ལ། རྒྱུའི་ཡིག་རྒྱུར་གཅིག་། འབྲས་འཕྲས་སྤྱི་
སོ། སེར་འཕྲས་བྲམས་སྟོན་ལ། དགའ་འཕྲས་སྟོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས། འབྲས་སྟན་
སྤྱིན་ལ། རྒྱ་སྤྱང་བརྒྱ་དཔོན་གཅིག་། སྤྱིད་དཔོན་བཞི། དམག་དཔྱུས་བཞི་བཅུ་ཐམ་
པ་བཅས་པར་ཐོན་ཕྱག་མཇལ་ཁའི་ཐོག་། རྩ་གྲལ་བཀའ་འཆམས་དང་། རིམ་བཞི་
ཡན་ལ་བཞེས་སྟོ། ལས་ཁྱུངས་ནས་གོ་བབས་ཀྱི་ཐོན་རྫོངས་བཅས་དང་། མོན་ཆེན་

རྒྱུད་པར་གཞིམས་རྒྱུད་ཐོན་མཇུག་དང་འབྲེལ་གང་ཅིའི་བཀའ་སློབ་ཞིབ་རྒྱས་དང་།
དངོས་རྫོངས་སྤམས་མཐོ་བ་བཅས་སྦྱུང་ཞིང་། ཕྱི་ཉིན་ཐེབས་ཐོན་དངོས་གཞིར་
སྦྱིད་ཆལ་སྦྱིངས་སུ་སྦྱོར་བ་ཅེ་མགོན་གདོང་ཕྱག་མདུད་དང་། གསོལ་ཇ་དཔུལ་
དམ་གང་། བཞེས་སློབ་དབྱུག་བཅུགས། ཅེ་སྟོར་ངོ་ཏའི་ཁོངས་ནས་གཅིག་དང་།
མཁན་ཆེན་གཉིས། མཁན་རྒྱུད་གསུམ། ལས་ཆེན་ལྷ། རྒྱུད་གྲིངས་བདུན་བཅས་
ནས་གོ་བབས་ཀྱི་མཇུག་དར་རེ་འབྲུལ་བར་བསྦྱོད་དགོས་བཀའ་བྲུབ་སྦྱུང་།
གཞིམས་རྒྱུད་དབྱུ་ཅེར་འཆར་ཅན་རྒྱ་ཅན་ལུགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆོགས་ཀྱང་དུས་ཐོག་
རང་དུ་སྒྲིན་འབྲུལ་བསྐྱེདས།

(1935 ལོ་ན། 1904 ལོ་4) དབྱུས་མདའ་ལས་འཕར་སྡེ་དགེ་སྤྲུལ། ལས་སྡེལ་ཅེ་
རྒྱུད་སློབ་བཟང་འཇུག་དབྱེདས་གཉིས་ནས་གོང་པོ་ཁྲུལ་བཀའ་འབྲེལ་དོན་གཅོད་དུ་
ཐོན་ཕྱག་ཁྲུས། ལྷ་བ་ལྷ་པར་བཀའ་ཆབ་བདེ་སྦྱིད་སྦྱིངས་པར་བཀའ་སློབ་ངོ་མ་བསྟོ་
བཞག་སྦྱུང་བའི་གསར་མཇུག་དང་། སེ་ར་ལྷ་སྦྱིར་དམག་དོན་བྱས་རྗེས་བཅོས་
སྟོར་འདས་བརྒྱ་ཤོག་བརྒྱད་ཀྱི་འགོ་འདོམས་སྦྱི་བྲུབ་དང་། བྱེ་རེ་ལྷ་བ་སྦྱོར་
འཇགས། དགའ་ལྷན་ལྷ་སྦྱིར་དམག་དོན་གཞིགས་བཅོས་མཆོ་སྦྱ་རྫོང་ཡ་གཅིག་ཁ་
འཛིན་གསོལ་རས་སྦྱུང་།

(1936 ཉི་མ། 1904 ལོ་6) བཀའ་སྦྱུན་ཡོངས་འཛིན་སྟོ་བ་སྦྱུང་སྦྱོབ་སྦྱུན་འཛིན་
དག་དབང་ལ་དམིགས་བསལ་མཁན་སྟན་འབྲིང་ཁའི་གདན་ཐོབ་དང་། ཆེན་སེ་ཐེལ་
སྦྱ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལའི་བཀའ་ཤོག་ཐོན་གནང་གཟབ་པ་བཅས་དབྱེས་བཞིན་དུ་སྦྱུང་།
ཆོས་བཅོ་ལྷ་ཉིན་རྣམ་གྲུའི་ཆོགས་དབྱུས་གསོ་སྦྱོང་དང་། ཕྱི་ཉིན་ཐོ་རེདས་དབྱེར་

ཞལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་པོ་ལྟ་བུ་ཉིན་གཉིས་རིང་འཕགས་
མཆོག་ལག་ན་བསྐྱོད་པ་དག་མདུན་བྱས་གསུམ་གྱི་གསུང་ཆོག་སྒྲིབ་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་

(༡༣༧ བ་༡། ༣༠༦ ཐ་༣) བསེལ་ལྟོངས་ཞོ་སྟོན་གྱི་རྟེན་འབྱུང་དག་ལ་སྟོན་ཡན་
ལག་སྒྲིབ་གར་ཅེད་འཕྱུར་རིམ་པ་དུ་མ་ཞིག་ལ་འདྲ་ཞེན་མེད་སྒྱུ་མའི་ཉམས་གྱིས་
དབྱེས་དགྲུང་རོལ་པ་གནང་། ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་བཙུ་ལྷ་ཉིན་དབྱེས་ལྷ་འོད་ལྷན་
དགར་པའི་རྟེན་གཞི་གསར་པའི་རྩ་སྒྲིབ་ལེགས་པར་དབྱེ་གནང་ཐོག་སྟོན་དར་དང་
མཐུན་ཇུས། ཆོགས་འཁོར་བཅས་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་

(༡༣༠ ཉ་༣། ༣༠༦ འ་༣) ཀོང་པོ་རྒྱ་མདའ་བར་སྒྲུགས་ཁང་གསར་འཛུགས་
དང་། ཐང་རྟ་ཕྱིར་བསྐྱེད་བྱེད་པར་ཅེ་བྱང་བྱམས་པ་སྟན་ཐགས་བསྐྱོར་ཆོང་སྒྲུལ། ལྷ་བ་
དགྲུ་པར་འཕྱུལ་བ་ཐོའི་དགོ་ཀླན་ཁ་ཆེ་ཨི་སི་ལྷ་ལ་ལས་ཆོན་གསོལ་རས་ཐོག་
བཀའ་བསྐྱེད་དང་། གསར་མཇལ་གནང་། ཅེས་གསུམ་རྟེན་གཙོ་དབྱལ་སྒྱུ་བྱགས་
ཇེ་ཆེན་པོར་སྐྱར་ཡང་དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་ཆར་འབེབས་གྱི་རབ་གནས་རྒྱས་པ་
བཀའ་འདྲིན་ཆེ། རྣམ་རྒྱལ་གྲུ་ཆང་གི་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་ཆོགས་མགོན་དུ་འདྲ་སྐྱར་
ཆགས་སུ་ཐེབས།

(༡༣༠ ཉ་༤། ༣༠༧ ཐ་༡༣) ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ནང་སྒྱུ་བཅར་གསོལ་དཔོན་ཆེ་བ་
བྱམས་པ་དགོ་ལེགས་ནས་འགོར་ས་རིན་པོ་ཆེའི་གམ་བཅར་ཞབས་ཁུ་རྒྱན་རིང་
ཁར། རྒྱ་སོག་དང་། འཕགས་ལུལ་བཅས་པར་སྐྱེའི་གྲིབ་མ་ལྷར་འབྲལ་མེད་ཕྱི་
བཞེན་འབྲངས་ཏེ་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཁྱུ་ལྷར་ལེན་བྱུང་བར་བརྟེན། ལྷགས་ཇེའི་
གཞིགས་པ་འཕར་སྒྲུལ་གྱིས་གཞུགས་གཞིས་ནས་འཕེར་བར་གསོལ་དཔོན་རང་

འཇགས་ཐོག དར་ཉན་གྱི་གོ་གནས་གསོལ་རས་སྦལ་ཏེ་ཐབ་ཉེན་སྡོན་ཡོད་ཁར།
ལོ་རེ་དངུལ་ལོགས་སྤང་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་རེ་དང་། ཅེ་གཞིམས་འགག་སྒོ་
བཟང་བསམ་གཏན་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལེབས་ཞབས་ཞུ་ལྷག་བསམ་མི་དཔན་པ་བྱུང་
བའི་བཞོས་སྒྲོར་གཞིམས་འགག་རང་འཇགས་ཐོག །དར་ཆན་གྱི་གོ་གནས་སྦལ་ཏེ་
ཐབ་ཉེན་སྡོན་ཡོད་ཀྱི་སྤྲང་དུ་ལོ་རེ་དངུལ་ལོགས་སྤང་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་ལྷ་རེ་
ཞུས་འཇུག་དང་། གཞིམས་འགག་ཏུ་སྡོད་སྐབས་གདན་ཐོབ་སྤྲང་ནས་སྦྱོན་གོས་ཁ་
བརྒྱབས་འཇུག་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱར་མགོན་བརྒྱད་སྦལ།

(༡༩༠ བ་༥། ༣༠༩ བ་༣) འདས་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་བའི་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱད་
ཅུ་སྒྲོར་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་བཅས་སྦལ།

(༡༩༠ བ་༦། ༣༠༩ བ་༤) ཆོས་བཅུ་གསུམ་གཟུང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བཟང་དགྲུང་དུ་
འཛོམ་པར་ཆིབས་རགས་ཀྱི་སྤྲང་བ་རྒྱ་སྐར་ས་ལ་བབས་པ་ལྟར་བསྐྱེགས་ཏེ་བྱ་
འཛིན་སོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་བདེ་ལེགས་སུ་འགོད་པར་མཛད། ཆོས་བཅོ་ལྷ་
ཉིན་འདས་དགའ་ལྷན་ཆོས་འཁོར་སྐྱ་སྤྱི་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་གཞིམས་རྒྱུང་
ཉི་ལོད་དུ་སྤྲ་རིན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱི་རྩ་གཉིས། གསོལ་གཞིམས་མཆོད་
གསུམ་སོགས་སྐྱ་འཁོར་ནང་མ་ཁག །དགའ་ཆོས་འདུས་དམངས་བཅས་པར་བྱབ་
རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་དབང་ཟབ་མོ་བཀའ་དྲིན་གྱི་བཞོ་སྐལ་དུ་སྦལ།

(༡༩༡ ཉ་༩། ༣༠༩ འ་༤) ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོར་སྐུའི་དྲུང་ན་སྦྱོད་པ་མཆོག་དཔན་
བར་གསུམ་ལ་དགྲུན་མཛལ་གྱི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་བཅས་དགྲེས་བཞིན་སྦལ།
དེ་ཉིན་འཕགས་པ་ལྷ་ཁང་དང་། རྒྱལ་བསྐྱངས་ལྷ་ཁང་། གསེར་སྤྲང་ཁང་སོགས་སུ་

རིམ་བཞིན་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་ས་གསུམ་ནམ་རྒྱལ་ནས་སྤིང་མེར་བྲིན་
རྒྱབས་ཐུགས་ཞིབ་ཡུན་མི་ཐུང་བ་བསྐྱུངས།

(༡༩༡ བ་༡། ༣༠༧ བ་༦) རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ (༡༩༡ བ་༣། ༣༠༧ བ་༡༡) ཆེས་
ཉེར་གསུམ་ནས། རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་དགུ་བར་སྐྱུ་བཅད་རྒྱ་དམ་སོར་
བཞུགས་ནས་ཡི་དམ་ལྷའི་ལྷགས་བརྒྱས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཅོན་པར་མཛད།

(༡༩༣ ཉ་༤། ༣༡༠ བ་༤) དགུང་གངས་སོ་དགུར་ཕེབས་བ་ཤིང་སྟག་གནམ་
ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་མཆོན་གཟིམས་ཁང་དང་། སོ་བྱང་ཅེ་
མོར་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་གཙོ་མོའི་ཐུགས་དམ་སྒྲོང་གྲེད་གཏོར་སྒྲོང་མངའ་
གསོལ་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་ཕྱེ་བཞིའི་དཔལ་ཡོན་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུམས་པའི་དགེས་
སྟོན་ཆེན་མོ་ཉིན་གཉིས། ཆེས་གསུམ་བརྟག་འིལ། ལྷང་མིད་འེགས་པའི་ཕྱེ་དཔོན་
ནམས་ལ་གསོལ་མཆོད་སྐྱུན་འདེན། སྟོན་ལམ་ལས་གྲེད་ཁག་ལ་འབྱོར་ཕྱག་བཀའ་
བསྐྱུར་སོགས་ལྷར་སྟོལ་ལས་ཀྱང་གོང་རྒྱས་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱུངས། ཆོ་འབྲུལ་དུས་
ཆེན་རིང་གདན་ས་གསུམ་དང་། གཞིས་དཔོན་ཁག་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བརྒྱ་
བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་རབ་བྱུང་དང་། བཞི་བརྒྱ་དུག་ལ་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་རྩོགས་ཀྱི་
སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བཀོ་སྐྱལ་དུ་སྦྱལ། འབྲས་སྟག་བྲག་སྐྱལ་སྐྱུ་དང་། རྒྱུད་ཉོད་
མཁན་ཟུར། སེར་སྐྱད་བ་སོང་ཁའི་སྐྱལ་སྐྱུ་གསུམ་ནས་གཞུང་སའི་བཀའ་འབྲེལ་
བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་སུ་ཆེད་དམིགས་བཀའ་འབྱུར་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་ཆང་རེའི་ལུང་
རྒྱན་དག་པར་སྟེལ་ཐེན་པའི་དད་མཛལ་ལ་ཉེན་གསོལ་རེ་འབྲུལ་བར་ཕྱག་དབང་ཇ་
གལ་དང་། བཀའ་མཆོད་ལེགས་སྐྱེས་སོགས་དགེས་བཅེ་ཆེན་པོས་སྦྱལ། ཆོལ་ཁ་

གསུམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དེ་སྤྱང་སྐུམ་གཤེར་ལ་གནས་པའི་སྟོག་ཆགས་
ཆེ་ཐར་མི་བསྐྱེད་སྟེ་པོའི་གཞོན་འཆེ་མི་འབྱུང་ཕྱིར་དེ་རྒྱ་སྤྱང་རྒྱའི་ཁྲིམས་འདོམས་
དམ་བསྐྱགས་ཚུལ་བཞིན་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་བསྐྱུར་ཆེད་སྤུལ་བཞིན་སྤྱོད་བཅར་སྟེ་
ཁྲབ་མཁན་པོ་དང་། རྟེན་བྱུང་གསུམ་ནས་རྒྱ་ཁྲབ་རྫོང་གཞིས་ཁག་ལ་སྟེལ་རྒྱའི་རྩ་
ཆོག་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་འབྲལ་དུ་བྲིས་འབྲལ་སྤྱན་ཁྱུ་བསྐྱར་བར་བྱགས་ཞིབ་ཐོག་པད་
རག་རང་མདངས་འཛིན་པའི་བྲག་རྒྱའི་དེ་ཁྲ་སྤྱན་སྤུལ་དང་འབྲལ་གཏུག་རྩལ་སྟེད་
ལྟ་བུའི་སྟོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གངས་ལས་འདས་པར་མི་འཛིགས་སྐྱབས་གྱི་
སྤྱན་པ་ཡང་དག་པར་སྤུལ།

ཆེས་བཙོ་ལྷའི་སྤྱོད་ས་གསུམ་དུ་གསོ་སྦྱོར་གི་མཛད་སྟོལ་བྱུང་ཐེས་པ་དེན་ལྷ་
མ་དེན་པོ་ཆེ་ནས་འབྲལ་སྤྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་མཆོག་སྟེའི་སྤྱན་སྤུལ་ཆོ་
འབྲལ་མཆོད་པའི་རྟེན་འབྱུང་སྐུར་ཁྲི་སྟག་བཙུའི་གངས་དང་ལྷན་པའི་མཆོད་པའི་
སྤྱན་སྤྱང་ཆར་དུ་དངར་བ་འབྲལ་གཤོམ་མཛད་པའི་དགེ་བསྟེན་མཆོམས་སྦྱོར་དུ་
ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་ཐེབས་དགོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྟོན་འཁོར་ཐུགས་བསྐྱུས་
སུ་ཆིབས་བསྐྱུར་དོས། ལྷབས་པོ་ཆེའི་བྱགས་བསྐྱེད་ནམ་པར་དག་པས་བསྐྱེད་འགོ་
སྟེ་དང་། རྒྱ་སྦྱོར་ལྷ་མ་གང་ལ་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་བྱག་ཀྱན་ཏུ་དགེ་ལེགས་
གྱི་སྤྱན་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་འབྱུང་བའི་བྱགས་སྟོན་བྲགས་ཐག་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུངས་ནས་སྤར་ཡང་ཅེར་ཐེབས།

(༡༩༩ ཉ་ལ། ༡༩༩ འ་༣) བྲགས་འདུས་གྱི་སྟེ་པོ་གངས་ལས་བཀྲལ་བས་དང་
སྟོབས་དང་སྤྱར་བའི་མཆོད་རྩས་ཐོགས་ཏེ་ཞལ་དཀྱིལ་ལྟ་མཛལ་ལ་དེམ་བཞིན་

ལྷགས་པ་སོ་སོའི་རེ་བའི་ཡོལ་གོ་ཡོངས་སུ་འགོངས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་བདུད་ཅི་
ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱེད་པར་མཛད། རོག་ལྷོག་སྤྱལ་སྤྱུ་ནས་ཁ་འབྲུག་ཏུ་བཀའ་
འབྱུང་གི་བསྐྱག་ལུང་སྤེལ་བའི་དད་མཛེས་ཞུས།

(༡༩༩ ཉ་༥། ༣༡༣ ཟ་༥) རྒྱ་བ་གཉིས་པར་ཅི་པོ་བྱང་གི་མཆོད་ཁང་སྟེང་ཤོད་
བར་གསུམ་ལ་ཐུགས་སློན་གནས་གཞིགས་ཞིབ་རྒྱས་དང་། ཆོས་ལྷ་ཉིན་ནོར་སྤྱིང་
བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༩༩ བ་༡། ༣༡༣ ཟ་༡༠) ཆོས་བརྒྱ་གཉིས་ཉིན་ལྷ་ལྷན་དུ་ཆིབས་ཞལ་མངོན་
པར་བསྐྱར་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེང་ཤོད་དང་། མེ་རུ་རྟིང་བ་བཅས་པར་གནས་
གཞིགས་ཞིབ་སྟོན་བསྐྱངས་རྗེས་འབྲས་སྤྱངས་སྒྲ་མ་ལས་སྟེར་ཆོས་རའི་མཛེས་ཁ་
གནང་། ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ཉིན་ས་གསུམ་གྱི་རབ་རིབ་སེལ་བའི་སློན་མེ་གཅིག་ལུ་
ངོ་བོ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་གཙོས་འབྲུལ་སྤྱང་གན་རྩོལ་འཁོར་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་
གིབ་དང་མི་གཙང་བ་མཐའ་དག་སེལ་ཞིང་། བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ལྷ་སོར་ཆུད་
ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་བཀོད་པ་རྩི་སྤྱད་གནས་ཀྱི་བར་དེ་སྤྱད་དུ་མཐོང་གོལ་གྱི་
མཐུ་སྟོབས་གཞི་བྱིན་མ་ཉམས་པར་སྐྱེ་འགྲོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བརྟན་པར་
བཞུགས་པ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་མཐེལ་གྱི་འཁོར་སར་སྤྱ་
ལྷའི་མཆོད་པ་དང་། ཞུས་ཆས་སོགས་འོས་པའི་ཡོ་བྱང་མཐའ་དག་བསྐྱིགས་བཀོད་
ཐོག་། །འདི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་མཁོང་ས་བྲུབ་བདག་ཆེན་པོ་ནས་རྡོར་
སློབ་མཛད་ཅིང་། ཆོག་རོགས་དགའ་ལྷན་གྱི་འཛིན་ཆེ་སྤྱིང་གི་ཅིན་ཏེལ་གོག་ཆེ་
དང་། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས། ལྷུབ་ཁང་སྤྱལ་སྤྱུ་སྟོ་བཟང་དག་དབང་བསྟན་

འཛིན་རྒྱ་མཚོ། རྣམ་གྲ་སློབ་དཔོན་ལས་ཟུར། དབུ་མཛད། བྱིངས་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་
བཅས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཛིགས་མཛད་དོན་རྗེའི་བདག་མདུན་འབྲུག་པ་གཅིག་
སྐུ་བ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་བྱེ་ནས་རབ་ཏུ་གནས་པ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་
འབེབས་སྒྱུར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཀྱི་སློན་ནས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མཐའ་དག་ལེ་ཤེས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་དངོས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་བསྐྱུན་པའི་གསུང་ཆོག་རྣམ་པར་དག་པ་
བཀའ་འཛིན་ཀྱི་ཁུར་དུ་བཞེས་སོ། །ཆོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་ལྷག་གནས་ཀྱི་མཛད་སློ་གྲུབ་
ཉེ་ལྷ་ལྷན་ནས་ཅེ་ལོ་བྱང་དང་། དེ་ནས་ནོར་གླིང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༩༥ ཉ་༥། ༡༩༩ འ་༡༡) ཅེ་ཤོད་སྐྱ་ཆབ་དང་། ཆོགས་མཆོད་སྤྱི་བྱུང་བཞི།
ཅམ་ལེན་སེར་སྐྱ་གཉིས། འཕོ་ཁ་བ་གཉེར་ནང་བཅས་པར་ཆོགས་བཞུགས་དགེ་
འདུན་ཀྱི་ཚུ་གའི་ཅམ་པ་ངོ་འབྲུལ་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་བསྐྱར་སྦྲུལ། ཆོས་ཉེར་དགུ་
ཉིན་ཆིབས་ཞབས་འགས་བསྐྱུས་དང་བཅས་སྒྲ་སྟེང་གཟིམས་རྒྱུང་དུ་བྱུགས་པེབས་
ནས་རྒྱུད་སྤྲད་དང་གསང་སྟགས་བྱང་རྒྱུབ་གླིང་པའི་གཏོར་རྒྱུག་སྤྲད་རྫོང་སོགས་
ལ་བྱགས་ཞིབ་ཀྱིས་ཅེར་བྱིར་པེབས་ཐོག་བྱི་ཉིན་ས་གསུམ་ནས་སེར་སྤྲེངས་ཆེན་
མོར་གཟིགས་པ་ལེགས་པར་གཡོས་ཤིང་། ཞར་ལ་ས་བཅུད་བྱམ་པར་བྱག་ནས་
ཀྲང་སྦལ་ཉེ་ནོར་གླིང་དུ་པེབས། ཉི་འོད་དུ་གསོ་སྒྱུར་གི་གཞིའི་ཆོ་ག་ཡང་དག་པར་
བསྐྱངས།

(༡༩༥ བ་༣། ༡༩༥ ཐ་༥) ས་བཅུད་བྱམ་སྐུ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དང་།
བརྒྱུད་གཏོར་མཛད་ཆེན། དུས་འཁོར་མཆོད་གར་ལ་བྱགས་ཞིབ་དང་། སྐུ་མཆོད་
ཆོགས་མགོན་སོགས་སྤར་ལྷར་བསྐྱངས།

(༡༣༧ བ་༡། ༣༡༣ འ་༣) བསྐྱབ་བྱ་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་། བཞི་
བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྟུལ།

(༡༣༧ བ་༥། ༣༡༧ ཐ་༡༡) ཆོས་ཉིད་གསུམ་ནས་བཟུང་ཉིན་ཤས་རིང་མཁས་
དང་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་སྐྱབ་ཁང་སྟུལ་སྟུ་རིན་སོ་ཆེདེ་བྱང་ནས་སྐྱབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅ་
དང་། བ་རི་བརྒྱ་ཅ། ལྷར་ཐར་བརྒྱ་ཅ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་ནང་གསན་བཞེས་ཐོག་གཏང་
རག་སྟུ་ཡོན་ཡང་གྲུ་ལོམ་པ་སྟོབ་པར་མཛད། འཕྲུལ་སྤང་གན་རྩོལ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་
མིབས་དང་། མདའ་ཡལ་སོགས་ལ་ཚུ་བྱི་དམག་ཐེང་སྐབས་བསྟན་དག་རྒྱ་རན་ནས་
མེདེ་འཕྲུལ་འཁོར་གངས་མེད་འཕངས་པས་བྲུག་དོལ་དང་། དེབ་ཞོམ་གྱི་སྟོན་བྱུར་
རི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་བཟོ་བསྐྱེན་གྱིས་ལེགས་པར་བསོམ་ཐོག་གསེར་ཅི་
བསྐྱར་གཏོང་དང་། མདངས་འདོན། གྱི་དོར་སོགས་ཀྱིས་སྤྲ་སོར་ཡང་དག་པར་ཚུད་
པའི་བཀའ་བྲིན་མཛད།

(༡༣༥ ཉ་༥། ༣༡༥ ཐ་༢) ལྷ་བ་བཞི་པའི་ནང་ས་དབང་ལྟན་རྒྱས་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་བཞིན་ཆོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ལྟ་ལྟན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་བཀའ་ཤག་ཏུ་
ལོངས་སུ་མཆོག་དང་གསུང་ཞབས་སྐྱབ་ཁང་སྟུལ་སྟུ། རྣམ་གྲ་སྟོབ་ཟུར། དབུ་མཛད་
ཐེ་བའི་གྲ་བཅུ་གསུམ་བཅས་ནས་ལྷ་མཆོད་ཆོགས་འཁོར་ཁྲི་ཆར་དང་། ཆོས་རྒྱལ་
ཀྱི་བསྐྱང་བ་ཤགས་དང་འབྲེལ་བའི་བྲུག་ཅུ་མ་སྟོང་ཆར་བཅས་ཉིན་བཞིའི་རིང་སྟེན་
རྒྱས་སུ་སྐྱབ་པར་མཛད། ཆོས་བཙེ་ལུང་ཉིན་ཆོགས་དབང་དུ་དགེ་ཚུལ་སུམ་ཅུ་སོ་
བརྒྱད་དང་། བསྟེན་རྫོགས་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་ཡང་སྐྱབ་པ་གནང་།

(༡༣༥ བ་༥། ༣༡༥ འ་༣) ཁྱུ་རལ་དངུལ་ཁང་དོ་དམ་ཅི་བྱང་རག་དབང་སྟུལ་

བཟང་དང་། ལོད་ཕྱག་ནང་འདིགས་མེད་ཆེ་དབང་། འབྲི་གསེར་ཅེ་ཕྱག་ནང་བྱམས་
པ་བསྟན་འཛིན་གསུམ་ནས་ཐོན་ཕྱག་ཞུས།

(༡༡༥ བ་༦། ༡༡༥ ཐ་༩) ཆེས་བཙུ་བཞི་ཉིན་ཆེ་སྤིང་ཤ་ཅིན་ཉེལ་གཤག་ཆེ་
དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་འཕོས་ཆབ་གསར་པ་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་མཁྱེན་རབ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
མཆོ་དང་། བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་གསར་པ་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་སོ་སོ་
ནས་བཀའ་བསྟར་མཇུག་དར་དང་། ཉེན་གསུམ་འདེགས་འབྲུལ་ཞུས། ཆེས་བཙུ་
བྱག་ནས་བཅོ་བརྒྱད་བར་ཉིན་གསུམ་ངིང་གཟེམས་རྒྱུང་རྟག་བརྟན་དགེ་འཕེལ་ཁང་
བཟང་དུ་མོད་ས་ངེན་པོ་ཆེ་དང་། གསུང་ཞབས་ཆོག་གྲ་བཙུ་གསུམ་བཅས་ནས་
བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་ཆེད་མ་མེད་འཁྲུག་སྒྲོང་གྲངས་གསོག་གི་གསུང་ཆོག་
གནད་སྤེལ་བསྐྱངས། རྒྱད་ཉོད་ཁྲ་མ་དབྱ་མཛད་ཤར་སྤུལ་ནས་བྲག་ཡེར་པར་
བཀའ་འབྱུང་གི་ལུང་སྤེལ་ཟིན་པའི་དད་མཇུག།

(༡༡༥ ཉ་༥། ༡༡༥ འ་༩) དམག་སྤྱི་ཆེ་བ་ཆ་རོང་ལ་ཞབས་པད་དང་། ཟུར་ཁང་
སྤུལ་གཞོན་པ་བསྐྱ་དབང་ཆེན་ལ་བཀའ་དབྱང་ཐོག་ངེས་བཞིའི་གོ་གནས་གསོལ་
རས།

(༡༡༥ བ་༣། ༡༡༥ ཐ་༦) ལྷ་བ་བྲུག་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་སེར་འབྲས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ལྷ་བཙུང་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་སྤུལ།

སྤ་ངེན་ཁྲ་མ་ངེན་པོ་ཆེ་འདིགས་མེད་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་ལྷ་ནས་བྱ་ཉོན་
གསུང་འབྲུམ་གྱི་ལྷགས་ལུང་གསན་བཞེས་མཛད་ཚུལ་ས་བཅད་བཙུ་པར་གསལ་
བ་ལྟར་དང་། སྐབས་འདིར་སྟག་སུ་སྒོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་བྲུག་གི་གསུང་འབྲུམ་

དང་། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འབུམ། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་
དང་། མགྲུང་འབུམ། བཀའ་གདམས་པ་ཆོས། བུ་ཆོས། མདོ་སྡུང་པ། བསྟེན་ཆེན་
སྐོར་ཕྱོགས་བསྟེན་མཐོ་སྐྱེས་བཙོ་བརྒྱད། སྤྲེའི་སྟོན་གྱི་ཆེ་སྦྱུབ་འཆི་མེད་དཔལ་
སྟེར་དང་། འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་ཞལ་ལུང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་ཕྱི་
ནང་། ས་སྦྱའི་གསེར་ཆོས་བཙུ་གསུམ་ལས་མཁའ་སྦྱོད་སྐོར་གསུམ། དམར་ཆེན་
སྐོར་གསུམ། དམར་ཆུང་སྐོར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བེའུ་བུམ་ཆ་ཆང་། ཁྲི་ཕུ་བརྒྱ་ཅ།
མན་ངག་བེའུ་བུམ། སྦྱོར་ཆོས། ལྷ་ཁྲིད་ལྷ་ངན་སྟན་སེལ། མཐུལ་ཆིག་བརྒྱད། ཡང་
གསང་གི་སྤྲེའི་རྣམ་འབྱོར། དགེ་ཅ་བསྟོ་ཚུལ། སྒོ་སྦྱོར་མཆོན་ཆ་འཁོར་ལོའི་ཞལ་
ཤེས་བཅས་དཀའ་ཆེན་བྱང་ཚུབ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པ། འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་
ཆེན་སྐོར་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། མན་ངག་བེའུ་བུམ་ལྷ་བཙུ་དགྲའི་རྗེས་གནང་
སོགས་གསལ།

བྲེའི་སྟོན་སྤྲེའི་རྣམ་འབྱོར་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་མཛད་པའི་དོན་བཞིན།
ནོར་མྱིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྲང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ན་གཤོངས་སུ་དབུ་གྲུང་དང་།
བཞུགས་ཁྲི། སངས་རྒྱུས་བྲང་སེམས་མང་པོའི་སྦྱ་ཐང་། མཆོད་སྦྱིན་ཆར་དུ་དངར་
བ་བཅས་བཤམས་ཏེ་ཆུ་སྟོད་སྤྲེའི་བཞེས་བཞེད་དུས་ཆེན་ནས་བཟུང་ཉིན་བཙུ་
ཐག་གཅིག་རིང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་སྤྲེའི་སྟོན་ཆེ་འབྱོར་ཆུང་གསུམ། སྦྱོབ་དཔོན་
གདན་ལུང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་ཐག་དུ་མ། ཁྲིམ་པ་པོ་མོ་སོགས་སེར་སྦྱ་
མཆོག་དམན་བྱེད་ཉིས་སྟོང་ཙམ་འདུས་པ་ལ།

(1932 ཉི་མ། 1915 འ་10) དུས་གསུམ་གྱི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་ཟས་གཙང་གི་སྤུས་པོས་
ལེགས་པར་བཀའ་སྤྲུལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གནད་ལགག་མ་
ལུས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དགོངས་པའི་དོན་རང་དབང་དུ་བཀྲལ་བ་དེ་
དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས་གཏན་ལ་པག། སྤུབ་པའི་
དབང་སྤྲུག་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་བ་མེད་པར་
དཔལ་ལྷ་གཅིག་དེའ་པི་ཀ་རས་མན་ངག་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བྲིལ་ནས་ཐེག་པ་
མཆོག་གི་བསྟན་པའི་སྟོན་མེ་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་རྒྱ་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་
པ་ལས། སྤར་ཡང་སྟིགས་ལྗེའི་དུས་ཀྱི་རྒྱད་པས་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་
པའི་བྲི་མས་སྤགས་པ་རྣམས་སེལ་བའི་སྤྲད་དུ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་པ་ལྟར་འཇམ་
དབྱངས་མའི་སྲིད་པའི་གར་མཁན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྐལ་ལྷན་
ཐར་འདོད་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་སྟོན་མེད་ལེགས་པར་བསྐྱུན་པའི་བསྐྱུན་བཅོས་རིན་པོ་
ཆེ་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་དང་མིས་ཤུག་བྱ་བའི་གནས། རི་
མོར་བྱ་བའི་གནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། ཁམས་དང་། དབང་
པོའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་འདོད་པ་འཇོ་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཤིང་རྟ། ལྷ་ངན་ལས་འདས་
པའི་གྲོང་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་འདྲེན་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ གཞུང་ལུགས་སྟོང་གི་སྟིང་
པོའི་ཉིང་ཁྱུ་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟབ་བཤད་ལུང་རིགས་མན་ངག་གིས་
བརྒྱན་པ་ལེགས་པར་གནང་བས་དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པ་མཐའ་དག་ལ་རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་དཔྱོད་པའི་སྟོ་ཤུལ་དུ་བྱུང་བ་དུ་མ་རྟེན་པའི་དགའ་

སྟོན་སྤྱོད་ཞིང་། ཆེ་འདིའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་རྒྱ་བ་ཀྱིས་སྤྱོགས་ཏེ་སྤྱབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་
རྣམས་ལ་འང་རྒྱལ་བ་དགེས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་སྐལ་བཟང་སྤང་དུ་
བྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱན་གྱི་ཡང་ཅེ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་སྟོག་མཐུད་པས་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་ཕྱག་རིས་ཀྱང་བསྟན་
བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྟོར་བྱུང་བའི་རྗེས་ཐོགས་སུ་
ལྷ་རིན་ལྗེ་མ་གང་ནས་རྒྱ་སྤྱར་ཏེ་ལྷ་མཆོད་ཆོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་
བཞུགས་དང་། གཏང་རག་ལེགས་སའི་བརྟེན་འཇུག་གྱི་དངོས་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟུབས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་འབྱུང་ཕྱིར་ཞེན་མེད་དུ་བདག་གིར་བཞེས་
ཐོག། ཆོས་ཁྱུར་ཡོད་པ་དང་། སྟོ་བྱར་དུ་སྟགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྦྱེ་བོ་བྱེད་བདུན་སྟོང་
ཅེས་ལ་མཇུག་ཕྱག་གི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ལྷ་ན་མེད་པ་སྟེ།

༥༥ ་། ཅེ་པོ་བྱང་དུ་དབྱར་ཞལ་བཞེས་དང་བྲག་ཡེར་པར་གནས་གཟིགས་མཆོད་
འབུལ་དུ་ཕེབས། ཁྱི་རྒྱར་ཞལ་སྤྲོན་ལྟ་མོའི་ཆོས་སྟོར་གྱི་ལུང་རྒྱན་རྒྱ་ཆེར་
གསུམ། བོད་རྒྱ་ཆེངས་དོན་ལེགས་བྱུང་ལ་གཟིགས་གསོལ་དང་ལས་གནས་
འཕོ་འཁྱར་རེ་བཀའ་བསྟུར། རོ་བོ་སྤྱིང་རྗེ་ངང་རྒྱར་ཅམ་གཡོ་བ་མེད་པར་འདི་
ཕྱི་དགེ་བའི་ཁྱིམས་ཁ་བཅན་བརྗེད་ཆེ་བ་སྟེ། གསང་ཕྱ་དང་རྩ་སྤྱིང་དུ་ཆེད་
ཕེབས་ཀྱིས་འགོ་རྣམས་བདེ་འགྲོའི་ལམ་ལ་བཀོད་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འཆར་འཕར་
གྱི་འཕྲིན་ལས་ཁག་བསྟུངས།

དེ་ནས་གཟིམས་ཆུང་ཉི་འོད་དུ་དབྱར་གནས་ཀྱི་ཚུལ་ཤིང་འབྲུལ་བཞེས་ཐོག
།ཞལ་བཞེས་དངོས་གཞི་བཅས་རིམ་བཞིན་མཛད།

(༡༣༥ བ་༣། ༣༣༠ འ་༧) ཆེས་བཅུདེ་དུས་སྟོན་དང་ཆབས་ཅིག་སྐྱུ་འཁོར་
ལྷགས་བསྐྱུས་གནས་ཆེན་ཡེར་པར་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག་ མཆོད་ཁང་གོང་འོག་ཆང་
མར་མཆོད་སྤྲིན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་འབྲུལ་བ་ཤམས་དང་། ཆོགས་ཡོངས་ལ་
མང་ཐུག་གི་བསྟེན་བཀྱར་ཉིན་འཁྲོངས། ཐུག་འགྲེད་རིན་གཉིས་འཁོར་ལོ་བཞི་རེ།
ཆེ་བ་ཐུག་ཏུ་སྟོང་ཆོགས་ཀྱི་གསུང་ཆོག་མཛད་ཅིང་། ལྷ་རུ་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱ་གསེར་
རྒྱ་རྩིང་ལས་བྱུང་པའི་སྐྱུ་བེར་དང་། སྐྱུ་པར་འཛོལ་ལྷན། བྱམས་ཆེན་ལ་རྒྱན་བཞིའི་
ན་བཟའ་ཆ་ཆང་། བྱམས་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་སོ་སོར་མཆོད་རྩིས་ཀ་འཕན་ཆ་
འགྲིགས། ཆོགས་ཡོངས་ལ་རང་རྒྱུད་བསྐྱུལ་འདེབས་དད་པའི་ལྷོན་ཤིང་གི་བཤེད་
ལུང་བཅས་ཆོས་དང་། ཟང་ཟིང་གི་བཀའ་བློན་ལྷག་པར་སྦྱུལ། ལྷ་རི་སྟེང་པོའི་
མགུལ་དུ་འང་དབྱ་ལྷའི་གསོལ་མཆོད་ལྷ་བསངས་དང་འབྲེལ་བསྟན་འགྲོའི་དགེ་
ལེགས་འཕེལ་བའི་ཐུགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱརས། མར་ལམ་སྒྲར་པ་རི་ཁྲོད་དུ་
ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབྲུལ་དང་། མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྟེན་
བཀྱར་སྦྱལ་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བྱིར་ཐེབས། བདུན་པའི་ཆེ་མཐུག་ཏུ་དགག་དབྱེ་དང་།
འབྲས་སེར་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཆོགས་པར་ལྷོངས་རྒྱུའི་མཛལ་ཁ། ཆབ་ཞུགས་
སྟོ་ཆེན་སོགས་སྤར་སྟོལ་ལྷར་དང་།

(༡༣༧ ཉ་༣། ༣༣༡ ཐ་༥) ཆེ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་བསྐྱུབ་བྱ་ཉི་ལུ་
ཅ་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྦྱལ་ཏེ་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྱུན། ཆེ་བ་དགུ་

པར་ཁྱི་བྱར་དོ་རྩེ་འཆང་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་མོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མོའི་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་ལུང་རྒྱན་གསན་པ་ནི། ཏྲེ་ཆག་བསྟན་པའི་མགོན་མོའི་
གསུང་ལྷ་མོའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ལོ་རྒྱུ་ས། ལུང་ལུང་གི་ལྷ་མོའི་རྩེ་སྒྲ་ཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་མོའི་
དག་སྦྱང་འཁོར་ལོའི་རྒྱ་ཅན། རྒྱུད་མེ་ལྷེ་འབར་བ། ལྷ་མོ་ནག་མོའི་གཟུངས། དེའི་
བསྟོད་པ། ལྷ་མོའི་མཆན་བརྒྱ་ཅན། མ་མོའི་སྤྱི་རྒྱུད། ལྷོ་བྲག་བྲལ་ཆེན་གྱི་གསུང་ལྷ་
མོའི་ལས་བྱང་དཔག་བསམ་སྒྲོན་ཤིང་། མ་མོའི་བསྐྱང་འཕྱིན་གྱི་འབེབས་སྒྲུན་
འདྲེན། ལྷ་མོའི་དེང་མའི་སྒྲོས་སྒྲོང་། མ་མོ་སྤྱི་བསྐྱལ། ལུང་ལུང་གི་གསུང་ལྷ་མོའི་སྒྲ་
མའི་རྣལ་འབྱོར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་བེུ་བུས། པཌ་ཆེན་
ཆོས་རྒྱན་གསུང་ལྷ་མོའི་གདབ་ལས། ལྷ་པ་ཆེན་མོའི་གསུང་ལས་བཞི་ལྷ་མོའི་རྩ་
བའི་ཡི་གེ། དེའི་མངོན་རྟོགས། དེའི་རིག་གཏད། གསང་སྒྲུབ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྟོག་
དབང་། ལས་བཞིའི་འཁོར་རྣམས་གྱི་གཏོར་མའི་མན་ངག་འཁོར་ལོའི་མན་ངག་
ལས་སྦྱོར་གྱི་ཡི་གེ། ཡང་གསང་བྲག་མོའི་མནན་གཏད་ཐོར་བཅས། ལས་བཞི་གཙོ་
འཁོར་རྣམས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཡིག་རྒྱུད། ལས་བཞི་འཁོར་ལོའི་ལས་སྦྱོར་གྱི་གསལ་
བྱེད། ཡང་གསང་བྲག་མོའི་མནན་གཏད་ཐོར་གྱི་གསལ་བྱེད། འཕྱིན་ལས་རྣམ་
བཞིའི་ལས་སྦྱོར་དམིགས་པའི་གསལ་བྱེད། ལས་བཞི་ལྷ་མོའི་འཁོར་ལོའི་རབ་
གནས། ལས་བཞི་འཁོར་ལོའི་ཡིག་རྒྱུད་དང་ལས་སྦྱོར། རྒྱ་ཅན་ལྷ་མོའི་སྒྲགས་
བྱང་། འཇམ་དབྱངས་རལ་གྱིས་མཛད་པ་ལྷ་མོའི་སྒྲུབ་པའི་བརྟག་པ། དཔལ་ལྷན་ཡེ་
ཤེས་གྱི་གསུང་བསྟན་ཡིག་སྒྲུང་འབྲུབ། དམ་ཆོག་གསལ་བྱེད། རྟེན་རྩིས་བཅའ་
ཐབས་ཁྲག་མཚོ་འབྱེལ་བ། ལས་ཆོགས་ཀྱན་བཟང་ནམ་མཁའི་འབྲུལ་མཛོད། ལས་

ཐེད་བཅུ་དྲུག །ཀླུ་དུས་ཀྱི་མན་ངག །གསང་བའི་ལྷུང་ལམ་མོ་ཉིད་ཐུག །གནད་
འབེབས་སྟོག་ཆོག །གཏོར་བཞོག་གི་ཐེན་བྲིས། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཆོག་རྒྱས་
པ། ལྷ་མོར་བརྟེན་བའི་ལས་བཞིའི་སྦྱབ་རེམ། སྤུ་བཀྲན་གསུང་ལྷ་མོའི་མདོས་
འཕྲིན་སྟན་ཐབས་དང་། ངག་འདོན། བསྐྱང་བཞོག་ཐོ་ཡིག །གཏོར་ཆོག་ཡོངས་འདུའི་
སྟེ་མ། མ་མོའི་འཁྲུག་སྒྲོང་། བས་སྒྲོང་ཉེས་པ་ཀུན་སེལ། མེ་མཆོད་མི་མཐུན་ཀུན་
འཛེམས། གཡུང་མགོན་དེ་རྗེའི་འཁྲུག་སྒྲོང་བསྐྱས་པ། གུང་ཐང་གསུང་ལྷ་མོའི་
བསྟེན་སྦྱབ་མན་ངག །གཏོར་ཆོག་བསྐྱས་པ། ལུང་ལུང་གསུང་ལྷ་མོའི་གཏོར་ཆོག
།བསྟེན་སྦྱབ་ལས་གསུམ་རྣམ་གཞག །བསྟེན་ཡིག །ལས་བཞིའི་སྦྱིན་སྟེག །འཇམ་
པོ་གསུམ་གྱི་གཏོར་སྦྱབ། གཏོར་མའི་མན་ངག གློ་བུར་ལས་བཅོལ། འཕྲིན་བཅོལ།
རྟེན་འཇུགས་ལག་ལེན། བཀའ་བསྟོ། ཞོ་སྦྱབ། དུམ་པ་སྦྱབ་ཚུལ། མཛད་བྱང་མི་
གསལ་བའི་སྦྱེ་བ་ངོས་འཛིན། ཆེ་ཆད་དང་། བར་ཆད་ཆེ་ཆུང་། འཆི་ཁྱེན་དང་བར་
དོ། སྦྱེ་གནས་བཅས་བཟང་ངན་བརྟག་ཐབས། བསམ་བྱུང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་གསར་
བསྐྱེགས་གཏོར་ཆོག མཆོད་བཞི་བསྟོད་བཞི། མཐུལ་བཞི་ཆོག །ཁུས་གསོལ།
ཆོགས་མཆོད། གཏོར་ཆེན་རྣམ་གཞག གློ་བུར་ལས་བཅོལ། དཔལ་འབར་བརྟག་པ།
གཏོར་བཞོག་ སྤེ་གཞོན། རྟེན་ཐུག་འཇུགས་ཆོག དུད་སོལ་མའི་རྗེས་ཆོག་རྟོག་
བསོད་ནམས་དོན་བྱུང་གྱི་གསུང་། དུད་སོལ་ཕྱི་སྦྱབ་རྗེས་ཆོག་རྟོག་བསོད་ནམས་
བསྟན་འཛིན་གྱི་གསུང་། དུད་སོལ་ནང་སྦྱབ་རྗེས་ཆོག་བཤ་ཆེན་བསྟན་ཉིད་གསུང་།
དམག་ཐོར་རྒྱལ་མོའི་དབང་བཞི་རིག་གཏད་ཆོ་ག་བསམ་བྱུང་བསྟན་འཛིན་གྱི་
གསུང་། སྦྱིད་ཞོད་པའི་གསུང་དཔལ་ལྷའི་རྗེས་ཆོག བཤ་ཆེན་བསྟན་ཉིས་མཛད་

པའི་ཆེ་རིང་མཆེད་ལྗེའི་རྗེས་ཆོག་དང་། ཉམ་མཁའི་གོས་ཅན། ཨེ་ཀ་ང་ཉིའི་རྗེས་
ཆོག། བཏ་ཆེན་ཆོས་རྒྱན་གསུང་དུས་མཆན་འོད་ཆེན་འབར་པའི་རྗེས་ཆོག་བཅས་
ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འབྲུག་ལོ་རིམ་འབྲུང་བརྒྱ་ཅའི་རྗེས་གནང་ཡང་
གསལ་འདུག།

(༡༤༠ བ་༣། ༣༣༩ བ་༡༣) ར་སག་མཁེ་སྤང་པར་བཀའ་ལློན་བསྐོ་བཞག་ཐོག
བྱེད་སྒྲིའི་བཀའ་བསྐུར་སྐུ་མདུན་ནས་གནང་ཞིང་། རྗེས་སུ་གསར་མཇལ་ཡང་
ལུགས་བཞེན་སྤུལ།

(༡༤༠ བ་༤། ༣༣༩ འ་༤) དེ་རྟོར་ཁང་གསར་སྤུལ་སྐུ་གྲ་སར་ཆོས་ཞུགས་སུ་
འབྱོར་ཕྱག་མདའ་ཆབ་མཆོ་སྒོ་བ་དབྱུང་དམག་དང་བཅས་པ་མདོ་སྤང་དུ་ཐོན་ཕྱག་
ཐེ་དགོ་དཔལ་སྤངས་སི་ཏུ་སྤུལ་སྐུར་སྒྲེར་མཇལ། གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་མིང་པའི་སྐུ་ཐིང་
བདུན་པ་སྤུལ་བདེ་སྒོམ་ཆེན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས་ནས་མགོང་ས་
མཆོག་རྒྱ་སོག་ཏུ་ཕེབས་བཞུགས་སྐབས་སྤི་ཞུ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་
གཟིགས་བཅོས་སུ་ཤ་ཅིན་ཐོ་ས་ལག་ཆ་ཞེས་པའི་ཆོ་ལོ་དང་། ཐམ་ག་བྱ་སྒོར། ཏ་
ཏོག་ཟེ་ལོང་ཞེབས། མཁན་གདན་འབྲིང་ཁ་ཞེས་གདན་ཐོབ་གསུམ་གདན་སྟེ་འབོལ་
དང་བཅས་པ་དང་། ཨ་ལག་ཤ་ཁུལ་དབེན་གནས་ཐར་པ་སྟོག་གི་མཁན་པོ་ཐུབ་
བསྟན་དགོ་འདུན་ལའང་ལུང་ལས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་སྤུལ།

(༡༤༡ ཉ་༡། ༣༣༤ བ་༣) ཆོས་བཙུ་བདུན་ཉིན་སྤིད་ལོན་བཤད་སྤྱོད་པ་སྐུ་འཁོར་
ལས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཆིངས་མོལ་ལེགས་པར་ཟིན་ནས་བོད་ཕེབས་འབྱོར་ཕྱག་
ཐོག་གོ་བབས་ཀྱི་མཇལ་རྟེན་དང་། དབྱིན་གཞུང་གི་རྟེན་ཆས་འབྲུལ་དངོས་བཅས་

བ་སྦྱོན་ལམ་དུ་བསྟར་བར་ཕྱག་དབང་ཇ་གྲལ་དང་། བཀའ་མཆིད་ཞིབ་ལྷག་དུལ་
དངོས་ཀྱི་ལེགས་སྦྱོར་བཅས་དགྲེས་བཅེ་ཆེན་པོས་སྦྱལ།

ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་དང་བསྟན་བསྟུབ་བྱ་བཙུན་ལ་རབ་བྱུང་དང་། དུག་ཅུ་རེ་
བཞིར་དགོ་སྒྲིང་གི་སྒོམ་སྒྲལ་སྦྱལ་ཏེ་བན་བདེའི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་མཛད།

(༡༩༡ ཉ་༣། ༣༣༩ ཐ་༡༠) ཁམས་ཕྱོགས་རྒྱ་དམག་ལ་གཡུལ་གཤོམ་དུ་གཞིས་
རྒྱལ་དིང་གསུམ་གྱི་བརྒྱ་དཔོན་རེ་དང་། ལྷིང་དཔོན་དུག་དམག་དགུས་བརྒྱ་ལྷག་
ལྷེད་གཉིས་བཅས་ཐོན་ཕྱག་སྦྱལ།

(༡༩༡ ཉ་༥། ༣༣༩ འ་༩) བཀའ་སྒྲོན་བདེ་སྦྱིད་སྤིང་པ་འདས་ཆབ་དམག་སྦྱི་རྩུང་
བ་ཁྲི་སྒྲོན་ཐའི་ཇིར་བསྐྱོ་བཞག་གིས་བཀའ་བསྟུར་སོགས་སྤར་ལམ་ལྟར་སྦྱལ།

(༡༩༡ ཉ་༦། ༣༣༩ འ་༡) ལྷེ་མཁོན་མཁན་རྩུང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ལ་མཁན་
མཁོན་ཆེ་བའི་གོ་གནས་དང་། ཤོད་མཁོན་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་ལ་ལྷེ་མཁོན་
བསྐྱོ་བཞག་གནང་།

(༡༩༡ བ་༣། ༣༣༥ ཐ་༡) ཆོས་བཙུ་བཞི་ཉིན་ཆིབས་ལྷེད་རྒྱས་གཤོམ་དང་
འབྲེལ་ནོར་སྤིང་ནས་རྩེ་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་ཞལ་མངོན་པར་བསྟུང་།

(༡༩༡ བ་༣། ༣༣༥ ཐ་༣) ལྷ་མཆོད་མཛད་ཆེན་དང་། རྒྱུད་ལྷ་སྒྲོད་སྤྲད་ལ་
དགུན་མཛལ། བྲག་གཡལ་རྩུང་ཆང་སྦྱལ་སྦྱུ་ནས་བཀའ་འབྱུར་ལུང་སྤེལ་ཐེན་པར་
ལེགས་མཛལ། ལྷུང་པོས་མཆོན་བྱང་བརྒྱུད་ས་སྤྲང་དུ་ཐོན་མི་མདའ་དཔོན་ལྷུང་
རམ་བ་དང་། རུ་དཔོན་གཉིས། བརྒྱ་དཔོན་གསུམ། ལྷིང་དཔོན་བཙུག་ཉིས། དམག་

དཔུས་བརྒྱ་སྒྲག་གསུམ་སོགས་ལ་ཐོན་ཕྱག་རིམ་བཞིན་སྦྱལ། རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་
པར་འབྲི་བྱང་ཆེ་ཆང་སྦྱལ་སྦྱོན་ནས་དངོས་འབྱལ་དང་སྦྱགས་གསར་མཛལ་དང་།
གཙུག་ཕུད་ཕྱལ་བར། མཆོན་སྒོ་བཟང་འཛམ་དཔལ་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་ཆོས་
ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཅེས་བ་གནང་།

(༡༩༡ བ་༥། ༣༣༥ འ་༩) མར་ངོའི་ཆོས་བཅུའི་ཆོགས་སྟོན་འབྱལ་ཆོག་གྲུབ་
རྗེས་དགྲུང་ཞག་བདུན་སྒྲག་གསུམ་རིང་སྦྱོར་མཆམས་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་ནས་ཡི་
དམ་ལྷའི་ལྷགས་བརྒྲས་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཙོན་པར་མཛད།

(༡༩༣ ཉ་༥། ༣༣༦ ཐ་༥) དགྲུང་གངས་བཞི་བཅུར་ཕེབས་བ་གིང་ཡོས་གནམ་
ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་སྔ་དོད་པལ་ལྷན་འདོད་ཁམས་དབང་མོར་གཏོར་སྦྱོར་རྟེན་འབྱལ་
མངའ་གསོལ་ཆོགས་འཁོར་སོགས་གཟབ་རྒྱས་དང་། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རིང་
ཆོམས་ཆེན་ཏུ་དགྲེས་སྟོན་སོགས་སྔར་སྔོན་བཞིན་མཛད། དབྱ་ལྷ་འོད་ལྷན་དཀར་
པོ་སོགས་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་སྦྱོར་བའི་དེགས་ལྷན་རྒྱལ་ལ་སྦྱུན་གཟིགས་
མཐུན་རྫས་སོགས་འཆོམས་མེད་བསྟར།

(༡༩༣ བ་༣། ༣༣༦ འ་༩) ཉིན་བདུན་རིང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་དང་།
བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆོགས་སྔ་ཕྱིད་སྔོན་བ་སྦྱལ་ཏེ་རྒྱལ་གྲོལ་
ཀྱི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་བསྐྱབ།

(༡༩༣ ཉ་༩། ༣༣༧ འ་༡༠) སྟོན་ཏུ་ཡལོང་ས་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་འཁོར་ལྷགས་
བསྐྱས་བཙོ་ལྷ་མཆོད་གཟིགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་སྐབས་རྩ་སག་ཉོར་ཁང་པའི་
མཆོད་པའི་ཀོ་སྟོན་ལ་མར་བྱགས་སྦྱས་ཞེར་ཐོག་སྒབ་སྟོན་དང་། མེ་ཏུ་མཆོད་

བཞེད་བ་ནས་ཀྱང་རྒྱ་འགོ་ཕྱིར་མིན་གོ་གསེད་མེད་པར་གང་བྱུང་ལག་ལེན་བགྱིས་
པ། སེར་སྟོང་སྟོབ་དཔོན་ནས་རྒྱ་གྲོན་ལ་འཛེམས་ཏེ་མཆོད་པ་རྩེད་ཏུ་འཇུགས་
བདེ་བགྱིས་པ། ཤར་པ་ཆོས་རྗེ་དང་། འབྲས་སྒྲགས་སྟོབ་བྱུང་། འབྲས་ཆོགས་ཆེན་
དབུ་མཛོད་གསུམ་གྱི་མཆོད་པ་ཡང་གཞན་ལས་རྩེད་ཟད་ཞན་སྟོན་བྱུང་བ་བཅས་
མཆོད་བདག་སོ་སོར་དྲན་རྟེན་བཀའ་ཉིས་དང་འབྲེལ་བྱི་ལོ་ནས་བཟུང་གཙོ་བོར་
དཀོན་མཆོག་སྤྱི་ཞུ། སྟོས་སུ་རང་རང་གི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས། མིང་དོན་རྗེས་
འབྲེལ་སོགས་གང་ཅིར་ལྷག་བསམ་ཡོད་དགྲ་རྩལ་སྒྲུགས་གྱིས་སྒྲུན་ལམ་དུ་མཛོད་
ཆེད་མཆོད་སྟོས་སྟེ་མཆུངས་གསར་བཞོད་དང་། མཆོད་པ་གཡོ་མེད་དུ་ང་གཙང་
ལྷན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་བསྒྲུང་ཆ་ནན་མགོན་བརྒྱུད་ལེབས།

ཟླ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་དུག་ཉིན་ནོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་
ཞབས་རྒྱས་པའི་སྟོན་སྟེ་མཆོག་དུལ་བའི་ཞལ་ལོ་བསྒྲུར་ཐོག་རྒྱལ་པོ་ལ་གཅེས་
པ་ཁྲིམས་ཟེར་བ་ལྟར། ལུགས་བྱང་ཁྲིམས་གྱི་ཞལ་ལྷེ་འདི་ནི། སྤྱི་པོ་མ་རབས་མི་
བསྐྱེད་པ་རྣམས་གྱི་གཉའ་གཞོན། ལ་རབས་དུལ་བ་རྣམས་གྱི་དཔལ་བསྐྱེད། བར་མ་
རྣམས་གྱི་མིག་འདྲེན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཅིང་། བན་བདེའི་རྩ་བ་ཡིན་ངེས་སྒྲབས་དྲང་
ཐིག་མཐོང་བ་འཇུག་ཤོར་ཞེས་པ་ལས། མགོ་མཐོ་ཡང་རེད་ས་སུ་མི་འཇུག་
ཅིང་། སྐབ་དམའ་ཡང་ཡལ་བར་མི་འདོར་བར། ལས་ཡིན་མིན་སྒྲུ་ངེས་འབྱེད་པ་
དེ། ཁྲོ་གཏད་ས་དཔོན་གྱི་ཡང་རྩེ་ཡིན། ཞེས་དང་། གུག་གཟིགས་ལྟ་བུས། བན་
འཁོར་རྣམས་ལ་བསྐྱབ་བྱར་ནན་ཏན་བསྐྱེད། རྩེད་ཟད་ནོངས་ལ་སྟོ་ཁྲིག་ཡངས་བྱ་
ཞིང་། །ཤེས་བཞིན་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་རེད་ས་པོ་དག། དྲན་འཛིན་ལེགས་ཉིས་སྤང་

སྒྲུང་འབྲེད་པར་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལུགས་མ་ཐུན་བྱང་མིན་གྱི་རིགས་
ལ་ཆར་གཙོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཤན་འབྲེད་དག་ཐེར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་རྒྱལ་སོའི་
ཆབ་སྲིད་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་། འབངས་རྣམས་ཁྲིམས་མ་ཐུན་བག་ཡོད་གྱི་ལམ་དུ་
འབྱུག་པའི་སློ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ངོ་པོ་སྤྲོད་རྗེའི་ངང་ལས་ཆ་ཅན་མ་གཡོས་ཀྱང་།
རྣམ་པ་ཁྲོས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེས་པ་ཅན་ལ་བཀའ་ཆད་ཅ་ར་སྤངས་འཛིན་མཛད་པ་
ནི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་འདུལ་སྦྱོང་གི་སྦྱོང་པར་བསྐྱགས་པས་ན་
རི་སྐད་དུ། འཇམ་དབྱངས་ས་པཏྌ་གྱིས། རྩལ་པས་རྩལ་པ་ཐུལ་འབྱུར་གྱི། །ཞི་བས་
གདུལ་བར་ག་ལ་རུས། །སོལ་མིག་བསྐྱེགས་དང་བཅད་པས་འདོན། །ཞི་འཆོས་དེ་
ཡི་དུག་ཏུ་འབྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་ཆ་དང་སྤྲོད་རྗེའི་དབང་དུ་བཞག་ཆེ་སློ་
མི་བསྐྱུན་གྱི་རིགས་རྣམས་རྗེ་འཕེལ་དུ་སོང་ནས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་འཆལ་ལ་འགོ་
བར་དགོངས་ནས་གཞུང་ཞབས་མཆོག་དམན་དང་། གདན་སའི་ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་
ལས་བྱེད་སོགས་དྲག་ཞན་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཚུལ་འགལ་གྱི་ཉེས་པ་བྱུང་བར་ངོ་
འཛིན་ཐོལ་འཛོག་དང་། མཛེས་མཆོན་གྱི་རིགས་མ་མཛད་པར་སོ་སོའི་བྱེད་འཛོལ་
ལ་གཞིགས་པའི་གང་ལ་གང་འཆོམས་ཀྱི་བཀའི་ཆད་པ་འཕྲུལ་འཕྲུལ་དུ་འཁྲུགས་
ལྷན་མེད་པར་འགོལ་བཀོད་གནང་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་། ཞིབ་པ་ཡི་
གཤེད་ལམ་དུ་འགོད་གྱིས་མི་ལང་ཞིང་། སྤོན་གྱི་རྣམ་ཐར་རྣམས་སྤུའང་ཟུར་ཅན་རེ་
ལས་མ་མཐོང་བས་འདིར་ཡང་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་མ་བཀོད་མོད། འོན་ཀྱང་
དུས་ཀྱི་མཐའ་འདིར་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞུང་གིང་ཆོངས་ཐིག་ལྟར་བྱང་པོར་བསྐྱངས་ནས་
ཆད་ལས་ཀྱི་ནན་ཏུར་ཡན་པོར་མ་སོང་བ་མཛད་པ་འདིའི་མཐུས་མཐའ་དབྱས་ཀྱི་

སྤྱི་འགྲོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བཟང་ལུགས་ལེགས་གན་མོ་གསེར་ཁུར་ལམ་བཟོད་ཀྱི་
དུས་བཞིན་སྟོད་པའི་པན་བདེ་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་
འཕགས་ཆེན་རྒྱལ་སྲས་སྟོད་པའི་རྣམ་ཐར་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས་
སོ། །

(༡༩༩ བ་ལ། ༣༣༠ ཐ་༩) ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན་སྤྱི་འཁོར་སྟབས་བསྟུས་སྟོན་སྒྲ་
སྟེང་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གཏོར་གཞིགས་དང་། ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་སེར་སྟེངས་ཁྲུམས་ར་
ནས་མཐུག་འཁྲིལ་མཆོམས་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ་ལ་གནས་
གཞིགས་དང་འབྲེལ་ཅེ་པོ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཐོག་ས་གསུམ་ནས་མཆོད་བྲེང་ལ་ཐུགས་
ཞིབ་དང་། འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་ལྷ་རར་ཐུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་སྟོན་འབྲལ་བྱལ་
རྩེས་ནོར་སྤྲིང་དུ་ཞབས་སེན་བཀོད་དེ་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་དང་།
བསྟེན་རྩོགས་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷ་ཆངས་སྟོད་ཀྱི་སྐལ་བ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་
མཛད།

(༡༩༥ ཉ་ཉ། ༣༣༠ འ་༡༡) དཔལ་མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར་
དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་ཆེན་དང་ས་བཅུད་བྱམ་སྐྱབ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། དུས་
འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་ཆོགས་མགོན་སོགས་ཀྱང་སྤར་ལམ་ལྟར་བསྐྱངས། རྗེ་དགེ་
དཔལ་སྤངས་སི་ཏུ་སྐྱལ་སྤྱི་ཕྱིར་ལོག་ཐོན་ཐུག་ལ་ཐུག་དབང་རྩ་གཡ། བཞེས་སྟོ་
སོགས་དང་། གཞིམས་ཚུང་མཇལ་ཁའི་ཐོག་འདོད་ཆོས་འགའ་ཞིག་གི་ལྷགས་ལུང་
ཡང་གནང་། གཞིམས་ཚུང་དགའ་ལྟན་ཡང་ཅེར་ཀོང་སྐལ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱི་
སྤྱི་གཙུག་ལུང་བཞེས་ཏེ་མཆོན་གསར་གྱི་མེ་ཏོག་སྟལ།

(༡༥༥ བ་༡། ༡༣༡ ཐ་༥) ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་སྤིང་འདྲིན་ནང་སྒོན་བཤད་སྒྲ་བ་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་རིགས་གསུམ་ལྟ་ཁང་དུ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་
སྤང་བརྟན་གསར་བཞེངས་ལ་གཞུངས་འབྲུལ་དང་། ལྷག་གནས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲིན་རྒྱས་
བཀའ་ཁྲིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་པ།

(༡༥༥ བ་༤། ༡༣༡ འ་༡༣) ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སྒོན་འཁོར་ཐུགས་བསྐྱེད་
གསར་ཕྱེའུ་ཐོག་གི་ཆོས་གྲུང་སྒོ་བྱུང་ཆེབས་བསྐྱེད་ཐོག་སྒྲ་ལྷ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་
མཇལ་ཁ་ཐུག་དབང་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་སྤེང་འོད་བར་གསུམ་དུ་མཆོད་སྤྲིན་
མཐའ་ཡས་པ་སྤྲིག་འབྲུལ། ཐུགས་འདུས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དབྱར་ཆོས་པ་ལྷ་སྤོང་སྒོར་
ལ་མང་ཐུག་གི་བསྐྱེན་བཀའ་བཟང་པོ་དང་འབྲེལ་ཐུག་འགྲེང་རིན་གཉིས་ཀྱི་དཀར་
གསུམ་རེ་སྟལ་ཅིང་། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཕྱི་ནང་མདོ་སྒྲུག་ཆང་མར་ཐུགས་
ཞིབ་ནན་ཏན་མཛད་མཐར། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་སྤྲེལ་བྱ་ནམ་མཁའི་
སྐར་ཆོགས་ལྟ་བུས་སྤྱིད་འོད་ནོར་འདྲིན་ཀྱི་ལྷོངས་འདི་ཁྲབ་པར་གྱུར་པའི་རྩ་བའི་
འབྲུང་ཁུངས་གཅིག་བྱུར་གྱུར་པ་ཆོས་གྲུ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཞིག་རལ་དུ་འདོར་བ་ནི་
ནམ་ཡང་རིགས་པ་མིན་པས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཉམས་པ་སོར་འཕྱུད་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྩོན་
པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་དགོངས་བཞེད་མདོན་པར་འཁྲུངས་ཏེ་དོན་ཀྱི་བཀའ་བཟང་
གསེར་ཀྱི་ཙོད་བན་གཞིས་བྱེས་འཕྲིན་ལས་པ་ཀུན་ཀྱི་སྤྱི་གཙུག་མཛེས་པའི་རྒྱན་
དུ་ཡང་དག་པར་པབ་བ་ན། གཞུང་གནས་ནས་ཀྱང་མཆོད་སྤྲིན་གཏོང་བའི་སྒོ་
འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་ནས་ཉམས་གསེའི་མཐུན་རྒྱུན་མཐའ་དག་ལེགས་པར་སྐྱར་ཏེ་
བཟོ་གྲུ་འཇུགས་པར་མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་གཙུག་ལག་ཁང་ལེ་ལག་

དང་བཅས་པ་གཞི་ནས་གསར་དུ་བསྐྱུན་པ་དང་མི་གཉིས་པའི་ཨར་ལས་བཟོ་བཞོད་
ལུལ་དུ་བྱུང་བ་གེགས་མེད་བདེ་ཆེག་ཏུ་བྱུང་བ་འདི་བྱུང་ངོ། །

ཆེས་བཙུན་ཉིན་རྣམ་ཀྲུལ་གསེར་ཁང་དགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་
བཞུགས་ཞག་ཐོག་གྲ་དམངས་ལ་ཕྱག་དབང་དང་། འདྲུ་ཁང་གི་རྟེན་གསུམ་རབ་
འབྲམས་ལ་མཆོད་སྤྲིན་རབ་གནས། ཆོགས་པར་མང་འབྱེད། ཐོགས་ནས་ལྷགས་
པའི་ཁྲིམ་པ་པོ་མོ་བཀྲ་ཕྱག་བཀལ་བར་ཕྱག་བྱིན་བཅས་ལེགས་པར་སྦྱལ། དེ་རྟེན་
ཆེ་བྲང་གཟིམས་ཚུང་དུ་གཟིམས་ཁྲི་གཅིག་ལུས་པས་སྤར་འོང་རྒྱུ་འདི་རྟེན་འབྲེལ་འབྲ་
ཞེས་མཉེས་ཚུལ་མཛད་ནས་ནོར་གླིང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་བསྐྱུངས།

(༡༤༤ ཉ་ཨ། ༡༩༡ འ་༡༡) བསྐྱུབ་བྱ་རྟེ་ཤུ་ཙ་དགུར་བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱལ།

(༡༤༤ བ་༣། ༡༩༡ འ་༤) ཆེ་བ་ལྷ་པའི་ (༡༤༤ བ་༣། ༡༩༡ འ་༡) ཆེས་དགུ་རྟེན་
སྤྱི་སྒོས་བཞུན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྤེལ་བྱིར་ཆེབས་ཞབས་ཐགས་བསྐྱུས་དང་བཅས་
དུ་སྤྲོད་རྒྱལ་བའི་དཔེན་གནས་སུ་རེགས་ལྷན་ཆེབས་ཀྱི་ཞལ་ལོ་ཤད་མར་བསྐྱུར་
ནས་དགེ་འཕེལ་གླིང་གི་ཆེ་བ་ཕྱ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་མཛལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། ཆོས་
འབྲེལ། མཆོད་ཁང་གོང་འོག་ལེ་ལག་དང་བཅས་པར་མཆོད་སྤྲིན། མང་འབྱེད་ཀྱི་
བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་རོམ་པ། ལྷག་པར་རྟེ་ཐོག་སུ་སྤྱི་གོང་མའི་གཤུང་རྟེན་དང་། འབ་སྤྱི་
རྣམ་གཉིས་ལ་རབ་གནས་བཅས་སྤྲིན་རྒྱས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཕྱགས་སྤོན་གནས་གཟིགས་
ཞིབ་ལྟོད་མཛད། དེ་སྐབས་ཤུག་པ་མིང་ཅན་ཞིག་སྐམ་འདུག་པ་སྟོག་ཤིང་དུ་
དགོས་ཞེས་བྱ་བཞིར་བཞོགས་ཏེ་དུ་སྤྲོད་དུ་འཛོག་པ་གནང་བ་ད་ལམ་གསེར་སྤོང་

ཆེན་མོའི་ཐེག་བཏབ་ཐེན་པ་དང་། རུམ་གདན་བརྒྱན་སྟོག་གི་བར་ལྷག་ཆད་ཉིལ་
འབྲུ་ཙམ་མེད་པར་རང་འགྲིག་ཏུ་སྦྱོན་གྱིས་བྲུབ་པ་ནི་མ་འོངས་མངོན་སུམ་ཏུ་
མཁུན་པའི་མངོན་ཏྲགས་ཡང་དག་པར་ཡིད་ཆེས་ངེས་པ་རྟེན་ཅིང་།

གཞན་ཡང་དེར་ཞག་ཤས་སྟོད་བཞུགས་རིང་རྩ་སྤྱོད་སྐབས་སྡེ་སྦྱུལ་སྦྱུ་མང་
ཐོས་དགེ་སྟོང་སྟོ་བཟང་ཆེ་དབང་དང་། ལས་སྡེ་ཐུན་མོང་གིས་གཙོས་དོན་གཉེར་
ཅན་མང་པོས་བསྐྱལ་མ་ཞུས་པ་ལྟར་བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་སྦྱུབ་
དཀྱིལ་ཆ་ལག་ཁྱུན་ཆང་ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་གསལ་སྟོན། ཐེག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་
ལྷ་ཆོགས་ལ་ནི་བའི་སྟེག་སྦྱིན་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཚུལ་རབ་དཀར་རྒྱ་བ་གསར་པའི་
ཐེགས་ཞུན། རུལ་ཆོན་ལྷ་ལ་གཏོད་པའི་ཆབ་འབྲེན་གྱི་ཆོག་འཛོག་པོའི་གཙུག་ནོར་
ཞེས་བྲུ་བ་བཅས་ལྷགས་ཚོམ་མཛད། དེ་ནས་ཚུར་ལམ་སྟག་ལུང་། མོད་མདོ།
འཕན་ཡུལ་བཅས་གྱི་སྤྱེ་པོ་མང་པོར་མཇུག་ཕྱག་མཐོང་གྲོལ་གྱི་འདོད་པ་འཛོ་
བཞིན་ཏུ་པོ་བྲང་ཆེན་པོར་ཕྱགས་ལེབས།

(༡༩༥ ཉ་ཨ། ༡༩༩ ཟ་༩) ཞོ་སྟོན་སྟོ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ཀར་ཤར་ཏུ་འབྲེན་འཆས་
གཟིགས་དང་། རྒྱུ་གར་ལྷ་མོ་བ་ཁག་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་བྲང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་
ཐར་སྦྱ་གར་རོལ་ཅིང་གྱི་ཚུལ་ཏུ་གྱེར་བའི་གཟིགས་མོ་རིང་ཏུ་སྟོས་པར་ཞེན་མེད་
སྦྱུ་མའི་ཉམས་གྱིས་ཐུགས་ཞིབ་ཐོག་ སོ་སོར་བྲུ་དགའ་གནད་སྦྱིན་བཅས་ལེགས་
པར་སྦྱལ།

༤༤ ། མགོན་པོ་སྤྱང་མཐའི་རྒྱུ་གར་གྱི་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་ལ་ཆབ་ཤོག་

བཀའ་ལན་ཆོག་མཚན་དང་། བཤེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ནང་མིའི་
བཀའ་ཆོས་གནང་འབྲེལ་གྱི་ལྷགས་ལན་སྟུལ། གཞིམ་ཚུང་ཆབ་ལྷགས་དང་
ཞེན་མེད་སྦྱུ་མའི་སྒྲོམ་གར་ལ་སྦྱན་གཞིགས་རྗེས་རྩ་སྤྲོད་མཆོག་སྦྱུལ་སོགས་
ངོས་འཛིན་མངོན་ཤེས་ཐོགས་མེད་རེ་སྟུལ། ལོ་མཐུག་དང་མེ་འབྲུག་ལོ་
གསར་གྱི་འཆར་འཕར་བྱེད་སྒོ་ཁག་འཆོམས་མེད་བསྐྱེད།

(༡༩༥༧ བ་༦། ༡༡༩ འ་༡) སྐབས་ཤིག་བཟུང་ལྟོ་ཡོངས་འཛིན་ལོ་ཆེན་སྦྱུལ་སྦྱོ་
ནས་ཁྱུ་ཡིག་རྟེན་བཅས་སྤུལ་བའི་བཀའ་ལན་ཆབ་སོག་སྟུལ་བཞི།

མཛད་བྱུང་ལྷགས་བྱུང་དར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆར། །དཔག་མེད་སྟོན་གོམས་ཆོགས་
བྱུང་ཞིང་ས་རུ། །གཞིགས་ལྷའི་མཆོག་སྦྱུའི་ལང་ཆོའི་སྦྱ་བྱ་བཟམས། །མཁས་
བཅུན་བཟང་བྱུང་སྟེ་མའི་ཁུར་གྱིས་དུད། །བཞུན་པའི་ཞབས་འདེགས་གཞན་པན་
འགྲོ་བའི་དོན། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་བཞེས་པའི་ཉག་ཐག་རྣམས། །ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་
ཐོག་མཆོག་གསང་བའི་མཛོད། །ཐབས་ཤེས་སྒྲ་མེད་ཡང་དག་སྤྲོད་པོ་ཆེས། །ཤེས་
རྒྱ་དེ་ཆོས་པར་བསྟུགས་པའི་སྟན་པའི་གྲགས། །སྟོགས་སུ་རྒྱས་ཤིང་སྤྲང་མཐའི་
སྒྲོམ་གར་གྱི། །ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཞབས་འབྲིང་ཁུར་འདེགས་ངོས། །རི་ལྟར་རི་
མའི་དོན་རྣམས་ཡིད་དུ་མངགས། །མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་དྲངས་པའི་འོ་མཆོ་
ལས། །སྟན་བརྒྱུད་ཆོག་གི་པད་དཀར་ཟེའུ་འབྲུའི་བཅུད། །རྒྱ་དྲུག་བྱང་བ་རོ་
མངར་ཁྲོད་བ་དང་། །ལྷན་ཅིག་དགའ་བའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྦྱ་གཡོ། །སྤྲིད་པའི་སྟན་ཆོགས་
ཅི་ནའི་ཐགས་གོས་དང་། །རིན་ཆེན་གཉིས་སྤང་གཅིག་ལྷག་བཅུའི་གངས་

ཐུག། །དངོས་སུ་སྤེལ་དང་ཡིད་ཀྱི་འབྱོར་ཚོགས་བཅས། །དད་པའི་རྩལ་སུ་སྤེལ་བ་
ལྷག་པར་སྟོ། །

འདིར་ཡང་འཕེན་རྫོགས་ལས་གྱིས་འཕངས་པའི་འབྲས། །འཁོར་བའི་ཟག་དང་
བཅས་པའི་ཕྱང་ལྡེའི་ཚོགས། །ཉོན་མོངས་མ་རིག་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་ལུའི་ལུས། །གཡང་
ཁང་ནམ་འཁྱིམ་མེད་པའི་གནས་སུ་བཅའ། །གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཐེག་མཆོག་མགོན་
དག་གིས། །རྩལ་སུ་བརྒྱང་མཐུས་མདོ་སྤྲུགས་ཚོས་ཚུལ་ནོད། །རྣམ་དག་བསྐྱབ་
གསུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་སྤངས། །དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་ལན་ཅིག་ཨེ་མ་
ཏོ། །གནམ་བསྐྱོས་ས་ཡི་ཆངས་པའི་ལུང་ལས་ཆེ། །གཙུག་ཏུ་བེན་གྱིས་ཡང་ཡང་
བསྐྱངས་པའི་དོན། །ཁྲི་སྟོར་བཅུ་གསུམ་བདག་པོའི་རང་ཚུལ་ལྟར། །སྤྲིད་ཀྱི་ཁུར་
འཛིན་རྩེ་ཐོགས་བསམ་བསམ་གནས། །རང་རྒྱུད་ཤེས་ཉོན་མང་པོའི་རྒྱུན་དར་
ཡང་། །སྤྱི་རུ་ཉན་ཐོས་སྟོད་པའི་ཚུལ་དུ་གནས། །ཆོས་བརྒྱུད་འདི་སྤྲང་བྱ་བས་
ཉམས་ལེན་བྲལ། །ནང་དུ་རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་ཚུལ་གྱིས་གནས། །གསར་རྟོང་
བརྟན་ལ་སྟོགས་རིས་ལྷག་སྤང་ཡང་། །མདོ་སྤྲུགས་ལམ་བཟང་འགལ་མེད་གོགས་
འབྱེད་ཚུལ། །སྤྱད་པས་མི་ངོམས་སྤྲིད་བདེའི་བྱ་བས་བྲེལ། །རྒྱལ་བརྟན་སྤེལ་བའི་
ཐབས་ཚུལ་སྤྱབ་ཁུལ་བཅས། །རང་རྒྱུད་སྤང་ཆེན་སྟོན་ལྟར་ཆེས་སྟོས་བས། །སྟོ་
གསུམ་བཀྱི་བ་དཀར་ཆོས་ཅིས་ཀྱང་དཀོན། །ནག་ཆོས་ཉེས་ལམ་མ་འབད་རང་
གིས་འཇུག། །དམ་པའི་རང་རྟགས་སྤྱལ་སྤྱར་ཁེངས་བྲེགས་ཆེ། །དེ་ཡི་རང་ཚུལ་
དཔགས་ན་སྤྱི་མའི་དོན། །སྤྲོན་མོ་ལག་སྟོང་དཔལ་བ་སྤྱབ་པའི་རྒྱ། །སྤྲོན་བསགས་
དགེ་ལ་རྩལ་སུ་ཡི་རང་དང་། །སྤྲིག་ལ་ཟས་དུག་ཁོང་ནང་སོང་བ་ལྟར། །འབྱོར་པའི་

སེམས་འདུན་ཉིན་མཆོད་སྤེལ་བཞིན་དུ། །ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་དང་སྤང་ན་
ཡང་། །བཀའ་བཞིན་མི་སྐྱབ་སྐྱོན་ཡོན་གོ་ལྡོག་ལྟ། །རང་སྐྱོན་ལྷ་མར་འགེགས་པ་
ཅང་མ་རིག་ །རང་གི་ཉེས་སྐྱོད་སྒྲོག་ཏུ་བསུབ་བཞིན་དུ། །ད་ལྟ་གངས་རིའི་རྩ་བས་
བསྐྱོར་བའི་ཁོད། །བཞུན་པ་འཛིན་པར་ཁས་ལེན་ཁུར་དུ་སྒྲངས། །མཆིད་ལན་སྟན་
བརྒྱད་ཆོག་བྲལ་རང་བཙོ་སྤེལ། །

དཔག་མེད་སྐྱོན་ནས་ཆོགས་བྱང་རྫོགས། །རྫོགས་སྤྱིན་བྱང་གོལ་གོ་འཕང་
མཆོག་ །མཆོག་མངའ་བདེ་ལྡན་ཞིང་གི་མགོན། །མགོན་པོ་འོད་སྤང་མཐའ་ཡས་
ཀྱལ། །དུག་ལྷ་རགས་པའི་སྐྱེ་པོའི་ཆོགས། །འཁོར་བའི་འདས་དུ་བྱིང་བན། །ཐུགས་
རྗེས་མི་བཟོད་གཞན་དོན་དུ། །གསུམ་ལྡན་དུར་སྤྲིག་གར་གྱིས་བསྐྱར། །རྒྱལ་བའི་
མཛད་པ་མཐར་སོན་ཀྱང་། །ཐ་མལ་ཚུལ་དུ་བཞེས་པ་ན། །རང་ལ་མི་ལྟོས་གཞན་གྱི་
བྱིར། །མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་སྐྱོང་། །མཛད་འཕྲིན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱས་
པའི་མཆོག་ །གསུང་གི་མཛད་པ་ཡིན་པར་བསུགས། །དེས་ན་སྤངས་རྟོགས་མཐར་
སོན་པ། །བྱི་རུ་མི་ངོམས་མཁས་པའི་ལུགས། །གང་བྱིར་བྱིར་བས་སྐྱེ་པོའི་
ཆོགས། །རྗེས་སུ་འཛིན་བྱིར་འཆད་ཅོད་ཅོམ། །ལོག་སྤྱིའི་བྲ་བ་གཅོད་པའི་
བྱིར། །སྔོན་བྱོན་གཞུང་ལ་མཁས་པར་སྐྱུངས། །སྔོན་བྱོན་བདེ་གཤེགས་གཤེགས་
ལུལ་ཆེར། །མཁས་རྣམས་དགའ་བས་འཇུག་པ་དང་། །ངན་འགྲོའི་འགྲོ་ཆོགས་སྒོ་
དེ་ཉིད། །རིམ་བཞིན་འཁྲིད་པ་དམ་པའི་གསུང་། །ལན་མང་ཐོས་དང་མཐོང་བས་
ན། །རྒྱལ་བ་ཡལ་སྐས་སྒྲ་དཔོན་དལ། །གཙུག་ཏུ་ཁུར་ཉེ་རང་སྤོའི་ཚུལ། །ཐོལ་མེད་
སྤྲང་གི་དབུས་ནས་སྤྲུལ། །སྤྲེ་སྤྲེས་དད་པ་སྤེལ་བའི་བྱིར། །རིགས་བདག་སྒྲ་མའི་

མཆོག་བསྟེན་ན། །རང་གཞན་སྒྲོ་སྒྲར་སེལ་བའི་སྤང། །གསལ་འདེབས་འབྱོར་མེད་
ཡང་ཡང་ཞུས། །རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་ཤར་བ་ན། །ལོག་སྤྱ་འབྱུང་བའི་མིག་བྱ་
ལོང་། །བརྟལ་ཞུགས་སྟིང་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱུད། །རྒྱལ་ཐུགས་བཏང་སྟོམས་ཕྱོགས་
སུ་གཡལ། །དེས་ན་ཁྱོད་ཉིད་ཡོངས་འཛིན་ཁུར། །སྤར་ཐུས་ཐུགས་དང་བསྟུན་སྒྲར་
ན། །འདི་ཕྱི་གཏན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་ཕྱིར། །ཐོལ་མེད་སྟིང་ནས་གསོལ་འདེབས་
ཞུས། །གནམ་བསྐྱོས་ཆངས་པའི་ལས་ལུང་ལྟར། །མཛོད་པ་ཇ་སྤྱས་ཆད་མཐུད་
དང་། །ཡོ་བསྐང་ལྷག་བསམ་ཆ་མེད་ཀྱི། །གསོལ་བཏབ་རམ་ཆེ་ཁུར་དུ་བབས། །ཕྱི་
རྒྱར་ཇ་སྤྱའི་མིང་འཛིན་ནས། །འདི་གར་སྟུན་དོན་སྐབས་བབས་ཀྱི། །བྱེད་སྟོའི་
བཀོད་རྒྱ་ཀུན་གཟིགས་ཆེར། །གསོལ་འདེབས་ཞུ་འཕྲིན་སྐབས་མཆུངས་
འབུལ། །རྩར་རྩར་རི་མོ་རྟེན་ལྷ་རེག། །རིན་གཉིས་སྤང་འཁོར་བཙོ་ལྷ་བཅས། །སྟེལ་
འབྱོར་ཡིད་སྟོ་འདི་ནས་ཀྱང་། །ནམ་ཀུན་དགེ་བའི་འཇུག་པ་བྱེད། །སྤང་མཐའི་ངོ་བོ་
སྒྲོས་གར་ཆེར། །དབུགས་རྩབ་འབྱུང་བ་ཚུན་ཆད་དུ། །འགྲོ་དོན་མི་གཡོ་སྟོན་རྟོག་
སྤང་། །ལྷག་བསམ་དགའ་བའི་ཡི་དམ་སྤྱབས། །

ཞེས་པ་དང་། གཤམ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞུ་དོན་ཕྱག་སམ་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་
པའི་ཆབ་ལན་དུ། གཤམ་གཟིགས་པ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་མཆོག་གི་བྱང་དུ།
ད་ལམ་ནང་མའི་གསུང་སྟེགས་ཕྱག་སམ་ཁག་གཉིས་ལ་རྟེན་འབྱུང་ལྷ་རེག་ནང་
མཛོད་དང་། ས་རྒྱ་སྤང་འཁོར་གང་གིས་སྤྱ་བ། གཞིས་ཅེ་སྤྱི་རྫོང་མཁན་ཆུང་ནས་
དུལ་སྟུན་ངོ་མ་བཅས་སྟེལ་འབྱོར་དགའ་དད་སྟོ་གསུམ་པན་ཚུན་འགན་པའི་བཀའ་
བེན་སྤྱེད་ཀྱི་དཔལ་དུ་ཆེ། རི་ཕེབས་བཞིན་རྗེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་

ཆ་ཆང་བཀའ་མངགས་ཅི་ཞུས་བཞིན་དང་བསྟོད་གང་ཆེས་ལྷ་བ་ལྔ་པའི་ཆེས་བཙུང་
ལྔ་པའི་ཉིན་ལེགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་། རོས་ཕྱོགས་བསྟོད་སྟབས་ངང་འཐེན་གནང་བ།
རོས་སྟོན་འཁོར་འགས་བསྟུས་དུ་སྤྲེང་དགེ་འཕེལ་གླིང་བསྟོད་བྱེད་སྟོ་ཟིན་ཏེ་སྟོན་
ལྔ་པའི་ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ནོར་གླིང་དུ་བདེ་འབྱོར་ཟིན་པས་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་
གསུང་འབུམ་པར་བཏབ་ཆ་ཆང་རྣམས་འདི་གར་འཕྲལ་གནང་ཡོད་པ་དང་། བཞུ་
ཆེན་མཆོག་བདེ་སྟུག་སྟུག་གསོལ་དང་ཆབས་ཅིག་དེར་པན་ཆོས་བཀའ་སོགས་
ཀྱང་ཡོངས་ཟུར་ནས་ཞུ་གནང་ལས། གཞན་མ་དུས་དབང་དམ་ཆོག་ཅི་བཞིན་
འབྱོངས་མིན་གྱིས་ཞུ་སེམས་ཆེ་བ་མི་འདུག་པས་མཁན་ཆེན་མཆོག་གི་ཞབས་
དུང་ནས་ཐོབ་པ་ཞིག་སྟུགས་བཅེས་མི་འདོར་བ་དང་། དེ་ཡང་འདི་ལོ་སྟོན་མཆོས་
སྟུགས་དང་སྟུགས་སྟུ་འཁོར་འགས་བསྟུས་གྱིས་ཞབས་བཙུག་ཞུས་ན་འབུམ་མིན་
ཐེབས་ཐང་། རང་ཉིད་སྟུག་སྟུངས་གྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཐད་ནས་འདི་སྤང་ཆོས་བརྒྱད་
གཞན་དབང་དུ་སོང་བས་འིན་ཏུ་དམན་རུང་། སྟོན་སྤྲད་ལྷ་མ་མང་པོའི་ཞབས་
གཏུགས་སེན་རྒྱལ་སྤྱི་བོར་སྤངས་པས་ཆོས་བཀའའི་ཐོབ་རྒྱུན་དགོན་རིགས་ལྷ་ཀྱན་
གཟིགས་མཆོག་ལ་ཕུལ་གྲུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་སྟུག་སྟོད་ལྔ་པའི་སྟོབ་མ་གཞན་དུ་
མ་མཆིས་པས་རིང་མིན་ལྷ་ཀྱན་གཟིགས་མཆོག་གི་གསེར་ཞལ་མཇལ་ཏེ་དགོངས་
བཞེད་གང་འབྲུབ་ཅིག་ཞུས་ཆོག་པ་དང་། དེ་ཡང་འདི་ལོ་སྟོན་མཆོས་མཇུག་ཅིས་
ཁམས་ཕྱོགས་གྱི་གནས་ལུགས་དེར་སྐབས་སྟོང་འཇགས་མེད་ཅིང་། འདི་གར་ཉེན་
བཞེངས་སྟེ་མང་དང་། བྱེད་སྟོ་སྟེ་སེལ་ཆུ་གཉིར་ལྟ་བུ་ཡོད་ལུས་ཐོག་སྟུ་ཉིད་ཀྱང་
བྱམས་པའི་ཉེན་བཞེངས་མཇུག་སྟོས་སྟུགས་སྟུགས་པ་ཞིག་ཨེ་ཡོང་སྟུམ་པས་འདི་

མོ་རང་འཐེན་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ནས་ཅི་འགའ་དུས་བསྟུན་གསུང་བྲིས་ཐོག་ནས་བཀའ་
བསྟུར་ཁུས་ན་སྟུམ་པར་མ་ཟད། གཞིས་ཅི་ཕྱི་རྫོང་གི་སྟན་གསལ། དཔེན་དགོན་
གཏོང་ཅ་ལོ་ལོན་ནས་ཉར་ཏེ་གཏོང་སྒྲིའི་དམིགས་སྒྲོར་བསྐྱེད་འབབ་དུས་སྒྲོད་བྱ་
དགོས་གཏན་ཆིགས་ལ་ཅིས་མེད་ཉམ་ཤེད་ཀྱིས་མ་ཅ་ཅིས་སྒྲོད་ལེན་གཉིས་མོས་
མ་བྱུང་བའི་ཐད་སྤྱི་བ་ནོ་ལོན་རང་ནས་ལུགས་འགལ་བྱུང་བ་བྱང་ཁྱུ་ལགས་པ་
བཅས་འདི་སྒྲོར་དོན་ཅ་ཆུང་བས་པན་ཚུན་མཆོད་རྒྱུ་མི་ཉམས་པའི་ལེ་འགྲིགས་
ཐབས་ཡོད་པ་ཁྱུ་ཞིང་། ལུག་སམ་སྤྱི་རྫོང་སྟུལ་བ་ཁག་གསུམ་ཡོད་བསྐྱེད་དམ་
འབྱར་དང་། སྟན་ཁྱུ་སྤྱི་རྫོང་འབྲུལ་ལམ་ཁྱུས་པ་རྣམས་དབྱེདས་དམ་པར་མངའ་བ་
མཁྱེན། ཁྱུ་འདེགས་ལྟ་རེག་ནང་མཛོད་བཅས་ཤིང་ཡོས་ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་བཙུ་
དུག་བཟང་པོར་ལུལ། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་སྟུལ་ཏོ། །

(༡༥༠ བ་༤། ༡༩༧ འ་༧) ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་ནང་གཟུངས་ཆུང་ཆབ་ཁྱུགས་
སྤར་ལམ་ཐོག་སྤྱག་ཏུ་ཉིན་གསུམ་དང་། མདོར་ཉིན་གཅིག་བཅས་གཟབ་འཕར་
གསོལ་རས་དང་འབྲེལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་དུས་བཟང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཅིད་
སྟོན་ཅི་རིགས་པ་མཛད་སྟོལ་ཆགས་པ་བཞིན་མེ་རུ་བ་ནས་རང་དགོན་དུ་དབྱར་
གནས་དགག་དབྱེའི་མཇུག་སྒྲོ་མེད་ཞེས་པ་ཅིད་སྤྱ་སྐབས་བབས་རེ་ཅིད་རྒྱུན་ཐད།
འདི་ལོ་ཆབ་ཁྱུགས་མཛད་སྟེའི་དབྱེས་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལོར་སྤྱིང་བསྐལ་བཟང་
པོ་བྱང་གི་དཀར་ཞལ་མཐེལ་དུ་འཕགས་མཆོག་འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་གི་འབྲུངས་
རབས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་བུ་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུང་པའི་གཞུང་
དང་། བར་མཆོམས་སུ་ཆོས་ལུན་གྱི་ཅིད་སྤྱི་རིགས་སྤྱ་ཆོགས་བཅས་རྒྱལ་སྤས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བཟང་པོར་དད་མོས་ཀྱི་དགའ་བ་ཟད་མི་ཤེས་པ་
འདུག་ཕྱིར་རྟོགས་བརྗོད་རྣམས་གར་གྱི་རོལ་ཅེད་ཉིན་གསུམ་རིང་འབྲུལ་གཟིགས་
མཐར་གར་མཁན་རྣམས་དབྱལ་དངོས་ཀྱི་བྱ་དགའ་གནང་སྦྱིན་སྤེམས་མཐོ་བས་
ཡོངས་སུ་ཆོམ་པར་མཛད།

(༡༥༡ ཉ་༥ ༡༥༠ བ་༤) ལྷ་ལྡན་ཁ་ཆེའི་འགོ་སྤྱི་འམ་འདུ་དང་། ལས་རོགས་ས་
མ་འདུ། ཟ་འདུ་བཅས་ནས་འབྲུལ་རྟེན་དང་བཅས་གསར་མཇལ་ཞུས།

(༡༥༡ བ་༣ ༡༥༠ བ་༣) རླ་བ་བཙུང་པར་ (༡༥༡ བ་༣ ༡༥༡ བ་༡) ཅེ་པོ་བྱང་ཆེན་
པོར་ཆེབས་རགས་བཀོད་པ་རྒྱས་གཤོམ་གྱིས་ཆེབས་བསྐྱར།

(༡༥༡ བ་༥ ༡༥༡ བ་༩) རླ་བ་བཙུག་ཅིག་པར་སྦྱི་བ་ཇོ་སག་དང་། དགའ་བཞི་
ཐའི་རི་དམག་དཔུས་བཅས་རྒྱལ་ཅེར་དབྱིན་རིའི་དམག་སྤྱོད་བསྐྱབས་ཟིན་ཕྱིར་
འཁོར་འབྱོར་ལྷག

(༡༥༡ ཉ་༡ ༡༥༡ འ་༡༡) རྩ་སྤྱོད་རྟོ་ཐོག་ཐུའི་ཡང་སྤིད་སྒོར་དགེ་འཕེལ་སྤྱིར་སྤྱ་
བྱང་གི་མཛོད་པ་ལས་བྱེད་ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་ཐུན་མོང་ནས་སྤྱགས་དམ་ལན་གསུམ་ཅམ་
ལུལ་བའི་ཐ་མའི་བཀའ་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྤྱུལ་ཐད། རྩ་སྤྱོད་དགེ་འཕེལ་སྤྱིར་
ནས་བཅིས་པའི་ལྷོ་དང་། ལྷ་ལྡན་གན་རྟོ་ལའི་ལྷོ་ལྷོ་བ་གནས་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྷོ་
བརྒྱད་དབེན་རི་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྷན་དུ་མས་ཕྱིན་བརྒྱབས་ནགས་ཆལ་སྤྱག་པོ་
འཁྲིགས་ཤིང་། སྤང་ལྷོངས་མཁན་རྣམ་བཟ་རྒྱ་སྤྱང་དལ་བུས་ཁོར་ལྷག་མཛེས་པའི་
འདབས་ཞོལ་དུ། བ་སྤྱང་དང་། མ་ཡོས་ཡོའི་བྲེའུ་ལྷས་མཆན་ངོ་མཆར་ཅན་རྒྱ་བྱི་
ལོ་བར་རྟོག་འདུག་བགྱིས་ན་འབྲུལ་མེད་ཡིན་ཅིང་། སྤང་ཡང་སྤྱགས་བསྐྱེད་བཅན་

མོ་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བར་འབྲུལ་མེད་རིམ་བར་བྱོན་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་སྦྱོར་བར་
དེས་བས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་བབས་ཞེས་ཐེབས་པ་བཞིན་རྗེས་སོར་དྲགས་ཕྱོགས་
ནས་གནས་ལུལ་གྱི་བཀོད་པ་དང་། སྦྱིད་བྱེད་ཟུང་གི་ལོ་མིང་། བྲུབ་པའི་རང་རྟགས་
གསལ་བར་མངའ་བའི་རྩེད་བཅས་གང་ཅི་ནས་ར་འཕྲོད་འབྲུལ་བུལ་དེས་རྟེན་
ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་མཚུངས་རི་རྒྱ་སྒྲུལ་སྒྲུ་གོང་མ་སོག་ལུལ་དུ་
ཞིང་ག་ཤེགས་རྗེས། ཞབས་འབྲིང་རྣམས་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་མགོང་ས་ཆེན་པོར་ཡང་
སྦྱིད་གར་ཐེབས་བརྟག་ཞུ་ལུལ་བར། དབྱས་ཕྱོགས་ས་ཡི་ཐེག་ལེར་གསལ་ཆ་ཡོང་
ཞེས་ཐེབས། དེ་ལས་ལོ་རྒྱུན་མང་སོང་མཐར་བོད་དུ་ཐུགས་དམ་ལུལ་བར། ལྷ་ལྷན་
ཁྲིམ་གཟིགས་ཁང་དུ་བཅས་པའི་བྲེའུ་ཤེས་རབ་ཆོས་འབྱོར་རི་རྒྱའི་སྦྱེ་སྦྱིད་འབྲུལ་
མེད་ཡིན་ཞེས་ཐེབས་པ་སོགས་མཆོག་དམན་བྲག་ཞན་སུ་འདྲ་ཞིག་ནས་བརྟག་པ་
ཞུས་ཀྱང་། བཀའ་ལན་གང་ཐེབས་ཐམས་ཅད་གཞན་དུ་འཕྲོ་འབྲུག་ནོར་འབྲུལ་ཆ་
ཅམ་ཡང་མི་ཡོང་བར་ཁ་དང་ལག་པ་སྦྱང་པ་ལྟར་རྟགས་འཕྲོད་མངོན་ཤེས་ལུང་
བསྟན་ཤིང་ལྟག་ཏུ་ཐེབས་པ་ནི་བོད་མི་ཤེས་ལྷན་ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་ཆོད་ལྟར་ཡིན་
པར་མ་ཟད། ད་དུང་སྒྲུལ་སྒྲུའི་ངོས་འཛིན་མཛད་ཚུལ་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ག་ཤས་
དུ་འཕོད་པར་འགྱུར་བ་ལས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དེས་བ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །

(༡༥༣ བ་ཤ། ༣༣༣ འ་༥) རྒྱལ་ཅེ་ཆོང་སྦྱི་མཁན་ཚུང་ལོ་རྩ་བ་སྒོ་བཟང་འབྱུང་
གནས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་སྦུལ། འདས་ཟབ་ལུ་ལུང་གི་ཆེ་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་རྗེས་འབུལ་
བཞེས་དང་། ཉེར་ལཱའི་ཆོགས་སྟོན། དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོར་གི་མདོ་འཆད་པ་རྣམས་
ཀྱང་ལེགས་པར་མཛད།

ཟླ་བ་བཙུག་ཉིས་པར་འབྲས་སྤངས་སྒོ་ཁ་ལྷ་མོ་ཁང་གི་རྒྱན་བསྐྱེད་བ་དང་།
འབྲོམ་སྟོད་གཉན་ལུག་གི་ཉི་ལྷོག་བསྐྱེད་གསོ་བ། ཅེ་རྒྱལ་པོ་ཁང་གི་བསྟེན་
མཆོམས་པ་སོགས་ལ་འབྱོར་བྱུག་དང་། འབྲས་སྤྲུགས་སྒོ་བ་དཔོན་གསར་བར་
སྤྲུགས་རམས་པ་སྐལ་བཟང་། སེར་བྲེས་འཛིན་ཁོངས་མཐོ་ལྷིང་མཁན་གསར་དག་
བཤེས་བྲམས་པ་དབང་ལུག་ རུ་ཐོག་མཁན་པོར་རབ་འབྲམས་པ་ལུ་བསྟན་ཆོས་
འཕེལ་བཅས་བསྐྱོ་བཞག་སྟེ། རྒྱུད་ལྷོད་སྤྲད་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ལས་སྟེ་དོ་དམ་ཅེ་
བྱུང་ནམས་ནས་གཏོར་ཉགས་མཇུག་དར་ལུལ་བ་མཐོན་བརྒྱུད་བཞེས་ཏེ་གནང་ཆ་
སྟེ། འབྲས་ཤར་སྤུལ་དག་དབང་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཆོན་མིང་བཏགས་གཏོར་སྒོ་ཟེན་
པའི་སྐྱ་སྐལ་འབྲུལ་མཇུག་དང་། སེར་བྲེས་ཏེ་ཏོར་བྲག་འགོ་སྤྲད་ཆང་སྤུལ་སྐྱ་ལྷ་
སར་སྤྲིག་ཞུགས་ཟེན་མཇུག། སེར་སྤྲད་རྒྱལ་རོང་པ་བོང་ཁ་སྤུལ་སྐྱ་བྲམས་པ་
བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཆོ་ནས་དད་མཇུག། འབྲེད་པ་གནས་ནང་དང་། དགའ་
བྱུང་གཉིས་ནས་སྤྲེར་མཇུག་བཅས་ཞུས་པ་སོ་སོར་རྩ་བྲལ་བྱུག་དབང་དང་།
ཁམས་འདྲི་བཀའ་མཆིད་སོགས་དབྱེས་བཅེ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་ཤིང་། གནས་བཙུ་
ལྷ་ཁང་མདོར་མཁན་བྱུང་གསུམ་ནས་རི་ལྷུང་ཅ་ཆོག་ཁག་སྤྲུན་ཞུར་བསྐྱེད་བར་
སྤྲུགས་ཞིབ་ཀྱིས་དམ་རྒྱ་ལེགས་པར་སྟེ། འཆར་ལོའི་དབྱེས་སྟོན་ཉིན་གཉིས་
པའི་ཞབས་གསར་བ་ཅེ་སྒོ་བ་ཤར་ཅེ་མཁྱེན་རབ་དབང་བྱུག་དང་། འབྲས་སྒོ་མར་
དག་དབང་ལུན་ཆོགས། བདེ་ཡངས་བསྟན་འཛིན་རིན་ཆེན། ཅིས་སྤྲུག་བར་འཆོ་
འཛིགས་མེད་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རོང་རམ་པ་བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ་
བཅས་ལ་བསྐྱོ་བཞག་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་སྟེ། སེར་བྲེས་ལས་སྟེ་ནས་ལུ་ཐོབ་མདའ་

འབྲུང་བའི་ཐུགས་དམ་ཕྱར་བ་གདན་ཞུས་བྱུང་བར་ཐུགས་སྒྲོན་མཆམས་སྒྲོར་གནང་རྗེས་སྒྲོན་ལམ་མང་འདི་ཐོ་སྒྲིག་མཛད། ལོ་མཁུག་དགུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་འཆམས་གཟིགས་ལའང་དགེས་སྦྱོན་ཡང་དག་པར་བཅས་སོ། །

(༡༥༡ བ་༤། ༣༤༤ ཐ་༡༠) དགུང་གངས་ཞེ་གཅིག་ཏུ་མེབས་པ་མེ་འབྲུག་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་ཀྱི་ཐོག་མར་རྟེན་འབྲུང་མེབས་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་བར་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་མའི་ཐུགས་དམ་སྒྲོང་བྱེད་ཆེས་གཏོར་གྱི་རིམ་བ་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་སྡེ་བཞིའི་སྒྲོ་འཕར་དབྱེ་བའི་དགེས་སྒྲོན་བསྐྱས་རྒྱན་བཞེན་བསྐྱངས།

(༡༥༤ ཉ་༣། ༣༤༤ འ་༣) དེ་ནས་ཉིན་ལྔའི་རིང་ཆོས་སྡེ་གསུམ་དང་། གཞིས་དགོན་ཁག་གི་བསྐྱབ་བྱ་དགུ་བཅུ་གོ་བཞི། རྒྱག་ཅུ་རེ་གསུམ། བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ། བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་བ་བཅས་ལ་ཆོགས་སྡེ་མ་དང་། རྒྱག་ཅུ་ཐམ་བ། རྒྱག་ཅུ་རེ་གསུམ། དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ། ཡང་རྒྱག་ཅུ་རེ་གསུམ། རྒྱག་ཅུ་ཐམ་བ་བཅས་ལ་ཆོགས་ཕྱི་མའི་སྒྲོམ་བ་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་ཏེ་ཐར་བ་དང་རྣམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཉེ་བར་མཛད།

(༡༥༤ ཉ་༥། ༣༤༥ ཐ་༦) ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་སྟོན་འཁོར་རྒྱགས་བསྐྱས་སྒྲོ་ནས་ལྷ་ལྷན་སྒྲེང་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་ཕྱགས་མེབས། ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་འདུས་པ་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས་དབུས་སུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཆོགས་མདོན་པར་གསོ་ཞིང་། སྤྱི་ལྷུང་གི་བྱི་མ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བའི་ཆོ་གའི་དགའ་སྟོན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲོང་བ་དང་། ཆོས་བསྐྱགས་དང་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གཉིས་སྒྲ་དག་གསལ་གསུམ་གསུང་དབངས་མཐོན་པོས་འཆད་པར་མཛད། དེ་ནས་སྦྱོན་འབྲེན་གྱི་སྤྱི་ཞུ་ཆར་དུ་དངར་བས་མདུན་བདར་ཏེ་གསུང་རའི་ཆོས་ཁྲི་

ཆེན་པོར་ཞབས་བྱུང་གི་འདབ་བརྒྱ་མཛེས་པར་བཀོད་ཐོག ཉོ་ཐོག་ཟུ་ཁག་དང་།
སྦྱུལ་སྦྱུ་ཆེ་ཁ། སྤིང་སྦྱོན། གྲུང་། བཀའ་མདའ་ཅིས་གསུམ། ཤར་བྱང་ཆོས་རྩེ། ལྷ་
སྦྱུལ་ཆུང་ཁ། སྦོལ་དཔོན་ལས་སྒྲེ། ཆོགས་ཆེན་ཆེན་མོ། བྲ་ཆང་བཞིའི་དབུ་མཛད།
བྲ་སྒྲོར་བ་བཅས་ནས་གོ་བབས་ཀྱི་མཛེས་དར་ཕྱལ་བར་བྱག་དབང་སྦྱལ་རྩེས་
བདུད་བསྐྱོག་དང་། ལྷ་བརྒྱད་གསོལ་འདེབས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་མཉམ་མེད་ཐུབ་པ་
ཆེན་པོའི་འབྲུངས་རབས་ལས་བརྒྱམས་པའི་གསུང་ཆོས་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཟབ་ཅིང་།
རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྟན་བརྗོད་འབྲེལ་ཆགས་པ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགག་དོན་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་མཐར་ལུགས་བྱུང་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤང་དོར་ལ་
གཅེས་སྦྱས་སུ་བྱ་བའི་ཞལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་བྱས་པར་སྦྱལ་ཏེ་ཀྱན་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་
ཐོས་ཀྱོལ་གདམས་པའི་ས་བོན་བྱུང་པར་ཅན་ཐེབས་པར་མཛད། ཕྱི་ངོ་སྟོན་ལམ་
ཆོགས་མགོན་དུ་འང་བྱོན་ནས་སྦྱན་འབྲེན་བྱས་གསོལ་སོགས་ཞལ་འདོན་ཆོས་
སྟོན་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ལྷགས་བསྟོ། བསྟན་འབར་མ་དང་། བདེ་སྟོན་མཐུན་འགྱུར་
དང་འབྲེལ་བ་བཅས་རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྱག་བཞེས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མཛད་ནས་
གཙུག་ལག་ཁང་སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ་ལ་གནས་གཟིགས་སུ་བྱགས་ཐེབས། ཕྱི་
སྟོས་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་། ཆབ་འབངས་བདེ་བས་འཆོ་བའི་ཐུགས་སྟོན་རྒྱབས་པོ་
ཆའི་མཆོམས་སྦྱོར་དང་། དཔལ་ལྷ་ལྟོག་ཏུ་གཟབ་གསོལ་གསུང་བསྐྱང་། གཉེར་
གཏད་འཕྲིན་བཅོལ་སོགས་སྟོན་རྒྱས་བསྐྱངས་ནས་ཅིད་མའི་གསང་སྟོ་བརྒྱད་
གཟིམས་ཆུང་དུ་བྱིར་ཐེབས་གནང་། ཕྱི་ཉིན་ར་ཆེ་དང་ཡུན་རིང་ལྟ་ཁང་གི་སྦྱར་
གནས་པ་ནམས་ནས་དག་བྱེད་བུམ་པའི་བྱས་ཆབ་ཕྱལ་བ་མགོན་བརྒྱད་བཞེས་ཏེ་

དོ་རྗེའི་རྒྱ་མདུད་སྦྱལ། ཆོས་བརྩ་བདུན་ཉིན་ཅེ་མོ་བྲང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་འཆར་
ཅན་ལྷ་སྤྱིའི་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་སྤྱིག་འབྲུལ་དང་།
མཆོད་པའི་ཨང་རིམ་ཐོ་བཤེར་གྱིས་བྱས་བྱུང་རྣམས་དབྱེའི་བྱ་དགའ་གཟེངས་བསྟོད་
ཆར་བྱིན་པར་མཛད།

(༡༥༥ ཉ་ལ། ༡༥༦ འ་༡) ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་སྤར་ཡང་ལྷ་ལྟན་དུ་ཆིབས་
བསྐྱར་དང་འབྲེལ་གཏོར་རྒྱག་ཆེན་མོ་དང་། བྱམས་པ་གདན་འདྲན་སོགས་སྟོན་
མཚུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་དགའ་སྟོན་གྱི་ཆ་ལག་རྣམས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་། ར་ཆེ་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་མཛད་དེ་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་
གཞུང་མེད་ཁང་དུ་ཆིབས་ཞུལ་ལེགས་པར་བསྐྱར།

(༡༥༥ བ་༩། ༡༥༧ ཐ་༡) དགོ་སྟོང་བསྐྱབ་བྱ་བརྩ་སྤག་གཉིས་ཅམ་ཆོངས་པར་
སྟོད་པའི་བརྟུལ་ཁྲགས་གྱི་སྟོན་སྤྱིན་པར་མཛད།

(༡༥༥ བ་ལ། ༡༥༧ ཐ་༡༠) རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཆིབས་ཞབས་
བརྒྱ་སྤག་མང་པོས་མདུན་བདར་ཉེ་སྤྱ་ལའི་ལྷོན་ཤིང་འཁྲིགས་པའི་དགའ་ཆལ་ཉོར་
སྤིང་བསྐྱལ་བཟང་མོ་བྲང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར།

༤༧། ར་མདོ་སྤད་སྤྲ་བྲང་བཀ་ཤེས་འབྲིལ་གྱི་ཐོས་བསམ་སྤིང་གི་སྤྲ་བྲ་ཐུན་མོང་
ལ་བསྟན་པ་སྤྱི་བྱེའི་གནད་དོན་གསལ་བའི་ཆབ་ཤོག་སྦྱལ། བརྟན་གསོལ་རེ་
འབྲུལ་བཞེས་དང་གདན་ས་ཁག་གི་འབྲིག་ལམ་ལ་སྟོད་ཡངས་མི་འགོ་བར་
ལས་སྤེ་རྣམ་པར་རྟེན་སྦྱལ། གཞན་སྤེ་པས་ཤོལ་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་དམག་

སྒྲེའི་དབྱང་ཆོགས་དང་། གཞན་པན་ཐབས་གྱིས་སྤྱོད་པ་སྤྲོད་ཅིས་རིག་པ་གཤམ་
ཆར་དགོངས་ནས་དེའི་སློབ་བྲལ་གསར་འཛུགས་གནང་།

(༡༥༥ ཉ་། ༡༥༧ འ་༩) སྐབས་ཤིག་ཨ་མ་དོ་བཟ་ཤིས་འབྲེལ་གྱི་ཐོས་བསམ་
སྒྲིང་ཆ་བྲལ་ཐུན་མོང་ལ་ཆོག་དོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཆབ་ཤོག་འདི་ལྟར་གནང་
དོ། །

མད་བྱང་ཆོགས་གཉིས་ལས་འཁྲུངས་མཆོན་དཔེ་ཀུན་རྫོགས་སྟོབས་བཅུའི་
དཔལ་ལྷན་ཕུན་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་གསུམ་མངའི་སྟོན་མཆོག་སིན་རྒྱའི་བདག་
།འཕགས་པོད་མཁས་བྲུབ་རིམ་བྱོན་བཀའ་སློལ་ཆུ་མེད་དབྱང་གསུམ་དག་པ་ཕྱང་
རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཚུལ་འདི་གཉེན་མིག་། དེས་ལེགས་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་
པའི་སློག་མཆོག་ཕྱིན་རྒྱག་བསྐྱུ་བཞིའི་རང་གཞན་སྤྱིན་བྱེད་གཏིང་མཐའ་བལ་བ་
ཀུན་སྤང་འབར་བའི་འོད། །ལོག་ཏོག་སུན་འབྲིན་བརྒྱལ་བརྟག་ཁུར་བཟིད་ཆ་ན་
དངར་བ་པན་བདེའི་སྤྱང་ཅིའི་རྒྱལ་མཆོན་རབ་བཞད་ཐོས་བསམ་སྒྲིང་མཆོག་
ནས། །རྒྱ་ཆེན་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྟོན་ཆོག་འདབ་མཁུ་བྱེ་ཞིང་། །འོས་དང་མི་
འོས་རིས་སུ་བཅད་པས་ཐབ་དོན་ཀྱི་བསུང་འཐུལ། །སྤྱང་ན་སློེ་ཕུ་སྤྲག་བྱེད་ཟེུ་
འབྲུའི་གོ་སར་ཅིར་ཡང་དོམས། །ལེགས་བཤད་གསེར་བྱིལ་འཁྲོལ་བས་ཐོས་འཛིན་
དབང་པོར་སྟོན་ཞིང་འཛེབས། །རབ་དབྱེས་བསྐྱགས་བརྗོད་མེ་ཏོག་འཐོར་ལ་ཀུན་
བྲེལ་ཞིང་། །ཡ་མཆོན་དོན་ཆེན་སྤྱང་ཅི་འཛིན་པའི་རོ་མངར་ཁྱོང་། །ར་ཡིག་གཉིས་
པ་རྒྱགས་པས་རབ་སྤྱོས་གར་གྱིས་ཅེན། །གཟུར་གནས་ཁ་ཡི་བད་ཆལ་རྒྱས་པའི་

སྤྲིངས་ཡིག་བསྟར། །

ཕྱ་རྒྱུ་ས་ཟས་ཀྱིས་ལུས་སྟོབས་རྒྱས། །ལེགས་ལམ་གོམ་སྟབས་འབྲུང་འབྲོར་
འགོད། །ངན་གཡོ་སྤེ་ལུའི་རྩལ་བྱང་ཡང་། །དགོན་གྱི་ནགས་ཁོད་འགྲིམས་ལ་
ཚོངས། །རེ་ཞིག་འབྱུང་ལུས་ཟུག་རྩས་མ་རེག་བར། །འདི་སྒྲང་རྣམ་རྟོག་ཆོས་
བརྒྱད་མིག་འཕྲལ་གྱི། །ཅོལ་རྒྱུང་རིག་པའི་ཐོ་མདོག་བདེན་ཡང་། །ཉམ་ཐག་ལམ་
འདེན་གཤེས་ལུགས་བྲལ་འདིས་སྟོ། །ཆོས་དང་སྤྲིད་གྱི་ལེགས་སྟོའི་ཚུའི་བཞོན་
པ། །སྒྲལ་མིན་ལྷག་བསམ་སྤྲིན་གྱི་མེ་ཉོག་བདེན། །དེ་སྤྲད་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྟེལ་
བརྒྱ་བྱིན་གཞུང། །རེ་བ་འདི་དག་རྒྱ་ཐིགས་གོ་འཕང་འཛིན། །ལེགས་བྲུས་པརྫོ་ཟླ་
ཐེར་གྱིས་ཟུམ་པས། །བསྟན་འཛིན་རྟེན་དུག་ཞི་བདེའི་ནགས་སུ་འཕྱུར། །ཁྲིམས་
འཆལ་མཁས་རྫོམ་དཔལ་མགྲིན་སྟོང་སྟེལ་ཆོགས། །ཉེས་བཤད་ཐན་སྐད་སྟོག་པའི་
དུས་འདི་དར། །སྟེལ་མཆོག་གོང་མས་མཆོད་བྱའི་གནས། །ཞིང་འདིར་བསྟན་པའི་
གཞིའི་འབྱུང་ཁུངས། །རྩོ་ལྷའི་ལྷོངས་ཞེས་གྲགས་མོད་ཀྱང་། །དབྱེད་ན་བསྟན་པའི་
གཟུགས་བརྟན་ཅོམ། །

གཙུག་ལག་ཀྱན་ལ་རྒྱལ་མཆོན་ཉོག་ལྟར་མངོན་འཕགས་དཀྱི་ཞེས་སུ་གྲགས་
པའི་ལུགས་བཟང་སྟན་ཆབ་རྒྱུན། །རབ་ཟབ་བྱི་མེད་གང་ཐུགས་ལུགས་མཆོག་ལུ་
གྱ་རྒྱུད་དུ་སྟེལ་བར་ང་ཉུ་བུ་ཡིས་བག་མེད་དུ། །འཕྱངས་ཏེ་སྤྲང་ཡང་སྟུག་ལྟར་
སྟན་བརྒྱད་གཅིག་ནས་གཅིག་ཉུ་སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་ཟབ་མོས་ཡིད་སྟོགས་ཏེ། །བརྩ་
སྟག་རིག་གནས་ངལ་བསྟེན་དོན་གྱི་སྟོང་པོ་ལོན་ལ་བེམ་པོ་ཞལ་དགྱིས་འགའ་ཞིག་
སྟག་དོག་ལོ། །

སྐྱོད་ན་གཞུང་ལུགས་ཉིན་བཞིན་འཕེལ། །མགིན་སྐྱོན་པོ་ཉིད་དབྱང་གི་
ཆོགས། །ལུགས་བཟང་སྟེལ་བ་ཆེར་བཙོན་པའི། །བག་མེད་སྐྱོད་པས་ཐ་བྱར་
ཁྲུ། །

སྐྱོན་བསགས་ཆེ་རབས་དུ་མའི་བག་ཆགས་ཡོངས་བཟླས་སྟོ་བཟང་བཞུག་
པའི་སྐྱོར་ཁྲུགས་མཁས་བཅུན་བཟང་པོའི་བསེལ་ལྷན་སྟོ་ལ་རབ་བསྐྱེདས་
ནས། །ཡོངས་རྫོགས་ལམ་གྱི་ཉིང་ཁྲུགས་ལ་མཛད་བགྲང་ཡས་མདོ་རྒྱད་རྒྱ་མཆོའི་
གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་རྩལ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །རང་
བཟོའི་བརྒྱང་སྐྱོད་སྟོབས་རྣམས་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་ལུང་རིགས་གད་རྒྱངས་
མཐོན་པོས་ཁེངས་འཕྲོག་སྟན་ཆོག་སྟེབ་ལེགས་མཆོ་བྱུང་དབྱངས་ཅན་ལྷ། །ཆོས་
འཁོར་རོལ་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་མཁས་མང་རི་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཅེས་འབྲེན་
མཆོག་མཁས་རྣམས་སྟོ་མོས་གྲོས་གཏིབས་དགོངས་པ་མཐུན། །

ཆུན་གཤེར་པོར་གང་ལས་ཅན་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་ཀྱི། །བལྟས་ཆེ་བདུད་ཅི་ཅུ་
དང་རྣག་ཁྲག་མཐོང་བ་ལྟར། །འདིར་ཡང་ལ་ལས་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་སྤྲང་མོད་
ཀྱི། །ཤལ་ཆེར་མི་དང་ལས་ངན་འགའ་ཡིས་འབྲེར་ཡང་འཛིན། །

སྐྱོན་ཡང་འབགས་པ་དག་བཙོམ་སྐྱུར་རྒྱང་སོགས་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
འབྲས་བུ་བྱུང་སྤིད་ན། །རྩྭ་མཐོང་གྱིས་པས་ཆོམ་རྒྱན་ཟུར་འདེགས་མི་ངལ་
དཔུལ་བའི་གཡང་སར་མཆོང་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །དུག་གསུམ་མཁྲིས་ནད་དབང་གི་
གངས་རི་སེར་པོར་ལོག་དང་ལེགས་བཤད་ལག་རྩམ་བྲག་འཛེགས་འབྲ། །བྱ་
བརྒྱད་ཁོ་བོའང་གང་གི་རིན་ལས་སྟན་ཆོག་སྟེལ་སྟོབས་བའི་མགིན་པ་ཅུང་ཟད་

བཀྲེག། འདབང་མེད་ལས་ཀྱི་སྦྱང་བས་བཅེསས་བ་ཡི། འདྲུང་སྤྱིག་རྟགས་ཀྱི་ཆ་གོས་
མ་རལ་བར། ཆོས་སྤྱིད་འདྲེས་པའི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་དེ། རྣམ་གཤེད་ཆོས་བརྒྱད་
ལས་དུ་རྒྱག་པར་མཐོང་། །

འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་རིག་པའི་ལམ་བྱེ་ལྟར། ཆོས་དང་ཆོས་མེན་
འབྲེད་པའི་འབྲུལ་ཀྱི་ཕ་ཁྱུང་ཅེན། འཛོད་བྲལ་གཏན་ཆོགས་ཆར་དུ་དངར་བའི་
ཤིང་རྟ་དེར། རྣམ་དཔྱིད་སྒོ་མིག་དར་བས་ཡོངས་འགངས་མཁས་པའི་
སྟོལ། འཕགས་མཆོག་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཐོགས་མེད་ཞབས་ཀྱི་མ་སྦྱང་ལུགས། འདོས་
བརྟན་སྤྱུ་སྤྱུ་མཛོན་རྟོགས་ས་བོན་བྱང་པོ་དེ། མཁའ་གསུམ་སྦྱོར་བཞིའི་ལྷ་ཡི་
སྤྱང་ཆར་པ་བ་པ་ལས། སྤྱལ་བཟང་སྤྱུ་གུ་ཆོས་སྤྱའི་སྤྱེ་མ་དར་བར་བཅོན། འདལ་
ལྷན་ཆེ་གྲགས་སྤྱགས་གསང་འཁོར་ལོས་སྤྱག་མཛེས་ཤིང་། ས་དང་ཕྱིན་བཅུའི་
ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་གྱུར་གྱུ་མ་དངས། ལས་ཉོན་འཁོར་རྒྱ་གུན་གཅོད་ན་བ་
བརྒྱད་པ་གང་། འདུད་བཞིའི་གཡུལ་ཆོགས་མཐའ་བྲལ་དབྱ་མས་གཞོམ་པར་
རིགས། རྣམ་འདྲན་མཆོག་དེའི་ལུང་བཞིའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོ་རས་བསྐྱོར། སོ་ཐར་
རིགས་བརྒྱད་དེས་འབྱུང་བསྤྱབ་པའི་ནོར་གྱིས་འགོངས། འདུལ་འཛིན་མཆོག་
གྱུར་ཡོན་ཏན་འོད་དེའི་རྣམ་ཐར་ལྟར། སྒོ་དང་འབད་བ་དུ་མས་བསྐྱེན་བ་མཆོག་ཏུ་
བསྤྲུགས། སྤྱུ་མཆོག་དབྱིག་གི་གཉེན་དེའི་བཞེད་སྟོལ་ཆོས་དྲུང་དཀར། འཛོད་བྲ་
གཞི་ལྷ་ཚོད་བྱེད་གནས་བརྒྱད་གཡལ་འཁྲིལ་བས། ཆོས་མཛོན་མཛོད་ཀྱི་སྤྱན་
གྲགས་སྤྱང་གསང་ཐེ་མཐོར་སྤྱོགས། ལྷ་བྱུབ་མོངས་ཆོས་ནི་ཙོའི་སྤྱུ་ཙོར་སྤྱང་
མཛོད་ཐེར། སྤྱོབས་འབྱོར་གོ་ས་སྤྱན་གྲགས་ཆེ་བ་ཅེས། སྤྱིང་པོར་རྒྱུ་མ་བ་འགའ་

རེ་མཆིས་མོད་ཀྱང་། །བརྟུལ་ཞུགས་ངན་པའི་སྒྲིའི་སྡེ་དཔོན་བཞིན། །བཞུན་དང་
འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ཅི་ཞིག་པན། །

སྟོན་ཆད་ཅི་ཙམ་འདས་པའི་བགྲང་བྱ་དབྱལ་བའི་རི་མོར་བྲིས། །མི་རིང་འཆི་
བདག་མཆོན་མ་འཆར་ཡང་ངོམས་པ་མེད་པར་ནི། །སྤྲར་ཡང་ལོ་བརྒྱར་སྟོད་པའི་
ཆོས་བརྒྱད་འདུ་འཛིའི་ག་ཤོམ་ར་བྱེད། །མི་རྟག་བྲན་པའི་ཡུལ་ལས་འགོངས་འདི་
རྒྱལ་རྣམས་ཁྲིལ་བའི་རྒྱ། །དེར་ཆོགས་སྤྲུགས་ཡིད་གཅིག་མ་སྤུན་རིན་ཆེན་རྒྱན་
འཆར་བ། །ལུང་རིགས་མཆེ་བྱང་སྟོབས་པའི་སྤྲ་ཞགས་རིང་དུ་སྟོངས། །ཡང་དག་
ལམ་གྱི་གཞན་པན་ཁུར་ཆེན་འདེགས་བཟོད་ཕྱིར། །རང་རུས་དཔེན་ཡང་མཆོག་
གསུམ་སྤྲན་ཉེ་གསོལ་འདེབས་བཤིད། །

ཤེ་རུང་སྟོ་བཟང་རིང་ལུགས་འདི། །ལྷག་ཚུ་ཆད་པའི་རྩིང་བྱ་དང་། །རྒྱང་དམར་
ཁོད་ཀྱི་མར་མེ་བཞིན། །གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མར་ལུས། །

དེ་ལྟར་འཕྲིན་ཡིག་བདག་སྟོ་ལུས་སྤའི་རྩལ་གྱིས་ཉེར་བསྐྱུན་གཞན་གསོས་སྟུ་
དབྱངས་འདི། །དག་གི་དབང་པོ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་བྱས་
ཆོག་སྟོར་ཐགས་བཟང་བ། །མཁས་རྫོམ་མདུད་དང་བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག་སྤྲུས་
མཛེས་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་རི་མོས་སྟ། །མང་ཐོས་བྲན་དབང་ཆོགས་རྣམས་ངོ་མཆར་
གཟིགས་མོ་བསྐྱབ་ཕྱིར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་སྤྲངས། །ཞེས་པ་འདིའོ། །

(༡༥༥ ཉ་༦། ༣༥༡ འ་༦) ཉིན་གཉིས་རིང་ཆངས་སྟོད་དོན་གཉེར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ལྷ་བཙུང་ལྷ་དགོ་རྩལ་དང་། བཙུ་གཉིས་ལྷག་པའི་བརྒྱ་སྤྲུག་གཅིག་བསྟེན་རྩོགས་
སྤྲབ་པ་གནང་།

(༡༥༤ བ་༣། ༣༥༡ འ་༣) ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན་ཆིབས་ཞབས་འགས་བསྐྱུས་སྒོ་
ནས་ལྷ་པེབས་ཐོག་རྒྱ་དཔྱད་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱིར་བཏོན་ཐོར་སྤྱད་རྫོང་གི་ལས་རིམ་
ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་། བསྟན་འགྲོར་འཆེ་བའི་གནོད་བྱེད་གདོན་བགེགས་ཐམས་ཅད་
མཐའ་བལ་གྱི་དབྱིངས་སུ་རྒྱས་འདེབས་པའི་སྤྱན་དམིགས་མཆོམས་སྦྱོར་མཛད།
འི་ཉིན་གཟིམས་རྒྱུད་ཀྱན་གསལ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་སེར་སྤྱངས་ཆེན་མོར་
ཞིབ་གཟིགས་ངོས། བྱམས་ར་ནས་མཐུག་འགྲིལ་མཆོམས་ཅེ་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་
བསྐྱུར་གྱིས་གོས་སྦྱར་ཐུགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་དང་། འཕགས་བ་ལྷ་ཁང་དུ་གནས་
གཟིགས་བསྐྱེད་ཉེ་མོར་སྤྱིར་དུ་པེབས། རྣམ་གྲུའི་ཆོགས་མགོན་དུ་གསོ་སྦྱོར་གི་
མདོ་འཆད་པ་གནང་། རྒྱ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་
གྱི་སྟོན་དཔོན་ལས་སྡེ་དང་། ཆོགས་མཆོད་ལས་བྱེད་ཁག་ལ་ཐོན་ཐུག་དགའ་ལྷན་
ཁྲི་རིན་པོ་ཆོས་གཙོས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིར་གྱི་སྟོན་དཔོན་ལས་སྡེ་འདུས་
དམངས་དང་བཅས་པར་འཆར་ཅན་ཞབས་བརྟན་མཛལ་ཁ། དཔལ་མགོན་སྟོན་ས་
འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་སྤྱིར་མཛད་ཆེན་དང་། རྒྱ་བྱ་
ཡོངས་གྱི་ས་བཅུད་ཉམས་བ་གསོ་བྱེད་རྣམས་ཐུགས་རིན་ཆེན་གྱིས་གཏམས་པའི་
གཏོར་བུམ་བརྒྱ་ཐག་མང་པོ་སྦྱབ་ཆོག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། དུས་འཁོར་མཆོད་
གར་ལ་ཐུགས་ཞིབ། སྦྱབ་མཆོད་ཆོགས་མགོན་བཅས་ཀྱང་སྤར་བཞིན་བསྐྱེད་ས།

(༡༥༥ ཉ་༦། ༣༥༣ ཐ་༦། རྒྱ་༤) ཆོས་བཅུ་ཉིན། ལྷར་བཅས་སྤྱི་དགུའི་མགོན་
སྦྱབས་དང་དབྱང་གཉིན་མཆོངས་མེད་མགོངས་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་བསེལ་སྤྲོངས་
བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་གྱི་པན་བདེའི་ཉེར་འཆོར་ཞབས་བད་ཉག་བརྟན་ཆོས་བདུན་རྟོ་

རྗེའི་རང་ཁམས་སུ་འགྱུར་མེད་ཏྲག་བཏན་ཆེད་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་སྤྱི་ནས་མ་
མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཆོགས་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱི་ཆེ་སྐྱབ་
དང་འབྲེལ་མཁའ་འགོ་བསུན་བརྒྱུག་གི་བཏན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་བཀའ་འདྲིན་
ཆེ།

(༡༩༠ ཉ་མ། ༣༥༥ འ་༥) ཆེས་བཙུ་བཞི་ཉིན་དོན་གཉེར་བཞི་ལུ་རྩ་བཞིར་དགོ་
ཚུལ་དང་། རྒྱག་ཚུ་རེ་བཞིར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོ་མ་པ་འབོགས་པར་མཛད།

(༡༩༠ བ་ན། ༣༥༥ ཐ་༢) རྒྱ་བ་ལྷ་པར་འཁྱུངས་སྐར་མཛད་ཆེན་དང་འབྲེལ་ནང་
མ་མཁན་སྡེ་རྒྱུང་ཁ་ཡན་ལ་ཕྱག་སོར་དངོས་རེག་གི་བྱིན་རྒྱལ་དང་། དེ་ཐོག་རྒྱ་
གར་འབི་ལར་དུ་བྱི་ཡིག་སྒོ་བ་སྟོང་དུ་ཐོན་པ་ཤོད་རྒྱུང་སྒོག་མཁར་བུ་བསོད་ནམས་
མགོན་སྐྱབས་བྱིར་འཁོར་འབྱོར་ཕྱག་

(༡༩༡ ཉ་མ། ༣༥༥ ཐ་༡༡) རྒྱག་བ་ཆེས་བཞི་འི་དུས་ཆེན་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱབ་
བྱ་སུམ་ཚུ་སོ་ལྷ་དགོ་ཚུལ་དང་། བཞི་བཙུ་ཞེ་གཅིག་དགོ་སྟོང་དགོ་བཙུལ་ཞུགས་
ལ་ཡང་དག་པར་བཞོད།

(༡༩༡ བ་ན། ༣༥༥ འ་༦) འབྲས་སྐྱུངས་བྲལ་ཆང་བཞི་དང་། སེ་ར་བྲལ་ཆང་གསུམ་
སོ་སའི་སྒོ་བ་དཔོན་དགོ་སྟོས་དང་། ཆོགས་ཆེན་ཆོས་ཁྲིམས་པ། དགའ་ལྷན་བྲལ་ཆང་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་བཅས་ཆེད་འགྲུགས་གནང་སྟེ་དབྱར་གནས་ཀྱིས་མཆོན་གཞི་
གསུམ་ཀྱི་ཆོ་ག་འདི་དག་བར་ལམ་ལས་སྟེ་ནས་འཆུན་འདོམས་རྒྱུང་སྒྲོན་གྱིས་
སྤྱིག་ལད་ཉམས་འཆལ་ཅི་རེགས་ཤིག་རྒྱུང་ཡོད་འདུག་པ་འདི་ལོ་དབྱར་ཞལ་
བཞེས་ནས་བཟུང་ལོ་ལྷར་ཁྱུངས་སོ་སོས་དམ་པོས་དམ་བཅེངས་ཀྱི་བཞོད་ནན་

མཐའ་སྒོམ་དང་འབྲེལ་བས་ལུང་བཞིའི་ཕྱེ་སྒོད་དང་། སྤྱི་སྤྱིག་བཅའ་ཡིག་འབྲུ་དོན་
དང་མི་འགལ་ཞིང་། སྤྱི་སྒོམ་བསྟན་འགྲོའི་སྟན་ཡོན་དུ་འགྱུར་ངེས་ཚུལ་མ་ཐུན་དོན་
ཐུན་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་བསྟར་ནན་ཆེ་བ་མགོན་བརྒྱད་སྟུང་། ཆེས་བཙུག་ཉིན་
གསོ་སྦྱོང་གི་མདོ་འཆད་བ་དང་། དབྱར་བདག་བསྐྱོ་ལས། ཚུལ་ཤིང་བཞེས་པ་
བཅས་དང་། ཕྱི་ཉིན་ཐོ་ངེས་དབྱར་སྤྲ་མ་ཞལ་བཞེས་ཀྱི་ཆོ་ག་བཅས་ཐུབ་པ་ཆེན་
པོའི་བཀའ་ལུང་དང་མ་ཐུན་ངེས་མཛད།

(༡༥༣ བ་༣། ༣༥༤ བ་༡༡) ཆེས་བཙུག་ཉིན་རྒྱུད་སྒོད་བྲ་རྒྱན་ལྷ་བཙུང་གསུམ་ལ་
ཆོགས་སྤྲ་མའི་སྒོམ་བ་གནང་།

(༡༥༣ བ་༤། ༣༥༤ འ་༡༡) བགས་ལྷན་ཡོངས་འཛིན་ལོ་ཆེན་དང་། བ་ཉི་སྟུལ་
སྤྱི་སྤྱི་མིང་མོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། ཅེ་ཕུག་ལྷ་སྒོན་པ་སོགས་ལ་འབྱོར་ཕུག་
བཅས་ངེས་བཞིན་སྟུང་།

(༡༥༣ བ་༥། ༣༥༤ འ་༢) ཆེས་བཙུག་ཉིན་བགས་ལྷན་ལྷ་བྲང་ནས་ནམ་གྲ་
བྲངས་བཅད་གདན་བསྐྱལ་ཐོག་ཡོང་ས་ཆེན་པོ་གཟིམས་རྒྱུང་རྟག་བརྟན་དག་
འཕེལ་དུ་གདན་བྲངས་ཉེ་ལྷ་མཆོད་ཆོ་གའི་སྒོ་ནས་མཁའ་འགོ་བསྟན་བཞོག་གི་
བརྟན་བཞུགས་དངོས་འབྲལ་སྤྲམས་མཐོ་བ་བཅས་ཕྱལ་ཉེ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་
ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་པར་ཡངས་པོར་བྲེ། ཡར་མར་ཆེས་བཙུག་ཆོགས་སྒོན་དང་། གསོ་
སྦྱོང་གི་ཆོགས་མགོན་ཡང་སྦྲར་ཆགས་སུ་མཛད།

(༡༥༣ ཉ་༣། ༣༥༧ བ་༤) དབྱར་གནས་ལེགས་པར་གྲོལ་བའི་དགག་དབྱེའི་ཆོ་
ག་དང་། སེར་འབྲས་ཆོགས་ཡོངས། ཆོ་ཆོག་གླིང་ལྷ་གྲ་སོགས་ལ་འཆར་ཅན་

སྤྲོངས་རྒྱའི་མངལ་ཁ་སྤར་ལམ་བཞིན་སྦྱལ།

(༡༩༣ ཉ་ལ། ༣༥༧ བ་༡) རྣམ་གྲ་སྤོབ་རྒྱུར་ལས་ཆོན་པ་བྱམས་པ་དངོས་གྲུབ་ནས་རྒྱ་སོག་འཕགས་ཡུལ་སོགས་ཕྱོགས་ཕེབས་ཀྱི་ཆེབས་ཞབས་དང་། རྣམ་ཀྱུན་གསུང་ཆོག་གི་སྤྱི་ཞུ་བཅས་དགོངས་ལྡན་རྒྱུར་བའི་གཞིགས་བཅོས་སུ་མཁན་ཆེད་གོ་མིང་དང་། སྤྱི་འགྲེའི་ཐབ་རྟེན་ཐོག་ཞོར་སྤྱོད་དུ་བཏུན་གླིང་གཞུང་ཆོད་ཁོངས་སྟག་ཅེ་ལོར་ཁང་གཞིས་ནམ་འཁོར་རིང་ཁ་འཛིན་དུ་སྦྱལ། འདི་ལོ་ཆོས་བ་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱུད་བཏུན་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་སོགས་སྤྱི་སློམ་དགོས་དོན་དུ་མར་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་ལོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དང་འདབ་ཆགས་པར་རིགས་གསུམ་ལྟ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གསར་བསྐྱུན་གནང་བའི་མཇུག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་མཆོམས་གསུང་ཞབས་རྣམ་གྲ་འགྲུལ་ཞིག་དང་བཅས་ཉིན་གསུམ་རིང་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་ཆར་འབེབས་ཀྱི་སློན་ནས་རབ་དུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ཆོམ་བྱེད་ཀྱི་སྟེག་ལྷགས་དང་འབྲེལ་བ་ལེགས་པར་བསྐྱུངས།

(༡༩༣ བ་༣། ༣༥༧ འ་༤) སྤར་པན་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་འདིར་མཐའ་བཞིའི་ཆོལ་བ་སྤྱང་བྱེད་དཔུང་དམག་གངས་ཉུང་ཞིག་ལས་མེད་ཁར། གཞན་སྟེ་རྣམས་པར་གཞོན་པའི་དམག་སྤྱོད་གི་བྱ་བར་ཆེད་དམིགས་ཀྱི་བཙོན་སྤྱང་ཆེར་མེད་རྒྱུན་དུས་ཕྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་འགྲུལ་ཞིག་ནས་གངས་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་རྒྱས་བདག་གིར་བྱ་སེམས་འདོད་བཞག་ཅི་ཆེད་ཐོག་ཅོད་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་རིམ་བཞེད་སྐབས་འདིར་ཞི་བྱག་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་བྱ་བཞག་པན་བདེའི་སྟེག་རྒྱངས་དམ་པར་མེད་དུ་མི་རུང་བར་བརྟེན། དམག་དཔུང་གོ་བྱགས་སྤོང་སྟག་གི་གངས་ལྡན་གསར་

འཇུགས་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལྟར་འཕོང་ཆལ་གྱི་རྣམ་གངས་མང་
སོར་ཆེད་གཉེར་གྱི་སློབ་སྦྱོང་བགྱིད་ཏུ་སྦྱལ་ནས་ད་ལམ་ཐོན་བསྐྱེད་ཆེ་ཆུང་ལ་
གཞིགས་སའི་བྱ་དགའ་གནང་རྒྱ་དང་། དཔའ་ཆལ་ལེགས་ཉེས་དབྱེ་འབྱེད་གྱི་སྦྱང་
ཏུ་དམག་ཅིད་གཏན་འབེབས་མཛད་རྒྱ་ཆབས་ཅིག་ཉིན་གསུམ་རིང་ཏུ་སྦྱ་དང་། ཉི་
ཉོར་། དབྱིན་རི་བཙས་གྱི་འཐབ་ལུགས་ཅིད་སྤྲ་ཁག་ལ་ཐུགས་ཞིབ་བཀའ་བྲིན་ཆེ་
ངོས། ཉིན་ཐ་མར་དོ་འགྲོགས་གྱི་གཞིགས་འབྲལ་ཐེན་བསྐྱར་བོད་སྦྱོངས་དམག་སྦྱར་
ཡོངས་གྱི་སྤྱི་ཁབ་ཆེ་བ་ཞབས་སུ་ཆ་རོང་གིས་མཆོན་འགོ་དམག་རྣམས་ལ་མི་
ཐུད་དོ་རྗེའི་རྒྱ་མདུད་དང་། བཀའ་ཤག་འཆར་གསལ་ཨང་རིམ་ལྟར་གྱི་སྦྱ་དར།
རྟགས་མ། གནང་ཆ་སོགས་ཆལ་རྗེས་བཟ་གིས་ནོར་བུའི་ཏུ་སྤྲིག་གི་གྲུས་འདུད་
ཞུས། སློ་མང་ཅེ་བྱང་བྱམས་པ་མཐར་ཐིན་མདོ་སྦྱད་སྤྱི་འདོམས་ས་དབང་སྤྲ་མའི་
ལས་བྱར་ཐོན་ཕྱག་གནང་།

(༡༩༤ ཉ་༡། ༡༩༠ འ་༢) རིན་ཆེན་སྤོང་བ་ལས། སྐན་དང་བྱིས་པ་ན་བ་
ཡི། །སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་བསལ་སྦྱང་ཏུ། །ཡུལ་ཏུ་སྤྲན་བ་འདྲེག་མཁན་དག
།ཞིང་གིས་བརྒན་བ་འདྲོག་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་དང་། ཡོངས་འདྲིན་བརྗེད་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཆོན་གྱིས། སྤྱི་བོ་ཡོངས་གྱི་ལུས་གྱི་ནད་སེལ་བ། །གསོ་དབྱུང་རིག་གནས་
དག་ལ་རག་ལས་བས། །ཕྱོགས་མཆོམས་ཀུན་ཏུ་སྤྲན་བ་དར་བར་མཛོད། །ལེགས་
བཤད་སྦྱ་དབྱངས་སློག་སའི་མཁས་པ་དང་། །རིག་བྱེད་མཁན་སོ་དེ་དང་དེ་དག་
རྣམས། །རྗེ་དང་བཀུར་སྦྱིས་གཞེངས་བསྟོད་ཆེ་བར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་སྤྲན་ཅིས་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན་རྒྱལ་སོ་རྒྱལ་

རིགས་ཀྱིས་སྤྱི་བོན་ས་དབང་བསྐྱར་བ་རྣམས་གཞན་པན་གྱི་ཐབས་སྤྱོད་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་ངེས་པར་མཁོ་ཞིང་། སྤྱི་བོ་བོ་འཆའ་བས་ཉམ་ཐག་པ་དག་ལ་པན་འདོགས་
པའི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཅིས་རིག་གི་སྒོ་ནས་གཟུངས་རྒྱུ་དང་། དུས་ཚོད་ཀྱི་
ཉེས་པ་སེལ་ཞིང་། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཤིས་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ནས་སྤྱིག་ཅིང་སྤེལ་བས་ན་
ཆབ་སྤྱིད་དང་། མངའ་འབངས་ཀྱི་དགེ་མཆན་གོང་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་སྤྲོ་ཡོན་སྒྲ་
ལྷག་ཏུ་གཟིགས་ནས་བཞུག་གིང་ཉེ་འདབས་སུ་སྤྲོ་ཁང་གསར་བསྐྱར་ཐོག་མཁྱེད་
སྤྱད་དང་། སྐར་ཅིས་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཚུབ་པ་འབྲས་སྤྲངས་སྤྲོན་སྤྱིན་པ་མཁྱེད་
རབ་ཞོར་བྱང་ཞབས་སྤྱོད་དང་། ལས་ཆན་ཆེ་ཁའི་ལུང་ལས་ཀྱིས་གཟུངས་བསྤྱོད་
དང་འབྲེལ་མངའ་ཁུལ་དགོན་ཁག་ནས་ཁུ་བསྐྱས་སྒོ་བ་གྲུའི་འགོ་འཛིན་དུ་བསྐོ་
བཞག་སྤེལ་ཏེ་མཐའ་དབྱས་ཀྱི་ནད་པ་དྲག་ཞན་ཆང་མའི་ནད་གསོའི་པན་ཐབས་ལ་
ལྷག་བསམ་ཞེ་བཙོན། སྒོ་བ་གྲུ་བ་རྣམས་ལ་ལག་ལེན་མན་དག་སྒོ་བ་བྱིད་དང་། ལྷུ་ལ་
ལྷུ་གུ་བྱིས་པ་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲོན་གཏོང་ཕྱོགས་བཅས་ཚུལ་བཞིན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་
བསྐྱར་དང་། གསར་མཛལ། སྤྲོན་ཐེབས་བཅས་རིམ་བཞིན་སྤེལ་བས་ཕྱོགས་ནས་
ཕྱོགས་སུ་སྤྲོན་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་འཕེལ་ཞིང་། ནད་ཀྱི་ཐུག་རྩས་གཅེས་པ་རྣམས་
ལའང་པན་བདེ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༡༦༥ ཉ་༡། ༡༦༧ བ་༩) ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་འབྲས་བྲ་ཏི་སྤེལ་སྤྱས་གཙོས་
ཆངས་སྤྱོད་དོན་གཉེར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཙུགས་དགེ་ཚུལ་དང་། བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་
བསྐྱབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐལ་ལྷན་དུ་སྤྱབ་པར་མཛད།

(༡༦༥ ཉ་༦། ༡༦༧ འ་༦། ལྷ་༡༠) ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་ཆེབས་དགས་ཀྱི་མེད་བ་

ཆོར་དུ་དངར་བ་དང་བཅས་ནོར་སྤིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་བྱུ་འཛིན་གཞལ་
མེད་ཁང་དུ་བྱགས་ཐེབས།

༤༩༽སྤྱིར་བསྟན་འགྲོའི་རྒྱད་ཆོགས་ཞི་ཞིང་འདིགས་བྱེད་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོ་
ལེགས་བྱུབ་ཆེད་དགའ་ལྡན་དུ་ཐེབས་ཏེ་བྱགས་སྟོན་མཆོམས་སྦྱོར་རྗེས་ལྷ་
ལྡན་ནོར་སྤིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་གནས་བྱུན་སུམ་ཆོགས་ཤིང་གྲོགས་ཁྱད་
པར་བ་དང་བཅས་སྟོན་འགྲོའི་སྦྱོར་བ་བསལ་སྦྱོང་དང་དངོས་གཞིའི་བསྟེན་
བྱངས་སོགས་ཡར་ལྡན་དུ་སྦྱོང་སུམ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གནང་སྟོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་
པར་གདན་ས་ཁག་གི་འགྲིག་ལམ་ལ་རྟེན་གཞི་ནས་ཆོགས་སྤྱིའི་བསྟེན་རྫོགས་
མང་དུ་བསྐྱབས། ལྷ་རམས་དོན་སྦྱོང་དུ་མི་འགྲོ་ཆེད་དམ་བསྐྱལ་དང་ལས་སྟེ་
རེ་ཡང་གནས་དབྱུང་སོགས་བསྟན་ལ་དག་ཐེར་རྗེས་ཐབ་གནང་།

(༡༦༥ བ་༡། ༡༦༧ འ་༩) ལྷ་མཆོད་དང་བསྟན་སྟོན་འཁོར་ལུགས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤིང་དུ་ཆེབས་པོ་ཆེད་བསྦྱོད་ཀྱིས་འཇམ་
མགོན་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྦྱོ་གདུང་རིལ་པོར་བཞུགས་པའི་མཆོད་སྤྱང་རིན་པོ་
ཆེས་དབྱུས་རྟེན་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་སྦྱུན་སྦྱར་སྦྱ་ལུང་མཆོད་ཆོགས་མཐའ་གྲས་པ་
འབྲུལ་བ་ཤམས་དང་། དག་འདུན་ཆོགས་ཡོངས་ལ་འང་མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྲར་
གྲའོམ་བ་སྦྱལ་ཏེ་རིས་མེད་བསྟན་འགྲོའི་རྒྱད་ཆོགས་ཞི་ཞིང་། ཆོས་འབྱོར་ལེགས་
ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཕེལ་བ་དང་། ཁྱད་པར་རིང་མིན་ཡི་དམ་ཁྱད་པར་
ཅན་ཀྱི་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོ་བཞུགས་རྒྱུའི་བཞེད་དོན་རྒྱབས་པོ་ཆེ་མཐར་ཕྱིན་བདེ་

ལྷག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཐུགས་སྒོན་གསོལ་འདེབས་ཤུགས་དག་མཛད་པ་སོགས་གཞན་གྱིས་རི་བཞིན་དཔག་པར་དཀའ་བའི་འཕྲིན་ལས་སྒོ་དུ་མ་ཞིག་བསྐྱངས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་གཅིག་ལས་མ་མཛད་པར་རིངས་སྟབས་གྱིས་བྲིང་ཐེབས།

(༡༩༥ བ་༥། ༡༩༩ བ་༡༡) རྣམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་རྒྱད་ལས། ཡེ་ཤེས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལམ་ནི། ཡང་ན་མངོན་ཤེས་ལྡེ་པོ་དང་། རིག་སྒྲགས་འཆང་གྱུར་དངོས་གྲུབ་དང་། ཆེ་རིང་གཞོན་ཏུར་འགྱུར་བ་ཡང་། ཤག་ཏེ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་ནི། །རི་སྲིད་འདི་ནི་མ་བསྟེན་པར། །དེ་སྲིད་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཡེ་ཤེས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས། མངོན་ཤེས་ལྡེ་ལས། རིག་སྒྲགས་འཆང་གི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཆེ་རིང་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་གང་དང་གང་ཐོབ་པར་འདོད་ན་སྟོན་དུ་བསྟེན་པ་མ་བྱས་པར་མི་ཐོབ་ཅེས་རྒྱད་སྟེ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ལས་བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་བྱ་བར་གཤམ་ཆེ་བར་གསུངས་པར་མ་ཟད། རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དམ་པ་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལྷ་ནས་སྟིགས་ལྡེའི་རྒྱད་པ་དུས་མཐའི་རྒྱང་བཞིན་ལྡང་བའི་སྐབས་འདིར་ལྷག་པའི་ལྷ་གཞན་ལས་མ་བྱ་སྟོབས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡི་དམ་ཁྱད་པར་ཅན་དུས་དགའི་དབང་པོ་གཤམ་ནི་རྩེ་གཤམ་དཔའ་བོ་གཅིག་པ་བདུད་ལས་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་བསྟེན་ཆེན་ཆད་དུ་ཐེངས་པ་ཞིག་མ་མཛད་ན་སྤྱི་ལོར་གི་བར་ཆད་མང་བས་འཕྲིན་ལས་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཆེས་དཀའ་ལ། མཛད་ན་མཐའ་བཞིའི་ཚྲོལ་བ་གང་གིས་ཀྱང་སྒྲགས་བལྟ་བར་མི་རུས་ཤིང་། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་སྟོ་མཐའ་དག་སྟོན་གྱིས་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཡོང་ཞེས་བཀའ་མངགས་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཐེབས་པ་བཞིན་དེ་

ཕྱ་ཚུ་ཡོས་ཆེ་བ་བཞི་པའི་ནང་གཞི་བསྟེན་དབུ་འཇུགས་གནང་ནས་ལོ་འཁོར་གཅིག་ལྷག་ཅམ་རིང་སྟོན་འགོ་བསྟེན་སྤྱད་ཆུབས་ཆེ་བ་དང་། ཅ་སྟགས་ཉེ་སྟེང་སོགས་ཀྱི་བརྒྱས་སྟགས་ཀྱང་བྱེ་བ་ཐག་འགའ་ཞིག་སོང་བྱང་། ཤིང་འབྲུག་ཏོར་ཆེ་བྱག་པའི་ནང་བསྟེན་འགོ་སྟེའི་གོགས་དབང་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པས་སྟོ་བྱང་བཅད་རྒྱ་ལས་བཞེངས་ཏེ་རྒྱ་མེབས་མཛད་དགོས་བྱུང་བས་བཞེད་པ་མཐར་མ་འབྲོལ་བར་འཕྲོ་ཅན་དུ་ལུས་པར་བརྟེན། ད་ལམ་སྤར་ཡང་ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་བཀའ་ཆེམས་ཐུགས་ལ་བརྟགས་ཏེ་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོར་བཞུགས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་ཆེན་མེད་པ་འབྲུངས་ནས་ཆེས་ཉེར་བྱག་ཉིན་འཕགས་མཆོག་ལོ་གེ་ཤ་རས་གཙོས་ཕོ་བྲང་གི་ཉེན་མཆོག་རྣམས་ལ་མཆོད་སྟོན་སྟེན་འཕྲུངས་མང་བ་འབྲུལ་སྟེལ་དང་འབྲེལ་བསྟེན་སྟབ་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐར་ཕྱིན་འབྲུབ་པའི་ཐུགས་སྟོན་མཆོམས་སྟོར་ཤུགས་བྲག་བརྒྱུདས།

ཆེས་ཉེར་བདུན་ཕྱ་ཆར་ཆེབས་རགས་རྒྱས་གཤོམ་ཀྱི་སྟོན་ནས་ནོར་སྤིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ་ཆེབས་བརྒྱུད་ཐོག་བྱ་འཛིན་པོ་བྲང་གི་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་ཀུ་ཤུའི་སྟོང་པོ་ཞིག་གསར་འཇུགས་གནང་སྟེ་འདི་སྟེས་ནས་མེ་ཏོག་ཤར་བ་ཞིག་བྱུང་ན་རེད་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐར་ཕྱིན་ཡོང་བའི་ལྷས་ཡིན་ཞེས་བཀའ་མེབས་པ་ལྟར་བདེན་འབྲས་བསྟུ་བ་མེད་པའི་མཐུ་ལས་རྗེས་སོར་སྟོང་པོ་ཆེར་སྟེས་ཤིང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ནས་ལྷགས་བསྟེན་དངོས་གཞིའི་རིམ་པ་རྣམས་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བཞེད་སྟོལ་རྗེ་གསེར་ཁང་པ་ཡབ་སྤྱས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བཀའ་བའི་ཐུག་

བཞེས་བསྟེན་ཡིག་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན། གནས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། སྟོན་
སྟོན་དམ་བས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་འཆེ་བ་མེད་པ། ཆོས་
མཐུན་གྱི་ཡོ་བྱང་རྟེན་སྤྲོད་ཆེད་ཀྱི་སྤྲུལ་དབེན་པ་སོགས་ཡིད་དང་མཐུན་པ་
ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱལ་དབང་གོང་རིམ་གྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཆན་པོ་
ཆེའི་དང་ཆགས་པའི་གདན་ས་ནོར་གླིང་གྲུ་འཛིན་པོ་བྱང་དང་། རུས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།
གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། སྟོན་རྒྱ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ནས་ནི། །དབྱིད་ཟླ་ཐ་རྒྱུད་ཉ་ཡི་
བར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་རུས་དང་། དགུན་རུས་མཆོག་ཏུ་བསྐྱགས་པ་ལས་
དགུན་ཟླ་ར་བ་སྟོན་བྱག་ཟླ་བའི་ཆེས་ཉེར་དགུ་དང་། ཐོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་དང་
གྲུས་དང་གཙང་སྤྲོ་ཆེ་ཞིང་རྒྱུད་རུལ་གྱི་སར་བརྟེན་བཞུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ཤིང་
འབྲལ་དུ་བྱེད་པ་སོགས་སྟོན་ལས་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོབ་
དཔོན་དང་སྟོབ་མ་གཉིས་ཀའི་མཆོན་ཉིད་ཡང་དག་པར་མངའ་བ་སྐྱབ་ཁང་སྐྱལ་སྐྱ་
སྟོ་བཟང་དག་དབང་བཞུག་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། གསུང་ཆོག་ཞབས་
ཁུ་བ་ནམ་གྲུ་རུས་འཁོར་སྟོབ་དཔོན་བྱམས་པ་མཐུ་སྟོབས་ཞེས་པ་སོགས་ལྟ་སྟོན་
མཐུན་པ་འགའ་བྱང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡི་དམ་ལྟའི་བྱིས་འབྱུང་གྱི་སྐྱ་བཞུག་བྱང་པར་
ཅན་བཞུགས་པའི་མདུན་དུ་མཆོད་གཏོར་དང་། བཞུགས་གདན་བཅའ་ལུགས་
སོགས་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགོ་ལས། བསྐྱའི་ཆལ་ནི་ཉམས་དགའ་
བར། བྱང་བའི་ཆོགས་འདུ་རྗེ་བཞིན་བྱ། །དམ་ཆོག་རྩས་སོགས་ལེགས་གནས་
ན། །རིང་དུ་གནས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་སྟོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་མཐུན་གྱི་
བགྲངས་ཐོང་དང་། ཅང་ཉེན། རྗེ་རྗེ་རིལ་བུ། གར་ཆང་དང་བདུད་ཅིས་གང་བའི་ཀ་

མི་ཁྲིམས་ལྷན་དབྱེ་བ་མདུན་དུ་བསྟན་པ་དང་། ལས་བུམ་ཁ་རྒྱན་གཟུང་དོར་
གྲིས་བརྒྱན་པ་བཅས་སྒྲགས་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་དག་པའི་ཐབས་སུ་སྒྲགས་རིམ་ལས་
བསྟན་པའི་རྗེས་རྒྱུས་ཀྱང་ཆོགས་པར་མཛད་ནས་མཆོམས་མཐོ་འཇུགས་ཆོག་
སོགས་སྡོན་འགྲོའི་རིམ་པ་རྒྱལ་བ་སྟུན་གོང་ཆེས་ཀྱི་མཆོན་ཕྱེད་ནས་
བརྩམས་ཏེ་གཞི་བསྟན་ཆེན་མོའི་བཅད་རྒྱར་བཞུགས་གནང་བཀའ་བློན་ཆེ་འབྲེལ་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཐུགས་དཔེ་ཉམས་བཞེས་ཀྱི་རིམ་པ་རི་ལྟར་སོང་བ་
རྒྱུས་ལས་དང་པོ་པ་དག་ལ་ལེགས་པར་འདོམས་ཕྱིར་འཕྲལ་འཕྲལ་བྱས་བདར་
མའི་བསྟེལ་བྱང་ཁམས་དྲངས་མཛད་འདུག་པ་ལས་སྟོན་གྲངས་ཅམ་བཞོད་པར།

ཐོག་མར་མེ་འབྲུག་ཏོར་ལྷ་བཅུ་པའི་ཆེས་སུམ་ཅུ་ནས། མེ་སྟུལ་ཏོར་ལྷ་བཅུ་
པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་བར་ལྷགས་བསྟེན་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བསག་སྦྱང་གི་ཡན་ལག་ལ་
ཅལ་འདོན་གནང་བས་སྦྱབས་འགྲོ་གྲངས་ཆེག་འབྲུམ་སུམ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་
དང་། དམིགས་བརྩེ་མ་ཆེག་འབྲུམ་དུག་སྟོང་ཐམ་པ། དམ་ཆེག་དོར་བལྲས་ཆེག་
འབྲུམ་ཉིས་ཁྲི་བཞི་སྟོང་། མཐུལ་ཆེག་འབྲུམ་བདུན་བརྒྱ་ཐམ་པ། ཟ་བྱེད་མཁའ་
འགྲོའི་སྦྱོན་སྟེག་ཆེག་འབྲུམ་ཆེག་ཁྲི་དུག་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ། ཡོན་ཆབ་ཆེག་
འབྲུམ་དུག་སྟོང་ཐམ་པ། ཡིག་བརྒྱ་ཆེག་འབྲུམ་བདུན་སྟོང་ཐམ་པ། འཛིགས་བྱེད་
དང་། མ་ཏེ་དོ་རྩེ་སོགས་ཕྱག་ཆ་སྦྱ་པར་བཞི་ཁྲི་ཆེག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བཙོ་བརྒྱད་
བཅས་སོང་འདུག་ཅིང་། གཞན་ཡང་སྦྱ་ཕྱག་དང་། མཆོད་མེ། ལྷ་བཞོས་སོགས་
གྲངས་ལས་འདས་པ་སོང་ཡོད་འདུག་རུང་། བསྟེལ་ཐོར་འགོད་པ་མ་གནང་བས་རི་
བཞིན་འདྲི་མ་སྟོབས་སོ། །

ཆེ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་ནས་དངོས་གཞིའི་ལྷགས་བསྟེན་དབུ་བཅུགས་
ཏེ་བྱན་བཞིའི་རིམ་པར་སྤྲད་གཞི་ཐམས་པའི་སྐྱེ་ལི་བར་དོ་གསུམ་དངོས་སུ་སྤྲོད་
བར་བྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱད་སྟེན་བྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་འཁྲུང་
གྱི་གནད་ལེགས་པར་ཆང་བའི་སྟོན་གསལ་སྤྲད་དང་། ང་རྒྱལ་ལ་སློབ་པ། དེ་
ནས་བཟང་མེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་དབུང་བཟང་གི་ཞུས་པའི་རྒྱད་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་བསྐྱས་བརྗོད་གྱི་སྟོན་བརྒྱད་དང་བཅས་བས་ཐོག་མར་ཞི་ཁྱོ་སྒྲགས་སྐྱབ་གྱི་
གངས་བསྟེན་ཨ་ར་པ་ཅ་བྱེ་བ་གཅིག་དང་། ཆིག་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་ཐམ་པ། དེ་ནས་རྩ་
སྒྲགས་ཡ་མ་རྩ་རྩ་བྱེ་བ་གཅིག་དང་བདུན་འབུམ་སུམ་ཁྱི་ཐམ་པ། ལས་སྒྲགས་སམ་
སྟོང་པོ་བྱེ་བ་གཅིག་དང་། ཆིག་འབུམ་ཉི་ཁྱི་སུམ་སྟོང་ཐམ་པ། ཉེ་སྟོང་ཡ་མ་རྩ་གྲེ་
བ་གཅིག་དང་། ཆིག་འབུམ་ལྷ་ཁྱི་བརྒྱད་སྟོང་། ཡེ་ཤེས་འབེབས་སྒྲགས་བྱེ་བ་
གཅིག་དང་། བདུན་སྟོང་བདུན་བརྒྱ། དེ་རྗེས་མེ་ལྷའི་བསྟེན་པ་བྱེ་བ་གཅིག་དང་།
ཆིག་འབུམ་བཞི་སྟོང་། བསྟེན་སྐྱབ་སྒྲགས་མའི་བསྟེན་གངས་ཁྱོན་བསྟོམས་བྱེ་བ་
གཅིག་དང་། ཆིག་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཐམ་པ། དངོས་སྐྱབ་ལེན་ཆོག་སྒྲགས་སུམ་
ཁྱི་དགུ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ། འཛིགས་བྱེད་གྱི་བདག་འཇུག་ཆར་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན།
མཆན་ཐོག་ཐག་གཅིག་ལ་མེ་ལྷའི་སྐྱོན་སྟེག་ཆིག་ཁྱི་ལྷ་བརྒྱ། རྟག་ཅུ་མ་བརྒྱ་དང་
བཅུ་བཅས་རིམ་བཞིན་ཉམས་བཞེས་སུ་བསྐྱར་ཞིང་།

བཅད་རྒྱའི་རིང་སྒྲགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ཕན་གྱི་མི་སྣ་དང་། གཞུང་སའི་སྡེ་མོ་
ལས་འཛིན་ཁག་འགྲོ་འོང་གི་ཐོན་ཕྱག་འཁྱོར་ཕྱག་དང་། དགྲུང་གསར་དགྲེས་སྟོན་
སྤྱི། བརྒྱད་གཏོར། འཁྱུངས་སྐྱར། ལྷ་མཆོད་བཅས་གྱི་མཛད་སྟོན་དང་། སེར་

འབྲས་དགའ་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་ས་རྒྱའི་མངལ་ཁ་སོགས་གྱི་སྐབས་བསྟེན་སྒྲུབ་གྱི་དམ་
ཆོག་བསྐྱར་བྱེད་གསེར་ཞལ་དངོས་སྟོན་མ་གཙང་བར་ན་བཟུང་གདན་ཅུ་དང་།
མགོན་གཟེམས་སོགས་བརྒྱད་དེ་མང་ད་པ་མ་གཏོགས། དེ་མིན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ལས་
ཆོན་ཆེ་སྤྲོད་། ཆོས་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་དཔོན་ལས་སྡེ་བསྐོས་བཞག་མངའ་འབངས་སྡེ་
འགྲོའི་བདེ་སྤྱད་སྟེན་ཅུ་དང་། ལས་ཁུངས་ཁག་གི་འཆར་གཞི། ཐུགས་དམ་ཅུ་སོན་
སོགས་ཡི་གེ་འབོགས་བསྒྲིལ་རེ་ཅམ་ཉིན་ལྟར་ཆག་མེད་འབྱུང་འབྱོར་བྱུང་བ་
རྣམས་ལ་རེ་རེ་བཞེན་ཐུགས་ཞིབ་དང་། ཐུག་ཏུགས་འབེབས་འགོད། བཀའ་མཆན་
བསྐྱར་རྒྱ། ཐུགས་དམ་བརྟག་པ། འབྱོར་ལན་འདི་གཏོང་སོགས་གཅིག་ཟེས་གཉིས་
མ་ཐུད་ཅུ་གཉིར་ལྟ་བུ་ཟམ་མི་འཆད་པ་གང་དང་གང་ལ་འང་ལས་སྤྲོད་འབྱོར་དང་།
གཡོ་ཐབས་གྱིས་གཞན་ལ་ཁག་དགྱི་བ་སོགས་གཏན་ནས་མི་མང་ད་པར་མ་རྒྱལ་
བའི་དབང་པོ་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་བཀོ་སྐྱལ་ཁུར་དུ་བཞེས་ཏེ་ངལ་བ་དང་སྤྲོན་བའི་འདུ་
ཤེས་ནི་རིང་དུ་བཏང་། ཤིན་ཏུ་བྱ་དཀའ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་གྱི་གོ་ཆ་ནི་ཡང་དག་
པར་བཀོས་ནས་ཐུག་བདར་འབའ་ཞིག་གི་སློབ་མཉེན་མཆོན་གྱི་གསེང་བར་ཀུན་
ཏུ་དལ་བ་མེད་པར་བསྐྱངས་པས་མནལ་སྤྲོན་གཅིག་ཅམ་བདེ་བར་ཐེབས་པའང་མི་
སྤྲོད་པ་ལྟ་བུར་སྤྲོད་། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ཞག་དང་། རྒྱ་བ་དང་། ལོའི་ཐེང་བ་ཀུན་ནས་
ཀུན་ཏུ་འབྲོངས་པར་མང་ད་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲོད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ལ་དབང་འབྱོར་
བའི་འཕགས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་གྱི་ཡིད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྲོགས་ལ་འཐུང་བའི་ངོ་
མཆར་མེད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ལྷགས་བསྟེན་ལ་བཞུགས་ནས་རྒྱ་བ་བདུན་ལྷག་ཅམ་སོང་བ་ན་ཆོས་

ཟབ་བདུད་ཟབ་སྒྲིན་ངན་རུ་འཛིངས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྒྲོག་དུ་མེད་པའམ། ཡགོང་ས་ཆེན་
པོའི་སྐྱ་གཤམས་རྣམས་བསམས་བཞིན་བདག་གིར་བཞེས་པ་གང་རུང་ལྟ་བུས་སྤྱགས་
དམ་བསྐྱེན་རོགས་རྗེ་སྐྱབ་ཁང་པ་ཆེན་པོ་ཉིན་ཤས་སྐྱ་བསྐྱེན་པ་ཙམ་མཛད་དེ་མེ་
སྐྱལ་ཆེ་བ་རྒྱག་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུའི་ནང་སློ་བུར་ཉིད་རུ་གཟུགས་སྐྱའི་བཀོད་པ་ཉི་བར་
བསྐྱས་ནས་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་མནལ་ཚུལ་བསྐྱན་པ་ན་རེ་ཞིག་སྤྱགས་བྲན་
འཛོམ་བ་ལྟ་བུའི་སྤྱགས་ངལ་ཆད་མེད་པ་བཞེས་ཀྱང་རི་ཞིག་ནས་སྤྱགས་སྟོབས་
ལྷག་པར་བསྐྱེད་ནས་སྤྱགས་དམ་གསལ་འདེབས་དང་། སྐྱ་གཤུང་གི་བྱང་རུ་མཆོད་
ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བ་ཤམས་ནས་རྒྱ་མཆོད་དང་། གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ།
གཤུང་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པ། སྐྱ་གཤུང་ཞུགས་ལ་སྦྱངས་ཏེ་གཤུང་རྟེན་དང་།
འབྲས་སྐྱ་བཞེང་བ། དགོངས་རྗེས་ཀྱི་རྣམ་དཀར་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་སོགས་ཕྱི་རྗེས་ཀྱི་
རིམ་པ་རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སྟོན་ནས་གདེང་འཁེལ་གནད་སྤྲོན་ཐོག་ཡང་
སྤྲོད་སྦྱར་དུ་འབྱོན་པའི་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ཆོག་བྲང་སྟོང་བདེན་བརྗོད་བྱུང་པའི་
སྐྱ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་སྤྱགས་འདུན་བྱུགས་བྲག་གིས་མཆོམས་སྦྱར་ནས་
ཐོགས་མེད་དུ་མཛད་དོ། །

དེ་ནས་ཡང་དམ་པའི་མན་ངག་དག་ལས། བསྐྱེན་སྐྱབ་འདི་མཐར་མ་ཐོན་ཀྱི་
བར་དུ་རང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་དང་སྦྱིད་སྦྱག་ལེགས་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ཅི་བྱང་ཡང་དེའི་
དབང་དུ་མ་སོང་བ་བྱ་སྟམ་པའི་སྤྲོད་རུས་དང་། སྦྱིར་རྒྱུ་མ་དགོན་མཆོག་ཁྱད་པར་
ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོན་གྱི་ལས་དབང་མ་གཏོགས་སྟོ་བུར་བར་
ཆད་སོགས་ཀྱིས་སྐྱགས་ཅི་འཁེལ་སྟམ་པའི་སྤྲོད་ཁམ་བསྐྱེད་དགོས་པར་གསུངས་

བ་བཞིན་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་ངན་ཆེ་ཆུང་གང་ལའང་ཡ་ང་བ་དང་། བག་ཆེ་བ་དང་།
ཉམས་མི་བདེ་བའི་རྣམ་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་མཛད་པར་སྡིང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་
ཚུགས་ཏེ། རྒྱུན་དང་རྒྱུན་མཆོམས་ཀྱི་སྤྲུགས་དམ་རྣལ་འབྱོར་སྟོས་བཅས་སྟོས་མེད་
མཐའ་དག་ལ་བརྟན་ཅིང་སྟོ་བའི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་ཚུ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་བཞིན་
བསྟེན་པར་མཛད་པས་ནང་དུ་ཉམས་སྟོང་གི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཕྱི་དུ་
ལྷག་པའི་ལྷ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གཟིགས་སྤང་ཡ་མཆོན་པ་
དུ་མ་མཛོན་དུ་གྱུར་པར་གོར་མ་ཆག་ཀྱང་། རྗེ་མ་ཉིད་སྤྲུགས་སྐམ་པའི་མཐར་
སྤྲུག་པས་བུམ་ནང་གི་མར་མེ་ལྟར་སྤང་པར་མཛད་པས་མ་མཛོན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །

སྟུ་མཆོམས་རིང་ནང་གི་མཛད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཕྱི་རྒྱའི་མཛད་སྟོ་པལ་ཆེ་
བ་བསྐྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགོད་སྟོལ་ཆེར་མ་མཐོང་ཡང་། གནད་ཆེ་བ་རགས་རིམ་
མ་བཞེད་ཆེ་བསྟན་བྱ་མ་ཆང་བའི་སྟོན་དུའང་འབྱུར་དོགས་པས་འགའ་ཞིག་བཞེད་
ན། མེ་སྐྱལ་ལོ་རྒྱུད་ལྷ་རྟེན་སྤྲད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་ཐོ་སྟོན་ཕུལ་བཅད་འོག་ཏུ་ཆུང་
ཟེན་བདུན་ཅུ་དོན་ལྷ་སྟོར་གྱུ་འཛིན་པོ་བྱང་ཉིད་དུ་བསྟེན་ཇོགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་
ལ་བཞེད།

(120 ཉ་ཀ 120 ཟ་ཀ) བཟོ་ཁང་དོད་པ་དང་། ཟུར་འབྱོར་ལྷ་ཟིས་དབུ་ཆེ་
ཆུང་། གསེར་ཁྱི་དག་སྟོང་སྤྲུགས་རྗེ་ལྷ་ཁང་དང་། རུ་ཆེ་འོ་བོའི་དཀོན་གཉེར་བཅས་
ནས་སྤར་པན་བསིལ་ལྟོངས་པན་བདེའི་ཞིང་མཆོག་རྩོ་བོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་
རྟེན་མཆོག་རྣམས་ལ་གསེར་ཆབ་སྟོན་འབུལ་སྐབས་གཡའ་འབྱུད་རི་བཞིན་མེད་
པས་ནག་ཙོག་སྟོན་གྱུར་ཆེ་གཤིས། ཕྱིན་ཆད་མ་བརྟགས་གྲུ་ཆོམ་གྱི་འབུལ་བདེ་

མ་ཡིན་པར་ཞལ་གསེར་ལྷན་མེད་སྤྲུམ་ལྷན་སྤྲུམ་ཁྱེན་བཞུག་གཞན་བཞུར་གཡོ་
ཐོལ་མེད་པར་འབྱལ་མིའི་སར་གསེར་སྤྲངས་གསེར་གོང་ལ་དོད་མ་པའི་ཐེ་བྱས་
མནན་ཏེ་སྤྲིན་གཡལ་ལེགས་ཐོན་སྤྲད་མཆན་ཞག་གཅིག་ངེས་བཞག་ཐོག་དོ་མཆར་
གིས་བ་མཁས་ཤིང་ཉམས་སྲོང་ཡོད་ངེས་ནས་ཞལ་གསེར་ཞི་འཇམ་བཟག་
མདངས་ཆེ་བ་སྤྲིན་གཏོང་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་བཅད་སྟེ། དབྱར་ཞལ་བཞེས་དང་།
དགག་དབྱེའི་གོ་ཆ་ཡང་རྩལ་བཞེན་བསྐྱངས། འབྲས་སྒོ་མང་སྒོ་རད་ཐུ་བཀའ་
འབྱར་སྤྲུལ་སྤྲུ་མོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བཞུག་པའི་ཉི་མ་སྒོ་བ་གཉིས་དང་། མིང་བཏགས་
ཟེན་ཏེ་རང་ལུལ་ཕྱིར་ལོག་ལ་ཐོན་ཕྱག་ཐོག་སྤྲུལ་སྐྱར་ཤིན་མཉུ་གོ་ལག་ཆེ་དང་།
མཛོད་པར་མཁན་རྒྱུད་། གསོལ་དཔོན་ལ་ལས་ཆན་ཆེ་ཁ། རང་ལུལ་དུ་གདུགས་
དང་། བྱམས། རྟོག་ཟེ་ལོང་སོགས་བརྒྱབས་འཐུས་ཀྱི་ཆོ་ལོའི་བཀའ་ཞོག་དང་།
ཐམ་ག་གུ་སྒོར། ཐོན་རྫོངས་གཟབ་བ་བཅས་གསོལ་རས་སྟེ།

(༡༥༠ བ་༩། ༡༥༡ ཐ་༥) ས་རྟ་ལོ་དུས་ཆེན་ཁག་དང་བཞུག་རྒྱུད་གྲ་སྟོད་སྤྲད་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་མིང་ཐོ་སྟོན་སྤུལ་བཅད་ལོག་ཏུ་རྒྱུད་ཟེན་དགུ་བཅུ་སྒོར་ལ་ཆོགས་སྤ་
མའི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྟེ།

(༡༥༡ ཉ་༡། ༡༥༡ འ་༥) འབྲས་ཆོགས་ཆེན་དག་སྒོས་གཉིས་དང་། སེ་རའི་
ཞལ་གཟེམས་གསུམ་ལ་རྣམ་ཀུན་གྲ་ས་སོ་སོའི་ཆོགས་ཆེན་མང་ངར་སྤྲུལ་
འདུས་དམངས་དང་བཅས་པ་འདུས་ཆོགས་འཛོམ་ཆའི་དོད་མ་ཐོག་ཞལ་འདོན་
ཆོས་སྤྲོད་ཀྱི་རིམ་པ་སྤར་སྟོལ་ཉམས་ཆག་མེད་ཅིང་། གཞུང་སྐར་འབྱེད་ཡོད་
སྐབས་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་སྤྱག་ཏུ་མཉམ་ཆོགས་དགོས་པ་ལས། རྟོག་ཅལ་སྟེང་སྤལ་

ལེན་ཡིན་ཟེར་གཟན་རྒྱུ་སྒྲེར་ཆོགས་བྱེད་པ་མཛེས་ལམ་མི་ཆགས་པས་བྱིན་ཆད་
དེ་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བསྐྱར་མགོན་བརྒྱད་སྟེ། རྒྱུད་སྤྱད་ལྔ་
ཆང་གི་ཆོགས་གཞུང་དུ་སྤྲོ་སོར་ལྟ་མོའི་བསྐྱར་བ་གསུང་སྟོལ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་།
བར་སྐབས་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་མཆོག་ལྡན་ལས་སྤེའི་སྐབས་ཆོས་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་མི་
རྒྱུད་ལྔ་མང་དག་ཅིག་གོ་ལོག་གིས་རྒྱུར་ཤོར་ལ་བརྟེན། ཆོགས་གཞུང་དུ་ལྟ་མོའི་
བསྐྱར་ཆོག་གསུང་འདོན་མི་ཆོག་པའི་ནང་ཁྱིམས་བཅས་པ་ཡིན་རུང་། དཔལ་ལྡན་
ལྟ་མོ་འདི་བཞིན་གཞུང་བསྟེན་སྤྱང་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་གཤིས། ད་ནས་བརྒྱུད་ཆོས་
ཆ་དང་བསྐྱར་ལྟ་མོའི་ཆོ་ག་ཆོགས་གཞུང་རང་ལ་གསར་བཅུགས་ཐོག་ནས་ཀུན་
ཉམས་ཆག་མི་འབྱུང་བའི་དོ་དམ་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་བསྐྱར་ཡང་འབྲུས་འདོམས་ཆེ་
བ་གནང་།

(༡༥༡ བ་༣། ༣༥༣ ཟ་༡༣) རི་བོ་ཅེ་ལུའི་དགོན་གསར་ཤུན་ཆོགས་བཟ་ཤིས་
སྤྱང་གི་མཁན་འཛིན་དུ་སེར་བྱེས་ཏར་གདོང་དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་སྟན་ལགས་ཆེ་
མོའི་བཀའ་ཤོག་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱོ་རྫོང་མཛད།

(༡༥༡ བ་༤། ༣༥༣ འ་༤) ཆོས་སྤེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆོགས་ཆེན་དགེ་བསྐྱོས་ངོ་
མ་ངོ་ཆབ་སྤར་ཡང་བཀའ་འགྲུགས་དང་འབྲེལ་གདན་ས་སོ་སོར་གཞི་གསུམ་སྤྱི་
དང་། ལྷག་པར་དབྱར་གནས་རིང་ཆོགས་པ་གང་ཆེ་དགོས་སྟབས། འཁོར་ཞག་
བཀག་བསྐྱམས་དང་འབྲེལ་བས་སྟོབ་དཔོན་ལས་ཟུང་། སྤྱལ་སྤྱུ་ཆེ་ཆུང་། ལྔ་
དམངས་བཅས་ཆང་མ་དབྱར་ཁས་ལེན་དུ་འདུ་ཐབས་དོ་དམ་ཐོག་རྗེས་སོར་རྩ་
བཤེར་འཕེར་བའི་ཞལ་གངས་ཤོག་ལྟེ་འགོད་འབྲུལ་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་བསྐྱར་དང་།

ཆོགས་ཆེན་དགེ་བསྐྱོས་བདེ་ཡངས་སྐལ་བཟང་འཇམ་དཔལ་དང་། རྒྱས་པ་སྒོ་
བཟང་ངག་དབང་གཉིས་ནས་འདི་ལོ་སྒོན་ཆོགས་རིང་སྤྲིག་ཁྲིམས་གཞོན་སྒོམ་གྱིས་
མཆོན་ཞུ་སྒོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྲ་འགྲིགས་འཐུས་ཆང་བྱུང་བའི་བཅོས་སྒོར་
སྤར་ཡང་ལོ་གཅིག་རིང་དགེ་སྐྱོས་རང་འཇགས་གསོལ་རས་སྦྱལ།

(༡༥༣ བ་༣། ༣༥༥ ཐ་༣) རྒྱད་སྟོང་ལྷ་མ་དབྱ་མཛད་དགའ་ཤར་དོ་ཁང་ངག་
དབང་རྩལ་ཁྲིམས་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་སྒོ་བ་གཉེར་ཞན་གཤེས་གོ་གནས་ཕྱིར་
འཐེན་ཆབ། སེར་བྲེས་ལ་བ་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ལ་བསྐྱོ་བཞག་དང་།
རྒྱད་སྟོང་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཡོན་ཏན་གཟིམས་རྒྱུད་ཉི་འོད་དུ་ཆེད་འགྲུགས་
གྱིས་རྩོད་རྒྱགས་བཞེས་པར་དགོངས་ལྡན་རྒྱགས་འཕེར་མ་བྱུང་བར་བརྟེན།
མཁན་གནས་ནས་ལྷུང་སྟེ་ཕྱིན་ཆད་ཤར་ཆོས་སུ་འགྲོ་བདེ་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་
བཅད་སྦྱལ། སེར་དགའ་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གཟིམས་རྒྱུད་ཁག་ལ་
བསྐྱོར་ཐོ་འགོད་མི་སྐྱེ་ཆབ་སྦྱལ་རྗེས་ཉམས་གསོ་ཞུ་ལྷགས་སྐྱོར་སྒོ་བ་དཔོན་ལས་
སྒྲེར་བཀའ་བྲུབ་དང་། རྣམ་ཀུན་དགོན་ནང་དུ་གད་དར་གཅོང་སྤྲ་གང་ཆེའི་ཐོག་
ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གིས་མཆོན་དགེ་འདུན་བསྟེ་གནས་ཀུན་ར་ཆང་མར་བདག་
དོན་བདག་གཅེས་ཀྱི་འཛིན་སྤྲས་གང་ཆེ་དང་། དགའ་ལྡན་རྒྱུན་ངའི་ལས་དེབ་
གསར་སྦྱལ་བཞིན་འབྲི་བྲངས་སོ་སོས་དམ་དོན་དགོས་རྒྱའི་ཅ་ཆོག་རེ་ཡང་ཆེད་
དུ་གནང་།

(༡༥༣ ཉ་༡། ༣༥༥ འ་༦) གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་བཤེས་མིང་བཏགས་ཆེ་རྒྱུར་
རྣམས་སྒོ་བ་གཉེར་ལེགས་ཞེར་ལ་གཞིགས་པའི་སྒོད་ལྷགས་སྐྱོར་འདི་ལོ་དམིགས་

བསལ་སྤྲུག་དམ་ཅུ་ཆོག་ཞིབ་གསལ་སྤུལ་ཏེ་ཡིན་ཅུང་། ས་ལུག་ལྟ་ལྟོན་ལམ་
ཆེན་མོའི་བླ་སྟོར་མིང་བཏགས་སྤྲད་རིགས་རྣམས་སྟོབ་གཉེར་ལེགས་ཞེར་ཐུགས་
ཞིབ་སྐབས་འཆད་ཅོད་བྱེད་སྟོང་ཞན་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟ་རམས་པའི་མིང་བཏགས་སྟོང་
རྒྱུད་བྱེད་སོ་སྟོབ་དཔོན་ལས་རྩེད་དང་། ལྟ་རམས་པ་སོ་སོར་བཀའ་ཉེས་དང་འབྲེལ་
སྤྲད་དེ་རིགས་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་བསྐྱར་མགོན་བརྒྱད་ནན་བཟིང་ཆེ་བ་གནང་།

(༡༥༩ བ་༣། ༣༥༥ འ་༢) མོར་ཁྱོད་ཐོ་ཡོན་ལྷ་མ་སོགས་བསྐྱབ་བྱ་བྲུག་ཅུ་རེ་
ལྟར་བསྟེན་རྩོགས་གྱི་སྟོམ་པ་སྤུལ་ཏེ་ཐུང་འདས་གྱི་ས་བོན་བསྐྱབ། གཞི་གསུམ་གྱི་
ཉམས་བཞེས་དང་། ལྷ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཡར་མར་ལྟ་གི་འདུ་བའི་དུས་ཆེན་ཐོག་
དམ་ུས་དཔའ་བོའི་སྟོན་མོ་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་དང་མ་ཐུན་པར་མཛད། དེ་ནས་གོང་སྟོན་
ལྟར་ཁམས་གསུམ་ཟ་བྱེད་དུས་དགའི་དབང་པོའི་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོའི་ལྷགས་
བཟུངས་ཆད་དུ་ཐེངས་ངེས་ལེགས་པར་སོང་བ་ན། ས་ལུག་ཉོར་ལྷ་བྲུག་པའི་ཆེས་
ཉེར་བྲུག་ནས་བརྩེད་ཁ་སྟོང་བཅུ་ཆའི་སྦྱིན་སྟེག་གངས་གསོག་དབྱ་འཇུགས་
བསྐྱངས་པས་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ཉེར་བཞི་བར་སྦྱིན་སྟེག་ཆར་བྱེ་བ་གཅིག་
དང་། ཆིག་ཁྱི་བྲུག་སྟོང་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་དང་། དེའི་སྦྱི་བོར་ཁ་སྟོང་རྒྱས་པའི་སྦྱིན་
སྟེག་དང་། བདག་འཇུག་བཞེས་ལེན། ཡར་མར་སྟིད་ཞིའི་མགོན་ལ་དམ་ུས་
ཆོགས་གྱི་སྟོན་མོ། སྤྲད་མ་སྦྱི་དང་། ཁྱད་པར་བཀའ་སྟོང་ལས་གཤིན་ལ་གཏང་
རག་གི་གསུང་བསྐྱང་དབྱུག་མཆོད་དང་འབྲེལ་བ་གཟབ་རྒྱས་སོགས་ཐུགས་དམ་
བཅད་རྒྱའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་དམ་པའི་བྲུག་ལེན་འབྲུལ་བུལ་སྟོར་དངོས་རྗེས་
གཙང་ལེགས་པར་བྱུབ་བསྟན་མཆོམས་མཐོའི་ལྟ་ལ་མཆོད་གཏོར་བུལ་ཏེ་

གཤེགས་གསོལ་དང་བཅས་ནང་མཆམས་ཕྱི་མཆམས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་ཞིང་གསུང་
བསྐྱང་ཐ་མའི་མངའ་གསོལ་སྐབས་སློན་ཆེན་ནས་གཞུང་གནས་ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་
མཇལ་དར་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཉེན། རིན་པོ་ཆེའི་ཆོམ་བྱ་སོགས་དང་། གསུང་
ཆོག་ཞབས་ཁྱེ་བར་ཡང་གོ་བབ་ཀྱི་ཡོན་འབྱེད་བཅས་བསྟབས། སྐྱ་མཆམས་རིང་
ཆག་མེད་འདེབས་པར་མཛད་པའི་ཕྱག་ཆ་རྣམས་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་དང་། རྣམ་
གྲུ་ཆོགས་ཡོངས། ཆོས་ལྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ། ཐུགས་ཀྱི་གཞི་དགོན་ཁག་བཅས་པར་
དད་ཉེན་ཕྱག་འབྱེད་དུ་སྟེལ།

༤༧། རིག་འཛིན་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ནོར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནས་ཡུལ་འདིའི་མཛད་
འཕྲིན་ལུང་བཞུག་གསལ་བར་གསུངས། འཛིགས་བྱེད་ལྷགས་བསྟེན་བསྐྱུངས་
པས་བོད་ལྗོངས་ཡོངས་ལ་བཀྲ་ཤིས་པས་སྤྱི་སྤྱོད་ནས་ལེགས་འབྲུལ་བཞུག་
གསོལ་བསྟར། དགའ་ལྗན་དུ་ཆེད་ལེབས་ཀྱིས་འབྲིག་ལམ་ཀུན་སྐྱོད་ཡར་
ལྗན་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་ཆོལ་གྲུང་ཐང་བརྒྱད་ལྷ་ལྗན་དུ་ལེབས་པར་
ཀུན་གཟིགས་པར་ཆེན་མཆོག་དང་ལྷན་འཛོམས་ཀྱིས་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་
འཕེལ་བའི་སྐྱེད་པ་བཞུང་།

དེ་ལྟར་ལོ་གསུམ་ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན་འདི་ནི་སྐྱ་ཐེང་གོང་རིམ་གྱི་མཛད་སློལས་
ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང་། ཡོང་ས་སྐྱབས་མགོན་རང་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་སྐྱར་གྱི་
ཐེང་ཆོགས་ལ་འགྲན་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆ་ཤས་རྩོགས་པའི་ཀྱ་ཐུད་གཉེན་ལྟར་
རབ་དང་། ཕྱལ་དང་། ཅེ་མོར་གྲུར་བར་དགོངས་ཏེ་ཨ་ཤིལ་ནའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་

ཀྱང་འབྲུང་འབྲུང་གསལ་བའི་ལུང་འདི་ལྟར་བསྟན་ཏེ། ཐུབ་མཆན་ཅན་དང་དེ་ཡི་
བཀའ་འབྲེལ་བུ། གོང་དགྲུང་སོ་བདུན་སོ་དགྲུའི་བར་དུ་གསོས་མུ། གོ་བའི་སྒོན་དང་
འགྲོགས་པའི་སྒོན་བཅས་ལུ། དང་པོ་ཡིན་མིན་གྲགས་པ་སྤྱང་མས་དབྱེ། དང་པོར་
བྱང་མཆོམས་ཐབས་ཀྱིས་རིམ་བར་འདུལ་མུ། དེ་ག་བྱས་ན་བོད་འདིའི་བགེགས་
རིགས་བརྒྱུག་མུ། གྲགས་མིང་དགྲུང་གྲངས་སོ་དགྲུ་རྒྱུགས་པའི་དུས་མུ། བར་དུ་གཙོད་
ནམས་དེ་མཆོམས་རིམ་བར་རྒྱུགས་མུ། ག་ཤིན་རྗེའི་ལས་འབྲེལ་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
བརྒྱུ་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་དག་པ་ཤེལ་གྱི་རིམ་མུ། མ་རྒྱུད་འཁོར་ལོ་སྒྲོམ་པའི་གནས་
གཡོན་མདུན་མུ། མཆོ་དཀར་བྲག་མདུན་ལྷགས་མཁར་དོན་དུ་ལས་མུ། སྒོམ་ལྷན་བཞི་
སྒེ་ལོ་ངོ་དགྲུ་ཅམ་བར་མུ། དགེ་སྤྱི་གདུག་འབྲེད་རྒྱལ་པོའི་ཆོགས་ནམས་བསྟུལ་མུ། ལུ་
ལེ་མཆོ་ལ་དམིགས་གཏད་ཡོད་ན་སྤྱེ། གོང་འཁོར་བསྟུབས་དང་དམིགས་གཏད་
ནམ་པ་གཉིས་མུ། བད་བཀོད་རྒྱུའི་མཆོ་ངོས་ཡིན་ན་ལེགས་མུ། དེ་དག་བྱུབ་མཐར་
བོད་སྤེའི་བགེགས་ཀྱན་སེལ་མུ། ཞེས་འཇམ་གླིང་ལུང་བསྟན་ལུན་སེལ་སྒྲོན་མེ་ལས་
གསུངས་སོ། །

དེའི་དོན་ཡང་གོ་ཆོད་རགས་རིམ་བརྒྱུད་ན། མཆོག་དམན་དག་ཞན་ཆོང་མར་
ངོ་སྤྱང་མཛེས་མཆོན་མི་མཛད་པར་རང་རང་གི་བྱེད་སྲོད་བཟང་རན་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་ཆར་གཙོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྒོ་ནས་པན་བདེའི་གཞི་ཅ་ལུགས་གཉིས་
ཁྲིམས་ཀྱི་སྤངས་སྒོལ་མེས་དབོན་གསུམ་གྱི་ནམ་ཐར་ལྟར་དང་པོར་སྒོང་བར་
མཛད་པ་དང་། ཁྲོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་ག་ཤིན་རྗེ་ག་ཤེད་གྱི་བསྟེན་སྦྱབ་ལས་གསུམ་དང་
འབྲེལ་བར་བཀའ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་དབྱུག་གཏོར་གྱི་མཆོད་

པ་འབྲུམ་སྤྲག་མང་པོས་བཟན་ནས་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་པར་བསྦྱལ་བ་དང་།
མ་རྒྱུད་འཁོར་ལོ་སྡོམ་པའི་གནས་མཆོག་རྩ་རི་འཁྱེད་ཉེ་འདབས་སྤྲས་ཡུལ་བརྒྱ་
བཀོད་དང་། མ་གཅིག་རེ་མ་རྒྱ་སྤྲེལ་ཆོ་སྤྲེལ་དེང་ཞེས་གྲགས་པར་ཐུགས་སློན་ཅན་
གྱི་བུམ་གཏེར་སྤྲེལ་ཆོག་སོགས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྦྱར་བ་སྤྲེལ་ཆོགས་ཤིག་མཛད་པས་
མཐའ་བཞིའི་ཀློང་བ་རིམ་གྱིས་ཞི་ནས་བཞུན་འགྲོ་བའི་འཇགས་སུ་གནས་པར་
འགྱུར་ཞེས་ཕྱི་རབས་ལ་གདམས་པར་ངེས་སོ། །

ལྷགས་བཞུན་གྱི་སྦྱོར་དངོས་གང་གི་སྐབས་སུ་འདྲ་ཀླུ་བཞུན་ཆབ་སྲིད་དང་།
སྦྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ལོག་པར་འཁྱེད་པའི་དམ་སྤྲེལ་ཀླུ་ལ་འགོང་སོགས་གཞོད་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ལྷང་བའི་གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་མེད་ཅིང་། སྦྱེ་དབྱུ་མཐའ་དག་བདེ་སྦྱིད་
རྩོགས་ལྡན་གྱི་དགའ་སྟོན་ལ་རྟག་ཏུ་རེག་པའི་ཐུགས་སློན་བདེན་ཆེག་གི་རྒྱས་
འདེབས་ཤུགས་དྲག་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མཛད། དེའི་མཐུ་ལས་ཕྱོགས་མཐའི་རྒྱལ་
ཁམས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཕྲུག་ཚེད་སོགས་མི་ཤིས་པས་དུས་འདྲའ་ཡང་། ད་ལྟ་
རང་ཅག་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་འདིར་འཐབ་ཚེད་འཕྲུག་ལོང་གི་ཉམས་མི་བདེ་བ་གང་
ཡང་མེད་པར་རང་རང་གི་ཆོས་འགྱོར་མངའ་རིས་ལ་ཅི་དགར་སྦྱད་དུ་ཡོད་པ་ནི་
ལྷགས་མགོན་དམ་པ་འདིའི་བྱིན་མཐུ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་མཛོད་སུམ་མཐོང་
ཆོས་སུ་གསལ་བ་ལ་གངས་ཅན་པ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ངེས་པ་ལེགས་པར་བླངས་
ནས་བཀའ་ངོན་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་གསོལ་འདེབས་དང་། རྟག་ཏུ་ཐུགས་དགོངས་
འགྲུབ་ཐབས་ལ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་བཙོན་པར་རིགས་སོ། །

ཟླ་བ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་གཟའ་ཆེས་གྱི་འཕྲོད་སྦྱོར་མཆོག་ཏུ་ཤིས་

པར་ཉི་མོད་དུ་གཞུང་གནས་ནས་དཀར་སྤོ་སྤོམ་བསྐྱེགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ས་ལྟ་
དང་མིའི་ལྷན་འབྲེན་ཆེན་པོ་མཆོད་རྩལ་གྱི་སྤྱི་ཁྱེད་པོས་ལེགས་བྱས་གྱི་མགོན་
དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སྤེ་བཞིའི་སྤོ་འཕར་ཡོངས་སུ་བྱེ་བའི་དགེས་སྟོན་ཕྱན་སྐྱུ་
ཆོག་པས་མཆོད་དེ་སྤྱི་སྤྱེར་ཆང་མས་བསྟེན་གྲོལ་གྱི་ལེགས་འབྲུལ་ཆར་དུ་
དངར་བ་རིམ་བཞིན་བསྐྱར་བར་གསེར་ཞལ་མཛོན་གྱུར་གྱི་སྐྱལ་བཟང་དང་། ལྷག་
སྤྱད་བྱིན་ཆེན་པོ་གྱི་དགའ་སྟོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྤྱལ། དེའི་བྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་གཏུགས་
རིམ་རྒྱག་གི་རིང་སྒྲོས་གར་ལྟ་མོ་བ་ལྷན་པ་ཞོན་སྤྱིང་དགའ་བའི་ཆལ་གྱི་ཅེད་མའི་དོ་
རར་བཀྲ་གས་ནས་ཞོ་སྟོན་གྱི་མཉེས་མཆོད་མཆོན་བྱེད་དུ་རང་རང་གང་ལ་བྱང་
བའི་སྤྱ་གར་རོལ་ཅེད་གྱི་ལྷན་འབྲུར་ཅི་དགའ་བའི་དུ་སྤྱལ་བར་ཞེན་མེད་སྤྱི་མའི་
ཉམས་གྱིས་སྤྱང་བྱེད་ཞིབ་དུ་གཤམས་མཐར་བྱ་དགའ་གནང་སྤྱིན་བཟང་པོས་རོམས་
ཤིང་ཆོས་པར་མཛད།

(༡༩༥༥ ལ་༢༡ ༡༩༥༧ ཟ་༥) ཡུཀ་གཞིགས་པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་མི་སྤྱ་
ཆེད་སྤྱལ་གདོང་ལྷགས་བསྟེན་གྲུབ་པའི་ལེགས་སའི་ཉེན་འབྱུང་འབྲུལ་ཞོད་སྐྱམས་
ཤིན་དུ་མཐོ་བ་དང་། ཁུ་འཕྲིན་གྱི་དོན་རྟོག་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱལ་ཏེ། ད་ལམ་མཁན་
ཆེན་འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་མཆོག་ཉིད་གྱིས་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་། བྱུང་པར་མཉམ་
མེད་དགེ་ལྡན་པའི་རིང་ལུགས་སྤྱོད་པས་བརྒྱར་སྤེལ་བའི་སྤྱད་དང་། རང་ཉིད་སྤྱངས་
རྟོགས་མཐར་བྱིན་སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་སར་གཤེགས་ཆར་བས་ཡི་དམ་ལྟའི་
བསྟེན་སྤྱབ་སོགས་ལ་སྟོས་པ་མ་མཆིས་ཀྱང་། བདག་སོགས་རྗེས་འབྲུག་ཡོངས་
ལ་ཀུན་མཁྱེན་ལམ་བཟང་སྤྱབ་པ་ལ་འདི་ལྟར་འབད་དགོས་ཞེས་འདོམས་པར་བྱ་

བའི་ཕྱིར་དུ་ཡབ་རྗེ་འངས་དཔལ་སྙིང་པོའི་ཐུགས་བརྟན་ཉིང་ཁ། སྙན་བརྒྱན་ཐུག་
མོང་མ་ཡིན་བའི་བཞེད་སྲོལ་འངས་དཔལ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་གྱི་གཞི་བསྟེན་ཆེན་མོ་
རྒྱན་དང་བྱུབ་ཆེན་དུ་མའི་བཞེད་དགོངས་སྙིང་པོ་ཅན་གཞིར་བཟུང་། སྟོན་སྟོན་
མཁས་བྱུབ་གོང་མའི་ཐུག་བཞེས་རྣམ་པར་དག་པས་ཟུར་བརྒྱན། གླ་མའི་མན་ངག་
གིས་ཁ་བསྐངས་ཏེ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཐུགས་བཞེད་ལྟན་
གྱིས་བྱུབ་པའི་བཀའ་ཁྲིན་ལ་རབ་དད་ཡི་རངས་དགའ་གྲུས་སྟོ་གསུམ་དང་བཅས་
པས་གྲུས་ཐུག་ལན་བརྒྱར་འཆའ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་
འབྲུལ་མཆོན་ཅན་དུ་རབ་དཀར་ལྷ་རྩས་སོགས་ཐོ་ཁ་ཟུར་གསལ་ལྟར་གྱི་དངོས་
འབྲུལ་གྱི་མཆོད་སྟོན་ཅུང་ཟད་སྟོ་བར་མི་སྣ་འདི་བ་ཆེད་གྱིས་ཞབས་རྫོང་ཁྲུས་
ལགས་ཞེས་སོགས་མཆོན་བསྟོད་དང་། ཆེ་བརྫོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མེབས་ཤིང་། བཀའ་
ལན་ཡང་འབྲེལ་དུ་སྦྱེལ།

(༡༥༦ བ་༡། ༣༩༠ བ་༩) ཉིན་དུག་རིང་མེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་། རྒྱན་གྱ་
སྟོད་སྤྲད། གཞིས་དགོན་ཁག རྒྱགས་འབྲུལ་སོགས་ཆངས་སྟོད་དོན་གཉེར་གྱི་
བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ལ་དག་ཚུལ་དང་། ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུང་
དགྲར་དག་སྟོང་གི་སྟོས་པ་སྦྱལ་ནས་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྟོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྤྱེ།

(༡༥༧ ཉ་༣། ༣༩༡ བ་༩) ཆེས་ཉེར་བརྒྱན་ཉིན་ཆེབས་ཞབས་ཐུགས་བསྐྱས་ཀྱི་
སྟོན་སྟོན་དགའ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྲིང་དུ་ཆེབས་ལོ་བསྟོད་དེ་རྟེན་གསུམ་སྟོ་
དང་། གསེར་སྟོང་རིན་པོ་ཆའི་སྟོན་སྟོན་བཅད་སྟོལ་གྱི་གཏར་རག་མཆོད་སྟོན་རྒྱ་
ཆེར་བཤམས་ནས་གླ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་ཆོས་སྟོད་སྟོན་རྒྱས་དང་།

བསྟན་འགྲོའི་པན་བདེ་རྒྱས་པའི་ཐུགས་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཆེ་མཛད། ཆོགས་ཆེན་
དུའང་མང་བསྐོས་ཐུག་འབྲེད་གྲུ་ཞོམ་པའི་ཐོག་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ་རྣམས་ལ་སྟེག་
ལས་ཀྱན་སྦྱོད་དང་། ཆོགས་ཆོས་འཆད་ཉན། ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་སོགས་མི་
ཉམས་ཡར་ལྡན་དགོས་པའི་ཞལ་ཏ་བཅས་སྦྱལ་ཏེ་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་
མར་ལས་ཆོལ་གྲུང་ཐང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་དང་། མགོན་ཁང་དུ་
འཕྲིན་བཅོལ་གཉེར་གཏད་སོགས་བསྐྱེད་ཏེ་ནོར་གླིང་དུ་ཐུགས་ལེབས། ཆོས་
གཉིས་ཉིན་སྐྱ་སྐྱང་དམག་སྤར་ཆེན་མོ་ལེ་ལག་སྟོད་བཅུད་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་
གསར་བཞེངས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་ཞལ་བོ་དང་འབྲེལ་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་
འབྲུལ་བཞེས་བཀའ་བྲིན་ཆེ་རྒྱུར་ལེབས་བྱམས་ལ་བཞུགས་འཇགས་ཟིན་འཕྲལ་
དམག་སྤྱི་ཆེ་བ་ཆ་རོང་ས་དབང་སོགས་ཀྱིས་སྟོས་སྟེ་དང་། དམག་སྤར་སྟེང་ནས་
རོལ་ཆ། རྒྱ་སྒྲིའི་ཕྱི་རོལ་ནས་སྤྱིད་སྟོན་དང་། བཀའ་མདའ་ཅིས་གསུམ་ཀྱིས་
གཙོས་དུང་རིགས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྩོགས་ནས་གོ་རིམ་ཀྱི་བྱང་བན། དམག་མི་
རྣམས་ནས་དུ་སྟེག་སོགས་ལུགས་བཟང་གི་སྤྱི་ཞུས་སྤྱན་བསུས་ཏེ་གཟིམས་རྒྱུང་
ཤར་དུ་ལེབས། དུང་བཞེས་ལ་རོལ། དེ་ནས་རྣམ་གྲ་གསུང་བཟང་བ་རྣམས་ཀྱིས་
མཆོད་རོལ་འབྲུད་དགོལ་དང་བཅས་ཉི་འོད་དུ་བཞུགས་ཁྲི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་
བཀོད། ཞི་བླ་གི་བཀའ་འཁོར་གྲངས་ལས་བརྒལ་བར་ཐུག་དབང་མཐུག་བརྟན་
བཞུགས་གསུང་ཆོག་དང་། དུང་ཅེ་ཆོས་རྩེ་ནས་མཐུལ་བཤད་འབྲུལ་ཀྱིས་སྤྱད་དངས་
ཏེ་དངོས་འབྱེར་གྱི་མཆོད་སྤྱན་བཏེག་པར་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་གནང་། དེ་རྗེས་
དབྱེས་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ལྟ་དུང་རྫོས་གར་ལྟ་མོ་བ་རྣམས་ནས་སྐྱ་གར་གྱི་རྣམ་

འབྱུར་སྤྲོ་ཆོག་གས་ཀྱི་གཟིགས་ཕྱད་རིམ་བཞིན་ཕྱལ་བར་དགྲེས་ཚུལ་དང་། བྱ་
དགའ་གནང་སྤྱིན་སྦྱལ་ཉེ་མོར་སྤྱིང་དུ་བྱིར་ཕེབས།

ཅེ་ལྷག་སྒོ་རྒྱབ་ཀྱི་པར་ཁང་གཙང་ཐོམ་ཆེ་ཞིང་། བྱ་ཡུལ་དོག་པར་བརྟེན།
ཐོག་བཅེགས་རྒྱ་བསྐྱེད་གསར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་སྦྱལ་ལེགས་བྱུབ་
མཆམས་དེ་སྤྱིན་པར་ཤིང་རྣམས་ཁ་འཐོར་འཁྲུགས་ཆབས་ཆེ་བས་པར་འདེབས་
ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་ཤིས། འདི་ལོ་འཁྲུགས་སེལ་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་དོད་མ་ཟུར་བསྒྲོམ་དང་
འབྲེལ་གསུང་པར་དང་། གཟུངས་པར་སྤྲེ་ཆོན་འདྲེས་མེད། པར་ཁང་སྤྱིང་འོད་སོ་
སོར་འཛོག་རིམ་དང་མཐུན་པར་པར་ཐོ་ཁམས་དྲངས་འགོད་བཞེས་མཛད།

(༡༩༥༩ ཉ་ལ། ༣༤༣ འ་༤) བསྐྱུབ་བྱ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ལ་ཆོག་སྤྲོ་མའི་བསྐྱུབ་གཞི་
ཐོག་སྤྲེ་པན་བདེའི་རྩ་བ་ཚུགས་པར་མཛད།

(༡༩༥༩ ཉ་ལ། ༣༤༣ ཐ་༣) ཆོས་བཅོམ་ལྷ་ཉིན་སྤྲོ་ཐོག་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་གནས་གཟིགས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ཐུགས་སྤོན་མཆམས་སྤྱོར་བྱུབ་རྗེས་ཅེ་
འོད་བྱང་སྤྱི་དང་། བོད་སྤྱོདས་ལྷ་སྤྲེ་མི་སྤྲེ་མཁྱིན་གཅིག་ནས་སྤྱིའི་བཅད་རྒྱ་གེགས་
མེད་པ་མཐར་སོན་པའི་བཀའ་བྲིན་གྱི་ཆ་གས་ཅམ་གཞལ་ཕྱིར་ཁོར་སྤྱིང་གཟིམས་
ཚུང་རྟག་བརྟན་དགོ་འཕེལ་ཁང་བཟང་དུ་གདན་ཞུས་ཐོག་སྤྱི་སྤྱིང་ཆང་མས་རྟེན་
འབྱུང་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་སྤྱིན་རིམ་བཞིན་སྒོམ་པ་དགྲེས་བཞིན་བདག་གིར་
བཞེས་ནས་ཕྱག་དབང་བྱིན་ཆབས་སྦྱལ།

(༡༩༥༩ བ་༣། ༣༤༣ འ་༡༡) ལྷ་མཆོད་ཉིན་ཅེ་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་
འཆར་ཅན་རྒྱད་སྟོང་ཟླ་བྱ་དང་། བྱང་ན་སྤྱོད་པ་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་ལ་དགྲེས་སྤོན་

དང་འབྲེལ་བར་ཕྱག་དབང་། ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རིང་མིན་དབུས་
མེབས་གནང་རྒྱའི་སྡེ་སྤྱིར་དབུས་མདའ་མཆོ་སྟོ་བ་བསྟོ་བཞག་དང་། རོན་མཇལ།
འཕགས་བ་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་རྟེན་གསུམ་རབ་འབྱམས་ལ་མཆོད་སྤྱིན་སྟན་ཤལ་
འབྲེམས་སྡེལ་གྱི་སྟོ་ནས་གནས་གཟིགས། སྤིང་མེར་བྱིན་རྒྱབས་དང་མཆོད་
གཟིགས་བཅས་རིམ་བཞིན་བསྐྱུངས།

(༡༥༥ བ་༥། ༣༥༩ འ་༡) རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་ཧ་གོང་ས་ཆེན་པོའི་གསེར་ཞལ་མངོན་གྱུར་གྱི་དགའ་སྟོན་སྤྱིང་འདོད་ཆེ་
བས་མཇལ་ཕྱག་ཏུ་དབུས་མེབས་གནང་འཇུས་གསོལ་འདེབས་རིམ་མཇོད་མཐར་
ཞལ་བཞེས་དོན་ཐོབ་བཞིན་སྟོན་འཁོར་ཏུགས་བསྐྱུས་ཕྱོགས་ཆས་གྱི་སྟོ་ནས་
མེབས།

(༡༥༥ ཉ་༤། ༣༥༤ འ་༡༣) གཟིམས་རྩུང་རྟག་བརྟན་དགེ་འཕེལ་ཁང་བཟང་དུ་
ཡབ་སྲས་པན་ཚུན་དགེས་ཞལ་མངོན་དུ་གྱུར་འཕྲལ་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
སྐྱུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་གནང་གིས་བཞུགས་
ཞབས་འཁོད་རྗེས། གསོལ་གྲོ་སོགས་རིམ་བཞིན་མེབས་ཤིང་། མཆོད་ཡོན་བདེ་
འཚོམས་དང་། ཆོས་ལྡན་གྱི་བཀའ་མཆིད་ཞིབ་ལྟག་མཇོད། དང་ཅམ་ནས་བཀྲས་
ལྟན་ཞབས་གས་རིམ་བཞི་ཡན་གྱིས་ཧ་གོང་ས་ཆེན་པོར་རྟེན་གསུམ་རེ་དང་།
བྱིངས་ནས་མཇལ་དར་རེ་སྤུལ་བར་ཕྱག་དབང་དང་། འགག་ནས་མགོན་སྟོན་ཡང་
གནང་། དེ་ནས་ཆེབས་ཞབས་གོང་གསལ་དང་བཅས་ཀུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
ལྟ་རྒྱུང་གཟིམས་རྩུང་དུ་ཆེབས་བསྐྱུར།

(121 བ་༩། 344 བ་4) དེ་ནས་ཀྲུལ་དབང་མཆོག་གི་སྐྱེ་མདུན་དུ་ཕེབས་སྐབས་སོ་སོར་ཆེབས་ཞབས་མ་དགོས་པ་མཛད་ནས་ཡབ་སྲས་ཞལ་འཛོམ་ཡང་ཡང་དང་། ཆོས་དང་སྤྲིད་ཀྱི་སྒོ་ཀྱན་ནས་བཅམས་པའི་གསུང་མཆེད་ཞིབ་ལྷིང་། གསོལ་ཆོགས་ཀྱི་ཕེབས་སྒྲོར་སྐབས་ཅིག་དུ་རོལ་བ་སོགས་མཛད་དོ། །འོན་ཀྲུལ་སྲས་ལྷ་བྱང་ནས་ཕྱི་ལོ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་མགོན་དུ་གདན་ཞུའི་སྟེན་གསན་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྤུལ།

(120 9་1། 344 འ་1) ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ལན་གྲུ་ཅོང་ཐུས་མངགས་པའི་རྟེན་འབྲལ་མི་སྣ་རྣམས་ལ་མཛལ་འཕྲད་བསྐྱར་རྒྱུར། སྤ་ཞོགས་རྩ་ཆོད་བརྒྱད་ཐོག་གཞུང་བསྐྱོས་སྟེ་ཤན་སེར་སྐྱ་དང་། རྩ་མི་ལོ་རྩ་མཐན་རྩུང་བཅས་ནས་བཀའ་འབྲེལ་རྩ་དཔོན་རྣམས་འཕྲལ་བདེ་སྤྲིང་ཁར་ཁྲིད་དེ་མཆོན་ཆའི་རིགས་གཤམ་ཁྲེ་ཡོད་མེད་ལུས་བཤེར་ཐེན་པ་དང་མཉམ་ཁྲིད་ཀྱིས་སྐྱ་སྐྱང་དམག་སྐར་ཁུབ་བརྒྱད་དུ་འོངས་པ་ན་འཕྲལ་བདེ་ནས་ཇ་ཐང་དང་། ཤིང་འབྲས་བྲིམས། རྟེན་དོས་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་དམག་སྐར་གཟིམས་རྩུང་དུ་བསྒྲིགས། རྩ་ཆོད་བཅུ་པའི་ཐོག་ཡོང་ས་ཆེན་པོ་ཆེབས་བསྐྱར་བཞུགས་ཞབས་འཁོད་འཕྲལ་མི་སྣ་སྐྱ་ནང་ཆང་དང་། རྩ་དཔོན་གཉིས་ནས་མཛལ་དར་ཅེ་སྟོད་ཀྱིས་སྤུལ་མཐུག་ཀྱང་གོའི་རྩལ་ཁབ་ཀྱི་ལུགས་སོལ་ཞུས་ཏེ་གྲལ་དུ་འཁོད་པར་ཇ་དང་། ཤིང་འབྲས། ལོ་རྩ་བརྒྱད་བཀའ་འཆོམས་ཞིབ་རྩལ་བཅས་སྤུལ།

(120 བ་1། 346 བ་1) ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་མཆོའི་བྲབ་བདག་ཡོང་ས་སྤྱ་མའི་རྣམ་འཛེན་ཆེན་པོའི་ཞབས་སེན་བྱིན་རྒྱབས་ལྟན་པོ་བསྐྱལ་

བརྒྱུར་བརྟན་ཕྱིར་བདེ་ལྷན་ཞིང་མགོན་ཀྱན་གཟིགས་པ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྟོན་འཁོར་ནས་གཟིམས་ཚུང་རྟག་བརྟན་དགེ་འཕེལ་ཁང་བཟང་གི་མི་འཛིགས་སེལ་ཏེ་ཁྱེའི་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། རྒྱ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་གསུང་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་མཁའ་འགྲོ་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་མཆུལ་ལྷགས་བཤད་དང་འབྲེལ་བ་སྟོན་རྒྱས་དང་། གསེར་དདུལ་གོས་དར་སོགས་དངོས་འབྱུང་གི་ཐིང་བ་ཆར་དུ་དངར་བ་བཅས་འབྱུང་བཞེས་དོས། དེ་རྗེས་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཡབ་སྲས་ལྷན་བཞུགས་གསོལ་ཆོགས་དང་། ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་མཆོད་ལ་ནང་ལྷགས་ལུན་དུ་རོལ། ཆོས་བརྒྱ་བཞི་ཉིན་ལན་གྲུའི་མི་སྣ་དང་སྐར་ཡང་མཇལ་སྤྲད་ཐོག་འདོད་གྲུའི་དོན་དང་མཐུན་པའི་བཀའ་འཕྲོས་ཀྱི་རིམ་བཤག་ཏིང་དཔག་དཀའ་ཞིང་ཟབ་བསྐྱེད་ཆེ་བ་སྟུག། ཆོས་དགུ་ཉིན་ཀྱན་གཟིགས་པ་ཏ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་ཕྱོགས་མཇེད་སྟོན་གྲུབ་སྟེ་གཙང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་ཀྱི་ཐོན་མཇལ་དུ་ (༡༩༠ བ་༦། ༣༩༦ འ་༡) མཆོད་ཡོན་གསེར་ཞལ་མདོན་གྱུར་མཆོམས་པ་ཏ་ཆེན་མཆོག་ནས་སྐྱུ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་མཇལ་དར་དང་། མཆུལ་རྟེན་གསུམ་འབྱུང་གནང་གིས་བཞུགས་ཞབས་འཁོད། གསོལ་འབྲས་བཞེས་སྟོན་བཅས་ཕེབས། ངར་ཅ་མ་ནས་བཀྲས་ལྷན་ཞབས་གས་སེར་སྐྱ་ནས་པ་གོང་ས་རིན་པོ་ཆེར་མཇལ་དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕྱག་དབང་རྒྱུ་རྒྱགས་དང་། ལས་ཁུངས་ནས་གོ་བབས་ཀྱི་གནང་ཆ་བསྟན་པ། ཡབ་སྲས་གསུང་མོལ་ལུན་མི་སྤར་ཅ་མ་མཇེད་མཐར་པ་གོང་ས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ནས་སྤིད་དུ་རིང་བའི་མཇལ་དར་ཕྱག་དུ་ཐོགས་ཏེ་གང་ཅིའི་བཀའ་སྟོན་ཞལ་ཏ་རུས་པ་ཅན་དང་། མི་ཕྱིད་རྟོ་རྟེའི་མདུད་རྒྱ། གསེར་དདུལ་གོས་དར་སོགས་ཀྱི་གནང་སྐྱེས་གཟབ་བ་

བཅས་སྦྱལ་བ་ཀྱན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གྲུས་བཞིན་བཞེས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས།

(༡༩༡ བ་༡། ༣༩༥ འ་༩) ཆེས་ཉེར་བདུན་གྱི་སྔ་རོ་མེར་བྲེས་ལས་སྟེན་ས་ཏྲ་
མ་གྲིན་ལྷ་ཡུར་གདན་ཞུ་བྱུང་བར་བྱགས་སྟོན་སྟན་ཤལ་སྦྱལ་རྗེས་སྔར་ལམ་ཆེབས་
བྱས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་ཤིང་བརྗེད་ཆགས་པའི་དབུས་སུ་ཕེབས་བྱམས་ལ་
བཞུགས་ནས་བྱ་འཛིན་གཉིས་པའི་པོ་བྱང་དུ་བྱག་ཕེབས།

(༡༩༣ ཉ་༥། ༣༩༧ ཐ་༩) ཞེས་སྤིང་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་ལྷ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
གཟིགས་སྐྱེས་པའུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་
བདག་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་སྟོབས་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་བྱག་
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རོ་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་
བ་ལས། བླ་རིན་ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་མེད་སྟོབས་རྒྱ་མཚོ་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་བཞིན། དད་འདུས་ཀྱི་མེར་སྐྱེའི་སྤྱུག་བཀལ་བར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྐྱེས་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་
ལམ་སྟོལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བཤོད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེ་བོ་མཆོག་གི་
ཆོས་ལུགས། སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་རིམ་པ་མཐའ་དག་མ་ཆང་བ་
མེད་པར་བསྐྱེས་པ། ཆེ་བ་བཞི་ལྟན་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཤུང་ལུང་སྦྱལ་བ་
དང་། སྟིགས་དུས་སུ་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གཞན་ལས་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྟེན་སྟོན་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པ་འཛིགས་མཇུག་རྟོ་རྟོའི་གཞི་བསྟན་ཆེན་པོ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་
གསུམ་གྱི་རིམ་པ་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བྱག་བཞེས་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་རྗེ་བཙུན་གསེར་ཁང་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བཀལ་བ་ལྟར་བྱགས་ཉམས་སུ་

བཞེས་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་པའོ། །

༥༠ ། ལྷགས་སྤྲེལ་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་ཡར་ལྷན་བསྐྱེད་སྤྲེལ་ འབྲས་སྤྲེལ་
བར་ཁང་དུ་བར་ཤིང་གང་བཞུགས་གྱི་དཀར་ཆག་གསར་སྤྲེལ། ལྷ་ཁང་
ཁག་ཉམས་གསོ་བྱེད་མི་ཆེད་གཏོང་། གྲུ་རུ་མཆོ་སྤྲེལ་དོ་རྗེས་དུས་གསུམ་
གསལ་གཟེགས་གྱིས་༥ རྒྱལ་དབང་འདིའི་སྤྲེལ་གསུང་བྲགས་གྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་
ཏན་གསལ་བར་གསུངས། ལྷ་ལྷན་སྤྲེལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བདུད་འདུལ་
མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ཉམས་གསོ་ཆེ་བས་ཨར་ཆོག་དང་འབྲེལ་བཤེགས་ཏེ་
གསར་བཞེངས་རི་ལྷར་བྱེད་དགོས་ཆོས་སྦྱོང་ལ་ལུང་འདི་དང་བཅས་ལྷ་ཁང་
གི་བྱི་ནང་རྣམས་ལེགས་སྤྲེལ་བགྱིས་ཏེ་རབ་གནས་བྱིན་འབེབས་བསྐྱེད་སྤྲེལ།

(༡༩༩ ཉ་ཉ། ༡༩༠ འ་༣) རྩ་ས་བཅད་བཅུ་གཉིས་པ། བསྐྱན་དང་འགྲོ་བའི་བདེ་
སྦྱིད་གྱི་གཞི་དང་རྩ་བར་གྱུར་བ་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ། དགེ་འདུན་གྱི་སྤྲེལ་རག་
ལས་བར་དགོངས་ནས་འབྲུལ་སྤྲེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་
གཞལ་མེད་ཁང་སོགས་གྱི་ཉམས་གསོས། དགེ་འདུན་གྱི་སྤྲེལ་རྣམས་སུ་བཤད་སྤྲེལ་
འཆད་ཉན་གྱི་དག་ཐེར། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་བར་གཞི་གསར་
བསྐྱན་མཛོད་པ་སོགས་ལུགས་གཉིས་འཕྲིན་ལས་གྱི་ཉན་བྱེད་སྦྱོང་དུ་འབར་བས་
སྦྱོངས་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྷན་གསར་པའི་སྤྲེལ་བ་ཡངས་པོར་བརྟེན་བའི་ཚུལ་
བཤད་བཞི།

དགྲུང་གྲངས་ཞེ་ལྷར་ཐེབས་པ་ལྷགས་སྤྲེལ་གནམ་ལོའི་རང་མདངས་གསར་

ངོམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་ཆེས་སྔ་ངོ་མིད་གསུམ་རྒྱལ་མའི་གཏོར་སྦྱང་མངའ་
གསོལ་ཆོགས་འཁོར་སོགས་གཟབ་རྒྱས་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་དགེས་སྟོན་གྱི་རིམ་
པ་སྔ་ཕྱི། ཆོས་གསུམ་བཞུག་བྱིལ། གཞུང་བསྟེན་དག་ལྷ་ཁག་ལ་གསོལ་མཆོད་
འབྲེམས་སྟེལ་སོགས་དགུང་གསར་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་མིད་མཛད་སྟོ་གང་ཅི་
ཆབ་མིད་ཀྱི་དགོ་མཆོད་དུ་སྟོན་ངེས་ལེགས་པར་བསྐྱེད་ཀྱང་། དེ་ནས་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ་དང་། གཞུང་ལེན་པ། བླ་སྟོར་རབ་འབྲེམས་པ། སྟོན་
ལམ་ཆེན་མའི་ཆོས་བྱིམས་ལས་བྱེད་ཁག་བཅས་འབྱོར་བྱག་ཏུ་བཅར་བར་སོ་སོའི་
བྱེད་སྟོ་བ་རགས་བྱ་འགྲིགས་འཇུག་ཆོད་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐྱེད་ནན་ཏན་སྟེལ།
ཆོས་བདུན་ཉིན་དང་གཏོར་ལྷག་བསམ་ཡངས་པ་འོན་རྒྱལ་སྐས་སྐལ་སྐྱེད་དང་། སྤང་
མདའ་ཆོད་དཔོན་ཉི་རྒྱལ་རུང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་སྟོན་ལམ་ཆོགས་
དབུས་སུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ཡོན་གྱི་བདག་པོས་གཙོས་སྟེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་
ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་ལྷན་མེད་པ་སྟོལ་བྱིར་ཅེ་པོ་བྱང་ནས་ཆེབས་རགས་ཀྱི་
བཀོད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྤར་སྟོལ་ལྟར་བསྐྱིགས་ཏེ་ལྷ་ལྟན་དུ་ཆེབས་བསྐྱེད་ཐོག་
ཨེ་མི་དུ་གསོལ་སྟོན་དང་། ཉེན་འབྱུང་འབྲུལ་བཞེས། སེར་སྐྱ་མཆོག་དཔན་མང་
པོར་བྱག་དབང་བཅས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་སྟོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱ།

ཉིན་གཉིས་རིང་བསྐྱབ་བྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྟར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གནང་སྟེ་
ལྷང་འདས་ཀྱི་ས་བོན་བསྐྱེད། ཆོས་བཅུའི་སྔ་ངོ་མེ་རྟིང་རྒྱལ་པོ་ལྷོག་ཏུ་ཆོགས་
འཁོར་གཟབ་གསོལ། གཞུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་བྱགས་སྟོན། དཔལ་ལྷོག་
ཏུ་འང་མཆོད་འཕྲིན་བཅས་བྱུབ་རྗེས་བསྐྱལ་བཟང་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་མཁས་མང་

བྱེ་བ་འདུས་པའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཞབས་གྱི་པ་སྒོ་མཛོན་པར་བཀོད་ནས་འོན་ཀྱལ་
སྤྲུལ་སྤྱུང་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དང་། དདུལ་དངོས་གྱི་མཆོད་སྤྱིན་
བདག་གིར་བཞེས་ནས་དགེ་ཆོགས་བྱང་ཆེན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ལྷགས་བསྐྱེད་
མཆམས་སྦྱོར་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱུངས། ཆེས་བཅུ་བཞིའི་ཉིན་སྤང་མདའ་ཆོང་
དཔོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་དགེ་ལེགས་གྱི་མགོན་དུ་བྱོན་ནས་རེ་བའི་འབྲས་བྱ་རོ་
བརྒྱའི་བཅུད་དང་ལྷན་པར་མཛད། ཆེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་གསོ་སྦྱོར་དང་། གསུང་ཆོས།
སྟོན་ལམ། གནས་གཟིགས། མཆོད་གཟིགས། བཅས་པར་ཞབས་བྱང་རིམ་བཞིན་
བསྐྱོད་ནས་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་མཛད་སྟོ་ཆང་མར་སྤྲུགས་འདུན་སྤྱན་དམིགས་
རྒྱབས་པོ་ཆའི་རྩིས་ཟེན་པའི་སྟོན་སྤྱན་བསྐྱེད་འགྲོའི་པན་བདེ་སྤེལ་ཞིང་། བྱུང་པར་
འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་དཀར་འཕྱིན་ལས་རྒྱབ་པ་མེད་པའི་བཀའ་རྒྱན་
རྩིས་སྤྱོད་བར་མཛད། གསུང་ཆོས་ར་བར་འབྲོམ་སྟོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་དབྱ་
ཚུགས་པ་ནས་བརྒྱང་མ་གྲུབ་བར་དབྱ་ཐོད་དང་ཐད་མཉམ་པའི་དགྲུང་སྟོན་དྲངས་
པའི་ངོས་སུ་འཇའ་ཆོན་སྤྲུལ་གྱིན་འགྲེང་ཁ་དོག་ཤིན་ཏུ་མཆར་བ་ཞིག་ཟུག་པ་ལས་
ཆེར་གྱིས་མཐོང་ངོ་། །

(༡༥༥ བ་༡། ༣༧༣ འ་༡) བྱོགས་ནས་ལྷགས་པའི་སེར་སྐྱ་མང་པོ་དང་། སྟོན་
འགྲེད་འབྲུལ་མི་ཁག་བཅས་པར་མཇུལ་ཁ་སྤྲུག་དབང་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དམ་
རྩིས་བྱིན་རྟེན། དངོས་པོའི་གནད་སྤྱིན་སོགས་རང་རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པར་
སྤེལ། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོ་གོགས་མེད་ལེགས་པར་གྲོལ་བའི་རྟེན་འབྱུང་དགའ་སྟོན་གྱི་
ཡན་ལག་ཁག་ལ་འང་སྤྲུགས་ཞིབ་དག་པར་གནད། དེ་ནས་ར་མོ་ཆེར་གནས་

གཟིགས་སུ་མེབས་ཏེ་རྫོ་མོ་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེར་བཟང་གོས་ཀྱི་ན་བཟང་གསར་སྒོན་
དང་། མཆོད་འབུལ་ཐུགས་སྒོན་སོགས་མི་ཞུ་རིམ་གྱི་རྒྱས་པར་བསྐྱུངས་ཏེ་ཅེ་པ་
བང་དུ་ཐུགས་མེབས། དེ་ནས་ལོར་སྤྱིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བང་དུ་སྒྲན་ཆབ་འཕྲོད་
བཞེས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་མར་ངོའི་གསོ་སྦྱོར་གི་མདོ་གསུངས།

(༡༥༥ བ་༥། ༣༧༩ བ་༧) རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ཉིན་བཅུ་གཅིག་རིང་ཆོས་ཕྱེ་
གསུམ་དང་། རྒྱུད་བྲ་སྒྲོད་སྤང། གཞིས་དགོན་ཁག་སོགས་ཀྱི་དགེ་ཚུལ་བསྐྱུབ་བྱ་
སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་དང་། བསྐྱེན་རྫོགས་བསྐྱུབ་བྱ་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྒྲོར་ལ་ཆོགས་
སྤྱི་ཕྱི་སྒོམ་བ་ཡིད་སྒོན་བཞེན་སྦུལ་ཏེ་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཅ་བ་ཚུགས་པར་མཛད།

(༡༥༥ ཉ་༡། ༣༧༩ འ་༥) སྐྱེ་འཁོར་རགས་བསྐྱུས་སུ་ལྟ་ས་དང་། ཅེར་འབྲུག་
ཅམ་རེ་མེབས་ནས་གཏོར་རྒྱག་དང་། སེར་སྤྱེད་ས་ཀྱི་མཆོད་སྒྲོར་ཆེན་མོར་
གཟིགས་བ་གཡོས། རྒྱ་བ་གསུམ་པར་ས་བཅུད་དུམ་སྐྱུབ་ཐོག་ཐ་བར་གསུམ་དང་།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱུབ་མཆོད་ཆོགས་མགོན་དུའང་སྤར་ཆགས་
སུ་མེབས་ཏེ་ཐུགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་གསུང་ཆོག་རྣམས་གནད་དུ་སྒྲིན་
ཞིང་བསྐྱན་འཁྱེའི་གསོས་སྒྲན་དུ་འགྱུར་ངེས་བསྐྱུངས། དཔལ་མགོན་སྟོབས་འཕྲོག་
དབང་པོར་ལོ་དུས་ཀྱི་གཟབ་གསོལ་དང་འབྲེལ་བའི་དགུས་སྟོན་མཛལ་ཐུག་གི་
མཛད་ཆེན་ཡང་ལུགས་གཉིས་དང་མཐུན་པར་མཛད། སྒྲིན་སྤྱིང་བྱི་ཆེན་དང་། རོར་
བྲག་རིག་འཛིན་སྐྱལ་སྒྱ། འོན་རྒྱལ་སྐས་སྐྱལ་སྒྱ། ཀྲན་སུ་ཚུང་ཕྱི་མི་སྤྲ་རྒྱ་དཔོན་
ངོ་འཁོར་བཅས་པར་ཐོན་ཐུག་ཐོག་ ར་བྲལ་བཀའ་འཆོམས་ཐོན་གནད་སོགས་བྱ་
ལོས་བ་སྦུལ། འབྲས་སྤྱངས་པར་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་གསུང་རྟེན་ཁག་ལ་ལྷོང་ས་

ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དུས་པར་ཐོ་གསལ་འཁོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཅིག་ལྷགས་བསྐྱིགས་གནང་འདུག་ཀྱང་། དེར་མ་འཁོད་པའི་བྱིས་འབྱོར་གསུང་པར་རྣམ་གྲངས་མང་ཞིང་ལོ་མང་སོང་རྒྱུ་འབྲུགས་འཛིངས་འཛོར་གྱར་སྐྱོན་གྱར་ཆེ་བས་སྤར་ཡོད་པར་ཐོར་ཅ་འཛིན་བྱེད་བདེར་མ་གནས་སྟབས། སྐབས་འདིར་ཨ་གོང་ས་མཆོག་ནས་གསུང་རབ་རྣམས་ཐོས་བསམ་བསྟན་རྒྱུ་ནི་པན་པའི་དགོངས་བཞེད་ཟབ་མོས་དོད་མ་སྐྱེ་ཆབ་བྱུང་སྤུལ་དང་འབྲེལ་བར་གྱིང་བསྐྱེས་ཟད་ཀྱིས་པར་འདེབས་མི་འཕེར་བ་རྣམས་དཔལ་ཁོངས་སུ་བཅུག་ཐོག་དེ་བྱིངས་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་གསུང་པར་ཇི་ཡོད་ཀྱི་ལྷེབ་གྲངས་འབྲུགས་སེལ་གོ་བསྐྱིགས་དང་། ཡིག་འབྲུ་ཆད་བསམ་གྱི་དག་ཐེར་མཐེལ་བྱིན་གྱི་སྒོ་ནས་སྤད་བྱིན་གཞུང་སྤེར་གྱི་པར་འདེབས་དོན་གཉེར་སུ་འདྲ་བྱུང་ཡང་འཕྲལ་འཕྲལ་འཆོལ་འཇུག་བདེ་ཆེད་བཞུགས་ཡུལ་པར་ཁང་སོ་སོའི་སྒོ་སྟེང་ཀ་བརྒྱ་མཆོན་འཁོད་ཀྱི་བཞུགས་བྱང་དཀར་ཆག་ཁམས་དྲངས་འེའམོད་སྤར་མཛད།

སྟོན་བྱ་སྤུས་མཁར་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་རྒྱུད་སྤྲད་སྤགས་རམས་བ་སྟོ་བཟང་མཁས་གྲུབ་བསྟོ་བཞག་གནང་། ཨ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གོག་གིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན། དུགས་འཕེར་སྤར་གི་ཉམས་གསོ་བྱེད་པར་ཅེ་དུག་སྟོ་བཟང་མཁས་མཆོག་དང་། ཨར་ཆོག་མཁན་པོར་སེར་བྱེས་སྟོབ་དཔོན་ངག་དབང་དུམ་ཆོགས། རྟོ་གིང་དབྱ་བྱིངས་བཅས་བ་མངགས་རྫོངས་བསྐྱུངས། བྱེས་སྟོབ་དཔོན་ལ་ནང་དོན་བཀའ་བསྟོས་བཞིན་མ་གཅིག་འེམ་ཏཱི་བསྐྱུངས་བཞགས་ཆོགས་འཁོར་གྲངས་མང་བསྐྱབས་ཏེ་

མཆོ་མཇལ་ཁྱུས་པར་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཆབ་སྲིད་ལ་བདེ་དོག་སྒྲ་ཆོགས་འབྱུང་འབྱུང་གི་
མཆོ་མཇལ་ལུང་བསྐྱེད་རེ་མང་ཞིག་བྱུང་བར་གྲགས།

ཆེ་བ་བཞི་པར་སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་ལ་མང་ཇ་གཟབ་འཕར་དང་། སྤོང་
ཐག་གི་བསྐྱེད་འགྲེད་གྲུ་ལོ་མ་པ་སྦུལ། རྩ་སྤྱིང་ཉོ་ཐོག་ཐུའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྦྱལ་
རིན་པོ་ཆེ་དྲགས་པོ་འབྱུངས་ཁང་ནས་ལྷ་ལེབས་གི་ཐབ་བསྐྱེད་སར་ཅེ་མགོན་
གདོང་ལྷགས་མདུད་དང་། གསོལ་ཇ་བཞེས་སྟོ། གསར་མཇལ་དུ་ལེབས་སྐབས་
གསོལ་འབྲས་དཀར་སྟོ་སོགས་དགྲེས་བཞིན་སྦུལ།

རི་སྐད་དུ། དུས་གསུམ་མཁུན་པ་གྲུ་རུ་མཆོ་སྦྱེས་དོ་རྗེས་ཕྱི་རབས་གི་གདུལ་
བྱར་གདམས་པའི་གསང་བའི་ལུང་བྱང་ཐུན་སེལ་སྟོན་མེལ་ས།

སྤྱིང་པ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་རྒྱ་མཆན་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་འཁོད་པ་མི་འདྲ་གཅིག་
འདི་ནང་། ཕྱོགས་ཕྱོགས་རྒྱས་ན་ཕྱི་མའི་དོན་དུ་སེམས། འགོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་གྲགས་
ལྷན་སྤྱིང་འདི་འབྱུང་། སྤྱིང་པ་བརྗོད་དུས་དུས་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད། ཅེས་དང་།
མི་ནོར་མི་འཆེབས་སྐབ་པའི་བསྐྱེད་འཛིན་དེ། སྐབ་བསྐྱེད་གསོ་ཞིང་པོ་ཉ་ལར་
གདན་བཞུགས། གཞོན་རུ་རྩུང་ཡང་མི་ཡི་སྤང་དོལས། རྒྱང་གི་རྒྱུད་ལྷར་ཡོན་ཉན་
ཅལ་རབ་རྗོགས། ལུས་ཅན་སེམས་དམན་བདུད་ནག་བྱང་ཀེག་དེས། སྦྱ་བསོད་
འཛོམས་ཤིང་དགྲང་གངས་ཉི་ཤུའི་སྤྲང་། མི་ཤིས་མཆན་མ་ཅི་ལྟར་མང་བྱུང་
མཆོམས། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོན་པའི་གཏེར་ཆེན་གསུམ་དེ་བཞེས། བདག་རྒྱུད་ཕྱོགས་པོ་
མིང་མཆན་གང་རུང་ནས། མདོན་སུམ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་མོའི་ཞབས་བྱང་ནས། ཆེ་
བཅུད་བདུད་ཅི་ལོངས་ཉེ་ཁྱོད་ལོངས་སྟོད། མི་ཡི་སྤང་དོར་ཡ་མ་ལུང་དུ་གསར།

རིང་བཙན་འདུལ་ཤེད་རིན་ལྡན་ཕུར་པ་བཞེས། བསྟན་འཛིན་སྤུལ་བ་བསྟན་སྤྱི་
ལོགས་རིགས་སེལ། རི་མོ་འདི་ནས་གསལ་བ་རི་བཞེན་དུ། གསང་བའི་སྟོན་
མཚན་པད་འབྱུང་བྲགས་ལྟན་མིང་། ཞེས་བ་གསོལ་ཁིང་བསྐྱེད་བ་ཁྲིང་། ལོགས་
ཀྱིས་མི་འཆེ་ཐབས་མཆོག་དེ་ཙམ་དུས་། བསྟན་པའི་མཚན་དཔེའི་ཆེ་ཡི་སྟེད་དུ་
བྲགས་། བོད་ཁམས་པ་སོགས་ཐར་བྱར་ཆོས་སྤྱིན་ཤེད་། མཁན་སྟོབ་ལྟ་བུ་པད་
བྲགས་ཞལ་འཛོམས་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ཕྱི་རྒྱུད་སྟེས་བུ་གང་གི་འཕྲོད་ཅོད་ཡང་།
ཡང་ཡང་དཔྱེས་པས་མཐོ་བསམ་བྱར་པོ་ཤེད་། དེ་ལྟར་བས་ན་ཁྲིང་སྤྱི་དེ་ཡི་རིམ་
མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་ཤིང་གཞན་སྟེ་ཀུན་ལས་རྒྱལ་།

ཞེས་སོགས་ལུང་བྱང་དེའི་ལེ་ལྷན་ཉིད་སྤྱད་བར་གསུམ་ཀུན་ནས་མཁོང་ས་མཁུག་
 བ་བརྩོད་སྤྱུ་མེད་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསང་མཆོན་དང་། གསང་གསུམ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆེ་བ།
 ཁྱད་བར་ཐོན་དུས་ཟན་ཡངས་མི་འགྱུར་སྤྱོད་གིས་བྱུང་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་ཞལ་འཛོམ་ནས་བརྟན་བའི་བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བ་
 རི་ལྟར་མཛད་བ་དང་ཆོས་མཆོངས་བར་དུས་ཀྱི་མཐའ་འདིར་མཁུལ་བའི་དབང་པོ་
 ཐབས་ལ་མཁམས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་བ་འདི་དང་། གཏེར་སྟོན་བརྒྱ་མིང་
 བ་ཉོ་ཐོག་ཟུ། གཏེར་སྟོན་བསོད་ནམས་མཁུལ་པོ་གསུམ་སོགས་གསང་སྟོང་གི་སྤྱེས་
 ཆེན་དམ་བ་ནམས་གདན་འཛོམ་ནས་བརྟན་འཁྱོར་སྤྱོད་བའི་ནམ་དཀར་འཕྲིན་ལས་
 ཀྱི་སྒོ་འཕར་བྱ་ཆེར་དབྱེ་བའི་གནས་དུས་སྐབས་བབས་ཀྱི་ལུང་བརྟན་རི་སྟེང་ཅིག་
 འགྱུར་བ་ལྟར་ཐོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཁྱད་བར་ཅན་གྱི་བྱས་མཐུ་དུས་སུ་བདོ་བས་
 ཆོས་སྤྱིད་ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་བ་ནས་བཟུང་སྐད་ཅིག་ཀྱང་སོས་

དལ་དང། སྟོམས་ལས་སུ་བཞུགས་པ་སྤངས་ཏེ་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་དང། མངའ་
འབངས་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་གནས་སྐབས་དང། མཐར་ཐུག་ཏུ་དགེ་བའི་ལེགས་ལམ་
སྤྲ་རགས་ཀྱན་ལ་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་འབད་རྩལ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནང་གི་ཉེར་
ལེན་དག་པོའི་ལྷག་གིས་ཡང་ཡང་བྱབས་པས་ཅི་འདྲའི་དཀའ་བ་ཞིག་དང་སྤང་ན་
ཡང་ཞུས་པ་དང། བག་ཆ་བ་མེད་པར་ཐོགས་བཞེས་སུ་བཏང་སྟེ་རང་རམ་ཤུགས་
གིས་འཇུག་པར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་ནི་རོ་འཛིན་སྟོང་དང་
ལྷན་པས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་སྟག་གི་བར་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བཞུད་ཀྱང་རྫོགས་པའི་
མཐའ་མི་རྟེན་མོད།

འོན་ཀྱང་སུན་མོང་གིས་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཚུད་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་མཛད་
འཕྲིན་རྒྱབས་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་སྤར་ཡང་བཞུད་ལ། ད་དུང་སྐྱེ་དགའི་ཕན་བདེའི་
ཅ་ལག་གནས་ཏེན་ཆེ་སྤར་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་གསོ་དང། གསར་བསྐྱུན་མཛད་རྩལ་
སོགས་ཡིག་ལས་གང་རྟེན་ཅིག་རིམ་བཞིན་བཞུད་ན། དེ་ཡང་ཡུག་གཟིགས་ལྷ་པ་
ཆེན་པོས། འོན་ཏེ་དོ་རྩེ་གདན་གྱི་ཆོས་གྲ་བར། །མཆོག་གི་སྐྱལ་སྐྱུར་ལེགས་བསྟན་
གར་རོལ་ལས། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རྣམ་བརྒྱད་ཅེས། །བསོད་
ནམས་རྒྱ་མཆོས་བསྐྱུན་པའི་ཞིང་གི་དབྱིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་རྣམ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཆོན་སྐྱ་གསུང་སུགས་རྟེན་དང། གན་
རྩེ་ལ་སོགས་བཞེངས་སྐྱབ་བབྱིད་པ་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་ལེགས་བྱས་ཀྱི་ས་བོན་
གྲང་པོར་འགྱུར་བར་མདོ་རྒྱད་དུ་མ་ལས་གསུངས་པར་མ་ཟད། རྟོག་ས་རྒྱལ་བའི་
དབང་པོའི་ཞབས་བརྟན་དང། མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་བའི་ཁ་གཏོན། དགའ་བ་བརྒྱ་ལྷན་

པའི་ཆབ་སྲིད་ཡར་རྒྱས་སོགས་གང་ཅིའི་དགེ་མཚན་གོང་དུ་འཕེལ་སྒྱེར་སྲིད་ཀྱི་
མཛད་པོ་དང་། བཀའི་གྲུང་སློན་བཅས་ལེགས་པར་བཀའ་བསྐོས་ཐོག་མ་གཅིག་
ལས་ཀྱི་སྒྲིལ་མའི་ལུང་དང་། ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ཅན་དུ། ལྷ་ལྷན་སྤྱུལ་པའི་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་དབང་ལྷན་ཕྱོགས་སུ་བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན་རིང་བསྐེལ་
གྱིས་གཏམས་པ་བཞེངས་ན་པན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་དེ་སྤྲུལ་གས་
ཀྱི་ལོ་བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན་སྲིད་དུ་ཁྱ་བརྒྱད་ཅུ་པ། བད་ཇེ་འབུམ་གྱི་སྤང་བརྟན་
སོགས་རིང་བསྐེལ་བཞིས་བཀའ་བ་ཆ་ཆད་བཟོ་བཀོད་སྤྲན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་
དང་། དེ་ཇེས་མི་མངོན་སྤྱུས་པའི་ཚུལ་དུ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་
གསར་བསྐྱུན་མཛད་ཟིན་པ་ལུང་བསྟན་གྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་གྱུར་ནའང་།
སྐྱེ་ཆོད་ལྷག་པར་ཆེ་ཞིང་། པོ་ཏ་ལའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པ་བཅས་དུས་འཁོར་
རྒྱུད་དོན་གཅེས་གཞུང་སོགས་སུ་ཤར་གྱི་མཆོད་རྟེན་གྱིས་བྱབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སྟོར་
བ་སོགས་ས་དབྱར་གསུངས་པ་ཡང་རང་རང་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོ་དང་། སྐབས་
གཞན་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་པ་དང་། གང་དུ་
བཞུགས་པའི་གནས་དེར་པན་ཡོན་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པར་གསུངས་པ་སོགས་
ཀྱང་དོན་དང་ལྷན་ཉེ། དང་ངེས་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་ཅམ་ལས་དོན་དུ་འགལ་
བ་མ་མཆིས་ཤིང་། ངེས་པའི་དོན་དུ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་ཞེས་རང་རང་
སྟོས་འཛོག་གིས་བཞག་པ་ལས། གདོད་མ་ནས་རང་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཅི་ཡང་མེད་པས་
སྐབས་དོན་དུ་མའི་ལམ་སྒོལ་འཛིན་པ་དག་ལ་ནམ་རྟེན་གི་གཞོད་པ་མ་མཆིས་
དུང་། བསྟན་པ་སྤྱི་སྟེར་གྱི་སྐྱེ་གཤམ་དང་། འབྱུང་པོ་ཁ་རྒྱལ་དབང་གིས་དེ་སྐབས་

སེར་སྒྱ་པལ་མོ་ཆེས་ས་དབྱང་ན་རྩལ་སྒོག་བརྗོད་སྤྱིང་ལའ་མང་བ་དང་། མཆོད་
རྟེན་དེ་ཡང་དུས་བབས་ཇི་ཡིན་ཆ་རྟོགས་མེད་པར་སྒོ་བྱར་སྟོགས་བཞི་ག་ནས་
གས་སྒྱུན་དང་། ཤིང་ཆ་དུལ་སྤངས་སོགས་གོག་གཙང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྒྱར་ཏེ་
ཉམས་གསོ་ཅན་གྱིས་ཕྱགས་འཕེར་དཀའ་བར་བརྟེན། ཨར་ཆོག་དང་འབྲེལ་རྩ་
བཞིགས་གྱིས་ནང་རྟེན་ཇི་འབྲུམ་བཞུགས་ཡུལ་གསར་རྒྱག་གནད་རྒྱ་མཆོད་ཡོན་
དགོངས་མཐུན་ཐོག ཨར་ལས་དོ་དམ་དུ་སྒྱུ་བཅར་མཁན་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་སྦྱིན་
བ་དང་། མཁན་བྱང་ཆང་བྱིས་པ་མཁུན་རབ་བྱང་ཚུབ། ལྷ་ཕྱག་མཁན་ཆུང་གཡུ་
ཐོག་པ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན། ལས་བྱ་ཅེ་བྱང་བྱམས་པ་ཐུབ་དབང་། ལྷོ་
བཟང་སྐལ་ལྷན། བྱམས་པ་ཆོས་རྒྱལ། རྒྱལ་མཆོན་ཕྱན་ཆོགས། ལྷོ་བཟང་མཁས་
མཆོག་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན། དཀོན་མཆོག་བསྟན་འཛིན་བཅས་པ་བསྐོ་བཞག་
དང་། བཞིགས་རལ་ཐེན་མཆོམས་གཏོ་སེལ་རིམ་གྱོ་ཇི་དགོས་དང་། ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་
སྟོགས་བཟོ་དབྱིབས་སོགས་གང་ལེགས་གནས་ཆུང་སྤུལ་པའི་ཆོས་སྦྱོང་ལ་ཡུང་
འདྲི་གནང་བའི་བྱིར་ཐེབས་སུ།

རྗེེ་ དམ་ལྷན་པ་ནས་ཇི་བ་འདིའི། །སྦྱིར་སྒོབ་དཔོན་རྒྱལ་བསྟན་སྦྱེ་འགྲོ་
ཡི། །ལམ་སྒོན་འདུན་སེལ་བའི་རིམ་གྱོ་ལ། །སྒོན་སྤྲས་གྱིས་འབྲལ་སེལ་སྒོན་འགྲའི་
ཆོགས། །ལྷོ་ཡིད་གཉིས་ནེམ་རུར་བྱ་བ་ཡི། །ལམ་གཙང་པས་དེ་དག་སྤྱར་བསྐྱབས་
ནས། །གང་ཞིག་གི་ཡུལ་སྤང་དེ་དག་ལ། །དོན་རེ་དང་དོགས་པའི་མཆོན་མ་
ནི། །དབྱིངས་ཆོས་དབྱིངས་ལམ་དུ་སྦྱོང་སྤིང་ན། །དེ་ཡི་བྱ་བ་ཀྱན་གྱི་དོན་འབས་
ནི། །ད་བརྗོད་དོན་འདི་དག་སྒྱུབ་དགོས་ན། །སྟོགས་བཞི་དང་དབྲུས་མཆོམས་སྤང་

ནམས་ལ། །དབྱ་དམ་སྤི་འཕྱང་དང་གཏད་རུལ་གྱི། །མནན་པ་དང་སྐྱབ་པའི་གཉེན་
པོ་ནི། །ལྟ་སྒྲགས་དང་ཉིང་འཛིན་སྒྲགས་རུས་གྱི། །གང་ཟག་གི་བྱད་པར་ལེགས་
བསྐྱབས་ན། །ཕྱོགས་ཤར་དང་སྟོ་ལ་བྱ་སྟོ་མས་ཏེ། །ཆང་མཐོ་དམའ་སྤར་ཡོད་དེ་ཡི་
སྟེང་། །རྟེན་གཞལ་ཡས་བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ། །འོག་ཁང་གི་ལྟ་ཁང་དེ་ལྟར་ཡང་། །བར་
དང་སྟེང་ཁང་སྟོ་འབྱར་ནི་མ་དགོས་པས། །ཡང་སྟེང་གི་དབྱས་དང་ཕྱོགས་བཞི་
ལ། །རྩ་གསུམ་དང་རྒྱལ་སྤུས་རྒྱལ་ཆེན་བཞི། །མཆོམས་བཞི་ལ་སྟོན་བསྟེན་སྤར་
མ་ཡི། །རྟེན་རབ་གནས་འདོད་གསོལ་ལེགས་བསྐྱབས་ནས། །ནང་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་རྟེན་མཆོག་ནམས། །རེ་ཞིག་ནས་སྤུས་ན་ངེ་ལྟར་སྤྲུལ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཆོད་ཁང་རང་བཞེད་རྒྱར་སྒྲགས་གཏན་འཁལ་དོན།
རིགས་སྒྲགས་འཆང་བའི་གཙུག་རྒྱན་མདོ་སྤྲད་ཨ་མདོ་རེབ་གོང་ཨ་ལགས་དམག་
སར་དང་། །ཞབས་དཀར་སྤུལ་སྤྱ། །ཤར་ཆོས་དོ་རྩེ་འཆང་བསྟན་པ་སྤྲུལ་བཟང་།
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཨ་སྤྱ་སྟོ་བཟང་མགོན་པོ་བཅས་ནས་རང་རང་གང་ལ་བསྟེན་
སྤྱབ་སོང་བའི་ཡི་དམ་ལྟའི་བྱད་པར་དང་སྟོ་བསྟན་པའི་སྟོན་འགྲུའི་གདུགས་དཀར་
གྱི་སྤྱ་བཞེངས་གཟུངས་འབྱལ་རབ་གནས། །ས་བདག་སྟོང་གཏེར་གྱི་བྱམ་སྤྱབ་དང་།
འབྲུགས་བཅོས། །ལས་བཞིའི་ཕྱོགས་ཆོག་དབྱ་འཕྱང་མནན་པ་དང་། །རྒྱལ་འགོང་
ཨར་གཏད། །གཏད་རུལ། །ཡར་ལྷང་ཆ་སྟེང་མཆོམས་པ་ཀུན་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཆོག་གྲ་
དང་བཅས་ནས་ལོ་འཁོར་རིང་། །ས་བདག་འབྲུགས་བཅོས་ཆེན་མོ་སོགས་ཞི་བྲག་
གི་རིམ་གྱོ་ནམས་རྟགས་ཐོན་སྟོན་བསྐྱབས་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་ཡོད་བར་མཛོད་གྱི་
རྩས་ནོར་རང་གནས་སོ་སོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་། །དབྱས་དང་ཕྱོགས་སུ་

གཏེར་སོགས་དགོས་འདོད་རང་བཞིན་གྱིས་འདུ་བའི་གཏེར་རྩལ་སོན་ཆེ་བས་
ཡོངས་སུ་གཏམས། དེ་ནས་ཡལོང་ས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་། ཆོས་སྦྱོར་ཆེན་པོའི་
བཀའ་ལུང་གྲུང་བསྐྱབས་ཀྱི་ཤོག་ཁ་བཀོད་དེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཞབས་འདེགས་སུ་འགྱུར་ངེས་
ཤིག་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་སློབ་དང་། རང་གཞུག་ཆ་ཆད་སོགས་ཀྱི་དབུ་འདོམས་སུ་
འཛིག་པོ་སྤུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛད་དགོས་བཀའ་བྲལ་སྤུལ་ཏེ་རྟེན་རྟེན་དང་།
ལྗེ་བས་བྲིས་སོགས་རི་ལྷ་བཞེངས་དགོས་སྒྲོར་དགྲ་ལྷ་འོད་ལྡན་དཀར་པོར་སྦྲར་
ཡང་ལུང་འདི་གནང་བའི་བཀའ་ལུང་དུ།

སྤྱི་ཁྱོད་དམ་ལྡན་ཟུང་ནས་བརྟན་འགོ་ཡི། །ཕན་བདེ་ཡི་དགའ་སྟོན་འཆར་
བའི་ཆེད། །དོན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འཇུག་པ་ལ། །རང་དབུས་དང་གཡས་གཡོན་
དམ་སྤི་དང་། །འཕྱང་སྤི་དང་དགྲ་སྤིའི་མནན་པ་འབྱུངས། །སྤེང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
དབུས་སུ་ནི། །མགོན་བྲམས་མགོན་གཡས་གཡོན་སྤུལ་སྤྱི་ཡི། །འདས་ད་ལྷའི་
སངས་རྒྱས་དུས་གསུམ་སྤྱི། །རྒྱབ་སྤོགས་དང་གཡས་གཡོན་སྒོ་བྱང་ལ། །དཔལ་
འབྲས་བྱའི་ཆེ་མཆོག་ཏེ་རུ་ཀམ་། །ནམ་འཛོམས་དང་བདུད་ཅི་འབྱིལ་པའི་སྤྱི། །རྟ་
མགིན་དང་སྤེ་བཅེགས་ཁོ་བོའི་སྤྱི། །བར་བཀག་ལ་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྩེའི། །སྤྲང་
བརྟན་གྱི་བྲམ་བྱ་འཕྱུར་བྱར་གཏམས། །འོགས་ལྗེ་བས་བྲིས་བདུད་འདུལ་མཆོད་
རྟེན་ན། །བུམ་ནང་དུ་ཕྱག་ན་རྩོམ་རྩེའི་སྤྱི། །སྦོང་ཙ་བརྒྱད་ངེས་བར་གངས་ཆང་
བྲི། །སྤེང་མཛོད་ལྡན་གཞི་ར་ཡི་ནང་། །མགོན་ཀུན་བཟང་ཡབ་ལུས་སྤྲང་བརྟན་
ལ། །རིང་བསྐལ་ལྷའི་གཏེར་མཛོད་འདོད་གསོལ་བཅས། །རྟེན་བརྟེན་པའི་རབ་

གནས་མེ་ཉོག་ནི། །བརྒྱ་ཆར་ཅམ་འབད་ན་སློབ་དཔོན་དང་། །སྲིད་དགའ་བ་བརྒྱ་
ལྷན་བསྟན་འགྲོ་སྤྱིར། །

ཞེས་པེབས་པ་ལྟར་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་ཨ་སྤྱ་སློབ་ཐང་མགོན་པོ་ནས་དམ་སྲི་
གཙོ་བྱུང་གི་མནན་པ་དང་། འཛོག་པོ་སླ་མ་ནམ་གྲོལ་ཅན་ནས་བཟོ་བོ་ལྷ་བསྐྱེད་གི་
སྲོན་འགྲོ་བདག་བསྐྱེད་འཕྲིན་བསྐྱེད། འཕྲི་བྱུང་ཀ་ཆའ་སླ་མ་ནས་སྟོ་འབྲེའི་ཐིག་
འདེབས། སླམ་འཆིང་སོགས་རང་རང་གཞུང་དོན་རུ་ང་མཛད་བསྟུས་དེ་རྟེན་བརྟེན་
བ་ཡོངས་རྫོགས་འགྲོ་བའི་(༡༧༩ བ་༡། ༣༠༥ ཐ་༥)བསོད་ནམས་གི་ཞིང་དམ་པར་
བྱུང་པ་གཙང་བསྟན་ཐོག་ འཛོག་པོ་སླ་མ་ནས་རྟོར་སློབ་དང་། དཔལ་ལྷན་སྦྱང་རྒྱད་
བྱ་ཆར་གི་རིག་པ་འཛིན་པ་བརྒྱ་ལྷན་ནས་ཆོག་རོགས་བགྱིས་ཏེ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་
མཆོའི་ཆར་འབེབས་གི་སློན་ནས་རབ་དུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་
ཆར་བ་ཉིན་གསུམ་དང་། གཞན་ཡང་བྱབ་མཐའ་རིས་མེད་གི་མཁས་བྱབ་དུ་མས་
རང་རང་གི་གཞུང་མཐུན་གི་ལྷག་གནས་སྤྲིན་རྒྱས་རེ་བཅས་མཛད། སྤྱལ་པའི་
ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གི་རྟེན་ཁོག་དུ་བྱོན་ནས་རབ་གནས་གི་བདེན་
བཟོད་དང་། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་གཏོར་བསྟོ། སྤེ་བརྒྱད་ཆ་སྟོ་མས་གི་འཕྲིན་སྤྲེམས།
དོ་དམ་ལས་བྱེད་ཀྱན་ལ་རྒྱ་དར་གི་ལེགས་སྤྲེམ་སྤྱལ་བ་སོགས་དགེ་ལེགས་གི་
མཆོན་མ་རྒྱ་ཆར་དོམས་པ་དང་བཅས།

རྗེ་ཆུང་དག་མི་ཤིགས་དག་པའི་སྒོར། །རབ་འབྲུམས་ཞིང་ཁམས་དཔག་མེད་
དབྱུས། །མི་མཛད་འཛམ་བུ་ལྟེ་བའི་འབྲས། །ཆོས་གི་ཞིང་སར་བྱུང་པ་འདི། །རྡོ་རྗེ་
གདན་དང་མཚུངས་པའི་གནས། །མཉམ་མེད་ལྷ་ཀྲའི་རྒྱལ་པོ་ཡི། །སྤང་བརྟན་མཐོང་

གྲོལ་མཐོང་བ་རྗེ། །བཞུགས་པའི་བསྐྱའི་འདབ་མ་ལ། །ལེགས་བྲས་འབྲུམ་ཐག་དུ་
མ་ནི། །རྣམ་དཔྱོད་འབད་པའི་གན་རྟོ་ལ། །རྣམ་འབྲེན་ལྷ་པ་མི་བམ་རྗེས། །གཙུག་
པའི་རྟེན་གསུམ་གཞལ་ཡས་ཁང་། །ཤར་ཕྱོགས་དག་དང་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ། །རྣམ་པར་
དམིགས་པའི་དམ་ཆོག་སྟེལ། །ཡེ་ཤེས་འཕགས་པའི་མཆོག་གསུམ་རྟེན། །གེགས་
རིགས་ཆེ་བ་དེ་ཡིས་བསྐྱོག་ །དེད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་མཐོང་བ་ཆེ། །འཕྲིན་ལས་འཛིན་
པའི་དམ་ལྷན་ཅན། །སློལ་བྱེད་པོ་སྟོབ་དཔོན་རྣམས། །དེ་ཡི་རྗེས་འབྲང་དམ་ལྷན་
བཅས། །ཐུན་མོང་ལེགས་ཆོགས་སྟེར་བྱ་ཡི། །རྣམ་པར་དབྱར་གྱི་རྩ་གསང་
ཆེ། །གཉིས་སྟེས་གཙུག་ཕྱད་ཅན་ལ་སོགས། །ལེགས་ཆོགས་དཔག་མེད་སྟོ་བརྒྱ་
ནི། །འབྲེལ་བའི་ཆོས་དྲུང་རོ་མཆར་ལེགས། །དོན་ལ་རྣམ་པར་མི་མཁས་པའི། །སློལ་
ལྷའི་རིམ་པ་ནམ་ཡང་ནི། །འདོར་བར་མི་བྱ་སྟོ་བར་གྱིས། །མཆོག་གསུམ་དམ་ཅན་
རྒྱ་མཆོ་དང་། །ཡེ་ཤེས་འཛིན་རྟེན་གཟུགས་མེད་ནས། །ལས་བཞིས་རྒྱལ་བསྟན་
སྟེ་འགྲོ་ལ། །དམ་བཅའ་མི་དོར་བྱ་ར་བྱེད། །

ཅེས་པའི་བཀའ་ལུང་དགྲེས་པའི་ཉམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་སྦྱལ་ཅིང་། གཤོང་ས་
སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་ཀྱང་ཞབས་སོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཀོད་དེ་བྲག་ནས་
འཐོར་བ་དང་། དགོ་འབྲས་རྒྱུད་མི་འཛའ་བའི་ལྷགས་བསྟོ་རྣམ་པར་དག་པ་བཅས་
བཀའ་བྲིན་གྱི་ཁུར་དུ་བཞེས་སོ། །

ཡུལ་སྤྱི་དུ་སྟན་སྟེན་གསུམ་ཆེ་བ་བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་ལ་ཞིག་གསོ་
དང་མཆོད་བསྟོན་རྒྱས་འབྲུལ། བལ་ཡུལ་དུ་རྟེན་བཞེངས་གཞན་རེ་ཡང་བཀའ་
སྦྱལ། བོད་དུ་ལྷ་ཁང་རེ་གསར་བཞེངས། ལྷ་ལྷན་ཉེ་སྟོར་རེར་ཆེད་པེབས་ཀྱིས་

རྗེས་འཛིན་དང་བུ་སྟོན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་བསྟན་རྒྱུན་ལ་སྟན་རེས་
གསུན་ཞུས། བར་གསར་བརྗེའི་བཀོད་འདོམས་དང་མཐུག་བྱང་བཅས་བཀའ་
ཚུམ། འཆར་འཕར་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་མང་པོ་སོགས་རྗེས་འཛིན་ཟབ།

ཡང་མེ་སྐྱལ་ལོ། བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་ས་སྟེང་ན་ཉི་ཟླ་ལྟར་
གྲགས་ཤིང་། རོ་བོ་དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་གྱི་སྟོང་པོ་ཅན་
གྱི་སྐྱེ་བ་བྲལ་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྐྱེ་བར་དོན་གཟུགས་སྤང་གི་རོལ་བར་
ཤར་པ་ཡིན་གཤིས། རེས་བཤུ་དོན་དུ་གཞིམ་གཞིག་དང་བྲལ་བ་ཆོས་བདུན་རྫོང་རྗེའི་
རང་བཞིན་དུ་བྱལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དུས་མཐའི་སྐྱེ་འགྲོའི་མ་དག་སྟན་སྤང་དུ་
འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དེ་བཞིན་ལྟ་མིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བྱལ་
ནས་ལོ་མང་སོང་རྒྱུན་ཤིང་ཆ་རྣམས་རུལ་སྤངས་དང་། མགུལ་བྱེད་བུ་གཤུགས་
རྣམས་ལོ་འཁྲོགས་སོགས་ཉམས་ཞིག་གོག་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན། དད་མོས་
ལས་ལྡན་འབྲུག་ལུགས་རྟོགས་ལྡན་ཤུ་ལྷེའི་རིགས་སྲས་དང་། ཚུ་སྟོན་ཤར་གྱི་
བལ་པོ་རྩམ་སའུ་གཉིས་ནས་ཉམས་གསོའི་སྟན་བསྐྱལ་ཁྲུས་བར་ལྟར། སྤྱི་སྟོས་
ཡོངས་ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་གཞི་རྟེན་རྒྱབས་པོ་ཆེར་དགོངས་ཏེ་ཆོས་སྤྱིད་ལུགས་
བརྒྱའི་མདུན་ས་གནས་བསྟོས་གཞུང་ས་རང་ནས་ལེགས་བཟོའི་ཐུགས་འགན་
གཙང་བཞེས་དང་འབྲལ་ཆོག་གྲའི་སྟོབ་དཔོན་དུ་སྟོན་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་རིམ་བཤུང་།
གྲོལ་བྱེད་རྟོགས་པའི་རིམ་བཤུས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྟོན་ཅིང་། སྤྱི་ནང་གི་དེ་ཉིད་བརྩམ་
མཁས་པ་སོགས་རྫོང་སྟོབ་དཔོན་དུ་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཉེ་བར་མཛེས་པ་བྱང་
ཅེ་ཆོས་རྗེ་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་དང་། ཆོག་གྲར་དཔལ་ལྡན་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་པ་

འཛིན་པ་འདོན་བཟང་བཅུ་བདུན། རོ་དམ་པར་ཡང་དག་ཅ་སྟངས་ཀྱི་ལས་ལ་སྦྱོ་མེད་
སྒོ་གྲོས་དགེ་བ་ཅེ་ཕྱག་མཁན་ཆུང་སྒོ་བཟང་མཁས་མཆོག་ ལས་བྱར་ཅེ་ཕྱག་ནང་
ཆེ་དབང་ཕྱན་ཆོགས་བཅས་བསྐྱོ་བཞག་ཐོག་ དགོང་དདུལ་ཕྱི་སྒོར་ཁྲི་ཕྱག་བཀལ་
བ་དང་། ར་མར་འབྲུ་རྩམ་སྤམ་རས་སོགས་གང་ཅིའི་ཆ་རྒྱུན་གྱུ་ལོ་མ་བ། མཆོད་རྟེན་
རྣམ་གསུམ་སོ་སོར་ན་བཟའ་དང་། སྟོང་མཆོད། རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་
འབེབས། སྤན་སྒྲའི་མདོ་ཆོག་ཡིད་བཞིན་དབང་རྒྱལ། ཆེ་སྤྱིན་རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཆོ་ག་
བདེ་གསང་གཉིས་ཀྱི་བདག་མདུན་བྱམ་དབང་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱབ་
མཆོད། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད་བཅས་མཆོད་རྟེན་རེ་རེའི་སྤྱན་སྤར་ཉིན་བརྒྱད་
རེ། ཞོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་སྦྱ་སྒྲེར་ནས་མར་མའི་མཆོད་སྤྱན་འབྲུལ་ཐེབས་
རིན་གཉིས་ཀྱི་དཀར་རྩོམ་ཆོད་བཅོ་ལ། ཕྱགས་སྒོན་སྟན་ཤལ་ནང་མཛོད་གསུམ་སྒྲེལ་
སྒོན་ཆོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཁག་བཅས་གནང་སྟེ་ཉམས་གསོ་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་
སྒོ་བཞི་བརྒྱས་སྦྱལ་བ་ན། བྱར་ཅེ་ཆོས་རྩེ་ནས། བདག་ལྟ་བུས་བདེ་བར་གཤེགས་
པའི་ཆོས་སྦྱའི་རྟེན་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་སྒོ་བའི་
ཨར་ཆོག་དང་། སྤར་བསྟེན་གཞུག་རབ་གནས་བྱེད་པའི་གདེང་མཐུ་གང་ཡང་མེད་
གཤེས། གཙོ་བོར་ལྷར་བཅས་སྦྱེ་དགྲའི་འདྲན་མཆོག་ཞོང་ས་སྦྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་རང་ནས་ཕྱགས་སྒོན་བདེན་ཆོག་སྦྱབས་འདུག་ཕྱགས་རྩེ་བཅེ་བས་གཟིགས་པ་
དང་། རབ་གནས་དུས་ཆེས་རི་འཁེལ་གསེར་སྟན་བསྐྱོན་ཆོག་པ་ཞེས་གསོལ་
འདེབས་ནན་ཞུ་གནང་བར། ཞོང་ས་མཆོག་ནས་ཀྱང་དབྱེས་བཅེ་ཆེན་པོས་དེ་
དོན་ལྷར་བྱས་འཐུས་ཡོང་འགོ་ཞེས་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་སྦྱལ་ཏེ་ཁྱ་བ་བཅུ་པའི་

ཆོས་ཉིད་དགུ་ཉིན་ལྷ་ལྷན་ནས་རྫོང་བདའ་གནང་བ་བལ་ཡུལ་དུ་སྐྱབ་བ་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཆོས་བདུན་ཉིན་བདེ་འབྱོར་ཐོག་ཉིན་བཞིའི་རིང་ནམ་དགར་གྱི་དགེ་ཚོགས་
ལས་དུ་འཇུག་ཕྱིར་ཆོས་སྤྱང་སྤྱིར་བསྐྱེད་གསོ་དང་། ལས་གཤེན་ལ་བྱག་ཅུ་མ་
བསྡོམ་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་ཨར་ཆོག་ལྷ་ཉིན་ཐོག་མར་སྤྱང་ཆར་ཐེམ་བུའི་རྒྱན་བབས་
ཏེ། ས་གཞིར་ཆག་ཆག་ལེགས་པར་བཏབ་རྗེས་ནས་མཁའ་སྤྱོད་བལ་དབང་སྡོན་གྱི་
རང་མདངས་གསལ་བར་ངོམས་པ་སོགས་ལྷ་སྤྱུ་གཞི་བདག་གི་སྤྲལ་དོག་ཉིད་འཆེ་
མི་འབྱུང་བའི་རྟགས་མཚན་ངོ་མཆར་བ་བྱུང་།

ས་རྟ་སྐྱབ་དང་པོའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ནས། བཅུ་གསུམ་བར་བྱ་རུང་ཁ་ཤོར་
རིན་པོ་ཆའི་མདུན་དུ་བརྒྱ་མཚོད་སྤྱིག་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་དང་། རྣམ་རྒྱལ་
མའི་ཆོ་ག། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཚོད་སོགས་དང་། དེ་ནས་ཉིན་བཞིའི་རིང་སྦྱོང་
མཚོད་ཆར་གཉིས་འབྲུལ་བ་ཤམས་ཐོག་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་
དང་། བདེ་གསང་གི་བདག་འཇུག་བཅས་སྤྱོད་རྒྱས་བཏང་། རབ་གནས་དངོས་
གཞིའི་ཉིན་ཁ་ཆེ་བྱི་བཟང་དང་། བཟང་བྱག་སྤྲན་སྤྲ་བསྐྱེས་པའི་ན་བཟའ་སྤྱུ་དགར་
བསྡོན། མཚོད་རྟེན་གྱི་ཕྱོགས་བཞིར་སྤྱུ་སྤྱང་དར་སྐྱེད་དང་། སྤྱུག་མའི་དར་ཆེན།
ཐུགས་སྡོན་སྤྲན་ཤལ། བལ་ཡུགས་ཀྱི་ཆོགས་འཁོར་བཅས་གང་རྒྱས་སུལ། ལྷ་
གོན་ཉིན་ནམ་མཁའི་ཕྱོགས་མཚམས་ཀུན་ཏུ་འོད་སྤྲེལ་པའི་ཁ་དོག་བཟ་བའི་འཇའ་
སྤྱོད་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཁངས་ཤིང་། ལྷོ་རུབ་ནས་བྱང་ཤར་མཚམས་སུ་འཇའ་དགར་
པོ་སྤམ་བུ་བརྒྱུད་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་ཁྱུར་གྱིས་འཁྲིགས་པ་དང་། དེའི་རུབ་མོ་མཚོད་
རྟེན་གྱི་ཆོས་འཁོར་མཚམས་འོད་དགར་པོ་བཟག་མདངས་འཆར་བ་ཞིག་ཡུན་རིང་

པོའི་བར་དུ་བྱུག་པ་ཀྱུན་གྱི་ཐུན་སྦྲང་དུ་གསལ། རབ་གནས་དངོས་གཞིའི་ཉིན་ལྟ་
ཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་མདུན་སར་ཡང་དུས་སྐབས་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྤྲང་ཆར་ཟེམ་
བུའི་རྒྱན་བབས་པ་སོགས་རབ་གནས་གྱི་དགོས་དོན་ཡེ་ཤེས་དངོས་ཞུགས་གྱི་
ཉམས་མཁོན་ཉེ་རིང་མི་མངའ་བ་བྱུང་།

“ཀྱུལ་དབང་ཆེན་པོ་སྐྱེས་ནས་སྦུལ་བའི་དགོས་དུལ་སྤྲང་ནས་མཆོད་མེ་
ཉིན་བཞུད་གྱིས་བྲངས་བརྒྱད་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཙུ་སྟོར་ཕུལ། སྐག་མོ་ལུས་སྦྱིན་
གྱི་སྦྱན་ལྔར་ཡང་བརྒྱ་མཆོད་དང་། སྟོང་མཆོད། བ་བཟའ་སྐྱེད་ཀྱང་། དར་པན། སྦྱན་
ལལ། ཆོགས་འཁོར་སོགས་དང་། སྐྱ་མདུན་གྱི་དགོས་དུལ་སྤྲང་ནས་མཆོད་མེ་
བདུན་བརྒྱ་སྟོར་བཅས་དངོས་གཅང་ཕུལ་ཏེ་གསོ་སྦྱོང་དང་། རྣམ་རྒྱལ་མའི་ཆོ་ག་
གནས་བཞུན་ཕྱག་མཆོད། སྦྱན་ཆོག་རབ་གནས་རྒྱས་པ། བདེ་གསང་གི་བདག་
འཇུག་བཅས་གནད་སློན་བསྐྱབས། དེ་སྐབས་ཉིན་གཅིག་མོ་ལུར་དུ་རྒྱང་ཆེན་
ལྷངས་ཏེ་དེ་མཇུག་སྤྲང་ཆར་ཆེ་བ་བབས།

ཟླ་བ་དང་པོའི་ཆེས་ཉེར་གསུམ་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་བཟང་དང་བཞུན་འཕགས་པ་
ཤིང་ཀྱན་གྱི་ཆོས་འཁོར་རྟེན་གཞིའི་བྲེ་སྤྲང་དུ་བྲངས་དམར་བྱིབས་གཏུམས་གྱི་ཀ་
བ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་བཙུགས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་འཕྲུག་མེད་བསྐྱེགས། དེ་ནས་གསེར་
བྲངས་གྱི་ཆོས་འཁོར་དང་ཅོད་པན་གསར་བསྐྱེད། ཀ་བ་དང་། ཆོས་འཁོར་སོ་སོའི་
ཐོད་བྲངས་དམར་བྱིབས་གཏུམས། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་དང་། སྟོལ་མའི་བཞུགས་
ཁང་སོགས་གང་ས་ནས་སྤར་བས་བཙུ་འགྲུར་གྱིས་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་དོམས་མེད་རྒྱ་
དབྱིབས་ཕུན་ཆོགས་གྱི་བཟོ་དོད་བཏོད་པ་དོ་མཆར་བྱུང་འཕགས་སྦྱན་གྱིས་བྱུང་།

ཅིང་། སློག་གིང་ཐོད་ནང་དང་། དབུ་ཉོག་གི་གཞི་རའི་ནང་གཞུག་སྒྱུའི་སྤར་ཡོད་
གཟུངས་ཉིང་། སྒྱུ་གསུང་ཐུགས་ཉེན། འཕེལ་གཏུང་། བེདྲུའི་ལྷུང་བཟེད་སོགས་
མོར་རིགས་གང་ཡོད་རང་འཇགས་ཐོག་དང་ལྡན་ཁག་ནས་གསར་འབྱེལ་ཞུ་སྒྱུར་
ལུལ་བའི་གསེར་གར་སྒྲུགས་དང་། གསེར་ཐངས་ཀྱི་སྒྱུ་བརྟན་རིགས། གསུང་ཉེན།
ཐུགས་ཉེན། གསེར་ཐིག་པོ་དང་། རིན་ཆེན་སྣ་ལྔ། བཟང་ལྷག་སྣམ་ཕྱེ། འབྲུ་སྣ་
སོགས་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྒྱུ་པར། དམིགས་བཅེ་མའི་གཟུངས་པར་སོ་སོ་ནས་
འབྲུམ་སྒྲག་བརྒྱལ་བ། དབུ་གཟུངས་གསར་བྲིལ་བཅས་པར་གཟུངས་སྒྱུ་བ་ཆོ་ག་
གཞུང་དང་མ་ཐུན་པ་མཛད། དེ་ཉིན་ལུལ་དེའི་རྒྱ་ཁྲབ་ཆང་མར་སྤྲང་ཆར་མོད་
སྟོམས་བབས་ཉེ་ཐམས་ཅད་དགའ་བདེས་ཆོམས་པ་བྱུང་།

ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་ལུ་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྔའི་རིང་གིང་ཀུན་མཆོད་ཉེན་རིན་
པོ་ཆེའི་སྒྱུན་སྤར་བརྒྱ་མཆོད་ཆར་དེ་འབྱེལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་གོང་གསལ་ཆོག་
གྲུ་བ་རྣམས་ནས་སྤྱོད་གསོ་སྦྱོང་དང་། དེ་ནས་རྣམ་རྒྱལ་མའི་མཆོད་ཆོག་གནས་
བཟན་ཐུག་མཆོད། སྒྲན་ཁྲའི་མདོ་ཆོག་རྒྱས་པ། ༥ རྒྱལ་དབང་སྒྱུ་སྤྱེར་གྱི་སྤར་
གསལ་གངས་ཆིག་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཅུ་དེ་བདུན་སྟོར་ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྱིན་
གྱི་དོ་བོར་རྒྱས་བཟབ་སྟེ་ལུལ། ཉིན་གཅིག་མཆོད་ཉེན་ཆེན་པོའི་དབུ་ཐོད་ལས་ཁྲིའི་
སྟོང་དོར་སྟོབ་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་དང་། ཉོགས་ལྡན་གཏུང་སྤྲུལ། དོ་དམ་པ་སོགས་
གཟུངས་གསར་ཉིང་འབྱེལ་ལུགས་ཀྱི་ནང་མོལ་ཞུས། ད་ལམ་སྤང་བརྟན་གསར་
འབྱེལ་ཁོངས་ལྷ་ལྡན་ནས་དད་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་འབྱེལ་བསྒྱུར་གསེར་གར་
སྒྲུགས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་བརྒྱ་མཐའ་རྣམས་ལྷ་ཆུང་ལྷ་གཅིག་ཡོད་པ་ཉོགས་ལྡན་གཏུང་

སྤྲུལ་གྱི་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་ཏེ་རྒྱ་བཟང་ཕྱོན་ལེགས་གྱི་རྟེན་ངོ་མཆར་བྱང་འཕགས་ཤིག་
འདུག་པས་ནང་རྟེན་ཏུ་ཕུལ་ན་ལེགས་ཚུལ་གྱིས་མོལ་བསྐྱར་གནང་བཞིན་པའི་ཕྱ་
དེར། བལ་པོ་ཆོང་པ་གཉིས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལས་ཁྲིའི་སྟེང་སྟོ་བྱར་དུ་འོངས་ཏེ་
གཟུངས་རྟེན་ཏུ་འབྱལ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྤང་བརྟན་གསེར་གར་
ལྷགས་སྐྱེད་པངས་པོར་གསུམ་ཅམ་ཡོད་པ་བཟོ་བྱང་ཕུལ་བྱུང་ཞིག་འབྱལ་བར་
སྟེབས་པས་རྟེན་གཉིས་མ་བསྐྱེགས་དུས་སུ་འཛོམས་པ་ནི་གསར་རྟིང་རིས་སུ་མ་
ཆད་པའི་མདོ་སྤྲུལ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་བརྟན་འཕེལ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དགེ་
མཆོད་ཤིན་ཏུ་བཟང་སྟམ་དེར་འཁོད་ཆང་མ་ཡ་མཆོད་ཆེ་བར་གྱུར་ཅིང་། བྱང་ཆེ་
ཆོས་རྗེ་ནས་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་ཏེ་ཕྱགས་སྟོན་མཛད་སྐབས་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱིན་གསར་
ལང་ལོང་འཁྲིགས་ཤིང་། མཐུག་དེ་མ་ཐག་སྤྱིན་བྲལ་གཡའ་དྲངས་ཉི་མའི་འོད་གིས་
ཀུན་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་བྱུང་བས་རྒྱལ་བརྟན་ཉིན་མོའི་སྤང་བས་མཐའ་དབུས་སྟེ་དགུ་
མཐའ་དག་བདེ་བར་ངལ་འཆོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མཛོད། སྤར་གྱི་གཟུངས་རྟིང་
རྣམས་རང་འཇགས་འབྱལ་འཕེར་ཡོད་མེད་དབྱེ་འབྱེད་སྐབས་སྟོ་བྱར་རྒྱང་ནག་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་སྤངས་ཏེ་རང་སར་ཡལ་རྗེས་སྤང་ཆར་ཅུང་ཟད་བབས།

ཆོས་བཅུ་གསུམ་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་མཆོད་རྟེན་དབུ་ཉོག་གཞི་རའི་
ནང་གཟུངས་གསར་རྟིང་རྣམས་བྱང་ཆེ་ཆོས་རྗེ་རང་ཉིད་ནས་ཕྱག་བསྐྱར་གྱིས་ཕུལ་
ཅིང་། ཆོས་ཉེར་ལྔ་རབ་གནས་སྟོ་གོན་ཉིན་མཁོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོས་རྟེན་
སྐལ་དུ་སྦྱལ་བའི་རྒྱ་གར་ཤར་ལི་ལས་བྱུང་བའི་བརྟན་པའི་བདག་པོའི་སྤང་བརྟན་
དང་། སྟན་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་སྐྱུ་བརྟན་བཅས་ངོ་མཆར་བྱིན་རྒྱབས་

ཀྱི་ཚན་ཁ་འབར་བ་རྣམས་སྒོས་སྒྲེ་སེར་སྒྲེངས་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་དང་བཅས་གདན་པར་སྟེ་
མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་དབུ་ཐོད་སྒོག་གིང་སྟེང་བཞུགས་སུ་གསོལ་སྐྱབས་འདེམ་ཆོན་
རྣམས་པར་བཀྲ་བ་ཞིག་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནས་ཀ་བ་བཙུགས་བ་ལྟར་ཐལ་བྱུང་དུ་
ཟུག་པས་ཀྱུན་ཀྱང་སྤྱི་མི་ཤེས་བ་ལྟ་བུའི་དགའ་དད་སྒོ་གསུམ་པན་ཚུན་འགན་བ་
བཞིན་དུ་ཐོབ།

དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་རིང་མཆོད་བ་སྒྲ་ལྔ་སྟོང་ཆར་གཉིས་ཆ་སྟོམས་ཀྱིས་
བཤམས་ཏེ་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་ཀྱི་ཚོ་ག་སྒྱུར་དངོས་རྗེས་
གསུམ་ཆར་བ་མཁས་བྱུང་སྟོན་བྱོན་དམ་པའི་ཕྱག་བཞེས་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་རྣམས་པར་
དག་པ་མཛད། དེ་ལྟར་སྤྱིའི་ཞུ་སྒོ་གང་ཅིར་ལེ་འཁོན་གྲ་མ་འབྲིགས་འབྱུང་དོགས་
ཀྱི་སྒོ་གཡེང་ཙམ་ལས། དུས་མཐར་བྱིན་རྒྱབས་དངོས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་མཆོན་
བཟང་པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་རེ་སུ་ལའང་མ་མཆིས་མོད། སྟོན་དུ་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་རིམ་
ལྔར་སྒྲལ་བ་ལྟར་ཀྱུན་མཁའ་མཁྱེན་མཁྱེད་པའི་དབང་པོ་ཉིད་ནས་སྐྱགས་དགོངས་གཡེལ་
མེད་གཏད་པའི་སྐྱགས་དམ་བདེན་ཚིག་གི་བྱིན་མཐུ་ཉག་ཅིག་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་
མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་གཟུངས་གཞུག་རྣམས་ཀྱང་རྟེན་རྗེས་ཁྱད་འཕགས་ཞེ་གཅིག་
ལེགས་འཛོམས་ཐོག་གཟུངས་གསར་རྗེལ་ཁག་ཀྱང་དུང་སྤྱིས་ལྷན་ལྷན་བྱུང་ཀྱི་
གཟུངས་སྐྱབ་དང་། རབ་གནས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སོ་སོར་ཡང་པན་བདེའི་གཞི་རྩ་
ཚུགས་པའི་དགེ་ལེགས་རོ་མཆར་དད་པའི་གསོས་སུ་ཆེ་བ་བྱུང་ཞིང་། མངའ་
འབངས་ལ་ཁྲལ་གཅེར་དང་། དགེ་བསྐྱལ་འབྱལ་སྤྱད་སོགས་ཀྱི་བདེབས་གསེགས་
དཀའ་ངལ་མ་དགོས་པར་དགོས་མཁོ་ཆེ་སྤྱི་མཐའ་དག་འབད་མེད་རང་བྱུགས་ཀྱིས་

འགྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་ལྟ་སྤྱོད་མི་མཐུན་པ་གོ་རྟོ་རྒྱལ་ཁང་ནས་ཀྱང་ལས་ཁྲིའི་ཤིང་
ཆ་རང་ག་ཤོམ་རྒྱག་འཇུགས་དོས། ལས་རྒྱབ་དམག་མི་ཆེད་འཇུགས་སོགས་
རོགས་པན་མཐུན་འགྱུར་གང་གཟབ་བྱས། རྟོར་སློབ་དང་། རྟོད་པ་རོལ་ས། ཆོག་གྲ།
སྒྲེ་སྒྲེབས། བཅོ་རིགས། ལུལ་མི་དང་བཅས་པར་ཡང་འཇུབ་སྟོང་ཉེར་འཆེ་སྤ་མོ་
ཅམ་མེད་ཁར། ལས་གྲ་ཡང་སྤར་དུ་ཟེན་པ་སོགས་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བསྐྱོའི་
གསང་གསུམ་གྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོ་འཕུལ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་བལ་བོད་སྐྱེ་བོ་
ཡོངས་ལ་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་གྲུབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཡོངས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
མཇེད་པའི་དཀར་ཆག་དོ་མཆར་དད་པའི་སྒོ་འབྲེད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ཡིད་
ཆས་པའི་གནས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྐབས་ཤིག་བྱ་བཏང་ནལ་འབྱོར་པ་ཡོན་ཏན་ནོར་བུ་ཞེས་པར་ཁྱ་གིའི་
ལུང་བརྟན་བྱུང་བ་ལྟར་བལ་ཡུལ་འབྲས་སྤྱོདས་བྲག་དཀར་བཟ་ཤིས་སྤོངས་སུ་ལྟ་
ཁང་སྤར་ཡོད་ཞིག་རལ་གྱི་ལུལ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་
གསར་བསྐྱེད་ཁུ་རྒྱར་བཅོ་རིགས་བྲག་གས་བཅུ་སྟག་དང་། གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་
པའི་གྲུང་བྲག་གི་སྐྱེ་བརྟན་མི་ཆད་མ་ཆེ་ལེགས་རབ་གནས་ཅན། སློབ་དཔོན་
ཁམས་གསུམ་ཟེལ་གཞོན་དང་། སྤགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་སྤང་བརྟན་མཁྱེད་གང་པ་རེ།
ལྟ་ཁང་གི་སྤྱོགས་བཞིའི་རིགས་གསུམ་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཟུངས་གཞུག་རྟེན་གཙོ་རྩོ་
བོ་འཁོར་བཅས་ལ་ན་བཟལ། གཞི་ར་གཅིག་བཟང་གོས་ཀྱི་གདུགས་དང་། བ་དན།
བཟ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་པའི་སྤྱན་གཟིགས། ས་བཅུད་བུམ་པ་གང་མང་
བཅས་དགོས་ཚུལ་སྤྲན་བསྐྱལ་ཁུས་པ་ལྟར་གསོལ་རས་གནང་།

དེ་རྗེས་གནས་ཚུང་ཆོས་སྐྱོད་གི་བཀའ་ལུང་དགོངས་དོན་ལྟ་ལྟན་གྱི་ཕྱོགས་
བཞིར་དམག་བསྒྲིག་གི་ལྟ་ཁང་བཞི་ཡང་བྱ་བཏང་འདི་པར་བཀའ་བསྐོས་གིས་
གསར་བསྐྱོན་མཛད།

ལྷགས་སྤྱི་སྤྱི་བ་བཞི་པའི་ནང་གཞུང་གནས་ནས་གཟིམས་ཚུང་རྟག་བརྟན་དགེ་
འཕེལ་ཁང་བཟང་དུ་ཆོགས་མཆོད་བརྒྱ་མཆོད་སོགས་ཆར་དུ་དངར་བ་བཞགས་
ཉེ་སྤྱི་མཆོད་གྱི་སྒོ་ནས་མཁའ་འགོ་བརྟན་བཞུགས་རྒྱས་པར་བྱུང་ཅིང་། དར་ལམ་
གཙོད་པ་དང་། མཐུལ་འདེགས་འབྲུལ་སོགས་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བྱམས་པ་ཆོས་
གྲགས་གིས་མཛད། དུ་སྤྱིང་མཆོག་སྤྱུལ་རིན་པོ་ཆེར་འབྱོར་བྱས་དང་། ཉེ་ཐོག་ཐུའི་
གསར་མཛུལ་སྤབས་ཅིག་ཏུ་སྤྱུལ།

(༡༩༥༥ བ་༦། ༡༡༡ འ་༩) ཆོས་བཙེ་ལྟ་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་ཉེར་གཅིག་ལ་རབ་བྱུང་
དང་། ལྟ་བུ་ཐམ་པར་བསྐྱོན་རྗེས་གྱི་བསྐྱབ་གཞི་རྣམས་པར་དག་པ་སྤྱུལ།

(༡༩༥༥ ཉ་༣། ༡༡༤ ཐ་༡) སྤྱི་བ་ལྟ་པའི་ནང་ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱི་ལྟ་འཛིན་
སྤྱི་འབྲུས་སྒོ་ཆང་མིན་ལ་བརྟན་རྒྱུ་ཉོད་སྤྱི་དབྱུང་དང་། མཁའ་ཐོག་རིམ་ཅན། ལེ་
ཁྲི་ཁག། བཞེར་དབང་གསར་རྟེན་བཅས་པར་བཀའ་ཅན་ལྟ་བཞིས་དང་འབྲེལ་
ཁུངས་སོ་སོར་བཀའ་ཉེས་བྱར་སྤྱུལ་གྱིས་བདག་དོན་བདག་གཅེས་ཐེག་པ་ཁུང་
ལེན་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་བསྐྱོར་མགྲོན་བརྒྱུད་སྤྱུལ།

(༡༩༩༩ ཉ་༦། ༡༡༥ འ་༣) རྗེ་རྒྱལ་སྤྱི་པོ་བྱང་འདི་བཞིན་ལྟ་ལ་མཆོག་བྱས་
པ་ཆེན་པོས་གངས་ལྗོངས་སྤྱི་དགྲའི་བདེ་ཅེར་དགོངས་བཞེད་སྤྱུལ་པོ་ཆེས་བྱས་
འདེབས་མཛད་པ་ནས་བཟུང་གདེང་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་རང་བྱུགས་གིས་འདུས་

ཏེ་ཅི་བཙུད་ལོ་ཏོག་གི་གསོས་སུ་བྱ་ཆར་དུས་སུ་འབེབས་པའི་རྟེན་གཞི་བྱང་
འཕགས་བར་ལམ་ཉམས་གོག་སྟོན་ཆབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན། ཡར་པོའི་དོད་མ་
ངོ་ལས་ཟུར་བསྐོས་ཐོག་འདབས་འབྲེལ་ལས་ཤག་འཛིན་མི་ཐོགས་དཔོན་མཁན་
ཚུང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མའང་ལས་སྤྲེལ་དུ་སྦྱེལ་ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་སྤྲ་ཐང་
ལུགས་འཕེར་གྱི་ཉམས་གསོ་བཀའ་བློན་བསྐྱེད་སྤྲུང་། ཆོས་བཙུ་ཉིན་ཆེབས་ཞབས་
ལུགས་བསྐྱེད་གྱི་སྟོན་སྤྲུང་ཚུང་སྤྲུང་བྱང་སྤྲུང་སྤྲུང་དུ་ཆེབས་བསྐྱོད་གྱིས་སྤྲེལ་ཟླ་
ཆོས་བཙུའི་དུས་མཆོད་གྱི་གསུང་ཆོག་གཟབ་སྤྲིན་དང་། གར་འཆམ་ལ་ལུགས་
ཞིབ་གནད་སྟེ་ཕྱིར་ལེབས་ངོས། འཆར་ཅན་ཆོགས་འཁོར་གཤོམ་འབྱུལ་གནད་།

(༡༩༩ བ་༤། ༣༡༦ ཐ་༡༡) ཆོས་བཙུ་གཉིས་ཉིན་ས་སྤྱུ་བདག་ཆེན་སྟོན་འཁོར་
ནས་རྒྱ་ཡོན་སྤྱར་ཏེ་རང་ལུགས་གྱི་ཆོག་འདི་སྟེང་ནས་ས་གསུམ་རྣམ་འབྲེན་མཆོག་
གི་ཞབས་ཟུར་བསྐྱེད་བརྒྱུར་བསྤྲིང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཆོགས་ཡང་དག་པར་
བསྒྲིགས།

(༢༠༠ ཉ་༡། ༣༡༦ འ་༤) ཆོས་ཉི་ཤུ་ལ་བསྟེན་ཇོགས་བསྐྱེད་བྱ་སུམ་ཅུ་སོ་
དགའི་རེ་བའི་སྟོན་བཟང་གསོལ་བཞིའི་ལས་གྱིས་འགོངས་པར་མཛད།

(༢༠༠ བ་༡། ༣༡༧ འ་༧ ཟླ་༦) ཆོས་ཉེར་བཞིའི་ལྷ་འོ་བསྐྱེད་བྱ་བཞི་བཙུ་ཐམ་
པ་ལ་རབ་བྱུང་བསྟེན་ཇོགས་གྱི་སྟོན་སྤྲེལ་སྦྱེལ་རྟེས་སྤྱུ་འཁོར་སྦྱབས་བསྐྱེད་སུ་
དཔེན་གནས་སེར་ཅེ་གཞན་པན་སྤྲིང་དུ་ལེབས་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ་རྟེ་སྤྱུ་ཁང་པ་
ཆེན་པོའི་དདུལ་གདུང་དང་། འབྲས་ལྷ། གསེར་ཐངས་གྱི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་སྤྱུ་བཅས་
བཀའ་འབྲེལ་གསར་བཞེངས་བྱུང་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབྱུལ་རབ་གནས་དང་། ཡང་

སྲིད་འབྲུལ་བལ་ལྷུར་དུ་འབྱོན་པའི་ཐུགས་སློན་མཆམས་སྒྱོར་སོགས་ཤུགས་དག་གནད་སློན་བསྐྱངས་ཏེ་ཕྱིར་ཕེབས། རི་སྒྲུང་སྐྱམ་གཤེར་ལ་གནས་འཆའ་བའི་སློག་ཆགས་ཆེ་མ་རྒྱུད་གསུམ་ལ་གཞོད་འཆེ་མི་ཆོག་པའི་དམ་བསྐྱགས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ་མི་འདིགས་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྱིན་པས་བདེ་བར་དབུགས་སྤྱང་། གཙང་ཞིབ་ཅིས་དཔོན་ལུང་ཤར་ནས་འབྱོར་ཕྱག་ཞུས།

ཟླ་བ་བདུན་པའི་ (༡༠༡ ཉ་༡། ༡༡༥ ཐ་༡༠) ཆོས་བརྒྱ་བདུན་ཉིན་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་འདི་ག་ཕུར་ལྷོག་རི་ཁྲོད་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་མཆོད་ཁང་ལེ་ལག་ཆང་མར་མཆོད་སྤྱིན་ཆར་དུ་དངར་བ་སྤྲིག་འབྲུལ་དང་། སྒོར་བ་པའི་སྤེར་མང་འགྲེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་སྤུལ་ཏེ་ཐུགས་སློན་མཆམས་སྒྱོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སྤྱིར་སྒོར་དུ་ཞབས་འཆག་སོགས་བསྐྱངས་ཏེ་བཞུགས་ཞག་གཉིས་ཀྱི་མཐར་ཐོར་སྤྱིར་དུ་ཕྱག་ཕེབས།

(༡༠༡ ཉ་༥། ༡༡༥ འ་༣) ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཀྱི་བཀའ་འབྲུམ་ཕུ་ཉི་ཀ་ཉི་ཤུ་ཅ་དུག་སྒོར་བཞུགས་པ་ནམས་བསྟན་པ་སྤྱིའི་བབས་དང་མཐུན་ཞིང་། ལུང་རིགས་ཀྱིས་དབྱེད་བཟོད་འགྲན་ཆེ་དང་བལ་བ་ཞིག་མཆིས་ནའང་། ཕྱོགས་འདིར་དཔེ་རྒྱུན་དང་། བསྐྱུ་ལུང་གི་བརྒྱུད་པ་གཉིས་ཀ་ཤིན་ཏུ་ཉག་ཐ་བར་བརྟེན། བསྟན་རྒྱུན་ལ་སྤྱིན་པའི་དཔོངས་བཞེད་ཐབ་མོས་སོག་པོ་བྲ་རིན་ཆེ་མ་རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་ནས་ལྷགས་ལུང་ཆ་ཆང་གསན་བཞེས་ཐོག་ཆོས་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཕྱིར་སྤྱོན་མེད་པར་གཞི་ཡང་ལོ་རྒྱུན་རིམ་བསྐྱུད་འབད་ཅོལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་མཐུག་འབྱོརས་གསར་བསྐྱུན་གནད་སྟེ་དགེ་བསྟོའི་སྤྱོན་ཆོག་ཁྱད་

པར་ཅན་ཞིག་དང་། དེའི་མཐུག་ཏུ་རྒྱ་མཚན་གྱི་འབེལ་གཏམ་ཡང་འདི་ལྟར་
གསུངས་ཏེ། གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་
སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་འབུམ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་སྟོན་ཆད་པར་དུ་མ་
འཁོད་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་པའི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ནི་གངས་རིའི་
ཁྲིད་འདིར་མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་བསམ་བཞིན་སྲིད་པའི་གར་གྱིས་རོལ་བ་ཞིག་སྟེ། གང་
གི་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ལེགས་གསུང་མཐའ་དག་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་བཅད་བརྟུང་བའི་
གསེར་བཞིན་དུ་དབྱེད་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུང་རིགས་ཟབ་མོའི་རྒྱབ་རྟེན་
དང་བཅས་པས་ཀྱི་ཁོལ་པ་གཞན་གྱིས་ཁྲུག་ཀའི་གནས་མེད་ཅིང་། རྒྱལ་ལྡན་གྱི་
འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་གྲོལ་ཐར་བ་ཆེན་པོའི་ཞི་སྟོ་མ་ཞོར་བར་མཆོན་པའི་འཐུག་
དོགས་ཆེན་པོ་ཡིན་གཞིས། ཆ་ཆང་པར་ལམ་དུ་སྟེལ་རྒྱུའི་བདུན་པ་རིང་མོ་ཞིག་
ནས་ཡོད་ཁར། རོས་ན་ཆོད་གཞོན་བྱའི་དུས་ནས་མཁས་གྲུབ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་
བཟང་ན་བར་ཐོས་འཕྲུལ་སྒྲིག་སྤྲུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་
གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཟབ་མོས་ཡིད་དབང་ལྷག་པར་འཕྲོག་ཅིང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་
ཟད་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་དུའང་།
རིན་ཆེན་དུ་མས་སྲས་པའི་ཁྲི་སྟེང་ན། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བྱ་སྟོན་རིན་ཆེན་
གྲུབ། །འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེད་པས་བཅ་ནི། །གནང་ནས་འདི་ཡི་བདག་པོ་གྱིས་
ཞེས་གསུངས། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་ཅག་རྟག་འཛིན་ཅན་མཐུན་སྤང་གི་དོར་གཟུགས་
སྤྱིའི་བཀོད་པ་རགས་པའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ཕྱི་མཐའ་ཟད་པ་ན། བཅ་ཆོས་ཀྱི་

སྤྱད་བྱིངས་སུ་བསྟུ་བའི་སྤྱ་འབྲུལ་བསྟན་ཟེན་ལགས་ཀྱང་། བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཅད་
མོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ནས་ཡང་བསྟེལ་བའི་སྐབས་ཡེ་ནས་བྲལ་བའི་བརྟུགས་སུ། སངས་
རྒྱུ་དང་། བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔལ་ནང་པན་རྩོན་ལ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་སྤྱའི་བཀོད་པ་
དངོས་དང་བརྒྱད་པ་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བསྟུལ་བའི་མཛད་པ་
ལྷུང་བཞེས་གོར་མ་ཆག་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་རང་ཅག་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་རྗེས་འཇུག་
སྐལ་དཔན་ནམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་། བཀའ་བྲིན་གྱི་ཁྱར་མཛོན་པར་ལྷེ་བ་གང་གི་
ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་འཆོལ་བ་ལོ་ནམས་ལ་ལམ་སྟོན་སྒོ་འབྲེད་དཔ་པར་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བཀོད་བདེ་ཅི་དགར་འཇུག་པའི་ཐུན་སེལ་གྱི་སྒྲོན་མེ་འདི་དག་
དཔེ་རྒྱན་ཡང་རེ་གཉིས་བྲིས་མ་ཅམ་ལས་མ་བཞུགས་པས་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྟན་
པལ་ཆེ་བས་མཐོང་ཐོས་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་བས་བསྟན་རྒྱུ་བྱུང་ཏེ་བའི་གནས་
སྐབས་ལ་དབུས་ལྗོངས་འདིར་སྤྱ་སོར་མདོ་སྤྱགས་གཉིས་ཕྱོགས་གྱི་ཡུང་རྒྱན་དར་
རྒྱས་སུ་ཡོད་འདུག་ཀྱང་། རིམ་བཞིན་ཉམས་ལུང་རེ་བྱུང་ཏེ་སྤྱགས་ཆོག་གི་
རིགས་ཡུང་རྒྱན་ཉུང་ཐད་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱང་ཆད་ལ་ཁད་པའི་སྤང་རྩལ་ལ་
བདག་ཡིད་ལྷག་པར་སྒྲོ་བས། འབད་བཅོན་སྤྱང་སྟོབས་གྱི་གོ་ཆ་ལྷུང་སྤངས་ནས་
གཞུང་འདི་ཉིད་གིས་མན་ངག་བདུད་ཅིའི་ཉིང་ཁུ་བྲུམ་པ་གང་བྱའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་
རྒྱུད་སྤྱིན་པར་མཛད་པའི་ངེས་པ་དོན་གྱི་བཤེས་གཉན་ཆེན་པོ་ལྷ་རིན་ལྷ་མ་
འཛིགས་མེད་སྒོ་བྲོས་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་སོག་ཡུལ་དུ་འཁོད་པའང་སྟོན་བསགས་
བསོད་ནམས་གྱི་རྒྱལ་མི་ཞན་པས་སྟབས་ལེགས་གྱིས་དངོས་སུ་མཛལ་ཏེ་སྤྱིའི་
རྒྱ་མཆོན་ནམས་ཞིབ་ཏུ་གསོལ་བར། དགེས་པའི་རྗེས་འཛིན་གྱིས་བྱ་སྟོན་ལཔ་

སྤུལ་གཉིས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་ལུང་རྒྱན་རི་བཞུགས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལོ་གསུམ་གྱི་
རིང་ལོད་བཙོན་ལེགས་པར་བྱས་མཐུག་ རོས་ནས་ཀྱང་ལུང་རྒྱན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་
དང་། པར་དུ་རེས་པར་ཁོད་ཅེས་བཀམ་བསྐྱལ་བའི་ཅོད་བན་སྤྱི་པོར་བཅིངས་ཏེ་
བཞུག་རྒྱན་མ་སྤོང་བའི་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་བཀའི་སྲིད་སློན་རྣམ་པར་ལོལ་
བསྐྱར་ཐོག་གཞུང་ས་ནས་རྒྱ་འགྲོ་གང་དགོས་སྤེལ་ཏེ་གཟིམས་འགག་སློ་བཟང་
བསམ་གཏན་དང་། ལ་ཤར་བྱག་ཟུར་བྱམས་པ་ཆོས་བཟང་གཉིས་དོད་པ་དུ་བཞག་
ཅིང་། དར་རྒྱ་གཟིམས་འགག་རྩ་ལོར་ན་སྤོང་གིས་འདས་ཤིང་། ལྷགས་སྤྱི་ལོལ་
ཤར་བྱག་ཟུར་བྱམས་པ་ཆོས་བཟང་ཡང་བཟང་བྱ་བརྒྱད་ཅུར་ཉེ་བ་བྱི་པའི་ལམ་པོ་
ཆེར་གྱུར་ཆབ་སྤེ་དུག་རྩ་སག་སློ་བཟང་སྤྱན་ཚོགས་དང་། ཅེ་གཟིམས་འགག་སློ་
བཟང་བཙོན་འགྲུམ་གཉིས་ལྷ་བྱིར་དོད་པ་དུ་གསར་བསྐྱོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱས་
དག་པ་མཆོན་ཞབས་བདེ་ཡངས་བཞུག་འཛིན་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་དང་། སློ་མང་ལྷ་
འབྲུམ་ལྷ་རམས་པ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། སློག་གྲོགས་ཨེ་བྱིངས་སྤྱན་ཚོགས་རྣམ་
རྒྱལ་དང་། བཟ་ཤིས་ཆེ་རིང་བཅས་ནས་གཞུང་སའི་གཟིགས་དཔེ་བྲིས་མ་དང་། ལྷ་
ལུང་བྲིས་རྙིང་གཉིས་ཞིབ་བསྐྱར་བརྒྱ་དག་གི་ཁྱས་བྱེད་ནན་ཏན་དང་བཅས་ཡིག་
འདི་སྤེ་ཡོན་བྱང་གཏོགས་དཔལ་ལྷན་ཆེ་རིང་བཅས་ཀྱིས་གཙོས་དབུ་བྱིངས་དབུ་
སློར་དང་། དབུ་ལྷ་འདི་མི་དབུ་བྱང་ཆེ་བཞུག་སྤྱན་ཚོགས། པར་པ་དབུ་ཆུང་ཞོར་
རྒྱས་ཆེ་རིང་གིས་གཙོས་དབུ་བྱིངས་མི་གངས་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷ་ནས་ལས་རྒྱན་ལོ་
གཅིག་དང་། རྒྱ་གངས་བཅུ་ ཞག་ཉི་ལུ་ཅ་ལ། པར་ཤིང་བཟོ་མི་ཤིང་བཟོ་བྱིངས་
འབྱོར་རྒྱས་ཆེ་རིང་དང་། རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ནས་ལས་རྒྱན་གོང་མཆོངས་རྒྱ་བ་

གཅིག་ལྷག་བཅས་ལས་གྲུ་ཚུགས་ཏེ་རབ་བྱུང་བཙོ་ལྷ་པའི་ཐེ་འབྲུག་ལོ་ནང་ནས་
པར་ཡིག་འདི་ལས་ཀྱི་འགོ་བརྩམས། པར་དངོས་གཞི་ས་རྟ་ནས་ལོ་གསུམ་ཁོངས་
སུ་མཐུག་རྫོགས་པར་གསར་བཞེངས་ཟིན་ཅིང་། འདི་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་བསྟན་དེ་
བཅས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་བསྟན་རྒྱུན་དག་ཐེར་སྤྲད་ནས་ཀྱན་དབྱེད་ཞིབ་ཕུགས་
འཕེར་ལེགས་ཐོན་གྱི་བཀོད་བྱས་ནས་འཁྲོངས་སུ་བཀྲིས་པ་བཅས་མདོར་ན་འདིར་
འབད་ནས་དགར་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཅ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བསགས་པ་ནས་སྤྲུ་མེད་
བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་རྒྱུར་བསྐྱོ་བའི་སྟོན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་པན་བདེའི་ལང་ཆོ་
གསར་དུ་འཆར་བ་ཐར་འདོད་ཅི་དགར་འབྲུག་པའི་ལྷ་ཡི་ཁྱུས་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་འདུ་
བཀྲིས་པ་འདིས་ཀྱང་མཐའ་དག་བསྟན་དང་འགོ་བའི་ཉེར་འཆོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཅི་
དགར་སྟོན་པའི་རྒྱུར་བྱུང་ཅིག་ཅེས་པ་རྒྱལ་དབང་ཕུགས་རྗེ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་
ངག་དེ་མ་མེད་པས་ཇི་ལྟར་མཆོན་པར་མཛད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་
བན་པར་བྱའོ། །

(༡༠༥ བ་༣། ༣༣༩ འ་༣) ཐུབ་དབང་ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཉིན་རབ་
བསྟེན་བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་ཆོགས་ལྷ་ཤིའི་སྟོན་པ་ནས་པར་དག་པ་འབོགས་པ་
གནང་།

(༡༠༥ བ་༤། ༣༣༩ ཐ་༢) ས་སྐྱ་བདག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མནན་སྟེག་འཕང་
གསུམ་སོགས་བཀའ་འབྲེལ་བསྟན་རིམ་རྒྱ་ཆེར་སྐྱབ་གནང་བེན་ཏེ་ཤིར་ཕེབས་ཐོན་
ཕུག་ཏུ་བྱོན།

(༡༠༥ ཉ་༡། ༣༣༩ འ་༤) ཆངས་སྟོད་དོན་གཉེར་སུམ་ཅུ་སོ་བརྒྱད་བསྐྱབ་གཞི་

ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐལ་ལྷན་དུ་བསྐྱབས།

(༡༠༥ བ་༣། ༡༣༥ འ་༧) རྒྱ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་གོ་རྒྱ་
རྒྱལ་ཁང་ནས་སྤྱན་གཟིགས་སྒྲུང་པོ་གཟུགས་བཟང་གཉིས་དད་འབུལ་ཞུས་པར་
གཉིས་འཐུང་བྱང་ལ་བཞེས་སྟོ། བཞེས་བག ཤིང་འབྲས་སོགས་བཟང་བཅའི་
རིགས་དང་། ཨ་ཤེ་སྤྲ་ལུང་ཕྱག་བདུད་རེ། གོར་རྒྱལ་སྤྱི་ཆབ་ལྷ་སྟོན་ཀའ་ན་དང་།
རྒྱུ་རོ་འཁོར། སྒང་ཆེན་གདོང་བསྐྱེ་ཅེ་བྱང་སྟོ་བཟང་སྤྲན་གཤམ། བོད་གོར་སྒང་རྩེ་
སོགས་ལ་རྩ་གྲུག་དབང་དང་། གོ་བབས་ཀྱི་གནང་ཆ་གསོལ་རས་སྤུལ།

(༡༠༦ ཉ་༦། ༡༣༦ འ་༣) རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་དུ་སྒྲིང་ཉོ་ཐོག་
ཐུ་བྲ་སར་ཆོས་ཞུགས་བྱུབ་པའི་སྤྱི་སྐལ་འབུལ་མཇལ་ལ་ཉེན་གསོལ།

(༡༠༦ བ་༡། ༡༣༧ ཐ་༣) དགའ་ལྷན་ཁྲི་འཛིན་བྱམས་པ་ཆོས་གཤམ་དང་། བྱང་
ཅེ་ཆོས་རྩེ་སྟོ་བཟང་མཁས་བྲུབ་གཉིས་ལ་གསར་མཇལ།

(༡༠༦ བ་༤། ༡༣༧ ཐ་༡༠) ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ནོར་སྒྲིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྱང་
ནས་ཆེབས་རགས་རིང་དུ་བསྐྱར་ཉེ་བྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་པོ་བྱང་དུ་ཞབས་སོར་
བཀོད།

ཡ་༣༥ ལུགས་བྲ་པོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་མཇེད་སྟོ་
སྤར་ལྷག་བསྐྱངས། ཞལ་གདམས་ཆོགས་བཅད་ཅིག་གནང་། དགའ་ལྷན་གྱི་
དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གྲོང་དུ་དཔེ་མཆོམས་ལ་ཕེབས་པ་རིམ་གྱིས་དགག་བྲ་
ཆེ་ལ་དགོས་པ་རྒྱུང་བས་ཐབས་ཀྱིས་བཀག་བསྐྱན་སྲིད་སྤྱང་དམག་འཕར་

འཇུགས་དང་ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ་རེ་བྱང་བསྐོ་བཞག་ཆིགས་སུ་ཕྱིའི་བསྟེན་རྫོགས་
མང་དུ་བསྐྱབས། ལུ་ལག་ལོ་སྟོན་དང་བརྒྱད་གཏོར། དུས་འཁོར་མཆོད་གར་
བཅས་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་དཔྱིད་དུ་རྩེས་འཛིན་སྟེ།

(༡༠༥ ཉ་ཤ ༡༡༥ ཐ་༤) དགྲའ་གངས་ཞེ་དུག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལྷགས་བྱ་གནས་
ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་ཆེས་གཏོར་གྱི་རིམ་བ་རྩམས་མཐོ་
ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མི་ཟད་ནམ་མཁའ་མཛོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྟེལ་ཏེ་མཆོད་པ་དང་།
ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་དབྱེས་སྟོན་སུ་བྱ། བདེ་དོག་
ནམ་པར་འབྱེད་པའི་བརྟག་བྲིལ། དག་ལྷ་ཁག་གི་ལུགས་དཔ་སྐོར་བའི་མཐུན་རྩམ་
སྟན་གཟིགས་འབྲེམས་སྟེལ་སོགས་དགྲའ་གསར་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་སྟོ་མཐའ་
དག་སྤར་སྟོལ་ལས་གོང་དུ་འཕྱར་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད།

(༡༠༥ བ་༤ ༡༡༧ ཐ་༡) ཉིན་ལྡིའི་རིང་གདན་ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་གྲ་ནས་
གཉིས། གཞིས་དཔོན་ཁག་སོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་དུག་ཅུ་སྟོར་ཆོངས་པར་
སྟོད་པའི་བརྟལ་ཁྲགས་ནམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད།

(༡༠༥ བ་༥ ༡༡༧ ཐ་༥) དེ་ནས་ལྷ་ལྷན་དུ་སྟོན་འཁོར་ལུགས་བསྐྱེས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་མཁས་མང་གྲེ་བའི་དབུས་སུ་གསོ་སྦྱང་དང་། གསུང་
ཆོས། སྟོན་ལམ། གནས་གཟིགས། གཟབ་གསོལ། མཆོད་སྟོར་བཅས་སུ་རིམ་
ཕེབས་ཐོག་མཉམ་མེད་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་ཞིང་། ལུས་ཅན་
མཐའ་དག་མཛོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་བདེ་དགའ་དཔ་པས་ཡོངས་སུ་ཆོམ་པའི་

ཐུགས་སྟོན་མཆམས་སྟོར་ཆོན་མེད་པ་བསྐྱངས།

(༢༠༡ ཉ་༣། ༣༢༧ འ་༡༣) སྟོན་མཁུག་གཏོར་རྒྱལ་བྱམས་པ་གདན་འདྲོན། མི་
རྟེན་བང་རྩལ་འགྲན་པ་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞིབ། ར་མོ་ཆེ་དང་། ཆེ་དཔག་སྟོང་ཁང་།
རྒྱུད་སྤྲད་བྲུ་ཁང་བཅས་པར་གནས་གཟིགས། རྒྱུད་ཁང་སྟེང་རྩེ་ཤེས་རབ་སེལྟེས་
འབྲེལ་པ་བཞི་སྟུགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་པའི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་
སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེའི་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་འབྱུལ་དགེས་བཞེས་ངོས། མཇལ་ཐུག་གི་
སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྟེལ་ནས་ནོར་སྤིང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(༢༠༡ བ་༡། ༣༣༠ ཐ་༥) སྟོར་ཡུང་མངའ་ངེས་སྟུལ་སྟུ་སོག་ཡུལ་དུ་ཐོན་ཐུག་
སྟུལ། ཆོགས་མཆོད་མང་ཇའི་ཐོ་སྤྲིག་དང་། ལས་བྱེད་པར་འབྱོར་མཇལ་བཀའ་
བསྐྱར། སེར་སྤྲངས་མཆོད་སྟོར་ལ་ཐུགས་ཞིབ་བཅས་སྟུར་བཞིན་དང་། རྟོགས་
འབྲེལ་དད་ཅན་མང་པོའི་རེ་བ་ཡིད་དུ་འཇོ་བར་མཛད། རྒྱ་བ་གསུམ་པར་དགའ་ལྗན་
ཆ་བྲུ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་ཞབས་བཞུག་མཇལ་ཁ་དང་། ས་བཅུད་བྱམ་སྟུབ། བརྒྱད་
གཏོར་མཛད་ཆོན། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟུབ་མཆོད། ཐེབས་
སྟོན་ཆབ་ཞུགས་འབྱུལ་བཞེས་བཅས་སྟུ་ལོ་དང་མཚུངས་པ་བསྐྱངས།

(༢༠༡ བ་༤། ༣༣༠ འ་༡༠) རྒྱ་བ་བཞི་པར་བསྐྱབ་བྱ་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་ལ་རབ་
བྱུང་དང་། བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་དུག་ལ་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་བསྐྱབ་སྟོན་འཕོགས་པ་
གནང་།

(༢༠༧ ཉ་༡། ༣༣༠ འ་༤) སྐབས་ཤིག་མདོ་སྤྲད་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེན་ཞིག་ནས་
ཞལ་གདམས་སེམས་ལ་མན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྐྱུལ་མ་ཞུས་ངོར་བསྐྱབ་བྱ་སྟེང་

ལ་བཅངས་ཆོག་མ་འདི་སྤུལ་རྟོ། །

ན་མོ་གུ་རུ། སྐབས་ཀུན་འདུས་ཞལ་སྒྲ་མ་ལྟ་མཆོག་དང་། །དབྱེར་མེད་གུ་
འཇིན་ཞིང་མགོན་སྐུན་རས་གཟིགས། །རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཆོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་ཆོགས་
ལ། །ཅི་གཅིག་གུས་པས་འདུད་དོ་ཐུགས་རྗེས་སྦྱོངས། །སྒོ་ཚུང་བདག་ལ་ནད་
གཞོད་ཆགས་ཆེ་སོགས། །མི་འདོད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུན་དན་གཞོད་པ་མང་། །བརྟན་པ་
ཐོབ་ཆེ་ཆུན་དན་གོགས་སུ་འཆར། །དམ་པའི་གདམས་དག་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་བྱས་
ཤོག། །སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་འཆི་ལས་གཞན་མ་མཆིས། །འཆི་བདག་བདུད་ནི་མི་སྡོད་
ཚུར་ཚུར་འོང་། །དེ་ལས་བསྐྱོག་ཐབས་འགྲོས་ས་གང་ཡང་མེད། །སྤྲིང་ནས་དགེ་ལ་
རྟག་ཏུ་འབྱངས་བྱས་ཤོག། །ད་ལྟ་གཉིད་དང་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་སོང་། །མི་བཟད་དན་
འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིད་ལ་བསམ། །ཅི་འདྲའི་དུས་ཤིག་བདག་ལ་ནམ་ཡོང་
སྟམ། །འཁོར་བའི་སྤང་ཤས་ཆགས་སྤང་འགོག་བྱས་ཤོག། །ཆེ་འདིར་ཆོས་བརྒྱད་
ཐུན་ཆོགས་བསྐྱབས་ཀྱང་འཕྱིད། །ཕྱི་མ་བྱང་ཚུབ་སྤྲིང་པོ་སྐྱབ་ལས་བཤོལ། །གནས་
སྐབས་བདེ་འདོད་བྱ་བ་ལེགས་སྤངས་ནས། །གཏན་བདེའི་བྱང་ཚུབ་གོ་འཕང་སྐྱབ་
བྱས་ཤོག། །ཆེ་ལ་ལོང་མེད་ཐ་སྙད་ཐུག་བ་མེད། །དེ་བས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
ཉམས་སུ་ལོངས། །འདུ་འཇི་སྤངས་པའི་དབེན་གནས་གཅིག་ཕུ་བསྟེན། །ཐིག་པའི་
གོགས་བྲལ་བསེ་རུ་ལྟར་གནས་ཤོག། །རང་རྒྱུད་ཡི་དམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ནམ་གསུམ་
མཆོག། །མགོ་ཡི་ཐོད་བཞིན་རབ་ཏུ་བསྐྱངས་བྱས་ནས། །ཁྲུང་དོར་རྒྱ་འབྲས་འཆར་
ཚུལ་མཁས་ཤེས་ཏེ། །དན་འགྲོའི་སྒོ་འཕྲང་གཅོད་པ་ལྟར་ལེན་ཤོག།

བསྟན་པའི་སྒོར་ཞུགས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་ལ། །དད་པས་ལོག་ཞུགས་སྟོམ་བྲལ་

ཁྲི་མག་གི། རྒྱུད་པ་ཕྱིར་བཏུན་གྲོང་ཅུལ་ཀྱན་ཏུ་རྒྱ། སྤྲིག་ཆོགས་སྤྱབ་དང་སྤྲད་
ཅིག་ཙམ་འབྲལ་ཤོག། འཛིག་རྟེན་སྤྲིག་པའི་དགོར་ཆས་མ་བསགས་ཀྱང་། རྫོམ་
ཆེན་འབྲགས་སམ་ལྟོགས་ནས་འཆི་མི་སྤི། སྤྲིག་བསྡྲུལ་ལོར་རྩལ་ཡོ་བྱད་མི་
གསོག་པར། རྫོ་ཕྱགས་སྤྲང་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་ཅུས་ཤོག། འཛིག་རྟེན་ཐང་ཐིང་
དངོས་པོ་ཅི་འབྱོར་ཡང་། རང་རྒྱུད་གྲོང་བས་འཁོར་ལོས་སྤྲུང་རྒྱལ་དགལ། འཆི་
ཆེ་གྲོགས་དངོས་གཉིས་སྤྲངས་གཅིག་ཕྱར་འགོ། འཁོར་བའི་གྲོས་ཐག་ད་ལྟ་ཆོད་
པར་ཤོག། སྦྱིང་རིང་དགའ་སློ་མི་བདེ་རང་འདོད་ཅན། ཟག་པ་འཕེལ་བའི་འཁོར་
གཡོག་མེད་ཀྱང་རུང་། ཉེ་གནས་ཤེས་རབ་བཙུན་འབྲས་ལེགས་བསྟེན་ཏེ། དགོས་
དོན་སྤྱབ་ལ་སྦྱོང་ལ་མེད་པར་ཤོག། འཁོར་བར་འབྲས་པའི་དཔྱད་ལོང་འགོ་བ་
རྣམས། རྫོས་མིན་ཆོས་རྩའི་རྩུབ་ཀྱིས་མགོ་འཁོར་ཀྱང་། རྫོ་མ་དགོན་མཆོག་སྤྲུན་
ཀྱིས་སྤྱིབ་མེད་གཟིགས། རན་གཤགས་ལོག་ཆོས་མིས་སྤྱབ་ཚུལ་རྒྱུད་ཤོག། འདི་
ལྟར་བྱ་བ་ཅི་བཀྱིས་བཏུན་འགོར་སྤྲན། རང་གི་འདི་ཕྱིའི་གཉིས་དོན་ལེགས་
བསྐྱབས་ཏེ། བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་གཞུང་ཕྱགས་དགོངས་དོན་ལྟར། རྟག་ཏུ་
ཉམས་ལེན་རྒྱུད་ཁེལ་བྱེད་པར་ཤོག། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱས་ཤེས་ཆོད་
དང་། རྫོ་མའི་ཞལ་གདམས་རྒྱུད་ལ་ཅི་ངེས་བཅས། མཛོ་ཙམ་གྲིས་པའི་རྣམ་
དགར་དགེ་བའི་ཆོགས། ཅི་མཆིས་རང་དང་སྐལ་མཉམ་པན་ཕྱིར་ལགས། འདི་
ལྟར་སྤྲས་པའི་སེམས་དང་སེམས་མཐུན་ན། འཁོར་འདས་སྤིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་
གནས་པའི། རྫོ་མེད་བྱང་ཚུབ་འབྲུབ་པར་ཐེ་མི་ཆོམ། ཤེས་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་
ཉམས་སྤྱ་ལོང་མཛོད་ཨང་། ཞེས་པའོ། རྫོ་བ་ལྟ་པའི་ནང་འབྲུངས་སྐར་མཛོད་ཆེན་

དང། སློ་ཆུང་དགེས་སྟོན་སོགས་སྤར་བཞིན་བསྐྱངས།

(༡༡༠ ཉ་༥། ༡༡༡ འ་༥) ཡར་མར་ཆེས་བཅུའི་ཆོགས་སྟོན་དང། དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱང་ཆོགས་དབྱ་ཡང་སྤར་ཆགས་མཛད།

(༡༡༠ ཉ་༥། ༡༡༡ ཐ་༣) ཆོས་བཞིའི་དུས་ཆེན་ཐོག་བསྐྱབ་བྱ་བཅུ་བཞི་ལ་དགེ་ཆུལ་དང། སུམ་ཅུ་སྒྲོར་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤྲོམ་པ་འཕོགས་པ་གནང།

(༡༡༠ བ་༡། ༡༡༡ ཐ་༥) སི་ཅིང་ཡིག་སློབ་དགེ་ཀུན་ཆེ་བ་མཁན་ཆུང་ཡུལ་ལྷ་དོན་གྲུབ་དབང་རྒྱལ་དང། ཆུང་བ་ཅེ་མགོན་བྱམས་པ་ཆོས་དབང་། ལོ་རྒྱ་བ་ཆུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན་བཅས་པར་ཐོན་ཕྱག་དགའ་གདོང་སྐྱེ་རྟེན་སྤུབ་བསྟན་དཔལ་འབྱོར་ལ་གསར་མཛུ། རྒྱ་མཚན་ཞིབ་པ་འོག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱལ་བསྟན་མི་བྱབ་ཡུན་དུ་གནས་སྤྱིར་བཀའ་འཁྱུར་ཆ་ཆང་གི་པར་གཞི་གསར་བསྐྱར་གནང་རྒྱུ་ཆེད་བསྐྱོངས་མི་གངས་དགུ་བཅུ་སྒྲོར་སྤྱི་ནས་རྟེན་གསོལ་ཕུལ་དེ་དད་མཛུ་ཞུས་པར་ལེ་བས་འབྱར་དང་བཅས་པའི་མཛུ་བྱིངས་ཉིས་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་ཇ་གལ་ཕྱག་དབང་གི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་བཅས་རིམ་བཞིན་བཀའ་འཛིན་བསྐྱངས།

(༡༡༡ བ་༣། ༡༡༤ འ་༤) ཆོས་སྤེ་ཆེན་པོ་དེ་ལོ་དགའ་ལྷན་རྒྱལ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གསར་རྟིང་མཁས་གྲུབ་རིས་སུ་མ་ཆད་པས་བསྐྱགས་བརྗོད་ལུང་བསྟན་གྱི་མེ་ཏོག་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་འཕྱོར་བ་བཞིན། ཤར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འགམ་རོགས་ནས་བྱབ་རྒྱ་རྒྱུ་བྱི་བསྐྱང་མཛོན་པར་འཐུལ་བའི་ས་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ལྷ་སྤྱོད་རྣམ་དག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་དང། གུར་གུམ་གྱི་རང་མདངས་འཛིན་པའི་མཁས་མཆོག་གྲེ་བ་འབྱུང་སྤེས་བྱུང་བར་བཅུལ་བའི་རྩ་བའི་འབྱུང་

རོགས་གཅིག་སུར་གྱུར་ཅིང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གཟུགས་སྐྱུ་སྤངས་རྟོགས་
ཅོར་བུའི་ཟ་མ་རྟོག་མཛོན་སྲུང་དུ་བཞུགས་པ་བཅས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པའི་གཟེ་བརྗེ་དབང་པར་འཕགས་པའི་མཐུ་ལས། བཤད་སྐྱབ་ཆོས་འབྱོར་
དགེ་མཆོན་ཕུན་སྲུང་ཆོགས་ཤིང་། རྟེན་བཀྱར་འདོད་ཡོན་མཐུན་རྒྱུན་ངང་གིས་
འདུ་བས་ལྡོམ་བུའི་འཆོ་བ་འཆོལ་བའི་དཀའ་ངལ་ལ་རག་མ་ལས་ཀྱང་། སྡོན་བྱོན་
རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་བྲིས་པའི་སྐུ་བོ་རྩས་བྱུང་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོར་འགོད་སྤྲད། སྟོན་གྱི་དུས་སྐྱེ་གོང་དང་གོང་དཔལ་རྣམས་སྐྱ་དཔེ་
མཆོམས་ལ་མེབས་ཏེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དགེ་ཆོགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་བཞིན་
སྤེལ་བའི་སྒོལ་བཟང་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ཆོང་ཁེ་ཁིང་ལས་སྐྱབ་
པའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་སོང་སྟེ་ཐོས་བསམ་སྒོལ་གཉེར་གྱི་བར་ཆད་དང་། སྤྱ་རྒྱུན་འབྱོར་
སྟོད་ལའང་ཤིན་ཏུ་གནོད་པ་བཅས་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པ་བཞིན་དུ་རང་གཞན་
གཉིས་འཕྱང་གི་མིག་ལྟོས་ངན་ཤས་ཆབས་ཆེར་གྱུར་པར་བརྟེན། ལམ་རྗེ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཆབ་ཁྲི་ཐོག་དགུ་བཅུ་པ་ཉེ་ཏྲོར་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་མཆོག་
ནས་བཞུན་རྒྱུན་ལ་སྤྲོས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དགོངས་བཞེད་བཟང་པོས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ་ཁྲི་པའི་འཛིན་ཁོངས་ཁག་གི་ཡོང་འབབ་ཐོག་ནས་གཏོང་སྟོ་སྤར་བཞིན་
བཏང་བའི་ཁ་ལྟག་རྗེ་བསྐྱད་སྟོན་ཆོས་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཐེབས་སུ། གཞུང་སར་
འབུལ་སྤྱོར་གནང་དོན། བྱང་གོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྐུ་འགོ་མཐའ་དག་རྣམ་ཀྱན་
མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཇམ་གླིང་མཛེས་
པའི་རྒྱན་བྱག་གི་རིགས་ལམ་འཁྱལ་མེད་ཅོད་བྱ་ཚུགས་རྒྱ་བཞུན་པའི་གསོས་སྤྲོན་

གཞན་འགྲན་མེད་པར་ངེས་གཤིས། ལོ་འདྲིར་སྟོན་ཆོས་གསར་འཛུགས་གནང་
བར་བཅིས་གཞི་དགེ་འདུན་ཞལ་གངས་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལ་སོགས་ཇ་ཚུལ་
རྒྱས་བསྟུས་འཆོམས་པ་ཞིག་དུ་ཆ་བསྐྱོར་ཀྱང་ཁྱི་པའི་འབབ་ཡོང་ལྷག་བསྟན་གྱིས་
ཁ་མ་འདུམས་པར་འབྲུ་བུའི་ཁལ་དུག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་གོ་བདུན་དང་། དེལ་ཉི་
ལྷང་ལྷ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བདུན་དང་། ཞོ་བཞི་བཅས་དགོས་འདུག་པ་འདི་ལོའི་དགོས་
ཐོབ་གཞུང་གནས་ནས་དམིགས་བསལ་གཟིགས་བརྒྱུངས་གྱིས་གསོལ་རས་སྟུལ།

སྟང་ཆར་མ་ཅ་ཅ་འཛུགས་རྒྱུའི་དགོས་འབོར་ལམ་བསྐྱོམས་ལ་འབྲུ་བུའི་ཁལ་ལྷ་
ཁྱི་ལྷ་སྟོང་སྟོར་དང་། དེལ་སྤང་བཞི་ཁྱི་ལྷ་སྟོང་སྟོར་དགོས་པ་གཏོང་ཡུལ་སྤི་ཁྱའི་
ཞིང་ས་སྟུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། འདི་ལྷ་བུའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་གྲུས་པས་
འབྲེལ་ཐོགས་པ་རྣམས་ནི་མ་གཅིག་ལ་བ་གྱི་སྟོལ་མའི་ལུང་བསྟན། ཇེ་སྒྲ་མའི་མཆན་
ལམ་དུ་ཤར་བ་ལྟར་ཆེ་འདི་དང་། མ་འོངས་ངོ་མཆར་སྟང་བཞེད་པའི་ཞིང་
ཁམས་སུ་རྟག་བརྟན་ཞི་བ་ཆེན་པོར་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་མན་ཡོན་ཁྱུང་པར་ཅན་ལ་
བགྱི་བར་བཞེད་དེ་སྟོད་སྟང་བར་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་མཆོག་དཔན་ཡོངས་ནས་ཆེ་
འབྱོར་ཆུང་འབྱོར་གྱི་ཞལ་འདེབས་འབྲུལ་སྟོར་དགོས་རྒྱུའི་སྟོང་ཡིག་བཀའ་ཤོག་
དང་སྒྲགས་དགེ་བསྟུལ་འབྲུལ་སྟུང་སྟེལ་པོ་ཕྱོགས་ནས་ཕྱོགས་སུ་མངགས་རྫོང་
དང་། དགའ་ལྷན་དུ་སྟོན་ཆོས་གསར་པའི་མང་འབྱེད་ཇ་ཚུལ་གྱི་དོ་དམ་དུ་ཅེ་མགྲོན་
བསྟན་པ་འཇམ་དབྱངས་ངོ་ལས་ཆེད་རྫོང་སོགས་ཆོས་ར་གསར་འཛུགས་འདིའི་
སྟོར་ལ་མ་གོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་གང་ཅིའི་མ་སྟན་འགྱུར་ཐུགས་
ཁུར་སྒྲ་ན་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་མཛད་དོ། །

ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་ཤར་བྱང་ཆོས་རྩེ་རྣམ་གཉིས་ནས་བཀའ་འབྲེལ་དཀའ་ལྷན་
དུ་སྟོན་ཆོས་བཤད་བྱ་འཛུགས་སྤེལ་གྱི་ཁྱ་སྟོ་ལེགས་པར་ཟེན་ཏེ་ཕྱིར་འཁོར་ལ་
འབྱོར་བྱལ་དང་། དམག་སྐར་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་དབྱིན་གཞུང་དོན་གཅོད་འབེལ་སྒོན་
ངོ་འཁོར་དང་མཇུག་སྤྲད་གྱིས་ཐོན་རྫོངས་གཟབ་བ་དང་། སྤྱེལ་སྒྲོལ་མི་སྤར་ཅེ་ཤོད་
དུང་འཁོར་གཉིས་རྫོང་བདའ་གནང་།

(༡༡ ན ༩་ཉ། ༩༩༧ བ་༧) བསྟན་མིན་སྤྱང་དམག་འཕར་འཛུགས་གནང་བའི་
ཐོགས་དམིགས་གོ་སྤྲིག་ཁོངས་ཆེ་སྤྱིར་གཞུང་གཞིས་དང་། རྫོང་གཞིས་ཁ་འཛིན་
ཡོད་རིགས་ལོ་ཁམས་སྡེ་ཕྱི་རི་སྤུལ་སྡེ་འཕྲོས་ཅད་ཞིབ་ཕྱོགས་བསྤྲིགས་དཀར་
ཆག་འགོད་འབྲལ་བྱེད་པོ་མཁན་དུང་སྟོ་བཟང་བསྟན་སྦྱོང་དང་། ཅིས་དཔོན་ལུང་
ཤར་གཉིས་ལ་བསྟོ་བཞག་སྤུལ་དོན། ཁུངས་སོ་སོའི་གཏན་ཆིགས་ཡིག་རིགས་
ཁག་འཕྲལ་དུ་བསྡུ་ལེན་ཐོག་ནས་ལོ་ཁམས་དབྱེ་འབྱེད་དང་། ལོ་དུས། ས་རིགས་
སྤྲུག་འདྲན་ཡོད་མེད་སོགས་ཟེར་དབང་རྒྱ་རྩེས་སུ་མ་སོང་བར་གཞུང་སའི་བཀའ་
འིན་སྤྱིར་བཅད་གིས་དགོངས་བདེའི་དཀར་ཆག་འགོད་འབྲལ་ཟིན་མཆམས་གཞི་
ཅའི་འབབ་བཟོ་བྱེད་པོ་དུང་ཅིས་གཉིས་རང་འཇགས་ཐོག་འཕར་སྟོན་དགོས་
རིགས་ཟུར་དུ་བསྟོ་བཞག་འཆར་འབྲལ་ཁྱེད་གོས་སོགས་བྱེད་སྟེའི་བཀའ་བསྡུར་
སྤུལ།

(༡༡ བ་བ་༦། ༩༩༩ བ་༡༠) ལྷ་ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་དང་བསྟན་རབ་བྱུང་
བསྟུབ་བྱ་བཅུ་དང་། བསྟོན་རྫོགས་བསྟུབ་བྱ་བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་ཆིགས་སྡེ་ཕྱིའི་སྟོམ་
པ་ཡང་དག་པར་ཐོག་སྟེ་འཁོར་བ་མཐའ་དང་ལྷན་པར་མཛད།

(༣༡༤ བ་༡། ༣༣༩ ཐ་༢) མོད་བྱང་བདེ་སྟོན་པ་རྒྱལ་ཅེར་དབྱིན་ཇིའི་དམག་
ཅེད་དང་། མོད་བྱང་སྤྱིད་ཟུར་གཞོན་པ་དོར་གླིང་དུ་ལྷགས་སྤྱད་འཇུགས་ལྷགས་
སྟོབ་སྤྱོད་། ཅེ་བྱང་མེ་རུ་མཁུན་རབ་དངོས་གྲུབ་དང་། ཅེ་སྟོབ་མེར་སྤགས་ཆོས་
ལྷན་བསྟན་དར། རི་བདེ་དགེ་འདུན་རབ་རྒྱས་གསུམ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱི་ཡིག་སྟོབ་སྤྱོད་
བཅས་སུ་རྩོད་བདའ་དང་།

(༣༡༤ བ་༣། ༣༣༩ འ་༩) ཅེ་མོ་བྲང་དང་། འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་། རྒྱས་
བརྟབ་ར་མོ་ཆེ་བཅས་པར་ཡང་ཡང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་བསྟན་འཁོར་སྟོན་པའི་
མཛད་སྟོ་ཅི་རིགས་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད་།

(༣༡༥ ཉ་༥། ༣༤༠ འ་༩) མཆོམས་འདིར་རྒྱ་བྱི་ལོའི་མཇལ་དེབ་རྟེན་འཆར་
འཕར་མཛད་སྟོ་གང་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྟོན་པར་བྱའོ། །

དགྲུང་གངས་ཞེ་བརྒྱད་དུ་ཕེབས་པ་རྩ་པག་གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་
མར་འདོད་ཁམས་དབང་ཕྱག་མར་གཏོར་སྤྱོད་མངའ་གསོལ་སོགས་གཟབ་རྒྱས་
དང་། དར་སྒྲ་ལུའི་སྟན་འཕལ་སྟོན་འབྲུལ། ཆོམས་ཆེན་དུ་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགེས་
སྟོན། ཆོས་གསུམ་བརྟག་བྲིལ། དག་ལྷ་ཁག་ལ་གསོལ་མཆོད། སྟོན་ལམ་ལས་བྱེད་
ཁག་ལ་འབྱོར་ཕྱག་དང་། ཆོས་ལྷན་བྱེད་སྟོའི་བཀའ་བསྐྱེད། ཨ་མདོ་ཆེ་མོས་མཛོད་
པ་དང་། ཆོས་མཛད་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས། ཨ་མདོ་དཀོན་མཆོག་སོགས་ལ་སྟེར་
མཇལ་བཅས་སྤུལ་ཏེ། སྟོན་འཁོར་རྒྱགས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་མོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་
མོ་བྲང་དུ་ཆིབས་བསྐྱེད་གནང་། ལོ་འདིར་སྟོན་ལམ་སེར་ཆོགས་སུ་བསྟེན་བཀྲར་
ཁུ་མི་(༣༡༥ བ་༤། ༣༤༡ ཐ་༤)རང་རང་གི་འབྱོར་འཁོས་དང་བསྟེན་པའི་སྤྱོ་སྤྱལ་ཀྱི་

དངོས་པོས་རིམ་བཞིན་མཆོད།

(༡༡༥ ཉ་༣། ༡༤༡ འ་༤) ཆོས་བཙུ་བཞིའི་ཉིན་ཆེབས་ཞབས་ཉུགས་བསྐྱས་ཀྱི་
སློན་ལས་ལྷ་ལྷན་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག་ཆོས་བཙུ་བཞིའི་ཉིན་གསེས་སྤྱིང་། གསུང་ཆོས།
སློན་ལས། གནས་གཟིགས། གཟབ་གསོལ། ཕྱི་རོ་མཆོད་སྐྱོར་བཅས་པར་རིམ་
བཞིན་ཞབས་བཅགས་དང་འབྲེལ་གསང་བ་གསུམ་ཀྱི་རོ་མཆོར་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་
མཛད་པ་བཟང་པོས་ཀྱུལ་བ་འཇམ་དཔལ་སྤྱིང་པོའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཕྱི་རྗེས་རིང་དུ་
བསྐྱངས་ཤིང་། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་འགོ་བ་མཐའ་ལས་འདས་པ་བྱང་ཚུབ་གསུམ་
གྱི་བརྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་སྤྱིང་དུ་སློན་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྤྲོ་ན་མེད་པ་སྤུལ་
ཏོ། །ཁ་ཆེའི་སྤྱི་བ་འེམ་འཇུ་དགོངས་འཁོལ་ཆབ་ཀ་རི་སྤྱར་བསྐྱོ་བཞག་གནང་།

(༡༡༦ ཉ་༤། ༡༤༡ ཐ་༦) སློན་མཇུག་གཏོར་ཐོར་གྱི་ལས་རིམ་རམ་པོ་ཆེ་དང་།
ཀྱུལ་བ་མི་པམ་མགོན་པོ་མཆོད་སྐྱོར་དུ་གདན་འདྲེན། སྤེར་ཀ་རྩོམ་གསུམ་དང་།
བང་ཅལ་དཀྱུས་སུ་འབྲན་པ་སོགས་ཉེན་འབྱུང་གི་ཆེ་བ་མི་དམན་པའི་ཅེད་རོལ་གྱི་
གཟིགས་མོ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་རྣམས་སྤྱན་ལམ་དུ་ཚུབ་པར་མཛད་མཐར་ཀྱས་བཏབ་ར་
མོ་ཆེ་དང་། ཆེ་དབག་ལྷ་ཁང་། རྗེ་འབྲུམ་ཁང་། རྒྱུད་སྤྲད་འདུ་ཁང་བཅས་པར་གནས་
གཟིགས་སུགས་སློན་ཞིབ་སྟོན་དང་འབྲེལ་བས་ཅེ་པོ་བྱང་དང་། དེ་ནས་ཞོར་སྤྱིང་
བསྐལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༡༦ བ་༤། ༡༤༡ འ་༦) རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ལྷ་ནས་བཟུང་ཉིན་ལྔའི་རིང་
བསྐྱབ་བྱ་བཀྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཅ་གསུམ་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་། སུམ་བཀྱ་བྱག་ཅུར་བསྐྱེན་
རྩོགས་ཀྱི་སྤོམ་པ་སྤུལ་ཏེ་སྤྱང་འདས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་བཞི་བར་མཛད།

(༡༡༤ བ་༥། ༡༤༡ འ་༡) སྤྲུའ་ཡང་ཉིན་གཉིས་རིང་བསྟེན་རྫོགས་བརྒྱ་དང་ལྔ་
བཅུ་སྟོར་སྤྱབ་པ་གནང་། ཆེས་བཅུའི་ཆོགས་སྟོན་གྱི་གསུང་ཆོག་དང་། སྟོབ་དཔོན་
མཐོང་གྲོལ་ཆེན་པོར་སྟེན་དར་སྟོན་སྟེལ། དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱང་སོགས་ཀྱང་བསྟན་
འགྲོའི་སྟེན་ཡོན་དུ་ཆེ་བ་བསྐྱངས།

(༡༡༥ ཉ་༡། ༡༤༡ ཐ་༢) ཉིན་བཞི་རིང་དགེ་སྟོང་བསྐྱབ་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་
ཆོགས་བྱི་མའི་སྟོམ་པ་འཕོགས་པ་གནང་། རྩ་བ་གསུམ་པར་དགའ་ལྡན་ཟླ་གྲ་
ཆོགས་ཡོངས་ལ་འཆར་ཅན་མཇལ་ཁ་དང་། ཆོགས་མཆོད་ལས་བྱེད་ཁག་ལ་ཐོན་
ཕྱག་གནང་། གཞིམས་ཚུང་བདེ་ལྡན་འབྲིལ་པར་བུམ་སྤྱབ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
གྱི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་མཐའ་དབུས་གྱི་ཡུལ་བཅུད་ཉམས་པ་
ལེགས་པར་གསོ་བའི་བུམ་གཏེར་བརྒྱ་ཕྱག་བཀལ་བ་སྤྱབ་ཆོག་གནད་དུ་སྟོན་པ་
དང་། དཔལ་མགོན་སྟོབས་འབྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷགས་
གཉིས་གྱི་དགེས་སྟོན་མཛད་ཆེན། དཔལ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་
སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་གྱི་ལྷ་ཆོགས་ནམས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོད་གར་འཆམས་
གཞིགས་དང་། སྤྱབ་མཆོད་གྱི་གསུང་ཆོག་བཅས་སྤྱོད་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་དུས་
ལས་རྗེ་རྒྱས་ཡར་ལྡན་དུ་སྦྱོར་བར་མཛད། བྱང་། གཙང་། སྟོད་། ལྷོ་ཁ། ཡར་འབྲོག་
མལ་གྲོ་ཁུལ་བཅས་སུ་ས་བཅུད་བུམ་གཏེར་སྤྱོད་བར་ནམ་གྲ་ལྔ་དང་། རྒྱུད་གྲ་ལྔ། ཨ་
བྱུང་བརྒྱད་བཅས་རྫོང་བདའ་དང་། རྫོང་རྒྱབ་སྤྱོད་ཁང་། འཇའ་ཆོན་ཆུ་མིག་དཔལ་
ལྷའི་མཆོ་འཁོར་ནམས་སུའང་སྤྱིའི་བུམ་གཏེར་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་རེ་སྤྱོད་འཇུག་
དང་། ཉེ་སྟོར་རི་ཁོད་ཁག་ནས་ཆོ་བསྐྱེད་དགེ་སྟོང་བཞི་ཕྱེད་བཅུགས་ཏེ་ལན་

གཏོར་སྒྲ་གཏོར་འབུམ་ཐེར་རེ་གངས་གསོག་དང་། སྤྱིན་ཆེན་པོའི་མདོ་ཐང་སྒྲོག་
འབྲུག་པ་སོགས་དབྱར་གྱི་རིང་མཐའ་དབུས་ཡུལ་གྱུ་ཀྱན་ཏུ་ཅི་ཤིང་མོ་ཏོག་གི་
གསོས་སྤྱན་སྤྱིན་བཅུད་དུས་སུ་འབབ་པའི་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བྱགས་ཁུར་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྟོད་པ་མེད་པ་མཛད། ཞོགས་གྲུར་སྤྱིན་གྲུ་ཆང་གི་མཁན་པོར་དགེ་སྦྱོར་སྒོ་བཟང་
ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། རྒྱད་སྟོད་འཛིན་ཁོངས་རོང་པོ་རབ་བརྟན་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་
དགའ་ཤར་རྡོ་ཁང་དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་མཐའ་ཡས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་། སེར་བྲེས་
ཏར་གདོང་ཁང་སེར་སྒྲལ་སྒྲུ་ངག་དབང་བྱབ་བརྟན་ཀྱན་དགའ་ཨ་མདོ་ཐང་སྤར་
དགོན་པར་གདིང་རྒྱག་ཏུ་ལོ་གཅིག་རིང་དགོངས་འཁྲོལ་ཐོན་ཕྱག་སྦྱལ།

ལྷན་གདུག་སྒྲོངས་པན་བདེའི་རྩ་ལག་ར་ས་འབྲུལ་སྤར་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་
རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷེབས་རིས་ཁག་གིས་གཙོས་བྱི་ནང་རྣམས་
ཟད་སྒྲོན་ཆེན་འང་ལས་སྤྱེ་རྣམས་འདི་སྤར་གི་འཁྲི་བའི་རང་ཐོན་གྱི་དབང་དུ་
སོང་བ་ལྷགས་བཀོད་ཀྱིས་བྱབ་པར་མཛད་དེ་ཉམས་གསོ་བྱབ་རྗེས་དམ་ཡེ་
དབྲེར་མེད་དུ་འབྲེས་པའི་རབ་གནས་བྱིན་འབེབས་གང་རྒྱས་གནང་།

གངས་ཅན་སྒྲེ་དགུ་ཡོངས་ཀྱི་པན་བདེའི་རྩ་ལག་འགྲན་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་ལྷ་ལྷན་
སྒྲལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི། དེས་པའི་དོན་དུ་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པ་དང་།
འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བསྟོའི་ཡེ་ཤེས་རང་སྤར་ལས་བྱབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་
སོང་གཤིས། པལ་པའི་རྟེན་གཞི་ལྟར་ཉམས་ཞིག་གི་གོ་སྐབས་བྲལ་ཡང་། མ་དག་
པའི་ལས་ཅན་དག་གི་སྤར་རོར་སྤར་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ལྟ་བུར་མཛོན་

པ་ནི། འབྲེལ་ཐོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་བསོད་ནམས་རྒྱལ་ས་པོ་ཆེད་རྒྱུར་འགོད་
ཅིང་། སྤྲིག་ལྷུང་གི་བྱི་མ་འབྲུད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྣོད་བརྟུང་གི་དགེ་མཚན་ཡོངས་
སྲུ་རྒྱས་པ་མཐོང་ཆོས་སྲུ་སྤྲིན་པ་སོགས་དགོས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་ཁྱད་པར་ཅན་
བདེ་ལྷག་ཏུ་འབྲེན་པར་མ་ཟད། སྤྱིར་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡབ་སྲས་མཇུག་
བའི་མདོ། འདུལ་བ་གནས་མལ་གྱི་གཞི་སོགས་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་པ་
བཞེངས་ཤིང་། ཉིང་པ་བསོས་པའི་པན་ཡོན་དང་དགོས་ཆེད་དུ་མ་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་སྒོས་སྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནི། རི་སྐད་དུ། ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། ཉན་གི་ལྷ་རྣམས་བསོས་ན་བྱི་ཡི་རགས་ལ་
པན། །བྱི་ཡི་རགས་རྣམས་བསོས་ན་ཉན་གི་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ། །མཆོད་པ་བཤམས་
ཤིང་གསོལ་བ་བཏབ་བྱས་ན། །བོད་འབངས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྡོ་བ་གསེག་མ་འཇིག་པ་བྱིས་སྒོང་ཙམ། །གང་ཞིག་དེ་ཡི་
ཐོགས་སྲུ་སྤྲངས་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྤྲོན་པར་བྱས་པས་ན། །དེ་ཡང་
བདེ་བའི་ལམ་ལ་ཚུད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྤྲོན་རྣམས་མ་ལུས་སེལ་བར་འདོད་པ་
དང་། །ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ད་ཡི་ལྷ་སར་ཞབས་ཏོག་མོས་
བྱས་པ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡང་འདི་
ལན་ཅིག་མཐོང་ན་ངན་སོང་གི་སྒོ་ཆོད། །གཉིས་མཐོང་ན་ལྷ་མའི་ལུས་རྟེན་ནས་ཐར་
པ་ཐོབ། །གསུམ་མཐོང་ན་དུག་གསུམ་རང་སར་ཞེན་སྐྱ་གསུམ་ལ་སྦྱོར་བུས། །དུད་
འགྲའི་རྣ་ལམ་དུ་ཐོས་ཀྱང་དུད་འགྲའི་ལུས་ལས་གྲོལ་ནས་ཐར་ལམ་གྱི་སྤེ་བེན་
ནོ། །ལྷ་མིས་ཐོས་ན་ཐར་པ་ཐོབ། །ཡི་དམ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སྲུ་བན་ན་

བསྐྱལ་བ་ལྟ་སྟོང་གི་སྤྱིབ་པ་འདག་ཅིང་། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་
བོ། །གཞན་ཡང་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་སྐྱོར་བ་བྱས་པའི་གངས་དང་མཉམ་
པའི་ས་བཅུ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་ས་བོན་འཛོག་པ་དང་། འཕགས་
ཡུལ་རྫོང་མེ་གདན། ཨོ་རྒྱན་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་སོགས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལས་
ལྷག་པ་མེད་པས་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ལ་མཇུག་ཞིང་མཆོད་པ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་གཞན་དེ་དག་མཇུག་ཞིང་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་
བཞིན། ཤེས་ལྡན་གྱི་མིར་མ་ཟད། ཐ་ན་དུད་འགྱོར་གྱུར་པས་ཀྱང་མཐོང་ཐོས་གྱི་
ཕན་ཡོན་དེ་ལྟར་ཐོབ་པར་ངེས་ན། དད་མོས་གྱིས་བྱུག་མཆོད་སྐྱོར་བ་དང་། ཉམས་
གསོའི་ཞབས་ཏྲོག་སོགས་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་མཆོག་གི་
བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ལ་རེག་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཞན་ཡང་མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས། ཀུན་དགའ་ར་བ་གཙུག་ལག་ཁང་། །མལ་སྟན་འཆོ་བ་ནར་མ་དང་། །སྒྲོ་བྱར་
ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་ངན་ཆེན་སྦྱིན་པ་ནི། །ཞེས་དང་། དཔའ་བོས།
གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོན་དུ་ནི། །ཆོག་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བ་དང་། །ཆོགས་གསོག་
པ་ཡི་གྲོགས་བྱེད་ཅིང་། །ངེས་པར་དུས་སུ་འགྲོ་བྱེད་པ། །གཉིད་ལོག་པ་འཇམ་ལངས་
པ་ན། །བསོད་ནམས་རྒྱུན་ནི་ཆད་མེད་འཕེལ། །ཞེས་དང་།

༥ ཀུན་གཟིགས་ལྟ་པ་ཆེན་པོས། ཨེ་མ་མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པའི་བསོད་ནམས་
གྱིས། །འཆི་མེད་དབང་པོའི་གོ་འཕང་ཉར་འཐོབ་ན། །འཛམ་གླིང་འགན་རྒྱ་བའི་
ཞིང་མཆོག་ལ། །མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་པ་མཐའ་སུས་གཞལ་བྱས། །གང་འདི་
རུང་ཟད་མཐོང་ཐོས་དུན་པས་ཀྱང་། །གངས་མེད་ཡོན་ཏན་སུང་པོ་འབྱུང་ངོ་

ཞེས། །སྲོང་བཙན་རང་གིས་ཞལ་གྱིས་འཆེས་པ་ལ། །ཡིད་བརྟན་མི་བྱེད་བདུད་
གྱིས་བརྒྱལས་སམ་ཅི། །བོད་འབངས་འགོ་ལ་ཕྱག་ན་བརྒྱའི་ཞབས། །སྲོང་བཙན་
སྐམ་པོར་སྤྲུལ་པ་ངེས་ཆེད་ནས། །ཕྱག་སྐོར་མཆོད་སོགས་བསོད་ནམས་ཆོགས་
བསགས་པར། །ཡང་དག་འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་མགྱུར་པ་གཟེངས་
བསྟོད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་པན་བདེ་རྒྱ་མཆོའི་
འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་པར་བརྟེན། ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་ཐོང་མ་ན་རིམ་ནས་ཀྱང་གང་ལ་
གང་འོས་ཀྱི་ཉམས་གསོ་ཅི་རིགས་མཛད་ཀྱང་། བར་སྐབས་སུ་དགའ་རབ་དབང་
ཕྱག་སྤྱིང་ལ་ཞུགས་པའི་ལོག་སྟོན་ཅན་དག་གིས་ཉེ་སྐོར་དུ་སྤྲོ་མ་བཟུང་པ་དང་།
མཆོན་ཆ་སྤྲོ་ཆོགས་འཕངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱིའི་གནས་དང་། ལང་རྟེན་གྱི་རབ་
གནས་ཉམས་པ་སོགས་ཉེས་སྟོན་ཅི་ཆེ་བྱུང་བ་ནམ་འདྲེན་་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱགས་རྗེའི་ཁྲོད་གིས་ཡེ་ནས་མ་བཟོད་སྐབས། བོད་དུ་རི་རྒྱུད་སྟོས་ཐེན་
ལྟར་རྒྱ་སྤང་ལོ་ཅེ་མོའི་རྒྱ་ཕིབས་ནམས་དང་། མདའ་ཡབ་ཁོར་ཕྱག་གཞི་ར་དང་།
རྒྱལ་མཆོན་ཁག ཕྱི་ནང་གཟུངས་རྩས་སྟོག་ཤིང་དང་བཅས་པར་ཉམས་གསོ་
ལོགས་པར་མཛད་ཅིང་། སྤར་ཡང་ཆབ་འབངས་ནམས་ཀྱི་དབྱུ་ཁལ་གྱི་སྤྱིང་པོ་དོན་
ལན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འབྲེལ་ཐོགས་སྤྱི་འགོ་ཀུན་གྱི་ཆོགས་གཉིས་སྤྱར་དུ་རྩོགས་
ཤིང་། ལས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་འབྲུང་བ། དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་མཐའ་དག་རང་སར་ཞེན་སྟོད་
བརྟུད་ཀྱི་དགེ་མཆོན་རང་གིས་རྒྱས་པ། བརྟན་སྤྱིད་ཀྱི་པན་བདེའི་ཅ་བ་ཡུན་དུ་
གནས་པ། རྗེ་མེ་མ་ཉིད་ཀྱི་གསང་གསུམ་མཛད་སྟོ་ཆེ་བོད་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་ནམ་
ཐར་གཙང་མའི་རྗེས་སུ་སྤྱིག་པ་སོགས་འབྲུལ་ཕྱགས་དགོས་དོན་གྱི་བྱུང་པར་

བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དགོངས་པ་ཟབ་མོས་ཉེ་བར་བྱངས་
ཏེ་གཞུང་སའི་འཕྲིན་ལས་པ་རྣམས་ལ་ཞལ་ཏེ་བཀའ་བྱུང་དང་འབྲེལ་རབ་བྱུང་བཅ་
ལྔ་པའི་ཐུགས་སྤྲེལ་ས། རྩ་བའི་བར་ལོ་གསུམ་རིང་བར་སྐོར་ཁོར་ཡུག་གི་ལྡེབས་
གྲིས་ཆང་མར་ཨར་ཆོག་ཆད་ལྡན་དང་བཅས་བསྐྱར་འགོད་གསར་གྲིས་མཛད།
(བདུས་)དེ་འབྲེལ་མདའ་ཡབ་ཀྱི་ཅིག་འོས། ཅེ་མོར་དབལ་ལྷ་ལྷོག་གི་ཕྱོགས་
བཞིའི་བྱིམས་ཁོར་ཡུག་(༣༣༩ ཉ་། ༣༥༣ བ་༩) བར་སྐོར་གྱི་ནང་མཁ་གདང་། མ་
ཁེ་ལག་སྐོར། བྱིམས་ར་ཁོར་ཡུག་སྐོ་འཕྱོར་འོག་ ལྷག་སྐོ། ལྷ་སྐོ། བེང་རའི་སྐོ་
འཕྱོར་དང་བཅས་པ། ལྷ་སྤྱང་གཟིམས་རྩུང་དགའ་ལྡན་ཡང་ཅེ། ཀུན་གསལ། ཉེ་འོད།
གཟིམས་འགག་པན་ཚུན། ཨེ་མི་མདོ་སྐྱག་ ཅེ་མོའི་བརྒྱད་དང་། མདའ་ཡབ་ རྩ་
ཕྱིམས་འགོ་དང་བཅས་པའི་ལྡེབས་ཞལ། ལྡེབས་གྲིས། བེང་ཆོན་རྣམས་གསར་
བསྐྱུན་ཐོག་ རོ་བོ་ཆེན་པོ་དང་། ཐུགས་རྩེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་སྐྱ་རྩེན་ཆེ་རྩུང་
ཆང་མར་བྱིབས་བྱུང་གི་ཞལ་གསེར། སྐྱན་འབྱེད། དབུ་མཐེང་། འཛིམ་བཟོའི་དབུ་
རྒྱན་ཁག་ལ་གསེར་འོག་སྐོན་འབྲུལ་བཅས་ལྷ་དང་མིའི་སྐྱེ་དབུ་ཡོངས་ལ་མིག་ལ་
རོ་མཆར་བདུད་ཅིའི་དབལ་ཡོན་ཅི་ཡང་སྤྱར་བའི་ཉམས་གསོ་སྤྲ་བརྟན་ཐུགས་
འཕེར་རྣམ་པར་དག་པ་མཛད་ཅིང་།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལས་གྲ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་མཇུག་ཡོངས་སུ་མ་བྱུང་གི་
བར་སྐྱ་ངལ་རྒྱུད་དུ་བསྐྱངས་ནས་ཡང་ཡང་ཞབས་བཅགས་ཀྱིས་དག་ཐེར་མཐར་
ཕྱིན་པ་དང་། གནས་གང་དུ་ཚུལ་རིམ་ལྔར་འབྲི་བའི་བཀའ་བཀོད་ཞིབ་དུ་བསྐྱངས་
པས་འདིའི་ཐད་ནས་ནོར་འཁྲུལ་དང་། འདིས་རྩེན་འབྲེལ་ལ་ཉེར་གཞི་དེ་ཅས་བྱ་བའི་

འབྲུས་གདགས་ཡུལ་ནི་སྒོ་ཐོས་དང་ལྡན་པ་སྤྱི་བཟུང་གི་ཆ་ཙམ་དམིགས་སུ་
མེད་དོ།

(༡༣༩ བ་༣། ༣༥༩ ཐ་༡༣) དེ་ལྟར་ལེགས་བཅོའི་འགྲོ་བྱེད་གཞུང་སྤེལ་དང་།
འབྲོར་ལྡན་ཁག་ནས་ཞལ་འདེབས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་སོགས་ཡུལ་ཐང་དཔུལ་ཐོག་
ཏུ་པབ་ན་དཔུལ་སྤང་བཞི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲག་དང་སྐར་དོ་སྤུས་
ཆ་གཅིག་ཡོངས་པ་དང་། འབྲུ་གཅིང་རུའི་ཁལ་བཞི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
དུག་དང་གེ་ལྷ་བཅས་སོང་འདུག

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དམྱེད་འཛིན་ཁོངས་རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་
ཡང་བར་ལམ་ལས་འཛིན་སྤྱི་འཐུས་རིམ་བས་གཅིས་སྤྱི་དོ་ཁུར་རྒྱུང་སྟོན་གྱིས་
ཉམས་གོག་གཅོད་ཐོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར་སྟབས། ལེ་ཐོགས་མཁན་སྤྱི་ཡར་འདེད་
གི་ཅད་གཅོད་མཐེལ་ཕྱིན་དང་འབྲེལ་དེ་སྐབས་སྟོན་དཔང་རིམ་འབྲོར་ཉམས་དང་
བཅས་པར་བྲན་ཉེན་བཀའ་ཆད་བབས་མཚུངས་རེ་སྤེལ་བའི་ཉིས་དཔུལ་འབབ་
ཁྲོན་བསྐྱེལ་གྱིས་དཔུལ་འི་སྤང་བདུན་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ཟིན་པ་ཉམས་
གསེའི་མཐུན་རྒྱུན་དུ་གསོལ་རས་སྤེལ་ཞིང་། དོ་དམ། ལས་མི་སོགས་གཞུང་
གནས་ནས་སྤྱགས་འགན་བསྐྱེད་དེ་རྒྱ་དམྱེད་རང་ཁུངས་ཉམས་གསོ་བསྐྱིད་དུ་
སྤེལ་བར་ (༡༣༧ ཉ་༣། ༣༥༩ འ་༡༡) རྒྱ་འབྲོའི་རིན་གོང་དཔུལ་ཐོག་ཏུ་པབ་པ་གོང་
གསལ་ཁྲོན་གཅིག་ཏུ་བསྟོམས་དཔུལ་འི་སྤང་བཞི་ཁྲི་དགུ་སྟོང་བདུན་ཅུ་དོན་
གསུམ་དང་ཞོ་དོ་སྐར་དོ་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་ འབྲུ་དཀར་ནག་བསྟོམས་རུའི་ཁལ་
བརྒྱད་སྟོང་སྤུས་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག་བཅས་སོང་འདུག

དེ་ལྟར་གངས་ལྗོངས་འཛིན་མའི་མངའ་ས་རྒྱན་ལྟ་ལྟས་སྤྲུལ་པའི་གཙུག་ལག་
ཁང་ཆེན་རྒྱང་འབྲེལ་ལ་ལྷག་བསམ་དགོངས་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེས་ཉམས་གསོས་སྤི་
ལྷའི་ཞབས་ཏོག་ཆད་ཏུ་བྱུང་བ་མང་དུ་བར་སློབ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྤྱི་བོ་པལ་མོ་
ཆེ་དག་ནི་དད་གུས་སློབ་གསུམ་ལེགས་ཆོགས་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིང་།
ཕག་དོག་གི་དུག་རྒྱས་སྤིང་སྤོས་པའི་རྒྱ་སྤོན་རྒྱལ་མཆན་གྱི་སྤྲེ་རིས་སུ་གཏོགས་
པ་ལག་ལེགས་ཞིག་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་ལ་མ་དད་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་
པའི་སློང་ན་མི་བཟད་པ་སྤྱིས་ཏེ་སློབ་སྤྲུང་གི་ཆོག་སྤྲུང་ཆོགས་བབ་ཅོལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་
དོགས་སེལ་གྱི་ཆོག་འདི་སྤྲད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་བར་སྤྲད་སྟེ།

སྤོན་ཆད་ཀར་དུས་གྱི་གནའ་གཏམ་གོག་པོ་རྒྱན་འཇགས་གྱིས་སྤྲུའི་གཉན་
ཆར་བག་འཛེམས་བྱེད་པ་ནི་འདི་སྤྲང་གི་འཁྲི་བ་མ་ཆོད་པའི་རང་བོན་གྱི་དབང་དུ་
སོང་བར་དམིགས་བསམ་ལ་དྲོགས་སེལ་བྱ་འོས་མ་མཆིས་མོད། ལར་ནས་གཙུག་
ལག་ཁང་དང་། རྟེན་རྟེན་རིགས་ལ་ཞིག་གསོས་བྱེད་པ་རབ་གནས་ཉམས་སྤོན་
སོགས་གྱིས་མི་རུང་བར་སྤྱོད་བ་དང་། གནས་འདིར་སྤྲུ་གཉན་ས་བདག་རིགས་མང་
ཞིང་། རྒྱད་པར་མགོན་པོ་སེ་སྤོང་གི་ཞབས་འོག་ཏུ་སྤྲུ་བདུད་གཤུག་པ་ཅན་གནས་
པར་བརྟེན་ཨར་ལས་སོགས་གྱིས་སྤྲུ་སྤྲུང་ཕོག་སྤྲུག་མི་ཤིས་པའི་མཆན་མ་འབྱུང་
བར་དྲོགས་པ་ནི། སྤྱིར་རབ་གནས་ཆགས་འཛིག་གི་དུས་མཆའས་འབྱུང་བཞིའི་
གཞོན་པས་མ་ཞིག་གི་བར་དེ་སྤྲད་ཅེས་ཆོག་བཞིན་ལ་ཐོན་པར་བརྟེན་དཔུང་མ་བྱས་
པས་ལན་པར་སྤྲང་ལ། སྤོས་སུ་གནས་རྟེན་རྟེན་པ་རྣམས་ཉམས་ཆག་ཡོད་པ་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བཞིན་དེ་སྤྲང་བཞག་ན་འབྱུང་བཞིའི་གཞོན་པས་རྟེན་ཉམས་སུ་འབྱུང་

བའི་དགེ་སྦྱོར་མ་རྟོགས་པ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་དེ། གཞན་དུ་ན། དབུས་འབྲུར་ཉེ་བའི་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མ་ཟད། ས་གནད་ཀྱི་མེ་བཙའ་མཐའ་འདུལ། ཡང་འདུལ། རུ་
གཞོན་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པར་ཡང་ཡང་ཞིག་
གསོས་དང་། རབ་གནས་བསྐྱར་བ་བསྐྱར་འགོ་བདེ་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྲུར་བ་
ཆད་མའི་ལུང་གིས་བྱུང་བས་དགག་བྱ་ལས་དགོས་པ་སྟག་པར་ཆེ་བ་དང་། ལྷ་སྐྱ་
གཉན་གསུམ་ཀྱི་གནས་སྟོ། གཏང་སྟོམ། སྤྱི་བ་འཆོས། ཉེས་སེལ་གཏོ་ཆོག་སོགས་
ཇས་སྟགས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་མ་བྱ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱུང་བས་གདུག་རྩུབ་ཉེས་སྦྱོར་
མཐའ་དག་སེལ་རུས་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། སྤྱིང་ཇེ་པན་སེམས་འཁྱགས་བྲག་གི་སྟོན་ས་
ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པས་ཤེས་རྒྱུ་སྦྱིན་ཅིང་ཕྱོལ་ཏེ་དེ་དག་གནས་ངན་ལེན་
རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ལས་ཐར་ནས་ཐར་བ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ས་བོན་རྒྱ་ཆེར་
ཐེབས་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྟོད་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱུད་པ་རང་སར་ཞིན་ས་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་
དཔལ་ཡོན་ཅི་ཡང་བཞད་པའི་པན་ཡོན་མཐོང་ཆོས་སུ་སྦྱིན་པ་གཏོན་མི་བླ་བས་དེ་
ལས་དགོས་དོན་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

དེའི་སྦྱང་དུ་ཨར་ལས་ཀྱི་ཐོག་མར་ས་བརྒྱད་གསོ་བའི་ལྷ་སྐྱའི་བུམ་པ་སྤྲ་ཆོག་
དང་། ལྷ་སྦྱན་མ་བྱུན་ཇས་ཀྱི་རིགས་ངོས་ནས་ལག་བསྐྱར་ཆེད་སྟགས་ཀྱི་བུམ་བུ་
དམ་འབྲུར་མ་དང་བཅས་ཀོ་ལོང་གདུག་སེམས་མི་འབྲུང་བའི་དམ་བསྟགས་གཉེར་
གཏད་དང་། ཨར་ལས་དངོས་གཞི་མ་ཐེན་བར་མགོན་ཁང་དུ་བསྐྱར་བར་རྒྱུན་
བརྟུགས་ཐོག་ཆོགས་མཆོད་ཡང་ཡང་། ལྷ་ཐེབས་ནམ་བུར་སྐབས་ས་སྐྱའི་གཏོན་
འགོལ། ཆབ་གཏོར། ལྷ་གཏོར་སྦྱིན་ཆེན་དང་། ལྷ་འབུམ་སྟོག་འདོན་སོགས་ཀྱི་

བཅོས་ཤིམ་ཡུན་བསྐངས་སྒྲུབ་བཅུག འབྲུལ་སྤང་ཉམས་གསོར་སྒྲོར་ཞིབ་བྱེད་ཞོར་
ཡང་ཡང་ངོ་བསྒྲོད་བཀོད་ཁྲབ་ཀྱིས་བཅུན་ཏེ་བརྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེར་སྒྲན་པའི་
སེམས་མཆོག་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱེད་ཁུལ་བཅས། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་བསྒྲུབ་མེད་པའི་
བདེན་པའི་མ་ཐུ་ལས་གོགས་མེད་ལྷན་བྲུབ་བྱུང་ཞིང་། གཤམ་ཡང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཟིམ་གཞོན་བཞད་པ་རྩལ་གྱི་དག་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་གཟིགས་སྤང་འབྲམས་
སུ་ཁྲིམས་པའི་ཡང་གསང་རྒྱ་ཅན་པའི་རྡོ་རྗེའི་ཆིག་དོན་དབྱིས་ཕྱིན་པ་མ་ཁྲོལ་བར་
ཡུལ་དུས་སོགས་མི་མཚུངས་བཞིན་དུ་རྒྱས་འགོ་བས་ཀྱན་རྟོག་གི་མཆོན་མས་
བསྐྱད་ཅིང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བརྗོད་པ་སྤྲ་ཆོགས་བྱུང་ཆོད་སྤང་ཡང་།
ཤོད་ས་ལྷ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དུས་གནས་འདིར་ཉམས་གསོས་རྒྱ་ཆེ་ཆོད་མར་སྤུལ་
བ་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀོད་པ་བཞིན་ཡིན་པས་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་རང་སར་ཆོད་ཤིང་ས་
བཅས་མདོར་ན་སྟོན་པ་མཆོག་དང་དབྱེར་མེད་པའི་གཟུགས་སྐྱའི་སྤང་བརྟན་ཕན་
བདེའི་ཞིང་ས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཆོའི་གཏེར་ཆེན་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱག་སྒྲོར་
མཆོད་འབུལ་བཀྱིས་པའི་ཕན་ཡོན་གྱི་རིམ་པ་ཤྲུལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་ར་ཆའི་
སྒྲོར་ཆོད་དང་། རོས་ནས་ཀྱང་འབྲུལ་སྤང་ཉམས་བསོས་དཀར་ཆག་ཏུ་རི་ལྟར་
བཀོད་པ་སོགས་ལ་དབྱད་དེ་མཆོག་དམན་ཆང་མས་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་ལག་ལེན་
ལ་འབྲུལ་དུ་ཐེབས་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱེད་པར་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་བདུན་ནས་དགུ་བར་ཉིན་གསུམ་རིང་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་
ལག་ཁང་དུ་ཤོད་ས་ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་ནས་རྡོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་

གྱི་བགྱི་བའི་ཁུར་བདག་གིར་བཞེས་ཤིང་། དགའ་ལྡན་ཁྱི་ཟུར་ལྷང་རྒྱལ་པ་མཆེན་
རབ་ཡོན་ཏན་དང་། ཁྱི་ལས་ཐོག་པ་སློ་སྤྱིང་ཉེ་རྟོར་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས། ཤར་པ་
ཆོས་རྗེ་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན། བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་སློ་བཟང་མཁས་གྲུག། བདེ་ཡངས་
མཆོན་ཞབས། རྣམ་གྲའི་རྗེ་རློ་བ་དཔོན་དང་། ཆོག་མ་གཞུང་དབྱ་མཛད། གསུང་
བཟང་ག། འདོན་ཆོག་ཡོད་དེས་ཁ་སློང་ལྷ་བཙུ་ཐམ་པ་བཅས་ནས་གསུང་ཆོག་གི་
གོགས་དན་ཞུས་ཏེ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་འབབས་ཀྱི་སློ་ནས་རབ་ཏུ་གནས་
པའི་ཆོག་སློར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་ག། ཞི་བ་དང་རྒྱས་པའི་ཆོམ་བྱེད་ཀྱི་སྟེག་
ལྷག་དང་བཅས་པ། གཞུང་གནས་ནས་ཀྱང་རྟེན་མཆོག་སྤྱིའི་སྤྱན་སྲར་སྤྲུའི་སྟོང་
མཆོད་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་སྟེག་འབྲུལ་དང་། རྟེན་གཙོ་ཁག་ལ་རིན་ཆེན་སྲ་
མཆ་ཆབ་ལ་སྤྱངས་པའི་དྲངས་མ་སྤྱུ་ལུས་ཁྲལ་བར་བྱིབས་བྱུག ལྷ་རྩས་ཀྱི་སྤྱན་
ཤལ་བཟང་པོ་འབྲེམས་སྟེལ། གསུང་ཆོག་པ་རྣམས་ལའང་གསོལ་སྟོན་དང་། རབ་
ཡོན་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་སྤྱན་སུམ་ཆོག་མ་སློར་བ་སོགས་སྟེ་ཞུ་དང་རིམ་གྱོ་རྣམ་
པར་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རྟེན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མད་དུ་བྱུང་བའི་མཐུ་ལས་དམ་ཆོག་
པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཡེ་ཤེས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོའི་ལྷ་ཆོག་མ་དངོས་སྲ་
ཐེམ་པའི་རྟགས་མཆོན་ངོ་མཆར་བ་དུ་མ་མཛོན་སུམ་དུ་སྤྱང་བར་གྱུར་ཅིང་། བརྟན་
བཞུགས་མེ་རྟོག་འཛོར་འབྲུལ་སྐལས་འབྲུལ་སྤྱང་སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ་དང་། ཅེ་
མོའི་གསང་སློ་ནས་མདའ་ཡབ་འོག་བརྒྱད་ཅིས་ཁང་། ཁམས་གསུམ། ལྷ་སྤྱག་རྣམ་
སྤྱས་ཁང་། སྟེང་གཟིམས་རྩང་ནས་རྣམ་ཐར་སློ་གསུམ་བརྒྱད་སྟོལ་མ་ལྷ་ཁང་། བར་
སློར་ཁོར་ལུག ཞུམས་རའི་སློ་འབྱུར་འོག་བཅས་པར་དངོས་སྲ་ཞབས་ཀྱིས་

བཅགས་ཤིང་། ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ཆེ་དཔག་ལྷ་ཁང་། རྒྱུད་སྤྲད་བྲུ་ཆང་།
རྩེ་འབྲུམ་ལྷ་ཁང་། ཆེ་སློན་གླིང་། མེ་རུ་རྩིང་པ་རྣམས་སུ་ཆོག་གྲུ་ཁག་བགོས་ཀྱིས་
ཤིས་པའི་དགོ་མཆོན་སྒྲན་མེད་པ་སྤེལ་བར་མཛད་དོ། །

(༡༣༧ བ་༣། ༣༥༣ བ་༡༣) ཆོས་བཙུ་ལྷ་ཉིན་ས་དབང་རྣམ་པས་དབྱུས་ཤོད་
སློང་ཅིས་སྤྲལ་ཡན་ནས་ས་སྤྲའི་དུས་ཆེན་གྱི་མཛུལ་དར་ལུལ་བར་སྤྲལ་དབང་སྤེལ་
རྩེས་བསྐྱབ་བྲུ་བརྒྱ་སྤྲལ་བརྒྱལ་བར་ཆོག་ས་སྤྲུའི་སྤྲོམ་པ་ལེགས་པར་ལོག་ནས་
སྤྲང་འདས་གྱི་ས་བོན་བརྟན་པར་མཛད།

(༡༣༧ བ་༥། ༣༥༣ འ་༤) ཆོས་ཉེར་བཞི་ནས་ཉེར་དུག་བར་རྒྱུད་སྤྲད་བྲུ་ཆང་
ནས་གསོལ་ཞབས་གྱི་བསྐྱེན་བཀྲར་དང་། མཆོད་སྤྱིན་གྱི་རྒྱ་ཡོན་སྤྲར་ཉེ་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་བཞིན། རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབྱུས་འབྲུལ་སྤྲང་གི་སྤྲལ་གནས་
སུ་ཡོད་པའི་གསུང་ཆོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཙུ་ལྷ་ཉིན་འདས་གཤིན་རྩེ་གཤེད་བཙུ་
གསུམ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་བྲེ་སྤེ་རབ་རྒྱ་གནས་པའི་ཆོ་གཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིན་སྤེལ་
དང་བཅས་པ་སྤྱིན་རྒྱས་དང་། བརྟན་བཞུགས་སྐབས་གཙུག་ལག་ཁང་སྤྲང་ཤོད་
དང་། ཆེ་དཔག་ལྷ་ཁང་། ཆོས་ར། ཆེ་སློན་གླིང་སྤྲ་བྲང་སྤྲང་ཤོད་བར་གསུམ། སྤྲ་
ཁང་བཅས་པར་དངོས་ཞབས་བཅགས་ཤིང་། སྤེ་རྒྱུད་གིས་ཉིན་གཅིག་ཁག་ལ་སྤྲན་
ཤལ་འཆེམས་མེད་ལུལ། འབྲུལ་སྤྲང་གན་རྩོ་ལ་སྤྲང་ཤོད་བར་གསུམ་དང་། ཅིས་
ཁང་། བཀའ་ཤལ་སྤྲ་སྤྲལ་རྣམ་སྤེས་ཁང་། མེ་རུ་རྩིང་པ། དེགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་། མེ་
རུ་བཞི་སྤེ། རྩེ་འབྲུམ་ལྷ་ཁང་བཅས་པར་ཆོག་གྲུ་ཁག་བགོས་ཀྱིས་ཤིས་པ་བཛྲད་
པའི་མེ་རྟོག་གི་ཆར་ཀྱན་རྒྱ་དབབ་པར་མཛད་པས་གནས་དབྱུད་སོགས་གང་ས་

ནས་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལ་ཉེ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱུང་།
གཏང་རག་ཆོགས་འཁོར་སྐབས་ཡོན་བདག་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་མཆོད་བསྟོད་དང་།
རྗེས་བརྒྱད་འབྲིམ་པ་སོགས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་མཛད་ཅིང་། རྒྱུད་ལྷན་གས་ཀྱང་སྟོན་
འཁོར་ཆང་མར་རབ་ཡོན་ལེགས་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེན་སོས་མཆོད།

༥༥ །བརྟན་གསོལ་རེ་འབྲུལ་བཞེས་དང་། གདན་སའི་མཆོན་ཤས་དང་འཆད་
ཉན་གོང་འཕེལ་དུ་དགོངས་རབ་འབྲུམས་པའི་མིང་བཏགས་ཆད་ལྡན་ཡོང་ཆེད་
༥༥ །རྗེ་ཉིད་རྩོད་དཔང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕུགས་འཕེར་གནང་། གསང་ཕུ་ཞེ་ཅུ་ཐོག་ཏུ་
ཕེབས་ནས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་སེར་བྲིམ་གྱི་བསྐྱེད་སྟོན་ཆེ་བ་
དག་གཙང་། བེར་བྱའི་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་ཁག་རྗེས་འཛིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་
བསྟན་པའི་བདག་སོ་སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྡན་འདས་གྱི་ཞལ་སྟོན་བཀའ་
འབྲུར་རོ་ཙག་འབྲུལ་པར་གསར་བཞོའི་ཕུགས་བཞེད་འབྲུངས་པ་བཞིན་ཉེར་
བསྟོགས་གནང་།

(༡༩༠ བ་༡། ༡༤༩ འ་༩) རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་འོན་མངའ་རིས་ལྷ་
ཆང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྡེ་ལྷ་འབྱོར་རྣམས་ནས་༥༥ །གོང་ས་ཆེན་པོ་ཞེ་དགའའི་དགའ་
ཀེག་ལྷ་བསྐྱར་ཕེབས་པའི་ཚུལ་བསྟན་འགལ་རྒྱུན་ཞི་བྱིར་བརྟན་བཞུགས་མཐུལ་
བཤད་པ་དངོས་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་བར་ལེགས་པར་བསྟར། ཆེས་བཞི་ལ་རབ་བྱུང་
བསྟོན་རྗེས་དོན་གཉེར་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བའི་རེ་བ་དོན་ལྡན་མཛད།

(༡༩༠ བ་༤། ༡༤༩ ཐ་༢) བཀའའི་ནང་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞོལ་ཁང་པ་ནས་ལེགས་

བཤད་གླིང་པ་ཚོགས་ཡོངས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བདེན་བཛོད་གསུང་ཚོག་ཏུ་སྒྲན་ཏེ་
བཟླ་བ་ཞུགས་མཆུལ་གསོལ་འདེབས་དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲུལ་སྒྲིན་སྒྲམས་མཐོ་བ་
དང་བཅས་པ་ལུལ།

(༡༩༠ བ་༦། ༡༥༤ འ་༡༦) རྒྱ་བྱི་ལོ་གོ་སྟོན་དྲུང་དཀར་དགོན་གྱི་འཆོ་འཛིན་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ངག་དབང་སྒྲལ་བཟང་ཞེས་རང་བྱུང་གྲུབ་པའི་བརྟུལ་
ཞུགས་ལ་གནས་ཤིང་། བོད་ཕྱིའི་སྤྱི་བོ་ཀྱན་གྱིས་སྒྲ་མར་བཀྱར་བ། འཁྱུགས་ནས་
འཁྱུགས་སུ་གྲགས་པའི་བྲིལ་ཆེན་སྟན་པར་འཁོལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གམ་དུ་འཇམ་མགོན་
བཞུན་པ་སྤང་བ་ལ་གཡར་དམ་ཤིན་ཏུ་བཅན་པ་རྒྱལ་ཆེན་རྗེ་ཆེ་གྲགས་ལྷན་
གཟུགས་ཅན་མིའི་ཁོག་ཏུ་བཞུགས་ནས། དེང་སྐབས་སྤྲད་ཏོར་ལྷང་བའི་དུས་ཡིན་
པས་བསྐྱོག་ཐབས་སུ་དབྲུས་ལྗོངས་བོད་ཡུལ་ལྟེ་བའི་ཤར་དང་རུབ་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་
ལ་ཉམས་གསོ་འབྲུལ་དུ་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཞེས་རྗེ་ཆེའི་ལུང་གསལ་བར་བཞུན་པའི་
རྒྱལ་དེ་དགེ་བཤེས་ནས་གོ་མོས་སྤྱི་བྱུབ་བརྒྱུད་མགོང་ས་ཆེན་པོར་སྟན་སྟོན་ཞུས་
པ་དང་། དེའི་ཆེ་རི་ཕིན་ནས་ཕྱི་རོལ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་ལ་གཡུལ་གཤོམ་པའི་
གཏམ་ཡང་ཡོད་པར་བརྟེན། འབྲུལ་དང་སྤུགས་ཀྱི་བདེ་དོག་ལ་དགོངས་བཞེད་རྒྱ་
ཆེ་ཉེར་བར་འཁྱུངས་ཏེ་གངས་ལྗོངས་ཆབ་འབངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་སྤུགས་རེ་
རེའི་ས་ནས་འབྲེལ་མཚོན་གྱི་ཁལ་དདུལ་སྟེ་སེལ་རེ་བསྟུ་བཞེས་བསྐྱུངས་པའི་
དདུལ་སྤྲད་ལ་ཆ་རྒྱུན་མཛད་ནས་རུབ་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་བྱ་འཛིན་གཉིས་
པའི་ཕོ་བྲང་འདི་ཉིད་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་སྟན་སྟངས་དུ་ཉམས་གསོ་གི་རྣམ་པར་
ཤར་བ་རྣམས་སྤྱར་དུ་འཆོས་བཟོའི་སྤུགས་འདུན་གྱིས་རྗོད་ཤིང་དང་། དེ་མའི་བཟོ་

སོ་མཁས་དག་མང་སོ་ཁྱ་བསྐྱུས་ཐོག ལས་གྲ་འབྲལ་དུ་བཅུགས་ཏེ་སོ་བྲང་དམར་
སོའི་དབུ་ཅེའི་རྒྱ་ཕིབས་དང་། འདེགས་བྱེད་ཀྱི་བྲེ་སྤྲངས། ཐུག་རྒྱལ་མཚན། གཞི་
ར། ཐྲིན་རྒྱན་ཁག་བྱ་འདབ། ས་གསུམ་དང་། མངོན་དགའི་འགག་འཕགས་པ་ལྟ་
ཁང་བརྒྱད། ཆོམས་ཆེན་གསར་རྩིང་གི་ནང་ཁོར་ཡུག་བཅས་པའི་ལྗེབས་ཞལ་དང་།
ཤིང་ཆ་རུལ་སྤངས་ཅན་མཐའ་དག་གསར་བརྗེས་ངོས། རྒྱལ་དབང་རིམ་བྱོན་གྱི་
འབྲུངས་རབས་དང་། དག་ཞིང་དུ་མའི་བཀོད་པ་སོགས་ལོགས་བྲིས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་
སྤར་བས་ལྷག་པ་ཆོན་ཅིས་ཆར་དུ་དངར་བ་དང་། སོ་བྲང་དཀར་སོའི་ཤར་བརྒྱད་
སྤར་ཤོད་བར་གསུམ་རྩ་བ་ཤིགས་ཀྱིས་གཟིམས་རྒྱང་ལེ་ལག་དང་། གསོལ་ཐབ་
ཁྲམས་དང་བཅས་པ་སྤ་བརྟན་མཐོ་ཞིང་བཀོད་པས་མཛེས་པ་གསར་བསྐྱུན། ལྷག་
རྒྱབ་པར་ཁང་ཆེན་མོ་རྒྱ་བསྐྱེད་བཅས་ལྷགས་བཀོད་ཀྱི་ལམ་ནས་བྲངས་ཏེ་ཡུན་དུ་
མ་ཐོགས་པར་ཆར་བྱིན་པ་འདུ་མཛད་དེ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་དང་། གཞུང་སྤེར་
སོ་སོ་ནས་ཞལ་བསྐྱེད་དབྱེས་སྟོན་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
སྟོའི་ར་བ་ལས་འགོངས་པ་བསྐྱིགས་པ་གནང་། ཤར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་འོག་
ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་དགའ་ལྡན་གསེར་སྤྲོང་ཆེན་མོར་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་
པར་གྲགས་སོ། །

ལྷ་ལྡན་སྟོན་ཆོགས་གཉིས་སུ་གྲ་སྟོར་དམ་བཅའ་འཛོག་མི་སོགས་རབ་
འབྲམས་པའི་མིང་བཏགས་ཆེ་རྒྱང་གང་སྟོད་རང་རང་གི་སྟོབ་གཉེར་ལོགས་ཉེས་ལ་
དཔགས་པའི་སྟོད་ཡུགས་རྩེལ་བཞིན་དགོས་རྩེལ་གདན་ས་སོ་སོའི་བཅའ་ཡིག་ཏུ་
གསལ་ཡང་། བར་ལམ་རིགས་ལུང་བཟང་ཞན་གྱི་སྤངས་འཛིན་མེད་པར། དགའ་མི་

དགའ་ཐོག་གི་སྤྲོད་བདེ་བྱེད་པ་སོགས་སྤྲིག་ལང་ཆུང་ན་ལམ་ལོར་ཅི་རིགས་ཤིག་
ཤར་བར་བཏེན། ཕྱི་ཆད་དེ་རིགས་མི་ཆོག་པའི་རྒྱས་བཅད་མཐའ་སྒོམ་འཇུག་
ན་བསྐྱངས་ཐོག་ཤིང་བྱི་སྒོན་ལམ་ལྟ་རམས་པ་རྣམས་ཤལོངས་སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་གང་ཉིད་བཞུགས་ཡུལ་དུ་ཉེ་བའི་མདུན་སར་བཀའ་འགྲུགས་དང་འབྲེལ་
བཀའ་པོད་ལྟར་མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པའི་ཚོད་དཔང་ཉེ་བར་བཞག་སྟེ། ཚོད་
རྒྱགས་རིམ་བཞིན་བཞེས་པར་གོམས་པ་རྒྱུད་བ་རེ་རྒྱུད་ནས་བརྒྱལ་ལན་རྩི་བཞིན་
མ་ཐེབས་སྐབས་གཙོ་བོར་གདན་སའི་མཆོན་ཤས་དང་། འཆད་ཉན་ལའང་རིམ་ལང་
ཡོང་བར་དགོངས་ལྟ་རམས་ཁོངས་ནས་ཕྱིར་འཐེན་དང་། མིང་བཏགས་སྤྲོད་མི་
ཆོས་སྡེའི་སློབ་དཔོན་པར་བབས་མཚུངས་ཀྱི་བཀའ་ཉེས་སྦལ་ཉེ་སྤྲོད་ཆད་སྤྲོད་
ལུགས་ཀྱི་རིམ་པ་བཅའ་སྤྲིག་དང་འགལ་མེད་བྱང་འབྲེལ་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་བསྐྱར་
གནང་།

ལོ་འདིར་ནོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་གི་ཉེ་འདབས་སྤུན་བསལ་གླིང་ཁར་
ཐུགས་བཞེད་དང་རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་པོ་བྱང་བཀོད་པ་མད་དུ་བྱང་ཁིང་། མཐོ་བྱང་
དང་རྒྱ་ཁྲོན་ཀུན་ཏུ་འཆོམས་པ། ནང་དུ་ཆོན་ཅི་ལྟེབས་བྲིས་དང་། ཕྱི་དུ་ཞུགས་པ་
མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པ། ཉམས་སུ་དགའ་བ། ལྟན་སྤྱག་པ་ཞིག་གསར་བསྐྱར་གནང་
ནས་ལྷག་གནས་ཀྱི་བྱིན་འབེབས་དང་། དབྱེས་སྟོན་གྱི་སློ་འཕར་ཡང་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་
དབྱེ་བར་མཛད།

(༡༩༩ ཉ་ཀ ༡༩༧༧ ཟ་༤) ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་དང་བསྐྱར་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་
སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་དང་། བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྟར་ཆོགས་སྤྲིའི་

སྒྲིམ་པ་འབོགས་ཆོག་མཛད། དུ་ལི་སིའི་(བདེ་འཇགས་ཉེན་རྟོག་པ་)ལས་ལུགས་གསར་འཛུགས་བསྐྱར་རྒྱུའི་འགོ་འདོམས་མདའ་དཔོན་བསོད་དབང་ལེགས་ལྷན་ལ་ཇོ་སག་དང་། ལས་རོགས་རྩམ་ལེན་ཅེ་བྱང་མཁྱེན་རབ་ཀུན་བཟང་ལ་མཁན་རྩེད་ལོ་མིང་ཐོག་ལས་བྱ་མཆོད་ཇུས་དོ་དམ་ཅེ་བྱང་མཁྱེན་རབ་རྩལ་ཁྲིམས་དང་། བཀའ་ལོན་མདོ་མཁར་སྤྲལ། མི་དཔོན་རྒྱལ་གྲོང་ལ། ལོན་བྱང་བྱིངས་བྱར་ལ། ལྷ་ཞོལ་གཉེར་མི་དཔོན་བཅས་པར་ཁྲིམས་ལུགས་སློབ་སྦྱོང་སྒྲོར་དང་དུ་ལི་སིའི་དམག་གོས་ལོ་བྱད་གསར་བཟོ་བྱེད་པོ་འབྲུལ་བཟོའི་དོ་དམ་མཁན་རྩེད་ཏུ་སྒྲ་མ་བཅས་པར་ཁྱེ་སྒྲོའི་བཀའ་བསྐྱར་མགྲོན་བརྒྱད་སྦྱལ།

(༡༩༧༩ ཉ་ལ། ༡༩༧༩ ལ་༩) བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་དགེ་སྦྱོང་གི་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་གནང་། སྐུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་སྒྲོར་སོགས་ལས་སྤང་ཁག་གི་ས་ཡུལ་གཙང་ལྷན་འབྲུང་ཆེད་རྩེ་འགྲོ་ཡུར་བསང་གསར་བཟོའི་འགོ་འདོམས་སུ་བྱང་གཏོགས་རྩམ་རྒྱལ་བསྒྲོ་བཞག་གནང་།

(༡༩༨༠ ཉ་ལ། ༡༩༨༡ ཟ་༢) སྐབས་ཤིག་སྐྱེ་འཁོར་ཆེབས་རགས་རྒྱགས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསང་སུ་ནེ་བུ་ཐོག་དགོན་པར་སྒོ་བྱར་ཆེབས་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་བཞུགས་ཞག་ཐོག་ལྷོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཐུགས་རྗེའི་མཐུ་ལས་གཙུག་ལག་ཁང་དངོས་གཞི་ཉེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་པར་གསར་བསྐྱར་དང་མི་གཉིས་པའི་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་བྱུང་བ་ལ་རབ་གནས་དང་། འདུས་ཆོགས་སུ་བསྐྱེན་བཀུར། སྤར་ཡང་སྤེའདིར་སེར་ཁྲིམ་གྱི་བྱི་བསྐྱད་ཆེ་བ་བསལ་བྱིར་དཔོན་བྲུ་དང་། ཁལ་མི་སྔོན་ཡུལ་བྱར་བཏབ་ལ་འབྲུལ་དུ་སྒྲོ་བཞུག་དགོས་པའི་

བཀའ་འདོམས་དང་། མྱིང་སྟོད་སྟོད་ཀྱི་ས་དགའི་ཁྲ་ཁག་བཅུ་ལྔ་གཞིངས་ནས་
གཉུག་མའི་གནས་འཛིན་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་འབྲེལ་བ་གསར་འཛུགས་
བསྐྱེད་སྤྱོད། ཞར་ལ་ཁྱུ་ཤང་ལྟ་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་དང་། ཉི་ཐང་
དགོན་དུ་འང་ཕྱག་བཏེག་ནས་སེར་སྒྱུ་དུ་མར་མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་གཞན་ཞིང་།
བཞུགས་ཞག་གཅིག་མཛད། ཕྱི་ཉིན་གཙུག་ལག་ཁང་སྟེང་ཤོད་དང་། ཆོས་རྒྱ་
ཁམས་ཆོན་ཁག་མགོན་ཁང་བཅས་པར་ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་དང་། རབ་
གནས། ཆོགས་པར་མང་སྟོལ་དང་། ཕྱག་འབྲེད་སོགས་སྦུལ་ཏེ་ཆེབས་དོག་འཁྱོལ་
བ་གནང་། འདྲུ་ཁང་འགག་ཏུ་ཕྱག་འཁར་ལུས་པར་རྗེས་སུ་འོང་རྒྱུའི་ཉིན་འབྲེལ་
འགྲིགས་ཞེས་མཉེས་ཚུལ་མཛད། དེ་ནས་སྟེ་སེར་དགོན་དུ་ཕེབས། ཁྲ་ལྷ་རྣམས་ལ་
མཇལ་ཁ་ཕྱག་དབང་དང་། ལྟ་ཁང་ཆོང་མར་ཞབས་བཅགས་གནས་གཟིགས་ཐོག་
ཕྱག་ནས་དང་སྟོན་དར་རྒྱ་ཆེར་སྦུལ་ཞིང་། མང་འབྲེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྱར་ཡང་གནང་།
དེ་ནས་གསང་མདའ་སྐྱུ་འབུམ་ལྟ་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་འཁྱུག་ཅམ་བཀོད་དེ་རྒྱལ་
ཁབ་ཏུ་ཕྱིར་ཕེབས། ཅེ་སོ་བྲང་དང་། ལྟ་ལྟ་སྦུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་སུ་
ཡང་ཡང་ཞབས་བཀོད་ཀྱི་ཐུགས་སྟོན་མཆོམས་སྦྱོར་དང་། ཕྱི་ནང་འཛིན་སྤྲས་ལ་
ལེ་ཤོར་ཡོད་མེད་སྒྱུན་བཤེར་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་མཛད།

ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོའི་དབྱེས་སྟོན་མཛད་ཆེན་ཐོག་ཅེ་ཤོད་བྱུང་རིགས་ཡོངས་
རྫོགས་ལ་མཇལ་ཁ་དང་གནས་གཟིགས་སོགས་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་གནང་། ཁྲ་བ་
བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་ཉེ་རྩོར་ཁང་གསར་སྦྱུལ་སྦྱུ་དང་། ཡོངས་འཛིན་མྱིང་སྟོད་ལ། སེར་
སྟོད་ཀོང་པོ་སྦུལ་སྦྱུ་གསུམ་གྱི་མཆོན་བཏགས་གཏོང་སྟེའི་སར་སྦྱུ་ཆབ་དང་གནང་།

ཆ་གོ་བབས་ལྟར་སྦྲུལ། རྫོང་འཛིན་རི་རྒྱ་གར་ལས་ལུགས་སྒྲོབ་སྒྲོང་དང་། ལུང་
ཅན་གྲུང་སྒྲོང་ཐོག་ཏུ་འབྲུལ་མདའ་ཅིས་ལེན་དུ་ཐོན་ཕྱག་གནང་།

(༡༩༤ བ་༡། ༡༥༩ བ་༤) སྒྲོབ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་ནོར་སྤིང་
བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་ནས་ཆེབས་རགས་རྒྱས་པར་བསྐྱེགས་ཏེ་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་
པོ་བྱང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག་ལོ་མཇུག་དགྲུ་གཏོར་ཆེན་མོའི་གར་འཆམས་ཉོམ་
སྟེག་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་ཉིང་འཛིན་གྱི་རྒྱས་འདེབས་ཀྱང་མཛད་དོ། །

(༡༩༥ ཉ་༡། ༡༥༤ བ་༤) དགྲུང་གངས་ཞེ་དགྲུང་ལེབས་པ་ཤིང་གི་གནམ་པོ་
གསར་དུ་ཆེས་པའི་ཐོག་མར་སྤིང་གསུམ་བདག་པོའི་གཏོར་སྒྲོང་མངའ་གསོལ་
ཆོགས་འཁོར་གཟབ་རྒྱས་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་བོད་གྱི་སེར་སྐྱ་ཆེ་དགྲུ་བརྒྱ་ཕྲག་
བཀལ་བ་སྐར་ཆོགས་ལྟར་དཀྱིགས་པའི་དབུས་སུ་ཞབས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྣམ་པར་
བཀོད་ནས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེས་སྟོན་འབྲུལ་བཞེས། ཆེས་གསུམ་བརྟག་བྲིལ།
གཞུང་ཉེན་དབང་ལྷ་ཁག་ལ་གསོལ་མཆོད། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ལས་བྱེད་ཁག་ལ་
འབྱོར་ཕྱག་བཀའ་བསྐྱར་བཅས་ལྟར་འབྲུད་བཞིན་མཛད། ཆེས་བརྒྱུད་ཉིན་གདན་
ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་གྲུ་སོགས་ཀྱི་ཆངས་སྒྲོད་དོན་གཉེར་བ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པར་
རབ་བྱུང་དང་། སུམ་ཅུ་ཐམ་པར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པའི་བདུད་ཅི་སྦྲུལ། དེའི་ཕྱི་
ཉིན་གཟའ་ཆེས་འཕྲོད་སྒྲོང་དགེ་བའི་སྤྱོད་སྤིང་བ་ཉོའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གདུགས་དང་
རྟ་དར་སོགས་ཆེ་བའི་རིས་པ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་དང་། ཆེབས་ཞབས་བརྒྱ་སྟོང་དུ་
མས་མདུན་བདར་བཞིན་པར་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག་ ཨེ་ཨྱི་
དུ་རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་གྱི་མི་སྣ་མཆོག་དམན་གངས་ལས་བཀལ་བའི་ཉེན་འབྲུང་

བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་ཕྱག་དབང་དང་། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་གསོལ་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་
འབྲུལ་བཞེས་གནང་།

ཆེས་བཙུ་ཉིན་མེ་ཉིང་དཔེ་ཏར་སྟོན་དང་། དཔལ་སྟོན་རྩི་རྩེ་དེ་རྩ་བར་ཞབས་
སོར་རིམ་བཞིན་བཅགས་ནས་ཆོགས་འཁོར། སྟུན་གཟིགས། མཐུན་རྩིས་བཅས་
རྒྱས་པར་བསྟར་ཏེ་གཟབ་གསོལ་གནད་སྟོན་བསྐྱེད་སྤྲུངས། དེ་རྩིས་བསྐྱེད་བྱ་མང་པོ་
ཞིག་ལ་ཆོགས་སྔ་ཕྱི་འཛིན་སྟོན་པ་གནང་།

(༡༧༠ བ་༥། ༡༧༥ བ་༩) ཆེས་བཙུ་བཞི་ཉིན། དད་གཏོང་ཡངས་པ་འཕྲེ་ཏོར་ཁང་
གསར་བྲེ་བར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དུར་སྟེན་འཛིན་པ་ཁྲི་ཕྱག་གི་ཆོགས་
མགོན་དུ་ཞབས་མཐོལ་བཟ་གིས་ཀྱི་རེ་ཁྲིམས་མཆོན་པ་འགྲུར་མེད་རྩི་ཁྲི་ལ་
མཐོལ་པར་བཀོད་ཐོག་མཆོན་དཔེ་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམ་པར་གསལ་བས་ཕྱག་
དབང་བྱིན་རྒྱལ་དང་། སྐབས་འགྲོའི་དབུ་བསྐྱུལ་མཛད་ཅིང་། ཡོན་ཀྱི་བདག་པོ་
ཁང་གསར་སྐྱུལ་སྐྱེན་ས་ཁོང་ཁམས་རྒྱ་མཆོའི་བཀོད་པ་ཕྱག་ཏུ་ཐོགས་ཏེ་གསང་བ་
གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཟོད་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། སྐབས་དོན་
ཞབས་བཏན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྟུན་བསྐྱུལ་ལུགས་བྲག་དང་བཅས་དངོས་འབྱོར་
ཀྱི་ལེགས་འབྲུལ་སྤུམས་མཐོ་བ་སྟུན་ལམ་དུ་རིམ་བཞིན་བསྟར་ཁོང་། འདུས་
ཆོགས་སུའང་མང་འབྲེད་ཀྱི་སྤྱི་ལྷ་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་དགེ་ཅ་རྣམས་བྱང་
ཚུབ་མཆོག་གི་རྒྱར་སྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་དམ་པ་ལྷགས་བསྟེན་
མཆོམས་སྟོར་མཐུན་འགྲུར་དང་འབྲེལ་བར་མཛད།

ཆེས་བཙུ་ལྷའི་སྔ་ཕྱི་གསོ་སྟོང་དང་། གསུང་ཆོས། ཕྱི་རྩི་སྟོན་ལམ་དང་།

གནས་གཟིགས། ཅེ་མོར་གཟབ་གསོལ། དགོང་མོ་མཆོད་སྐོར་བཅས་པར་རིམ་
བཞིན་ཕེབས་བསྐྱོད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་མཐའ་དག་ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཕྱག་
བཞེས་ནམ་དཀར་གྱི་རྒྱན་དང་། བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་རྒྱས་པའི་ཉེར་ལེན་གྲང་
མོར་འབྱུང་ངེས་མཛད་པས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའང་འབྲུག་ཅོད་ཟིང་བཞིག་མེད་པའི་
བདེ་འཇམ་དང་། འོགས་འདུས་ཀྱི་དད་ཅན་མང་པོའང་ཕྱག་སྐོར་མཆོད་སྦྱིན་
སོགས་ཀྱི་དགེ་ཅེ་ཅི་འདོད་དུ་སྦྲུབ་ཆོག་པ་བྱུང་། མིད་ཆོན་ཞོལ་ཁང་པ་ (༡༩༩༩ ཉ་༢༥
ཉ་༢༦ ཟླ་༣) སོགས་སྟོན་འབྱེད་འབྲུལ་མི་ཁག་ནས་སྦྲ་སྐལ་རིམ་བཞིན་ཕྱལ་བར་ཇ་
གལ་ཕྱག་དབང་དང་། ལོ་བབས་ཀྱི་ལེགས་དར་སྦུལ། བསམ་སྤྲོས་དོ་རྗེ་ལག་མོ་
སྟོན་འཁོར་ནས་དངོས་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་བའི་འབྲོར་མཛམ་ཁྱས།

(༡༩༩༩ ཟླ་༣༡ ཉ་༢༦ ཟླ་༦) བསྐྱབ་བྱ་མང་པོ་ཞིག་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་སུ་
བསྐྱབས། གཏོར་མོར་ཆེན་མོའི་ལས་རིམ་དང་། བྲམས་པ་གདན་འདྲེན། མི་རྟའི་བང་
ཅལ་སོགས་སྟོན་མཚུག་དགའ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ནམས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་བྱུབ་རྗེས་
སྒྲར་ཡང་ཆེབས་རགས་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་ནས་དུ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
མཆོད་འབྲུལ་གནས་གཟིགས་བསྐྱངས་ཏེ་ཅེ་པོ་བྱང་དུ་ཕྱགས་ཕེབས།

(༡༩༩༩ ཉ་༣༡ ཉ་༢༢ ཟླ་༥) ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་བདུད་ཅི་སྟོན་ཆབ་ཀྱི་འཕྲོད་
བཞེས་ཆེད་ནོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༩༩༩ ཉ་༢༥ ཉ་༢༢ འ་༡༡) ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
འབྲུག་ཙམ་ཕྱགས་ཕེབས། ཉིན་གཉིས་རིང་ནོར་གླིང་ཆོས་རར་བསྐྱབ་བྱ་ལྷ་བཙུང་
བརྒྱད་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་། ཉི་འོད་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱད་ཙུ་བྱ་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་

གྱི་སྒྲིམ་པ་གནང་།

(༡༩༧༧ ལ་༥། ༡༧༥ ཟ་༩) བསྟོན་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ལས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་
ཀྱུན། །གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་གནས་གྱུར་བ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྐྱབས་
འགྲོ་ཞིང་། །དེ་བསྟོན་དེ་ནི་བཀྱར་བ་དང་། །དེ་ཡི་བསྟན་ལ་གནས་པའི་རིགས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཅག་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པར་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མེད་དུ་
མི་རུང་གི་ཉམས་ལེན་སྒོ་དང་པོ་ནི་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཆད་མའི་མགོན་ཞིག་སྐྱབས་
སུ་བཟུང་ནས་དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོགས་རྗེས་སུ་བན་ནས་དད་པ་སྦྱང་བ་དང་། དེ་
ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཡང་དག་པར་སྒོ་བ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་སྤངས། ཡོན་
ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་རབ་དང་། མཆོག་དང་། སུལ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམ་པའི་
ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་རྣམས་ལ་དགེ་འདུན་དང་།
མཐར་ཐུགས་འབྲས་བུའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཞག་པ་
ཡིན་གྱི། དམ་པའི་ཆོས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་དག་འབྱུང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དེ། ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་འདུས་པའི་ཡུམ་དུ་འཆད་
པའང་རྒྱ་མཆན་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕན་བདེའི་
ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་
ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་དགོས་པར་ངེས་
ནས། སྔོན་བྱོན་གྱི་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་དང་། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་སེམས་དབའ་

ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འབྲུང་རོ་ཅོག་གི་སྒྲེགས་བཅ་གསེར་ཞུན་མ་
དང་། དདུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཆོལ་སྒྲག་གི་རི་མོའི་ལམ་དུ་དངས་པ་མཐའ་
ལྷས་པ་མཆིས་ཀྱང་།

ཆོས་སྤྱིན་འཛད་པ་མེད་པའི་པར་གྱི་འབྲུལ་ཆེན་ནི། རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཐེང་
བདུན་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་རིང་ལ། ལྷོ་བས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐུར་བ་མིའི་དབང་པོ་བསོད་
ནམས་ལྷོ་བས་རྒྱས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་ལ་གྲུས་པའི་སྒྲག་བསམ་འབད་ཚེ་ཆེན་
པོས་མཐུན་ཆུན་གྱི་དངོས་པོ་མི་ཟད་པ་སྤྱད་སྟེ། ཤེལ་དཀར་མི་འབྲུང་དོ་རྗེའི་རྩོང་
གི་འདབས་རོལ་ཏུ་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དགེ་བའི་རྒྱན་བཟང་སྒྲ་མེད་དུ་བསྐྱར་
ནས་བུ་སྟ་ཀ་ཡོངས་རྩོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་གྲུབ་པ་རྣམས་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་སློབ་ཐང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་ཐུགས་དགུས་པའི་མཆོད་སྤྱིན་དུ་
ལུལ་བ་དཔལ་སྤར་ཐང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོར་བཞུགས་པ་དེ་དང་། ཐེ་དགེ་
ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཆེ་རིང་ནས་བཀའ་འབྲུང་དཔེ་རྒྱན་ཁྱད་སྤངས་དག་མང་པོ་གོ་
བསྟར་གྱིས་གསར་བཞེངས་བགྱིས་པ་སྟེ་དགེ་མཆོལ་པར་དུ་གྲགས་པ་གཉིས་ཅུ་མ་
ཞིག་ལས། དབྱུས་འབྲུང་ཆོས་ཀྱི་ལྗོངས་འདིར་སྟོན་ཆད་འབྲུང་བར་མ་སྤྱང་ལ།
སྤར་ཐང་གསུང་པར་དེ་ཡང་ཕྱིས་བགྱེས་ཟད་ཆེ་བས་པར་གདབ་བཟོད་དཀར་ཞིང་།
སྟེ་དགེའི་བཀའ་འབྲུང་འདི་ཕྱོགས་དཔེ་རྒྱན་ཤིན་ཏུ་དགོན་སྟབས། ཤུག་ས་
སྐུ་བས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོའི་ཐུགས་དགོངས་ལ། འཛིག་ཅེན་གྱི་སྟོན་མེ་
གཅིག་ལ། བན་བདེའི་ཅ་ལག་དམ་ལ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རང་ཉིད་བསེལ་
ལྟན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་དངོས་སུ་བྱོན་པ་དང་མཆུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་

གཙོ་བོ་ཡང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ལ་སྟོན་པ། མདོར་ན་སྲིད་ཞིའི་དགེ་ལེགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རིག་པོ་ཆེ་
འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་སུ་བྱུང་བ་མེད་པར་གནས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་འདི་
ཉིད་བོད་ཡུལ་གྱི་ཉེ་བ་ཁོ་ནར་གསུང་པར་དུ་བསྐྱབས་ནས་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་
ཀྱན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་བ་དམ་པས་ཁྲབ་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྟོག་པ་ཁྲད་
པར་ཅན་འཁྲུངས་བཞིན་པའི་ཐོག་དད་པ་དང་གཏོང་བའི་གོམས་པ་ཡངས་ཤིང་།
རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་འབྲི་བྱང་སྒོ་ལྷོག་སྒྲུལ་སྒྲུངས་དོན་
བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་ནས་པར་གཞིའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་དདུལ་འི་དོ་ཆེག་སྟོང་
བདུན་ཅུ་དོན་ལྷ་སྤུལ་ཏེ་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་བཏབ་པས་ཀྱང་བསྐྱལ་བའི་རྒྱུན་
དང་། རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་གྲོགས་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་དམ་བཅའ་
བཟན་པོ་ཉི་བར་བཀོད།

༢༥ །དཔལ་སྤར་ཐང་གི་བཀའ་འགྱུར་གཞིར་བཟུང་པར་འདི་བརྟེན་འགྲུགས་
ཀྱིས་བཞུགས་གསོལ་ལྷ་ཁང་ནང་ཉེན་བཅས་གསར་བཞེངས། གསུང་རབ་
པར་གསར་སྐྱབ་པ་དགེ་ཙ་ལྷ་མེད་དུ་ཆེ་བ་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ལས་རྒྱ་ཆེར་
གསུངས། ལྷ་ས་ཁུལ་བདེ་འཇགས་ཉེན་རྟོག་པ་གསར་འཇུགས་བསྐྱངས་
པ་ཁག་གིས་འཕོང་སྐྱེན་ཅལ་སྟོན་བྱས། གདན་ས་ཁག་ཏུ་སྤྲིག་ལང་དེ་སྟེང་
བྱང་བ་རྣམས་གཙང་སེལ་དག་ཐེར་གནང་ངོས་ཆོགས་སྤྱིའི་བསྟེན་རྫོགས་

གངས་མང་བསྐྱབས།

བཀའི་མདུན་ན་འདོན་རྣམ་པས་གཙུག་གཞི་མཉམ་ལས་ཀྱི་ཁ་ལོ་པ་
རྣམས་ལའང་བཀའི་གནང་བ་གསལ་པོ་རྒྱ་ཆེར་བསྟོས་ནས་ཉེར་མཁོ་རི་དགོས་
གཞུང་ས་མཆོག་ནས་འདོན་གཤོམ་དང་། གཞན་ཡང་དད་ལྡན་སེར་རྒྱ་མཆོག་
དཔན་མང་པོ་ནས་པར་གྱི་ཞལ་འདེབས་དདུལ་དངོས་རི་སྟོན་ཅིག་བྱང་བའང་བར་
མ་དོར་ཆུད་མ་ཐོས་པར་གྱི་ཞལ་འདེབས་དདུལ་དངོས་རི་སྟོན་ཅིག་བྱང་བའང་བར་
ལུགས་སྟེ་ལོ་ས་རྒྱའི་གཟུང་ཆེས་འཕྲོད་སྦྱོར་དགོས་པར་པར་གྱི་ཡིག་འདི་དང་། རྟོགས་
ཀྱི་རིག་བྱེད་པ་བརྒྱ་ཕྱག་ཏུ་ཉེ་བར་ལོངས་པ། དོ་དམ་པ། རྣམ་དག་པ་བཅས་བབས་
འོས་དང་ལྡན་པ་བསྟོ་བཞག་སྦྱལ་འབྲེལ་ཞོར་སྤྱོད་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་གི་འདབས་
རོལ་ཉིད་དུ་དཔལ་སྤར་ཐང་གི་བཀའ་འགྲུལ་གཞིར་བཟུང་བའི་པར་ཡིག་འདི་རྒྱས་
མཆོན་པར་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་གསར་བསྐྱུན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འདིའི་དབྱ་ཅོམ་
པར་མཛད་ཐོག་འཕྲུལ་པར་གྱི་ཤིང་བྱང་རྣམས་བཞུགས་ལུལ་ཁང་ཁྲུངས་སྟོན་ཆད་
བྱར་དུ་བཏབ་པ་མེད་པས་ད་ཆ་གང་ལ་གདབ་སྟུམ་དུ་དགོངས་དབྱེད་ལ་ཞུགས་པ་
ན། དང་པོར་ཅེ་ཉུག་སྟོ་རྒྱལ་དུ་འོས་པར་དགོངས་ནས་ཞབས་འཆག་ས་སྟོར་ལན་
འགའ་ཞིག་མཛད་རྗེས་དེར་ཉི་རྒྱལ་ཆུང་བ་དང་། ས་ཁད་མཐོ་བས་ཅུང་མི་འགའ་
པར་གཟིགས་ནས་སྤར་རང་བྱང་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་པོའི་སྟོ་བརྒྱད་
ཀྱི་འདབས་ཞོལ་འབྲས་བུ་སྟེང་དུ་གཞི་འདིར་བར་ཐུགས་ཐག་བཅད་ནས་ས་སྟོགས་
སྟོམས་པར་བཅལ་སྐྱབས་གཞི་དེ་ནས་དོ་གཏེར་ཡང་ཟད་པ་མེད་པ་ཐོན་པས་ལས་
བྱེད་པའི་སྟེ་པོ་མཐའ་དག་ཤིན་ཏུ་དོ་མཆར་བར་གྱུར་ཅིང་།

དེ་ནས་ལས་གྲ་རྒྱུན་མཐུད་དེ་བཅུམས་པས་སྟོ་འཕྲོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མ་

ཁང་ཀ་བ་བརྒྱད་ཅུ་བཀལ་བའི་ས་ཁྱོན་ལ་ཁང་མིག་མང་པོ་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་པར་
ཁང་དངོས་གཞི་ཀ་རིང་བརྒྱད་དང་། ཀ་ཐུང་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ས། བྱམས་
ཁང་ཀ་རིང་བཞིའི་ཁྱོན་ཅན། དེའི་སྟེང་དུ་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་རབ་གསལ་ཁ་སྤྲིང་བཙོ་
ལྷ་ཡོད་པ། དཀོན་གཉེར་ཀྱི་སྟོང་ཁང་ལེ་ལག་ནང་མ་ཁང་སོགས་སྐྱུ་འཁོར་ཁག་གི་
བཞུགས་ལུལ་དང་། གསོལ་ཐབ། གྲུལ་དབང་མཆོག་གི་གཟིམས་རྩུང་ཀ་བཞི་
གཏུང་བརྒྱད་ཞལ་ཁ་ཅན་སོགས་མཐོ་བཅེགས་བཀོད་པ་བྱུང་པར་འཕགས་ཤིང་།
(༡༩༡ ཉ་༡། ༡༤༡ འ་༡༡) གསེར་ཟངས་ཀྱི་གཞི་ར་དང་། ཀྱལ་མཆོན། ཐུག་སོགས་
ཁང་བཟང་རྒྱན་བྱེད་ཀྱི་བཀོད་པ་དུ་མ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བཅུགས་པ་བཅས་ལེགས་
པར་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱུང་སྟེ་པར་ཁང་གངས་ཅན་པན་བདེའི་གཉེར་མཛོད་སྤྲིང་ཞེས་
པའི་མཆོན་བྱང་ཡང་འགོད་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་པར་ཁང་དང་། བྱམས་ཁང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སྟོན་མེད་ཕུལ་དུ་བྱུང་
བ་ཡོངས་སུ་འབྱོངས་པ་ན། སྤྲིད་པ་མཐའ་དག་མེ་འབར་བའི་རྒྱབས་ལྟར་གཟིགས་
པའི་ངེས་འབྱུང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཟིན་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་དང་། གསང་ཆེན་ལྷན་མེད་
པའི་སྤྱིན་གྲོལ་བདུད་ཅིའི་འབྲས་བུས་སྐྱབ་ཅིང་། བསྐྱན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁུར་
འདེགས་པ་ལ་གཞན་ངོང་མི་འཛོག་པའི་ལྷག་བསམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཁྱིའི་རིན་པོ་
ཆེ་ཉེ་ཉོར་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་ཞལ་སྤྲནས་ཀྱིས་མཁོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཀྱལ་
བའི་དབང་པོར་སྤྲིད་དུ་རིང་བའི་ལྷ་རྩས་དང་། མཐུལ་སྐྱུ་གསུང་བྱུགས་རྟེན་གྱིས་སྐ་
བངས་ཉེ་རྟེན་བཞེངས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དུ་རིན་ཆེན་གཉིས་པ་སྤང་ཆེན་ཁྱིའི་སྤག་གཅིག་
ལྷག་ཅམ་སྐྱབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་ནས་གཞི་འདི་ལས་པར་ཁང་གི་རྟེན་གཙོར་ཀྱལ་བ་མི་

པམ་མགོན་པོ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་སྤང་བརྟན་ཆེ་ཆད་གཅིག་དང་། གཡམས་
སྤྲད་པལ་མཉམ་མེད་རྫོ་པོ་ཨ་ཉི་ཤ་དང་། གཡོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་
གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་རྟན་དེ་བཅས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཐུགས་ཁུར་འགན་བཞེས་ཅི་ནས་
ཡོང་བ་ཞེས་གསོལ་འདེབས་སྟན་སྐྱལ་གནང་བར་ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་
ཐུགས་དགུས་པའི་རབ་ཅེར་སོན་ཉེ་དེ་དོན་བསྐྱབ་པར་ཞལ་གྱིས་ལེགས་པར་
འཆས་ནས། རོ་དམ་སེར་སྐྱ་ཟུར་བསྐྱོས་ལ་ཞལ་ཉ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱལ་བ་དང་
ཆབས་ཅིག་ནོར་གླིང་དུ་བཟོ་བྲུ་འཕར་མ་འབྲལ་དུ་བཙུགས་ནས་བྱམས་པའི་སྤང་
བརྟན་བཟང་པོའི་བཞུགས་སྤངས་ཅན་བཟོ་བཞེད་ཕྱན་སྤུས་ཆོགས་པ་གསེར་
ཟངས་ལས་བསྐྱབས་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་ཆོས་དུ་མས་སྤྱུག་པ་བད་སྤྱུགས་ཀྱི་དབངས་
སྤྱུ་རྒྱལ་ཐོག་དེ་ཙམ་ཡོད་པ་ཁྱི་རྒྱ་བའོ་མཆར་བ་དང་བཅས་པ་དང་། གཡམས་གཡོན་
དུ་རྒྱ་དེ་མཆུངས་ཀྱི་དིའ་པི་ཀཾ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲ་བརྟན་ཁྱི་སྤྱུགས་
ཀྱི་སྤྲིད་དུ་འདོམ་ཕྱེད་དོ་དེ་ཡོད་པ་བཅས་རིང་མིན་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་མཛད་དེ་རྟེན་
སོ་སོར་རིང་བསྐལ་རྣམ་བཞི་དང་། དམ་པ་མང་པོའི་གདུང་རུས། དབྱ་ལོ། ཕྱག་ཚུ།
ན་བཟང་སོགས་སྤྲིད་ན་རྟེན་པར་བཀའ་བའི་གཟུངས་གཞུག་བྱུང་པར་ཅན་མང་པོ་
རྒྱུད་ཕྱེ་དང་མཐུན་པར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་དང་། ཡོན་ཀྱི་བདག་པོ་ཁྱི་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱག་བསྐྱར་ནས་འབུལ་བ་གནང་སྟེ་ཕྱས་ཅན་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག་ཁླ་ན་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་མཛད་དོ། །

གཞན་ཡང་རྗེ་གཙང་ཁང་དེའི་རྟེན་དུ་སྤར་ནས་བཞེངས་པ་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་
ན་བཟའི་རས་བསེ་ལས་གྲུབ་པའི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབ་རྟན་མི་ཆད་ཆེ་

ཕྱོགས་ཅམ་གསུམ་དང་། ལྷ་ཁང་གཞན་ཅི་རིགས་ནས་ལེབས་པ། སྤྲན་འདམ་ལས་
བྱུང་པའི་ཆེ་ལྷ་རྣམ་གསུམ། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་
གསུམ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་བཞུན་ཁྱེ་གང་རེ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གོས་དར་བཟང་པོ་འབའ་
ཞིག་ལས་བསྐྱབས་པའི་ན་བཟའ་སོ་མ་ཆ་ཆང་རེ་དང་། མདུན་བསྐྱིགས་མཆོད་པའི་
སྟེགས་བྱ་བང་རིམ་ཅན་སོགས་གཞུང་དང་། སེར་སྐུ་དུ་མས་སྐུར་བའི་མཆོད་པའི་
ཡོལ་གོ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ། ཀ་འཕན་ཕྱེ་བུར་སོགས་མཆོད་རྩས་སྤྲ་ཆོགས། བྱ་འཛིན་
ཞིང་བཀོད་ལ་སོགས་པ་བྲིས་ལེགས་ཀྱི་སྐུ་ཐང་དུ་མ་བཅས་ལྷ་ཁང་གི་རྒྱན་དམ་
པར་འདུས་ཤིང་ཆོགས་པ་ལ་མཆོད་ཡོན་གཉིས་གདན་གཅིག་དུ་འཛོམས་ནས་
རབ་དུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་སྤྲིན་རྒྱས་སུ་སྦྱལ།
བྱམས་མགོན་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས་པའི་ཐོག་མར་བཟོ་རིགས་པ་དག་གིས་ཞལ་དབྱིབས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ལན་འགའ་ཞིག་བཅོས་ཏེ་ཡང་ཡང་སྐུན་ཁྱེར་བསྐྱར་བའི་མཐར་ཁྲི་ཆེན་
བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཞལ་དབྱིབས་དང་འབྲ་བ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ན། དེ་
ནི་འདི་ཁོ་ནས་ཆོག་གོ་ཞེས་ཐུགས་མགུ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་གང་ཆ་འཛོག་གནང་བ་
དང་། སྐུའི་དུམ་བུའི་ཆ་རྣམས་ནོར་སྤིང་ནས་པར་ཁང་དུ་གདན་འདྲེན་པའི་ཆེ་ལས་
བྱེད་པའི་མི་རིགས་ལ་ཐུག་ཐོགས་པ་མི་སྤིད་ཀྱང་། ད་ལམ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་
ཅིག་ཡོད་པས་སེ་ར་ལྷོ་བ་ཁམས་ཆན་གྱི་གསར་ཁལ་གོ་ཐང་རྣམས་ཡོང་དགོས་
ཞེས་བཀའ་སྤྱང་བ་ཆེད་དུ་ལེབས་པ་བཞིན། སེར་ལྷོའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཁོངས་ནས་
ནད་པ་དང་། བན་བྲིས་འགའ་ཞིག་ལུས་ཀྱིས་མ་ཐེར་བས་བྲིར་བཞག་པ་མ་
གཏོགས། པལ་མོ་ཆེ་རྣམས་དུར་སྤྲིག་གི་ཆས་གོས་བཟང་པོ་བགོས་ནས་ནོར་སྤིང་

བསྐྱལ་བཟང་མོ་བྲང་དུ་བྱིན་ཏེ་སྦྱུའི་ཆ་ཤས་ནམས་འབྲས་བྱ་སྟེང་དུ་འདྲེན་པའི་ཁྱར་
དང་དུ་བྲངས་པས་ཤལོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་ཆེན་པོ་དབྱེས་ཚུལ་མད་དུ་བྱུང་བ་
བཞེས་ཏེ་མཐུག་ཏུ་གྲ་རིགས་ཆང་མར་ཇ་མུག་གི་སྟོན་མོ་དང་། མཇལ་ཁ་མུག་
དབང་། དདུལ་དང་། སྤ་དར་གྱི་ལེགས་སྦྱེས་བཟང་པོ་བཅས་སྦྱལ་བར་གྲགས་པ་
དང་།

དུས་བྱིས་ཤིག་གི་སྐབས་སུ་ཁྱི་ཆེན་དེ་ཉིད་ནས་ཐན་ཕྱར་སྟོག་སྦྱལ་མིང་པ་
ཆེད་དུ་འཕོད་པར་མཛད་དེ་གཟིམས་ཤག་ཏུ་བཅར་བ་ན། དོན་གཤམ་ཆེན་པོ་གཞན་
ཞིག་གསུང་རྒྱ་ཡོད་འགྲོ་སྟུང་ཡང་། དེ་འདྲ་དམིགས་སུ་མེད་པར་ངོས་རང་སྦྱེ་སྤྱིང་
བྱི་མར་མེར་བྲེས་མཁས་སྟན་གྲ་ཆང་གི་སྦྱིག་སྟོར་ཞུགས་ནས་འཕགས་པོད་གྱི་
རིགས་གཞུང་སྦྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཟབ་མོ་དབྱེ་མའི་ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་བག་
ཆགས་ཅི་རུས་ཤིག་འཛོག་རྒྱ་བྱུང་ན་སྟུང་པའི་རེ་འདུན་ཏྲག་ཏུ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་
ཡོང་བའི་མུགས་སྟོན་སྦྱབས་འཇུག་གནང་དགོས་ཞེས་གསུངས་བྱུང་བས། ཐན་གྱི་
བསམ་བར། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་གནས་འདི་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གང་གི་བཞེད་པ་ཅུམ་
ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་གྱི། ངོས་གྱི་མཆོམས་སྟོར་གྱི་མཐུ་ལ་སྟོས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་
ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་རེས་མུགས་དང་བསྟུན་པ་གཤམ་ཆེའོ་སྟུང་ནས་དེ་ལྟར་ཅི་ནས་ཞུ་
ཞེས་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་བཅས་འདི་སྟོར་གྱི་མཛད་པ་རྣམས་ལ་འབྲལ་ཡུན་གྱི་
དགོས་པ་དང་དགོངས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་པར་སེམས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གྱི་སྒྲེགས་བཅ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྐད་དུ་འགྱུར་
རོ་འཆལ་གྱི་འཕྲུལ་བར་གསར་བརྒྱུའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས་པ་ནས་བཟུང་། རི་སྐད་དུ།

མདོ་སྤྱད་པ་ལས། རིན་ཆེན་ཆོས་ཀྱང་དགོན་ལ་ཉག་ཏུ་འཆོ་བ་མང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ནི་ལྟ་ནི་ལྟར་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་མཆན་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་
ནག་ཕྱོགས་ཡིད་སྤབས་ཀྱི་འཆུ་བ་ལྟོང་བ་དོ་བ་རང་གཤིས་ལ་བརྟེན། ལས་བྱེད་ཆེ་
པ་ནི་སྟོད་ཅིག་ལ་འགལ་རྒྱུ་ཀྱི་འཆོ་བ་ཅི་རིགས་བྱུང་བྱུང་། མ་བཅུམས་པ་ནི་
མཆོག་ཡིན་གྱི། །བཅུམས་ནས་ལྡོག་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིད་ལྷག་དང་། སོ་
ཤི་བས་བར་མ་དོར་འཕྲོ་བཅད་ནས་མ་བཞག་པར་ལོང་བ་ཤིག་འགྲོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
རྒྱན་བསྐངས་ནས་བསྐྱངས་པས། ཡོངས་སུ་སྤྱོ་མེད་བཙོན་འབྲུས་ཆེ་ལྡན་ན། །མི་
ཐོབ་མི་འབྲུབ་རྣམ་པ་གང་ཡང་མེད། །ཅེས་པ་ལྟར་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ཀྱི་བྱིན་གྱི་རྒྱབས་ཆེན་པོའི་མཐུ་དང་། རྣམ་འབྲེན་ཕྱག་ན་པ་རྫོང་དུར་སྤྲིག་
གར་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ་གང་གི་ཐུགས་བསྐྱེད་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། གཏོང་བ་ལ་
མཆོག་ཏུ་མ་ཞུས་པའི་མཐུ་དང་། ལས་བྱེད་སྤྲ་བར་བྱི་གསུམ་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ་བཟང་པོས་ལས་ལ་གཞེན་བསྐྱེད་ཀྱི་མདོན་
སྤྱོར་དང་བཅས་པ་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་དུ་མ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལོ་བཅུ་ལྷག་བྱེད་གཉིས་ཙམ་གྱི་ཁོངས་སུ་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་བན་བདེའི་རྩ་ལག་དམ་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་བཞོ་སྒྲུལ་མཆུངས་
པ་མེད་པར་བདེ་ལྷག་ཉིད་དུ་བྱུབ་པོ། །

དེ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་རིན་པོ་ཆེ་གོགས་མེད་དུ་འབྲུབ་པའི་གོགས་
སེལ་གྱི་རིམ་པ་ཆེས་མང་བར་བསྐྱབས་པ་དང་། གསུང་པར་རིན་པོ་ཆེ་པར་ཡིག་
དང་བཅས་པའི་རྒྱ་སོང་དང་། བཟོ་བོ་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀུར་དང་། ཡོན་གྱིས་རི་

ལྷར་མགྲ་བར་བྱས་པའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་ནི་འདིར་ཡི་གེའི་ལམ་དུ་
འདྲེན་པར་ངལ་བས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ཤིང་། ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་ཙམ་ཤེས་
པར་འདོད་ན་ཨོ་གོང་ས་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ནས་བཟུང་དམ་པ་མང་པོའི་གསུང་ངག་
གཅིག་དུ་བསྡེབས་པའི་དཀར་ཆག་ལེགས་བཤད་འབྲུལ་གྱི་ལྷོ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་ཟུར་
དུ་མཆིས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཨ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཙོག་གི་གསུང་པར་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་
འདིས་མཆོན་ཏེ་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་དགོ་ཆོགས་གྱི་ཕྱང་པོ་ཅི་མཆིས་
བཤང་འདི་སྤང་རང་དོན་ཉི་ཆེའི་བསམ་སྟོར་མཐུ་ཆུང་དུ་དང་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར།
ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། བྱད་པར་འཇམ་མགོན་
ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དར་ཁིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
པ། དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་མཛད་པའི་ཐ་མ་མི་སྟོན་པར་ཞབས་བད་རྟོ་
རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་བརྟན་པ། ཡོན་གྱི་བདག་པོས་གཙོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་
བདེ་དགོ་ལེགས་གྱི་སྤང་བ་ལ་རྟག་དུ་སྤྱོད་པ། བྱད་པར་དུ་ཡང་མར་གྱུར་པའི་
སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་གསུམ་གྱིས་གདུངས་པ། འཁོར་བར་ཟོ་ཆུན་གྱི་བྱད་མོ་
ལྷར་འཁོར་ཁིང་། རང་བཞིན་གྱི་བདེ་བས་པོངས་པ་འདི་རྣམས་སྤྲོ་ན་མེད་པ་རྩོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་གོ་འཕང་ལ་དགྱི་ཁིང་། སྤྱིད་པའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་སྤྱར་དུ་སྐྱེས་པར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་རྟོན་གསུམ་རྣམས་གྱི་བྱང་དུ་འང་དེ་སྤྱང་བསྟོ་སྟོན་གྱི་མཆོམས་སྟོར་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་མཛད་པ་གདོན་མི་ཟའོ། །

གསུང་པར་གསར་དུ་བསྐྱབས་པ་འདི་ལ་ཕན་ཡོན་ཅི་ལྟ་བུ་མཆིས་སྤྲུལ་ན།

སྤྱད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས། ལ་ལས་གསྐྱའི་སྤྱད་གི་བྱེ་སྤྱད་ཞིང་རྣམས་ན། སེམས་ཅན་
རི་སྤྱད་འཁོད་ཀྱན་དག་བཅོམ་ཉིད་བརྟལ་བས། གང་གིས་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་
འདི་ཡིག་གིས་ཏེ། །སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་སྒྲེགས་བྱིན་བསོད་ནམས་ཁྲད་པར་
འཕགས། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། གང་རྣམས་མདོ་འདི་བྱི་དུས་ན། །ཡི་གེ་འདི་
འཆད་ཉན་པ་ནི། །མི་ཡི་སྤྱིད་པ་ངེས་བཏང་སྟེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་
བྱེད། །ཅེས་དང་། མ་སྦྱེས་དགའི་འགྲོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལས། དེགས་ཀྱི་བྱུངས་
རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་
གྱིས་བཀང་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་ཅིང་
ལས་གཞན་མི་བྱེད་པར་ཉིན་ལམ་གསུམ་མཆོན་ལན་གསུམ་འབྲལ་བ་བས། གང་
གིས་རྒྱལ་པོ་མ་སྦྱེས་དགའི་ལེ་འུ་ཐེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་བྱེད་པ། འགྲོད་པ་
ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ། ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་བྱེད་
པ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་འཛིན་ཏམ།
ལེན་ཏམ། ལྟོག་གམ། ཀྱན་རྒྱུབ་པར་བྱེད་ཏམ། འཆད་ཏམ། ཉན་ཏམ། མོས་པར་
བྱེད་ཏམ། རྒྱུ་དུ་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲེགས་
བམ་ལ་གིས་ཏེ་འཆང་ན་འདི་ནི་དེ་བས་ན་གིན་ཏུ་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་
བའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྲེགས་བམ་གིས་པ་ཅམ་ལའང་པན་ཡོན་དེ་ལྟ་བུ་
དང་ལྟན་པར་གསུངས་ན། ཆོས་སྦྱིན་འཛད་པ་མེད་པར་སྟོོ་བའི་པར་དུ་བསྐྱབས་པ་
ནི་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པས། མདོ་རྒྱད་རྣམས་ནས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་

རྟོག་པར་གྱིས་ཤིག་དང་། རྣམ་དཔྱད་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་པན་ཡོན་ལ་དང་བའི་
བསམ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཆར་བས་རང་ཉིད་ཀྱང་སྒྲེགས་བམ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་བྲོས་
བཟང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་རྗེས་སྤྱི་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་
པ་སྒྲ་ལྟག་དང་ལྡན་པའོ། །

བཀའ་འགྱུར་ལྟ་ཁང་གི་རི་གཙང་ཁང་དུ་བྱིས་གཞུང་གནས་ནས་གསར་
བཞེངས་རྗེ་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་འབྲས་སྐྱེ་གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པ་ཆེ་ལེགས་བྱོན་གཙང་གཉིས་དང་། ཁྱི་
རྩུར་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་དཔལ་བཟང་པོ་ཉིད་དགྲུང་གངས་བརྒྱད་ཀྱིས་ལྟག་པའི་
བཅུ་ལྟག་བརྒྱད་ཀྱི་མཐར་སོན་པ་ན་བྱུད་ཤིང་ཟང་པའི་མར་མེ་བཞིན་ཞི་དབྱིངས་
སྤྱི་མནལ་བའི་དགོངས་རྗེ་གསར་བསྐྱེད་དཔལ་སྤོང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱན་བཀོད་
པ་བྱུན་སྤྱི་མཆོགས་པ་ཞིག་དང་། མཆོན་དཔེའི་སྤྱང་བརྟན་དངོས་དང་མི་གཉིས་
པའི་འབྲས་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱེ་རྒྱུའི་ལེགས་
བྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བཞུགས་སྤྱི་གསོལ་བ་ཡོད་དོ། །འདི་སྐབས་དད་ལྡན་བྱ་ཆེ་རིང་
ནས་མགོངས་ལྟ་མིའི་རྣམ་འབྲེན་ཆེན་པོ་གངས་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱི་མགོན་དུ་
འབྱོན་པའི་ཉེན་འབྱུང་དུ་རས་སེར་སྟེང་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐྱེ་སྤྱི་གསར་བྱོན་གཙང་
ཞིག་གིས་མཐོང་སྒྲོར་རང་འགྲིགས་སྤྱི་བརྒྱན་ཏོ། །

བཀའ་འགྱུར་ལྟ་ཁང་འདི་ལ་སོགས་པ་གནས་ཉེན་གསར་རྟོང་འགའ་ཞིག་
འཛིག་ཉེན་ན་གསར་དུ་འགྲུབ་ཚུལ་བཀའ་གཏེར་ཁུངས་དག་ཏུ་ལུང་ཐིག་གི་གཏན་
ཆོགས་ཡང་དག་པ་སྤང་སྟེ། ལྷ་མ་དགོངས་འདུས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ལས། ལྷ་ས་དམར་

པོ་དེའི་ཞོལ་དུ་མཆོད་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷ་ཁང་ཆགས་པ་དང་། ལྷགས་པོ་དེའི་རྒྱ་བ་དུ་
རྫོང་ཅིག་པ་དང་། འབྲི་ཁུང་ལྷ་སྒྲ་ཁང་དུ་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་
སོགས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་ཀུན་ནས་ཅེ་མ་ཐུན་ཏོ། །

ལྷ་ཞོལ་གྱི་ས་འགག་རྣམས་སུ་རྣམ་ཀུན་མེལ་ཆེ་སྤྱད་སྡོམ་བྱེད་མི་ཕྱ་ཡི་མི་
བདེ་འཇགས་ཉེན་རྟོག་པ། གསར་འཛུགས་བསྐྱེད་ས་པ་རྣམས་ལ་ཕྱི་རྒྱའི་ལས་
ལུགས་སློབ་སྦྱོལ་བྱེད་པོ་རྩུར་བསྐྱོས་དང་འབྲེལ་དབྱེན་དེའི་དམག་ཅེད་གྱི་དེམ་པ་
བསྐྱབ་སྤྱད་བཀྱིད་དུ་སྦྱལ་ནས་གོ་མས་པ་མཐར་ཕྱིན་མཆོམས་སྤྱན་སྦྱིང་པོ་བྱང་གི་
ལྷ་ཕྱོགས་སྤིངས་ཆའི་སྤྱོད་འཁོར་རྣམས་དང་། གཞུང་སའི་འཕྲིན་ལས་གྱི་ཁ་ལོ་
པ་རྣམས་ཀ་ཤིའི་གྲུར་ཁང་རྣམ་པར་བཟ་བར་བཞུགས་ཏེ་ས་སྤྱད་དཔྱད་དམག་
རྣམས་ལ་དག་ཐབས་འཕོང་སྦྱེན་གྱི་རྩལ་སྤྲ་དེམ་པ་ཅི་མཆིས་རེ་རེ་བཞིན་ཅེད་
རྒྱགས་དག་པར་བཞེས་ནས་འགོ་དམངས་སོ་སོར་གོ་བབས་དང་འཆོམས་པའི་བྱ་
དགའ་གནད་སྦྱིན་ཆོམ་པར་སྦྱལ།

(༡༩༦ ཉ་མ། ༡༩༩ འ་༡༠) བར་ལམ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སྦྱི་སྡེར་
བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཅི་ཤིང་མེ་རྟོག་འདེབས་སྡེལ་དང་། རྟ་བེལ་འབྲི་མཛོ་རྩར་བ། བྱི་
དང་བྱི་ལ་བསྟེན་བསྦྱིལ། གཙང་སྤྱ་འཛིན་སྤྱས་རྒྱུང་བ་སོགས་སྦྱིག་ལད་ངན་ཤས་
རེ་འབེལ་གྱིས་ལྷ་སྤྱད་ལ་སོག་ཐུག་ཆེ་ཞིང་། མིག་ལྟོས་མཛེས་ལམ་མི་ཆགས་པར་
བརྟེན། སོ་སོའི་ཆོས་ཁྲིམས་གྱི་བྱེད་པོ་ནང་ཆབ་དང་བཅས་པ་རྒྱལ་ཁབ་དུ་བཀའ་
འགྲུགས་དང་འབྲེལ་ཕྱིན་ཆད་དེ་རིགས་ལག་ལེན་ཐོན་སྡེང་གཏན་ནས་མི་འབྱུང་
བའི་མིག་ལྷ་སྤྱད་སྡོམ་ཚུལ་བཞིན་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་སྤྱད་ཆོ་ནན་ཆེ་བ་སྦྱལ་ཐོག

དེ་རྗེས་སྐྱབ་བཅར་མཁན་མགྲོན་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སྒྲོར་གཡེང་དུ་ཡང་ཡང་
མངགས་གཏོང་མཛད་པ་སོགས་དམ་བསྟན་འདོད་མ་ཅི་ཆེ་བསྐྱུངས་བས་གདན་ས་
རང་གི་སྤྱིང་སྟོང་སྤྱད་ཀྱན་ཏུ་ཁྱི་བྱན་སྤང་ཁྱེ་སོགས་ཀྱིས་འབགས་བཅོག་མེད་བས་
དངོས་གཅིང་ཞིང་། ལྷགས་སྐྱོང་ཐང་ཐིང་གི་གཡེང་བ་མེད་བས་ཐོས་བསམ་དང་།
ལྷགས་དམ་དགོ་སྐྱོང་འཕེལ་བ་སོགས་སྤྱི་སྒྲོས་ཡོངས་ལ་འིན་ཏུ་སྟན་པ་བྱུང་ཞིང་།
འགའ་ཞིག་ནི་རང་འདོད་ལྟར་བྱར་མ་བརྟུབ་བས་གདུང་བའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་
པའང་བྱུང་ཆོད་སྟེང་།

(1༩༢༦ བ་༢། ༡༤༧ བ་༡༠) རྒྱ་བ་གསུམ་པ་ཉིས་བརྟེན་གས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ནང་བཀྲས་
སྟན་ཇོ་སག་ལྷ་མ་དཔལ་སྟན་སེའྲེ་ནད་འདས་ཆབ། ཀྱན་གཟིགས་མཆོག་དང་།
དཔོན་སྟོབ་དགོ་འདུན། ཞབས་འབྲིང་སེར་སྐྱབ་བཅས་སྤྱི་མགྲིན་ནས་ཇོ་སག་ལྷ་མ་སྟ་
ཕྱི་ཆང་མ་གཞུང་ཞབས་ཁོངས་ནས་བསྐྱོ་རྫོང་ཡོད་པ་ཞུས་དོན་སྐྱབ་བཅར་མཁན་ཆེ་
སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ལ་བསྐྱོ་བཞག་དང་འབྲེལ་ལྷ་མའི་མཆོད་པོགས་བསྟུ་གཏོང་
དང་། གཅིང་རྫོང་ཁག་དང་བཀྲས་སྤེའི་དབར་རྟ་ཁལ་རྒྱགས་གཏོང་སྟོར། གཞུང་
སྟལ་ཁྲ་མ་བརྟུ་གསུམ་ཡོད་པའི་དགོངས་དོན་འགལ་མེད་མཚུག་གཞོན་སོགས་
བྱེད་སྟོ་མཐའ་དག་བྱ་ར་དོན་ནད་དང་། ལྷག་པར་དམག་པོགས་བཞི་བྱར་འབབ་ལོ་ལོ་
འབྲལ་དུས་སོ་སོར་ཆད་མེད་དགོས་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུར་མགྲོན་བརྒྱུད་སྟལ།

(1༩༢༧ ༩་༤། ༡༤༧ འ་༤) རྒྱ་བ་བཞི་པའི་ནང་གདན་ས་གསུམ་ཀྱིས་གཙོས་
དགོན་ཁག་མང་པོར་སྟན་བསལ་མང་སྟོལ་གྱི་བསྟན་བཀྲར་དང་། དངོས་སྟ་དུ་མའི་
སྟོང་ཐག་བསྟུབས་འིང་། ལྷ་ཁང་ཆེ་ཆུང་ཆང་མར་དཀར་མེ་སྟན་ཤལ་འབྲེམས་

འབྲུལ་སོགས་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་རྒྱན་བཟང་མཐའ་ལས་འདས་པ་སྤེལ་བར་
མཛད། ཡར་མར་ཆེས་བཅུའི་ཆོགས་འཁོར་དང་། བྱང་གཏེར་དབྱ་ལྗེ་གསོལ་
མཆོད། དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོར་གི་ཆོགས་དབྱ་སོགས་ཀྱང་ཆག་མེད་ཁྲིགས་ཆགས་
སུ་བསྐྱངས། ཆེས་བཙེ་ལྷ་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་བཅུ་དགུ་ལ་རབ་བྱུང་དང་། བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྷ་
ལ་བསྐྱེན་རྫོགས། ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་ཉེར་གཅིག་ལ་དགེ་སྦྱོར་གི་བསྐྱབ་
གཞི་སྦུལ་ཏེ་ཆངས་སྦྱོད་ཀྱི་སྐལ་བཟང་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ།

(༡༩༥ བ་༣། ༡༩༠ ཐ་༩) ཟླ་བ་ལྷ་པའི་ནང་འཁྱུངས་སྐར་མཛད་ཆེན་དང་། སྦྱོ་
ཅུང་གི་དགེས་སྦྱོན་སོགས་གནའ་སོལ་བཞིན་དང་། འབས་ལྗོངས་སྤྱི་བྱུང་བེ་ལི་ས་
ཉེབ་ (༡༩༥ བ་༣། ༡༩༠ འ་༡༡) སྤྱི་སྤྱང་དམག་སྐར་དུ་འབྱོར་མཛུལ་བཅས་སྦུལ།

(༡༩༠ བ་༦། ༡༩༠ འ་༣) ཟླ་བ་དུག་པའི་ནང་རབ་བྱུང་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
དགུ་དང་། བསྐྱེན་རྫོགས་བསྐྱབ་བྱ་བཟུ་དང་ཉི་ཤུ་ཐམ་བར་ཆོགས་སྤྱི་ཕྱིའི་བསྐྱབ་
སྦྱོར་རྣམ་པར་དག་པ་སོགས་སྤྱང་འདས་ཀྱི་ས་བོན་ཐེབས་པར་མཛད།

(༡༩༤ ཉ་༡། ༡༩༡ ཐ་༥) བོད་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཆོ་འཛིན་སྲིད་
ཚོན་ཞོལ་ཁང་པ་དགུང་ན་མཐོ་གཞིས། གཞུང་དོན་གོམས་འདུས་ཆེ་བྱུང་དང་། ཕྱི་
ནང་གང་ཅིར་ཐུགས་སྒོ་འཁེལ་རེས་ཡབ་གཞིས་གུང་ཀུན་དགའ་དབང་ཐུག་ལ་
ལས་རོགས་བསྐྱོ་བཞག་གནང་ཐོག ལྷན་རྒྱས་སུ་འཕྲལ་དུ་བཅར་ཏེ་གནམ་བསྐྱོས་
གཞུང་སའི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་སྤྱོད་སྤྱོད་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་སྤྱར་ལེན་རྒྱན་
འཁྱུངས་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱར་འཕུས་ནན་སྦུལ།

(༡༩༤ བ་༣། ༡༩༡ འ་༣) མདོ་སྤྲད་ཨ་ལ་ལྷའི་སྤུལ་སྤྱོད་སྤུལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་

ཁོང་པ་ངོ་འཁོར་དང་། རྣམ་གྲུ་སོགས་སྟོད་ལྗན་གྱི་སྟོབ་མ་ཉིས་བརྒྱ་བཀལ་བར་ཆེ་
དབང་གི་བྱིན་རྒྱལ་སྐབས་ཐབ་མོ་སྦྱལ་ཏེ་འཆི་བདག་གི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བར་མཛད།
དོ་ལོ་ནོར་ལོག་སོག་མོ་ལྷ་མ་བསྟན་འཛིན་ཆོས་འཕེལ་ཅན་དང་། སྟོད་ཁུལ་མཐའ་
འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གནས་ཁག་ལ་ཞབས་སྐྱབ་ཏུ་ཐོན་མི་རྒྱུད་སྟོད་དགེ་བཤེས་
ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་གྲུ་བཅུ་བཞི་ལ་མཛལ་ཁ་བྱུག་དབང་། སེར་གྲེས་ཏེ་
ཏོར་བྲག་འགོ་སྦྱལ་སྦྱུད་དང་། ལ་བ་རྒྱ་འགོ་སྦྱལ་སྦྱུ་གཉིས་རང་དགོན་དུ་ཐོན་བྲག་
གནད་། ལ་བ་མགར་ཐར་སྦྱལ་སྦྱུ་མཆོན་བཏགས་གཏོང་སྟོའི་སར་སྦྱུ་ཆབ་ཅེ་མགོན་
ཐུབ་བསྟན་ཤུག་ཤེད་འདོད་ལེགས་ཇ་དདུལ་དམ་དང་། བཞེས་སྟོ་ལྷགས་མདུད་ཀྱང་
སྦྱལ། དགུ་བ་ལྷ་བབས་དང་བསྟན་བསྐྱབ་བྱ་སྦྱུ་ལྟ་སོ་གསུམ་ལ་རབ་བྱུང་དང་།
བརྒྱ་དང་བཙོ་ལྷ་ལ་བསྟན་རྟོགས་གྱི་སྟོམ་བ་སྦྱལ་ཏེ་ཆངས་སྟོད་གྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་
ལ་བཀོད། གཟིམས་རྒྱུད་ཁག་གི་འཛུགས་གཏོར་གསར་བརྗེས་དང་འབྲེལ་བའི་
གཟབ་གསོལ་དང་། དབང་ཁང་ཤོད་གྱི་གཡང་སྟོམ་གྱི་གསུང་ཆོག་ཀྱང་གནད་སྟོན་
མཛད། ལྷ་བ་བཅུ་པའི་ནང་ (༡༤༧ ཉ་༤། ༡༧༡ འ་༤) གཞུང་བ་ལྷ་བཙོན་སྦྱལ་སྦྱུ་
སོག་ཡུལ་ནས་བྱིར་འཁོར་ལ་འབྱོར་བྲག་རྒྱུད་གྲུ་སྟོད་སྦྱང་དང་། མེ་བཞིའི་ལྷ་གྲུ་
ཆོགས་ཡོངས་ལ་དགུན་མཛལ་དང་། ལྷ་མཆོད་ཆེན་མོའི་མཛད་ཆེན་ཡང་ཉམས་
མེད་དུ་བསྐྱུངས།

(༡༤༧ བ་༣། ༡༧༡ ཐ་༤) ལྷ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ལྷ་ལྗན་སྦྱལ་བའི་གཙུག་
ལག་ཁང་གི་ཁོར་ཡུག་སྟེན་བད་རྣམས་དུལ་སྤངས་སྟོན་ཆབས་ཆེ་གཤེས་གཞུང་
གནས་སུ་བཀའ་བྲུབ་དང་འབྲེལ་ཉམས་གསོའི་ལས་གྲུ་གསར་དུ་བཙུགས་ཏེ་ཡང་

ཡང་ཞབས་བཅགས་ཐུགས་ཞིབ་དང་། ཞལ་ཏ་བཀའ་བཀོད་མཐེལ་ཕྱིན་པ་གནང་།

༥༤ །ཤིང་སྒང་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་བསྐྱེད་ལ། འབྲས་སྟོ་སྟེང་གཙུག་ལག་
ཁང་ཉམས་གསོ་བྱུང་བར་ལྷག་གནས་གནང་བར་གདན་གསོལ་བཞིན་ཐེབས།
སྤྱི་ལུང་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཀྲུང་བཟང་ཞན་ལ་གཞིགས་གནས་རིམ་སྤར་གཅིག་
བཏང་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་པས་དགོན་གཞིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་
མི་ཆེད་གཏོང་། མདོ་སྤྲད་སྒྲ་བྲང་བཟ་ཤིས་འབྲིལ་སྟོན་པ་བྲུ་ཆང་ལ་བཀའ་ལན་
ཆོགས་བཅད་ཅིག་སྟེ། སེར་བྱེས་བྲུ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱུང་བས་
གདན་གསོལ་བཞིན་ཐུགས་ཐེབས་གྱིས་བྱིན་འབེབས་སོགས་རྗེས་འཛིན་ཟབ།

(༡༥༠ ཉ་ན། ༡༧༩ ཟ་ལ) དགྲུང་བྲངས་ལྷ་བཙུར་ཐེབས་པ་ཤིང་སྒང་གནས་ལོ་
གསར་ཆེས་གྱི་ཐོག་རིམ་བར་མ་གཅིག་འདོད་ཁམས་དབང་མོའི་ཐུགས་དམ་
ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བྱེད་གཏོར་སྐྱོང་ཆོགས་འཁོར་མངའ་གསོལ་བཅས་གཟབ་རྒྱས་
དང་། དབྱེས་སྟོན་སྤྱི་ཕྱི་སོགས་དགྲུང་གསར་གྱི་མཛད་སྟོན་རྣམས་སྤར་ལས་མི་ཞན་
བ་བསྐྱེད་ཤིང་། བན་སྟེལ་མིང་པ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོར་བྲུ་སྐྱོར་དམ་བཅའ་འཛིག་
རྒྱུའི་དགའ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཆོས་སྡེ་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་ཆོགས་
ལ་མང་འབྱེད་གྱི་སྤྱི་ལུང་མིན་ཅམ་སྟོན་རྒྱུའི་ལེགས་བྲས་གྱི་མགོན་དུ་གསོལ་བ་
ལན་གསུམ་བཏབ་པ་ལྟར་ཆོས་དགྲུ་ཉིན་ཆིབས་རགས་རྒྱས་པའི་སྟོན་ལྷ་ལྷན་དུ་
ཆིབས་བསྐྱེད་ཐོག་ཨེ་ཨྱི་དུ་གསོལ་སྟོན་དང་། སྤྱི་བོ་མཆོག་དམན་གཞལ་དུ་མེད་
བར་མཛལ་ཐུག་གི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྒྲ་ན་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་བཙུགས་ཉིན་

དབྱང་ཚིགས་ཀྱི་ཚོགས་དྲུང་བཏང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྟག་པ་གསུམ་གྱིས་
མངོན་པར་མངེས་པའི་ཚོགས་དབྱུས་བཞུགས་ཁྱི་ཆེན་མོར་ཞབས་སོར་བཀོད་
ནས་སྐྱབས་འགྲོའི་དབྱུ་བསྐྱལ་སོགས་བྱུང་རྗེས། ཁོ་པོ་ཅག་ནས་གསང་གསུམ་གྱི་
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རགས་རིམ་ལས་བརྩམས་ཏེ་གང་ཤེས་ཀྱི་མཐུལ་
བཤད་པའི་གསོལ་འདེབས་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱང་ཏུ་མགོན་པོ་གང་གིས་
སྐྱན་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟར་བསྐྱངས་པའི་བཀའ་བློན་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྱོད་ཅིང་བསའ་བྱིར་
དངོས་འབྱོར་གྱི་འབྲལ་སྤྱོད་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱན་ལམ་དུ་བསྐྱར་བར་དགོན་མཆོག་
རིན་པོ་ཆེར་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཡུན་དུ་འཆོ་བའི་འདུན་པ་བྱེད་ཅེས་ཞལ་བཞེས་
དབྱུགས་དབྱུང་བཟང་པོ་དང་། ཐུགས་རྗེའི་ཚུ་འཛིན་རྣམ་པར་རྒྱས་པའི་སྒྲོང་ནས་
བར་སྒོར་བདེན་ཚིག་གི་དབྱར་རྩ་དལ་གྱིས་གྲོད་པ་དང་ལྷན་ཅིག་བསྐྱན་འགྲོ་པར་
བདེའི་དགེ་མཆོད་སྤྲིད་མཐར་སྟེལ་བའི་ངོ་མཆར་ཅི་དགར་སྐྱལ། ཆོས་བཅོ་ལྔ་ལ་
གསོ་སྦྱོང་། གསུང་ཆོས། སྟོན་ལམ། གནས་གཟིགས། དཔལ་གསོལ། མཆོད་
གཟིགས་བཅས་ཀྱི་རྒྱལ་དབང་གོང་རིམ་གྱི་ཕྱག་བཞེས་རྣམ་ཐར་ལྟར་བསྐྱངས་ནས་
ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རིང་ལུགས་སྤྲིད་མཐར་བསྤིང་བའི་སྤྱན་ཡོན་མཆོག་ཏུ་
སྦྱི་བར་མཛད།

(༡༥༠ བ་༩། ༡༧༥ བ་༩) ཉིན་བཅུའི་རིང་ལྷ་ས་དང་། རོར་སྤྱིང་ཅི་རིགས་སུ་
གདན་ས་གསུམ་དང་། རྩོགས་ཀྱི་གཞིས་དགོན་རིས་མེད་དུ་མའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟ་བུ་
ང་ལྟ་བུ་དགེ་ཚུལ་དང་། ལྟ་བུ་བཞུ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་ལ་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱལ་
ཏེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དགའ་སྟོན་ལ་ཡང་དག་པར་བཀྱི་བར་མཛད། སྟོན་མཐུག་

གཏོར་ཐོར་གྱི་ལས་རིམ་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་བྱུང་རྗེས་ར་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཉི་
སྐྱོར་དང་བཅས་པར་མཆོད་འབྲུལ་གནས་གཟིགས་གྱིས་བྱུ་འཛིན་གཞལ་མེད་ཁང་
དང་། དེ་ནས་ནོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༥༡ ཉ་༥། ༡༩༦ བ་༡) འབྲས་སྤངས་སློང་གསལ་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་སྤྱིང་
ལོད་ཐེབས་རིས་དང་བཅས་པ་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་ཟིན་རྗེས། སློབ་དཔོན་ལས་
སྡེ་ཐུན་མོང་ནས་རབ་གནས་སུ་སྤྱན་འདེན་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་ཏེ་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཙུ་བཞི་ཉིན་འབྲས་སྤངས་སུ་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་
དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་དུ་ཞབས་སོར་མདོན་པར་བཀོད་ཅིང་། ཆེས་བཙུ་ལེ་སྤྱོད་པོ་
བྱང་ནས་སློང་གླིང་ཆོས་རའི་ནང་སློབ་དཔོན་དང་། རྒྱ་སྤུལ་ཁག་ལས་སྡེ། ཁམས་ཚན་
ཉེར་གསུམ་གྱི་དགེ་ཆེན་བཅས་ནས་སློབ་སྡེ་དང་འབྲེལ་བར་འཆོམས་ཞུ་དང་། དེ་
ནས་བྲུ་ཁང་སྤྱིང་ཆོམས་ཆེན་དུ་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་གསོལ་ཤ། བཞེས་འབྲས། (༡༥༡ བ་
༡། ༡༩༦ འ་༡༣) དེ་ནས་འདུ་ཁང་དཀར་སྤྱིའི་སྟོན་ཆེན། (༡༥༡ བ་༥། ༡༩༦ འ་༤) དེ་
རྗེས་བྲུ་ཁང་སྤྱིང་ཆོམས་ཆེན་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རྣམ་བྲུ་བཟླ་ལེས་
བྱངས་ལྡན་གྱི་གསུང་ཞབས་དང་བཅས་དཔལ་འཛིགས་མཛད་དོ་རྗེའི་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་གཙོ་བོར་བཞེངས་ཏེ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་
ཆང་བ་ཐུག་ལེན་རྣམ་པར་དག་པའི་སྟོན་ནས་གནད་སྟོན་བཀའ་འདེན་བསྐྱངས།

(༡༥༡ ཉ་༣། ༡༩༧ བ་༦) འདི་སྐབས་གཞུང་སའི་འཕྲིན་ལས་པ་འགའ་ཞིག་གི་
ཀྱན་སྦྱོད་བཟང་ངན་ལ་གཞིགས་པའི་གོ་གནས་སྤར་གཙོག་སོགས་ཆར་གཙོད་
རྗེས་འཛིན་གྱི་ཁྲིམས་ལུང་བྱང་པོར་བསྐྱགས་ཏེ་བཟང་སྦྱོད་ལས་བསྐྱོག་ཅིང་།

ཁྱིམ་ས་མ་ཐུན་བག་ཡོད་ལ་འགོད་པར་མཛད།

(༣༥༣ ཉ་༥། ༣༧༥ འ་༡༡) ཉིན་གཉིས་རིང་རབ་བྱུང་བསྐྱབ་བྱ་བྱག་ཅུ་རེ་གཉིས་
དང་། བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་དང་གསུམ་ལ་ཆོགས་སྡེ་ཕྱི་ལོ་སྟོན་རྒྱན་ཡང་
དག་པ་སོག་སྟེ་ཚུལ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་རྒྱན་དང་ལྷན་པར་མཛད།

(༣༥༣ བ་༡། ༣༧༥ འ་༥) རྒྱ་བ་གསུམ་པར་རི་སོ་དགེ་ལྷན་གྱི་རྒྱ་བྱ་ཆོགས་
ཡོངས་ལ་ཞབས་བརྟན་མཛུལ་ཁ་དང་། སྟོབས་འཕྲོག་དབང་སོའི་དུས་གཏོར་དང་
འབྲེལ་བའི་མཛད་ཆེན། དང་སོའི་སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མཆོད་གར་ལ་
ཐུགས་ཞིབ། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་ཀྱི་ཆོགས་མགོན་དང་། ས་བཅུད་བུམ་སྐྱབ་
ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་གསུང་ཆོག་བཅས་སྡར་སྟོལ་ལྟར་བཀའ་བློན་གྱི་ཁུར་དུ་
བཞུགས།

(༣༥༣ བ་༩། ༣༧༩ ཐ་༥) སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཁོངས་བསྐྱབ་བྱ་ཉེར་གསུམ་ལ་དགེ་
ཚུལ་དང་། ལྷ་བཅུང་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འཕོག་པ་གནང་།

(༣༥༣ བ་༥། ༣༧༩ ཐ་༩) ཡལོང་ས་ཡུལ་བའི་དབང་སོ་མཆོད་ཡོན་ཡབ་སྐུ་ས་
རྣམ་གཉིས་ངེས་པའི་དོན་དུ་རིགས་དང་རིགས་བདག་གི་ཚུལ་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་
ཅིང་། ཐུགས་སྦྱང་རོ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་སྟོན་ས་བསེལ་སྟོངས་ཀྱི་གདུལ་བུའི་དོན་
མཛད་པ་ལས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་གཡེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་
བསམ་ཡས་སུ། །ཡབ་སྐུ་ཚན་དན་བྱི་བཞིན་དུ། །འབྲེལ་མེད་འགྲོ་ལ་མན་བདེ་
འབྱུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་མ་ཟད། ཀུན་མཁྱེན་ནང་མན་རྒྱན་འཁོར་མེད་དག་པའི་སྦྱང་བ་
འབའ་ཞིག་ལས། འཁོར་ཅོད་མ་དག་པའི་ཉེས་པ་གཏན་ནས་མངའ་མི་སྲིད་ཀྱང་།

གཙོ་མོར་ཡུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱེད་འདི་ཉིད་སྤྱོད་དོས་ཀྱི་བོད་འདིའི་གདུལ་
བྱུང་གས་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་དོན་སྤྱོད་པའི་རེས་སུ་བབས་
པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་བསྐྱལ་ཅིང་། དེའི་ལྷན་ཅིག་གྲེད་རྒྱུ་ནི། བཟུངས་སྤྱོད་སྒྲ་བྲང་
ནས་དམག་སྐོག་པའི་བྱུང་གྱི་གཞུང་འབབ་འབྱལ་དགོས་ཆད་འདོགས་ཆེ་བ་
དང་། ཕྱིན་ཆད་ཅུ་འབབ་སྐོག་ནས་ཆག་ཡང་ཁྱུ་གཞན་སྒྲོར་པན་ཚུན་དགོངས་
ཕྱོགས་ཐ་དད་ཁར། ཉག་ཏུ་འབྱེད་ལ་བཙོན་པའི་མིས། །ཤིན་ཏུ་མཛའ་བའང་ཕྱེད་
པར་འབྱུང། །ཚུ་ཡི་ཐིགས་པས་གཅེས་པ་ན། བྲག་ལ་མེར་ཁ་མི་འབྱུང་ངམ། །ཞེས་
པ་ལྟར་དམ་སྤྱི་མི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་བ་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱང་ཅི་ལུས་
གྱིས་དབྱེད་སྤྱོད་པར་བརྟེན། ཡུན་གཟིགས་རིན་པོ་ཆེ་རེ་བཞེད་མ་བྱུང་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྟོན་འཁོར་ཉག་ས་བསྐྱས་གཅོང་ནས་སྒོ་བྱུང་བྱོལ་ཐབས་ལྟ་བུར་རྒྱ་ཕྱོགས་
ཆིབས་བསྐྱར་མཛད་སྟབས། བཟུངས་སྤྱོད་དགོན་གནས་གཞིས་འབངས་དང་བཅས་
པའི་འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གཞུང་གནས་ནས་སྤྱགས་འགན་བསྐྱེད་དགོས་རང་
ཤུགས་ཀྱིས་དོད་གཤིས། སྤྱི་ཁྱབ་ཇ་སག་སྒྲ་མ་མཁན་ཆེ་སྒོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་
དང་། ལས་བྱ་ཅེ་མགོན་སྒོ་བཟང་རིན་ཆེན། གཉེར་ཆའི་སྤེལ་སྒྲ་གསོལ་དཔོན་དང་།
སྤེ་འཆང་གཅིག་ཕྱོགས་ཤོད་མགོན་འཇམ་དཔལ་སྐལ་བཟང་། གང་ཅོས་ལས་བྱ་ཅེ་
བྱུང་བྱུང་ཅེ་སྒོ་བཟང་བཟ་ཤིས་བཅས་དང་། དེ་རྗེས་སྤྱར་ཡང་ཇ་སྤེལ་ལས་རྟོགས་
རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་ཆོས་ལས་འཛིན་ཅེ་བྱུང་མཁུན་རབ་དབང་སྤྱག་སྐོག་རིམ་བཞིན་
གཅིག་རྒྱབ་གཉིས་སྟོན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོ་རྩོད་གནང་སྟེ་སྒྲ་བྲང་གི་བསྟན་སྤྱིད་དང་།
གདན་སའི་བཤད་སྟུབ་འཆད་ཉན། མཆོད་གཏོང་འཛིན་སྤྱས་བཅས་ཉམས་པ་སོར་

ཆུད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དར་རྒྱས་སུ་སྦྱོང་བར་མཛད།

སྐབས་ཤིག་མདོ་སྤང་ཨ་མདོ་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་བའི་གསོ་རིག་གཞན་པན་གླིང་གི་ལས་སྡེ་འདུས་སྦྱིན་ས་ཁྱེལ་ཡིག་རྟེན་སྒྲགས་ཤུལ་བའི་བཀའ་ལན་སྟན་དངགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་སྦྱེལ་བ་ནི།

ཐུགས་རྗེ་ལུས་ཅན་ཀུན་ཏུ་ཆེས་སྟོམས་ནོར་བུའི་བྱ་བ་ལ། །མཆན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐལ་གཙོད་སེལ་གསེར་གྱི་དིལ་བྱ་སྟོང་། །དུག་གསུམ་ནད་བཅོམ་གདུལ་བུའི་ཁམས་དང་མཐུན་པར་འཁོལ་བ་ཡི། །བེད་ཤོད་གྱིས་གཞན་པན་གླིང་མཆོག་རིན་ཆེན་ཁང་བཟང་དེར། །སྤྲུགས་ཆིག་ཚུ་གཏེར་བཞི་ཡི་འོག་པག་ཅན། །བདག་སྦྱེས་གསེར་ལྷན་དགའ་མའི་ལྟོ་བ་ལ། །དོན་བཟང་རྒྱལ་སྤྲུལ་གཞོན་བྱ་སྒྲུལ་བ་ཡི། །བདག་ཡིད་དགའ་བ་གཡོ་བའི་ངོ་མཆར་བཞད། །འདི་ན་འབྱུང་བཞིའི་ཅིག་པ་མ་འབྱེལ་ཡང་། །མི་རྟག་རྒྱེན་དན་ཆར་གྱིས་ཉིན་བཞིན་དུ། །གོག་པར་བྱས་པའི་ལུས་ཀྱི་གཡལ་ཁང་འདི། །སློག་གི་འགྲོན་པོ་ལོ་འགའི་བསྟེ་གནས་ཅམ། །པན་བདེའི་ཆོས་སྤྱིད་ལོ་འདབ་སྤྲུག་ན་ཡང་། །ལྷག་བསམ་ལེགས་བྱས་འབྲས་བྱ་ཆེས་དབུལ་བས། །སློག་གསུམ་ཆིག་དིལ་དབྱར་སྦྱེས་ཨེ་རུའི། །སྤྲུན་ཆར་ཆོས་བརྒྱུད་གཡེང་བའི་ནགས་ཆལ་འབྲིགས། །བསྟན་འཛིན་ཆེན་པོར་རྫོམ་འབྱིང་རྣམས། །མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི། །འཆིང་བ་སྦྱབ་པའི་མཛད་འཕྲིན་འདི། །པན་བདེ་སྟེལ་བ་ཉིན་སྐར་ཅམ། །

སྤང་ཀྱང་གསོ་རིག་ཆངས་སྦྱོང་ཐུགས་བཞེད་གཅིག་མཐུན་བསྐྱབ་གསུམ་གཙོད་མའི་མང་ཐོས་རྒྱུ་པོའི་གཉིས་སྦྱེས་ཤིག་གཞན་པན་གློ་དང་ལྷན་སོགས་རྒྱ་

ཡི་ཐུང་པར་ཡུལ་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཀྱི་རིལ་པ་སྤྱི་སྒྲགས་ནས། །གསོ་དབྱང་མདོ་
རྒྱད་མ་ལུས་ཁོང་དུ་རྒྱད་པས་སྒོ་ལྡན་ཁེངས་འཕྲོག་རིན་ཆེན་ཡོལ་གོར་བསྐྱེལ་
འོས་པའི། །མཐོང་གོམས་ལག་ལེན་སྒོམ་སྤྱང་ཨ་ཁྲི་རྒྱན་འདི་སྤྱིར་བྱིར་སྐྱབས་
གནས་ཀྱང་ལ་གདུང་གསོལ་བཀྱིད། །བརྒྱད་ཁིའི་མ་རིག་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་
ལུག་རྩ་གསོ་བྱེད་རྟོགས་ལྡན་དགའ་སྤྱིད་བ་ཀྱ་ལ། །མཐའ་དག་སྤྲོན་གྱི་གསོ་བ་རིག་
འཛིན་ཆ་བྱང་གཙམ་བྱའི་ཆིག་གི་འགྲམ་ཆང་འཐོར་མིན་པར། །ཁོར་དང་བདུད་ཅི་
མཆོད་རྩས་བྱ་བྱེད་སྤྲོན་པའི་བདེན་གཏམ་གསོང་པོའི་ཉི་འོད་སྤྱོ་འདི་ལ། །ཚུལ་
འཆོས་སྤངས་པས་བཤད་དང་སྐྱབ་ལ་རྟག་བཙོན་བྲན་དབང་དགྲེས་པའི་པར་འཇུག་
པར་རིགས། །

འཕྲིན་ཡིག་སྤྲོན་ཆིག་དར་གྱི་སྒོག་ཆིངས་ཅན། །སྒྲགས་མདུད་རིག་བྱེད་
སྤྲུའི་ཤེལ་བྱམ་ལས། །སྒྲགས་པའི་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིའི་རོ་མངར་འདི། །ཐུང་
བས་ཆིམ་བྱིར་བཀྱ་ཤིས་དཔལ་དུ་ལོངས། །ཞེས་པའོ། །

(༡༥༩ བ་༣། ༩༠༡ བ་༩) སྒྲགས་སྤྱི་ཅི་བྱང་གྲགས་པ་ཆོས་རྒྱལ་དང་། ལས་
ཆན་ཤོད་བྱང་སྤེལ་བཞི་པ། ཏར་གཏོང་ཅི་བྱང་ཆོས་ལྡན་བསྟན་དར། ཤོད་བྱང་སྤྱིད་
སྒྲག་པ། སྒྲགས་བྱང་གཉིས་བཅས་ལ་ཏར་ཡིག་གི་སའི་(རིན་འབབ་ཤོག་སྤྱོར་)
རིན་ཐང་གཡོ་ཐོལ་སྒྲག་འཕྲེན་མེད་པར་དདུལ་འབབ་གང་བྱང་ལག་བསྟར་ཐོ་
གཞུང་བཀོད་དེ་རྒྱ་བ་བྱུག་རེའི་མཆོམས་ཅིས་ཁྲ་ཁམས་དྲངས་བཀའ་ཤག་བརྒྱད་
ཡུལ་བར་ཞིབ་མཆན་སྤེལ་ཐོན་མཆོམས་དདུལ་འབབ་དདུལ་ཁང་དོ་དམ་པའི་ལག་
འཛིན་དུ་བརྗོད་བཀོད་ཐོག་ཅིས་ཁྲར་དག་མཆན་དང་། དོ་དམ་པར་གཙང་འཛིན་

བཅས་བཀའ་ཤག་ནས་ཁྱེད་ལོས་གྱི་རྒྱས་བཅད་བཀའ་བསྐྱར་གནང་།

(༡༥༩ བ་༢། ༩༠༡ འ་༡༡) ཞོལ་འབྲས་སྟེང་པར་ཁང་གསར་པར་ཡང་ཡང་
ཞབས་བཅགས་གྱིས་པར་ཤིང་འདྲིལ་ལུགས་སོགས་གང་ཅིའི་ཞལ་བཞོད་མཐེལ་
ཕྱིན་པ་གནང་། རྒྱ་བ་བྱག་པའི་ནང་བསྐྱབ་བྱ་སྤྲུལ་ཅུ་ཐམ་པར་དགེ་ཚུལ་དང་།
བརྒྱུད་ཅུ་བྱ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་བསྐྱབ་སྤྲུལ་སོགས་ལེགས་ཚོགས་གྱི་རྩ་བ་
རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསྐྱུན།

(༡༥༥ ཉ་༩། ༩༠༡ ཐ་༡) སེར་བྲེས་གྲ་ཆང་གི་འདུ་ཁང་ཆོན་རྩེ་སོགས་རིས་
ཉམས་གསོ་ལེགས་ཅིན་མཆམས་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ་འགའ་ཞིག་ནོར་སྤིང་
གཟིམས་རྒྱུད་དུ་ཆེད་བཅར་གྱིས་སྤྲུགས་རྗེ་ལེགས་འབྲུལ་མངལ་དར་རྟེན་གསུམ་
ཐོག།

(༡༥༥ ཉ་༥། ༩༠༡ ཐ་༢) རབ་གནས་གསུང་ཆོག་ཏུ་སྤྲུན་འབྲེན་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར་དབྱེས་བཞིན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་སྐྱེ་འཁོར་
རྒྱས་བསྐྱུས་འཆམས་པ་རིགས་ལྡན་རྒྱུད་གཤོག་ཅན་གྱི་ཞལ་ལོ་ལེགས་པར་
བསྐྱར་ཉེ་ཆོས་སྟེ་ཆེན་པོའི་གཞུང་སྟོའི་ནང་ཚུད་མ་ཐག་ནས་ཆར་ཅིམ་བུའི་རྒྱན་
རན་པར་བབས་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཚོགས་རྣམས་དུ་བྱུང་བ་འགྲིགས་བཞིན་
དུ་ཆོགས་ཆེན་ཡང་སྟེང་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་ཤིང་། གཟིམས་ཁང་སྟེ་བ་ནས་
ཕེབས་སྟོན་ཞུས། དེ་ནས་བྲེས་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་སྤྲུལ་ལས་སྟེ་བཅས་ནས་སྤྱི་ཁྱེད་
དུ་དངར་བས་གྲ་ཆང་དུ་སྤྲུན་བྲངས་པར་ཐོག་མར་འདུ་ཁང་ནང་རྟེན་གསུམ་ལྟེབས་
བྲིས་དང་བཅས་པར་སྤྲུགས་ཞིབ་གནས་གཟིགས་ཞིབ་ཏུ་བསྐྱུངས་ཉེ། གནས་སྟོ་

ནས་སྒྲ་བྲང་གཟིམས་ཚུང་རབ་གསལ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་འབྲལ་གསོལ་ར་
བཞེས་གོ་དང་། མངལ་དར་རྟེན་གསུམ། བོད་དདུལ་ཤི་དཀར་སྤང་ལྷ་བཅའི་ཐུམ་ལྷ་
བཅས་འབྲལ་བཞེས་མཛད། དེ་རྗེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིང་གི་ཕྱི་རོལ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་
ཞབས་སྐོར་ལེགས་པར་བསྐྱངས། ཆོས་བཙུ་ལྷའི་ལྷ་བོ་ཉི་ཤར་མཆོམས་སྒྲ་བྲང་
རབ་གསལ་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཡལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་ནས་རྗོར་སྤོབ་ཀྱི་ཁྲར་
བཞེས་ཤིང་། ཐུན་སྐྱལ་མིང་པ་དང་། དྲེས་སྤོབ་དཔོན་དག་དབང་སུན་ཆོགས། ནམ་
བྲུ་གསུང་བཟང་བཙུ་ལྷ་བཅས་ནས་གསུང་ཞབས་ཁྱུས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་ག་ཤིན་རྗེ་
ག་ཤེད་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་སྤོན་དུ་བཏང་། མང་ར་གྲོལ་བསྐྱུན་བྲུ་ཆང་གསུམ་གའི་སྤོབ་
དཔོན་ལས་སྤྲེ་ནས་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་གསོ་སྦྱོར་གི་ཆོགས་དབྱར་སྤི་ཁྱེ་ཆེན་
པོས་གདན་དྲངས་ཏེ་སྐམ་སྐྱར་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་ནམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྟུང་
བ་ཕྱིར་བཙོས་ཀྱི་ཆོག་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འཆད་པ། མིང་ཐོ་སྤོན་ནས་
བཞེས་པ་བཞིན་དབྱར་ཀྱི་གནས་མལ་སྤོབ་པ་པོ་བསྐྱོ་ལས་བཅས་ལེགས་པར་
མཛད་དེ་སྤྲར་ཡང་དྲེས་སྒྲ་བྲང་གི་གཟིམས་ཚུང་དུ་ཕྱགས་ཐེབས། དེ་རྗེས་བྲུ་ཆང་
ནས་འདུ་ཁང་དུ་དཀར་སྤོ་སྤོམ་བསྐྱིགས་སར་སྐྱུན་དྲངས་ཏེ་ཕྱགས་གཉིས་ཀྱི་
དྲེས་སྤོན་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་བཞུགས།

(༡༥༦ ཉ་ཉ། ༢༠༡ འ་༡༡) དེ་ནས་གཟིམས་ཚུང་དུ་རྟ་ཐོག་མའི་གསུང་ཆོག་
སྤོན་རྒྱས་དང་འབྲེལ་འདུ་ཁང་སྤྱོད་ཤོད་བར་གསུམ་དང་། ཆོས་པ། རུང་ཁང་ཆེན་
མོ་བཅས་པར་མེ་རྟོག་འཐོར་བར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པས་དམ་ཆོག་ཐེམས་
དཔར་ཡེ་ཤེས་རྗོར་རྗེའི་བྱིན་རྒྱལས་དངོས་སུ་ཁྱགས་པའི་རྟགས་མཆོན་གསལ་བར་

མངོན།

(༡༥༦ ཉ་༦། ༢༠༩ འ་༩) དེ་ནས་ཡུལ་དབང་སྟོན་པའོར་ནམས་སྒྲན་སྤྱལ་ས་
གཉིས་སུ་སྤྱལ་ས་སྟོན་གནས་གཟིགས་དང་བཅས་ཞོར་སྤྱིར་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་བཀའ་
འདེད་ཆེ། ཕྱི་ཉིན་ཐོ་རེངས་དབྱར་བཞེས་ཀྱི་ཆོ་ག་མཛད།

(༡༥༦ བ་༥། ༡༠༡ བ་༥) དགག་དགེ་ཐོན་ནས་འབྲས་མེད་གཉིས་ཆོགས་
ཡོངས་དང་། ཆེ་ཆོག་གླིང་པར་སྡོངས་རྒྱུ་ལེ་མངལ་ཁ་གནང་། ཟླ་བ་བརྒྱད་པར་
གཟིམས་ཆུང་དགེས་སྟོན་ཞག་བདུན་ཡུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་ཞིང་འབྲས་སྡུངས་
ཉར་གཏོང་ཁང་གསར་སྤྲུལ་སྟེ་ཐོན་རྒྱུ་མས་ཟླ་བ་དུ་དབང་ཕྱང་མན་དག་གི་
ཆོས་རྒྱན་སྟེལ་པར་ཐོན་སྤྱག་དང་། མཆོ་བྱི་ཤོག་རྒྱལ་མོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲུལ་
རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་ལྟ་ཅམ་ལ་གསེར་ཞལ་དངོས་སྟོན་གྱི་སྤྲུལ་བཟང་ཡང་སྤྲུལ།

(༡༥) ཉ་ན། ༢༠༥ བ་ཀྱ རྒྱ་ད) ཆེས་ཉེར་གཉིས་དང་ཉེར་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལྟ་
བཅུ་ཐམ་པར་དགེ་ཚུལ་དང་། བསྐྱ་དང་བཅུ་བདུན་ལ་བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་
སྐྱེས་ཏེ་པན་པདའི་གཞི་ཙ་བསྐྱབ།

(༡༥) ཉ་ལ། ༤༠༥ བ་༥) ལྷ་བ་བཅུ་གཅིག་པར་རྒྱལ་འོང་གཤམ་བྱུང་ལྟ་སྤྲིངས་
དགོན་གྱི་མཁན་པོར་དགའ་ལྡན་བྱུང་ཅེ་དགོ་བཤེས་སློབ་ཐང་རབ་རྒྱས་དང་། སེར་
སྤྲེད་པ་འོན་ཁོངས་རྒྱལ་སྟོན་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་རྒྱལ་འོང་དགོ་བཤེས་རག་དབང་
མཐར་ཕྱིན། རྣམ་རྒྱལ་གསེར་ཁང་དགོན་གྱི་མཁན་པོར་དགོ་སློང་བསོད་ནམས་
རྒྱལ་མཚན་བཅས་བསྐྱོད་བཞག་སྟུག།

(༡༥^ཡ བ་༡། ༤༠༥ འ་༡༠) གྲིས་པ་དབྱ་བྱང་དོན་རྗེ་ཆེ་དབང་ནས་པོ་བྱང་ཡས་
མས་དང་། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམ་གཉིས། བཀའ་འགྱུར་ལྷ་ཁང་བཅས་ཀྱི་
ཐེབས་གྲིས་ཞབས་ཁྱེད་ལྷག་བསམ་ཐལ་ཐོན་བྱུང་བར་ལས་ཆོན་པའི་གདན་ཐོབ་ཐོག
ཐབ་རྟེན་བབ་མཚུངས་བཅས་གསོལ་རས་སྦྱལ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ནོར་
སླིང་ནས་ཆིབས་རགས་ཆར་དུ་དངར་ཉེ་ཅེ་པོ་བྱང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་
འཆར་འཕར་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྒོ་དུ་མ་དང་། དགྲུ་གཏོར་འཆམས་གཟིགས་
སོགས་ལ་དགྲེས་བཞིན་རོལ་བར་མཛད།

^{ཡ་ཡ} །མེ་སྟག་དང་མེ་ཡོས་ལོ་སྟོན་སྤྱི་ཕྱི་འཆར་འཕར་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱང་དང་བསྟེན་
རྒྱུགས་མཐའ་གྲས་པ་བསྐྱབས། མདོ་སྤྲད་སོགས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་དུ་མར་བཅའ་
ཡིག་གནང་། དགའ་ལྷན་དུ་ཆེད་པེབས་ཀྱིས་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་ཕྱི་
ཐུམ་གསར་འབྱལ་དང་རབ་གནས་བསྐྱེད་སྤྱང་། སྤྱི་ཕྱི་ཆིགས་སྤྱི་ཕྱི་བསྐྱབ་
སྒོམ་གྲངས་མང་བསྐྱབས། འབྲས་སྤྱངས་དང་གནས་ཚུང་། རྒྱུར་ལུང་གཞོང་
པ་ལྷ་ཚུ། ལྷག་ལུང་བྲག་རི་ཁོད། ཆ་སྐྱར་སླིང་། དགའ་གདོང་། ར་ཅ་རི་ཁོད་
སོགས་སྤྱི་ཆིབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རེ་འདོད་བསྐྱེད་སྤྱང་། རྩ་ཆག་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་
དང་གྲུ་བུའི་ལུང་དོན་བཞིན་ཐ་མི་ཁ་དར་བྲགས་པ་དམ་བསྐྱགས་བཅས་འདི་ཕྱི་
དགེ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་འདོམས་སྤྲད།

(༡༥༥ ཉ་༡། ༤༠༦ འ་༡༠) དགྲུང་གྲངས་ང་གཅིག་ཏུ་པེབས་པ་མེ་སྟག་ལོ་ཞལ་
གསར་ཆེས་ཐོག་ཆེས་གཏོར་དང་། དགྲེས་སྟོན་མཛད་ཆེན། ཆོས་གསུམ་བཞག་

དེལ། དབྱ་ལྷ་ཁག་ལ་གསོལ་མཆོད། སྟོན་ལམ་ལས་བྱེད་ཁག་ལ་འཁྱོར་མཇུག་སོགས་སྤར་སྟོལ་ལྷར་བསྐྱེད་སྤྱོད།

(༡༥༤ བ་༣༡ ༤༠༥ ཐ་༦) སྟོན་ཆེན་ཕྱག་རོགས་ཡབ་གཞིས་གྲུང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་ལ་སྤྱོད་སྟོན་རོ་མ་བསྟོ་བཞག་དང་འབྲེལ་བཀའ་བསྐྱེད་བཀའ་རྒྱ་གཞིམས་ཤག་ཏུ་འབྱུང་བར་ཅེ་མགོན་སྤྱལ་བཟང་ལྷན་གྲུབ་ཆེད་དུ་གནང་ཞིང་། དེ་རྗེས་གཞིམས་རྒྱུད་དགའ་ཡང་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་འཕྲལ་སྤྱོད་གསུང་གྲུང་རོ་མེབས་གྲིས་བཀའ་བསྐྱེད་མཇུག་རྟེན་བཏེག་པར་གསོལ་རྩ་མཐུད་ཀ་དང་། བཞེས་སྟོ་ལྷ་བཅེགས། འཕྲལ་ཡུན་དགེ་བའི་ཞལ་ཏ་བཀའ་སྟོབ་བཅས་དགུས་བཞིན་སྟེ།

ཆོ་འཕྲུལ་དུས་ཆེན་རིང་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་དུག་ཅུ་རེ་ལྷ་དང་། བསྟེན་རོགས་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲུ་དུག་ལ་ཆོགས་སྤྱི་ཕྱི་འཕྲུལ་གཞི་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་རྣམ་ཕྱོད་གྱི་སྟོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱ།

(༡༥༥ ཉ་༡༡ ༤༠༥ འ་༥) ཆོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱེ་འཁོར་ཉལས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆེབས་བསྐྱེད་ཐོག་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་གསོ་སྦྱོར་དང་། གསུང་ཆོས། སྟོན་ལམ། གནས་གཞིགས། དཔལ་གསོལ་བཅས་པར་མེབས་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ་སོ་སའི་མཇུག་སྟོ་ཆེ་སྤྱི་ཉམས་མེད་ཡང་ལྷན་དུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཉེ་བསྟེན་འཁྱོད་པན་བདེ་དང་། ཁྱད་པར་འཇུག་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཐུགས་བཞེད་རྣམ་ཐར་གཙང་མའི་ཕྱི་རྗེས་རིང་དུ་བསྐྱེད་བར་མཇུག་དེ་ནོར་སྤྱིར་དུ་ཆེབས་བསྐྱེད་གནང་། སྤྱོད་ཡང་ལྷ་སར་བྱོན་ཏེ་འཆར་འཕར་མཇུག་ཞུ་བ་མང་པོའི་རེ་བ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཤིང་།

སྟོན་འདུག་གཏོར་ཐོར་དང་། བྱམས་པ་གདན་འདེན་སོགས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་ཀྱིས་རྟེ་
སོ་བྲང་དང་། དེ་ནས་ཆེབས་གཤམ་ཆར་དུ་དངར་ཏེ་ནོར་གླིང་དུ་ཐུགས་ཤེབས།

(༣༥༧ ཉ་༥། ༤༠༩ བ་༤) བསྐྱབ་བྱ་བཙུ་གཅིག་དག་ཚུལ་དང་། ལུས་རྩ་ཐམ་པ་
དག་སྟོང་གི་དངོས་པོར་བསྐྱབས།

(༣༥༧ བ་༥། ༤༠༧ བ་༣) ཁྲ་བ་བཞི་པའི་ནང་ཆངས་སྟོད་དོན་གཉེར་བརྒྱ་ཐག་
བཀལ་བའི་རེ་བ་དོན་ལྡན་དུ་བསྐྱབས།

(༣༥༠ ཉ་༡། ༤༠༧ བ་༧) ཁྲ་བ་ལྔ་པའི་ནང་སེར་བྱེས་སྟེད་ཆང་སྟུལ་སྟུ་དང་།
ཤིང་བཟོ་ཀླུ་དགའ་ཀླུ་མཆོན་གཉིས་མགོ་ལོག་གསེར་ཐར་ཕྱོགས་གཉེར་ནས་
འབྲུངས་པའི་རྟ་པག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲ་རྩོལ་མཆར་ཅན་གདན་ཁྱུར་རྩོད་བདའ་གནང་།

(༣༥༠ ཉ་༡། ༤༠༧ འ་༤) མདོ་སྤྲད་དགོན་གསར་བཟ་ཤིས་དགའ་ལྡན་ཆོས་
འཕེལ་གླིང་དང་། རྣམ་ཀླུ་དག་ལྡན་ལྟ་ཁང་གི་ཉེ་སྒོར་དུ་གཏོགས་པའི་དགོན་གྲུ་
དགོན་གསར་བཤད་སྐྱབ་དག་ཆོགས་གླིང་། དུར་བེད་རྟ་དབང་ཤོག་གི་དགོན་བཟ་
ཤིས་རྩོགས་ལྡན་དག་རྒྱས་ལྟ་ཁང་། ཡུལ་སྟེང་། དགའ་ལྡན་རྣམ་ཀླུ་གླིང་། ལུང་
དཀར་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གླིང་། ར་ཏོར་བཟ་ཤིས་ལུང་རིགས་གླིང་བཅས་
དགོན་ཁག་བདུན་སོ་སོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་གཞི་གསུམ་སོགས་ཆོས་
སྟོད་ཉམས་ལེན་དང་། འདུལ་ཁྲིམས་གཞོན་ཁྱུང་གྱི་སྤང་སྤང་རིམ་བཤག་ཏན་ལ་པབ་
པའི་བཅའ་ཡིག་རེ་གསར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་གསོལ་རས་གནང་། ལྷ་སྒྲ་མ་ཡེ་ཤིས་འོད་
ཅེས་བསམ་བཞིན་བྱོན་པའི་རྒྱལ་སྤྲུལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་གྱི་སྐུ་ཤའི་སྒྲོམ་བྱ་
འབྲུལ་མེད་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ནང་རྟེན་དུ་བཞུགས་པར་དདུལ་གྱི་མཆོད་རྟེན་རིན་པོ་

ཆེད་པ་ཆོས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་གསར་བཞེངས་སོགས་སྐྱབས་ཀྱི་ཉེན་ཆེ་
ཚུང་དུ་མ་སྐྱེ་དགའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བར་མ་ཆད་ལྟ་བུར་བསྐྱབས་པ་གནང་
ཞིང་།

ལྷག་པར་གྲོ་མོ་དགེ་བཤེས་ལ་རྒྱལ་ཆེན་ལུགས་ལྷན་གྱིས་ལུང་བསྐྱབས་པའི་
ཚུལ་གོང་དུ་སློམ་པ་ལྟར་ཤར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་དགའ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་
བའི་སྤིང་གི་རྟེན་གཙོ་གསེར་སྤོང་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པར་ལུགས་དེས་འཛོངས་ནས་
འཕྲོག་རི་པོ་ཆེར་ཆེབས་བསྐྱར་ཐོག་ རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་ཀྱི་དུང་རིན་པོ་ཆེ་
དངོས་ལ་ཐོ་རེག་སྐྱོན་ཆགས་པ་མོ་ཙམ་མ་ཤོར་བའི་དོས་ནས་ཕྱི་འཐུས་རྒྱ་ཆོགས་
མོད་སྟོམས་གསར་བརྒྱངས་དང་། རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་པ་རྒྱན་ལུན་སུམ་
ཆོགས་པ་གང་མཛེས་སུ་བཏབ་སྟེ་གསར་དུ་བསྐྱབས་པ་དང་ནམ་ཡང་མི་གཉིས་ཤིང་།
གང་མཐོང་སྐལ་ལྷན་ཡོངས་ཀྱི་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར་པ་ཉམས་གསོ་ལེགས་པར་
མཛད། དེ་རྗེས་ཀུན་བཟང་སྐྱེ་མའི་ཁེངས་པ་འཕྲོག་པའི་མཆོད་ཆོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་
བུ་གསར་དུ་བཤམས་ཏེ་ རྒྱལ་དབང་མཆོག་གིས་གཙོ་མཛད་ཆོག་ལྷ་བསྟེན་སོང་
བཅུ་སྟག་ཕྱེད་གཉིས་ཙམ་ནས་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཞལ་
ཕྱེ་སྟེ་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་ནམ་པར་དག་པས་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྟེ་བར་
མཛད་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེའི་བྱིན་རྒྱལས་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་ཉམས་ལྟས་ངོ་མཆར་
བ་དུ་མཁའ་ཀུན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་མཐུན་པར་བྱུང་སྣང་ངོ་ །

ཆེ་བ་དུག་པའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་བསྐྱབས་བྱ་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་།
དུག་ཅུ་རེ་བཞེར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སོགས་སྟེ་འཁོར་བའི་བྱི་མཐར་ཁེགས་པར་

མཛད།

(༡༦༡ ཉ་ལ། ༡༡༡ ཐ་༦) བད་བཀོད་ཆོང་སྤྱི་མཁན་རྩལ་མགོན་པོ་བསོད་ནམས་
ནས་སྟོན་ཏུ་མདོ་སྤྲད་སྤྱི་འདོམས་ས་དབང་ཁྲི་སྟོན་པ་བརྒྱད་སྟོན་ལུས་ལྷར་བཀའ་
ཤག་ནས་འཆར་ཕུལ་ཕྱག་རྟགས་དགོངས་དོན་སྟོ་པོ་རྩུ་མདོ་དགོན་བར་ལམ་སྤྲིག་
ལད་ཆེ་བར་བརྟེན། ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་འཆོ་འཛིན་མཁན་ས་སྤར་ལམ་སེར་
བྲེས་གྲ་ཆང་ཁོངས་ནས་བསྐྱོ་རྩོང་བསྐྱུང་རྒྱུའི་མཁན་གསར་བྱ་བྲལ་དགེ་བཤེས་
ཐུབ་བསྟན་གྲགས་པར་ཕྱག་རྒྱུའི་རེ་ཁྲ་སྟུལ།

(༡༦༡ བ་ལ། ༡༡༡ ཐ་༣) ཤིང་བཟོ་དབྱ་ཆེན་ཀམ་བསོད་ནམས་རྣམ་ཀུན་གཞུང་
བསམ་རྣམ་དག་ཐོག་ ཁོར་སྤིང་གཟིམས་རྒྱལ་ལེ་ལག་དང་། ཞེས་པར་ཁང་རྟེན་དང་
བརྟེན་པར་བཅས་པ་བཟོ་བསྐྱུན་གྱི་སྤྱི་ལུ་ཟེལ་ཐོན་བྱུང་བར་དམིགས་བསམ་ལ་བྱུང་
གཏོགས་གྱི་གོ་གནས་དང་། ལོ་རེའི་ཐབ་ཕོགས་དབྱལ་སྤར་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་རེ།
ཁྲོན་དོད་སྤར་བཙུ་བདུན་རེ་བཅས་ཡིག་ཆང་ནས་སྟོན་དགོས་བཀའ་བསྐྱུར་སྟུལ།

(༡༦༡ ཉ་༣། ༡༡༡ འ་༡༠) ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་དང་བསྐྱུན་བསྐྱུབ་བྱ་བཞི་བཙུ་ཞེ་
ལྷར་དགེ་ཚུལ་དང་། བརྒྱད་ཙུ་གྲ་དུག་ལ་དགེ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་སྟོན་སྟུལ་ཏེ་དགེ་
ལེགས་གྱི་ས་པོན་བསྐྱུན།

(༡༦༡ བ་༡། ༡༡༡ ཐ་༥) ལྷ་མཆོད་ཉིན་དཔྱེས་སྟོན་གནས་གཟིགས་སོགས་གྱི་
མཛད་སྟོ་འཆར་ཅན་ཉམས་མེད་ཐོག་དེ་ཉིན་སེར་བྲེས་སྐྱེད་ཆང་སྟུལ་སྐྱུ་དང་། ཤིང་
བཟོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ནས་རྟ་པག་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྒྲ་རྩོད་མཆར་ཅན་
གདན་བངས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དགེ་མཆོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་ཕྱག་ཏུ་

ཕུལ་བར་དགེས་ཉམས་ཆེན་པོས་བཞེས་ཏེ་བྱུགས་སྟོན་མཆོམས་སྟོར་རྒྱབས་པོ་
ཆེའི་རྒྱས་བཏབ་ནས་གཟིམས་ཚུང་ཉེན་གས་སུ་སྒྲིག་པར་མཛད་ཅིང་། སྐྱེད་ཆང་
སྦྱལ་སྦྱུང་དང་། ཤིང་བཙོ་གཉིས་ཀྱང་ལེགས་སྦྱེས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་གཟེངས་བསྟོད་
པ་གནང་།

(༡༥༣ བ་༦། ༤༡༩ འ་༡) རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པ་ཕྱི་མའི་ནང་རྣམ་ལྷན་སྟོན་དཔོན་
དག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་བ་ཆོགས་
ཡོངས་ལ་སྟོན་འགྲོ་གསུང་བཤད་རྒྱུད་འཁྲུལ་ངེས་དང་བཅས་མགོན་ཆོས་ལྷ་མོ་
རྣམ་སྤྱོད་བཞིའི་རྗེས་གནང་ལེགས་པར་སྦྱལ།

(༡༥༤ ཉ་༤། ༤༡༩ ཐ་༡) མཛལ་དེབ་རྩ་མི་གསལ་ཡང་ལོ་འདིའི་རྒྱ་བ་བདུན་
པའི་ཆོས་ཉེར་དགུའི་ཕྱི་རོ་ཞོར་སྒྲིང་ནས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་གནས་ཚུང་སྟོ་ཁང་དུ་
བཞུགས་ཞག་ཐོག་ཕྱི་ཉིན་སྤྱ་ཆར་འབྲས་སྤངས་པོ་བྲང་དུ་ཞབས་བྲུང་བཀོད་དེ་སྤྱ་
སྦྱི་དང་། སྤྱ་ཆར་བཞིའི་སྟོན་དཔོན་ལས་སྒྲུང་མཛལ་ཁ་བྱུག་དབང་སྦྱལ། སྟོ་ཁ་ལྷ་
མོ་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་འཕྲིན་སྦྱེམས་མཛད་དེ་སྐྱེར་དངོས་གཞི་བའི་འཛིན་
ཁོངས་གོག་པོ་པ་རིའི་ཡང་སྟེང་དབུ་གྱུར་དུ་ཐེབས་འབྲལ་ཅེ་མགོན་ཆང་བྲིམ་པ་
དང་། དངོས་གཞི་སྤྱེ་སྤྱོད་ནས་མཛལ་ཉེན་ཕུལ་བར་བྱུག་དབང་དང་། གཟིམས་
འགག་མདུན་གོས་སྦྱར་སྟོན་འལ་སྦྱལ། ལྷ་མོ་བ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་གཏོང་
དགོས་བཀའ་ཐེབས་ཀྱིས་གོས་སྦྱུའི་མདུན་གཟིགས་སྤྱད་འཁྲུག་ཅམ་རེ་བཞེས།
ཞལ་ངོ་གསར་རྟིང་བརྗེས་ཏེ་གོས་སྦྱར་བྱུགས་ཞིབ་བྱུབ་འབྲལ་ཀུན་དགའ་ར་བར་
གནས་གཟིགས་དང་བཅས་པོ་བྲང་དུ་བྱུག་ཐེབས་ནས་དེ་དང་། བཟ་ཤིས་ཁང་

གནས་གཉིས་སུ་སྒྲོས་གར་གྱི་གཟིགས་ཕྱད་རིམ་བཞིན་བཞེས་ཏེ་གནས་ཚུང་སྒྲོ་
ཁང་དུ་ཕེབས། ལྷོག་དང་། ལྷ་ཁང་སྤེང་ཤོད་བར་གསུམ་དུ་གནས་གཟིགས་དང་།
ཡར་ལམ་སྦྱིད་ཆལ་སྦྱ་སྤངས་སུ་འཕྲིན་སྦྱེམས་མཛད་དེ་ཁོར་སྦྱིང་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་
གནང་། ཡང་སྒྲ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་གནས་ཚུང་གྲ་ཆང་ནས་གསོལ་བཏབ་བཞིན་ཆ་
སྦྱར་སྦྱིང་ཁར་ཆབ་ཞུགས་ཆོགས་མགོན་དུ་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་སྒྲ་གྲ་ཆང་མར་
མཛལ་ཕྱག་གནང་རྗེས་ཆབ་རྒྱུ་དབྱར་གྱི་ཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་བརྟན་
གནས་ཚུང་གྲ་དཔུས་སྦྱི་ནས་ཀླུ་མཁར་ཆོས་རྫོང་བ་དང་། བཟ་ཤིས་ཞོལ་བ་བ་
གཉིས་ལ་བྱ་དགའ་བྲིན་ཏེ་ལྷ་མོའི་གཟིགས་ཕྱད་རེ་ལུལ། ཕྱི་ཉིན་སྦྱོར་ལུང་གཞིང་
བ་ལྷ་ཚུང་ཞབས་བཅགས་གྱིས་ལྷ་ཁང་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། ཆབ་ཉ་རྣམས་ལ་
བཅེ་བ་ཆེན་པོས་བཞེས་འབྲས་གྱི་པམ་པབ་གསོལ་རས་སྦལ་ཏེ། དུད་འགྲོའི་སྦྱེ་
གནས་ལས་གྲོལ་ནས་བདེ་འགོ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་སྦྱེ་བར་བྲིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བྲ་མ་རྒྱ་འབེབས་གྱི་རྣམ་ཐར་དང་ཡང་དག་པར་མ་སྦྱར་པར་
གྱུར། དེ་ནས་ཆོས་གྲ་ཆེན་པོ་སྦྱོར་ལུང་དགོན་དུ་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་སེར་
སྦྱ་དུ་མར་མཛལ་ཁ་དང་། བྱུང་པར་མངའ་རིས་སྦལ་སྦྱའི་གཟིམས་ཤག་དུ་གདན་
ཞུས་ལྷར་ཕེབས་ཏེ་མཛལ་རྟེན་དང་། གསོལ་ཞབས་གྱི་བསྟེན་བཀུར་བདག་གིར་
བཞེས་ (༡༥༩ ཉ་ཤ ༩༡༥ འ་༩) ནས་སྦྱག་ལུང་བྲག་རི་ཁོད་དུ་ཕྱགས་ཕེབས་ཏེ་རྟེན་
གསུམ་དངོས་འབྲལ་སོགས་དབྱེས་བཞིན་བཞེས་ཏེ་སྦུལ་སྦྱ་དང་གསུང་སྦྱིང་སྦྱར་
ཞིང་། གཟིམས་ཚུང་ཁག་ལ་གནས་གཟིགས་མཛད། དེ་ནས་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་དུ་
ཆེ་ཞེས་པར་མཛལ་མཆོད་ཐུགས་སྒྲོན་གནང་། ཚུར་ལམ་ཆ་སྦྱར་སྦྱིང་ཁར་འབྲུག་

ཅམ་མེབས་བཞུགས་ཐེས་དགའ་གདོང་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱར་བར་རྟོག་ཅལ་ནང་ཆོས་
སྐྱོང་ཐོག་བབས་གིས་སྟོན་བསུ་བཞིན་བར་སྟོག་དུ་མེབས་ཏེ་ངང་བཞུགས་ཐོག་
ཆོས་སྐྱོང་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ་ཏེ་སྐྱེས་ངས། སྟོག་དུ་འཕྲིན་སྐྱེམས་དང་
བཀའ་བསློག་གཉེར་གཏད་མཛད། དེ་ནས་གཟིམས་ཚུང་དུ་བཞུགས་ཞབས་འཁོད་
མཆོམས་དགའ་གདོང་སྐྱེ་རྟེན་ནས་མཇལ་རྟེན་གསུམ་དང་། ལས་སྟེ་ནས་མཇལ་
དར་རེ་ཕུལ་བར་ཕུག་སྐྱང་སྐུལ། དེ་ཐེས་འཇམ་དབྱངས་ལྷ་ཁང་དུ་གནས་གཟིགས་
དང་འབྲེལ་ར་ཅ་རི་ཁྱོད་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གིས་འདུ་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ནས་
ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་དང་། རྩ་བཅུན་དོ་རྩེ་ནལ་འབྱོར་མའི་སྐྱེ་བརྟན་གསུང་
བྱོན་བྱིན་ཅན་དེ་བཞིན་ཕུག་དུ་བཞེས་ཏེ་དབུ་གཏུགས་དང་ཆིབས་ཞབས་ཆང་མའི་
མགོ་བོར་བྱིན་ཐུབས་སྐུལ། སོད་མགོན་ཁང་དུ་འཕྲིན་སྐྱེམས་བྱུང་བསྐྱེན་ཆིབས་
ཐོན་གིས་ལྷགས་སྟོན་ཚུ་འཁོར་དུ་མ་ཁི་ལྷ་ཁང་གསར་བཅུགས་ལ་གནས་གཟིགས་
རབ་གནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཆོ་སྐྱར་གླིང་ཁར་མེབས། སང་ཉིན་རྒྱུན་གི་ཐུགས་དམ་
ཉམས་བཞེས་བྱུང་འཕུལ་སྒྲེང་དངོས་སྒྲིངས་བའི་འཛིན་ཁོངས་དངོས་བྱུང་ཅེ་རི་
ཁྱོད་དུ་ཆིབས་བསྐྱོད་མཇལ་མཆོད་གནང་། དེ་ནས་སྒྲེང་དངོས་གཞི་བའི་སྟོ་ཁང་དུ་
ཞབས་སོར་བཀོད་ཐེས་ཅེ་མཐོན་ཆང་གིས་བ་དང་། དངོས་གཞི་ཕྱེ་སྐས་ངོ་འཁོར་
ནས་མཇལ་དར་མཇལ་རྟེན་གསུམ་དང་། འཕུལ་དངོས་བསྐྱར་བར་ཕུག་སྐྱང་སྐུལ་ཏེ་
ཆོ་གླིང་དུ་ཕུགས་བཏེག་ དེའི་སང་ཉིན་ཆོགས་ཁང་དུ་གནས་ཚུང་སྐུལ་སྐྱེ་དང་།
ལས་སྟེ་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་ཕུལ་བར་ཆུ་བྱ་ལས་བྱེད་བཅས་བར་ཕུག་
དབང་སྐུལ་ཏེ་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་བྱིར་མེབས་བཀའ་འཛིན་བསྐྱངས་

སོ། །

(༣༥༥ ཉ་༡། ༡༡༥ ཐ་༤) དགྲུང་གངས་ང་གཉིས་སྲུ་ཕེབས་པ་ (༣༥༥ ཉ་༡། ༡༡༥ ཐ་༥) མེ་ཡོས་ཞེས་འབོད་པའི་གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་བཞད་པའི་ཐོག་མར་ཆེས་གཏོར་གྱི་རིམ་པ་སྒྲིན་རྒྱས་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་དུ་འབེལ་བའི་དབྱེས་སྟོན་སྲ་སྤྱ། ཆོས་གསུམ་བརྟག་བྲིལ་སོགས་དགྲུང་གསར་གྱི་མཇུག་ཆེན་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་སྲར་སྟོལ་ལས་གོང་དུ་འཕྱར་བ་བསྐྱེདས་ཤིང་།

(༣༥༥ ཉ་༡། ༡༡༥ ཐ་༡༡) དེ་ནས་ལོར་སྤིང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོན་ལམ་ལས་བྱེད་ཁག་ལ་འབྱོར་མཇལ་ཐོག་ཆོས་སྟོན་འཆད་ཉན་དང་། སྤྱིག་ཁྲིམས་གཞོན་སྟོལ། ཇ་ཐུག་གཏོར་ལུགས་སོགས་རང་རང་གི་ཁུར་འཁྲིའི་བྱེད་སྟོ་གང་ཅི་ལེ་ཐོགས་སྤིང་ཅོད་མེད་པར་རང་གཞན་པན་བདེའི་གཞི་རྩར་འགྱུར་རེས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་བསྐྱེད་བཟུང་ཆེན་ཆེ་བ་མགོན་བརྒྱན་སྦྱལ།

(༣༥༥ ཉ་༦། ༡༡༥ འ་༤) སྟོན་ལམ་མེར་ཆོགས་ཆེན་མོར་མང་འབྱེད་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་ཞུ་མི་བཅུ་སྟག་བྱེད་གསུམ་སྟོར་ནས་ (༣༥༥ བ་༡། ༡༡༥ འ་༣) གཞིམས་རྩུང་དུ་སྐྱ་སྐལ་རིམ་བཞིན་ལུལ་བར་ལུག་དབང་རྩ་གལ་དང་། ལེགས་སྤྱད་ལ་གཞེངས་བསྟོད་གྱི་བཀའ་མཆིད། གོ་བབས་གྱི་ལེགས་དར་བཅས་སྦྱལ།

(༣༥༥ བ་༤། ༡༡༥ ཐ་༦) ཆོ་འབྲུལ་དུས་ཆེན་རིང་སྲ་ཉིང་དུག་ཁོངས་དགེ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་དང་། བསྟེན་རྩོགས་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ལ་ཆོགས་སྲ་སྤྱིའི་སྟོམ་པ་སྦྱལ་ཏེ་དུར་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་བཏིལ་གྱི་གང་དུ་བཞིན་འཕེལ་བར་མཇུག།

ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆོགས་དབུས་སུ་གསོ་སྦྱོར་དང་། སྤྱེས་
རབས་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་ཆོས་བསྐྱབ་བྲ། ལྷགས་བསྟོ་མ་ཐུན་འབྱུར་དང་
འབྲེལ་བ། ལྷགས་སྟོན། གནས་གཟིགས། དཔལ་ལྷའི་གཟབ་གསོལ། དབྱུང་ཐུན་
དང་པོའི་ཆར་མཚོད་སྟོར་ལ་ཞབས་བཅགས་ལྷགས་ཞིབ་བཅས་བསྟན་འགྲོའི་
གསོས་སྟན་དུ་འབྱུར་ངེས་བཀའ་བློན་གྱི་ཁུར་དུ་བཞེས། བར་གསེང་ཀུན་དུ་འཆར་
འཕར་མཇུག་ཞུ་བ་བརྒྱ་སྟོར་དུ་མའི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྟོར་ཞིང་། མདོ་ལྷགས་
ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ལྷགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཚུ་བོའི་
རྒྱན་བཞིན་བཙོན་བ་སོགས་སྟོས་བཅས་སྟོས་མེད་གྱི་རྣམ་དཀར་ལེགས་ཆོགས་
རྒྱལ་ས་པོ་ཆེར་ལག་ལྷན་དབང་པོ་བད་མཚོར་འཇུག་པ་བཞིན་གཞོལ་བར་གྱུར།
སྟོན་མཇུག་གཏོར་ཐོར་དང་། བྱམས་པ་གདན་འདྲེན། མི་རྒྱའི་བར་ཅུལ་འགན་བ་
སོགས་ལའང་སྟན་གྱིས་ལེགས་པར་བཅས་ནས་བྱ་འཛིན་གཞུག་མེད་ཁང་དང་། དེ་
ནས་དུས་ཆེས་དགེ་བར་ཆིབས་སྤོང་རིང་དུ་བསྟར་ཉེ་ལོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་
དུ་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་།

(༡༩༩༩ ཉི་ལ། ༡༡/༩ ཟླ་༡) ཆོས་ཉིད་བཞིན་པ་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་སྟན་གླིང་
གཟིམས་ཆུང་དུ་བསྐྱབ་བྲ་དུག་ཅུ་རེ་བཞིར་རབ་བྱུང་དང་། བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱུ་དང་
དབྱུང་བསྟན་རྫོགས་གྱི་སྟོན་པ། གཡི་ལི་ཤོག་ཆ་དཀར་ཨོ་བན་ངོ་འཁོར་དང་། ཨ་
ལག་ཤ་བདག་པོ་སྤྲུལ་སྤྱུ་བྱུབ་བསྟན་ལེགས་བཟང་ལ་འབྱོར་མཇུག། ཆོས་ཉིད་དབྱུ་
ཉིན་ཅེར་འབྲུག་ཅམ་མེབས་ཉེ་ས་བརྒྱད་བྱམས་པ་ཁག་ལ་བྱུག་ནས་མཐོར་འགེམས་
དང་། དེ་ནས་ལྷ་སར་ཆིབས་བསྐྱར་གྱིས་ར་ཆེ་དང་། འབྲུལ་སྤྱང་གཙུག་ལག་ཁང་

གཉིས་ལ་མཆོད་འབུལ་གནས་གཟིགས། གཟིམས་རྩུང་ཀྱན་གསལ་ནས་རྒྱུད་ལྔ་
དང་གསང་སྤྲུགས་བྱང་སྤྱིང་པའི་གཏོར་ཐོར་ལས་རིམ་ལ་སྤྲུགས་ཞིབ། ཕྱི་ཉིན་ལོར་
སྤྱིང་ནས་ཅེར་ཐེབས་ཏེ་སེར་སྤྲེངས་ཀྱི་མཆོད་སྐོར་ལ་གཟིགས་ཏོག ཟླ་བ་གསུམ་
པར་དགའ་ལྷན་ཟླ་བྲལ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་འཆར་ཅན་མཇུག་ཁ། ཆེ་ཆོག་སྤྱིང་སྤྱུལ་སྤྱི་
སྤྱིད་ཐོང་ནས་དང་། དགའ་ལྷན་བསམ་སློབ་སྤྱུལ་སྤྱི་བཞུན་པའི་སྤྱོན་མེ་རང་ཡུལ་ནས་
ཕྱིར་འཁོར་ལ་འབྱོར་ཕྱག་བརྒྱད་གཏོར་མཇུག་ཆེན་དང་། དུས་འཁོར་སྤྱུབ་མཆོད་
ཆོགས་མགོན་སོགས་སྤར་ལམ་བཞིན་དང་། ཁལ་ཁའི་མི་སྣ་ཟས་བདེ་ཅན་ངོ་
གཡོག་ཉི་ཤུ་ཙམ་གསུམ་ལ་སྤྱིང་མཇུག་ཕྱག་དབང་ཐོག་ལོ་རྒྱ་མཁན་རྩུང་བརྒྱད་
ཁམས་འཛི་དང་། མོང་གོལ་གྱི་བདེ་དོག་བཀའ་འཆམས་སོགས་རིམ་བཞིན་
བསྐྱུངས།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་ཆོས་སྤེལ་ཁག་ལ་མང་སྐོལ་གྱི་བསྟེན་བཀྱར་དང་། ལྷ་ས་
གྲུང་ཐང་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ལྷ་ཁང་དུ་མར་དཀར་མེ་སྟན་ཤལ་འབུལ་འགེམས་
སོགས་ནམ་དཀར་དགེ་རྒྱུན་ཡར་རྒྱས་དང་། ཉིན་གཉིས་རིང་རབ་བྱུང་བསྟེན་
རྩོགས་བརྒྱ་སྤྲུག་གཉིས་ལྷག་ཙམ་སྤྱུབ་པ་གནང་། ཀྱན་སྤྱིང་ཟླ་བྲང་ནས་ཏྲ་ཆོག་ཏོ་
ཐོག་སྤྱིའི་ཡང་སྤྱིད་སྐོར་ཡོང་ས་ཆེན་པོར་སྤྲུགས་དམ་ཆར་ལྔ་ཙམ་སྤུལ་འདུག་
པའི་ཆར་བཞི་པའི་བཀའ་ལན་དུ། ལོ་འདིར་ངོས་འཛིན་སྐབས་སུ་བབས་ཀྱང་། ཟླ་
ཤས་ནས་གསལ་ཆ་བྱས་འཇུག་ཤིང་ཞེས་ཐེབས་ཤིང་། ལན་ཐ་མའི་ཕྱིར་ཐེབས་
སུ་རྩེ་དུང་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ཡང་སྤྱིད་ཐང་། མིང་ཐོ་རྒྱར་གསལ་ལྔ་བརྒྱད་དགུ་ཡོད་ཁོངས་
ནས། པ་རུ་བའི་བྱ་ཤིང་གི་ལོ་བདུན་པ་ཞེས་པ་འདི་ལོ་བཟང་བྱ་བརྒྱད་དུ་སྟེབས་པ་

དེ་བཞིན་དམ་པའི་སྐྱེ་སྤྱིད་འབྲུལ་མེད་ངེས་ཉིད་ཐོག་སྐར་ཡང་སྐྱེ་སྐྱུལ་འབྲུལ་བུལ་
རིམ་བྱོན་གྱིས་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་བགོ་སྐལ་དུ་བཞེས་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལྟན་
གྲུབ་དུ་སྐྱོང་བར་ངེས་པས་བཟང་ཞེས་ཟངས་རིར་འབྲུངས་པའི་ད་ཉིའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་
པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་དེད་དཔོན་མཁས་པས་དོན་མཐུན་གྱི་ལག་དུ་ལོར་བུ་གཏང་བ་དང་
ཚུལ་མཚུངས་པའི་ངོས་འཛིན་གཙང་མར་མཛད།

(༡༩^ཨ 9^ཉ ༡༩0 4^པ) སློབ་དཔོན་མར་ཁུ་གུ་བུའི་ཞལ་ནས། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཡི་
ཕྱོགས་དག་ནས། །སྡོན་མ་སྐྱེས་པའི་སྡོ་ཞིག་སྐྱེས། །བུམ་སེ་བཟླ་ཀ་ལ་
ཡིས། །བཅད་ནས་ཁྲིམ་དུ་བཏོན་པ་དང་། །སྤང་ཆོང་བཟླ་བྱི་ཡིས། །ཉོས་ནས་ཁུར་
ཉེ་བྱི་བུ་བསྐྱམས། །ཐ་མར་ཡིད་ལ་རབ་འདོད་པས། །མེར་བསྐྱེགས་དུ་བའི་བཅུད་ཁུ་
འབྲུངས། །དེ་ནས་ཐེ་མང་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ལ་ལས་སྤེ་བཏགས་སྐྱ་ལ་
འགམས། །ལ་ལས་ཟ་ཞིང་ལ་ལ་ཡིས། །དུ་བ་འབྲུང་བ་ལ་སོགས་གྱིས། །རྒྱ་གར་
ཡུལ་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་གང་། །རྒྱ་གར་སུ་སྐྱེགས་འཛོམས་པའི་རྒྱུ། །སྡོ་དེ་ཡིན་
པར་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་དང་། དུས་མཐར་བོད་ཡུལ་འདི་ཉིད་དུའང་། །དམག་འབྲུག་
ནད་ཡམས་སུ་གེ་དང་། །སད་སེར་བཙའ་དང་བསྟན་འཛིན་གྱི། །སྐྱེས་ཆེན་སྐྱེ་ཆེ་
ཐུང་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་དེ་ཡི་རུས་པ་ཡིན། །ད་དུང་ཉོན་དང་འཆོ་རྒྱལ་མ། །སྡོ་དེ་
བསྐྱུབས་པར་མ་གྱུར་ན། །ཡུལ་དེའི་བདེ་སྤྱིད་ཡུད་ཅམ་རེ། །བྱུང་ཡང་མི་རིང་སྐྱུག་
བསྐལ་གྱུར། །ཐ་མར་སྐྱུག་བསྐལ་ཆན་པོ་ཆེ། །འབྲུང་བར་ངེས་སོ་སེམས་ལ་ཞོག
།སྡོ་དེ་ཁོང་དུ་སོང་བ་ཡི། །ཉོས་པ་འདི་རྣམས་ཡོད་གྱི་ཉོན། །བདུད་རྒྱལ་བྲུག་གི་
རུས་པ་ནི། །གཅིག་དུ་བསྐྱུས་པའི་བདུད་སྡོ་དེ། །རྒྱལ་བསྟན་འཛོམས་པའི་གཙོ་པོ་

ཡིན། །ཞེས་ཀྱལ་བཞུན་ཉམས་ཤིང་། བཞུན་འཛིན་སྐྱེ་ཆེ་བྱང་བ་དང་། དམག་འབྲུག་
ལུ་གེ་ནད་རིམས་སོགས་མི་ཤེས་ལྟས་ངན་སྒྲ་ཆོགས་ཡོང་བའི་ཅ་རྒྱུན་ནི་སྒྲ་ཐ། ཐ་
མི་ཁ། བཤེག་རས་སོགས་བདུད་གྲིས་བྲིན་གྲིས་བརྒྱབས་པའི་སྡོ་ཟས་ངན་བ་དེ་
དག་བག་མེད་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་སྟབས། ཉེས་བརྒྱའི་འབྱུང་
ཁུངས་རྗེས་ནག་གི་རྒྱས་པ་འགོག་ཕྱིར་རྒྱ་བྱུང་ཡོངས་ལ་བཀའ་རྒྱ་ཅ་ཆོག་གི་སྒྲོ་
ནས་བྲིལ་བསྒྲགས་ཤིང་། སྒྲགས་སྤྱི་ངོ་ལས་སུན་མོང་ལ་སྤྱད་ཕྱིན་དོ་ཐའི་རིགས་
སྒྲགས་ཐོག་བསྐྱར་གཏོང་མི་ཆོག་པ་དང་། ཞོལ་གཉེར་མི་དཔོན་དང་བཅས་པར་ལྟ་
ཞོལ་ཁུལ་དུའང་བཤེག་རས་དང་། རྩོ་ཐ་ཉོ་ཆོང་འཐེན་འབྱུང་རིགས་ངོ་སྟོག་གང་
སར་མི་འབྱུང་བའི་དོ་དམ་མཐེལ་བྲིན་དགོས་ལུགས་བཀའ་བསྐྱར་ནན་འདོམས་
སྤུལ་ཐོག་གོར་ཞིབ་སུན་མོང་ནས་འཆར་སྤུལ་བྱུག་ཏྲགས་དགོངས་དོན་ལྟ་ཁུལ་དུ་
ཡོད་པའི་རྩོ་ཐ་རྣམས་མི་མང་གི་མངོན་སུམ་སྤྱོད་ལུལ་དུ་ཅེ་ཤོད་བཀའ་ཤག་སྤྱི་
ཆབ་དང་བཅས་ནས་ས་དོང་དུ་བཅུག་སྟེ་ཆུ་ལུང་མཉམ་སྤྱར་གྲིས་དུལ་སྤྱོར་དུ་
གཏོང་གནང་སོགས་དམ་བསྒྲག་ལེགས་པར་མཛད།

(༡༦༩ ཉ་ཉ། ༡༩༩ ཐ་༡) དགའ་ལྷན་གྱི་འཛིན་བྲམས་པ་ཆོས་གྲགས་ལོ་དུས་
འཕོས་ཆབ། ཤར་བ་ཆོས་རྗེ་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན། དེ་ཆབ་རྒྱུད་སྟོད་མཁན་ཟུར་
ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷན། ཅེ་རིག་གནས་སློབ་གྲའི་དགེ་ཀན་སྤུང་བཞུན་རབ་རྒྱས་
དགོངས་འཁྲོལ་ཆབ། སྤར་ཁུངས་སྤེན་སྤྱིང་གྲ་བདེ་ཆེན་ཆོས་འཛིན་བཅས་ལ་བསྐྱོ་
བཞག་བཀའ་བསྐྱར་རིམ་བཞིན་སྤུལ། ཟླ་བ་དུག་པའི་ཆེས་བཞི་དང་ལྔ་ལ་རབ་བྱུང་
སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་དང་། བསྟེན་རྫོགས་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་སྤུང་བ་གནང་།

(༡༥༥ ཉ་༥། ༤༡༡ བ་༡༡) ཟླ་བ་བདུན་པའི་ཆེས་ཤར་དང་བསྟུན་ཞོ་སྟོན་གྱི་
དབྱེས་སྒྲིའི་ཡན་ལག་ཏུ་རྫོས་གར་གྱི་རིག་བྱེད་པ་རྣམས་ནས་གཞིགས་མའི་རྣམ་
འབྱུར་སྣ་ཆོགས་སྒྲིམ་ཤིང་། ཟུར་མགོན་ཏུ་ཁལ་ཁའི་མི་སྣ་རྣམས་དང་། ལྷགས་
སྟེད་ས་ཉེབ་རོ་སོ་མིས་སོགས་འབོད་པ་གནང་། ཅེ་པོ་བཤང་དང་། ལྷ་ལྷན་གཙུག་
ལག་ཁང་གཉིས་སུ་འང་ཡང་ཡང་ཞབས་བཅགས་གྱིས་བསྟུན་འགྲོར་དགེ་བའི་
ལྷགས་སྟོན་མཆོམས་སྒྲིར་བྲུག་བྲག་བསྐྱངས།

(༡༥༥ བ་༥། ༤༡༡ བ་༩) ཀམ་པ་ལྷན་གསུལ་སྒྲིའི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་སྒྲོར་སྒྲེ་
དགེ་དཔལ་སྐྱངས་སི་ཏུ་སྒྲུལ་སྒྲུ་དང་། མཚུར་སྐར་ལྷ་བཤང་གི་མཛོད་པ་གཉིས་ནས།
སྒྲེ་དགེ་ཨ་ལུ་ཁོངས་ཀྱི་སེ་རྒྱ་མཁར་ཆང་གི་བྲུ་མོ་བསོད་ནམས་ལྷ་མཆོའི་ཁྱེའུ་
ཤིང་བྱེ་ལོ་པ་འདི་ཉིད་གོང་མའི་ཞལ་ཆེམས་ཨང་ཡིག་དང་། ཡུལ་སྤྱོད་གས་བཟོ་
དབྱེབས་བཅས་ངེས་ལྟེད་ལ་ངོས་འཛིན་ཁྱུ་ཆོག་པ་ཞེས་ཡང་ནན་ཁྱུ་པར།
ཁྱེའུ་ཤིང་བྱེ་ལོ་པ་དེ་བཞིན་ངེས་ལྟེད་འབྲུལ་བཤང་ཀར་བརྒྱུད་བྲི་མེད་ལྷགས་བཟང་
འཛིན་སྒྲོང་སྒྲེལ་གསུམ་བདག་གིར་བྱེད་ཁུས་སུ་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་ཡོད་ཆེ་རང་རང་
གི་གཏམ་དང་། འདོད་པའི་སྤྱོད་གས་ངེས་སུ་མ་ལྷུངས་པའི་ཡིད་ཆེས་དམ་ཆོག་
གཅིག་བྲིལ་ལ་བཙོན་ན་འབྱུང་ཞེས་ངོས་འཛིན་བྲུག་ཉགས་དང་། དེ་རྗེས་བོད་
ཐེབས་མཆོམས་གཙུག་ལྷན་འབྲུལ་བཞེས་གྱིས་མཆོན་གསོལ་གཞེངས་བསྟོད། ལྷ་
ལྷ་ལྷན་མོང་ནས་ཁྱུ་པར་འཆལ་བའི་ཀྱན་སྒྲོལ་སྐངས་ཉེ་བསྐྱབ་གསུམ་ཉམས་
བཞེས་གཙོ་བོར་དགོས་ཚུལ་སོགས་གོ་དོན་ཐབ་པའི་ཞབས་བཅན་སྟོན་ཆོག་
བཅས་སྒྲུལ།

(༡༥༧ ཉ་༥། ༤༡༩ འ་༤) ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་དང་བཞུན་རབ་བྱུང་བསྐྱབ་བྱ་
བརྒྱ་དང་གཉིས། བསྐྱེན་རྫོགས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བཅས་ལ་
ཆོགས་སྤྱིའི་སྤོམ་རྒྱན་ལེགས་པར་སྦྱལ།

(༡༥༧ ཉ་༥། ༤༡༩ འ་༥) ཁལ་ཁ་ཇ་སག་ཟུ་མང་འོག་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྱིང་
དགེ་འདུན་འཕེལ་དགོན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བཞུན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་
ཞེས་པ་གཞུང་བཞུན་ལ་ལྷག་བསམ་དགེ་བའི་བདག་རྒྱུན་དུ་ནི་དེ་ཟུ་ཞེས་པའི་ཆོ་
ལོའི་བཀའ་འོག་དང་། ཐམ་ག་ཟུ་སྒྲོར་སོགས་ཆེན་པོར་འོས་པའི་བཅོས་སྤྱོ་མི་
དམན་པ་གནང།

ཡ་དེས་འབྲུག་ལོ་སྟོན་གྱི་དགེས་མཆོད་ཡར་ལྡན་དུ་བསྐྱེད་ས། མདོ་སྤྲད་ས་
མཆོམས་སུ་བོད་རྒྱའི་གཡུལ་འབྲུག་བསྐྱོག་ཐབས་གནས་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་
མང་སོ་ཉམས་གསོ། དེ་རྒྱ་སྤྱང་སྤོམ་གྱི་མི་འཛིགས་སོག་གི་སྐྱབས་སྤྱིན། ཡང་
སྤྱིད་ཅིག་ལ་འབྲལ་ལུགས་དགེ་བའི་བསྐྱབ་འདོམས་ཤེ་ཆར་སྐྱར་བས་རྗེས་
འཛིན། ལོ་ཤས་རིང་འཆར་འཕར་ལུགས་གཉིས་གྱི་གནང་སྤོམ་བར་ཆོགས་
སྤྱིའི་བསྐྱེན་རྫོགས་སྟོང་ལག་ཁ་ཤས་སྦྱལ་ཏེ་བདེ་ལེགས་གྱི་རྩ་བ་ཚུགས་
པར་མཛད། འབྲས་སྤྱངས་སུ་ཆོས་ཁྲིམས་སོགས་འཛིན་སྟོང་སྤྱི་གནོན་སྤོམ་
རི་ལྟར་བྱེད་དགོས་བཀའ་ཡིག་ཆེད་སྦྱལ།

(༡༥༨ ཉ་༦། ༤༢༠ འ་༦) དགྲུང་གྲངས་ལྷ་བརྒྱུད་གསུམ་དུ་ཐེབས་པ་ས་འབྲུག་
གནམ་ལོའི་རང་ཞལ་གསལ་དུ་བཞུང་པའི་ཐོག་མར་ཆོས་གཏོར་དང་། དགེས་སྟོན་

སྤྱི་སོགས་དགུང་གསར་དང་། སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་མཛད་སྟོན་བཅས་སྤར་སྟོལ་
ཉམས་མེད་ཐོག་ཆོས་སྤེ་ཆེན་སོ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་བྲག་ཉིས། འོགས་ཀྱི་གཞིས་
དགོན་ཁག་བཅས་ཀྱི་དོན་གཉེར་བ་བཞི་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་སྟོར་ལ་དགོ་ཚུལ་དང་། རྟལ་
བརྒྱ་བཅུ་དགུ་ལ་བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་སྟོམ་བ་སྟུལ་ཏེ་འཕྲལ་ཡུན་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ལམ་
ཡངས་བར་མཛད། དགའ་ལྗན་ཁྲི་བྱུར་བྲམས་བ་ཆོས་གྲགས་ཞལ་སྤྱན་སོགས་
སྟོན་ལམ་སེར་ཆོགས་ཆེན་མོར་མང་འབྲེད་ཀྱི་སྤྱི་ཞུ་སྦྱབ་མི་བཅུ་ལྔ་གསུམ་ཅུ་
དང་། གཞན་ཡང་འོགས་འདུས་ཀྱི་དད་ཅན་མང་པོའི་རེ་བ་དོན་ལྗན་མཛད།

ཆེ་བ་གཉིས་པའི་ནང་ཆོགས་མཆོད་མང་ཟེའི་ཐོ་སྦྱིག་སོགས་མཛད་སྟོན་བྱིངས་
སྤར་ལྟར་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་དང་བཅུར་རབ་བྱུང་དང་། བརྒྱ་དང་གཉིས་ལ་དགོ་
སྟོང་གི་བསྐྱབ་གཞི་འཕོགས་བ་གནང་།

ཆེ་བ་གསུམ་པར་དགའ་ལྗན་ཆེ་བྲག་ཆོགས་ཡོངས་ཞབས་བརྟན་མཛལ་ཁ་དང་།
ས་བཅུད་བྲམ་སྦྱབ། བརྒྱད་གཉོར་མཛད་ཆེན། དུས་འཁོར་གར་གཟིགས། སྦྱབ་
མཆོད་ཆོགས་མགོན་བཅས་སྤར་བཞིན་བསྐྱངས།

(༡༧༠ བ་༡། ༤༡༥ འ་༢། ཆེ་ ༤) དུས་ཆེན་གསུམ་འཛོམ་ཐོག་བསྐྱབ་བྱ་ཉི་ལུ་
ཅ་བཞི་རབ་བྱུང་དང་། དགུ་བཅུ་གོ་བཞི་དགོ་སྟོང་གི་དངོས་པོར་སྦྱབ་བ་གནང་།

(༡༧༠ བ་༦། ༤༡༦ ཐ་༧) སེར་ཅེ་སྦྱབ་ཁང་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཡང་སྤྱིད་སྟོར་ཆེ་བྲང་
མཛོད་བ་དང་། ཉག་ཚུ་ཞབས་དགོན་ཆེ་བྲག་སྟན་མོར་ནས་སྟགས་དམ་ལན་འགའ་
ཞིག་སྟལ་མཐར་དྲགས་སོ་སྟོམ་མདའི་བྱ་བ་ཤད་སྦྱབ་གླིང་དུ་ཆོས་ཁྱགས་ཟེན་བ་ཚུ་
ཁྲི་དགུང་ལྗན་འདི་ཉིད་ངོས་འཛིན་གནང་ཐོག་སྦྱབ་བསྟན་མཁས་བྱུབ་བསྐྱལ་བཟང་

བཞུན་འཛིན་ཞེས་པའི་མཆན་ཡང་སྟེ། འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་ཕྱིར་མདོ་སྤྲད་ས་
མཆམས་སུ་རྒྱ་བོད་གཡུལ་འབྲུག་ཟམ་མ་ཆད་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་དམག་བསྐྱོག་ལ་
དགོངས་ཏེ་མཁར་ལས་མང་དུ་མཛད་པ་ལས་གཟིམས་རྩུང་སོགས་མཁར་རྩིང་རེ་
རེ་བཞིག་རལ་གནང་བ་ན། གཏོར་ཐོར་བརྒྱ་ཕྲག་འཕངས་པ་ལས་ལྷག་པར་པ་རོལ་
གྱི་གཡུལ་ངོ་ཆོགས་མེད་དུ་འཛོམས་པའི་མདོན་རྟགས་འཕྲལ་འཕྲལ་ཐོན་པ་ནི་དེ་
སྐབས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་སུ་བྲགས་ལ།
ལེགས་བཤད་ལས། འཆོ་བྱེད་ཟས་སུ་སློབ་བཏགས་ནས། །སྤྲོ་གྱིས་ནད་ཆེན་གསོ་
བ་ལྟར། །ཞེས་པ་བཞིན་མདོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་འཕྲལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ་སྟམ་མོ། །

(༡༥༡ ཉ་༥། ༤༡༦ འ་༩) རྒྱག་པ་ཆོས་བཞི་དང་དེའི་ཕྱི་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བཙུ་
ཞེ་གཅིག་ལ་རབ་བྱུང་དང་། བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གནང་སྟེ་
ཐར་པའི་བརྟུ་ཞུགས་བརྟན་པར་མཛད།

(༡༥༡ བ་༡། ༤༡༧ ཐ་༦) སྤྲོ་གྱིས་གཟིམས་རྩུང་སྐལ་བཟང་བདེ་འབྲིལ་དང་།
བདེ་སྦྱིད་ངོ་མཆར་དཔལ་འབྲིལ། ཆིབས་རའི་གཟིམས་རྩུང་གཞན་པན་དགའ་
འབྲིལ། ཁོར་ལུག་ལྷགས་རི་ཆེན་མོ་རྒྱ་བསྐྱེད་བཅས་གསར་བཞེངས་ལེགས་བྲུབ་
ཀྱི་ཞལ་སྤྱིའི་ཐོག་གཞུང་གནས་ནས་དཀར་སྤྱིའི་སྟོན་ཆེན་དང་། སྤྱི་སྤེར་དུ་མ་ནས་
རྟོན་འབྱུང་དངོས་འབྲལ་གྱི་མཆོད་སྤྱོད་རིང་དུ་སྤྱོས་ཤིང་། ལེགས་བཤད་སྤང་བ་
ཆོགས་ཡོངས་ནས་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་ཀྱང་སྟེ་སྤྱི་ཆེད་རྒྱལ་མཆན་
སྤྲོད་མཐར་བསྐྱེད་བའི་རྟོན་འབྲལ་བསྐྱིགས།

(༡༥༡ བ་༥། ༤༡༧ འ་༡༠) སྤྱི་ཕྱི་ཅི་རིགས་པར་དབྱ་བུའི་འབྲི་གུང་ཞ་ལྷ་ཁང་།

གཡོ་རུ་ཁ་འབྲུག་བཟ་ཤིས་བྱམས་སྟོམས་གཙུག་ལག་ཁང་། སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ཁང་། བྱང་
སྤྱོད་བདུན། རུ་ལག་གོམ་པ་གྲང་། ལྷོ་བྲག་བཙ་པ་ཕྱག་རྟོན། སོལ་ནག་ཐང་པོ་ཆེ། ལྷོ་
བྲག་སྤས་མཁར་དགུ་ཐོག་ དྲུགས་ལ་སྤྲུམ་པོ། རྩ་རི་ཅིག་ཅར་ལྷ་ཁང་། འོལ་དགའ་
རིང་ཕྱི་སོགས་སྟོན་བྱོན་དམ་པ་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་། རྒྱལ་བ་སྤས་
བཅས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པ་ལྟར་མཐོང་ཐོས་དྲན་རེག་གི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་འཕྲུལ་
ཡུན་པན་བདེའི་འདོད་དགུ་ཅི་ཡང་སྟོལ་བའི་གནས་ཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ལ་
ཞིག་གསོས་དང་། གསར་བསྐྱར་གང་འོས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས་ས་གནད་ཀྱི་
མེ་བཙའ་ཉམས་པ་ཡོངས་སུ་བསོས་ཤིང་། བསྟན་འགྲོའི་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ཅ་བ་ཡུན་
དུ་བརྟན་པར་མཛད།

(༡༥༣ ཉ་༩། ༤༣༤ ཐ་༥) སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་མང་པོའི་སྟོག་གི་འཆེ་བ་འགོག་
པ་ལས་ལྷག་པའི་དགེ་ཅ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གཞན་གང་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་
རྣམ་ཀུན་རི་རྒྱ་ཁྱུང་རྒྱའི་དམ་བསྐྱག་གི་སྟོན་སེམས་ཅན་གཞན་དུ་མེད་པར་
སྟོག་གི་སྐྱབས་སྦྱིན་མཛད་པ་དང་། ཁྱད་པར་མདོ་ཁམས་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་
ཆོགས་སུ་ཤིག་འགྲུམས་ཀྱི་རྒྱུར་གནག་ལྷགས་གངས་མེད་པ་སྟོག་གཙོད་བག་མེད་
དུ་བྱེད་པ་མཐེན་ནས་བྱིན་ཆད་ཤིང་ཆ་བྱེད་པ་ལས། ལྷགས་ལྷག་བེད་སྟོད་མི་
བྱེད་པའི་བཀའ་ཡིག་འཕྲུས་འདོམས་ཆེ་བ་སྟལ་ཏེ་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་རྒྱུན་ལས་བརྒྱུག་
ཅིང་། དན་འགྲོའི་སྟོ་འཕར་སྟོམ་པར་མཛད་དོ། །

(༡༥༣ བ་༣། ༤༣༥ འ་༩) ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ཉིན་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱ་མག་གཉིས་
བརྒྱལ་བར་ཆོགས་སུ་བྱེད་བསྐྱབ་སྟོམ་པོག་སྟེ་ཤུག་ལེན་སུ་བསྐྱབ། རྒྱ་བ་བཙུ་

པའི་ནང་རྒྱུད་གྲ་སྟོང་སྤྲད་ཆོགས་ཡོངས་དང་། སྤྱི་བྱང་ན་སྤྱོད་པ་སེར་སྤྱ་མཆོག་
དམན་བར་གསུམ་ལ་མཇལ་བྱག་གནས་གཞིགས་སོགས་ལྷ་མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་
མཇེད་ཆེན། དགའ་ལྡན་ཁྱི་བྱང་སྤྱལ་སྤྱ་མདོ་སྤྲད་ཆ་ཐང་ནས་འབྱོར་བྱག་ ཨ་མདོ་
འགྱིང་རོ་མྱ་བྱང་གི་མཛོད་པ་བཞུག་འཛིན་འཕྱིན་ལས་ལ་ཐོན་བྱག་སོགས་འཆར་
འཕར་མཇེད་སྟོ་དུ་མ་རིམ་སེལ་དུ་བསྐྱངས།

(༡༥༩ ཉ་༡། ༤༡༧ འ་༡༡) སེར་ལྷོ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། འདས་སྐྱག་སྤྱ། དེ་ཉོར་
བརྒྱད་པ། ཁྱི་རག་དབང་ཞོར་བྲ། བྱ་བལ་སྐྱག་རིང་། སྟོད་མངའ་རིས་མདུན་ཆུ་མ་
བཅས་སོ་སོའི་སྤྱེ་སྤྱིད་འཁྲལ་བལ་རོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་གཙུག་ཕྱད་འབྲལ་བཞེས་
དང་། མཆོན་གྱི་གཞེངས་བསྟོད་བཅས་རིམ་བཞིན་བཀའ་འཛིན་བསྐྱངས། དམ་པའི་
སྤྱ་སྤྱེ་ཞིག་ནས་མཆོན་བཅགས་བྲུབ་འཕྲལ་ཕྱོགས་པེབས་སྟོར་ཐུགས་དམ་ཁྱས་
པའི་ཕྱིར་པེབས་སྤྱ། སྤྱལ་སྤྱ་ཉིད་ལ་སྤྱ་ལོ་གཞིམས་མཇལ་སྐབས་ཀྱལ་བའི་ཆོས་
ཚུལ་འཛིན་པའི་སྤྱེ་གལ་དུ་བསྐྱེགས་པའི་དགེ་སྦྱོར་གི་འ་ཚུགས་གོག་སོ་ནས་
བསམ་ཆོད་རི་སྟོས་ལྟར། དབྱས་ལྟོངས་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་དལ་རྟེན་
རྣམ་དག་ཐོབ་པ་ད་རེས་ཅམ་དོན་ལྡན་དུ་མདོ་སྤྲགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཀྱལ་བཞུན་
དང་ལེགས་པར་མཇལ་ཞིང་། བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་གྱི་ལེགས་
པར་བསྟེན་ཚུལ་མ་འཕྱག་པར་སྟོམ་གསུམ་རིམ་ཞོད་གྱི་སྤྱལ་བ་མཆོག་དང་ལྡན་
པས་ན། རང་ཅག་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་སྟོལ་འཛིན་བ་རྣམས་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་རབ་དུ་བྱུང་བའི་རྟེན་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱས་པ་ལས། ཁྱིམ་པའི་རྟེན་ལ་
སངས་རྒྱས་པ་ནི་སྤྱ་ཡང་མ་མཆིས། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཀྱལ་བ་གཉིས་པ་

ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་རིས་མེད་མདོ་ལྷགས་ཀྱི་བདག་
པོར་བསྐྱེད་རྫོགས་རྒྱུད་སེམས་རིམ་གཉིས་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་ཀྱང་སྡོམ་བཙོན་གྱི་
ཀུན་སྦྱོད་ལས་ནམ་ཡང་མ་གཏོས་ཤིང་། དེའི་ལྷགས་སྤྲུལ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པའི་
གསུང་མགྱུར་དུ། རིན་རི་བཞིན་འཁྲུང་བར་མ་རུས་ཀྱང་། །སེམས་ཆགས་སྤང་
དབང་དུ་མ་སོང་བར། །མགོན་ཁྱིམ་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ། །དུས་ནམ་ཡང་བཙོན་
བ་བཀྱིད་པར་སློན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤར་བསྐྱལ་བ་ཡར་འཕེལ་གྱི་དུས་ལ་
རྒྱ་གར་ན་གྲུབ་སློམ་གྱི་དཔལ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་དུ་མཆིས་ཀྱང་། ཕྱིས་
སྤྲུགས་མ་ལུ་ལྷག་པར་བདོ་བ་ཙོད་ལྷན་གྱི་དུས་འདིར་གྲུབ་སློམ་གྱི་རྟགས་སྤྲུ་ཙམ་
མེད་པར་གྲུབ་སྦྱོད་ཡིན་ཚུལ་གསང་སྤྲུགས་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པར་མཐོ་སྤྲུག་བྱེད་པ་ནི་རྗེ་
རྗེ་ཐེག་པའི་གོ་འཕང་ཟབ་པ་ཆེས་རིང་། རྗེ་རྗེ་དཔལ་བ་མི་བཟད་པ་རང་ངམ་ལྷགས་
ཀྱིས་ཉེ་བས་བྲིས་གྱི་བྱ་བས་གཡེང་བའི་འདིག་རྟེན་པ་དང་སྟོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་
ཤིང་། ཡོན་ཏན་ལྷག་པོ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་བས་མཁས་པའི་མདུན་སར་གིན་ཏུ་སྤྲད་
པས། དེས་ན་སྟོང་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིས་ས་འདི་ཉིད་ལ་བཅས་རང་གི་
ཉེས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤྲོས་ཀྱང་མ་གོས་པར་འདུལ་བ་ལུང་སྤེ་བཞི་དང་། རྗེའི་
བསྐྱབ་བྱ་གནས་ཅེ་ལྷེང་མ་ནས་རི་སྐད་སྟོན་པ་ལྟར་གྱི་དགོངས་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་སྤང་སྡོམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་འབད་པས་ཆེ་མཐར་ཕྱིན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ་འདུལ་བ་ལུང་
རྣམ་འབྱེད་ལས། རི་ལྟར་འདི་ན་ཤིང་ཅ་གཙོ་པོ་སྟེ། །རྣམ་པར་འཕེལ་དང་ཀུན་
འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཞི། །དེ་བཞིན་དམ་ཆོས་ཆོགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ཡང་། །རྒྱ་དང་ཅ་
བ་འདུལ་བ་ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། རི་ལྟར་ས་ནི་སྤྱི་དགུ་རྣམས་ཀྱི་

གཞི། །དེ་ལས་འབྲུ་རྣམས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ། །དེ་བཞིན་འདུལ་བའང་སྒྲོམ་བཅོན་
རྣམས་ཀྱི་གཞི། །དེ་བཞིན་དེ་ལས་བསོད་ནམས་རྣམས་ཀྱང་སྒྲེ། །ཞེས་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་དགོངས། །དེ་ཡི་གནས་ནི་འདུལ་བ་ཡིན་པར་
གསུངས། །འདི་ལ་གནས་པར་གྱུར་ན་མཐར་ཕྱིན་འགྱུར། །འདི་ལ་མི་གནས་མཐར་
ཕྱིན་ག་ལ་འགྱུར། །

ཞེས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲུངས་ཇི་སྟེད་མཆིས་པ་རྣམས་ཉེས་དམིགས་དང་།
ཕན་ཡོན་གོ་མ་ལྟོག་པར་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ལ་རྩུབ་དང་། བསྐྱེད་བཀའ་ཉན་ནས་བཅོམ་པའི་ཆད་མའི་སྐྱབས་སུ་འཛིན་ཅིང་།
ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇམ་མགོན་ལྷ་མའི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོས་ཡིད་རབ་སྟོགས་
ཏི་དེའི་རྗེས་མཐུན་དུ་གཞུག་པར་སྒྲོ་བ་ཆེར་སྦྱེད་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་གཏན་གྱི་
མདུན་མ་དོན་ལྡན་ལག་ཅེར་སོན་ཐབས་སྒྲོ་གསུམ་བག་མེད་རྒྱ་ཡན་གྱི་དབང་དུ་མ་
སོང་བས་ཀུན་སྦྱོང་གང་གཟབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲོ་ཀུན་ནས་འབད་བར་རིགས་
སོ། །འདི་ནས་ཀྱང་ལམ་བཟང་དོན་མཐུན་གྱི་གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་བཅོན་བ་མཐར་
ཕྱིན་གྱི་སྐྱབས་འཇུག་བྱེད་ཅེས་འབྲུལ་སྤྲུགས་ཀྱི་དགོས་དོན་ཁྲད་པར་ཅན་ལ་
དགོངས་པའི་བཀའ་བསྐུལ་རུས་པ་ཅན་འདི་བཞིན་སྦྱུལ་འདུག

(༡༥༧ བ་༣། ༤༣༦ ཐ་༣) དགྲུང་གངས་ང་བཞིར་ཐེབས་པ་ས་སྦྱུལ་ལོ་དགྲུང་
གསར་ཆེས་གཏོར་དང་། སྟོན་ཆེན། སྟོན་ལམ་སྐབས་གསོ་སྦྱོང་དང་། སྦྱེས་རབས་
ཀྱི་གསུང་ཆོས། བརྒྱད་གཏོར། འཁྲུངས་སྐར། ལྷ་མཆོད་མཛད་ཆེན། དབྱར་དགྲུག་
ཆེབས་བསྐྱར་ཆེན་མོ་སོགས་ལོ་ནང་འཆར་ཅན་མཛད་སྟོ་མཐའ་དག་སྤར་ལམ་

ཉམས་མེད་ཐོག་དུས་ཆེན་བཞི་དང་འབྲེལ་བར་ཆངས་སྒྲིབ་དོན་གཉེར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
ཆེག་སྒྲིབ་ཉིས་བརྒྱ་སྒྲོར་ལ་རབ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་གཞི་སྦལ་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་དང་ཉེ་བར་
མཛད། ཅེ་དུས་འཁོར་ལྷ་ཁང་ཉམས་གོག་ཆེ་བར་གསར་བསྐྱབ་དང་འབྲ་བའི་ཉམས་
གསོ་ལེགས་བར་བསྐྱངས་ཏེ་ཞལ་བསྐྱོའི་བསྟེན་བཀྱར་ཐོག་ཆོགས་དབུས་སུ་
ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རྒྱལ་བསྟེན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགེ་མཆོན་གོང་མཐོར་བཞད་པའི་
ཐུགས་སློན་དང་། རོར་གླིང་གཞིམས་ཚུང་ཁག་ལ་རབ་གནས་ཀྱི་གསུང་ཆོག་སྒྲོར་
དངོས་རྗེས་གསུམ་ཆང་བ་སློན་རྒྱས་མཛད་པས་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་འབྲེལ་བའི་
རྟགས་མཆོན་གསལ་བར་བྱང་།

དགྲུང་གངས་ར་ལྷར་ཕེབས་པ་ལུགས་རྟ་ལོ་དགྲུང་གསར་ཆོས་གཏོར་དང་།
དབྱེས་སྟོན་སྤྱི། དབྱ་ལྷ་ཁག་གི་གསོལ་མཆོད་སོགས་ཡར་ལྷན་དང་། མོང་གོལ་
དར་ཉན་ཆིང་མང་གི་མི་སྣ་རྒྱ་མ་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བཞིན་ཆོ་འཕུལ་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་
སྒྲིབ་པའི་བདག་པོའི་ལེགས་བྱས་བྱང་ཆེན་དུ་བསྐྱར་བའི་ལུགས་བསྡེ་མཆོམས་
སྒྲོར་དང་། གསོ་སྒྲོང་། གསུང་ཆོས། རྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར། འབྲུངས་
རྒྱུ། ལ་མཆོད་མཛད་ཆེན། ཆོས་ལྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་རིས་མེད་དགེ་
འདུན་གྱི་ཕྱེ་ལ་མཛལ་ཐུག་གི་དགའ་སྟོན། དབྱར་དགུན་ཆིབས་བསྐྱར་ཆེན་མོ་
སོགས་སྤར་ལམ་ལྷར་དང་། དུས་ཆེན་བཞིའི་ཐོག་བསྐྱབ་བྱ་ཆེག་སྒྲིབ་བདུན་བརྒྱ་
ལ་བཅུ་སྒྲོར་ལ་ཆོགས་སྤྱི་བསྐྱབ་སྒྲོམ་སྦལ་ཏེ་བདེ་ལེགས་ཀྱི་ཅ་བ་འཇུགས་བར་
མཛད། དར་ཉན་ཆིང་མང་རྣམ་རྒྱལ་ཆེ་རེད་དང་། མི་སྣ་རྒྱ་མ་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ།

མི་རིང་ཙཀ་དལ་སོ་སོར་ཆོ་མའི་བཀའ་ཤོག་དེ་ཡང་སྟལ། འབྲི་གྲང་འོད་སྒྲ་དགོན་
ཀྱི་འཆོ་འཛིན་མཁར་ཁ་སྒོ་མཆོག་དོ་ཟླ། རྩེ་རྟོར་དཀར་མཛེས་བྲག་དཀར་དང་།
ནག་ཆང་སྟལ་སྟུ། བཀྲས་ལྷན་ཡོངས་བྱར་ལྟོ་པ། ལུན་མ་དགོན་གསར་སྟལ་སྟུ།
སེར་གྲེས་ཅེ་ཉ་སྟལ་སྟུ། དགའ་ལྷན་ཙེ་ཀེ་གཡུ་ལོ་སྟལ་སྟུ། རོང་པོ་ཆོས་ཟླ། བོང་
དཀར་དོ་ཟླ་གདན་པ། ལུན་མ་རྩོ་གདན། སྤ་ཉམ་ཁྲུང་སྟལ་སོགས་བྱབ་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་སྒྲ་སྟལ་མང་པོའི་ཡང་སྤྱིད་ངོས་འཛིན་གྲང་འཕྲུགས་མེད་མཛད།

དགྲང་གངས་ར་བྲུག་རུ་ལེབས་པ་ལྷགས་ལྷག་དགྲང་གསར་ཆོས་གཏོར་དང་།
ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་དགེས་སྟོན་སོགས་གཟབ་རྒྱས་དང་། རྩ་སྤྱིང་རྟོ་ཐོག་སྤྱ་ནས་
གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་བཞིན་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མའི་ཆོགས་དབྱར་ཞབས་
སོར་བཀོད་དེ་ལྷགས་བསྟོ་མཆོམས་སྟོར། དཔལ་ལྷ་དང་། གནས་རྩུང་སོ་སོར་
གཟབ་གསོལ། དུར་སྤྱིག་གི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པ་ཁྲི་བྲག་དང་ལྷན་དུ་གསོ་སྟོང་གི་
ཆོ་ག་གསུང་རར་བྱབ་པའི་འཁྲུངས་རབས་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་ཆོས། ཁྲམས་
རར་ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཆོ་ག་དང་འབྲེལ་བར་རྒྱབས་ཆེན་སྤྲུགས་སྟོན་བདེན་
བཟོད་མ་སྤྲན་འཁྲུང་དང་བཅས་པ། གཙུག་ལག་ཁང་སྟེང་ཤོད་བར་གསུམ་ལ་
མཆོད་འབྲུལ་གནས་གཟིགས། དཔལ་མགོན་ཞལ་གྱི་དུས་གཏོར་དང་། ལྷ་མཆོད་
མཛད་ཆེན། ཆེབས་བསྐྱར་ཆེན་མོ་སོགས་སྤར་བཞིན་ཐོག་ཆོས་སྟེ་གསུམ་དང་།
རྒྱུད་བྲུ་ནམ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་གཞིས་དགོན་ཁག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ཆེག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་
སྟོར་ལ་རབ་བྱུང་དང་། བསྟེན་རྩོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་གནང་སྟེ་མུང་འདས་ཀྱི་ས་བོན་
བསྐྱུན།

གནས་ཆུང་སྤྱལ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་གིས་ལུང་བསྐྱལ་བཞིན་བྱུང་རིགས་སེར་སྤྱུ་
སྤྱི་དང་། གདན་ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་བླ་ཆུམ་གཉིས་ནས་དངོས་འབྱུལ་དང་འབྲེལ་
བའི་ཞབས་བརྟན་ལུལ། ཆེ་སློན་གྱིང་རྟོ་ཐོག་ཐུའི་ཡང་སྤིད་ཀྱི་གཙུག་ལུང་བཞེས་ཏེ་
མཆོན་གསོལ་གནང་། སྟག་ལུང་ཆུང་ཆང་མ་སྤྱལ་བུའ་བསྟན་འཛིགས་མེད་ཆོས་
མཆོག་དང་། ཞབས་བྱུང་བུའ་བསྟན་བྱུང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་གཉིས་ལ་ཁྲི་མཇུལ་
དང་། སྤྱལ་ཁང་སྤྱལ་སྤྱུ་བླ་སར་ཆོས་ལུགས་སར་སྤྱུ་ཆབ་གདོང་ལེགས་ཇ་ལུགས་
མདུད་ཀྱང་དགུས་བཅེ་ཆེན་པོས་སྤུལ། ལོ་འདིར་ཡང་བསམ་བཞིན་བྱོན་པའི་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མང་པོའི་སྤྱེ་སྤིད་འབྲུལ་བུལ་གསལ་ལ་ཐེན་ངོས་འཛིན་བསྐྱུངས།

གོང་དུ་ཡང་ཡང་སློམ་པ་བཞིན་བཤམ་དང་སྤྱལ་པའི་གཞི་འཛིན་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་
པོ་ཆུམས་ཀྱི་འདུལ་ཁྲིམས་གཞོན་འཁུར་དང་། མདོ་སྤགས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་འཆད་
ཉན་སོགས་ནི་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་པན་བདེའི་ཅ་བ་ཉག་གཅིག་ཡིན་པར་སྤགས་
སུ་ཆུད་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་སོ་སོའི་སློབ་དཔོན་ལས་སྤྱེར་བཀའ་བསྐྱུར་དང་། བཀའ་
རྒྱ་ཅ་ཆོག་གི་ལས་ནས་བྱིལ་བསྐྱལ། སྤྱུ་ཆབ་སློར་གཡེང་ཆེད་མངགས་ཀྱིས་འཆུན་
འདོམས་སོགས་དམ་བསྐྱལ་དོ་དམ་ཇི་སྤྱེད་ཅིག་མཇུང་བ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་ཡང་།
བྱོགས་ཅ་མ་མཆོན་ན་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྤངས་པའི་ཁྲ་སྤྱིར་སྤུལ་བའི་ཅ་
ཆོག་ཁག་གཅིག་གི་བརྗོད་བྱར།

བཤམ་སྤྱལ་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་
སྤངས་པའི་སློབ་དཔོན། ལས་སྤྱེ། འདུས་ཆོགས་དམངས་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་
ལ་བརྗོད་བྱ། ལུས་ཅན་མ་ལུས་པའི་པན་བདེའི་སྤྱིང་པོ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

དར་རྒྱས་སུ་ཡུན་དུ་གནས་ཤིང་། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་གཞི་རྟེན་ལྷ་
ན་མ་མཆིས་པ་དེ་ག་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་མཆོག་དམན་བར་པར་བཅས་
པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ཀྱན་སྦྱོར་སྒྲོར་སྒྲང་སྒྲང་པ་ཞིབ་འཁོད་པའི་བཅའ་ཡིག་རིམ་སྟལ་
ཡོད་རུང་། དགོངས་དོན་ལ་འགལ་མེད་ཉམས་ལེན་ཅ་འཛིན་ངེ་བཞིན་མེད་པར་
བར་སྐབས་སློབ་དཔོན་ལས་བྱེད་རིམ་འགྲོར་ནས་རྩལ་མིན་སྒྲིག་འཆལ་རང་བཟོ་
སྒྲ་ཆོགས་ཐོག་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤེལ་འཛིན་སྒྲས་ལ་མཐུད་ཤོར་སོགས་མཆོག་
དོན་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་གཞི་ངེ་སྟེད་བྱུང་རིགས་ལམ་ངན་སུ་འབྱམས་སུ་མི་འགྲོ་
བའི་ཅད་གཅོད་བབས་བཀོད་བྱར་དུ་སོང་བེན་པ་བཅས། དེས་ན་ཁམས་གསུམ་
པན་བདེའི་སོག་ཅ་ཀྱང་མཁུའི་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། བྲེ་
བྲག་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསེར་མདོག་ཅོད་པན་
འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ངེ་མ་མེད་པ་འདི་ཉིད་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་གྱི་ཅ་བ་ཆངས་
སྦྱོར་དགེ་འདུན་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་འདུས་ཆོགས་རྣམས་གྱི་བགྱི་བར་
འོས་པ་ཐོས་བསམ་འཁོར་ལོའི་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་བཅོམ་གྱིས་འཛིན་སྦྱོར་
དགོས་པ་རྟོགས་གསལ་ལྟར་འགོ་འཛིན་སློབ་དཔོན་སོ་སོས་བཀའ་སྡེ་སྟོད་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་འཆད་སྟེལ་བཤད་སྦྱབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འཛིན་སྦྱོར་
དང་། བཅི་བཞག་དཔེ་འཛིན་སྦྱོར་སྦྱང་། ཙོད་པ། རྒྱགས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་
དག་དམ་པ་གོང་མ་རིམ་བྱོན་རྣམས་གྱི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་བཞེད་སྟོལ་སྤྲད་པོ་ཆེའི་ལུག་
རིས་ལྟར་མ་འཕྲུག་པ་དུས་རྟག་ཏུ་སྟོད་ཡངས་སྐྱད་ཅིག་ཙམ་མ་སོང་བའི་ཅ་འཛིན་
སློབ་དཔོན་རིམ་འགྲོར་ནས་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་སྟོ་དང་འཆམས་

པའི་བཙོན་སྤྱད་ལ་སྤྱལ་བར་ཉེ་དགའ་ཕྱོགས་ལྷུང་སྤངས་པའི་ལྷག་བསམ་མ་མེད་
དགོས་རྒྱུར་མ་ཟད། གྲ་པའི་སྤྱལ་དང་། སློབ་དཔོན་ཟུར་སྤོད་སོགས་ནས་ཀྱང་པ་
ཡུལ་གྱིས་མཆོན་ཐག་རིང་དུ་རང་མཆས་ལ་གོ་བསྐྱོད་མི་ཆོག་ཅིང་། འབྲས་
རམས་མིང་བཏགས་གཏོང་ལུགས་སྐོར་སོགས་སྟེར་སྤྱིན་རྗེས་འབྲང་དུ་མ་སོང་
བར་སྤྱ་ལོ་སྤྱག་དམ་རྩ་ཆོག་ཟུར་སོང་དོན་བཞིན་འགལ་མེད་ཉམས་ལེན་རྒྱན་
འབྲངས་ངོས། ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱེད་པོ་རྣམས་ནས་གཙོ་བོ་འདུལ་ཁྲིམས་གཞིན་
སྟོམ་བྱེད་སྐོ་ལེ་ཤོར་རང་འདོད་ཕྱོགས་ལྷུང་དབང་གི་ཁྲིམས་འཆལ་དགོ་སྤྱོད་ཤ་
ཚུགས་འཛིན་པའི་དམ་ཉམས་སྤྱིག་ཅན་ལས་འབྲས་དང་ལུགས་གཉིས་བཀའ་
ཁྲིམས་བཙན་པོ་ཁྱད་དུ་གསོད་མི་འགའ་ཞིག་ནས་ནག་ཆང་དང་། ཤོ། ར་སྤྱད།
མཆོང་། རོ་སྐོར་སོགས་དགོ་སྤྱོད་ཆོས་ལས་ཉམས་བྱེད་བག་མེད་རྒྱན་པོ་འགྱེད་
པའི་ཅེད་མའི་རྣམ་གྲངས་ལ་བརྟེན་པས་ཞེ་སྤང་ང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་ལངས་རང་
གཞན་གཉིས་འཕྱང་མིག་ལྟོས་ཤས་རྒྱུན་དེ་རིགས་ལྟ་ཅི། ཨར་ལུལ་ལས་རྒྱགས།
སྟོན་དཔྱིད་སོ་ནམ་ཞིང་གཡོག་གིས་མཆོན་བསམ་བ་ངེས་འབྱུང་གིས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་རབ་བྱུང་བསྐབ་སྟོམ་ལྷན་བཞིན་དུ་སྤྱོད་བ་ཁྲིམ་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་
འཆང་བའི་བསྟན་པར་མ་འབྲེན་གྱི་སྤྱོད་རན་དེ་རིགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག་ཅིང་།
རྣམ་ཀྱན་མང་ཇར་འགྱེད་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སློབ་དཔོན་ལས་ཟུར་གྱིས་
མཆོན་གྲ་དམངས་དང་བཅས་འདུས་ཆོགས་གང་ཆེའི་ཐོག་དབུ་མཛད་ནས་ཆོགས་
འདོན་རྩ་འདུར་དབྱངས་ཀྱི་རིམ་བ་བསྟན་དོན་ལ་སྤྱན་ངེས་སྤར་སྟོམ་ཉམས་མེད་
དགོས་རྒྱུ་ལས། སྤྱ་བཙོས་རང་བཟོ་སྟབས་བདེས་གོ་འགོགས་བྱེད་པ། རྣམ་ཀྱན་

མང་ན། ཆོས་ར། གསོ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཆོགས་པ་རྗེ་ཉུང་གིས་རང་བཞིན་
དལ་སྤྱོད་ཁར། དབྱར་ཚུལ་གྱི་མཐུག་དགག་དབྱེ་ཐིན་ནས་རང་གིས་སོགས་ལ་
བག་མེད་འགྲོ་བསྤྱོད་ཡུན་སྤྱོད་བྱེད་པ། གཞུང་སྒྲེང་འབྱེད་ཡོད་སྐབས་སྐལ་བ་འགྲོ་
ཁུངས་སྐལ་ཐོ་ནང་གསལ་ལ་ལྟར་ལྟག་ལས་བྱེད་ཁག་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
ཟེར་བ་སོགས་མིང་འདོགས་སྒྲ་ཆོགས་སྒྲེང་ཚད་དང་། དེ་མཚུངས་ཆོགས་ཁང་དུ་
ལྟན་ལེབས་མེད་པར་རྟེན་པ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་ནས་དོ་གཙལ་སྤྱོད་འབྱེད་ཀྱི་
སྐལ་ལེན་དུ་འགྲོ་སྒོལ་ད་བར་ལས་ངན་སྒྲ་འབྱམས་སྒྲུང་རིགས་ད་ནས་བཟུང་
གཅིག་ཀྱང་བསྤྱོད་འཛོག་བྱེད་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་ཆོག་དགོན་གྱི་སྤྱིང་གསལ་
ཕྱི་ནང་ས་གནས་ཁག་ལ་རྣམ་ཀུན་ས་བཙོག་ཉམས་མི་དགའ་བ་དེ་རིགས་མེད་པའི་
གད་དར་གཙང་སྤྱ་གང་ཆའི་ཐོག་དགོན་ནང་རྒྱ་འབྲུལ་ཆང་མས་སྤྱོད་ལས་རང་སྤང་
གང་བན་གྱི་བྱང་གསོད་བྱེད་མིར་མགོ་བྱར་མིག་བསྐྱོས་རིམ་བས་ཀྱང་ཐོལ་འཛོག་
མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་འཇུག་བཀོད་བྱུང་བྱེད་ཅིང་། ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་པོ་ཁ་ཁྲིར་གྱིས་ཁྲིམས་
འགལ་བྱེད་མང་དབང་ཤེད་རིགས་མི་ཆོག་པ་སོགས་སྤང་དོར་གྱི་རིམ་བ་གང་ཅིའི་
གནས་ལ་བཙའ་ཡིག་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་ལ་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་ཉམས་ལེན་
སྤང་ཆགས་སུ་བགྱིས་ན་དེ་ལྟག་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་བྱ་བ་གཞན་དུ་མ་མཆིས་
གཤེས། ཆོགས་ཆེན་དགོས་གསར་ལངས་སྐབས་བཙའ་ཡིག་མཐུག་ཏུ་ཅ་ཆོག་
འདིའི་ངོ་བུས་ཐོག་ནས་ལོ་ལྟར་ཟེངས་རེ་འདུས་ཆོགས་སུ་སྤྱད་གསལ་གསུམ་
གྱི་སྟན་སྟོན་དང་འབྲེལ་བས་མཐུག་གཞོན་ཟབ་འདོམས་དགོས་རྒྱ་དང་། བསྟན་
བཀུར་མང་ཐའི་སྤྱོད་ཆད་ལག་དེབ་ནང་བཞིན་ཉེ་བག་མེད་པ་ཞུ་སྤྱོད་ཐོག་དོ་དམ་

སྟོན་ཡོད་ཆོགས་ཆེན་དགེ་སྟོས་གཉིས་རང་འཇགས་ཀྱིས་སྤྱི་འདོམས་འཕར་དུ་
ནམ་གྲུ་བགས་ཁང་པར་བསྟོ་བཞག་སོང་བས་ཟུར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཇས་བར་
མ་དོར་མི་འགྲོ་ཞིང་། ཆོགས་ཁྲིར་གཡའ་ལྷེགས་ཁྲུས་བར་དངོས་གཅང་ཐོག་ཆ་
ཁོལ་ཐོན་གསུམ་གྱི་ལག་འབྲས་དཔེར་འོས་སྟོར་དངོས་རྗེས་གཅང་གི་དགེ་འདུན་
བ་ནམས་ཀྱི་ཞལ་དུ་སྟོན་བ་དགོས་རྒྱུ་ལས། བར་ལག་ནས་འདི་ཕྱི་བྱུང་བསད་རང་
བཞིན་འདོད་རུས་ཀྱིས་ཉམ་འབྲེར་དང་། ར་རོ་ཐེངས་གཉིས་ལྷག་བསྐྱར་བསྟོལ་
དགེ་འདུན་པའི་སྤྱི་གཟུགས་ལ་གཞོད་གཞི་རྩིང་སྤང་དུ་འགྲོ་རིགས་གཏན་ནས་མི་
ཆོག་པར་མ་ཟད། ཆོགས་ཆེན་ར་མ་གཉིས་དང་། ཐབ་གཡོག་ཨ་པ་བཞི་བཅས་སྤྱི་
སོའི་འཇུགས་ཁྲུངས་ལ་བརྟེན། བྱད་ཤིང་ལ་སྤྱི་བཟུང་ལྟོ་མ་ཐུན་གྱིས་གསོལ་ར་ཆ་
ཁོལ་ཐོན་གསུམ་མེད་པའི་ལས་ངན་ཅི་རིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པེས་ལ་ཅད་གཅོད་
མཐའ་འདེད་ཀྱིས་འཇུགས་ཁྲུངས་བརྗེ་ལེན་ཐོག་ ཉེས་བཀོད་བབས་ལྷེ་དགོས་
གནས་འདུག་ཀྱང་། སྤྲད་ལམ་ནོར་ལྷོག་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ན་སྤུས་ད་ལམ་ཐེངས་
གཅིག་རིང་རང་འཐེན་བཀྱིས་པར་ཆང་མས་ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་ད་ནས་བཟུང་གསོལ་
ར་ཆ་ཁོལ་ཐོན་གསུམ་ཡོང་ཐབས་འཇུགས་ཁྲུངས་སོགས་ནས་བཀོད་འདོམས་
དགོས་རྒྱུ་ལས། སྤར་ལུགས་ཆོད་མེད་རིགས་སུ་ཐད་ནས་ཤར་ཆོད་དམ་པའི་རྒྱ་
མཆན་དང་བསྐྱན་ར་མ་དང་། ཨ་པ་འཇུགས་ཁྲུངས་བརྗེ་ལེན་དང་འབྲེལ་ཉེས་བ་
མིག་ལར་འདོམས་བ་གཅོད་པེས་ཡིན་ཅིང་། དགེ་འདུན་གྱི་གསོལ་རའི་ཐོག་ནས་
སྤར་སྟོལ་ཡིན་དབང་རང་མཆོམས་ཟུར་འཐེན་དགེ་འདུན་དམངས་ཀྱི་འཆོ་བ་
བསྟེན་བཀུར་ནས་ཟ་སེམས་གཞོད་ཆེན་པོ་ཞན་སུ་ཐད་ནས་མི་འབྲུང་བ་དགོས་

རྒྱ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལེ་ལག་ཉམས་སྟོག་མི་འབྱུང་ཆེད་ལོ་ལྟར་རྒྱ་བ་གཉིས་
པའི་ནང་རྒྱ་སྤྱི་ས་སྐོར་ཞིབ་ཀྱིས་སྐྱོན་ཤོར་གྱུར་རིགས་ཐོ་འགོད་དང་འབྲེལ་འབྲེ་
ཁུངས་སོ་སོས་ཉམས་བཟོ་འབྲེལ་འབྲེལ་དགོས་རྒྱའི་བཀོད་བྲུབ་དང་། གནས་ཁྲ།
རབ་གསལ། སྐོ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ལེན་རས་ཡོལ། སྤྱ་ཡོལ་རྩ་འཛོར་ཁག་སྤྲད་
ནས་ཅེ་ཤོད་བྲུག་མཛོད་གཏོང་ཁུངས་ནས་རྒྱ་ཆ་རྒྱར་དུ་ཁྱེད་དཔལ་བ་མ་དགོས་
པར་འབྲེལ་ཁུངས་སོ་སོར་མ་རྩ་གསར་འཛུགས་ཟིན་དོན། རང་ཁོངས་ནས་ཆིབས་
བསྐྱར་སྐབས་དང་། རྣམ་ཀྱན་བཅས་པར་བདག་གཱཅས་ལེ་ཐོགས་མེད་པ་དགོས་
རྒྱའི་བཀོད་བྲུབ་རྒྱས་བཅད་ལེགས་པར་ཟིན་པ་བཅས་སྤོབ་དཔོན་ལས་སྤྲེ་རིམ་
འབྱོར་དང་། འདུས་བྲལ་མཆོག་དཔན་མཐའ་དག་ནས་བཅའ་ཡིག་ཆེན་མོ་དང་། རྩ་
ཆོག་ལྷ་ཕྱིའི་འབྲུ་དོན་འགལ་མེད་དགོས་རྒྱ་ལས། སྐར་དོན་སྤྱི་སྐར་བཅས་ལྷན་སྤྱ་
ཆོགས་ཀྱིས་འདུལ་ཁྲིམས་ཉམས་འཆལ་དང་། ཐོས་བསམ་འཁོར་ལོའི་བྱ་བཞག་ལ་
འབྲས་བཙུན་མེད་པའི་རང་འདོད་སྤྱིག་ལད། བསྐྱེན་བཀྱར། སྤྱི་ཁྱེད་འཛིན་སྤྱས་ཁྱེ་
སྐོར་མ་ཐུད་ཤོར་སོགས་འགལ་ཆར་སྤྲོང་ངན་སྤྱ་མོ་ཅམ་ཤར་ཆེ་ལེ་སུ་ཐོགས་ལ་
ཉིས་པ་སྤྲད་འདོམས་གཅོད་ངེས་ལས། ཡན་པོར་འཛོག་ཐབས་མེད་གཤེས་དེ་དོན་
རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ཡུན་དུ་གནས་ཤིང་། རང་རང་འདི་ཕྱིའི་བདེ་
འབྲས་ཁེ་ཉན་ལ་གཱཅས་པའི་སྤྲང་རྒྱང་འཛོལ་མེད་དགོས་རྒྱའི་རྩ་ཆོག་འདི་བཞིན་
རྒྱ་སྤྱིའི་སྤྱོད་ཁོངས་ཡིག་རིགས་དཀར་ཆག་དུ་བཀོད་དེ་རྩ་འཛིན་རྒྱན་འཁྱོངས་སུ་
ཡོང་བ་ཀྱིས། ས་ལུག་རྒྱ་ཆེས་བཟང་པོར་གྱིས།

ཞེས་འཁོད་པ་ལྟར་སྤྱིག་ལད་ངན་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་ལུགས་བརྒྱད་གསུམ་

གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱད་ཐུང་སྟེ་པ་རྒྱལ་དབང་གོང་རིམ་གྱིས་སྤུལ་བའི་སྤྲིག་ཡིག་གི་
དགོངས་དོན་ལྟར་བསྟན་བའི་རྩ་བ་སོ་སོ་ཐར་བ་གཞིར་བྱས་པའི་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་
ཀུན་སྒྲིང་ཉམས་ལེན་མཐའ་དག་ལ་བསྒེགས་བཅད་བཅར་གསུམ་གྱི་དག་ཐེར་རྣམ་
པར་དག་པས་རབ་བྱུང་དགེ་སྟོང་རིག་འཛིན་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་
ཚུལ་གནས་བག་ཡོད་གྱི་རྣམ་ཐར་གཅིང་མར་ཐབས་མཁས་གྱིས་འགོད་པར་མཛད་
པས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱངས་ཟད་གྱི་ནད་པ་ལྟར་གྱུར་པའི་སྟོག་རྩ་ནས་ཉེ་བར་
བཟུང་ཞིང་། ད་ལྟ་འདུལ་ཁྲིམས་འཆད་ཉན་རྣམ་དག་གི་མིག་ལྟོས་བཟང་པོ་གང་ལ་
སྤང་བ་རྣམས་པ་སྦྱབས་མགོན་དམ་པ་འདི་ཉིད་གྱི་ཐབས་མཁས་སྤྲུགས་རྗེའི་བྱས་
མཐུ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་སྦྱབ་པའི་མཆོད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཆོད་པར་
རིགས་སོ། །

(༡༥༧ བ་༦། ༤༤༠ འ་༡༡) ཞེས་སྤྱིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་མཁན་ཆེན་ཡོངས་
རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་པ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱེད་བཙུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་
བཙུན་དག་དབང་ལྷོ་བཟང་སྤུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་དབང་སྤྲུག་སྟོགས་
ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟེ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཆར་རིན་པོ་ཆེའི་
ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། བསྟན་དང་འགྲོ་བའི་བདེ་སྦྱིད་གཞི་དང་རྩ་བར་གྱུར་པ་ནི།
རྟེན་དང་བརྟེན་པ། དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་རྣམས་ལ་རག་ལས་པར་དགོངས་ནས་འབྲུལ་
སྤང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། བྱ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞུལ་མེད་ཁང་སོགས་ཉམས་
གསོས། དགེ་འདུན་གྱི་སྟེ་རྣམས་སུ་བཤད་སྦྱབ་འཆད་ཉན་གྱི་དག་ཐེར། བཀའ་
འགྱུར་རིན་པོ་ཆེའི་པར་གཞི་གསར་བསྦྱར་མཛད་པ་སོགས་སྤྲུགས་གཉིས་འཕྲིན་

ལས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་སྟོང་དུ་འབར་བས་སྟོངས་འདིར་བདེ་སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གསར་བའི་
སྤང་བ་ཡངས་པོར་བཅད་པའི་ཚུལ་བརྟུན་པའི་སྐབས་ཏེ་བཅུ་གཉིས་པའོ། །

༥༧༥ རྗེ་སྐུ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྡགས་རིག་གནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་ནས་གཞན་ལ་འཆད་སྤེལ་
རྒྱན་སྦྱོང་ངོས་དེ་འབྲེལ་གྱི་པན་ངེས་བསྐྱབས་འདོམས་ཤིང་ཆར་སྦྱར་བ་
དང་། ཆོགས་སྡུ་ཕྱིའི་བསྐྱབས་སྡུམ་ཁྱི་སྟོང་འགའ་བསྐྱབས་ཏེ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་
སྤར་བྱོན་པ་ལྟར་རྣམ་དཀར་གྱི་ལེགས་བྱས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་རྣམ་ཐར་གྱི་སྤྱི་
སྟོན་ཡིན།

(༡༥༠ བ་ཤ། ༤༩༡ འ་༤) ཕྱི་ས་བཅད་བཅུ་གསུམ་པ། དེ་ཞིག་ཞིང་འདིར་སྦྱ་ཆེ་
འདིའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན། ཏྲག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐྱུལ་ཕྱིར་
ཐ་མའི་མཛད་པ་རྗེ་ལྟར་བསྐྱུན་པ་དང་། ཕྱི་རྗེས་སྡགས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་སུ་
རྣམ་པར་དཀར་བའི་རིམ་པ་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱབས་པའི་ཚུལ་རགས་བསྐྱས་སུ་བརྟུན་
པ་ནི།

དེ་ཡང་རྗེ་སྐུ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་ཆེ་དེར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱུན་པ་ལ་བྱ་བ་
སྡག་པར་མཛད་པ་ལས་སྦྱན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པར་བཀྱི་བའི་ཆོགས་པལ་མོ་ཆེ་ཞིག་
ནི་གོང་དུ་བརྟུན་ཅིང་། སྦྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཆེས་གསང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དཔག་
ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ནི་རྗེ་དེ་ཉིད་དང་རྫོགས་པར་མཚུངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་དཔལ་པ་རྣམས་
ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མདོན་སྦྱས་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་འབའ་ཞིག་ལས་བྱིས་པའི་སྟོ་ཅན་

བདག་ལྟ་བུས་བརྗོད་པར་ག་ལ་སྟོབས། འོན་ཀྱང་གཞིགས་སྤང་བྱུང་པར་ཅན་བྱུང་
བ་སོགས་ཟུར་ཅམ་ཞིག་ནི་སྟོན་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཡིན། ས་བཅད་ཀྱི་རིམ་པ་འདིར་
དངོས་སུ་མ་ཐོན་ཀྱང་། རྣམ་ཐར་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་རང་དང་གཞན་གྱིས་བདེ་
ཆེག་ཏུ་རྟོགས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་མཇད་པའི་གནད་བསྐྱེས་ཏེ་རགས་སྟོམ་མདོ་ཅམ་ཞིག་
བརྗོད་ན།

དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཟུགས་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོའི་མངའ་
བདག་ལྟ་བུས་མགོན་བཀའ་བློན་མེད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནི་སྟོན་གྱི་བསྐྱེལ་བ་དུ་
མར་གོམས་པའི་ཡང་དག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བཅད་བས་སྐྱ་གཞོན་བུའི་དུས་
ནས་བག་མེད་པའི་སྟོད་ཚུལ་ལས་རྒྱལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཤིང་། ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་
ཉེ་བར་བབྱང་ནས་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མ་དམ་པ་བསམ་སྟོར་གཉིས་ཀྱིས་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཏེ་མཁས་བྱུང་རིག་པའི་གནས་ལྟ་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་གྱུར་བ་
ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཚུལ་ཡང་དུས་འཁོར་དང་བདེ་མཆོག་སྟོམ་འབྱུང་སོགས་ནས་འབྱུང་བ་
ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་དང་། ཆོན་སྟེལ་བ་དང་། ཆོས་གོས་བས་ཤིང་བས་པ་
དང་། ཁ་བསྐྱར་བ་སོགས་མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་ན་ཤེས་པར་འོས་པའི་བཟོའི་གནས་
མཐའ་དག་དང་། ལྷུ་ཕུ་རྟོར་ཡིག་བོད་ཡིག་གཟབ་ཤིང་། རྒྱ་ཡིག་སོག་ཡིག་
ཕྱི་ཡིག་ཨང་ཡིག་མཁའ་འགྲོའི་བརྟུ་ཡིག་སོགས་འཛིག་རྟེན་ན་གསལ་པའི་གཙུག་
ལག་ཡི་གེའི་རིགས་དུ་མ་འདི་སྟོག་ལའང་མཐེན་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ། རང་ཉིད་
ཀྱིས་མཐེན་པ་ལྟར་གཞན་ལ་འདི་ལྟར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ལྟའི་ཆ་ཆད་དང་། བཟོ་

འཆོམ་སོགས་བཀའ་མངགས་ན། སྡོན་ཆད་དེ་རིགས་ཀྱི་ལག་ལེན་མ་སྤྱོད་བ་དག་གིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་སེམས་མེད་པའི་སྡོན་ཤིང་གིས་ཀྱང་སྤྱེས་བྱའི་བྱ་བ་བྱེད་བ་དང་ཚུལ་མཐུན་པས་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཆོས་སུ་སེམས་སོ། །

གཞན་ཡང་འདུལ་བ་དང་། གསེར་འོད་སོགས་ནས་འབྱུང་བའི་གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་རྣམས་དང་། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་བཞི། དཔལ་བོས་མཛད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྣམས་ཅི་བཞིན་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་དེ་རྒྱུང་མཁུས་བད་ཀན་སོགས་ལ་འཕེལ་ཟད་འཁྲུག་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམས་ལྟ་རེག་ནི་བ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ལབ་སྟེ། ཟས་སྤྱོད་སྤྲོད་དབྱང་བཞིའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་ལག་ལེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་ནས་ནད་སོ་སའི་དབྱང་འཛོམས་པ་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཚུབ་བ་དང་། སྤྲན་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ་འདི་གཉིས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་མཁྱེན་ནས་སྡོན་མེད་པའི་སྟོབ་གྲ་གསར་དུ་བརྒྱགས་ཏེ་སྤྱོགས་ནས་སྤྱོགས་སུ་ལག་ལེན་རྗེ་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། སྤྱ་རིག་པའི་གནས་དབྱངས་ཅན་སྤྱ་མདོ་ཅ་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ལུས་པ་སྤྱགས་སུ་རྒྱུད་དེ་བྱིངས་དང་། རྣམ་འགྱུར་དང་། རྒྱུན་དང་། རང་བཞིན་སོགས་གང་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་། བྱིན་དང་། རྩ་ཁྲི་སྤོང་བས་རྣམ་པར་བཅིངས་པའི་སྟེབ་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པའང་མཁྱེན། ཡོངས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོག་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མེ་ལོང་མ་ཅ་འགྲེལ་ལ་སྤྱགས་སྤྱོད་དབྱིས་བྱིན་པ་གནང་བས་སྟན་དངགས་ལའང་འཛིགས་པ་

མེད་པའི་སློབས་པ་འབྲུངས། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་བརྗོད་དང་། རྫོས་གར་གྱི་རིག་བྱེད་
མང་པོ་འང་ཐུགས་སུ་རྟུང་པས་སྦྱེ་འཕགས་གྱི་མིང་དང་། སྤྲད་རིགས་བཞི་ལ་
སོགས་པ་སོ་སོའི་བྱེ་བྲག་མ་འདྲེས་པར་རྟུང་བཞིན་དུ་འབྱེད་མཁེལ། ཆད་མ་རིག་
པའི་གནས་སྡེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ཤད་སྦྱི་དང་།
ལྷག་པར་རྣམ་བཤའ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གྱི་ཆོག་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐུགས་
ལ་བཟུང་སྟེ་དཀའ་བ་དུ་མའི་སློན་སྤྱང་བར་མཛད་པས་ཐུགས་རབ་གྱི་སྤང་བ་
ཆེས་ཆེར་འཕེལ་ཉེ་ཉོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་གྱི་སློན་སྤྱང་གསུང་རབ་གྱི་དགོངས་པ་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཆོས་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་སྤྲང་བྱོན་པ་དང་སློ་མཆུངས་སོ། །

ནང་རིག་པའི་གནས་ལ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་། རྟུང་སྟེ་བཞིས་བསྐྱས་པའི་
གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལས་ཇེ་ཉིད་གྱི་ཐུགས་སུ་མ་རྟུང་
པའི་དོན་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྟོམ་པ་
འཛོགས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་སྟེ་བཞི་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་འཆད་སྟེལ་
མཛད་པས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་མཁན་པོ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྟོམ་པ་འཛོགས་པ་དང་། བྱང་རྟུབ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོན་
མང་པོའི་འཆད་སྟེལ་མཛད་པས་མདོ་སྟེ་འཛིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་བཤེས་
གཉེན་དང་། རྟུང་སྟེ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྟོན་བྱེད་གྱི་དབང་དང་། ཁོ་ལ་བྱེད་གྱི་ཁྱིད།
རྒྱལ་ཉེན་གྱི་བཤའ་པ་ཆད་མེད་པ་གསན་ཅིང་། དམ་སྟོམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་སྤྱན་
འབྲས་ལྟར་སྤྱང་བའི་སློན་སྤྱང་མཆོན་བཅས་མཆོན་མེད་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་
གནད་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ལ་ཤར་སྟོམ་གྱི་ཉམས་བཞེས་རྒྱན་དུ་མཛད་པས་དོ་རྩེ་

འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལོ། །

དེ་ཡང་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འབོགས་སྐབས་སྤྱི་བཙུང་མ་ཡིན་
པར་སྟོན་པའི་རྒྱ་དང་། ལས་ཆོག་གི་སྟེགས་བཅ། དེ་དག་གི་མདུན་དུ་མཆོད་པ་
རྣམས་སྟོན་པའི་མཛད་དེ་ལས་ཀྱི་ཆོག་ནས་རི་ལྷོང་འབྱུང་བ་ལྷོང་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་
ཆད་ལྷག་མེད་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྐབས་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་
དུ་ལྷའི་ཆོགས་དང་། ཡུལ་དབྱུས་སུ་བཅུའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་དགོས་
པར་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་འདི་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་ཡུལ་དབྱུས་ཡིན་པས་འདུལ་བ་
འཛིན་པ་དང་བཅུའི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་དགོས་པར་ནན་ཏན་ཆེ་བར་
མཛད། དེ་ཡང་ལས་ལ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷུང་བ་བཤགས་པར་འོས་པ་རྣམས་
བཤགས། བསྟེན་པར་འོས་པ་རྣམས་བསྟེན་ས། གྱིན་གྱིས་བརྟུན་པར་འོས་པ་
རྣམས་གྱིན་གྱིས་བརྟུན་པ་ཉེ་ལས་ཀྱི་རང་དུས་སུ་ཉེས་ལྷུང་གིས་མ་གོས་པའི་རྒྱ་
དག་པ་ཞིག་དང་། གཉིད་དང་། རྟོན་བག་དང་། འགྲུང་བ་དང་། ཅིད་འཛོལ་གས་སྟོན་
མཐའ་དག་གིས་མ་གོས་པར་བསྟུབ་བྱའི་རྒྱ་ལ་སྟོན་པ་རྣམས་དག་པ་ཞིག་སྟེས་
ན་སྟུམ་པ་དང་། ལས་དངོས་གཞིའི་ཆོག་ལ་ཆད་ལྷག་བྱུང་མིན་ཆོག་པ་དང་། ཚུལ་
འདི་ལྟ་བུས་ཀྱང་སྟོན་པའི་བསྟེན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་སྟུམ་པའི་འདུ་ཤེས་འཛོག་
དགོས་པར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་ལས་གྲུལ་པ་ཆང་མས་གཙོ་བོར་མཛད་དེ་
བསྟུབ་བྱ་རྣམས་ལ་ལས་ཀྱི་ཆོག་ཡང་བདེ་འཕྲོད་ངེས་སུ་མཛད་ཅོག་དག་སྤོང་གང་
ཡིན་ལ་གསེར་ཟངས་ལས་བྱུབ་པའི་བྱུང་དབང་གི་སྒྱུ་རེ་ཡང་འབྲལ་སྤང་དུ་རྩེ་ཉིད་
ཀྱི་བྱུག་བསྟར་ནས་གནང་། མདོ་སྤྲད་སོགས་སུ་བྱང་སྟོན་འབོགས་པའི་ཆོག་ནས་

མཛད་ཀྱི་ཆེ་གནས་བརྒྱན་པ་དང་། གྱི་དོར་སོགས་བྱས་ཏེ་མདོ་སྤེ་བསྐལ་བཟང་
དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ། བལ་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་མང་པོ་སྟོན་
ཅིང་། གཏོར་མ་བརྒྱ་ཙུང་། མཐུལ་འབྲུལ་བ་སོགས་ཆོགས་རྒྱབས་ཆེན་པོ་
གསོག་ཏུ་བཅུག། གྱི་ཉིན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཉེན་གྱི་བྱང་ན་མཆོད་པ་ཆོད་མེད་པ་
དང་། ས་གཞི་བྱིན་རྒྱབས། སྤྱན་འདྲན་ཁྲུས་གསོལ། ཡན་ལག་བདུན་པ། མཐུལ་ཅི་
འབྲུབ་རེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་སྟོབ་འདོད་
ཀྱི་བསམ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཆོས་བཤད་རེ་
མཛད་དེ་སྟོན་འཇུག་གི་སྟོམ་པ་འབོགས་པ་དང་། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱ་རགས་ངོ་འཕྲོད་
རེས་ཀྱི་བརྟེན་སྟོན་ཞིབ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དགོ་ཙམ་མཆོད་ཇུས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་
རྒྱལ་ཆབ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལ་བཅོལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ནམ་ཞིག་དོར་གདན་
མའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དབྱ་བསྐྱལ་ལན་གསུམ་མཐར་དར་དཀར་པོ་བྱི་མ་མེད་པ་
ཞིག་ནམ་མཁར་འཕང་བ་དང་། མཇུག་ཏུ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟོད་འཇུག་ལེའུ་
བཅུ་པ་སོགས་སྟོན་ལམ་རྒྱབས་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་འདེབས་གནད་དུ་སྟོན་པ་རེ་མཛད།

རྗེ་ཆཱ་མ་འདི་ཉིད་ཐུགས་རབ་ཆེ་ཞིང་། ཐུགས་གཉེར་ལ་ཕྱ་ཐག་ཆོད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འཆད་སྤེལ་གང་མཛད་ཀྱང་སོགས་གཏུགས་མེད་པའི་གཟུངས་དང་
སྟོབས་པ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་མངའ་མོད། དེང་སང་ནི་ཆོས་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཆོས་ལ་
བརྟག་དབྱུང་མེད་པར་གཞན་གྱི་གཡམ་ལ་རྒྱགས་པ་ལྟ་བུས་ཉན་པ་དོན་དུ་གཉེར་
བ་ནི་ཕིན་ཏུ་མང་ལ། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་དང་། དམ་སྟོམ་ལ་གཅེས་སྤྱས་སུ་
འཛིན་པ་ནི་ཆེས་ཉུང་བས་འཆད་པ་ལ་དེ་ཅུམ་ཐུགས་མི་དགུས་ཕིང་། སྤྱ་གཞོན་

ཅུའི་དུས་སྤྲོ་རྣམ་གྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་གི་བཤད་ལུང་དང་།
ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་བདེ་ལམ་གྱི་བཤད་ལུང་། མདོ་སྤྲད་སོག་
རིགས་དང་། ཨ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དགོན་ཁག་ལ་བཤད་ལུང་འདོད་ཚོས་སྤྲོ་ཚོགས།
བླ་རིན་ལྗེ་མ་འཇིགས་མེད་སློ་གོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱེས་དོར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ལུང་བཅས་སྤེལ་བ་ལས། མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཆེར་མ་མཛད་ལ། འབྲས་སྤྲངས་
ཞལ་ཟུར་སློ་སྤྲིང་གོ་བོ་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་སོགས་སེར་སྐྱ་མང་པོས་ལམ་རིམ་
གྱི་བཤད་ཁྲིད་གནང་དགོས་བསྐྱེལ་མ་ཁྱེས་ཀྱང་། འདོད་ཚོས་འདི་དག་ཉི་ཆོང་ལྟ་
བྱར་འཆད་བདེ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞལ་གྱིས་མ་བཞེས།

ལྷག་པར་གསང་སྤྲགས་ཟབ་མོའི་ཚོས་སློར་འདི་ནི། རོ་བོ་རྗེས། ཚོས་ཟབ་
མོའི་གྲགས་པས་སྤྲགས་ལ་འཁྱལ། །ལར་འཁོར་བའི་གཏིང་རྩོད་བྱས་ཀྱི་
དོགས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པས། ཚོས་ཟབ་གསང་བ་སྤྲགས་ཞེས་རབ་
གྲགས་ཀྱང་། །ཐུན་མོང་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྤྲངས་མ་སོང་བར། །མ་དུལ་གྲང་པོ་ཞོན་
ན་རང་ཉིད་འཕྱང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེན་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་བོ་རྣམས་དམ་ཚིག་ལ་
གནས་དཀའ་བས་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་འཕྱང་བར་དགོངས་ཏེ་བཀའ་ཤིན་ཏུ་དོག་
པར་མཛད། རྒྱལ་མ་ཤིག་བཀའ་སློན་ཁྲི་སློན་པ་ནས་ལེགས་བཤད་སྤྲིང་པའི་དགེ་
འདུན་རྣམས་ཀྱིས་དབུས་སྤོད་ལྷན་གྱི་བཀའ་འབངས་ཡོངས་ལ་ཡི་དམ་གསང་བདེ་
འཇིགས་གསུམ་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཞིག་གནང་དགོས་
གསོལ་བར། བཀའ་ལན་དུ་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་དང་། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་དབང་རྒྱན་དེ་དོན་སློན་ཡུལ་དུ་མཆིས་ཀྱང་། གསང་བདེ་གཉིས་ད་ལྟ་ལས་

རུང་སྟོན་དུ་མ་སོང་བས། བསྟེན་སོགས་དག་པར་མ་བྱས་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ལས་ལ་མི་འདུག་པ་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་དང་། ལྷ་མའི་བཞེད་སྟོལ་ལགས་ཤིང་།
འཛིགས་བྱེད་དང་། རུས་འཁོར་གཉིས་ལས་བསྟེན་སོང་ཡང་། མཁའ་ཆེན་ཡོངས་
འཛིན་ཕུར་སྟོག་རིན་པོ་ཆེ་བླགས་ཟླ་ཆེན་པོ་བོད་འདིའི་ལྷ་སྐལ་ལ་བརྟེན་འགལ་བ་
མེད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཕྱེ་གཞན་གྱི་དབང་བསྐྱར་སྒྲ་སྟོབ་སྟོད་གཙང་མིན་གྱི་དམ་ཆོག་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆེའི་བར་ཆད་དུ་མངོན་པས་འཐེན་ཆ་དགོས་ཚུལ་བཀའི་གནང་བ་མ་
ཐོབ་པས་རེ་ཞིག་སྐབས་སུ་མ་བབས་ཞེས་གནང་དུ་མ་བཞེད། མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་
པའི་སྟོབ་མ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་བྱུང་ན་བླགས་ཟླ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་དང་། ཟླ་ས་
གནང་། ཆེ་དབང་སོགས་བརྒྱུད་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཕྱག་བཞེས་སུ་རི་ལྟར་ཕེབས་
པ་ལྟར་སྦྱོར་དངོས་ཟླ་ས་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་རྣམས་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་ཏེ་བོད་འདིར་
སྤྲ་བྱིང་འགལ་རེ་ཙམ་དང་། མདོ་སྤྱད་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ནི་འགྱུར་སྟོག་མེད་པའི་དད་
ལྡན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་ཞུས་ཆད་གྱི་རེ་བ་ཡིད་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བར་མཛད།

གཞན་ཡང་གྲ་སར་སྟོབ་གཉེར་བྱེད་མི་མངལ་ཞུར་བྱུང་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
གཅེས་སྤྲས་གཙོ་འདོན་ངོས། གཞུང་ཕྱགས་འདི་དང་འདི་ལ་སྟོབ་གཉེར་གྱིས་ཞེས་
ཞལ་ཏ་མཛད། རི་ཁྲོད་པ་སྤྱི་མདུན་དུ་བྱུང་ན་དཔེན་པའི་རི་སུལ་དུ་སྤྲབ་པ་བྲ་རྒྱུའི་
གཙོ་བོ་སྟོལ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཆོམས་ཡིན། དེའི་ཐོག་ཏུ་ལམ་རིམ་ལ་སོགས་
པ་དགེ་སྦྱོར་འདི་དང་འདི་གྱིས་ཞེས་ཞལ་ཏ་གནང་། ལྷ་མ་སྤུལ་སྤྱི་མངལ་ཞུར་བྱུང་
ན་བསམ་བཞིན་དུ་བྱོན་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བྱེད་རྣམས་གྱིས་བསྟན་པ་དང་
སེམས་ཙན་ལ་དམིགས་པའི་བླགས་བསྐྱེད་རྒྱ་གང་ཆེའི་ཐོག་ནས་རང་དང་རང་ལ་

སྒོ་གཏད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞི་མ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་བ་ཉིད་གཙོ་
བོར་མཛད་ངོས། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་འདི་ལྟར་མཛད་ཅིག་
ཅེས་གསུངས་ནས་དམ་པ་གོང་མ་ཚད་ལྟན་གྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆ་
རྒྱུན་དུ་མཁོ་བའི་སྒྲིགས་བམ་རིགས་ཀྱང་གསོལ་རས་གནང་། གཞུང་ཞབས་སྡེ་མོ་
བའི་རིགས་སྐྱེར་མཛུལ་དུ་བྱུང་ན་གནས་བསྐྱོས་དགའ་བརྒྱའི་ཆབ་སྲིད་གྱི་སྤྱི་
རང་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་མཐའ་དག་རང་ཐོན་སྤངས་ཏེ། དང་པོས་གཞུང་བསྤངས་ལས་
འབྲས་དཔང་མེར་ལྷག་བསམ་ཐོལ་མེད་དུ་བསྒྲིམ་ན་འདི་སྤང་བྲགས་པ་དོན་དང་
ལྟན་ཞིང་། གཏན་གྱི་མདུན་མའི་རྩ་བ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ཚུགས་པ་དང་། དེ་ལས་
སྒྲིག་ན་འདི་ཕྱི་ཀྱན་ཏུ་བརྟུག་དཀའི་འབྲས་བུ་མི་བཟད་པ་སྤྱིང་ཚུལ་གྱི་བཀའ་བསྟེན་
སྤྱིང་ལ་གཅགས་པ་རེ་གནང་། མདོར་ན་སེར་སྐྱ་བྲག་ཞན་སུ་བྱུང་ཡང་དཀོན་
མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་ལས་ལ་ཐེ་བཙོན་དང་། མི་དགོ་བ་བཙུལ་
འཛེམ་བག་གྱིས་ཤིག་ཅེས་ཞལ་ཏ་མཛད་དེ་སྐྱེ་དགུ་མཐའ་དག་ཡང་དག་པའི་
ཁྲིམས་ལ་བཀོད།

ཁྱད་པར་ཐབ་རྒྱས་གདམས་པའི་བདུན་ཅི་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་འགྲོ་
ཡོངས་ཀྱི་རྩ་ལག་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཞལ་སྟོབ་ཀྱི་རིམ་པའང་བཟང་བ་ལས་འདས་
ཤིང་། གཙོ་བོ་ནི་སྤང་མཐའི་སྒོས་གར་ལྟུན་གཞིགས་པའཇ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཐེ་བཙོན་སྒོ་བཟང་བུ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགོ་ལེགས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་
བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་རྒྱ་སོག་ཁམས་བོད་ཀྱི་འགོ་བའི་འདྲེན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲ་
མ་སྒྲུལ་པའི་སྐུ་རྣམས་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དུས་མས་མཆོན་ཞུ་སེར་

ཅོད་པན་འཛིན་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྡེ་མཐའ་དག་གི་མཁན་པོ། སློབ་དཔོན། དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཁྱིམ་གྲྭ་མ་དང་། ས་ཀར་རྙིང་གསུམ། འབྲི་སྒྲུབ་འབྲུག་གསུམ་
སོགས་རིས་སྤྱ་མ་ཆད་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འཛིན་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོར་འཁོད་པ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྡོམ་པ་གསུམ་དང་། མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཅི་རིགས་པའི་
བཀའ་ཁྲིན་མ་མཁོས་པ་མེད་ཅིང་། ས་ཆེན་པོ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་།
རྒྱལ་ཕན་དང་། སློན་པོའི་ཆོག་སྒྲུབ་རྒྱ་ཉོར་བོད་གསུམ་རྒྱ་གར་སོགས་ན་གནས་པ་
སྦྱོང་སྤྲུག་དུ་མས་ཀྱང་རང་རང་སློ་མོས་དང་འཆམས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་བགོ་སྐྱེལ་
ལྷག་པར་སྤངས་ལ། བསྟན་པའི་ཅ་བ་དགེ་ཚུལ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་གནང་བའང་སྤྱི་
བསྡོམས་ན་དགེ་ཚུལ་ཆེན་ཁྱིམ་སྦྱོང་སྦྱོར་དང་། བསྟན་ཐོག་གསུམ་ཁྱིམ་ཁྱིམ་གྲྭ་
ཅ་མ། དགེ་ཚུལ་མ་དང་། དགེ་བསྟན་པ་མ། བསྟན་གནས་བཅས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྤུལ་བ་
སོགས་ཟིན་བྲིས་སྤྱ་མ་འཁོད་པའང་གྲངས་ལས་འདས་པས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་དངོས་སྤྱི་བྱོན་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱ་བ་ལྷག་པར་མཛད་
པ་བྱུང་བྱོགས་རྩ་ཁྱིམ་རྒྱུང་འབྲིགས་པ་ནས། ཤར་བྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་
མཐའ་ལ་སྤྲུག་གི་བར་ཀྱི་ནོར་འཛིན་ཡངས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་དུ་ཐེ་སྒྲ་མ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་གྱུར་ཅིང་།

༡༠༥ མཁས་པའི་བཀྱི་བ་ནམ་གསུམ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་པ་དང་། བསླབ་གསུམ་
ནམ་དག་གཞིར་བསྐྱུང་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པ་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་བཅས་ལ་མངའ་
བརྟེས་ཤིང་མདོན་ཤེས་དང་བྱས་མ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པ་མངའ་ནའང་
སྤྲས་པའི་བརྒྱུལ་ཁྲུགས་སྤྱར་ལེན་པ་འདི་ཡང་ནམ་ཐར་ཀྱི་སྤྱི་སྡོམ་ཡིན།

མཁས་པའི་བགྱི་བ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཆད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནའང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཟབ་ཅིང་བརྗེད་བ་དག་རིགས་པའི་
ལམ་ནས་བྱངས་ཏེ་འཆད་པར་མཛད་པའི་ཆེ་རང་རང་སྐྱབས་བབས་གྱི་མདོ་རྒྱད་
ཟབ་མོའི་ཁུངས་གྱིས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། དཔེ་དང་གཏན་ཆིགས་དུ་མས་ཆིག་
དོན་མཐའ་དག་གསལ་བར་སྟོན་ཅིང་། ལོག་པར་རྟོག་པའི་གོལ་ས་མཐའ་དག་
བྱངས་ནས་འབྲིན་པ་དང་། གཞུང་དོན་འབྲེལ་ཆགས་སུ་སྟོན་པས་ཁོལ་འདོན་རེ་
ཅམ་མིན་པར་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིང་རྩལ་གསུམ་པའི་གོ་
བ་སྟེར་འབྲལ་ཆེ་ཞིང་། སློབ་མའི་རྒྱད་ལ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་གོ་བ་དང་ཉམས་སྤྱོད་བདེ་
ལྷག་ཏུ་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་དང་། ལམ་རིམ། ལྟ་བུ། བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་སོགས་པའི་
ཟབ་ཁྲིད་གནང་བའི་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཟེར་སློབ་དང་། གཤམ་བཤད་ཅམ་མ་ཡིན་
པར་རང་གིས་རི་ལྟར་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་སྤྱོད་ཐོག་ནས་འཆད་པར་མཛད་
ཅིང་། ཟབ་མོའི་གནད་མཐའ་དག་ལྷག་པར་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་ལམ་
ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་རྩོུས་ཐུག་པར་ངོ་འཚོད་ཅིང་འཆར་སླ་ལ་འདུམས་བདེ་
བས་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཆོམས་པར་དོན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་མཁས་པ་དང་།
གྲུབ་པའི་སྤྱི་བོ་མཐའ་དག་གཅིག་ཏུ་ངོ་མཆར་བའི་གནས་ཁོ་ནར་གྱུར་པ་ཡོད།

ཅོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མི་ཆེ་བྱེལ་པོར་གཞུང་ལུགས་བརྒྱ་
ལྷག་དུ་མ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་ངལ་བ་མང་དུ་བསྐྱེན་པས་མཁས་པའི་སྟེམས་པ་ཅན་
རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མདོ་སྐྱགས་གྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་ལ་
བྱི་མེད་དང་། འབེལ་གཏམ་གྱི་སྟོན་ས་བཀལ་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་

པར་མཛད་པའི་ཆེ་ཐལ་འབྱུར་དང་། གཏན་ཆེགས་ལན་རེ་ལན་གཉིས་ཙམ་གྱིས་
ཀྱང་དེ་དག་དཔལ་ལྷན་ཞིང་པ་རོལ་པོས་ལོག་པར་བཟུང་བའི་དམ་བཅའ་རྣམས་བྱེ་
མའི་ཆང་བུ་ལྟར་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ན། དེ་དག་རང་རང་གི་མཁས་པའི་སྙེམས་པ་
བསྐྱུངས་ནས་སྒྲག་པ་དང་འདར་བ་དང་ལྷན་པའི་ངང་ཚུལ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་རྗེ་སྒྲ་མ་
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་རུལ་སྤྱི་པོས་འདུད་པར་བྱེད་ཅིང་། དུས་ཀྱི་མཐར་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྒྲང་པོ་དང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་པ་ལྟ་བུའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་རྩ་
ཆེན་པོ་རྩྱུང་བར་མཛད་པ་འདི་ལྟ་བུའི་མགོན་དང་བཅས་པ་ནི་ཨེ་མ་བདག་ཅག་
རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་པ་རྣམས་ངེས་པར་མཆོག་ཏུ་བཟང་པོའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་
པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དད་པ་དང་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པ་འབའ་ཞིག་ལྟར་
ལེན་པར་བྱེད་དོ། །

ཙུམ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བསྟན་བཅོས་ཙུམ་པའི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ཡི་དམ་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གིས་གནང་བ་
ཐོབ་པ་དང་། རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་
བཟུང་སྟེ་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྷན་པ་སྟེ། དེ་རེ་རེས་ཀྱང་བསྟན་
བཅོས་ཙུམ་རུས་ན། རྗེ་འདི་ནི་རྒྱ་དེ་གསུམ་ག་ལ་མངའ་བརྟེན་པས་གཞུང་གི་
འབྲེལ་བ་ཤད་དང་། ལྟའི་མངོན་རྟོགས་དང་། བསྟོད་པ་སོགས་བསྟན་བཅོས་མཛད་
པ་རྣམས་ཆོག་སྟན་ཞིང་དོན་བཟང་བ། འབྲེལ་ཆགས་ཤིང་གོ་བདེ་བ། རང་ཆོག་སྤྱ་
བྱི་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་པ། སྟེན་དང་། བརྗོད་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མཁས་པ་མགུ་བ་
སྟེད་རུས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

དེ་ཡང་ཕྱི་རབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་དྲང་བ་སྤེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་
དབྱི་བཞུག་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་རྗེ་འདིའི་གསུང་གི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན་འདི་
ལྟ་སྟེ།

པོད་དང་པོར་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་སློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས་བྱམས་པ་རྒྱ་
མཆོའི་རྣམ་ཐར་དང་། དེའི་སྐྱ་གདུང་གི་དཀར་ཆག་ལྷ་དམར་དོན་རྗེ་འཆང་དགེ་འདུན་
བཞུག་འཛིན་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར།

པོད་གཉིས་པར་མདོ་སྤྲད་སྐྱ་འབྲུམ་བྱམས་པ་སྤྱིར་དང་། ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་
ཆེན་མོའི་ཆོགས་མགོན་དུ་ལེབས་སྐྱབས་སོགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ལྷགས་བསྒྲིགས་
ལེ་ཆན་དུ་མ། བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བཙུན་གྱི་སྐུ་བ་དཀྱིལ་དང་རུལ་ཆོན་གྲུ་ལ་
གཏོད་པའི་ཆོ་ག་ཐེག་ལེ་བཙུན་གྱི་ཞི་བའི་སྦྱིན་སྲེག་འཇམ་མགོན་ཙོང་ཁ་པ་
ཆེན་པོར་སྟོང་མཆོད་འབུལ་ཚུལ་གྱི་ཆོ་ག་རྗེ་བཙུན་ཀྱ་རུ་ཀྱ་སྟེའི་སྐུ་བ་ཐབས་དང་།
ཆོགས་མཆོད། སྦྱིན་སྲེག་གི་ཆོ་ག་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞལ་བཙུག་ཅིག་པ་མཁའ་
འགོ་ལྷ་བསྐྱོར་གྱི་རྗེས་གནང་བྱ་ཚུལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགོ་མ་སེདྤེའི་གདོང་ཅན་
གྱི་སྐུ་བ་ཐབས་དང་། བསྐྱང་བཤགས། བསྟོད་བསྐྱོད་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཆོ་སྐུ་བ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྐུ་བ་ཐབས། དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་མཆོན་
འགོད་ཚུལ། ལྷ་དམར་རིན་པོ་ཆའི་དྲུང་ནས་དཔལ་དོན་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཙུ་
གསུམ་གྱི་ཟབ་ཁྲིད་གསལ་སྐྱབས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མན་ངག་ཐེན་བྲིས་སུ་གནང་བ།
འཛིགས་བྱེད་གྱི་སྟེང་ཐུགས་དང་། བསྟོད་པའི་དོན་འབྲེལ། དག་སྤང་གསང་བ་རྒྱ་
ཅན་ལས་སྐྱ་གསུམ་རིགས་འདུས་ཀྱི་དབང་དང་། ཏ་མགྱིན་བསྐྱ་ཡང་གསང་གི་སྦྱན་

སྐྱབ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟན་དབང་བསྐྱར་ཚུལ། དཔལ་ཆེན་ཁམས་གསུམ་ཟིལ་གཞོན་གྱི་བསྟེན་སྐྱབ་ཁ་སྐོང་ཞི་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོན་སྟེག་བྱ་ཚུལ། ལུང་བ་ཡང་གསང་སྤྱིའི་སྐྱབ་ཆེན་གྱི་ཆོག་དཔལ་ལྡན་དམག་ཐོར་རྒྱལ་མོ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་སྐྱེ་ལ། རྩོམ་གསུམ་ལྡན་བཅས་ཀྱི་བསྐྱང་གསོ་མདོར་བསྐྱས། སྤྱིད་པ་པོ་བྱང་སྤྱིང་དགུའི་མདོས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་རྒྱལ་མ་རུ་ཤེའི་མཆོད་ཆོག་བྱ་ཚུལ་འབྲེང་བདེ། སྐྱེ་རྒྱལ་མལ་གྱི་གཟི་ཅན་ལ་མཆོད་གཏོར་འབྲུལ་ཚུལ་བཅས།

སོད་གསུམ་པར་དབྱངས་ཅན་ཞལ་ལུང་ལས་སྟན་དངགས་ལེའུ་གསུམ་གྱི་དཔེར་བརྗོད། རྩོམ་དཔལ་དེ་བའི་བྱང་ནས་སྟན་དངགས་ཀྱི་ཁྱིད་གསན་སྐྱབས་ལེའུ་བར་པའི་དཀའ་གནད་བསྟེལ་བྱང་གནད་ག། ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོའི་དེམ་བ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། ལྷ་མ་དང་རྩོམ་འཕྲོམ་རྩོག་གསུམ་དབྱེར་མེད་རུ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་གསུང་བཤད་སྐྱབས་ཀྱི་བརྒྱུད་འདེབས། བསྟོར་ག། མཇོང་སྤྱིའི་དེམ་ག། བྱང་རྒྱབ་ལམ་དེམ་ཆེན་མོའི་གསོལ་འདེབས་སོགས་གསོལ་འདེབས་སྟོན་ལམ་གྱི་དེམ་བ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། བརྟན་བཞུགས་སྟོན་ཆོག་ལེ་ཆེན་ཤིན་རུ་མང་པོ་ཕྱོགས་བཀོད། ལུང་འབྱོན་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་དེམ་བ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས། འཇམ་དབྱངས་དིགས་ལྷ་ལ་བསྟོད་ག། དེ་བོ་ཅེ་ལུའི་གནས་བསྟོད། དབང་ཕྱོགས་ས་དབང་གོང་མ་ལ་བསྟོད་ག། མ་ཁི་ལྷ་ཁང་གི་གནས་བསྟོད། ལུང་ལྷོག་ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་འཆང་གི་ཞལ་ལྷ་ནས་སྐྱབ་ཐབས་རྩོམ་ཐེང་བ་དང་། མི་ཏུ་བརྒྱ་ཅ་བཅས་དབང་ཆེན་གསན་སྐྱབས་ཀྱི་ཐེན་བྱིས་ཐོར་བུ་ཕྱོགས་བཀོད། ཡི་དམ་རྒྱུད་ཐེ་རྒྱ་མཆོའི་སྐྱབ་ཐབས་དེན་འབྲུང་གི་ལྷན་ཐབས་དོན་གསལ་བཞིན་

དམ་པའི་ཕྱག་བཞེས་རྗེས་གནང་གི་བཅའ་བསྐྱེགས། ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་གསུང་ཆོས་གསན་སྐབས་ཀྱི་མན་ངག་བསྟེལ་བྱང་ཐོར་བུ་ཕྱོགས་
བཀོད། སྐྱེ་འབྱུང་དཀའ་བཙུད་ཀོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་དང་། རྒྱ་གར་ནས་ནང་
ཆོས་ཀྱི་དྲི་བ་བྱང་བའི་ལན། སྒང་དོར་བསྐབ་བྱའི་རིམ་པ་ཕྱོགས་བཀོད། རྒྱལ་པོ་སྐྱེ་
ལྷ་ལ་བརྟེན་པའི་གཡང་འགྲུགས་དང་། མདོ་སྤྲད་ཐོར་ཆོད་ཀྱི་གནས་བདག་སོགས་
གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱི་གསོལ་མཆོད་ཁག་མང་པོ་བཅས།

བོད་བཞི་པར་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འབྱུང་བྱམས་པ་གླིང་གི་བཅའ་ཡིག་སོགས་
བོད་དང་བོད་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྡེ་ཁག་ལ་སྦུལ་བའི་བཅའ་ཡིག་གི་རིམ་པ་ཕྱོགས་
བཀོད། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒང་དོར་བསྐབ་བྱའི་རྩ་ཆོག་གི་རིམ་པ་ཕྱོགས་བཀོད།
པར་བྱང་དང་། ཐང་སྐྱའི་རྒྱབ་ཡིག་མཆོད་རྗེས་སྤུལ་བའི་བསྐྱོན་སོགས་འདོད་
གསོལ་ཀྱི་རིམ་པ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས། མཆོན་གཟིམས་ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་མར་ལོ་
གསར་རྟེན་འབྱུང་སྟན་ཤལ་དང་། རྟེན་གཙོ་ཁག་ལ་ཐམ་སྤྲད་སྟན་དར་སྤུལ་བའི་
སྟོན་ཆོག་གི་རིམ་པ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས། རྟེན་གསུམ་མཆོད་རྗེས་སོགས་ཀྱི་དཀར་
ཆག་དང་། མཆོད་རྩ་ཐེབས་སྐྱར་སོགས་དེབ་ཐེར་འགོ་རྒྱན་ཀྱི་རིམ་པ་ཕྱོགས་
བཀོད། པོ་བྲང་ཡས་མས་ཀྱི་ལྷེབས་བྲིས་དང་། གཟིམས་སྒྲིའི་མཆོན་བྱང་། སྤུལ་
སྐྱའི་མཆོན་གསོལ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་བཅས།

བོད་ལྷ་པར་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་དུ་མའི་ཞལ་སྤྲོ་ནས་དབང་བྲིད་ལུང་སོགས་
ཐབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་བགོ་སྐྱལ་ཇི་སྟེད་བཞེས་པའི་གསན་ཡིག་ ཀྱན་
གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གཞན་ཡང་མཆོག་དམན་བར་པ་རྣམས་ལ་

གནང་བའི་ཆབ་ཞོག་གི་རིས་པ་སྟོགས་བཞོད། རྟེན་གསུམ་རབ་གནས་དང་།
མཛུལ་བཞད་པ། འདུས་སྡེ་ཁག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་གནང་བའི་འབྲེད་ཁྲལ་ཁག་ ལྷ་
ལྷན་སྦྱལ་པའི་གན་རྟོ་ལ་དང་། རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་སོ་སོར་ཉམས་གསོ་མཛད་པའི་
དཀར་ཆག་གཉིས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཀའ་
འབུམ་པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་སྟོན་ཆོག་ བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་
ཉམས་གསོ་མཛད་པའི་དཀར་ཆག་ ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྡེ་བས་བྲིས་
སྦྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་ཞལ་བྱང་བྱར་དུ་བཞོལ་བ། འདུལ་བ་ལྷང་སྡེ་བཞི་དང་། མདོ་
ཅ་མཆན་འབྲེལ། མཆོ་རྒྱུག་སོགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཉེར་མཁོའི་དབྱིབས་ཆད་ལྷག་
ལེན་མཐོང་རྒྱན་ལྟར་དཔེ་རིས་སུ་བཞོད་པ་བཅས་རེག་བྱེན་གང་རྟེན་ཁྱ་བསྐྱུས་
ཀྱིས་པར་དུ་འཁོད་པའང་ཡིག་སྡེང་བདུན་རེ་ཡོད་པའི་ཞོག་བུ་མདའ་ཆད་མའི་
སྟེགས་བམ་ཆེ་ཆད་ལྷ་ཅམ་བཞུགས་ཤིང་། མ་འཁོད་པའང་རྗེ་སྟེན་ཅིག་ཡོད་པར་
སེམས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་མདོ་ཅམ་བཛྲོད་བྱེན་ནས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་
ཡང་། སྤྱིར་ངེས་འབྱུང་། བྱང་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་སོགས་དང་། ལྷག་པའི་
བསྐྱབ་པ་གསུམ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཟབ་མོའི་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་པ་
ཞེས་པ་དེ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་རྒྱམས་རང་
རྒྱད་ལ་ཐོབ་པའམ། གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་རྒྱམས་རྒྱད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་དེ་དག་
གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན། གྲུབ་པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་ལས། གཞན་ངོར་མངོན་པར་

ཤེས་པ་འཆད་པ་དང་། རྩུ་འབྲུལ་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པ་དང་། སྤྱུལ་པ་ལ་འདོད་དགུར་
དབང་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་ལ་གྲུབ་རྟགས་ཞེས་བརྗོད།
དེས་ན་གཙོ་ཆེ་བ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
མཆོག་ཡིན་པ་ལས། མངོན་ཤེས་དང་རྩུ་འབྲུལ་སོགས་སུ་མོང་པའི་གྲུབ་པ་འགའ་
ཞིག་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་མཆོག་རྒྱ་མི་འཛིན་ཏེ། དེ་ཅམ་ཐོབ་པའི་ཕྱི་རོལ་
པའང་ཡོད་པས་སོ། །

དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་དེར་སང་བཞུན་པའི་གནད་མ་གོ་བ་པལ་མོ་ཆེའི་བསམ་སྒྲོ་ལ།
མངོན་ཤེས་འཆད་པ་དང་། གནམ་ལ་འཕྱར་བ་དང་། རྩུ་མི་བྱེད་བ་སོགས་བྱུང་ན་
གྲུབ་ཐོབ་རྒྱ་འཛོག་པ་ཨ་ཅང་ཆེ་སྟེ། ཐ་ན་བཟང་ངན་གྱི་མོ་དང་བརྟག་པ་སོགས་
བདེན་པ་ཅམ་དང་། ཆར་འབབས་གཙོད་སྤུང་པ་དང་། འཕྲུལ་རྒྱུན་གདོན་བགལས་
སྤྲ་མོ་སྤང་རུས་པ་སོགས་བྱུང་ན་འཆལ་སྟོད་རི་འབྲ་བྱེད་ཀྱང་གྲུབ་ཐོབ་ཡིན་འདུག་
ཅེས་དད་དད་མོས་མོས་སུ་བྱེད་པ་མང་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདུལ་ཁྲིམས་གཙང་
བ་དང་། དེས་འབྱུང་དང་། བྱང་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་དང་། བསྐྱེད་
རྟོགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལྷུང་བཞེས་པ་སོགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་མ་བཟང་བ་ཅམ་དུ་
འཛིན་པ་ལས་གྲུབ་ཐོབ་རྒྱ་མི་འཛོག་པ་མང་ཡང་། རོ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་བྱུག་
བཞེས་ནི་གོང་དུ་ལན་དུ་མར་སྟོས་པ་ལྟར། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་སོགས་ཀྱང་གསང་ཞིང་སྤེད་པར་མཛད་པ་ལས། གཞན་ངོམས་སུ་མི་མཛད་ལ།
མངོན་ཤེས་དང་རྩུ་འབྲུལ་སོགས་སྟོད་ལྷན་རེ་གཉིས་ཅམ་གྱི་ངོར་མཛད་པ་ལས་

ཡོངས་གྲགས་སུ་མི་མང་དེ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མི་མང་དེ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རང་ཉིད་
གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་བརྟེན་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་གྲུབ་རྟགས་སོགས་ཀྱང་བྱུང་
རྒྱལ་དུ་བསྟན་ན་གནས་སྐབས་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཡིད་འདུན་པ་ཅམ་འབྱུང་སྤིང་
ཀྱང་། རྗེས་འཇུག་ཆོས་པ་དག་གིས་ཡ་རུར་མ་སྟེབས་གོང་ནས་མངོ་འགོས་རྒྱག་
པ་ལྟར། ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་ནའང་སྒྲ་མའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ཞེས་ཐོ་ཅོད་དང་
ཅིང་སྟོད་ལྟར་ལེན་ཅིང་། གྲུབ་རྟགས་ཡིན་ཁུལ་གྱི་ཐོག་གིས་གཞན་མགོ་བསྐྱོར་
བས་བསྟན་པའི་མིག་རྒྱུན་ལ་གཞོད་ཅིང་། རང་དང་རང་ལ་རེ་ལྟོས་འཆང་བ་མཐའ་
དག་ལག་སྟེལ་གྱིས་གཡང་སར་མཆོང་བ་མང་བ་ལ་གཟིགས་ནས་གྲུབ་རྟགས་
སོགས་ལ་ཆེད་གཉེར་དུ་མི་མང་དེ་པ་ཡིན་ལ།

ལྟག་པར་རྗེ་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོའི་ཐུགས་འདུན་གྱི་གཙོ་
བོ་ནི་འགོ་བ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སར་བསྐྱོད་པ་ལ་མེད་དུ་མི་
རུང་བ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མ་མེད་པའི་མདོ་སྒྲགས་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཆང་
ལ་མ་ཁོར་བ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་དར་རྒྱས་ཡུན་དུ་གནས་པ་ཞིག་ནི་མེད་དུ་མི་
རུང་ལ། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་གཞིའམ་རྩ་བ་འདུལ་བའི་བསྟན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མེད་
ན་བསྟན་པའི་མང་ཡུན་དུ་མི་ཚུགས་པར་གཟིགས་ནས་རང་ཉིད་གཟུངས་དང་
མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྩ་འབྱུལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་
ལ་མངའ་འགྱུར་བྱེད་ན་ཡང་། གཞན་ངོར་མཁས་བརྩན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཁོ་ནས་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཡུན་དུ་གནས་པ་འབའ་ཞིག་གཙོ་བོར་མང་དེ་པ་ལས།
མངོན་ཤེས་རྩ་འབྱུལ་སོགས་མངོན་མཚན་ཅན་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གཏན་ནས་མི་

མཛད་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ལེགས་བཤད་ལས། དམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྲས་ཀྱང་
ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་གསལ། །སྤྲ་མའི་མེ་རྟོག་བཀའ་ན་ཡང་། །དེ་
ཞེས་ཀུན་ནས་བྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ལྟགས་འགོག་པར་མི་
རྒྱས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཅི་རིགས་སུ་མངོན་པ་པལ་ཆེ་བ་སྤར་གོང་གི་དཀྱུས་སུ་བཀོད་
ཟེན་པ་ལྟར་དང་།

ད་དུང་ཅུང་ཟད་མཆོན་ན། སྤྱི་གཞོན་བྱའི་དུས་སུ་རྩོམ་གཉིས་རི་སྐྱར་ཞལ་
གཟིགས་པ་ནས་བཟུང་ནས་ཀུན་ལྡོམ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་མང་པོའི་
གསང་གསུམ་གྱི་བཀོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་ཡང་ནང་གི་བྱུང་བའི་ཡོན་
ཏན་མཐོན་པོར་ལེགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པ་གོར་མ་ཆག་ལ། རང་གཞན་ལ་དུས་
གསུམ་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཚུལ་དུ་མའང་མངོན་སུམ་དུ་
མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ནི་སྤྱི་སྤྱོད་དམ་པའི་ཡང་སྤྲིད་རི་སྐྱར་ཅིག་
འབྲུལ་མེད་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་པ་ཁོ་ནས་ཡིད་ཆེས་ངེས་པ་རྟེན་ཆོས་སུ་བྱུང་བར་
མ་ཟད། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བྱར་ཅམ་གོ་ཐོས་ལའང་། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་བྲ་ཁང་
ནང་བཞུགས་མའི་དབང་པོ་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་འཛིགས་
བྱེད་དཔའ་གཅིག་གི་སྤྱི་བཞུན་དེའི་གཟུངས་གཞུག་ལ་སྤྱོད་ཡོད་ཚུལ་ཞུ་མི་མེད་
པར་ནང་གཞུག་བཞེད་གོས་གསུང་བར། ཆག་བྱམ་འཕྲོ་ལྟགས་ཀྱི་ཤད་སྐྱང་ནན་
ཏན་ཞུས་ཀྱང་མ་གསན་པར་གཟུངས་རྟེན་བྱིར་འདོན་སྐབས་མི་དབང་རང་གི་
བསོད་ནམས་དབང་ཐང་རིགས་བརྒྱད་སོགས་འཕེལ་བ་དང་། འགལ་ཆེ་གཞན་
ཚྭ་གས་འགའ་ཞིག་གི་ཆེ་བསོད་སྟོབས་འབྱོར་རིགས་བརྒྱད་སོགས་ཉམས་འགྱུར་

གྱི་འདོད་གསོལ་དང་། ཞབས་གནོན་འཕར་མ་སོགས་རང་འདོད་ཆགས་སྤང་མི་
བཟད་པས་སྦྱར་བའི་གཟུངས་ངན་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་ཐོན་པ་ཐུགས་ཀྱིས་དགོངས་
ངེས་དང་།

བསམ་ཡས་སྤྱུ་རྒྱལ་པོ་སྤྱུ་ལྗེན་རྟོན་རྟོན་པ་ཞིག་ལའང་མི་དབང་གིས་
བཅུག་པའི་འདོད་གསོལ་གོང་མཆུངས་ཡོད་པ་མངོན་པར་མཁྱེན་ཏེ་ཤིང་སྟག་ལོར་
བརྩེ་བསྦྱར་གནང་། དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་འདུ་ཁང་སྟག་གསེར་བངས་ཀྱི་
ཐུབ་པའི་སྤྱུ་མི་ཆད་མ་ཞིག་ལའང་གཞན་གྱིས་སྤྱན་སྦྲོན་མ་ཞུས་པར་འདིར་
གཟུངས་གཞུག་འབྲུལ་དགོས་གསུངས་པ་བཞིན་དགའ་ལྡན་ལས་སྡེ་དང་བཅས་
པའི་སར་ཐུགས་ཞིབ་སྐབས་སྤྱི་འབྲེད་པ་ཞིན་གཟུངས་མེད་ཁོང་སྟོང་དུ་འདུག་པས་
དེར་འཁོད་ཆང་མ་ཡིད་ཆེས་ཡ་མཆན་དུ་གྱུར་པ་དང་། སེ་ར་ཆོགས་ཆེན་མགོན་
ཁང་དུ་ཉེ་ཉོར་གཟིག་རྒྱལ་སྤྱི་གོང་མ་ནས་བྱི་སྤྱབ་མཛད་པའི་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་
བཞིའི་འབྲུལ་འཁོར་ཞིག་ཡོད་པར་མགོང་ས་ཆེན་པོ་ནས་གཤེགས་གསོལ་བྱ་
དགོས་བཀའ་ནན་ཆེ་པེབས་མཐར་གཤེགས་གསོལ་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་འཇམ་པོ་
གསུམ་ལ་སྟེང་འོག་འཁོར་ལོ་ཁ་མ་འཕྲོད་པ་ཅམ་ལས་སྦྱོན་ཆེར་མ་མཆིས་ཀྱང་།
བྲག་པོ་ལ་དྲག་པོའི་མིང་ཡིག་གི་མལ་དུ་སེ་རའི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ས་ལ་ཐེག་ལེས་
མཆན་པའི་སམ་ཞེས་པ་ཡོད་པར་མཐོང་བས་ཆང་མ་ཡིད་ཆེས་ངོ་མཆར་ཐོབ་པ་
དང་། བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་པེབས་ཀྱི་ཆེས་ཆ་སྤྱས་ཀྱང་ཤེས་ཆོར་མེད་པ་ལ་
པེབས་ཆེས་ཀྱི་ཉིན་དེར་ནོར་གླིང་དུ་སྒྲོ་བྱུར་གཟབ་གསོལ་འཕར་མ་ཞིག་ཆེད་དུ་
མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ལོ་ཤས་སོང་མཆམས་ནང་འཁོར་རྣམས་ནས་བཤ་ཆེན་རིན་

སོ་ཆེ་བོད་མེབས་བྱུང་མིན་བཀའ་འདི་ཞུས་པར་ད་ཆ་བོད་ཕྱོགས་སུ་མེབས་བྱུང་བ་
ཤིན་ཏུ་ཁག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་།

གཞུང་ཞབས་གྲགས་ཅན་ཞིག་ནས་སྤྱགས་དམ་ཕུལ་བའི་བརྟག་ལན་དུ། ལས་
འབྲས་ཐོན་བྱ་བ་རྫོགས་པས་རྣམ་སྤྲིན་མི་བཟད་པ་རང་ཐོག་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྤོང་
དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་སྤོན་བཞེན་སྤང་མ་འཁེན་ཅིང་། གཞུང་བཞེན་སྤང་མའི་
དབང་བོ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱང་བཀའ་བསྐོས་དམ་བཞག་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་འཁུ་སྟོན་
པས་ལི་སྤྲིན་ཉར་བཞེན་གསོལ་གཟབ་འབྲུངས་ངོ་འཕྲོད། དམར་ནག་གཉིས་ལའང་
བསྐྱང་བ་ཤགས་འབྲུམ་ཐེར་འབྲལ་སྐྱབ་གྲིས་མཚོན་འདི་ལས་ཕྱི་མ་བཤུལ་ཐག་
རིང་བར་འགྲོགས་པའི་ཐ་མ་འབྲལ་བ་བཞིན་ལོངས་སྟོང་། ཉེ་དུ། འཁོར་གཡོག་དང་
བཅས་སྐད་ཅིག་ཅུ་དང་། ཆ་ཤས་ཅུ་མ་འཁྲེར་དབང་མེད་པར་འཁོར་བའི་སྤུན་
ཚོགས་ཀུན་དང་བྲལ་ཏེ་གཅིག་བྱ་བྲང་ལག་བསྐྱམས་ཤིང་འགྲོ་བར་ཏིལ་ཤུན་ཅུ་
ཡང་པན་མི་སྲིད་པས་སྤོན་ཚུད་ནས་རྣམ་དཀར་རིམ་གྱོ་སྟོབས་ཆེ་སྐྱབ་པ་གལ་ཆེ།
ཞེས་མེབས་འདུག་པའང་རྗེས་སོར་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཆོས་
ལྟར་ཡིན་པས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཐོགས་མེད་དུ་མངའ་བའི་དན་རྟགས་དང་རྒྱ་
མཚན་མང་།

སྤྱ་སོར་རྩ་རིར་ཞབས་སྐྱོར་དུ་བྱོན་སྐབས། ལ་སྤར་འབྲང་སོགས་ས་རྩུབ་རི་
འབྲར་མེབས་ཀྱང་ཞབས་སྤྱགས་གྱི་མཐིལ་ལ་བྲད་ཟད་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་དང་།
ལོ་འགའི་ཁོངས་སུ་གཞུག་ལག་ཁང་དུ་མར་ཉམས་གསོ་ཚོན་གསོས་དང་། སྤོན་
མེད་གྱི་སོ་བྲང་ཁག་མང་བོ་གསར་བསྐྱུན་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་སོགས་རྩུ་འབྲལ་

གྱི་རོལ་གར་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པར་སེམས།

བྱུས་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་མདོ་སྨད་དུ་བཞུགས་སྐབས་བདེ་ཡངས་རིན་པོ་ཆེ་
དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུལ་འཁོར་གྱི་ལས་མཐའ་ཅི་རིགས་མཛད་པས་བརྟན་འཁོར་སྤང་
བའི་དབྱ་རན་དཔུང་ཆོགས་འབྲུམ་སྤག་མང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་། ལྷག་
པར་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྗེ་གཤེད་གྱི་གཞི་བསྟན་བྱུབ་ནས་ནི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་
འབྲུག་ཅོད་ཅུང་ཟད་རེ་བྱུང་བ་ལས། དཔུས་ལྡོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་འདིར་ནི་
མཐའ་བཞིའི་ཁྲོལ་བ་གང་གིས་ཀྱང་སྤྲགས་མ་ཚུགས་པར་རང་ས་རང་དབང་བདེ་
ལེགས་མཁོས་སུ་ཕེབས་པ་འདི་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་དཔོན་རིགས་
སྟོབས་འབྱོར་བྲག་ཤུལ་ཆེ་བ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལྷགས་ཀྱང་། དབྱུག་དུས་གྱི་འབྲུག་ལྟར་
ཅི་ཡང་བསྐྱག་ཏུ་མེད་པར་སྤྲོ་བཞེད་ཀྱིས་པ་ཞི་ནས་རང་གནས་སུ་འབྲུལ་འབྲུལ་
ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་། མཁར་ལས་སྤན་བྱ་རེས་ཀྱང་ཁྲོལ་བ་མང་པོ་བསྐྱོག་པ་སོགས་
མདོན་སྟོད་གྱི་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་སོག་ཡུལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་རིགས་བརྒྱུད་གྱིས་
ཕོངས་བའི་དཔོན་ཁབ་མང་པོར་བྱའི་དངོས་བྱུབ་འདོད་དབྱུར་སྦྱལ་བ་སོགས་ཞི་
རྒྱས་གྱི་བྱས་པ་འདྲ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའོ། །

༡༡༥ རྗེ་ཆེ་མ་འདི་ཉིད་གྱིས་བཀའ་གདམས་སྐྱ་མཆེད་གསུམ་དང་། རྒྱལ་
དབང་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་
རྣམས་ཉམས་གསོ་དང་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གསར་བཞེངས། བོད་རྒྱ་སོག་
གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་བའི་སྤེར་བསྟེན་བཀུར། སྟོམ་གསུམ་མིག་འབྲས་བཞིན་
བསྐྱུངས་པ་སོགས་རྒྱལ་བརྟན་གྱི་སྤྲོ་ཡོན་ཆེན་མེད། གཏེར་བྱང་ཁབ་དུ་

མར་ལུང་གིས་ཀྱང་བེན། རྒྱ་སྤེལ་ལོ་སྟོན་གྱི་དགེས་མཆོད་རྒྱས་བསྐྱངས་
རྗེས་གདན་གསོལ་བཞིན་གནས་ཚུང་དང་བྱང་རྒྱ་སྤེང་སོགས་ཡུལ་གྲུ་མང་
པོར་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་གནས་གཞིགས་མཆོད་འབུལ་སོགས་བསྟན་འགྲོའི་
ཕན་བདེ་རྒྱ་ཆེ་སྤེལ།

གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པོ་ཏྲོ་བའི་ཞལ་ནས། ལ་ལས་དད་རྩས་
མཁར་དུ་ཅིག །ལ་ལས་དད་རྩས་མེལ་སྤྲེག །ཁོ་བོ་ནི་དགོན་མཆོག་སོ་ཅན་འདི་ཁོ་
ན། །དགེ་འདུན་སོ་ཅན་འདི་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀའ་གདམས་སྐྱེ་མཆོད་
གསུམ་དད་རྩས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་བ་ལ་རྣམ་ཐར་མི་མཐུན་ཏེ། དགེ་བཤེས་
སྤྱན་ལྷ་བས་ནི་བསྟན་པ་གནས་པའི་གཞི་གནས་གཞི་བཅིག་པ་འདི་ཡིན་གསུངས་
ཏེ། དད་རྩས་རྣམས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རྟེན་བཞེང་བ་གཙོ་བོར་མཛད། སུ་ཚུང་
བས་ནི་དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཛད། པོ་ཏྲོ་བས་ནི་དགེ་འདུན་
ལ་བསྟེན་བཀའ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཡིན།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ནི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཕེལ་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་
བཀའ་གདམས་སྐྱེ་མཆོད་གསུམ་དང་། རྒྱུ་མཆོག་གོང་མ་ན་རིམ་གྱི་རྣམ་ཐར་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ། ཆོས་འཁོར་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་གཙོས་
མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་རུ་གཞོན་དང་བཅས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སལ་མོ་ཆེ་དང་།
བལ་ཡུལ་མཆོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་སོགས་གནས་རྟེན་རྟིང་པ་མང་པོར་ཞིག་གསོ་
དང་། དབུས་ཀྱི་རྗེ་འབུམ་ལྷ་ཁང་དང་། ཕྱོགས་བཞིའི་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཁང་། ཞོལ་

འབྲས་བུ་སྟེང་གི་བཀའ་འབྲུར་ལྟ་ཁང་། གཙང་གི་སེལ་ཐང་ལྟ་ཁང་སོགས་ལྟ་ཁང་
རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་གཞི་ནས་གསར་བཞེངས་མཛད་པ་དང་། སྐྱེན་སོན་
ནས་ནི་གཟིམས་རྒྱུད་ཁག་དང་། ཅེ་ཞོལ་གྱི་མཆོད་ཁང་ཆེ་ཤ་ཆང་མའི་མཆོད་རྒྱུན་
ཇི་རྒྱས་སུ་འགོ་བའི་སྤྲུགས་ཁུར་ཅི་ཆེ་དང་། ལྷག་པར་ལྷགས་བསྟེན་སོགས་གྱི་
སྐབས་སུ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡང་བརྒྱ་མཆོད་དང་སྟོང་མཆོད་ཆག་མེད་དང་། ཡར་
མར་ཆེས་བཅུའི་ཆོགས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅས་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་འབྲུལ་བར་མཛད་
པས་དགེ་བ་ཤེས་བུ་རྒྱུད་བའི་རྣམ་ཐར་དང་མ་སྤྲོད་ནོ། །

དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་དང་། རྒྱ་སོག་གི་དགོན་སྡེ་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་
མཐའ་དག་ལ་མང་འབྲེད་གྱི་བསྟེན་བཀྲའ་མ་མཛད་པ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་རྒྱུན་རྩ་
སོགས་གཏོང་སོགས་མི་ཉམས་ཡུན་གནས་གྱི་ཆེད་དུ་ཐེབས་ཅི་གསར་འཛུགས་
བསྐྱེད་པ་ལའང་ཅིས་ལས་འདས། བྱད་པར་ལྟ་ལྟ་ཆོ་འབྲུལ་སྟོན་ལས་ཆེན་མོ་དང་།
ཆོགས་མཆོད་གཉིས་གྱི་སྐབས་སུ་ནི་གཏོང་ཡུལ་ལས་ཁུངས་སོ་སོར་གཏོང་སྟོ་
ཉམས་འགྲིབ་མེད་པ་གཏོང་དགོས་བཀའ་བསྐྱུར་ཡང་ཡང་དང་། དེ་དོན་བཏང་ཡོད་
མེད་དོ་དམ་སྟོར་གཡེང་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མཛད་པའི་དྲིན་གྱིས་རྩ་སྤྲུག་གང་ཅི་སྟེ་
དུས་ལས་ལེགས་ཤིང་། མཐའ་དགྱིལ་བར་གསུམ་མོད་སྟོམས་པས་དགེ་འདུན་
བགྲེས་གཞོན་བར་གསུམ་བསྟེན་བཀྲའ་ལ་མི་མོས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ལྷག་པར་
སྐྱེན་བསལ་མང་རྩ་གནང་སྐབས་ནི་གསོལ་རྩ་སྤྲུག་བཟང་བ་དང་། གསོལ་མར་ཁ་
འཇམ་པ་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་སྤྲུག་སུམ་ཆོགས་པས་རང་རང་གི་ཤག་དུ་རྩ་སྤྲུག་གིས་
ལན་བརྒྱར་བསྐྱབས་པ་ལས་མདོག་ལེགས་ཤིང་། རོ་བདའ་བ་དང་། ཆ་ཁོལ་ཐོན་

གསུམ་དང་ལྷན་པས་སྐྱུ་གཟུགས་ལ་འཕྲོད་ཆེ་བ། རིན་ཆེན་ཆ་སྦྲར་དང་། གང་
སྦྲར། བཙོ་བཟུ་ཆེ་ཤེས། རྟེན་བསྐྱུས་ཆེན་མོ། མ་ཞི་རིལ་བུ་སོགས་སྤངས་པ་ཙམ་
གྱིས་ངན་འགྲོའི་འཛིགས་པ་དང་། རིམས་ནད་ཐམས་ཅད་འཕྲོག་པར་རྒྱས་པའི་དམ་
རྩིས་བྱིན་རྟེན་བྱད་འབགས་སྣ་ཆོགས་ཆབ་ལ་སྦྱངས་པའི་ཁྲ་བ་ཤེལ་དམ་དོ་
གསུམ་རེ་ཆོགས་ཁོ་རྣམས་སུ་འདེབས་པར་མཛད་པས་རྩ་ཐུག་ལའང་སྤྲན་འི་བོ་བ་
དང་། དེའི་མཐུས་ཡམས་ལ་སོགས་པ་བགས་མཆེད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དགོ་འདུན་
རྣམས་ལ་སྦྲོན་བགོགས་ཆབས་ཆེ་བ་མི་ཡོང་བ་དང་། ཚུ་གྲ་ཡང་བར་སྐབས་རྩམ་
དོད་ཙམ་ལས་ངོ་ཐོག་སྦྲོད་ལེན་མེད་ན་ཡང་། དེང་སང་དངོས་སུ་གཤོར་ལེན་གྱི་
སོལ་ཆགས་པ་ནི་མ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ཡིན་པ་བཙས་དགོ་
བཤེས་པོ་ཏོ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་རྩིས་སུ་བསྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་རྩེ་སྒྲ་མ་འདི་ཉིད་སའི་ཕྱོགས་གང་དང་གང་དུ་ཞབས་གྱིས་
བཙགས་པ་དེ་དང་དེར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ཆོས་དང་
ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཆོས་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུལ་བ་
དང་། ཞི་བ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་པ་དང་། དགོ་བ་
བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྲོར་བར་མཛད་པས་མཆོན་མངོན་མཐོངས་
ལེགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་བསྐྱུ་བའི་དངོས་
པོ་བཞི་སོགས་རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱི་སྦྲོད་པ་མཐའ་དག་ལྷར་བཞེས་པའི་རྩེ་རང་ཉིད་ནས་
ཀྱང་ཟབ་མའི་ཏིང་འཛིན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཡོ་བ་མེད་པའི་ངང་ནས་རྩིས་ཐོབ་
མཆོན་བཙས་ཀྱི་དགོ་སྦྲར་རྣམས་ལའང་བརྟན་ཐབས་དང་། བྱད་གསོད་མི་མཛད་

པར་སྤར་ཆགས་སུ་བཅོལ་པར་མཛད།

མདོར་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཛད་སྦྱོང་གི་གནས་སྐབས་གང་ཡངས་དམ་པའི་
ཆོས་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་ཁྱིམ་ལ་གཅེས་སྤྱད་ཁོ་ན་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཐུགས་ལ་
ཉམས་བཞེས་ཀྱི་སྙིང་པོར་གནང་ཞིང་། འདི་སྤང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རོལ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་
འབྱར་བ་ལྟ་བུའི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཁོ་ནར་གཞིགས་པའི་ཐུགས་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་
འབའ་ཞིག་མཛད་པ་སོགས་རྩོམ་བོ་བཀའ་གདམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་ལྟར་བཞེས་
པ་ལས། གཞན་དུ་ན་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཉམས་སུ་རྩོལ་བ་སྐྱད་པས་མཆོན་
བཅས་ཀྱི་དགོ་བ་ཡལ་བར་འདོར་ཞིང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བློ་གསལ་པས་བག་ཡངས་ཀྱི་
སྦྱོང་པ་སྦྱོར་བ་སོགས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་དུ་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུད་སྦྱོང་
ཀྱི་བྱི་ཅམ་ཡང་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་འདི་ལྟ་བུས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་
ལ་སྦྱོར་ཡོན་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་ལ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རྩེ་ཁྲ་མ་འདི་ཉིད་མདོ་རྒྱུད་དུ་
མར་ལུང་གིས་བསྐྱབས་ཤིང་རྩེ་སུ་བསྟན་པར་གོར་མ་ཆག་ཀྱང་། དེར་སང་གི་
དུས་སུ་ཁྲ་མའི་རྣམ་ཐར་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཅུང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་གིས་ཅད་གཅོད་ལ་
ཞུགས་རུང་། ཆོ་གྲོས་ཞན་པས་གཞུང་ཆོག་བརྗིད་པའི་བད་དོན་འཕྲོད་དཀའ་བས་
ངེ་བཞིན་མ་རྟོགས་པར་ཟད་མོད། གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདིར་བཀའ་བློན་ཆེ་བ་
གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་སྟོབ་དཔོན་མཆོ་སྤྱེས་རྩོམ་ཞིང་ལུང་གིས་གསལ་བར་ཐེན་པའི་
ཚུལ་འགའ་ཞིག་ནི་གོང་དུ་བཅོད་ལ།

ད་དུང་། གོང་ས་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཆའི་སྦོད་ལ་གཉེར་ཆེན་གསང་སྐྱབས་སྤྱིང་བ་
ཞེས་པས་རྒྱལ་མོ་འོང་དུ་གཉེར་ནས་བཞེས་པའི་གཉེར་བྱང་ཉི་ཁྲ་ཁ་སྦྱོང་ལས་ཀྱང་།

རྒྱུ་གསལ་དུ་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར། ཅུ་བའི་ཆོས་བདག་སྤྲེས་མཆོག་གཉིས་ལམས་
དང་ཐོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འོང་། དང་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཅེ་ནི་ལྷགས་པོ་འབྲུག་
གི་ལོ་བ་ཡིན་པ་གཉིས་པ་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་མིང་། མེ་པོ་བྱེ་བའི་ལོ་བ་ཡིན་པ་དེ་
གཉིས་གང་སྤང་བྱུང་པར་མེད་པ་ཅས་དང་། མཆོན་མ་རྩལ་གྱི་ལུང་བ་དེ་ལྟར་རྒྱ་
མདུན་དུ་བཞག་དགོས་སོ་སྟེ་རྒྱུ་དེས་གྲུ་ཐུང་སྤྲེ་ཆ་བ་ཡང་། རྒྱ་མདུན་དུ་རེས་
པར་འོང་། ལྷ་སེར་བསྟན་པ་ཉམས་མེད་བརྟན་ལྷན་པར་རྒྱལ་དབང་རིམ་བྱོན་ཡང་
། འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྲེ་ཆེ་བརྟན་ལྷན་པར་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་བསྟན་མཆོན་ཅན་འདི་ལྟར་
ཐུང་བར་དུ་རེས་པར་བཞུགས་པ་སེར་འབྲས་ནང་འབྲུག་སྤྲེ་འཛིན་དང་། མཐའ་
དམག་ཐོད་དུ་སྤྲེ་འཛིན་གྱི་འབྲུང་པོ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་འཐུལ་པ་རྒྱུ་ལ་འབངས་ཀྱི་
ཆོལ་མི་འབྲུང་། ཐོད་ཁམས་བདེ་ཞིང་མངའ་ཐང་རྒྱས་ལྟར་འདི་ལ་ཐེ་ཆོལ་ཐུང་ཟད་
མེད་པ་ཅས་དང་། གཏེར་ཆེན་རང་གི་ལུང་བསྟན་ལས། ལྷ་སའི་རྒྱལ་དབང་དེ་མེད་
ན་སེར་འབྲས་ལ་སོགས་དགེ་འདུན་སྤྲེ་ཉམས་ཤིང་བསྟན་པའི་མེ་རོ་རྒྱུད་ཅས་
སོགས་མང་དུ་འབྲུང་བ་ལྟར་སྟོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ལྷག་པར་བདོ་ཡང་བསིལ་ལྷན་
ལྷོངས་འདིར་ནད་ཡམས་ལུ་གེ་འབྲུག་ཅོད་སོགས་ཀྱི་ཉམས་ཉེས་ཉེར་འཆེ་ཆེ་
རིགས་མེད་པར་མངའ་འབངས་རྣམས་ཆོས་དང་ཟང་ཟེང་གི་དགའ་སྟོན་ལ་ཅི་བདེར་
སྤྲོད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མའི་གཟུགས་ཅན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་རུས་
མཐུ་ཁོན་ཡིན་པས། མགོན་པོ་མཆོག་འདིའི་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་ཐུང་ཟད་ཅམ་རེའི་
བཀའ་འཛིན་ཡང་གངས་རིའི་ལྷོངས་ཀྱི་སྤྲེ་པོ་མཐའ་དག་གིས་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་སྟོ་
གསུམ་ཆེག་རིལ་གྱི་སྟོ་ནས་གྲུས་པ་དང་མཆོད་པ་ལྷུང་སྤྲེ་ཡང་གཞལ་བར་

དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ཁོ་བོས་ཁྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་ཡིད་གིས་
བརྗོད་པ་དང་། རབ་བཏགས་གི་རྒྱན་གིས་བརྗོད་པ་དང་། གཅམ་བུའི་ཆོག་གིས་
བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གི་ངེས་པར་རང་བཞིན་བརྗོད་པའི་ཆོག་གིས་གཏམ་དུ་བྱས་པ་
ལགས་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གཅིག་ཤུར་མ་ཟད། གཞུ་བོར་གནས་པའི་སྒོ་བྲོས་དང་ལྷན་
པ་མཐའ་དག་ལ་བྲགས་ཤིང་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ལགས་སོ། །

(༡༧༩ བ་༥། ༩༦༩ འ་༩) དབྱང་གངས་ང་བདུན་དུ་ཕེབས་བ་ཆུ་སྟེ་གནམ་ལོའི་
རང་ཞལ་གསར་དུ་བཞད་པའི་ཐོག་མར་ཆེས་གཏོར་དང་། དབྱེས་སྟོན་སྔ་ཕྱི། དབྱ་
ལྷའི་གསོལ་མཆོད་སོགས་དབྱང་གསར་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་སྒོ་ཆེ་སྔ་སྔར་སོལ་
ལྟར་དང་། ལྷ་ལྷན་དུ་འང་ཆིབས་བསྐྱར་གིས་དཔལ་ལྷོག་མེ་རྟིང་གཉིས་སུ་གཟབ་
གསོལ་དང་། ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གི་ཆོགས་དབུས་སུ་གསོ་སྦྱང་། གསུང་ཆོས།
སྟོན་ལམ། གནས་གཟིགས་བཅས་བསྟན་འགྲོའི་སྟན་ཡོན་དུ་ཆེ་བ་བསྐྱངས་ཤིང་།
རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱང་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་སྐབ་བ་གནང་།

(༡༧༥ ཉ་༩། ༩༦༩ ཐ་༧) དེ་ནས་འོར་སྤིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་དུ་སྟོན་འཁོར་
ཆིབས་རགས་རྒྱས་གཤོམ་གི་སྟོན་མ་ཆིབས་བསྐྱར་ཐོག་ ལུགས་གཉིས་གི་མཛད་
སྟོ་མཐའ་ལས་འདས་པ་བཀའ་བྲིན་གི་ཁུར་དུ་བཟོད་པར་མཛད།

(༡༧༥ ཉ་༦། ༩༦༩ འ་༡) ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་བརྒྱད་གཏོར་མཛད་ཆེན་དང་།
བུམ་སྐབ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ། དུས་འཁོར་གར་གཟིགས། སྐབ་མཆོད་ཆོགས་
མགོན་སོགས་ཉམས་མེད་མཛད།

(༡༧༥ བ་༡། ༩༦༩ འ་༩) བཅོ་ལྷའི་དུས་ཆེན་ཐོག་བསྐབ་བྱ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་

བཀལ་བར་རབ་བྱུང་དང་བསྟན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་སྤུལ།

(༡༧༥ ཟླ་༣། ༡༧༩ ལ་༡) སྒྲེལ་ཁྲིའི་ཆེས་བཅུར་གནས་ཅུང་སྒྲ་དབྱངས་སྤིང་དུ་
ཆེབས་ཞལ་བསྐྱར་བར་བྲུ་ཆང་ལས་སྟེ་དང་། ཆོས་སྦྱོང་སྤྱེལ་བས་ཀྱིས་སྤྱན་བསུས་
ཏེ་གཙང་ཁང་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་རྟེན་འབྱུང་འབྲུལ་བཞེས་རྗེས་
སྟོབ་དཔོན་མཆོ་སྤྱེས་དོ་རྗེའི་སྤང་བསྟན་མཐོང་གྲོལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱ་ལྷ་འོད་
ལྷན་དཀར་པོ་གཙོ་འཁོར་སོགས་གཞུང་བསྟན་སྤང་མའི་དབང་པོ་མཐུ་པོ་ཆེ་རྣམས་
ལ་དམ་རྗེས་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། མཐུན་རྗེས་སྤྱན་གཟིགས་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པས་མཆོད་དེ་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་གཉེར་དུ་གཏད་པའི་བཀའ་
བསྟོད་འཕྲིན་བཙུག་པོ་ལྷགས་དབུ་བསྐྱངས།

(༡༧༦ ཉ་༡། ༡༧༥ ལ་༧) ཆོས་སྦྱོང་ལྷ་བྲན་དང་བཅས་པས་སྟོབ་དཔོན་རིན་པོ་
ཆེའི་སྤྱེ་བསྟན་སྤིང་སྟོར་དུ་གདན་ཁྲུས་ཟེན་མཆོམས་སྤྱན་སྤིང་པོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་
ལེབས་བསྐྱངས་སོ། །ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སྦྱོར་ལུང་གཞིང་པ་ལྷ་ཚུའི་ཆེས་བཅུ་བ་
རྣམས་ནས་སྤེལ་ལོ་ནས་ཤར་གྱི་འཆམས་གཟིགས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་ཕུལ་བར་ཐུགས་
ཞིབ་དང་འབྲེལ་བྱ་དགའ་གནད་སྤྱན་བཟང་པོས་ཆོམ་པར་མཛད། བསྟན་པའི་
གསལ་བྱེད་དུ་སྤྲོད་ཏེ་ཐོག་སྤྱེ་ཆེན་པོ་དང་། མཛོད་པ་རྩ་སྤྲུ་ཁྲུ་མས་ལོ་སྤྱེ་ཕྱིར་དུ་
སྤྲོད་དཔེན་གནས་སུ་སྤྱན་འདེན་གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་བཞིན། ཁྲུ་བ་ལྷ་པའི་
ཆོས་ཉེར་གསུམ་གྱི་ཕྱི་ཕྱོ་ཚུ་ཆོད་ལུའི་ཐོག་ནོར་སྤིང་ནས་སྟོན་འཁོར་ཐུགས་
བསྐྱས་སུ་ཆེབས་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་བྲུ་བཞི་སྟོག་འབྲུལ་རོ་མཆར་གཉེར་མཛོད་དུ་གཞུང་
གནས་ཀྱི་ལེབས་བསྐྱིགས་སར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་རང་ཅམ་ནས་འབྲུལ་ཁང་

ཁག་ལ་ཞབས་བཅགས་ཐུགས་ཞིབ་གནང་ཞིང་ཞག་བཞུགས་བསྐྱངས།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་ཆུ་ཚོད་བདུན་ཐོག་དེ་ནས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་གླིང་བུ་རྫོང་གསར་གྱི་ནེ་ཏུ་གསིང་ཁོད་དུ་འདི་ག་ཕུར་ལྷོག་སྒྲ་བྲང་ནས་གསོལ་ཆའི་ཕེབས་སྒྲིག་ཞུས་པར་བཞུགས་ཞབས་འཁོད་དེ་སྟོང་མིན་གསོལ་ཞབས་མཇལ་རྟེན་འབྲུལ་བཞེས་དང་། རོ་འཁོར་ཆང་མར་ཕུག་དབང་དགུས་བཞིན་སྟུག། སྒོ་ལའི་པར་རྒྱལ་ཏུ་ལེན་དང་། སྒང་ཐང་གི་སྒྲ་མ་ལས་སྟེ་ནས་འཆམས་ཞུ་བསྐྱར་ཞིང་། དགོན་དུ་གནས་གཟིགས་གནང་། དེ་ནས་ས་གནས་སོ་སོའི་སྟེ་སྟོད་དང་། དགོན་ཁག་ནས་འཆམས་ཞུ་ཕེབས་བསྟ། རྩ་སྒྲ་ནས་བཞུགས་ཞག་གསོལ་ཚུ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟེ་ཞུ་དང་བཅས་བཅོམ་ལྟ་ཁང་གཤོང་བར་རིམ་གྱིས་ཕེབས་ཏེ་དེར་ཐུགས་སྟོན་གནས་གཟིགས་དང་། རབ་གནས་མདོར་བསྐྱས་མཛད། ཅ་རྒྱུ་གོད་ཕུག་ཏུ་བཞུགས་སྐར་སར་གསོལ་ཚུ་ཕུབ་རྩེས་མཇལ་གྲུང་དུ་ཉོ་ཐོག་ཐུ་དང་། ར་སྒྲ། དག་འཕེལ་གླིང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལས་སྟེ་བཅས་ནས་མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་དང་། གསོལ་གྲོ་སོགས་ཕུལ་བར་ཕུག་དབང་གནང་། དེ་སྐབས་ཆེབས་ཞབས་སེར་སྒྱ་སུམ་ཅུ་སྟོར་གྱི་མཐོང་ཆོས་སུ་ཉོ་ཐོག་ཐུའི་གསོལ་ཅོག་འོག་ནས་སྐུ་སེར་ཁྲ་གཅིག་ཐོན་ཏེ་ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་བཞུགས་ཁྲིའི་ས་སྟེགས་ནང་དུ་ཐད་རྒྱགས་ཀྱིས་འཇུལ་བ་དང་། དེ་མཇུག་སྐལ་བ་གཅིག་སྟོ་བུར་དུ་འོངས་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིའི་འོག་ཏུ་འཇུལ་འདུག་པ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆུ་ཁྲུང་དང་། ཅི་ཡིང་ནགས་ཆལ་གྱི་བདག་པོ་སྟུ་རྒྱལ་དུང་སྟོར་དང་། འཛིན་པ་ལག་མང་གཉིས་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་དེ་སྟོག་ཆགས་ཉམ་རྒྱུང་གི་རྣམ་པར་བརྟུས་ནས་ཕེབས་བསུར་འོངས་པ་གཤོན་མི་ཟེེ། །འབྲུམ་རྒྱུང་དཀར་

རིལ་ནས་བཟུང་བྲ་བྲངས་བྲལ་ཅུ་སྟོར་གྱིས་མཆོད་རྗེས་སྒྲ་ཆོགས་ཐོགས་ཏེ་སེར་
སྤྲངས་དང་། ལས་སྒྲེ་ནས་སྒྲོས་སྒྲེ། གྲ་བྲང་དང་། བྲ་ཁང་སོ་སོའི་ཡང་སྤྲང་ནས་རྩ་
རྩུང་དར་འབྱར་སོགས་སྤྱི་ཞུ་ཆེན་པོས་གདན་བྲངས་ཏེ་ཉིན་གྲང་རྩ་ཆོད་དང་སོའི་
ཐོག་གཟིམས་རྩུང་བྲང་རྩུབ་འོད་སྤྲང་དུ་ཞབས་སོར་བདེ་ལེགས་སུ་འཁོད་མཆོམས་
གསོལ་རྩ་དང་། གསོལ་གྲོ་ལེབས། དེ་ནས་ཉི་འོད་དགའ་ལྗན་བཟླ་ཤིས་འབྲིལ་པར་
གྲ་བྲང་ནས་ལེབས་སྟོན་གྱི་དཀར་སྟོ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས། དང་ཅམ་ནས་གྲ་བྲང་
གཟིམས་རྩུང་ཁག་དང་། དབུ་ཅེ་ཀ་གཉིས་ལ། མཆོད་ཁང་ཆེན་མོ་མདོ་སྤྱག་འབྲོམ་
སྟོན་གཟིམས་བྲལ་བཅས་པར་བྲལས་སྟོན་གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་བྲལ་ནས་
ཐོར་འགྲེམས་གནང་། ཕྱི་ཉིན་དགོན་པ་གོང་དང་། ཡང་དགོན་རི་ཁོད། བཅུན་དགོན་
བསམ་གཏན་སྤིང་སོགས་སུ་རིམ་བཞིན་ཞབས་བཅགས་གནས་གཟིགས་དང་། སོ་
སོའི་གནས་འཛིན་པར་མཇལ་ཁ་བྲལ་དབང་ཡང་སྦྱལ། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་རིང་གོ་
ཁའི་སྟོ་ཁང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་ཅིང་། བྲ་པ་བཞི་ནས་རྩོ་འགྲོགས་ཀྱི་ཤེད་རྩལ་
འབྲན་པའི་གཟིགས་མོ་བསྟར། ཆེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་དགེ་འཕེལ་སྤིང་གི་དུས་འབྲེལ་
གསོ་སྤྲོད་གི་ཆོགས་མགོན་དུ་ལེབས་བསྟོད་ཀྱིས་གྲ་བྲ་སོ་སོའི་མཇལ་ཉེན་འབྲལ་
བཞེས་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་འཆད་པ་གནང་། འདྲུ་ཁང་འོག་དུ་བསམ་སྤིང་བཅུན་
མ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་ཉིན་བྲལ་རིང་སྟོལ་བསྟོད་འབྲམ་ཐེར་བྲངས་གསོག་བསྟེན་
བཀྲར་དབུ་མཇུགས་ཀྱི་ཆོགས་མཇལ་གནས་གཟིགས་སྐབས་བཅུན་མ་གཅིག་ལ་
ལྷ་བབས་ཏེ་”གོང་ས་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཆེ་མཇུག་འཕྲིན་རྒྱས་པའི་བདེན་ཆོག་མང་པོ་
བརྗོད་འདུག

ཟླ་བ་ལྷ་བ་ཉིས་བཅེགས་ཀྱི་ཕྱི་མའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཅེ་གཉའ་རི་ཁྲིད་དུ་
ཆེབས་བསྐྱར་གནས་གཟིགས་ཀྱིས་ཕྱི་ཚོ་གོ་ཁད་སྤོ་ཁང་དུ་དབྱེས་རོལ་རོས། གོ་
བ་ཀན་གཞོན་གཉིས་ལ་དདུལ་དར་གྱི་གནང་ཆ་སྦྱལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤྲོ་བ་ཀྱལ་
སྟོན་སྦྱལ་སྦྱ་དང་། ཉ་སྦྱལ། འཕན་པོ་དགའ་ཆོས་ལས་སྡེ་གཉིས་བཅས་པར་སྐྱེར་
མཇལ་གནང་རྗེས་མཆོད་ཁང་ཆེན་མོའི་རབ་གསལ་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་གར་
འཆས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་དང་། གོས་སྦྱར་ཐུགས་སྟོན་སྟོན་ལལ་སྦྱལ། ཕྱི་ཚོ་གཟིམས་
ཅུང་དུ་སེ་རའི་འདས་སྦྱི་གསུམ་དང་། ཤོག་བརྒྱད་འགོ་བ་བཞི། འཕན་པོ་མཁར་ཅེ་
རྫོང་ཆབ་བཅས་པར་མཇལ་ཁ་ཐུག་དབང་གནང་། ཆེས་གསུམ་ཉིན་འཆས་
གཟིགས་བྱུང་རྗེས་འཆས་རོལ་བ་མཐའ་དག་གནང་ཆ་ལེགས་དར་གྱིས་མགྱུ་བར་
མཇེད་ནས་གནང་སྟོལ་ཁོར་ཡུག་མཆོད་པའི་སྟོན་ལམ་དང་སྐབས་མཆུངས་ཉེན་
མཆོག་འཇམ་དཔལ་དོ་རྗེའི་སྦྱན་སྤར་སྦྱན་བསལ་སྟོང་མཆོད་རྒྱས་པ་ཆར་གཅིག་
འབྲུལ་བ་འཕམས་དང་འབྲེལ་འདུས་ཆོགས་སུ་མང་ཇ་གཉིས་དང་། བཞེས་ཐུག་
འབྲས་ཚུ་གཅིག་གྲ་གངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཐུག་འབྱེད་དདུལ་སྤར་གང་རེ་
བཅས་འབྲུལ་གནང་གི་ཆོགས་ཐེངས་དང་གཉིས་སུ་ཉོ་ཐོག་ཐུད་དང་། ར་སག་དགོན་
ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་དང་། དདུ་མཇེད། དགེ་སྟོས་གཉིས། སྤྱིང་སྤྱང་བཞི་བཅས་ནས་སྟོས་
སྡེ་སྦྱན་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱན་བསུས་ཉེ་ཆོགས་དབྲས་ཞལ་བྱང་གཟིགས་བཞུགས་
ཁྲིར་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ཟླ་བྲ་སོ་སའི་ཉེན་གསུམ་འབྲུལ་བཞེས་དང་། སྦྱན་འཕྲེན་
རྒྱས་གསོལ། ཡན་ལག་བདུན་པ། བུམས་སྟོན། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར། རོ་འབྲོམ་གྱི་
བསྟོད་པ། རང་རྒྱུད་སྦྱལ་འདེབས་མ་བུ་དུག་སོགས་ཞལ་འདོན་ཆོས་སྟོད་ཀྱི་རིམ་

པ་རྣམས་ཚོགས་དམངས་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྲོད་ཀྱས་དང་། མཐུག་ཏུ་ལྷགས་བསྡེ་
མཐུན་གྱར་དང་འབྲེལ་བ་དང་བསྐྱན་འབར་མའི་ཤེས་བརྗོད་བཅས་རྩ་སྤྲོད་རང་གི་
ཕྱག་སྦྲོལ་དང་མཐུན་པར་མཛད་ཅིང་། དགོང་ཚྭ་ཆུ་ཚོད་དགུ་པའི་ཐོག་འདྲུཁ་དུ་
མཆོད་གཟིགས་དང་། ཉེན་གཙོ་ཁག་ལ་ཐུགས་སྤོན་ལྷན་ཤལ། བཏྲན་བཞུགས་མེ་
ཏོག་བཅས་སྦལ་ཏེ་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཟད་མི་ཤེས་བ་སྤེལ་བར་མཛད།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་དགེ་འཕེལ་གླིང་ཚོགས་ཡོངས་ནས་དམ་ཅན་ཚོས་ཀྱི་ཀྱལ་པོའི་
སློ་བྱར་ལས་སྦྱོར་གྱི་སློན་པོ་འཕེན་ཞུས་པའི་གཏོར་གཟིགས་སུ་ཕེབས་བསྐྱོད་
ཀྱིས་ཐུགས་སྤོན་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཀྱས་འདེབས་གནང་། རྩ་སྤྲོད་དུ་བཞུགས་
རིང་གནས་ཀྱི་ཁུད་པར་ལ་དགུས་ཉམས་ཆེན་པོས་སློ་སེང་དང་ཆབས་ཅིག་གླིང་
སློར་དུ་འང་ཡང་ཡང་ཕེབས། ཆེས་བདུན་ཉིན་ལྷ་སྤྱ་ཐུན་མོང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་བཞིན་ཏོ་ཐོག་ཕྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དགོན་པའི་ལས་སྤྱེ། སྤྱ་དམངས་སོགས་སེར་
སྤྱ་གངས་ལས་བརྒྱལ་བར་མགོན་པོ་ཆེ་དཔག་མེད་ལྷ་གཅིག་བུམ་གཅིག་གི་སློ་
ནས་ཆེ་དབང་སྤྲོད་ཀྱས་དང་། མཐུག་ཏུ་སྤྱི་སྤེར་སོ་སོའི་གཏང་རག་མཆོད་སྤྲོད་
འབུལ་བཞེས་གྱང་མཛད། འབྲི་གྱང་ཆེ་ཆང་སྦྱལ་སྦྱུ་དང་། མཛོད་པ། འདམ་སྤྱིང་
དུང་སྤྲས་ཆང་འགོ་བ་གསུམ་ལ་གཟིམས་རྒྱུང་མཛལ་ཁ་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཏོ་ཐོག་
ཐུ་དང་། རོ་སག་དགོན་པའི་འདུས་སྤྱི། སྤེ་ཆོ་བཅས་པར་གོ་བབས་ཀྱི་གནང་ཆ་གྱ་
ལོམ་པ་སྦལ།

ཆེས་དགུ་ཉིན་ལྷ་སྤྱ་ཐུན་མོང་ནས་གཟིམས་རྒྱུང་ཉི་འོད་དགའ་ལྷན་བཟ་ཤེས་
འབྲིལ་པར་གདན་དྲངས་ཏེ་ཕེབས་འབུལ་གཟབ་ཀྱས་བསྐྱར་བར་མཛལ་སློག་མི་

དམན་པ་གནང་། དེ་ཉིན་སྤར་ཡང་མཆོད་ཁང་ཁག་ཆང་མར་མཆོད་འབུལ་གནས་
གཟིགས་དང་། ཐུགས་སྟོན་མཆོམས་སྟོར་ལུགས་བྲག་བསྐྱངས། རྩ་སྐྱེད་པའི་གྲ་
བཟེས་དང་། སྐབས་དེའི་འདུ་ཁང་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ཟེར་སྟོན་སྟུ། ཡལོང་ས་མཆོག་
གནས་གཟིགས་ཐ་མར་ཕེབས་སྐབས་ཉེན་གཙོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡང་གཟིགས་ནན་ཆེ་
བ་དང་། མཆོད་ཁང་གི་སྟོ་འགྲམ་ནས་སྤར་ཡང་དབུ་ཅེ་ཀ་གཉིས་མའི་ཕྱོགས་ཞལ་
ཕྱིར་གཟིགས་ཀྱིས་ཕུག་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ཐུགས་སྟོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནང་བ་སོགས་
སྤར་དང་མི་འདྲ་བར་ཐུགས་འཕྲེང་བའི་རྣམ་པ་གས་ཆེར་མངོན་པ་དང་། དེ་སྟོན་
བཀའ་ལས་ཀྱང་། ཏོ་ཐོག་ཐུའི་བཞུགས་ཁྲི་རང་འཇགས་ཞོག་ལ། འདི་བཞུགས་ཁྲི་
སྟུ་ཕིག་ཅས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་གསུང་མང་ཕེབས་བྱུང་ཟེར་འོ། །

ཆེས་བཅུའི་སྤྱ་ཆར་རྩ་སྐྱེད་ནས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་མོད་མདོར་གསོལ་ཚུ་དང་།
ཉལ་ལུང་དགོན་ཏུ་བཞུགས་ཞག་ཐོག་ ལྷ་ཁང་ཆེ་སྤྱ་ཆང་མར་ཐུགས་སྟོན་གནས་
གཟིགས་ཞིབ་སྟོན་དང་། ཞབས་བྱུང་མ་སྟུལ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་སྒྲ་གྲ་སྟེ་ཆོ་དང་
བཅས་བར་མཇལ་ཁ་སྟུལ་ཏེ་རིམ་བཞིན་ཆེབས་བསྐྱར་གྱིས་འཕན་པོ་རིན་ཆེན་
བྲག་ཏུ་ཞབས་བཅགས་གནས་གཟིགས་དང་། སེར་སྦྱ་ཏུ་མར་མཇལ་ཁ་ཕུག་དབང་།
དགོན་གནས་ཉམས་གསོའི་མཐུན་རྒྱུན་བཅས་སྟུལ། གནས་དམར་འབྲིས་ནས་
བཟུང་ཕེབས་བསུ་བ་ཏུ་མས་སྦྱར་བྲངས་ཏེ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་དགོན་ཏུ་ཞབས་སོར་བཀོད་
ནས་སྦྱི་སྦྱེར་སོ་སོའི་ཕེབས་སྟོན་དང་། མཇལ་ཉེན་འབུལ་བཞེས་ཀྱིས་སྒྲ་གྲ་ཆང་
མར་མཇལ་ཕུག་གི་དགའ་སྟོན་དང་། དེ་རྗེས་ཀུན་སྦྱིང་ང་ལྟ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་སྟུལ་
སྟུ། གཟིམས་འོག་མཁན་པོ་བཅས་ནས་སྟོས་སྟེས་སྦྱར་བསུས་ཏེ་བཙོ་བརྒྱད་

གསང་ཆེན་པོ་བྲང་། ལྷ་མོའི་མགོན་ཁང་མདོ་སྤྱག་ ཆོགས་ཆེན། ཆ་བ་ཁམས་ཆོན།
ཨ་མདོ་ཁམས་ཆོན། ཆོས་ར། འདུལ་བ་གྲུ་ཆང་བཅས་པར་གནས་གཟིགས་དང་།
ཕྱག་ནས་སྤུལ་ཏེ་བཞུགས་ཞག་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནམ་ཟེར་མཆམས་མེབས་ཐོན་
བསྐྱངས་པར་སྤྱེ་མོ་གདོང་དུ་རྩ་ཆུང་དང་། སྤྱིང་རྫོང་དུ་ཕུར་སྤོག་ཆུང་བྲང་གི་གསོལ་
ཆའི་བསྟེན་བཀྱར་དགྲེས་བཞེན་གསོལ་ནས་ཉིན་གྲང་ཚུ་ཆོད་བཙུག་ཉིས་ཐོག་ནོར་
སྤྱིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྲང་དུ་ཞབས་སོར་བདེ་ལེགས་སུ་བཀོད།

༡༣༥ ས་མཆམས་ཁག་གི་དཔག་བསྐྱོག་སྤྱི་རིམ་གཏོས་ཆེ་རིམ་སྤྱི་བྲང་བཟླ་
གསོལ་རེ་འདུལ་བཞེས་གྲུབ་པར་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་ནས་དུས་གསུམ་གསལ་
གཟིགས་ཚུ་སྤེལ་ཞལ་གདམས་སྤུལ། སྤྱིང་ཡང་ཞི་བྲག་གི་མདུན་ན་འདོན་དང་
གདན་ས་ཁག་རྒྱུད་སྤྱོད་སྤྱད་སོགས་ནས་བཟླ་གསོལ་ཕུར་ཚུགས་ཞུས་པར།
ཕྱི་རིམ་སྤྱི་བྲང་པ་འདི་ལྷག་ནང་གི་སྤྱིང་དོར་གལ་ཆེ་བའི་ཞལ་གདམས་སྤྱི་བྲང་
དང་འཆར་འཕར་གྱི་གནང་སྟོ་ཁག་འཆམས་མེད་བསྐྱངས།

(༡༩༩ ཉ་༣། ༡༧༠ འ་༡༠) དུག་པ་ཆེས་བཞི་དང་བཞུན་གདན་ས་གསུམ་དང་།
རྒྱུད་གྲུ་སོགས་གྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་རབ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱུབ་གཞི་
ལེགས་པར་སྤུལ།

(༡༩༩ ཉ་༥། ༡༧༠ འ་༥) འདི་སྐབས་མདོ་སྤྱད་ས་མཆམས་སུ་སི་ཁོན་ལི་ཁུ་
ཅིང་བྲུ་བ་སོགས་རྒྱ་དན་དང་། བཀྲས་ལྷན་མི་རིགས་ལུལ་འབྱར་དོན་མ་གོ་བ་
རྣམས་ལྟོ་མཐུན་ཁ་འབྲེལ་གྱིས་གཞུང་སའི་བཞུན་སྤྱིང་ལ་དབྱུང་གོལ་གྱི་སྤྱོར་བ་

མང་དུ་བཤམས་པར་བརྟེན། དེ་དག་གི་ངན་གཡུ་ཅི་མཆིས་བྱེ་མའི་ཆང་བུ་ལྟར་རང་
སར་གཞིག་ཆེད་ཡལོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་ནས་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་
ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་གནོད་སྦྱིན་དབང་པོ་ཤེ་ཏ་སྤྲ་ལའི་གཏོར་བཞོག་གི་ལས་རིམ་
གནད་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། ལྷ་ལྷན་བྲམས་ར་ཆེན་མོར་ཉིན་གསུམ་རིང་དགའ་ལྷན་ཁི་
ཟུར་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུས་ཆོས་སྡེ་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན་ལས་ཟུར་དང་། ལྷུལ་སྐྱ་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་གསུམ། བྲ་དམངས་དགེ་འདུན་སྟོང་ལྷག་རེ་བཅས་ཆོ་བསྐྱུས་གྱི་སེར་
ཆོགས་ཆེན་མོ་འཕར་ཚུགས་ཐོག་ཞལ་འདོན་གདུགས་ཤེར་སེང་གསུམ་བཞོག་
བསྐྱར་དང་འབྲེལ་བ་གྲངས་གསོག་དང་། གནོད་བཞོག་གསོ་སྦྱོང་སོགས་དམག་
བཞོག་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་བླ་གི་ཆོས་སྦྱོང་རིམ་གྱོ་སྦྱིན་རྒྱས་མཐར་དགེ་འདུན་
སྦྱིའི་ཆོགས་གྱི་ཡོལ་གོ་དག་ཕྱོགས་སུ་ཁ་སྐྱབས་མཛད་པས་རིང་པོར་མ་ཐོགས་
པར་བསྟན་དག་ནམས་གྱི་བསམ་སྦྱོར་ཆེག་མེད་དུ་ཞི་ནས་རང་ཕྱོགས་གཡུལ་ལས་
ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་དགེ་མཚན་མཛོན་པར་བཞད་པར་གྱུར་ཏོ། །

ལོ་འདིའི་ནང་དུ་སྦྱེས་བུ་དམ་པའི་ཡང་སྤྱིད་ངོས་འཛིན་དང་། གཙུག་ཕྱུད་
བཞེས་ཤིང་མཚན་གསོལ་མཛད་བའང་ཤིན་ཏུ་མང་། ཏུས་འདི་ཙམ་ནས་བཟུང་
སྟོང་ས་འདིར་རིང་དུ་མི་བཞུགས་པར་ཞིང་ཁམས་གཞན་འབྲོན་གྱི་དགོངས་པ་
གཏད་ཟིན་པ་ལྟ་བུས་ཞི་བླ་བསྟན་སྤྱིད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་ཅི་དགོངས་པར་ཡེ་མི་འབབ་
པའི་ཐུགས་འབྱུང་གི་ནམ་པ་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཅ་ཆོག་སོགས་གྱི་
འབྲུ་དོན་ལའང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཕུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཀྱང་གྱི་སྦྱིང་ལ་ཆོ་ཏང་ཏང་
བྱེད་པ་རེ་འགོད་པ་གནང་བ་སོགས་ཐུགས་གཤིས་གྱི་བབས་སྤར་ལས་གཞན་དུ་

འགྱུར་བ་དང་། སློན་ལམ་འཕར་ཚུགས་ཀྱི་གཏོར་རྒྱལ་ཉིན་གནས་རྒྱུ་ཆོས་སྤྱོད་
ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་དགོངས་དོན་དུའང་། སེར་སྐྱ་སྤྱི་ཁྲིས་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་པའི་
ཞབས་བརྟན་གནད་སློན་འབད་དགོས་ཞེས་ཐེབས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བཀའ་ཤག་
དང་། སྐྱ་བཙུང་སྤྱི་མཁན་ནས་དོགས་གཙུག་ཀྱི་ལུང་ལྷ་ལུལ་བར་ཡང་སྐབས་
བབས་ཀྱི་ཞབས་རིས་དང་། སྐྱ་ཆེ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་
དགོས་ཐེབས་པ་བཞིན། ཞབས་རིས་རི་དགོས་སློན་སྐྱབ་ཁྲིས་འཕུས་ཐོག་ཡུལ་དུ་ས་
སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་ཞབས་པད་བསྐལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཆེད་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་
ཁྲུགས་བསྐྱར་འབྲུལ་ཁྲིས་འབྲེལ་རྣམ་ཀུན་གྲུས་འབངས་རྣམས་ནས་བགོ་སྐལ་སྤྱི་
ཁྲིའི་ཞབས་འདེགས་བཀའ་དོན་སྤྱིར་བཙུང་བྱུང་བསྐྱེད་ཁྲིས་ཆོག་པར་སྤྱད་དགོངས་
གསལ་དུངས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་ཁྲིའེས་པོད་ལྗོངས་སེར་སྐྱ་མཁྱིན་གཅིག་གིས་ཁྲིས་
པའི་བཀའ་ལན་དུ། རང་གི་རིས་ཕྱོ་སྤྲོད་དོར་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
རིས་པ་འདི་ལྟར་སྦྱུང་།

དོས་ཐོག་མར་སྤྱར་སྤོལ་གསེར་བུམ་དཀྲུག་འདོན་མ་དགོས་པར་ལུང་བརྟག་
དོན་གསལ་སྤྱད་ཞིའི་འདེན་མཆོག་ཡུལ་དབང་གི་སྤྱི་གྲུལ་དུ་བརྟག་དཔྱད་དོས་
འཛིན་ཀྱིས་གདན་ཁྲིར་འཁོད་ནས་བཟུང་བར་སྐབས་སློན་ཀྱི་མཛད་ལམ་གཞིར་
བཟུང་རྒྱལ་ཆབ་ཡོངས་འཛིན་རྟ་ཆོག་ཏེ་ཐོག་ཕུ་དང་མཁན་ཆེན་ཡོངས་འཛིན་རྟ་
རྗེ་འཆང་ལུང་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེས་དབུས་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་གཙུག་བསྟན་ཆོས་
སྤྱོད་ཀྱིས་མཆོན་འདོན་ཁ་ཁུལ་སྤྱོད་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱང་། རབ་བྱུང་དང་། དག་ཚུལ་སྤོལ་
ནོད། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྟར་བཀའ་བརྟག་ཅོད་གྲུ། མདོ་རྒྱུད་རྒྱ་མཆོའི་རྗེས་

གནང་། དབང་བཀའ་ཁྲིད་སོགས་རང་གི་སློ་ཆོད་དང་བསྟན་པ་ཉིན་ལྟར་ཆག་མེད་
དུ་བཅོན་སྤང་གང་འཆམས་བསྐྱེད་ཁུལ་ཡང་། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལ་བབས་མཆམས་
སྤར་སྒོལ་ལ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་ན། རང་
ལ་ཆོས་སྲིད་གང་ཐད་ནས་སྤོང་གོམས་ཤེས་ཡོན་དམན་ཡང་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་སྤྱི་ཞུས་
དང་། གནམ་བསྐྱོས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་སྤྱི་བོར་ཞོད་པས་ཁུར་དུ་བྲངས་ཏེ་
རང་ཉིད་དལ་སྟོད་སྤྱིད་སྟོད་ཀྱི་དབང་མེད་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་བདེ་དོན་ལ་ཉིན་མཆན་
སེམས་ཁུར་ལྷི་བས་ནོན་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་ཐབས། ཆབ་སྲིད་སྤྱ་ཚུགས་
ཐབས། ཆབ་འབངས་བདེ་བར་ངལ་འཆོ་ཐབས་ལྷག་བསམ་བླང་པོས་གཞུང་
བསྐྱངས་སློ་གསུམ་ཡོད་དགུ་ཅལ་སྤྱགས་བགྱིས་བྱང་། ཤིང་འབྲུག་ལོར་དབྱིན་
རིའི་དབྱང་དམག་སྤྱགས་འབྱོར་སྐབས་ཀྱང་རང་ཉིད་སྤྱིད་ཐབས་ངོ་སྤྱང་མ་ཐུན་
ལས་བྱས་ཆེ་ཆབ་སྲིད་ལ་ཤུགས་སྤྱོན་ཆགས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལག་བསྐྱབ་གང་མིན་
ཡོང་རྒྱུར་བསམ། སྤར་དུས་ཡོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ན་མཆོ་རྒྱལ་པོ་དང་མཆོད་ཡོན་
བཀྱར་རེས་སུ་འབྲེལ་ནས་བཟུང་ད་བར་པན་ཚུན་སྤྱོད་འོས་ལ་བརྟེན། འཕྲལ་
ཤུགས་བདེ་སྤྱག་སྟོང་རེས་ཞུ་བར་ངལ་བ་ཁྱད་བསད་ཀྱིས་བྱང་འགྲིམས་རྒྱ་སོག་
ཡུལ་གྱུ་བརྒྱད་པེ་ཅིང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་གོང་མ་ཡུམ་སྤས་མཇལ་སྤང་
བཀྱར་བཟོས་བདག་རྒྱུན་ཆོད་མེད་པ་གནང་ཡང་། རིང་པོ་མ་ལོན་པར་གོང་མ་ཡུམ་
སྤས་རེས་གཤེགས་རྒྱུ་གོང་མ་ལོན་ཐོང་ཁྲིར་འཁོད་ཡབ་སྤས་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་སྟོང་
གསོལ་ཐོག་བོད་ལྗོངས་སྤྱིང་ལ་གཅགས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་མཆམས་བོད་སྤྱད་ཨི་བན་
ནས་གཡོ་ཞུས་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྲངས་ལུ་ལུ་ཚུན་དཔོན་དམག་སྤྱ་འབྱོར་བོད་ལྗོངས་ཆབ་སྲིད་

དབང་བྱས་འཕྲོག་ཉིད། ཀྱལ་སྒོན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ལུང་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གར་
འཕགས་ཡུལ་དུ་ངལ་བ་རིང་སྤངས་བདེ་བཞེད་ཀྱིས་དབྱིན་གཞུང་བརྒྱད་ཀྱི་གཞུང་
ལ་གང་ཅིའི་རྒྱ་རྒྱུན་མཐའ་འབྲུད་དང་། རྩོགས་གཅིག་ནས་བཞུག་སྲིད་བདེ་ཐབས་
ཞབས་རིམ་སྟོན་མེད་བསྐྱབས་པའི་ལས་འབྲས་མི་བསྐྱའི་བདེན་མཐུ་ཐབ་མོས་ཀྱི་
ནག་ནང་འཁྲུག་དུས་འཕྱར་དབང་གིས་བོད་རྩོགས་ཀྱི་དཔོན་དམག་ལྷག་ཆུ་ཆད་
པའི་རྗེར་བྱ་ལྟར་རིམ་གྱིས་མཐར་བསྐྱེད་ཐོག་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་བོད་སྤྱོད་ས་ཆོས་ཀྱི་
ཞིང་སར་སྤར་འཁོད་དེ་ཆུ་སྤང་ནས་བཟུང་ཆུ་སྟེ་བར་བོད་སྤྱོད་ས་འདི་ཉིད་དུ་བདེ་
སྦྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་གསར་དུ་བཞད་པས་མཆོག་དམན་ཆང་མ་དགའ་བདེ་
ཅི་དགར་ཡོངས་སྤྱོད་བག་ཐེབས་སུ་ཆོ་མས་པ་འདིས་མཆོན་ཤ་ཞིབ་ཡིག་ལམ་
དང་། ལྷ་སྟེ། མི་སྟེ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱི་སྒོར་རྫོགས་གསལ་ལྟར་ཞིབ་ཆ་འཁོད་རྒྱ་
ཡིག་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱར་བསམས་རགས་ཙམ་བཀོད་པ་འདི་དག་བཀའ་བྲིན་བསམ་
ཤེས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཐོག་རང་ཉིད་ནས་ཆབ་
སྲིད་ལ་ཁུར་བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཆ་བྱང་སྲིད་ཡོད་ན་ཡིད་མཐུན་འདོད་པ་ཁེངས་ངེས་
ལས། བྱས་ཡུས་དང་། རོ་སོ་འབྲུང་རེའི་བསམ་པ་ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་མེད་ཅིང་། སྐབས་
སུའང་ན་ཆོད་བབས་དང་བཅས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཁུར་སྤངས་ཉེ་ཆེ་མཁུག་འདིར་དགེ་
སྤྱོད་ཁོ་ནར་གཅིག་འབྲས་ཆེ་བྱི་མ་བཤུལ་ཐག་རིང་བའི་རྣམ་དཀར་རྒྱ་བ་སྤྱོད་
བསྐྱབ་རྒྱ་ཉག་ཅིག་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཡང་། གཙོ་བོར་ལུས་དང་གི་བ་མ་བཞིན་
འཕྲོགས་པའི་ལྷ་སྤང་དང་། སྐབས་ཡུལ་སྤྲ་མ། ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་
ཐོགས་པའི་མཆོག་དམན་ཆབ་འབངས་ཀུན་ནས་ངོས་ལ་ཁ་ཙམ་མིན་པར་སྦྱིང་ནས་

རེ་བཙེལ་བགྲིས་པའི་སྤྱི་དོན་ཆོས་གཏོང་མ་མོད་པར་ད་ལྟའང་རང་གི་ཤེས་རྒྱས་
སྟོགས་ཆོད་ཁུར་སྤྱེད་སྐབས་སུ་མཆིས་པ་ད་ཆ་བབྲང་བྱང་བརྒྱད་དུ་ཉེ་བས་མོ་
ཤེས་ལས་ཆོས་སྤྱི་ཉི་ཁུར་རིང་པོར་རྒྱ་མི་སྟོགས་པ་ཆང་མས་ཤེས་ངེས་གོ་བས་
ཆོད་པ་བཞིན་ད་ལྟ་ཁད་ཉེའི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། རྒྱ་གཞུང་གཉིས་
སྟོགས་སུ་དབྱུང་སྟོབས་བཙན་པས་མཐུན་ལམ་གང་གཟུལ། ཞེ་འཁོན་འཛིན་པའི་
ས་མཆམས་རྒྱང་ཁག་ལ་པ་རོལ་པའི་མགོ་གཞོན་ཆེད་དབྱུང་དམག་གོ་ཉལ་གས།
དེའང་དམག་ཅེད་ལུགས་འཕེར་གཞན་སྡེ་ཅོན་ངེས། ལྷག་པར་དེར་སྐབས་སྟོགས་
ལྟའི་རང་མདངས་ཀྱན་ནས་དར་ཞིང་། ཡང་སྐོས་དམར་པའི་ལས་ལུགས་ཆེས་ཆེར་
བདོ་བས་རྗེ་བཙུན་དམ་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཅད་གཅོད་མི་ཆོག་པ་དང་། ཆོས་བྱེད་དགོན་
སྡེ་ཁག་གི་མཆོད་རྒྱན་ཅ་སྟོགས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་པ་དམག་མིར་བཅུག་པས་མཆོན་
རྒྱལ་བསྟན་མིང་མེད་དུ་བཙེལ་བ་རྒྱ་ཁྲ་རལ་གྱི་ལས་ལུགས་ངེ་བྱུང་གོ་སྟོན་བྱུང་
དང་འབྱུང་ལུས་ཀྱི་སྟོལ་ལྟར་འབྱུང་འབྱུང་པོད་ལྟོངས་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ལྟན་གྱི་
ཞིང་འདིར་ཡང་བྱི་ནང་གང་ས་ནས་ལྷགས་པར་ངེས་པས་དེ་སྐབས་རང་ས་སྤངས་
རྒྱས་ན་མ་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་མཆོན་བསྟན་འཛིན་སྤྱི་འཕགས་མིང་མེད་དུ་
འཛོམས་ཤིང་། ལྷ་བྲང་ཁག་དང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་འཛིན་
དབང་མཆོད་རྒྱན་དང་བཙས་པ་ཅ་བརྒྱལ། ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ལྷན་གསུམ་གྱི་
བཞེད་རྒྱན་ཆབ་སྤྱི་ཉི་ཁྲ་མིང་ཅམ་དུ་ཉམ་དམས་སྟོག་འདི་གའི་ཞབས་འབྲིང་ཀྱན་
ཀྲང་པ་གཞིས་རྒྱ་ཅོར་ཅ་སྟོགས་དག་ཡའི་བྱན་དབང་མེད་འབྲུམས་ཤིང་། ཡིད་
ཅན་ཀྱན་ཀྲང་མནར་གཅོད་འདིགས་སྐྱག་གི་དུམ་ཉིན་མཆོན་མི་འཁྲེལ་བའི་དུས་

ཤིག་འབྱུང་ངེས་པས་བཞུན་སྲིད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ད་ལྟ་བདེ་སྤྱིད་ཆེས་
དར་མི་སློན་རང་སྤྱིད་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར་སྤང་ཞི་བླ་གང་ལའང་
ཐབས་ཤེས་ལུ་གུ་བརྒྱད་གང་ཐད་ནས་མ་ལན་མ་འགྲོད་པར་ལག་ཏུ་བཞུར་བྱུང་
པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བདེ་ཐབས་ཞབས་འབྲིང་སེར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུར་རག་ལས་
ཤིང་། བོད་ལྗོངས་སྤྱིའི་བདེ་ཐབས་སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་དང་། ཆབ་འབངས་ཀྱི་
ནས་བསམ་གཞིགས་མ་འདྲོལ་བ་གཅིག་འགྲུས་འབྱར་བ་བྱ་འདེགས་དགོས་པ་
ངེས་པར་ཁྱར་དུ་བབས་པ་བཞིན་སྤང་སྤང་འདྲོལ་མེད་བྱུང་ན་གཞུང་བཞུན་དག་
ལྟའི་གཙུག་ལོན་སློབ་དཔོན་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་
ཁྱུ་བསྐྱབས་ན་གང་ལའང་ཡང་བག་ཆ་མེད་ཅེས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོར་
གནས་སུ་ངེས་པས། རོས་ནས་བཞུན་སྲིད་ཀྱི་དོན་ཡིད་བསམ་དང་མཐུན་འཇུག་གི་
ལས་ལ་ངོ་མློག་མེད་པར་སྤྱི་ཁྱུར་བཙོན་བ་རྣམས་ལ་སྐབས་འཇུག་རྗེས་འཛིན་དང་།
ལམ་འགྲོའི་འཕྲིན་ལས་རོས་སུ་བཞུན་ཅིང་། ཚུལ་མིན་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་
ཞན་པས་བཀའ་ཆད་ཕོག་ངེས་པར་མ་ཟད། གནས་སྐབས་རང་དོན་སྐྱབ་ཕྱོགས་
ཕྱོགས་སྤྱང་ངོ་སྤང་ལས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བདེ་དོན་ད་ལྟས་བཞིན་ཡལ་ཡོལ་འབང་
ཞིག་གིས་ཁྱར་དུ་མ་སྤངས་ན་ཐུགས་དོན་མི་འགྲུབ་པ་མཐོང་གསལ་ལྟར་སྤང་ཅི་
བླ་གི་འགྲོད་ཀྱང་ཕན་ཆ་མི་སྲིད་པས་རོས་ནས་འཆོའི་རིང་ལ་བོད་ལྗོངས་བདེ་
ཐབས་ད་ལྟས་ཀྱི་འཁྲོལ་བར་མཐོང་།

ཐུགས་རང་རང་ཁྱོད་ཆོས་རྣམས་སོ་སོའི་ཐོག་ཏུ་སྤྲོན་པ་ནི་རོས་རང་གིས་
ཉམས་ཁྱོད་རྒྱ་མཆོན་གསལ་པོའི་སྟེང་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་འདི་ལྟག་བསྐྱབ་

བྱ་ལྷག་སོར་སྟོན་རྒྱ་མེད་པས་ཕྱིའི་རིམ་གྱོ་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་པ་ཡིན་ཅིང་།
གཙོ་ཆེ་བ་ནང་གི་ཞབས་བརྟན་རིམ་གྱོ་འདི་ཉིད་སྟིང་ལ་ལྷག་བསྐྱལ་ཆང་མས་སྤར་
འགྲོད་ཕྱིས་སྟོམ་གྱི་སྤྱི་ཞུ་ཆགས་ཚུད་སྐྱབ་ཁུས་ན་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་གང་འཁྱོལ་
གྱི་བར་བརྟན་པ་ཆབ་སྤྱིད་འཕུལ་ཡུན་རྒྱས་ཐབས། ཞབས་འབྲིང་ཀུན་ཀྱང་མིང་
དོན་གཉིས་མཚུངས་གྱི་རྗེས་འཛིན། ཆབ་འབངས་ཀུན་ཀྱང་སྤར་སྐྱས་བདེ་སྦྱིད་
བཟང་པོས་ངལ་འཆོ་བའི་དུས་སྟོན་བཟང་པོ་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་བར་གནས་ཐབས་གྱི་ཞེ་
བཙོན་སྤར་བཞིན་བཟིད་རྒྱར་སྦྱི་དོན་ནང་གི་རིམ་གྱོ་འདི་ལྷག་མ་མཆིས་པ་སྦྱི་
ཞུས་གྱི་བསྐྱབ་སྟོན་དེ་རང་ལགས་པས་གོང་དོན་རྣམས་ལ་ཉིན་དང་། མཚན་མའི་
སྦྱོད་ལམ་རྣམ་བཞི་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་བརྟག་དབྱུད་ནན་ཏན་གྱིས་སྤང་སྤང་པ་
འཛོལ་བ་གལ་ཆེ་བ་ལགས་སོ། །

ཞེས་པ་འདི་ཉིད་བར་དུ་བརྟོས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་སེར་སྐྱ་སྦྱི་ཞུས་ཞབས་བརྟན་
བསྐྱབ་བྱའི་ཞུ་ལན་སྐྱགས་མ་དོན་སྟིང་ཆིག་དུལ་གསོ་བའི་སྟན་མཆོག་སྦྱིབ་མེད་
གཅེར་མཐོང་ལྷ་ཡི་བདུད་ཅི་གསར་བ་ཞེས་པའི་ཞལ་བྱང་མཚན་གསོལ་དང་
བཅས་སེར་སྐྱ་ཀུན་གྱི་ཉམས་ལེན་བརྟེན་སུ་སྦྱེལ་བར་མཛད་དོ། །

(༡༠༩ ཉ་༣། ༢༧ འ་༣) དབྱར་གྱི་དགག་དབྱེ་གྲོལ་རྗེས་འབྲས་སེར་གཉིས་ལ་
ལྗོངས་རྒྱའི་མཛལ་ཁ་ཡང་རིམ་བཞིན་སྦྱལ་ཏེ་ཆབ་ཞུགས་སྤྱོ་ཆེན་སྤར་བཞིན་
ཆོགས། སྦྱི་མདོ་ཕྱོགས་བྱང་བརྒྱུད་ས་སྤང་འགོ་དམག་སོགས་གྱི་སྦྱི་འདོམས་སུ་
མཁན་བྱང་དངོས་གཞི་བ་སྐྱབ་བརྟན་ཀུན་མཁྱེན་ལ་སྐྱག་དམ་ལག་འཁྱེར་དང་
འབྲེལ་བར་བསྐྱོ་བཞག་ཐོག་བཟང་ལ་བྱ་དགའ་དང་། དན་ལ་ཆར་གཙོད་སོགས་ཞེ་

བཀ་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་ཁྱེ་སྒོ་གང་ཅིར་རང་ཚོན་ཕྱོགས་ལྷུང་སྤངས་ཏེ་སྤྱི་སྟོམས་ནམ་
འབྲེད་སྤངས་འཛིན་ཚུལ་བཞིན་དགོས་ཚུལ་དང་། ལས་བྱ་གཞུང་ཞབས་སེར་སྤྱི་
ལྷ་སྒོར་ལའང་སྤྱི་འདོམས་ཀྱི་དག་བཀོད་དང་ལེན་དང་འབྲེལ་ཆང་མས་བོད་ལྗོངས་
རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་པན་བདེའི་སྤྱིར་པོ་འདི་ཉིད་འབྲལ་དང་ལུན་དུ་བདེ་ཐབས་
སྤྱིར་དབུས་སུ་བཅངས་ཏེ་ལྷག་བསམ་ཞེ་བསྐྱེད་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་བསྟུར་བརྗེད་
ལོན་ཆེ་བ་མགོན་བརྒྱད་སྟེ།

(༡༠༩ བ་༩། ༤༧༧ འ་༡༡) མཁན་བླ་དགེ་འདུན་ཆོས་དར་ལ་བཀའ་སློན་སྒྲ་མ་
དང་། གཙང་མདའ་བཀྲས་མཐོང་བར་ཞབས་པད་ལས་འཕར་བསྐྱོ་བཞག་དང་འབྲེལ་
ཆབ་སྲིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཁྱེ་སྒོའི་བཀའ་བསྟུར་གཟིམས་རྒྱུ་དུ་སྟེ། སྟོན་དུ་གནས་
རྒྱུ་ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་དགོངས་དོན་ལོངས་ཆེན་པོར་བོད་ལྗོངས་
སེར་སྤྱི་སྟོན་ཁྱེ་གྲུས་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་གནད་སྤྱིན་འབུལ་དགོས་པེབས་པ་བཞིན། ལུལ་
ཆོག་པའི་སྟན་བསྐྱལ་ཁྱེ་རུང་། བཀའ་བཞེས་མ་ཐོབ་པར་ནང་གི་རིམ་གྲོ་སྤང་སྤང་
འབྲུག་ལྷོག་བྱ་ཚུལ་ཀྱི་བཀའ་སློབ་རིན་པོ་ཆེ་བཀའ་འབངས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་
པེབས་རྗེས་འདི་སྐོར་ལ་དག་ལྷ་འོད་ལྷན་དཀར་པོའི་བཀའ་ལུང་ནན་ཏན་ཆེ་བས་
སྐོས་འགན་མ་བཟོད་པར་སྤང་ཡང་རྒྱལ་བསྟན་སྐྱེ་འགོ་ཡོངས་ཀྱི་པན་བདེའི་སྟོག་
བྱངས་དམ་པར་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བ་རྒྱ་མཆོར་བརྟན་ཆེད་སྤྱི་སྟོན་དང་། མདུན་
ན་འདོན་ནམ་པས་མཆོན་ཅེ་ཤོད་བྱང་རིགས་སེར་སྤྱི་ཁག་ཆོས་སྤེ་ཆེན་པོ་འབྲས་
སེར་དགའ་གསུམ། རྒྱ་བྱ་སྟོན་སྤྲད་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་བོད་ལྗོངས་ལྷ་སྤེ་མི་སྤེ་སྤྱི་
མཐུན་ནས་སྤྲ་མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་མཁའ་འགྲོ་

བསུ་བསྐྱོག་གི་བརྟན་བཞུགས་ལེགས་འབྲུལ་ཞུས་འཇུག་གསོལ་བ་ཕུར་ཚུགས་སུ་
བཏབ་མཐར་འཇུག་སྤོང་གི་བཀའ་བཟང་སྦྲུལ་ལེགས་ལྟར་འབྲུལ་བཞེས་
བཀའ་བློན་ཆེ་ལྷོད།

ཆེ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་བཙུག་གཟུང་སྐར་འབྲུང་འཕྲོད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
ཉིན། རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞུང་མེད་ཁང་གི་རྟོན་གཙོ་ལོ་གེ་ལུ་རའི་སྤྱན་རླུང་
མཆོད་སྤྱོད་སྤྱུ་ལྷ་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་འབྲུལ་བ་ཤམས་ཐོག་བཀའ་བློན་ཆེན་པོས་
གཙོས་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་དྲག་འབྲིང་དུས་གསུམ་ཆང་མས་རང་རང་གི་གོ་
བབས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱན་ཆ་ལུགས་ཁ་གསར་དང་བསྟོད་དང་ལྷན་པས་བསྐྱབས་
ཉེ་ནོར་གླིང་དུ་སྤྱུ་བཅར་ཞུས། རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་ཅེ་པོ་བྱང་དུ་ཆེ་མཆོད་
དང་། གནས་བརྟན་ཕྱག་མཆོད། ཞབས་བརྟན་སྤོང་ཆོག་སོགས་མཆོད་འབྲུལ་གྱི་
ཆོ་ག་གང་འོས་གནད་སྤོང་ཚུགས་ཤིང་། སྤྱན་གླིང་པོ་བྱང་བདེ་གླིང་ངོ་མཆར་
དཔལ་འབྲེལ་གྱི་ཉི་འོད་ཆེན་མོར་ཆོགས་གཏོར་བརྒྱ་མཆོད་སོགས་བཟང་ཞིང་གྲ་
རོམ་པ་བསྐྱེགས་བཤམས་དང་འབྲེལ་འཇུག་མགོན་རྒྱལ་པའི་གདུང་འཕྲོད་དགའ་
ལྷན་ཁྱི་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྣམ་གྲུ་སྟོབ་དཔོན། དབུ་མཛད། གསུང་བཟང་བ་གང་
ཡོད་དང་བཅས་ཆོག་གྲུ་ལྷ་བཅུ་ཐམ་པ་ནས་སྤྱོད་ཆོགས་ཕུན་དང་པོར་ཆེ་མཆོད་
ཆོ་གའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་པའི་ཡན་ལག་བར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ཆོགས་ཕུན་
གཉིས་པ་ཚུགས་མཆམས་སྤྱོད་སྟོན་དང་། བཀའ་ཆབ་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་པོ་རྣམ་གསུམ་
གྱི་སྟོབ་དཔོན་བཤེས་པ་རེ། རྒྱུད་གྲུ་སྟོན་སྤྱོད་ཀྱི་མཁན་པོ་བཅས་ནས་སྟོས་སྤྱེ་དང་།
གཞན་ཡང་མཆོད་རོལ་ཞབས་རས་ཕྱག་འབྲེན་སོགས་ཆེན་པོར་འོས་པའི་སྤྱི་ཞུའི་

རིམ་པ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བས་སྟུན་བསུས་ཏེ་དོ་རྩེའི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་པོར་ཞབས་སོར་
བདེ་ལེགས་སུ་འཁོད་རྗེས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཞལ་འདོན་རིམ་བཞིན་ཚུགས་ཤིང་།
ཆོག་མཆོམས་དང་བསྟན་ཁྲི་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་ཞལ་སྤྲོ་ནས་
མཐུལ་ལྷགས་བཤད་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ཞིབ་ཅིང་རྒྱས་པ་མ་སྟུན་སྟོན་གྲུབ་
མཆོམས། གནས་རྒྱུད་སྤུལ་པའི་ཆོས་སྟོང་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་ཉེན་ཁོག་ཏུ་ཞུགས་
ནས་དགྲ་འཆམས་པ་ད་འབྲུལ་དང་། མཇལ་དར་རྟེན་གསུམ་ལུལ་ཏེ་འབྱུང་འབྱུར་
གསལ་བའི་ལུང་བསྟན་ཆོགས་བཅད་འགའ་ཞིག་བསྒྲགས། དེ་རྗེས་འབྲུལ་འགོའི་
མཇལ་དར་སྤྲོད་དུ་རིང་བས་སྤྲོ་བྲངས། རིན་ཆེན་དང་གཉིས་ཀྱི་ཆོམ་བྲུ་དང་། གོས་
དར་ཡུག་ཆོན། ར་མར་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་ལྷང་སོགས་དངོས་འབྱོར་ཀྱི་འབྲུལ་བ་སྤྲམས་
མཐོ་བ་སྟུན་ལམ་དུ་བསྟར། རྫོན་ཆེན་དང་། བཀའ་གྲུང་། ར་བླ། སོགས་མདའ་ཅིས་
གསུམ་ཀྱིས་མཆོན་ཅེ་ཤོད་དུང་རིགས་སེར་སྤྲུང་། ཆོས་སྤེལ་ཁག་གི་སྟོབ་དཔོན་
ལས་སྤེལ་སོགས་སྤྲོ་སྤེལ་མཐའ་དག་ནས་རྟེན་འབྱུང་མཇལ་རྟེན་ཀྱི་སྤང་བ་བར་མ་
ཆད་དུ་བཏེག་རྗེས་ཞལ་འདོན་མཐུག་ཆོག་སྟོན་ཤིས་ཀྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པ་དང་
བཅས་ལུལ་བྱུང་ཞིང་གི་མཆོག་ལ་རྣམ་དཀར་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ས་བོན་པ་མཐའ་
ཡས་པ་བསྟུན་ཏེ་སྤང་ཡང་སྤེལ་བྱ་བྱུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྟོན་ས་གཟིམས་རྒྱུད་དཔག་
བསམ་འདོད་འབྲིལ་དུ་གདན་བྲངས་པར་གྱུར་ཏོ། །

(༢༠༥ ཉ་༦། ༤༩༠ བ་༢) ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་
ཆངས་སྟོད་དོན་གཉེར་ཀྱི་བསྐྱབ་བྲུ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ལ་དགོ་ཚུལ། བརྒྱ་དང་
དུག་ཅུ་རེ་བཞིར་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྤོམ་པ་འབོགས་པར་མཛད།

(༡༠༥ བ་༩། ༤༡༠ འ་༡) ལུ་མཆོད་མཛད་ཆེན་དང་བསྟན་གཞུང་ཞབས་སེར་
སྐྱ་བཅས་པར་མཇལ་ཕྱག་གི་དགའ་སྟོན་རིམ་བཞིན་སྦྱལ། གཞིམས་དཔོན་མཁན་
པོ་སྦྱང་ཆ་ཁྱི་སྦྱལ་དགོངས་ཁྲིལ་ཆ་བ། འབྲས་ཆོགས་ཆེན་དགེ་ལུང་སྒོ་སྤྱིང་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་གྲགས་ལ་དམིགས་བསལ་གནས་སྤར་བསྐྱོ་བཞག།

(༡༠༥ ཅ། ༤༡༡ ཐ་༡)ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་ཆོགས་
དབྱ་དང་། ཡར་མར་ཆོས་བཅུའི་ཆོགས་སྟོན་ཡང་ཆག་མེད་བསྐྱེད་ས། དགའ་ལྡན་
ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ཞིང་ག་ཤེགས་ཆབ་བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་ལུབ་བསྟན་
ཉིན་བྱེད་ལ་བསྐྱོ་བཞག་མཛད།

༡༡༽ཕྱ་ལོ་སྟོན་གྱི་དབྱེས་མཆོད་སོགས་ལུགས་བཟང་རྣམས་ཡར་ལྡན་
དུ་གནང་། དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་སྤྱིང་དུ་ཕྱགས་པེབས་ཀྱིས་རབ་གནས་བྱིན་
འབེབས་དང་གནས་གཞིགས་མཆོད་བསྟེན་རྒྱས་འབུལ། ལྷ་ལྡན་དུ་འཆར་
འཕར་གྱི་གནང་སྒོ་ཁག་རེ་སྦྱོང་ལུས་ཆོགས་སུ་བྱིའི་བསྟེན་རྫོགས་ཐ་མ་གངས་
མར་བསྐྱབས།

(༡༠༦ ཉ་༦། ༤༡༡ འ་༥) དགྲུང་གངས་ལུ་བཅུང་བརྒྱད་དུ་པེབས་བ་ཕྱ་ལུ་
གནམ་ལོ་གསར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་དགེ་བར་གཞིམས་རྒྱུང་དང་། པོ་བྱང་ཡང་
སྟེང་དུ་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ལྷའི་ང་རྒྱལ་དང་གསལ་སྤར་བརྟན་པོའི་སྟོན་ས་
མ་གཅིག་སྤིད་གསུམ་དབང་ཕྱག་མའི་བསྐྱེད་བ་གཏོར་སྦྱོང་ཆོགས་འཁོར་མངའ་
གསོལ་དང་བཅས་བ་གཟབ་རྒྱས་དང་། ཆོམས་ཆེན་དུ་ཆོས་སྤིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་

ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་དགེས་སྟོན་སྡེ་ཁྲི་སྤར་ལས་གྲ་རྒྱས་ལྟ་བུ་འབྲལ་བཞེས་སྤྱགས་
ཉམས་སུ་བཞུར། ཆེས་གསུམ་ཉིན་ལྟ་མོའི་སྤང་བཞུན་གསུང་བྱོན་མའི་སྤྱན་སྤར་
སྤར་ཡང་གསུང་བསྐང་གནད་སྤྲིན་དང་འབྲེལ་སྤར་སྟོལ་བཟླག་རིལ་དེལ་འབྲལ་
གནད་བར་ཡོང་ས་ཆེན་པོའི་སྤྱ་བྱ་དང་། ཀྱལ་བཞུན་ཆབ་སྲིད་ལ་བགེགས་དོག་
ལེན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་ཚུལ་བབས་བ་ནི་ཕྱིས་འབྱུང་གསལ་བའི་ལུང་བཞུན་ཡང་དག་པ་
ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །

(༡༠༦ བ་ལ། ༤༡༩ བ་༡༡) ཆེས་བརྒྱད་ནས་བཟུང་བཟུང་ནོར་གླིང་དང་། ལྟ་
ལྟ་ངེས་མེད་དུ་ཆོས་སྡེ་གསུམ་དང་། རྒྱད་ཟུ་གཉིས། ཐོགས་ཀྱི་གཞིས་དགོན་
རིས་མེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སུམ་བརྒྱ་བཅུ་བཞི་ལ་རབ་བྱུང་དང་། བཞི་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་
དོན་བདུན་ལ་བསྟེན་ཇོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་རིམ་བཞིན་སྟལ་ཏེ་ཆངས་སྟོང་ཀྱི་བརྒྱལ་
ཞུགས་ལ་ཚུལ་བཞིན་བཀྱི་བར་མཛད།

(༡༠༧ ཉ་༡། ༤༡༩ འ་༦) དེ་ནས་ལྟ་ལྟ་དུ་འང་ཞབས་ཟུང་མངོན་པར་བཀོད་
ནས་འཆར་འཕར་འཇལ་ཞུ་བ་བརྒྱ་ཟུག་དུ་མའི་ཆོས་ལྟན་རེ་བའི་ཡོལ་གོ་ཡིད་
བཞིན་དུ་སྐོང་བ་གནད། དཔལ་ལྷོག་དང་། མེ་རྩིང་གཉིས་སུ་ཆོགས་གཏོར་མ་སྤྱན་
རྫས་སྤྱན་གཟིགས་སོགས་རྒྱས་པར་བཞགས་ཏེ་གཟབ་གསོལ་ཀྱི་གསུང་ཆོག་
གནད་དུ་སྤྲིན་པས་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱགས་དམ་བསྐངས་ཤིང་། བཀའ་སྟོན་གཉིར་
གཏད་ཀྱི་རིམ་པ་སྤྱགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་གི་སྟོན་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། ཆེས་
བཙོ་ལུང་སྤྱོད་ཁྲིམས་ར་ཆེན་མོར་ཆོས་སྡེ་གསུམ་ཀྱི་དུར་སྤྲིག་འཛིན་པའི་གསོ་
སྟོང་གི་ཆོགས་མགོན་དུ་ཤེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ལྷུང་བ་ཕྱིར་བཙོས་ཀྱི་ཆོག་དང་། སོ་

ཐར་གྱི་མདོ་འཆད་པའི་བྱ་བའི་ཁུར་བཞེས་ཤིང་། དེ་ནས་གསུང་ཆོས་ར་བའི་ཆོས་
ཁྱིམ་ཐོན་པོར་ཞབས་སེན་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་འོད་ཆགས་འབར་བ་བཞོད་དེ་ལྷ་མིའི་
འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཚོར་མཇུག་ཕྱག་གི་བྱ་ཆར་གཡོས་རྗེས་བརྒྱུད་པ་གསུམ་གྱི་སྒ་
མར་ཕྱག་འཆོལ་གསོལ་འདེབས་དང་། སྤྱི་བཤད་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་སྦྱོར་ཆོས་ཀྱི་
ཡན་ལག་བདུན་པའི་སྐབས། མདོ་ལས། སངས་རྒྱུ་འཛུལ་ཡོངས་མི་འདལ། ཆོས་
ཀྱང་རྒྱབ་པར་མི་འཁྱུར་ཏེ། །གདུལ་བྱ་ནམས་ནི་འདུལ་བའི་བྱིར། །ཡོངས་སུ་སྤྱ་
དན་འདས་པའང་སྟོན། །ཞེས་སྒྲར་པན་ཆད་ཆོས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་གང་དུའང་འཕྲེན་
པར་མ་མཛད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་ལུང་འཕྲེན་གནང་བས་གནམ་ལོ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་མཛད་པའི་ཐ་མ་སྤྱ་དན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པར་བྱའོ་
ཞེས་འདོམས་པ་དང་། སྟོན་པའི་འཁྲུངས་རབས་སྐབས། ལྷག་པོ་ལ་ལུས་བྱིན་ནས་
རུས་པ་ལ་མཆོད་རྟེན་བྱས་ཚུལ་གསུངས་པས་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་བཞེང་
འཁྱུར་མཆོན་པ་དང་། འབྲོམ་གྱི་སྦྱེས་རབས་སྐབས་ལྷ་གཅིག་ཀྱན་བཟང་ལ་སྤྱན་
རས་གཟེགས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་བྲེལ་འཁྲུངས་ཚུལ་གསུངས་པས་སྦྲར་ཡང་། ཡང་མིན་
འཁྲུལ་བྲལ་འབྲོན་ངེས་མཆོན་པ་བཅས་འཁྱུར་འཁྱུར་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་བརྗོད་ཆོག་
དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་ཆོས་རྒྱུ་བསྐྱུས་འཆོམས་ཤིང་སྒོ་འཁྲུལ་ཆེ་བ་དང་།
མཐུག་ཏུ་སེར་སྤྱ་མཆོག་དམན་དག་གཞན་མཐའ་དག་ནས་པན་བདེའི་རྩ་བ་ལུགས་
རྒྱུད་གི་ཁྱིམས་འབྲས་སྤྱིང་ལ་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་ནམ་བུ་ཀྱན་ཏུ་སྤང་བྲང་འཐུག་
སྟོག་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དགོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དུ་མའང་པས་བྱ་ལ་བསྟོ་བ་ལྟར་
ལུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་ནན་ཏན་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པས་ཀྱན་གྱི་ཡིད་ལ་ཡ་

མཆན་དང་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་ཐོབ་སྟེ་གདམས་པ་དང་། རྗེས་སུ་བཞུག་པ་ལ་དགོན་པའི་
འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་གཅེས་སྤྲས་སུ་འཛིན་པའང་རབ་ཏུ་མང་བ་བྱུང་ངོ། །ཕྱི་རྩ་
སྟོན་ལམ་དུ་མེབས་ནས་ཞལ་འདོན་ཆོས་སྦྱོང་གི་རིམ་པ་ཞིབ་རྒྱས་མཐར་བཞུག་
འབར་མ་དང་། བདེ་སྟོན་གྱི་སྟོན་པ་བཞུག་པ་རྒྱས་ཤིང་། འགྲོ་བ་བདེ་བའི་ལྷགས་
བསྡེ་སྟོན་ཤིས་མཐུན་འགྱུར་དང་འབྲེལ་བ་ནན་ཏན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་སྟངས་
ཤོད་བར་གསུམ་ལ་གནས་གཟིགས། ཅེ་མོ་དོ་རྗེའི་ར་བར་དཔལ་ལྷ་ཞི་བྲག་ལ་
གཟབ་གསོལ། མཆན་མོའི་བྱུང་དང་པོར་བར་སྟོར་བྱང་རྒྱབ་རྒྱུན་ལམ་དུ་མཆོད་
གཟིགས་བཅས་སྤར་སྟོལ་བཞིན་བསྐྱེད་སྟེ་མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་མཛད་
ཆེན་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་པའི་དུས་སྟོན་གྱི་ལྷགས་བཟང་མི་ཉམས་ཡར་
ཕྱན་དུ་མཛད།

ཆེབས་ཞབས་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཅེ་དང་ནོར་གླིང་དུ་འང་ཡང་ཡང་
ཆེབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཆོས་དང་སྤྲིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སྟེ་མང་ཞིག་ཐུགས་ཉམས་སུ་
བཞུག། སྟོན་མཐུག་གཏོར་ཐོར་ཆེན་མོའི་ལས་རིམ་དང་། མི་པམ་མགོན་པོའི་སྤྲང་
བཞུག་ཆོས་སྟོར་དུ་གདན་འདྲེན། སྤེར་ཀ་དོ་འགྲོགས་དང་། མི་རྟའི་བར་རྩལ་འགྲན་
པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་དང་། དགའ་སྟོན་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་འཕང་གཟིགས་རྟོག་
ཞིབ་པར་བསྐྱེད་སྟེ་རྩེ་བྱུག་ཏུ་རྒྱགས་དང་། གནམ་མདའ་སོགས་ལ་སྟོན་ཆད་
ཐུགས་ཞིབ་ཏུ་བྱོན་བྱོང་མེད་པ་ལ། འདི་ལོ་དེ་དག་ལ་འཕང་ཆེབས་བསྐྱེད་ཀྱིས་
གཟིགས་མོའི་ཚུལ་བཞེས་པས་སྟེ་བོ་པལ་མོ་ཆེ་ཡ་མཆན་པར་བྱེད་མོད། དོན་དུ་
དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོལ་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། མཐོང་བ་དང་ནི་རེག་པ་དང་། ཁོས་པ་དང་

ནི་བླ་པ་ཡིས། །སྤྲིག་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་འགྱུར་ག། །དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ཐ་མའི་འགྲོ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་
མཐོང་གྲོལ་གྱི་ས་ལོན་ཁྲད་པར་ཅན་བསྐྱུན་པའི་ཕྱིར་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པ་གོར་
མ་ཆག་གོ། །ཆེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་ཅེ་པོ་བྱང་གི་མཆོད་ཁང་སྟེང་ལོད་བར་གསུམ་ལ་
ཐུགས་སློན་གནས་གཟེགས་ཞིབ་སྟོད་གནད་སྟེ་དཔོ་ཆེའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཆིབས་
རགས་ཆར་དུ་དངར་ཏེ་ནོར་གླིང་དགའ་བའི་ཆལ་དུ་ཆིབས་ཞལ་མཛོན་པར་བསྐྱུར།

དགའ་ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ཡང་ཐོག་ལུས་ཤིང་རྣམས་འབྲུ་ཐོས་དང་། རུལ་
སུང་གི་སྐྱོན་ཆབས་ཤིན་དུ་ཆེ་བར་བརྟེན། ལྷ་སྤྱི་ནས་སྐྱོས་འགན་མ་བཟོད་པར་
སྐྱན་སྐྱོན་ཞུས་པ་བཞིན་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་བཏབ་གན་རྩོལ་ཁྲད་
འཕགས་ཉམས་འཇིག་ཏུ་གྱུར་ན་མི་རུང་བར་དགོངས་ཏེ་འབྲུ་དཔུལ་ཤིང་སོགས་
ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ལྗེང་ངེས་དང་། དོད་མ་བཟོ་རིགས་དང་བཅས་པ་ཆེད་སྦྱལ་གྱིས་ཉམས་
བཟོ་སྤྲ་བརྟན་ཕྱགས་འཕེར་བྱུང་ཆེས་ཆེས་བདུན་ལ་སྟོན་འཁོར་ཐུགས་བསྐྱུས་ནོར་
གླིང་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་གྲུང་ཐང་དུ་བཞུགས་ཞག་དང་། ཕྱི་ཉིན་དགའ་ལྡན་དུ་
ཕྱགས་པེབས་ཏེ་གསེར་སྟོང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུན་སྤར་མཆོད་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་
སྤྲིག་འབུལ་དང་འབྲེལ་ཉིན་གསུམ་རིང་ཡོང་ས་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་དང་ཁྲི་གདན་
ལུང་རྣམ་གཉིས། འཕར་བྱང་ཆོས་རྩེ། རྣམ་བྲུ་གསུང་བཟང་བ་བཅས་ཀྱིས་བཙོམ་ལྡན་
འདས་འཇམ་དཔལ་གཤིན་རྩེ་གཤིད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་ཕྱེ་སྟེ་དགེ་ལེགས་རྒྱ་
མཆོའི་ཆར་འབབས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་ག་སྦྱོར་དངོས་རྩེས་གསུམ་
ཆར་བ་སྤྲིན་རྒྱས་སུ་མཛད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དམ་ཆོག་པ་སོ་སོར་ཡེ་ཤེས་

དོ་རྗེའི་བྲིན་རྒྱལ་པ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་མཆན་མའང་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བྱུང་ཞིང་།
དེ་ནས་ཆོགས་ཆེན་དང་། བྲུ་ཆང་ཁག་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཁང་སྤེང་ཤོད་སོགས་མཆོད་
ཁང་ཆེ་མ་ཆང་མར་ཐུགས་སློན་གནས་གཟིགས་དང་། འདུས་ཆོགས་སུ་མང་ཇ་སྐྱ་
འབྲེད་ཀྱི་བསྟེན་བཀྲུས། དབང་བསྐྱར་རི་ཅེར་བྱོན་ཏེ་ལྷ་བསངས་དབྱ་ལྷ་དབངས་
བསྟོད་ཀྱི་གསུང་ཆོག སྤྲ་དགོང་གདན་སའི་ཁོར་ཡུག་གིས་སྒྲོར་ལ་ཞབས་བཅགས།
ལྷག་པར་བཞུགས་ཡུན་རིང་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་དུ་
ཡང་ཡང་མེབས་ཏེ་ཐུགས་སློན་མཆོམས་སྒྲོར་ཤུགས་དྲག་མཛད་པ་དང་། འབྲོན་
ཁང་ཡང་ཐུགས་འཕྲུང་བའི་རྣམ་པས་བྲི་བྲག་ལན་གསུམ་གནང་བ་དང་བཅས་
དགའ་ལྷན་ནས་ཆེབས་ལོ་བསྐྱར་ཏེ་ལམ་བར་གྱི་སྐྱེ་ལོ་དུ་མར་མཆན་དཔེའི་ཞལ་
དཀྱིལ་དངོས་མཛུལ་གྱི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྟོལ་བཞིན་པར་ནོར་གླིང་དུ་ཞབས་
སོར་བཀོད་དོ། །

(༡༠༧ ཉ་༥། ༤༡༦ བ་༤) ཉིན་གསུམ་རིང་བསྐྱབ་བྱ་དགུ་བཙུག་བཙུག་རབ་
བྱུང་དང་། བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་བཞི་བསྟེན་རྫོགས་སུ་སྐྱབ་པར་མཛད།

(༡༠༧ ཉ་༥། ༤༡༦ འ་༡༡) ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་ཆེབས་ཞབས་དྲགས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ལྷ་ལྷན་སྤྲ་སྤེང་གཟིམས་རྒྱུང་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་ཀུན་གསལ་བྱུང་འཕྲོང་
ནས་སེར་སྤངས་ཆེན་མོར་ཐུགས་ཞིབ་བསྐྱངས། དེ་ནས་ཅེ་པོ་བྱང་དུ་མེབས་
བསྟོད་ཀྱིས་མཆོད་ཁང་ཁག་ལ་གནས་གཟིགས་དང་། གཟིམས་རྒྱུང་ས་གསུམ་
ནས་ཞོལ་འབྲས་བྱ་སྤེང་གར་རོལ་མཆོད་སྤངས་སོགས་ལ་ཡུད་ཅན་གཟིགས། བདེ་
འབྲིལ་དུ་བྱམ་སྐྱབ་སྐྱུ་ཁང་ལ་ལྷག་གནས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཛོར་སྐལ་རྗེས་སྐྱན་གླིང་པོ་

བའ་དུ་བྱགས་ལེབས།

(༡༠༧ བ་༡། ༤༤༦ འ་༣) ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་རི་པོ་དགའ་ལྗན་གྱི་ཟླ་བ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་འཆར་ཅན་མཛེས་ཁ་དང་། ཆོགས་མཆོད་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་ཐོན་བྱག་གནང་། བུམ་སྐྱབ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་རྟེན་ཆོགས་མགོན་དུ་ཞབས་སོར་བཀོད་དེ་བུམ་པ་རྣམས་ས་བཅུད་གསོ་བའི་རུས་པ་དང་ལྗན་པར་སྐྱབ་པར་མཛད། སྟོབས་འཕྲོག་དབང་པོའི་དུས་གཏོར་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་ཆེན་ཡང་སྔ་མཁོ་ལྟར་བསྐྱེདས། དུས་འཁོར་སྐྱབ་མཆོད་ཀྱི་ཆོགས་མགོན་དུ་འང་དབྱེས་བཞེན་ལེབས་བསྐྱོད་ཀྱིས་བདག་མདུན་བུམ་གསུམ་གྱི་གསུང་ཆོག་རྣམས་ཆོགས་ཡོངས་དང་ལྗན་ཅིག་བྱགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་གི་སྟོན་སྲ་བྱག་ལེན་སྔ་ཞིབ་སྟོན་རྒྱས་སུ་མཛད་པ་ལྷོ་ཀླ་ལ་ཅ་གའི་རིང་ལུགས་ལུན་དུ་གནས་པའི་སྟོན་ཡོན་དུ་བྱུང།

ཟླ་བ་བཞི་པའི་ནང་དུས་ཆེན་ལ་བཞེན་པའི་རྣམ་དཀར་མཆོད་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཉེ་སྟོར་མཆོ་གཉན་ཁག་ལ་བུམ་གཏོར་སྔ་འཇུག་མཆོ་རྗེས་འདེབས་པ་སོགས་ནན་ཏན་ཆེ་བ་མཛད། འཇུག་ཆོན་ཚུ་མིག་གི་སྒྲ་ཁང་ཉམས་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་གསར་བསྐྱབ་ཐོག་སྟེང་བུམ་གཏོར་མང་པོས་ནང་ཡོངས་སུ་གཏམས་ཏེ་ཕྱིར་དམ་རྒྱས་གཞོན་པར་མཛད། ཆོས་བཅུ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔ་གཉིས་ལ་དགོ་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བརྒྱད་དང་། བསྟེན་རྫོགས་བསྐྱབ་བྱ་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་ལ་ཆོགས་སྔ་ཕྱིད་སྟོན་པ་འབོགས་པ་གནང།

(༡༡༠ ཉ་༦། ༤༤༤ ཐ་༡) རྒྱག་པ་ཆེས་བཞི་དང་བསྐྱབ་བསྐྱབ་བྱ་བཞི་བཅུ་ཞེ་

བརྒྱད་རབ་བྱུང་དང་། དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་བསྟེན་རྫོགས་སུ་སྦྲུབ་པར་མཛད།

(༡༡༠ བ་༡། ༤༤༥ ཐ་༦) ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པའི་གསོ་སྦྱང་ཆོགས་མགོན་དུ་
མེབས་ཏེ་དབྱར་བདག་བསྐོ་ལས་དང་། ཚུལ་ཤང་འབྲུལ་བཞེས། ཕྱི་ཉིན་ཐོ་རེངས་
དབྱར་གནས་ཞལ་བཞེས་བཅས་འདུལ་བ་བཞིན་མཛད།

(༡༡༠ བ་༦། ༤༤༥ འ་༥) མེ་རུ། བཞི་སྟེ། ཆེ་ཆོག་སྤྱིང་། གོང་དཀར་ཆོས་སྟེ།
དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་པ་བཅས་ལ་འཆར་ཅན་དབྱར་མཛལ་དང་། འབྲས་སེར་གཉིས་
ཀྱི་ཁྲ་གྲ་ཆོགས་ཡོངས་ལ་སྤྲོངས་རྒྱའི་མཛལ་ཁ། ཉིན་བཅུ་འེང་ཆབ་ཞུགས་སྟེ་
ཆེན་ལ་དབྱེས་རོལ་བཅས་སྤར་བཞིན་ཐོག འདི་ལོ་བཀྲས་ལྷན་མི་སྣ་རྣམས་ཟུར་
མགོན་དུ་འཁོད་པ་གནང་།

(༡༡༡ ཉ་༣། ༤༤༧ ཐ་༩) ཁྲ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་བདུན་ཉིན་ནོར་སྤྱིང་གཟེམས་
ཚུང་དུ་མགོན་པོ་གཙུག་གི་གཟུབ་གསོལ་གསུང་ཆོག་ཉིན་འཁྲོངས་སྟེན་རྒྱས་
མཛད། ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་ཆོས་སྟེ་གསུམ་དང་། རྒྱུད་
གྲ་སྟོད་སྟངས། གཞིས་དགོན་ཁག་སོགས་ཀྱི་ཆངས་སྦྱོང་དོན་གཉེར་བ་དགུ་བཅུ་གོ་
བཞིར་རབ་བྱུང་དང་། བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ད་གཉིས་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་བསྦྲུབ་གཞིའི་
བགོ་སྐལ་རྣམ་པར་དག་པ་སྦུལ་ནས་རྒྱན་པར་བསྦྲུབ་སྟོན་གནང་ཡུལ་གཟེམས་
ཚུང་སྤྱིང་ཞིའི་དཔལ་འབར་གྱི་བཞུགས་ཁྲིའི་དབུ་ཐོད་སྟེ་གཏན་འཇགས་སུ་
བསྟོན་པ་དེ་བཞིན་ད་ནས་རེས་པར་བསྐྱུད་གོས་ཀྱི་ཞལ་ཏེ་མེབས་པ་དང་། དེ་རྗེས་
བཀའ་འབངས་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འང་བཀའ་མས་དང་སྒྲགས་འདུལ་བའི་ལས་
ཆོག་གི་ཕྱག་དཔེ་མགོངས་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་གསར་བསྐྱིགས་གནང་བ་པར་གསར་

ལེ་ཆོན་གཅིག་གསོལ་རས་སྦྱལ་ཏེ་དེར་བྱིན་ཆད་རབ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་འཕོགས་
དགོས་བྱུང་ན་ལས་ཆོག་འདིའི་སྟེང་ནས་སྟེལ་འབྱས་ཞེས་བཀའ་ལེབས་པ་ནི་
ཟུལ་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་སྦྱ་ཆེའི་མཐར་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཞིག་
སྦྱལ་ནས་ལས་གལ་དུ་ཡོད་པའི་ནང་མ་སྦྱ་བཅར་ཆོར་བཀའ་ལེབས་ལ། ལོ་ཕྱི་མ་ཟླ་
དུས་ད་ཆོད་ཅམ་ལ་ཁོང་དཔོན་སྟོབ་རྣམས་གྱིས་སྤར་འབྲས་སྦྱངས་དགའ་ལྡན་པོ་
བྲང་གི་ཆོམས་ཆེན་དུ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྒྲོམ་པ་གནང་བ་རེད་ཟེར་བའི་གཏམ་ཞིག་
འོང་བར། དེས་པར་འོང་བ་ཡིན་ནོ་གསུང་བ་དང་། དར་ཅིག་དགོངས་པ་ལ་བཞུགས་
པའི་མཐར་སྦྱུན་ཆབ་གནང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ལྟར་ཉག་འཛིན་སྟོངས་བསྐྱབས་གྱི་
མཐུས་ཇི་བཞིན་མ་གོ་བ་མ་གཏོགས་སྐབས་དེར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏད་ཟིན་
པའི་བདེ་དང་། སྦྱ་ཆེ་དེའི་ལས་ཆོག་མཇུག་པའི་ཐ་མ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོམས་པར་
མཇུག་པ་གོར་མ་ཆག་མི་རིང་བར་གཟིམས་ཚུང་དབང་ཁང་ཤོད་གྱི་གཡང་སྦྱལ།
སྟོན་ཟླའི་ཆོས་ཤར་ནང་དགའ་ལྡན་དང་། སེ་ར་གཉིས་གྱི་ཆོགས་ཆེན་དགོ་སྟོས་
བསྟོ་བཞག་སེར་སྤྲད་པར་བྱིན་པར་མཇུག་ཁ་སོགས་འཆར་འཕར་ཆོས་སྤྲིད་གྱི་
མཇུག་སྟོ་སྟེ་མང་སྤར་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྦྱོང་བར་མཇུག།

༡༥༥ འཕགས་པ་རྣམས་གྱིས་སྦྱེ་གྲན་འཆིའི་སྦྱག་བསྡུལ་ཅད་ནས་སྤངས་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་རྣམས་དགོ་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་ཕྱིར་དེའི་ངང་ཚུལ་སྟོན་དགོས་པ་
དང་ཟུལ་མཆོག་འདི་པའི་སྦྱ་ཆེའི་ཆད་ཀྱང་ལུང་གིས་ཟིན། ལར་སེར་སྦྱ་སྦྱི་
དང་སྟོས་གཞུང་ཞབས་སྟེ་འཁོད་ཡོངས་ནས་ལོ་བསྟུང་མཛོན་སྟོག་སྤངས་ཏེ་
འཇུག་ལྟོག་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་མ་བྱལ་བ་དང་སྦྱི་མཐུན་བསོད་ནམས་ཟད་མཐར་

གཏུགས་ཏེ་མི་ཤེས་པའི་ལྟས་རིམ་ཤར་ངང་སྐྱེ་སྐྱོན་བཞེས་མཐར་གཟུགས་
སྐྱེ་བཞེད་པ་བསྐྱས་ཏེ་སྒྲོས་བྲལ་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག།

སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ནི་
འཛིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་སྟོན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
བརྟེན་པ་དང་། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཏུང་གིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བར་མཛད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་རྣམས་འཁྲུགས་
པ་དང་། དྲེགས་ཤིང་སྒྲོས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟོམ་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་
ཅིང་། ཡོངས་སུ་སྐྱེ་བཞེད་ལས་འདའ་བའི་རྩལ་སྟོན་པ་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་
ལས་དགུ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱག་
བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་ལ་སྦྱོར་བ་དང་། སྲིད་པའི་ཕྱན་
ཆོགས་ལ་སྤྱིང་པོ་རྩལ་ཅན་ཡང་མེད་པས་འཁོར་བ་འདི་ལ་དུག་སྐྱལ་གྱི་ཆར་དང་།
མེ་འབར་བའི་གྲོང་དང་། བཙོན་ར་འབྲ་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་
བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་གཟིགས་ཤིང་། ལྷག་པར་སྐྱེའི་ན་ཆོད་ཡོངས་
སུ་མ་སྤྱོན་པར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་རྩལ་བསྟན་པ་འདི་ལ་རང་ཅག་པལ་པོ་ཆེ་མཐའ་
དག་གིས་སྐྱེ་ཆེ་ལེགས་པར་མཐར་མ་བྱིན་ཏེ་སྟམ་པ་དང་། སྒོ་བྱར་བདུད་ལ་སོགས་
པའི་བར་ཆད་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའོ་སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་སེམས་ཤིང་། དག་ནས་
ཀྱང་མགིན་གཅིག་པའི་རྩལ་དུ་སྒྲིང་བར་བྱེད་མོད། དེ་ནི་རང་རེའི་སྤང་རྩལ་ལྟར་ན་
དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་མཆིས་མོད་ཀྱང་། ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞིབ་ཏུ་བསམས་
ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང་ག་བ་

དང་། །འཆི་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཅད་ནས་སྤངས། །ཞེས་པ་ལྟར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
རྣམས་ནི་སྤྱེ་བ་དང་། འཆི་བ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་ཅིང་། གདུལ་བྱའི་དོན་འབའ་ཞིག་
ལས་གཞན་དུ་མི་དགོངས་པ་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པས། དུས་རིང་མོར་བཞུགས་
ནས་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་མཆིས་ན་ནི། སྐྱེ་ཆེ་འདྲུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་ནས་བསྐྱལ་བ་འཕམ་བསྐྱལ་བ་ལས་ལྷག་པའི་བར་དུ་འདྲུ་བཞུགས་པར་
མཛད་ལ། ཡང་མུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་ཆེ་བའམ།
ཞིང་གཞན་དུ་དེ་བས་ལྷག་པའི་མཛད་པ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དུས་ལ་
བབས་པར་གཟིགས་ན་དགོས་པ་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་དུས་སྤང་དུར་ཡང་མུ་ངན་ལས་
འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་བཙུང་ལྟན་འདས་འཛིན་ཉེན་དུ་བྱོན་
པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤངས་རྟོགས་ལ་མཐོང་མཐོན་དང་། ལུགས་རྩེ་ལ་ཆེ་ཆུང་སོགས་
ཡོད་པ་མིན་ན་ཡང་། གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་ཆེ་བསྐྱལ་བར་བཞུགས་
པ་དང་། ལ་ལ་སྐྱེ་ཆེ་བྱི་སྤྲུག་མང་པོར་བཞུགས་པ་དང་། ལ་ལ་བརྒྱ་སྤྲུག་དུ་ཉེ་བ་ཙམ་
བཞུགས་པ་དང་། ལ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཆང་བར་སྟོན་པ་
སོགས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་བྱེད་གོང་རིམ་རྣམས་ལ་འདྲུ་ཆེ་རིང་སྤང་
སྐྱེ་ཆོགས་ཤིག་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པས་ན། དེས་བར་སྐྱེ་ཆེ་མཐར་མ་བྱིན་པའོ་
སྤྲུལ་པའི་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་བྱ་མི་རིགས་པར་མ་ཟད། ལུང་བྱང་ཉི་མ་
ཁ་སྐྱོར་ནས་དགུང་གངས་དུག་ཅུ་ཐུབ་པར་གསུངས་པའང་མངལ་གྲོལ་བཅིས་ན་
པལ་ཆེར་ཆད་དུ་ཡོངས་ངེས་དང་། མཁར་དོ་སྐྱེ་བྱེད་བཞི་བ་བརྒྱ་དགའ་དོར་གྱི་དག་
སྤང་ལུང་བསྟན་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་པོ་ཏ་ལ་འདྲུ་བར་གསེར་གཡབས་ཤིག་གི་ཁད་

སྤྱིང་ལུ། ཀྱལ་དབང་མཆོག་ཉིད་ཉོར་སྤྲེགས་ཀྱིས། བཞུགས་ནས་སྐྱེ་བྱུང་བ་ཉོར་མོ་
འབྲེལ་བྱུང་མེད་དུང་གི་རྒྱན་ཅན་ཞིག། མ་བུའི་སྒོ་གདུགས་སྒོར་ཁོང་འདུག། སྐྱེ་
འཁོར་ནང་མ་པལ་ཆེར་འདུག། ལ་ལ་ཁྱོད་ལ་ལ་ལ་ཁྱོད། ལ་ལ་ལྟད་མོར་གཤེད་བ་
མཐོང་། ཀྱལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་ཤེལ་སྤོང་ཞིག། འཕྲེན་པའི་ཚུལ་ཡང་མཛད་པ་ལུ། རྒྱང་
ནས་སྐྱེ་མེར་བྱུང་མེད་ཀྱི། ཞལ་མཇལ་མི་མང་ཆོགས་པའི་ཁོད། ཁོམ་པའི་ཁོད་ཀྱི་
བྱུང་མེད་གཅིག། ང་ཡི་སར་བྱུང་འདི་སྐད་ཟེར། ཀྱལ་དབང་དམ་པའི་སྐྱེ་བྱུང་ཀྱི།
བྱུང་མེད་པ་གི་ཨེ་ཤེས་ཟེར། མི་ཤེས་བྱས་པས་ཡ་མཆན་ལུ། འདི་ཉིད་སྐྱེ་སྤོང་ན་
རིམ་ཀྱི། མ་མ་མཛད་མཁན་དེ་ཡིན་ཟེར། ཕྱག་གི་ཤེལ་སྤོང་པ་གི་ལུ། སྤྲ་མ་བདུན་
ཅུ་དོན་བདུན་ཡོད། དེ་ནས་བྱུག་ཅུ་རེ་བྱུག་འདུག། དེ་ནི་གཅིག་འཛོར་གཉིས་འཛོར་
ཀྱིས། ང་དགྲ་ཙམ་ལས་མེད་པ་འབྲེལ། ཕྱག་སྤོང་གསར་པ་གཞན་དག་ལས། ཉིང་པ་
འདི་དག་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ། ཟེར་ཁོང་འཇུག་སྟོན་བྱེད་པ་མིས།

མཆན་དུ། འདི་ཡང་ཆད་དུ་མི་ཡོང་བོད་འབངས་ལས། །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་སྒོ་
ཀྱན་ནས་མཐུན་ཁོང་། བསམ་བཞིན་མཁྱེན་བཞིན་དུ་ཁོང་བཞེ་བའི་དགོངས་པ་
སྟོན་དུ་བཏང་བ་ནི། ཚུ་སྤྱེ་ཡོའི་ཞལ་ཆེམས་བསྐྱབ་བྱུང། ད་ནི་བཟང་བྱང་བརྒྱད་དུ་
ཉེ་བས་ཞེས་དང་། ཐུགས་དམ་བཀའ་ལན་ཁག་ལ། རོས་ཀྱི་ཆེ་མཇུག་འདིར་ཞེས་
པ་འགའ་ཞིག་འགོད་གནང་འདུག་པ་དང་། ལྷག་པར་སྐྱེ་སྤྲེལ་ཚུལ་མ་བཞེས་གོང་དུ་
མཆན་ཞབས་རྒྱལ་དབང་སྐྱལ་སྐྱུར། ༥ རྒྱལ་མཆོག་སྐྱེ་སྤོང་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
དགྲུང་གངས་ཇི་ཙམ་རེ་བཞུགས་འདུག་ཤོག་ལྟེ་འབྲལ་དགོས་ཐེབས་འདུག་པ་
སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་ཤེས་ངེས་དང་། དེར་མ་ཟད་འཕྲིན་ལས་དབྱར་མཆོ་ལྟར་

ཀྲུས་བཞིན་པའི་སྐབས་སྒོ་བྱར་དུ་གཤེགས་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་
ཡོད་དེ། རང་ཅག་སྟེགས་དུས་ཀྱི་འགོ་བ་གཞན་དག་ལྟ་ཅི། ཆོས་པའི་གཟུགས་
བརྟན་འཆང་བ་བདག་དང་བདག་འབྲེལ་པ་ལ་མོ་ཆེ་ནི་རྟག་འཛིན་དང་། བྱི་བའོལ་
ཀྱི་ལེ་ལོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། ཆེ་འདིའི་རྟེན་བཀུར་སྟན་གྲགས། རོར་
ལོངས་སྒྱུད་སོགས་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་སེམས་ནས་དེ་དག་གི་བྱིར་དུ་སྟེག་སྟུག་
གཏམ་བན་བྱུང་དུ་བསད་ནས་ལོ་རྒྱུར་འབད་ཅིང་། ཉམ་ཞིག་ན་འཆི་བདག་གི་
ཞགས་པས་ཟིན་པ་ན་འགྱོད་བཞིན་དུ་ཆེའི་དུས་བྱེད་པ་དང་། ན་ཆོད་གཞོན་པར་
རྫོམ་པ་དག་ནི་རེ་ཞིག་འཆི་བ་མི་ཡོང་སྟམ་པའི་རྟག་འཛིན་ཁོ་ནས་སྒོ་མིག་
བསྐྱེབས་ཏེ་བག་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནས་ཉིན་མཆོན་འདའ་བའི་རང་ནས་རིམ་ཞིག་ན་
མར་མེ་རྒྱུད་གིས་བསད་པ་ལྟར་སྒོ་བྱར་དུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལྟ་
བ་ལ་འགོ་བ་དང་། འགོ་བར་འགྱུར་པ་རིམ་བྱེད་ཅིག་མཆིས་པ་རྣམས་སྒྱུ་བའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་ལ་སྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲུང་དང་། གཙོ་བོར་ཞིང་འདིར་སྐྱུ་དངོས་
ཀྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བ་རྩོགས་པས་སྐྱ་ཐེང་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་དུས་
ལ་བབས་པ་དང་། ཞིང་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་དག་གི་གདུལ་བྱ་དང་འཕྲིན་ལས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་འང་བབས་པ་དང་། སྐྱ་གདུང་དང་། རིང་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ནས་
གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྲེལ་ཆད་དོན་དང་ལྡན་པ་ལ་སྒྱུར་བ་སོགས་དགོས་པ་
མད་དུ་བྱུང་བ་དུ་མ་ཞིག་གཟིགས་པ་ལས། མ་བརྟགས་པ་དང་། བྱ་ཆོམ་དང་། རང་
དབང་མ་འདུས་པར་བར་ཆད་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་ཞོར་བ་སོགས་ནི་ནམ་དུ་འང་མིན་ལ།
གནས་སྐབས་སུན་མོང་པའི་རང་ཚུལ་ཅམ་དུ་བྱགས་ཡིད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་ཐམས་

ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས།

ཀྱེ་མ་དམ་ཚོས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དེ་བོའི་ཕག་ཏུ་བྱལ་ལ་ཉ། །སྟོབས་དང་ལྷན་
རྣམས་རང་འདོད་ལྟར་ལེན་པན་ཚུན་ཚོད་ཅིང་དམའ་ལ་འཆ། །དམན་པ་རྣམས་ནི་
རྟག་ཏུ་འཁོལ་ཁིང་གི་ནའི་ཟས་ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་
བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་བདེ་བ་དང་སྦྱིད་པའི་
དཔལ་ལ་སྦྱོད་པ་ཞིག་དང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་ཚོས་སྲིད་གི་ལེགས་ཚོགས་
རྣམས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཞིག་བྱང་ན་དགོངས་པའི་སྤྲུགས་བསྦྱིད་དང་མཛད་པ་ལ་
ཅལ་དུ་འདོན་པར་མཛད་ན་ཡང་། སྤྲུགས་མའི་རང་མདངས་འགོག་པར་མི་བྱས་
པས། སེར་སྐྱ་པལ་མོ་ཆེ་མཐའ་དག་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་ངང་ངམ་བྲུགས་གིས་
འཇུག་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་རྩ་ལྟར་འདོར་བ་སོགས་བྲང་
དོར་གོ་ལོག་ཏུ་སྦྱད་ཅིང་། རྒྱ་དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལས། འབྲས་བུ་མི་འདོད་པའི་
ཚྭ་གས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཟེས་གཉིས་མཐུད་གི་ཚུལ་དུ་སྤངས་པ་ལྟར་བྱང་སྟེ་བདེ་
སྦྱིད་ནམ་ལངས་གི་སྐར་མ་བཞིན་རེ་ཉུང་རེ་ཡལ་དུ་འགྲོ་བ་དང་། དགའ་ལྷན་བསྟན་
སྲིད་གི་དཔལ་ཡོན་ཡང་ལྷག་ཆུ་ཆད་པའི་རིང་ལྟར་ཉམས་རེ་དམའ་རེ་དམར་བྱུར་
པ་སོགས་གི་སྤྲུགས་ཡིད་ངེས་པར་བྱང་བ་ནི། སྤར་བྲངས་པའི་ཞལ་གདམས་བསྐྱབ་
བྱ་རིན་པོ་ཆེར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་རྒྱ་མཚན་ཞིབ་ཏུ་འཁོད་པ་ལས་
རྟོགས་ངེས་སུ་མཆིས་ལ།

གཞན་ཡང་ཆུ་བྱ་ཆེ་བ་དང་པོའི་ནང་སྲིད་བཀའ་ལྟན་རྒྱས་ནས་གསུང་ཞུ་
འབུལ་གནང་གི་ཕྱིར་ཐེབས་སུ་འདྲ། རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྦྱོང་སྟེལ་གསུམ་བསྟན་

འཛིན་སྐྱེ་འཕགས་དང་། འབྲས་མེར་དགའ་གསུམ་ཐོག་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་ལྷ་སྐད་སྟོང་
ཀྱིས་མཆོན་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ནས་དགེ་བསྐྱལ་རི་ལྷར་བཏབ་པའི་དོན་
རྣམས་འབད་བཅོལ་ཆེ་བསྐྱེད་གནང་ལུས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་གནས་སུ་གྱུར་ཅིང་།
གནས་བསྐོས་གཞུང་སའི་ཆབ་སྲིད་འདི་ཉིད་ཀྱང་ལེགས་བྲས་སྤི་ཞུ་ལམ་དུ་སྟོང་
ཆེད་ཅམ་ལས་རིམ་གོ་ལ་མ་སྟོས་པར་ཆབ་སྲིད་གྱི་ཁྲར་རང་ཐོག་དུ་འབྲི་བའི་ལས་
ཁྲངས་མེར་སྐྱེ་མཆོག་དཔན་མཐའ་དག་ནས་ལས་འབྲས་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་ཆབ་
སྲིད་གྱི་བདེ་དོན་ལ་ངལ་བ་བྱུང་བས་ད་སྔར་སྒྲང་གི་འཇུག་སྟོག་མ་འཆོལ་བའི་རྒྱབ་
མདུན་ཁ་གཏིང་མཚུངས་ངེས་རང་དོན་དང་བྱུང་མེད་གཏམ་དོན་སོན་པ་ཞིག་འབད་
ན་ཞི་བྲག་གང་ཅིའི་ལས་ཐབས་འདུ་འགོད་ལམ་དུ་འགོ་བ་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། སྤར་
སོང་ད་འགྲོའི་ར་གན་གསེར་བརྩམ་ཉི་མ་དང་། མི་ཆེ་གང་འབྲོལ་འདི་སྤར་ལུས་ན་
ནམ་ཞིག་དུས་འགྱུར་གོགས་འཚུབ་ཆེ་བ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབས་སྤར་
འགྲོད་བསྐྱར་མི་ཚུགས་པ་བསྐྱེད་བས་ད་ལྟ་སྟོམ་རན་གྱི་སྐབས་འདིར་རང་དབང་
རང་ལག་དུ་ཡོད་དུས་མཇུ་བ་མོ་ནང་དུ་བཀྱགས་ནས་མགོ་བསམ་ཞིབ་དུ་གཏོང་
བྱས་ན་ཆབ་སྲིད་སྤར་སོར་འཚུད་ཐབས་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས་ཆབ་སྲིད་སྤར་
ཚུགས་དང་ཚུགས་མིན་གཞུང་ཞབས་སྤི་ཞུ་བ་མཐའ་དག་ནས་ཞུ་བུ་འབྲས་སྟོ་ཆང་
མིན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཞེས་དང་། ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྩུ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་མ་
བརྩུ་བྱུག་གི་ཁྲིམས་སྟོལ་བྱུང་དུ་མ་བསད་པར་དང་དུ་སྒྲངས་ན་འབྲས་འགོ། ཆེ་
མཇུག་འདིར་ཡང་ལེགས་ཆོགས་གྱི་སྟོན་འདུན་གང་ཐབ་བསྐྱར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་
པ་ལས་ཤེས་སོ། །

རྒྱ་མཚན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རིང་མིན་སྒྲི་ཆེ་མ་མའི་མཛད་པ་སྟོན་
པར་བཞེད་ནས། རྒྱ་བ་བཙུ་པའི་ཆེས་བཙུ་གསུམ་ནས་མགུལ་ཆམ་ལྟ་བུའི་སྒྲི་
ཁམས་ཉོག་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཞེས་ཤིང་། དེ་ཡང་མངོན་མཚན་དུ་དོད་པའི་སྟུན་ཟུག་
གི་རྣམ་པ་མི་མངའ་ཡང་། གསོལ་ཆས་ཅུང་ཞིག་གསོལ་མི་འདོད་ཅམ་དང་། ཞབས་
འཆག་གནང་བའི་ཆེ་ཞལ་དབུགས་བག་ཅམ་འཆང་སྟམ་བྱེད་པ་ཞིག་བྱུང་། སྐབས་
འགར་རང་བཞིན་གྱིས་གདངས་པའི་ཚུལ་ཡང་བཞེས་ཏེ་པར་གཤེགས་ཚུར་
གཤེགས་གང་ལའང་བདེ་ཐོགས་མེད་པར་རྒྱན་ལྡན་དང་འབྲ་བར་བསྟན། སྐབས་རེ་
སྒྲི་གསང་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་ཕེབས་བཞུད་དཀའ་ཚུལ་གྱིས་བྱག་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་
གནང་བ་སོགས་མཉེལ་ཚུལ་ཆེར་བཞེས། དེས་འགའ་ནི་ཐུགས་སྤང་ཡེ་མེད་པ་ལྟ་
བུར་བཞུགས་པ་སོགས་སྒྲི་ཁམས་གསལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཉམས་སྒྲ་ཆོགས་སྟོན་པ་དང་།
ཐུགས་སྤང་པས་སྟུན་བབས་འདི་ལྟར་འདུག་ཅེས་ཀྱང་མི་གསུང་བས་ནང་འཁོར་
རྣམས་ཀྱིས་སྟུན་གཞིའི་བབས་ལྷི་ཡང་གི་གཏིང་མི་དཔོག་པས་ཅི་བྱའི་གཏོལ་མེད་
པར་ལུས།

ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་དཔལ་ལྡན་སྤྲད་རྒྱུ་གྲ་ཆང་གི་དགུན་མཛལ་ལ་གསེར་
ཞལ་སྤར་བཞིན་བསྟན་ཏེ་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་དང་། བྱག་དབང་བྱིན་རྒྱབས་
ཀྱང་འཆེམས་པ་མེད་པར་སྦལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྟོད་རྒྱུ་གྲ་ཆང་གི་དགུན་མཛལ་
དུའང་ཕེབས་བཞེད་ཆེ་བུང་། ཉིན་སྟོན་མ་མཛལ་བྱག་ངལ་མེད་དུ་སྦལ་བས་སྒྲི་
འབྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆེར་མངོན་པར་བརྟེན། སྒྲི་མདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟུན་འཛིན་ཞུ་
ཆོས་མ་འཁྱུད་པར་དགོངས་སེལ་ཤད་སྤྱང་གི་སྟོན་ན་ན་བཟང་གདན་ཞུས་ཐོག

བརྟན་བཞགས་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་པ་སྤར་ལུགས་དང་འབྲེལ་བར་ཁྱི་མཇལ་ཚུལ་
བཞེན་དུ་གཏོང་བ་གནང་། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ལ་དམིགས་པའི་ཞབས་བརྟན་
སྤར་ནས་སྤྱབ་ལྷན་ཁར། གསར་འཕར་དུ་མཁའ་ཅི་ནུས་སུ་སྤྱབ་པ་དང་། ཆོས་ཕྱེ་
ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་ཏེ་སྒྲོར་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་རྣམས་སུ་འང་མང་འབྱེད་གྱི་
བསྟེན་བཀུར་གྱུ་ལོ་མ་སྟོབ་པ་སོགས་སྒོ་བྱར་རྒྱུན་བསྒྲིག་གི་ཐབས་ཚུལ་གང་
གཟབ་ལ་འབད་ཅིང་།

སྤྱི་དངོས་གྱི་མདུན་དུ་འང་གདུང་བྱགས་བྲག་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཐེབས་
སུ་རེ་བས་བཀའ་ཤག་དང་། དགའ་ལྗན་ཁྱི་ལྷུང་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་
གྱིས་སྤྱི་གམ་དུ་ཡུད་ཅེས་རོ་བཅར་ཆོག་པའི་སྟན་སྒྲོན་ཞུས་པ་ན། གཞི་ནས་འཆོ་
གཞེས་གྱི་ཐུགས་འདུན་མེད་པའི་གནད་གྱིས་བཀའ་ལྟན་ལ་མཇལ་སྤྲད་ལྟ་ཅི།
མཇལ་དར་ཡང་དེ་མ་ཐག་དུ་ཕྱིར་སྒྲོག་གནང་། ཁྱི་ལྷུང་རིན་པོ་ཆེའི་མཇལ་དར་
དང་། རྟེན་དོད་བཞེས་ཏེ་འཆར་ལྷའི་ཆེས་ཤར་ལ་མཇལ་འབྲུད་ཞུས་འཇུས་ཞེས་པ་
ཅེས་བཀའ་ཐེབས།

ལར་ཡང་ད་ལམ་ཞལ་མི་བཞགས་པའི་རྟགས་སུ་སྤྱི་ཀུན་དུ་ལྟས་མཆོན་མི་
ཤིས་པ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་སྤང་སྟེ། བསྟན་པའི་མེ་བཅའ་རྩ་རིའི་གནས་སྒོ་ཅིག་ཅར་
གཙུག་ལག་ཁང་དང་། འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོས་སྤེ་ཞུ་དང་བཀུར་སྟེ་ཆེས་
ཆེར་མཇུང་པའི་གནས་འོལ་དགའ་རྩིང་ཕྱི་གཉིས་མེའི་ཉེར་འཆེས་ཞིག་པ་དང་།
ཀོང་པོ་ཆབ་ནག་དགོན་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པ་ལ་ས་གཡོས་གྱི་གཞོན་
ཆབས་ཅི་ཆེ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོག་གཤེགས་སྐབས་པོ་

བར་དམར་པོའི་གཟིམས་ཚུང་ཉི་འོད་ཀྱི་མཚོངས་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་རར་སྐད་འབྲ་བ་
 ཞིག་གིས་རེད་ནམས་ཅི་ཚུལ་བྱེད་མེད་པའི་ཆོག་ཁ་གས་དང་བཅས་ར་རོ་བྲག་པོར་
 རྒྱུག་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་འབྲ་བར་བདེ་ཡངས་གར་བྱུང་བ་བྱུད་ནས་མཆོག་མོ་བྱད་
 མེད་ཅིག་གིས་ཏུ་སྐད་ལྟར་ལྟར་འཆོར་བ་དང་། སྐབས་རེ་སྐད་ཀྱི་ར་རོ་བྲག་པོར་
 འཕོད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་།

མུ་མེ་ཆཱ་བ་བརྒྱུ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་རྟ་ལྷན་འཁྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་རྒྱལ་སྤྱད་མཆོམས་ཀྱི་གསེར་གཡབས་རྒྱར་རྒྱན་མེན་ཕྱོག་མ་ནས་ཆུ་
ཐེགས་མང་དུ་འཛུགས་དང་། ཆཱ་བ་བརྒྱད་པའི་ནང་། བྱ་བཞི་ཕྱོག་འཁྲུལ་ཁང་གི་
ལས་ཁུངས་ཤར་བརྒྱད་ཤགསྟེང་དང་། དམག་སྤར་རྒྱལ་སྤྱོད་སྟེང་ནས་མིན་གྱི་
སྤྱད་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུམ་བརྒྱབས་པ་དང་། གནས་སྤང་བྱ་ཁང་གི་ཡང་ཕོག་
ནས་འུག་པས་དགོང་མོ་གཉིས་སུ། སྤྱད་ཏ་ཏ་ཞེས་བསྒྲགས་བཟང་རན་ངེ་ཡིན་
ཤོད་ས་ཆེན་པོར་གསང་ཁུང་ལྷལ་བཟ། འུག་པས་ཏ་ཏའི་སྤྱད་རན་འཆེར་བཞི་
དུས་སུ་བབས་པའི་རྟགས་སུ་གོ་ན་ལེགས་ཞེས་བཀའ་ལེབས།

ཆེ་བ་བཅུ་བ་པའི་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ་འཕྲུལ་སྤྲོད་གནས་པའི་ཡུང་པར་
མཆོམས་ཀྱི་གསེར་ཐོག་ཟུར་ཟུར་ན་པའི་ཁ་ནས་ཆུ་ཐིགས་ཅུང་ཟད་བབས། ཡང་
ཆེ་ས་བཙོ་ལ། བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་གསུམ་ལའང་རེ་མ་བཞིན། འར་རྒྱོ། ལུབ་ཡུང་
གསུམ་ཀྱི་ཆུ་ཕྱིན་ལྟོག་འཕམ་ནས་ཆུ་ཐིགས་ཡུན་མི་ཟུར་ཅོམ་རེ་འཛོག་ཅིང་།

པོ་སྤྱི་མིར་སྤྱན་སྤྱིར་དོ་གཙམ་མ་མེས་དུ་བཤོད་པ་བས་པ་དང་། མོར་སྤྱིར་དང་།
སྤྱན་སྤྱིར་གཉིས་ཤི་བར་དུ་སྤྱ་ཁའི་ལྷ་ཅེན་པོ་སྤྱད་མི་སྤྱན་པ་མང་པོ་སྤྱོད་པ་ཞིན་

ཡར་མར་འགྲོ་བ། བྱད་པར་ལོ་འདིའི་དབྱར་སྟོད་ཐན་པ་མི་བཟད་པས་གདུངས་
ཤིང་། དབྱར་སྟོད་ཞོད་ཆར་སྤར་མ་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱན་མཐུད་དེ་བབས་པས་ཐོང་
ཁྲིམ་དང་། རགས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྟེན་པར་མི་བཟོད་པའི་ཚུ་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་བ་
དང་། གཞན་ཡང་ས་གཡོ་བ་དང་། ཐལ་ཆར་འབབ་པ་དང་། སྐར་མདའ་ལྟར་བ། བོ་
བྱང་ཡས་མས་ཀྱི་གཟིམས་ཁྲི་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱ་སྤྱུ་ཉམ་ང་ང་ལྟར་སྒྲོག་
པ་དང་། སྒྲིད་ཆལ་དང་། རེ་བྱ་གསིང་ལ་བརྟེན་པའི་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སྐད་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྟོང་རྗེ་རྗེ་ལྟར་འདོན་པ་སོགས་གང་ལ་དཔགས་ཀྱང་རྗེ་གོང་མ་
ཡ་ཀུན་གཟིགས་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་དང་། བདུན་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་
དགོངས་པ་གཏད་པའི་སྐབས་སུ་རྗེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ལྟས་རྣམས་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་
ཁོན་བྱུང་བས་ཡ་སྐབས་མགོན་མཆོག་ལ་ཁ་ཞེ་མེད་པར་སྟོང་ནས་དད་པ་རྣམས་ད་
ནི་འདིགས་པ་ཆེ་སར་སྐྱེལ་མས་བོར་བ་འདྲ་ཞིག་འོང་ཐང་སྟམ་དུ་སེམས་ཁལ་མི་
བཟད་པས་ནོན་པར་གྱུར་ཅིང་།

སྟོབས་བརྩ་མངའ་བ་ཉི་མའི་གཉེན་ཀྱིས་རང་གི་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་
རྣམས་ཀྱི་དོན་མཇུག་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེའི་
བཀོད་པ་བསྐྱ་བའི་ཆེ། ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། དག་
བཅོམ་པ་གསེར་གྱི་རི་ལྟ་བུ་རྣམས་དང་། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འདིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་བཞུགས་དུ་མ་བཟུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་སྐུ་ཁམས་རིམ་
ཀྱིས་རྗེ་ཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་(རབ་བྱུང་བརྒྱུ་གཤམ་པའི་ཚུ་བྱ། ཕྱི་ལོ་
༡༩༣༩)ཟླ་བ་བརྒྱ་པའི་ཆེས་གནས་གང་གི་ཉི་ཕྱེད་ཙམ་ནས་སྐུན་གླིང་གཟིམས་ཚུང་

འཆི་མེད་མཆོག་འབྲིལ་གྱི་གཟིམས་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་མཉམ་མེད་བྱུང་བའི་དབང་པོ་རྣམ་
མཆོག་གྲོང་གི་ཤིང་སྤུ་ལ་བྱུང་གི་བྱུང་དུ་རི་ལྷོ་མཉམ་པ་དང་མཐུན་པར་སེལ་ཏེ་
གཟིམས་སྟབས་སུ་བཞུགས་ནས་སྤྱན་བཅུམས་ཤིང་གསུང་གི་ཕེབས་སློང་གང་
ཡང་མ་སྤུལ་བར་བཏེན། ཞབས་འབྲིང་ནང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་འགན་མ་བཟོད་པར་
འབྲལ་དུ་འོང་དགོས་ཀྱི་བཅད་བྱུང་བ་ལྟར། ཁྱི་བྱར་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་
དཔལ་བཟང་པོ་དང་། སྤན་སུར་ཕྱོག་སྤུལ་སྤྱ། མཆོན་ཞབས་སྟག་གྲག་སྤུལ་སྤྱ། ཀྱལ་
དབང་སྤུལ་སྤྱ། སྟེང་ཆོང་སྤུལ་སྤྱ། གནས་ཚུང་ཆོས་སྟོང་སྤྱ་ཁོག་དུ་ཆོས་བཞེན་པ་
བཅས་སྤྱི་གན་དུ་བཅར་ཏེ་རྟུ་རྟུ་པོར་བྲག་འཆོལ་བ་དང་བཅས་པ་གོང་ས་
སྤྱབས་མགོན་བྲགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ལྟ་རབ་སྤྱན་ཚུལ་འདི་ལས་
གདངས་ཏེ་བཞུན་འབྲའི་མགོན་དུ་ཞབས་པད་བཟན་པའི་དགོངས་པ་སྟོན་མེད་དང་།
མཐར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཏད་བྱུང་བས་བསྐྱོག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ལགས་ཆེ་
སྤར་ཡང་ཡང་སྤྲིད་མཆོག་གི་སྤུལ་སྤྱ་འཁྲུལ་མེད་གསལ་དུངས་སྤྱར་དུ་ཕེབས་པ་
ཞིག་མཁྱེན་མཁྱེན། ཞེས་དུ་རག་གིས་གསོལ་བ་གང་ཤེས་བཏབ་པར་སྤྱན་
གདངས་པ་ཅམ་ཞིག་མཛད་པ་ལས། གསུང་ལན་གང་ཡང་མ་ཕེབས་སུར་སྤར་སྤྱན་
བྱམ་སྟེ་སྤར་སྤུས་སུ་བཞུགས་མཐར་ཕྱི་རྗེའི་ཆུ་ཆོད་ཕྱེད་བདུན་ཐོག་ཕྱུད་རིམ་རྩོ་
རྗེའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྤར་བ་གསུམ་རིམ་གྱིས་བསྤུས་པའི་རྗེས་སུ། ཐམས་ཅད་
སྟོང་པ་འོད་གསལ་ཆོས་སྤྱི་གོ་འཕང་མཛོན་དུ་མཛད་དེ་སློབ་བྲལ་བདེ་སྟོང་གི་
བྲགས་དམ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བཞུགས་སོ། །

དེའི་ཆེ་འཁོར་བར་འཇུག་ཕྱོག་གི་ཅ་བ་ཀུན་རྟོག་གི་བཞེན་པ་ཐམས་ཅད་

བཅོམ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ནམ་མཁའ་རྩལ་
དང་རྒྱུད་གི་ཆོག་གས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་གཡའ་དག་ཅིང་། སྐྱབ་གྲེས་པའི་རྩལ་
ཆེར་བཞེས་རུང་། དེའི་ཆེ་སྐྱབ་ལུས་ཁམ་ཁུམ་དུ་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་པར་ཞལ་དཀྱིལ་དཀར་ཞིང་རྒྱས་ལ་གཟི་མདངས་དང་ལྷན་པར་བཞུགས་
པ་ཀྱན་གྱི་མཛོན་སུམ་སྟོན་ཡུལ་དུ་གྱུར་རྟོ། །

༡༥ །སྐྱབ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་སྤེལ་ཞེ་བྱ་དང་མཚོད་སྤྲིན། མཚོག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་རྗེས་
འཛིན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཐམ་མི་ཆད་པ་བསྟར་སུས་སྐྱབ་གདུང་གི་ཞལ་ཤར་
སྟོགས་སུ་རང་ལུགས་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་དུ་སྦྲེང་མཚོག་རྒྱལ་ཆབ་དུ་མངའ་
གསོལ། མིད་ན་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་གསེར་སྒྲོང་ངོ་མཚར་བྱུང་འཕགས་
གསར་བཞེངས་ནང་སྐྱབ་གཟུགས་ཟ་མ་ཉོག་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཞིང་ཡང་སྐྱལ་
ཀྱིས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ལྷས་བྱུང་པར་བ་རེ་བྱུང་།

(༡༡༥ བ་ཤ། ༥༠༠ འ་༥) དེ་ནས་སྐྱབ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཁིའི་སྟེང་དུ་ཐད་
འཛོངས་སྐྱལ་གྱང་གིས་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཉེ་སྟོང་གཡོགས་སྟང་གཡོགས་དང་།
དར་ཟབ་གྱི་སྒྲ་གོས་དང་། མཐང་གོས། ཞལ་དར་དམར་པོ། དབུ་པཌ་སྟེ་རིང་བཅས་
ལེགས་པར་བསྟོན། མཚོད་སྤྲིན་སྐྱ་ལྷ་གཙང་བ་ཤམས་དང་འབྲེལ་དགའ་ལྷན་ཁི་
ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བྲམས་པ་ཆོས་གྲགས་དང་། སྟན་ཕུར་ལྷོག་སྐྱལ་སྐྱ། མཚན་ཞབས་
ལྷག་ཐག་དང་། རྒྱལ་དབང་རྣམ་པ་གཉིས། ཉར་གཤོང་སྟེང་ཆོང་སྐྱལ་སྐྱ། རྣམ་གྲ་
སྟོབ་དཔོན་བྲམས་པ་མཐུ་སྟོབས། དབུ་མཛོད་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་བཅས་ནས་སྒྲ་

མཆོད་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མའི་སྒོ་ནས་མཆོད་འབུལ་གསོལ་འདེབས་དང་། བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་སྒོན་ལམ་སོགས་གདུང་འབྲུགས་དག་པོས་སྒྲིན་རྒྱས་སུ་ཞུས། དེ་འཕྲལ་འཕགས་མཆོག་ལོ་ཀེ་ཤུ་རས་གཙོས་ཅེ་པོ་བྱང་གི་རྟེན་མཆོག་རྣམས་དང་། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ལའང་མཆོད་སྒྲིན་སྒྲན་ཤལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བུལ། ཆོས་སྡེ་གསུམ་དང་། སྤྱིང་ཁག་ལྷ་ས་རུ་བཞི་སོགས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་རྣམས་ལའང་བརྟེན་སྦྱོར་གནང་བས་ཆབ་འབངས་ཐམས་ཅད་ལྷ་དན་གྱི་ཆོར་བ་མི་བཟད་པས་འོན་པའི་རྟེན་སོ་སོ་ནས་མར་མའི་བྲང་བ་མཆོན་མོ་སྒྲན་པའི་གོ་སྐབས་འཕྲོག་པར་བྱེད་པ་དག་གནས་ཁྱིམ་གྱི་ཡང་ཐོག་རྣམས་སུ་སྤེལ་ཞིང་། ལུས་དང་ཁང་བཟང་གི་རྒྱན་འབེབས་པ་སོགས་ལྷ་དན་དང་། གདུང་བའི་རྣམ་པ་ཅི་ཡང་བྱས། ལྷ་གདུང་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲན་སྲར་མཆོད་སྒྲིན་དང་། གསུང་ཆོག་བར་མ་ཆད་དུ་ཚུགས་ཤིང་། སྤིང་བཀའ་ལྷན་རྒྱས་དང་། ལྷ་བཅར་སྤྱི་མཁན། རང་མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཡན་བཅས་ནས་དགོངས་རྒྱུ་གས་རྣམ་དཀར་སྒྲུབ་ལུགས་སྒྲོར་གྱི་བཀའ་མོལ་དང་། ལྷ་ར་འབྲོན་གསོལ་འདེབས་གསང་ཙོམ་གྱི་བསྐྱལ་མ་ཐེབས་པ་ལྷར་མཆོན་ཞབས་རྣམ་པ་གོ་བསྐྱར་གྱིས་འཕྲལ་དུ་བཅུམས་ཏེ་མང་འབྲེད་བསྟེན་བཀྲར་གྲུ་ལོམ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རིས་མེད་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཆོགས་འདོན་དུ་འབྲེམས་སྤེལ་མཛད་དོ། །

ཆེ་བ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་གཅིག་ཆད་པའི་ཆེས་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆོག་གྲ་སྒྲ་སྒོ་བ་གོང་གསལ་རྣམས་གྱིས་ཞུ་བ་གྲུས་བསྐྱལ་གྱི་ཆོ་གས་ཐུགས་དམ་ལས་བཞེངས་སུ་གསོལ་བ་ན། ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་སྒྲུ་

མ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐྱར་བཞེངས་ཏེ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་བ་སྐྱལ་བརྒྱུ་ལ་པའི་
བཞོད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྟོབས་མཛད་པའི་རྟགས་སུ་ཤངས་སྐྱལ་ནས་བྱང་སེམས་
དཀར་དམར་གྱི་རྒྱན་གསལ་བར་ཐེབས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྟོད་བཟེད་ན་རི་ཅམ་འདོད་
པ་འབབ་ལ། མ་བཟེད་ན་དེ་མ་ཐག་ཆད་འགྲོ་བས་དགོངས་པ་བཞིན་དུ་མཛད་པ་ལྟ་
བུ་དང་། སྐྱའི་གཟི་མདངས་ཀྱང་ཅུང་ཞིག་ཡལ་ལ། དབུ་ཡང་ཅུང་ཟད་དུད་པ་དང་།
སྐྱ་ཤ་ཁམ་ཁུམ་དུ་གྱུར་པ་སོགས་བྱུང་། ཕྱི་རྟགས་སུ་ཀུན་གསལ་གྱི་རོས་སུ་
གདུགས་དང་རྒྱལ་མཆན་སྒྲ་རེའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་རྒྱ་འཛིན་གཞོན་ཅུའི་ཐེང་
ཆོགས་གསར་དུ་འཁྲིགས་པ་དང་། བྱང་པར་ཁ་དོག་རྣམ་པར་བཟ་བའི་འཇམ་སྒྲིན་
དུ་མ་བྱང་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཟ་འོག་གི་ཐགས་བརྒྱངས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ། ཉི་ཟླ་སྐར་
གསུམ་དུས་གཅིག་དུ་འཆར་བ། གང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱང་པོ་དང་། ལྷ་དན་གྱི་ཁྱར་
ལྷན་ཅིག་དུ་མ་བཟོད་པས་ནོར་གྱི་སྟོ་གྲོས་མ་ལན་གསུམ་དུ་འགྲུལ་ཞིང་ཐེག་པ་
སོགས་སྐྱགས་དམ་གྲོལ་རྟགས་མཆན་མ་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན།

རྒྱུད་ལས། རྟོ་རྩེ་བུའ་བུ་ལག་པར་སྦྱིན། །མགོ་པོར་དབུ་རྒྱན་བསྐྱོན་པར་
བྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཙུག་ཏྲར་རིགས་ལྟ་སོགས་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་
ལྟའི་ཆས་འཇུག་རྣམས་ལྟལ་ དེ་ནས་བདག་འཇུག་དང་། གདུང་མཛལ་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་འཇུག་པ་བདེ་ཕྱིར་ཆེས་བཞིའི་སྤྱ་ཆར་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཟ་མ་ཏོག་གི་
ནང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་རྣམ་བྲུ་དང་། ཆེ་བཞི་དང་ལྷགས་རི། ཀུན་སྒྲིང་བཅས་
ཀྱི་བྲུ་གངས་སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ནས་སེར་སྟེངས་དང་བཅས་གཟིམས་རྒྱང་བདེ་སྦྱིད་རོ་
མཆར་དཔལ་འབྱིལ་གྱི་ཉི་འོད་བཞུགས་ཁྱིར་གདན་བྱངས་ནས། རྣམ་འཛོམས་དང་།

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་སློན་ནས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབས་པའི་དག་བྱེད་ཀྱིས་གདུང་ཁྲིས་
ལེགས་པར་བུལ། དེའི་སང་ཉིན་ནས་མངའ་རིས་སྤྲུལ་སྤྱད་དང་། གྲུས་ཅག་མཆོན་
ཞབས་རྣམ་པ། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྩེ། སྐྱེད་ཆང་སྤྲུལ་སྤྱ། རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་
རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཤམས་ཤིང་། མཆོད་ཆོགས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཆར་
དུ་དངར་བ་བསྐྱེགས་ཏེ་སྤྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་འཛིགས་མཛད་རྗེ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་
གཙོ་པོ་དང་ཐ་མི་དང་དུ་བསྐྱེད་ནས་མཆོད་ཅིང་གསོལ་བ་གདབ་པ་དང་། བདག་
ཉིད་འཇུག་ཅིང་དབང་བཞི་ལེན་པའི་སློན་ནས་ཟག་མེད་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་ཟབ་
ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ལ་ཉིན་ཞག་བདུན་སྟག་གཉིས་ཀྱི་ཡུན་དུ་འབད་
ཅིང་།

དེ་སྐབས་ནས་བཟུང་གདན་ས་གསུམ་དང་། སྤྱིང་ཁག་ཡབ་གཞིས། བཀའ་
གུང་། སྤྱ་བཅར། གྲུས་ཅག་མཆོན་ཞབས་རྣམ་པ། རང་མ་མཁན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་སོགས་
ཀྱིས་མཆོན་མཆོག་དམན་བར་པའི་སྤྱེད་གུ་ཀུན་གྱིས་གདུང་མཛལ་དུང་འབུལ་
དང་། སྟོང་མཆོད། བརྒྱ་མཆོད་སོགས་རང་རང་གི་འབྱོར་བ་དང་འཆོམས་པའི་
མཆོད་སྤྱིན་སྟན་ཤལ་སྟོན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་པར་མིག་ཟུང་མཆི་མས་བརྒྱན། ཡིད་
གདུང་བ་དག་པོས་གཟིར། དག་ཕྱ་ཕྱེའི་སྡེ་སྟགས་འདོན་བཞིན་པར་མགོན་པོ་
བཀའ་བློན་ཅན་གང་གི་ཟག་བྲལ་ཐུགས་དགོངས་རྒྱལ་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཏེ་
སྤྲར་ཡང་བདག་ཅག་ཁ་བ་རི་པའི་གདུལ་བྱ་མགོན་མེད་ཕྱ་ངན་གྱི་ལམ་གོལ་དུ་
འབྱམས་པ་རྣམས་བྱམས་བ་ཅེའི་དབྱང་ཐག་གིས་མི་འདོར་བར། བསིལ་སྡོངས་
བཟུན་འགྲེའི་སྤྱི་དཔལ་ཆེན་པོར་ཡང་སྤྱིད་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྤྱ་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུལ་བྲལ་

གསལ་དངས་སྤྱར་དུ་འབྱོན་པའི་གདུང་འཛོད་གསོལ་འདེབས་རང་རང་གི་རེ་འདོད་
དང་མཐུན་པར་ཞུ་འཇུག་པ་གནང།

ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་པོ་བྲང་གི་ཉི་འོད་དུ་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུ་ཆོག་ས་
ཡོངས་ཐོག་དབུ་བཞུགས་མཁན་པོ་དང་སྤྱི་མ་བཅས་ནས་སྤོང་མཆོད་དང་འབྲེལ་
བའི་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པའི་སྐྱབ་མཆོད་རྒྱས་པ་དང་། ནོར་གླིང་ཞབས་བརྟན་
ལྷ་ཁང་དུ་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུ་ཆོག་ས་ཡོངས་ནས་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤོམ་པའི་སྐྱབ་
མཆོད་རྒྱས་པ་ཉིན་བདུན་རེ། དེ་རྗེས་སྤྱན་གླིང་ཉི་འོད་དུ་སྤོང་མཆོད་དང་འབྲེལ་བྱི་
རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་བྲུ་ཆུ་གཉིས་ནས་བདེ་གསལ་འཛིགས་གསུམ་རེ་
མོས་ཀྱི་སྐྱབ་མཆོད་ཉིན་བདུན་ཚུགས། ཆོས་དགུ་ནས་བཟུང་ཉིན་བཅུ་འཛིན་རིང་ལྷ་
ལྷན་བྱམས་ར་ཆེན་མོར་འབྲས་མེར་དགའ་གསུམ་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཆོ་བསྐྱེས་སྟོན་
ལམ་འཕར་ཚུགས་ཀྱི་མེར་ཆོག་ས་ཆེན་མོར་ཡང་ཇ་སྤྱག་གི་བསྟེན་བཀྲུང་གཟབ་
རྒྱས་ཐོག་ཚུ་འབྲུར་ཀྱི་དོད་སོགས་དདུལ་འགྲེད་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབས། གཞན་ཡང་
གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་མཐའ་དབུས་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཆེ་ཆུང་། མདོར་ན་
དགོན་མིང་ཐོགས་པའི་མེར་གཟུགས་དཔོན་བཙུན་གྱི་སྡེ་སོགས་སྤྱད་མཆོད་སྤྱིན་
མང་འགྲེད། ཅེ་སྟོར། ལྷ་ས། བསམ་ཡས། ཁ་འབྲུག་སོགས་གནས་རྟེན་ཆེ་སྤྱའག་
ནམས་སུ་སྤོང་མཆོད། བརྒྱ་མཆོད། ལྷན་ཤལ། མཆོད་ཇས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་སོགས་ནས་
དཀར་བསྐྱབ་བྱའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་དུ་མགོན་པོ་བཀའ་
འཛིན་ཅན་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཟག་མེད་སྤྱགས་དགོངས་དམ་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ཆེད་ནས་
དཀར་དགེ་ཆོག་ས་ཀྱི་རིམ་བ་འབྲུམས་སུ་ཁྲུས་པ་སྐྱབ་པར་མཇེད་པའི་ཚུལ་མཐའ་

དག་ཡི་གཏི་ལམ་དུ་འགོད་ཀྱིས་མ་ལངས་ཤིང་།

དེ་ནས་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ལུས་སུ་བཞུགས་ཡུན་རིང་ན་མར་མེའི་རྫོང་
སོགས་ཀྱིས་རུལ་སུངས་བྱི་ངའི་གཞོད་པ་འདུག་དོགས་ལ་བརྟེན། ཉ་བཟའ་རྣམས་
བསལ་ནས་བྱི་བཟང་དང་། སྒོས་ཚུས་སྐྱ་ཁུས་གསོལ་ཞིང་། སི་ལ་སོགས་བཟང་
སྒྲན་དང་བྱིན་རྟེན་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་གུས་ཁྲབ་པར་བྱུགས་པ་ལ། ཀ་ཅིའི་རས་དཀར་
གཙང་མས་ལེགས་པར་དཀྱིས་ཏེ་བཞུགས་ཁང་ཟ་མ་ཏོག་གི་ནང་དུ་སྒྲན་སྒོས་ཀྱི་བྲེ་
བག་དུ་མ་དང་བཅས་པའི་ལན་ཚུའི་དབུས་སུ་ཞལ་སྒྲོ་གཟིགས་བྱང་ཐད་དུ་བཞུགས་
སུ་གསོལ། ཟ་མ་ཏོག་གི་ཅེར་དབུ་རྒྱན་རིགས་ལྷ་སོགས་དང་། བྲེ་ལོགས་སུ་དབང་
རྩས་སྟོད་གཡོག་སྤྲད་གཡོགས། སྒྲན་ཤལ་སྒྲ་ལྷ་ལ་སོགས་པས་ལེགས་པར་
བསྐྱབས་ཏེ་གཟིམས་ཚུང་གི་ཞལ་དཀར་ངོས་སུ་བཞུགས་པ་ལ། བདག་འདུག་པ་
རྣམས་ཀྱང་གལ་ཕྱོགས་བསྐྱར་བ་དང་བཅས་གསུང་ཆོག་རྒྱན་མཐུད་ཀྱིས་ཚུགས།
དད་གདུང་གིས་ལྷགས་པའི་སེར་སྐྱ་མཆོག་དམན་མཐའ་དག་ལའང་གདུང་མཇལ་
སྤར་བཞིན་དུ་བཏང་། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་གདུང་ཁང་ཞལ་བྲེ་ནས་ལུང་ཚྭ་རྟེན་པ་
རྣམས་ཚུར་ཁུས་ཏེ་མཇལ་སྐབས། ཞལ་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་ནས་བཞུགས་
འདུག་པ་གུས་ཅག་སྤྱི་ཁྱེད་ཡོད་པ་ཀྱན་གྱི་མངོན་སུམ་སྟོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་
ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་དང་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཅིང་། འདི་དང་ཐུགས་དམ་གྲོལ་
མཚམས་འཇའ་མྱིན་མང་པོ་བྱང་ཤར་དུ་སོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ན་ཡང་
སྤྱི་མཆོག་གི་སྤུལ་སྤྱའི་དབྱེས་ཞལ་དབང་ཕྱོགས་ནས་གཟིགས་པའི་མཚན་མ་
ཡང་དག་པར་ངེས་སོ་སྟུམ།

ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་གཟའ་སྐར་འབྲུང་འཛོད་བཟང་པའི་སྔ་
བོ་སྐྱ་གདུང་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མེགས་བྲམས་ནང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་
སྤེད་ཆོན་དང་། ཞབས་པད་གཅིག་ཕན་ཕུར་ལྷོག་སྐྱལ་སྐྱུ། མཆན་ཞབས་རྣམ་པ།
སྤྲེད་ཆང་སྐྱལ་སྐྱུ། གསོལ་གཟིམས་མཆོད་གསུམ། མཁན་བྱུང་གཅིག་ཅེ་མགོན་
གཟིམས། རྣམ་ལྷ་དབུ་སློབ་སོགས་ནས་སློལ་སྤྲེད་འབྲེལ་སྐྱབ་བསལ་པོ་བྱང་ནས་
རིམ་བཞིན་གདན་བྱངས་ཏེ་པོ་ཏྲ་ལའི་ཤར་བརྒྱད་གཟིམས་རྩུང་དུ་བཞུགས་སུ་
གསོལ་ཏེ་གདུང་མཇལ་ཡང་རིམ་བཞིན་གནང་། དེར་ཡང་རྣམ་ལྷ་ཆོགས་ཡོངས་
དང་། དུས་འཁོར་ཆོག་ལྷ་བ་སོགས་རེ་མོས་ཀྱིས་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་དུ་
དབང་ཆོག་ལེན་པ་དང་དུས་ཆེས་རེས་པ་མེད་པར་གྱུས་པ་དང་། མཆན་ཞབས་རྣམ་
པ་སོགས་ནས་མཆོད་སྤྲིན་རྒྱས་གཤོམ་དང་འབྲེལ་སྤྲེད་ཆོ་གའི་སློན་སྔོན་
མཆོད་འབུལ་དང་། ཁྱུས་གསོལ། འཕགས་བསྟོད། སློན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་
ཡང་ཡང་དང་། འཛིགས་བྱེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སློན་སྔོན་གདུང་སྐྱབ་གྱི་ཆོ་ག་སྐབས་
འགར་བཟང་སྤྲན་གྱི་སྐྱ་བུ་གའུལ་རྒྱ། གདུང་རས་དང་། གདུང་རྩ་བརྩེ་ལེན་
སོགས་གྱི་སྤྲི་ཞུའི་རིམ་པ་སྟོད་མེད་དུ་ཞུས།

ཤིང་བྱི་གནམ་ལོ་གསར་ཆེས་ནང་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དུ་སྤྲོད་ཏེ་ཐོག་ཕུ་
ཆེན་པོ་མཁྱེལ་མགོན་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་མངའ་གསོལ་གཟེངས་
བསྟོད་ཐོག་གཞུང་ཞབས་བྲག་འཕྲིང་དགུས་གསུམ་དང་། སེར་འབྲས་དགའ་གསུམ་
གྱི་ཟླ་མ་ལས་སྟེ་བཅས་མོལ་བསྐྱར་དགོངས་སྟོར་དང་འབྲེལ་མགོངས་སྐྱ་སྤྲོད་བཅུ་
གསུམ་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ནི་མཁྱེལ་གཟིགས་ལྷ་པ་དང་། བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་རྣམ་

གཉིས་དང་མཛད་འཕྲིན་ཕྱག་ཇེས་མཉམ་ཞིང་། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲི་
ལྷག་པར་ཆེ་བ་དང་། དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་བ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་དར་རྒྱས་
སུ་སྤེལ་བར་མཛད་པར་མ་ཟད། སྐྱ་སྒྲིལ་གཟིམས་རྒྱུད་དུ་འདར་གསེར་དདུལ་གོས་
དར་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་ཕྱག་ཇེས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་མཛོད་ལྗར་འཛད་མེད་གཏེར་
དུ་གཏམས་པ་ཡོད་ཁར། མཆོག་དམན་བར་མའི་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ནས་གཏུང་
འབུལ་གྱི་ཞལ་འདེབས་བྱུང་བ་ཁྱོན་འཁོར་མི་ཞན་པ་ཆོགས་པ་བཅས་རྒྱ་རྒྱུན་ཉེ་
བར་ཆང་བར་བརྟེན། ༥ ཀྱུལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་མཆོད་སྦྱོང་དང་དབྱེར་མ་
མཆིས་པའི་གསེར་གཏུང་ཞིག་གསར་བཞེང་གནང་རྒྱུར་སྤྱི་ལོ་ལྷུ་ལྷུ་འཆམས་
མ་ཐུན་སྐབ་སྐགས་གཏན་ཁེལ་བ་ལྟར་དོ་དམ་ལས་བྱ་བ་ཐོ་རིགས་བསྐྱོ་བཞག་དང་
འབྲེལ་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ལས་བྲལ་བཅུགས་ཏེ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བསྐྱུན་པས་
འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་ལས་ཁྱེད་ཅེས་ཀྱིས་མཐོ་བྲུད་དུ་འཕགས་ཤིང་། བཟོ་
བཞོལ་དང་། སྤྱ་རྒྱུན་སུམ་ཆོགས་པ། རིང་བསྐེལ་རྣམ་བཞི་སོགས་སྲིད་ན་
དཀོན་པའི་གཟུངས་གཞུག་ཁྱེད་འཕགས་དུ་མས་འཕྱར་བྱུང་གཏམས་པའི་གསེར་
སྦྱང་རིན་པོ་ཆེ་དག་ལེགས་འདོད་འཛོ་དང་། ཅེ་པོ་བྲང་། འབྲུལ་སྤང་གན་རྩོ་ལ།
ཞོལ་པར་ཁར། ཁོར་གླིང་སོགས་སུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་རྒྱུའི་འདྲ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་
ཁག་མང་བཅས་བར་ཆད་དང་། དཀའ་ཆོགས་ཆེར་མེད་པར་རང་བྱུགས་ཀྱིས་བྱུབ་
པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཞིབ་པ་དཀར་ཆག་ལོགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་
ཤིང་། ཤིང་གི་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོའི་འདུས་ཆོགས་ལའང་དགོངས་ཇོགས་ལ་
དམིགས་པའི་མང་འབྱེད་བསྐྱེན་བཀུར་གཟབ་འདོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ལོ་འདི་ནས་

བཟུང་ཆོགས་མཆོད་ཉིན་གཉིས་སྤར་བ་སོགས་སྤར་ཡང་རྣམ་དཀར་མཆོད་
ཆོགས་ཟད་མི་ཤེས་པ་གསྐྱའི་རྒྱན་ལྟར་སྤེལ་བར་མངོད།

དེ་ལྟར་གསེར་སྤོང་རིན་པོ་ཆེ་དོ་མཆར་བྱད་དུ་འབགས་པ་འདིག་ཉིན་ཡོངས་
ཀྱི་ལྷ་བྱེད་ཀྱི་བདུད་ཅིར་སྤྲངས་པ་ལྷ་བུ་སོགས་ལེགས་པར་འབྱོངས་མེས་སོད་
སྤོངས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་རྣམས་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་རོལ་གར་རྒྱན་མི་འཆད་པས་མེས་སུ་
འཛིན་པའི་བརྟུན། གྲུལ་མཆོག་ལྷ་པའི་མཆོད་སྤོང་ལ་དེ་ལྟར་འབྲུངས་པ་ལྟར་
གསེར་སྤོང་གསར་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གཡོན་ཕྱོགས་ཀ་རིང་བྱང་མའི་འོག་དང་། ས་ཁྲིའི་
དོ་སྤྱོད་ཀྱི་མཆོམས་ནས་དོ་སོ་ཀ་ཤིག་ཡིན་པ་ལ། དབྱེབས་སྤྲང་ཆེན་གཞོན་བུའི་
མཆེ་བ་དང་འབྲུ་བ་ཅེ་མོ་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་དུད་པ་བདུན་གཤེབས་ཤིག་དང་། གསེར་
གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་རྒྱལ་སོ་བྱང་གི་བྱང་དོས་ཅིག་ཆེན་ལས་མེ་ཉོག་སེར་སོ་ཞིག་
རིང་དུ་འབྲུང་སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་། རྩ་བ་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་ལྷ་ལྡན་གསུང་ཆོས་ར་བའི་
ས་ཁྲིའི་དོས་ནས་འབྲུག་མེ་ཉོག་ཅིག་གསར་དུ་འབྲུངས་པ་སོགས་དེ་ལྟར་ཉིན་མོར་
བྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉེ་བར་འཆར་བའི་ཐོག་མར་འོད་ཟེར་གྱི་བྲ་བ་སྐྱེམ་སོ་མངོན་
པར་འབྱེད་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་རྟགས་ཉིན་བྱད་པར་ཅན་དུ་མས་སྐྱོན་བསུས་
ཉེ་ཡང་སྤྱིད་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་མཆོན་གྱི་ལྷས་བཟང་སོ་དང་བཅས་
གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་། སྐུབས་དང་། དཔུང་གཉིན་དམ་པར་ཡོངས་སུ་
ཐོབ་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་སྤྲུལ་མེད་པ་ལ་དགའ་མགུར་ཡོངས་སྟོན་པ་འདི་ལྷ་
བུ་བྱུང་ངོ་། །

(༡༩༩ བ་༣། ༥༠༩ འ་༡༡) ཞེས་སྤྱིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་མེ་སྤྲུལ་ཐམས་ཅད་

མཁའ་གཟིགས་སྐྱེས་པའི་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་བཞུག་
པའི་མངའ་བདག་རྗེ་བཅུན་རྒྱ་དབང་སློ་བཟང་ལུབ་བཞུག་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་བྲལ་
དབང་ལྷག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རོ་མཆར་རིན་
པོ་ཆེའི་སྲེང་བ་ཞེས་བྲ་བ་ལས། དེ་ཞིག་ཞིང་འདིར་སྐྱེ་ཆེ་འདིའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྲ་
རྫོགས་པ་ན། ཉག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་བྱིར་ཐ་མའི་མཛད་པ་རྗེ་ལྷར་
བཞུག་པ་དང་། ཕྱི་རྗེས་སུ་ལྷགས་དགོངས་རྫོགས་ཐབས་སུ་རྣམ་པར་དཀར་བའི་
རིམ་པ་རྒྱབས་ཆེན་བསྐྱབས་པའི་རྩལ་རགས་བསྐྱས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐབས་ཉེ་བཅུ་
གསུམ་པའོ། །

༡༦ ་རྣམ་ཐར་འདི་རྗེ་ལྷར་བཅུམ་པའི་ཆོག་བཅད་ལྷག་གིས་མཆམས་སྦྱོར་
བཅས་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་རྫོགས་བྲལ་གི་རྒྱར་བསྐྱོས། གསུང་རབ་ཡོངས་
ཀྱི་པར་བྲང་སློན་ཆོག་བྱིན་ཅན་གྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པར་བྲས།

༩ དེ་མཛུགས་སུ་ཞིང་སློན་པས་མཆམས་སྦྱོར་བའི་བྱིར་ཆོགས་སུ་བཅད་
པའི་སློན་སྐྱར་སྐྱར་སྐྱས་པ། དགྲལ་དབང་བསྐྱར་སློ་བཟང་མཁའ་བཙུང་གཏིང་མཐའ་
མི་མངོན་ལེགས་བཤད་ཚུ་སྤྲང་འཕྲོ་དང་འདྲུ་བའི་གཞི། །ལུབ་བཞུག་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་
བའི་འཕྲིན་ལས་དུས་རྒྱབས་ཡོལ་མེད་མཛད་བྱུང་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་
གཏེར། །འཛིགས་བྲལ་དབང་ལྷག་བརྒྱད་དང་ལྷན་ཞིང་བདུད་བཞིའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤེ་ཆེན་པོ། །རྒྱལ་ཀུན་འདུས་ཞལ་བྲུ་འཛིན་བདག་
པོ་དུར་སྤྲིག་གིར་གྱི་རྣམ་ཐོལ་བཙུང་ལྷན་ཁྲོད་གྱིས་འབྲལ་མེད་སྦྱོངས། །

ཐག་མེད་ཆོས་སྤྱི་མཁའ་དབྱིངས་ལས། །འགྲོ་ལ་བྱམས་བཅེའི་ཟེར་སྒྲོས་
ཏེ། །ཕན་བདེའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་མཛད་ག། །ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཡི། །མི་ཟད་
གསང་བ་རྒྱན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང། །འཕྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་པ་མཐའ་མེད་པའི་
ལྷུང་། །མཐའ་དག་ནམ་དཔྱིད་རྩབ་ཀྱིས་འབྲེན་དཀའ་ཡང་། །ཆ་ཅམ་སྤངས་པས་
གདུང་བ་ཅིས་མི་སེལ། །

འོན་ཀྱང་བསམས་བརྗོད་ཡུལ་འདས་རྒྱལ་ཀྱན་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་དཔལ་
ལྷན་ལྷ་མའི་གསང་གསུམ་ནི། །སྟོབས་བཅུ་མངའ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་ལས་སར་
གནས་རྒྱལ་བའི་ཕྱ་གྲུ་ཡིས་ཀྱང་རྟོགས་མིན་ན། །བདག་སློ་ཉམ་ཆུང་བོ་མ་ར་ཡི་
གཤོག་ལྷབས་བསྐྱོད་པས་ཁྱོད་ཡོན་འཇལ་འདོད་ཆོམ་སེམས་ནི། །བྲིས་པ་འགའ་
ཞིག་དོ་སྟོགས་ལ་འཛེགས་ཉི་མ་འཛིན་བཞིན་སློ་ལྷན་བཞད་གད་གནས་སུ་གྱུར། །

དེའི་ཕྱིར་ནམ་ཐར་རྒྱ་མཆོ་ལྷ་བྱ་ལས། །རྒྱ་ཐིགས་ཅམ་ཞིག་རི་མོར་སྤེལ་འདི་
ལ། །འོངས་པ་ཅི་མཆིས་ཟླ་བཅུན་ལྷ་མ་དང་། །གཟུང་གནས་སློ་ལྷན་ནམས་ཀྱི་སྤྱན་
སྤར་བཤགས། །

མཁས་བཅུན་བཟང་པོའི་རང་བཞིན་ལས་བརྩམས་ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་པའི་
གཏམ། །ཆོག་སྒྲོར་དོན་ཟབ་རེ་བ་བྲལ་ཡང་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་བགྱིས་པ་
འདི། །གང་གིས་མཐོང་དང་ཐོས་དང་བྲན་དང་རེག་པའི་སྤྱེ་རྒྱ་མ་ལུས་ག། །དམ་པའི་
ནམ་ཐར་ཚུལ་བཞིན་སྤྱབ་ལ་ནམ་ཡང་ཁྱུ་པ་མེད་པར་སློན། །

(༡༣༥ བ་༣། ༥༡༡ འ་༢) མདོར་ན་མདོ་སྟགས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོན་མེས་ས་གསུམ་
སྤྱན་པའི་གོ་སྐབས་འཕྲོག། །བསྟན་འཛིན་སྤྱེས་མཆོག་བསྐྱལ་བརྒྱར་ཞབས་བརྟན་

འཕྲིན་ལས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐ་གྱུར་བྱལ། གངས་ལྗོངས་ནོར་འཛིན་ཡངས་པའི་ཐིག་ལེར་
རྫོགས་ལྡན་དབྱར་གྱི་དགའ་སྟོན་འཕེལ། རྣམ་འབྲེན་མཆོག་གི་བཞེད་དགོངས་
མཐའ་དག་འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་འབྱུང་གྱུར་ཅིག །

དེ་ལྟར་སྤུས་བཅས་ཀྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁུན་བཙེ་རུས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱུས་པའི་ངོ་བོ་ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་སླ་མ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་
བྱུང་བདག་བཀའ་བློན་གསུམ་ལྡན་མཆོན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་མཁན་ཆེན་ཡོངས་
རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ལྷ་ལོངས་སྐྱབས་མགོན་ལྷ་ཀྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་
མཁུན་གཟིགས་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དག་དབང་སློ་བཟང་ལུ་བ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་འཛིགས་
བྲལ་དབང་ལྷག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྡེ་ནས་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོ་ཅན་བརྗོད་པ་ངོ་མཆར་རིན་པོ་ཆའི་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
ནི། གང་གི་སྐྱ་གདུང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སྟོང་པོར་བཞུགས་པའི་ཐ་མ་ཉོག་གསེར་
སྟོང་དགེ་ལེགས་འདོད་འཛོལ་གསར་བཞེངས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱུ་པལ་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་གྱུབ་པ་
ན། གངས་ལྗོངས་བསྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་སྟོག་གིང་སྤྱིད་སྟོང་རྩ་སྟོང་ཉོ་ཐོག་ལུ་
ལུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྡེ་
ནས་དང་། སྤྱིད་འཛིན་ནང་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡབ་གཞིས་སྤང་མདུན་པ་ཀུན་དགའ་དབང་
ལྷག་རྣམ་གཉིས་ནས། སྤྱིད་ཞེ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་སླ་མ་བཀའ་བློན་སྟོང་དེ་
ཉིད་ཀྱིས་ལུན་མོང་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོ་དང་འཆོམས་པར་བསྟན་པའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་
རང་གཞན་དད་པའི་གསོས་སུ་གསར་བསྐྱིག་དགོས་པ་གདུང་སྐྱབ་ཞབས་ཁུ་བ་
རྣམས་ནས་མོལ་བསྐྱར་གྱིས་ཕྱོགས་སྐྱིག་གྱིས་ཞེས་རྣམ་ཐར་གྱི་ཐོག་མར་དགོད་

རྒྱའི་མཆོད་བརྗོད་བཀའ་ཚུལ་ཆོག་སྦྱོར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་གསོལ་རས་དང་
འབྲེལ་བཀའ་ལུང་གསེར་གྱི་ཙོད་པན་སྤྱི་པོར་མེབས་པ་ན། མཁས་གྲུབ་གཉིས་
འདྲེས་གྱི་བདག་ཉིད་སྤྱེས་ཆེན་གཞན་རྣམས་ནས་ཚུལ་འདི་སྤེལ་བའི་འཕྲིན་ལས་
གྱི་ཐུགས་ཁུར་མི་བཟོད་པ་ཅི་ལ་སྤིད་ཀྱང་། མཁྱེན་རྟོགས་དཔལ་པའི་རྩ་བག་ལ་ཉེ་
བར་བརྟེན་པས་ཁེངས་བསྐྱུང་གི་ཐོལ་བཅས་དགོངས་སྟོན་གནང་བས་ན། ཁོ་བོ་ལྟ་
བུ་སྤྱེས་སྦྱངས་ཡོན་ཏན་གྱིས་དབུལ་ཞིང་། ལུགས་གཉིས་གྱི་མཛད་སྤོལ་མི་རྟོགས་
པ། སྟོལ་ལས་གྱིས་དུས་འདའ་བ་ཞིག་ནས་ཚུལ་པའི་ཁུར་འབྱེར་བར་རྫོལ་བ་ནི།

(༡༡༦ བ་༣། ༥༡༡ བ་༥) མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ཞིང་། ལྷན་པོ་ཕྱག་དོག་ཅན་
རྣམས་ལ་གསྟོག་པའི་གཞི་དང་། རང་ཉིད་ངལ་བ་ལྟར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཙམ་ལས་མ་
འདས་སྟབས། དེ་འབྲེལ་སྟོབས་པ་གཏན་ནས་མེད་ཚུལ་དང་། ཚུལ་འདིའི་ཞབས་
འདེགས་ཁྱེར་མི་ཐོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྟོན་ལྟོང་ཁྱེད་ཀྱང་། དེ་གཟར་རབ་འབྲེལ་
བཀའ་དོན་གྱི་བརྒྱུག་པ་རུས་པར་བརྟེན། ཁུར་ལེན་མི་ཁྱེད་ཐབས་མེད་བྱུང་སྟེ་ཤིང་
པག་ལོ་མཐུག་ནས་གཟིམས་འགག་མགོན་དེ་བ་སོགས་འདི་སྟོར་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་
བའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་དོ་དམ་པའི་ཕྱག་ནས་ཁྱེད་ལེན་དང་འབྲེལ་ཉེར་བསྟོན་གསལ་
ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ན། རྣམ་ཐར་གྱི་ས་བོན་ཟེན་ཐོ་ཤོག་དེའི་སྟེ་གཅིག་ཙམ་མེད་པར་ཡིག་སྟོན་
ཐར་ཐོར་སྟོན་ཆོགས་ཁྱེད་ཀྱིས་བསྟོན་གྱི་མགོ་རྟོག་ལས་མེད་ཆེ་བས་དེ་ཞིག་
ཅི་བྱའི་གཏོལ་མེད་པར་ཡིད་སྟོང་སྟོང་པོར་གྱུར་པའི་ཆེ། རྗེ་བཙུན་ངག་དབང་
བྱམས་པའི་གསུང་ལས། དམ་པའི་རྣམ་ཐར་པལ་པའི་ཡུལ་མིན་ཞིང་། །མཁས་པ་
དབྱེས་པའི་ཆོག་སྦྱོར་མི་ཤེས་ཀྱང་། །དེར་དུས་པལ་ཆེར་སྦྱོར་མའི་སྦྱོན་སྦྱེད་

སྐབས། །ཡོན་ཏན་གང་ཤེས་བརྗོད་པའང་སྐལ་བ་བཟང་། །ཞེས་འབྱུང་བ་མཐོང་
བས་ཅུང་ཟད་ངལ་སོས་ཤིང་སྟོ་བསྐང་བའང་ཐོབ་ནས་སོ་མེད་ཀྱང་རྟེན་གྱིས་འབྲང་
ཟེར་བའི་ཚུལ་དུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་བགྱི་བའི་ཁྱར་ལ་ངལ་མེད་ཞུགས་པས་མེ་བྱི་ཆེ་བ་
གསུམ་པ་པན་ལ་ས་བཅད་བཞི་པ་ཡན་ཆད་རགས་རིམ་བྱུང་ཀྱང་། བར་སྐབས་
དེར་ཆེ་དཔོན་བཀའ་འབྲེལ་ལྟོ་དྲགས་ཁུལ་དང་། བྱང་རིགས་ཕྱོགས་སུ་མགོངས་
རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྤྱིད་ཅད་གཅོད་ཞུ་བར་བསྐྱོད་དགོས་བྱུང་བས་ལོ་བྱེད་གཉིས་
ལྷག་ཙམ་འཕྲོ་ཅན་དུ་ལུས་ཤིང་། མེ་གླང་ལོ་མཐུག་ནས་སྤར་ཡང་སྤྲ་མའི་འཕྲོ་སྐྱོང་
གིས་སྐྱོར་བ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཕྱིའི་མཛད་སྟོ་རྣམས་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆིག་འགྲོས་
དང་བསྟན་ནས་མཇལ་དེབ་གཞིར་བཞག་ངོས། གཟིགས་སྤང་དང་ལུང་བསྟན་ཁྱད་
པར་ཅན་སོགས་ནང་གི་མཛད་པ་ངོ་མཆར་བ་རྣམས་བསྟེལ་བྱང་ཤོག་བྲིལ་ཁྱངས་
བྱུང་རྣམས་སུ་ངེ་ལྟར་གསལ་བ་བཞིན་རང་བཟོའི་བསྟེ་ལྟད་མེད་པར་བཀོད།
གསན་བསམ་ལྡགས་བསྟེན་དང་། འཆད་ཉན་དག་ཐེད། གནས་ཉེན་བྱིན་ཅན་ཉམས་
གསོ། སྟོན་མེད་གསུང་པར་གསར་བསྐྱུན་བསྐྱུངས་པ་རྣམས་མཛད་པའི་ནང་ནས་
གཙོ་བོར་སྤང་བས་ཡིག་ཆོགས་ལ་མ་འདྲེས་པར་ཞིབ་པར་སྟོས། དེ་བྱིངས་མཛད་
དཀྱུས་རྣམས་ཆིག་གི་ཆ་ཤས་གང་ཅུང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཀྱན་གྱིས་གོ་བདེ་བར་ཕྱོགས་
གཅིག་དུ་སྒྲིག་པ་པོ་ནི་ལུང་ལྗོན་ཡོངས་འཛིན་སྟེ་མིང་འཛིན་པ་བྱུང་བསྟན་བྱམས་
པ་ཚུལ་བྱིམས་བསྟན་འཛིན་དུ་འབོད་པ་སྟེ། ལོའི་འཁོར་ལོ་ཅེ་མོའི་གྲངས་ལ་འཇལ་
བྱེད་འདོད་ཡོན་གྱིས་ལྷག་པའི་ལུན་ཙམ་དུ་ཆིག་གི་རྒྱན་ཅུང་ཟད་རེ་ཕྱོག་མཁར་
དང་། སྤང་ཅི་བཞིན་དུ་བསགས་ཏེ་མཐར་རབ་བྱུང་བཙུག་པའི་ནང་ཆོན་རྣམ་

གཞོན་ཞེས་པ་ལྷགས་འབྲུག་ལོའི་དབྱིད་ར་དཀའ་ཐུབ་ཆེ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ཀྱི་
གྲལ་ཆེས་སྟོང་པ་གསུམ་པ་རེས་གཟའ་ལྷའི་ཆེ་མ་རྒྱ་སྐར་རྒྱལ་དང་འགྲོགས་པའི་
འཆི་མེད་བྱུང་བའི་སྟོར་བ་དང་ལྷན་པ་སོགས་གཟའ་ཆེས་ཀྱི་ཉེན་འབྱུང་ལུན་སུམ་
ཆོགས་ཤིང་། གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་ཕྱག་ན་པརྟོའི་འབྲུངས་རབས་ཀྱི་སྟོས་གར་བཅུ་
བཞི་པ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་འཕགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་གསེར་གྱི་ཁྲི་འཕང་མཐོན་
པོར་ཞབས་སེན་བཀྲ་ཤིས་པའི་རེ་ཁྲ་ཐོག་མར་བཀོད་པའི་སྐལ་བཟང་གི་དུས་སྟོན་
མཆོག་ཏུ་དགོ་བའི་ཉིན། ལྷ་ལྷན་འབྲུལ་སྤང་གན་རྟོ་ལའི་ཉེ་འདབས་རང་འག་གནས་
བདེ་ལེགས་སུ་མཐུག་རྫོགས་པར་སྐྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་རང་གི་ཉེ་འཁོར་གསོལ་
དཔོན་བྱམས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། སེར་བྲེས་བྱུང་བུར་སྟོ་བཟང་བྱུང་དབང་གཉིས་
རེ་མོས་ཀྱིས་ངལ་བ་དང་དུ་སྤངས་ཤིང་། སྤྱིའི་ཁྱུས་དག་ཀྱང་ཞེ་རུས་གང་ཐོན་
བྱས། སི་ཏ་ནས་ཤོག་ཐོག་འབེབས་པ་པོ་ཨེ་ཡོན་སྟོ་བཟང་ལུན་ཆོགས། པར་ཡིག་
འདྲི་མི་སྟེ་མོ་ཡིག་མཁན་བྲུ་ཆེ་རིང་། དབུ་ལྷ་འདྲི་མི་འདོད་དཔལ་ཆག་བྲིས་དབུ་
ཆུང་སྐལ་བཟང་ནོར་བུ། པར་ཀོས་དབུ་ཆུང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་གཙོས་ཡིག་
གཟུགས་བྲག་གསལ་མི་བཅུ་སྟོར། ཞོལ་པར་ཁང་དུ་ཁྱུས་དག་བྱེད་པོ་སེར་བྲེས་སྟོ་བ་
ཆབ་བྲུ་དགོ་སྟོང་བྱུང་བསྟན་གསུང་རབ། དོ་དམ་པ་སྐྱུ་བཅར་དར་ཉན་མཁན་པོ་
ལུན་རབ་པ་བྱུང་བསྟན་ཆངས་དབྱངས། ཅེ་གཟིམས་འགག་བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཉན་
བཅས་ནས་བགྱིས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱིས་དགོ་ཆོགས་བྱང་པོས་འགྲོ་ཀྱན་བཅེ་ཆེན་
པད་དཀར་འཛིན་པས་མཉེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་མཛོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་
དགའ་སྟོན་ཟད་མི་ཤེས་པ་ལ་རེག་པར་གྱུར་ཅིག་བཀྲ་ཤིས་དགོ་ལེགས་འཕེལ།

རྣམ་ཐར་འདི་ཞིབ་བསྟར་གང་ལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ།

༡ །སྤྱི་ཐེང་བཅུ་གསུམ་པའི་རྣམ་ཐར་འདི་ལ་བོད་ཤིང་པར་དཔེ་རིང་ལ་ཤོག་གངས་ ༡༣༩
བཅུགས། ར་ས་གངས་སྤྱིད་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་འཁོད་ཨང་ ༡༩༥༥༦

༢ །ཤུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྤྱོན་ཁང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་པར་འགྲེམས་བྱས་པ་
ཀྱུལ་དབང་སྤྱི་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་རྣམ་ཞེས་པ་ལས་དེབ་ཐེང་ ༡༥ བ།

ཐུགས་རྗེ་ལེགས་གསོལ།

༡༡། མདོ་སྨད་དབུས་སྤྱི་ཁྱབ་རྒྱུན་ལས་ཁང་གིས་ཆེད་འཛུགས་གནང་བའི་ཡ་སྤྱིའི་གྲ་
སྟོན་གོ་སྤྱིལ་ཚོགས་ཚུངས་ལ། ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱེད་དང་པོ་ནས་བཅུ་གསུམ་བར་གྱི་འཁྲུངས་
རབས་མཛད་ནས་ཁག་ལྷན་གྱི་སྤྱིལ་པར་གཏོང་བའི་ཕྱི་ལོ་ལྷན་པོ་སྤྱི་ལོ་དང་རྒྱུས་བསྐྱོ་བཞག་
བྱས་པ་དང་། ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱེད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དགྲུང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་
མཛད་ནས་སྤྱིད་བསྐུས་ཆེད་ཚོམ་པར་ཚོམ་པ་པོ་ཤེས་རབ་དང་རྒྱས་མཆོག་བསྐྱོ་བཞག་བྱས་
དོན་ལྟར་ཁོང་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ལྷན་པོ་དང་ཚོམ་སྤྱིལ་གི་ལས་དོན་ལ་ཞིབ་ཚགས་ལྷན་པའི་བཙོན་
པ་ཉུང་བསྐྱེད་དང་། ཁོངས་དབྱེད་རྒྱ་མཚོ་ནས་རྒྱལ་ཤུལ་འགོད་ཀྱིས་དུས་ཐོག་ལེགས་
གྲུབ་གནང་བ་དང་། བོད་གཞིས་བྱེས་མདོ་སྨད་པ་ཡོངས་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་སྨད་
མཁན་བྱུང་འབྲས་སྤྲུངས་སྟོ་མང་ལྷ་འབྲུམ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཨ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། སྤྱད་མིར་གནས་བཞུགས་འབའ་གསེར་རྐང་ལྷ་མོ་ནང་མི། ལྷེ་མིར་གནས་
བཞུགས་མདོ་སྨད་དབུས་རྒྱུན་སྟོན་སྟོན་བྱུང་པ་སྟོ་བཟང་ལུན་ཚོགས་ནང་མི། མདོ་སྨད་བྲག་
དཀར་སྤེལ་རྫོང་གི་ལྷ་སྤེལ་ཤར་སྤྱད་ཚོ་དུག་ནང་ཆོན་ཕྱི་རྒྱལ་ཚོ་བ་བཅས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་
མཐུན་འཇུག་སྦྱར་བ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁྲུངས་ཁག་དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། སྤྱི་མཐེད་ཁག་ཅིག་
གིས་སྟོ་ཀྱན་ནས་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་སོགས་མཁོ་སྦྱབ་གང་ལེགས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྤྱིད་
ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལུ།

བོད་ལྗོངས་མདོ་སྨད་ཚོམ་ཁའི་ཡ་སྤྱིའི་གྲ་སྟོན་གོ་སྤྱིལ་ཚོགས་ཚུངས་ལ། ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ལྷ་
ཆེས་༡ གནའ་ལྷག་པའི་ཉིན།

ཡམྱེ་ཁོར་ཡགོང་ས་ཡམྱུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས།

ཕྱི་བ་ལྷ་མྱེའི་གནས་ལྷགས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཞིག་ངེས་པར་ཡོད་ལྟར། དེས་ན།
ད་ཡོད་མཛད་ཀླུ་ཁག་ནང་གསལ་བའི་སྟོན་རྗེས་ཆོགས་བཅད་མང་པོ་དང་། བར་
སྐབས་ཆོགས་བཅད་ཁག་། འཆར་ཅན་མངལ་ཁ་མཛད་སྟེའི་རིགས་བཅས་དོན་
གལ་ཆུང་ཞིང་། ཡིག་ཆོགས་ཆེ་བའི་གཞི་ཀླུ་མ་མ་བཞོད་པར་ངེས་འདྲིན་ཁྱ་
སྟངས་དང་། སྟོབ་གཉེར་རི་གནང་སོགས་སྟོང་དོན་ཅུང་བསྐྱས་དུས་གཅིག་ཏུ་
དཔར་བསྐྱན་བྱས་ན་འཇུག།